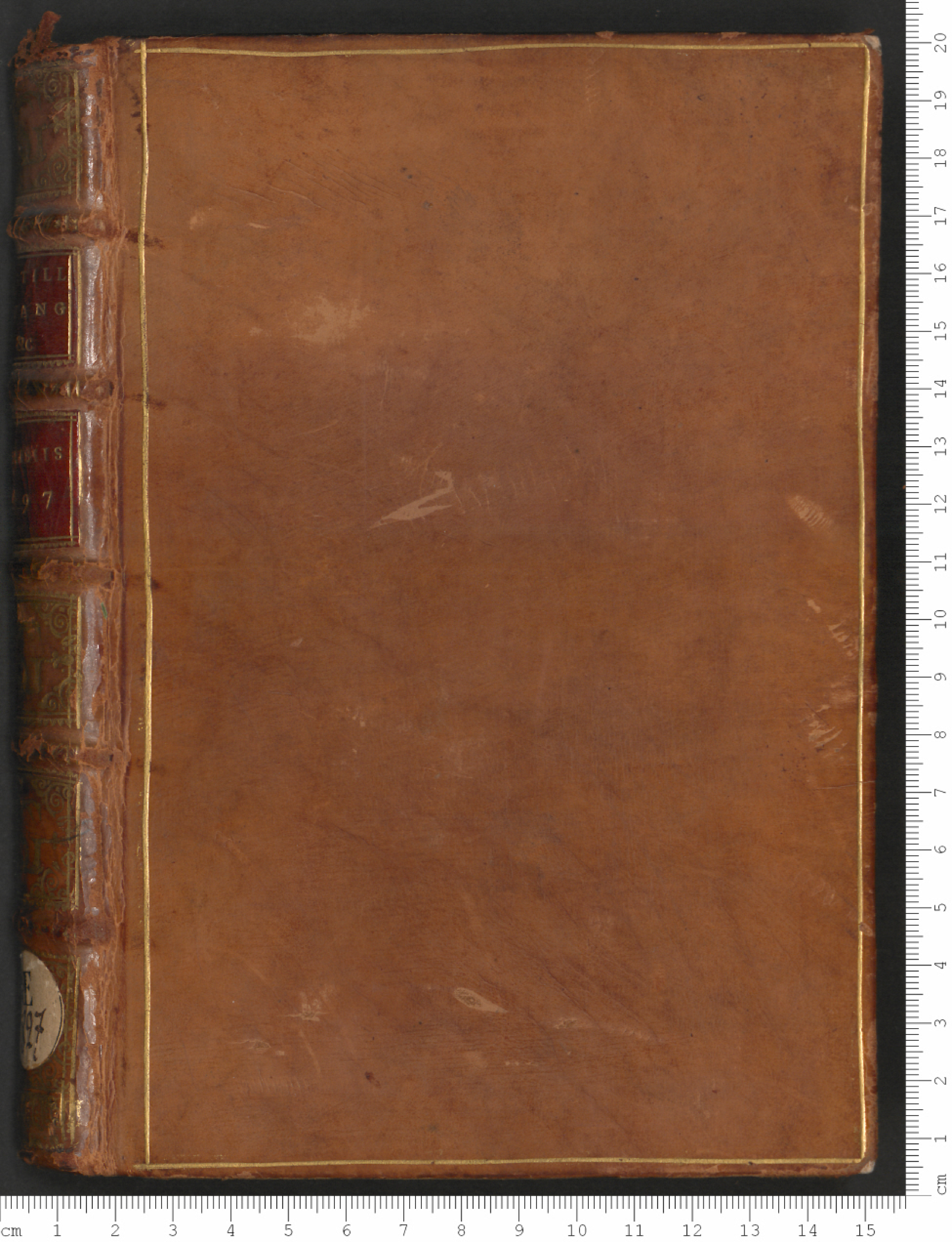
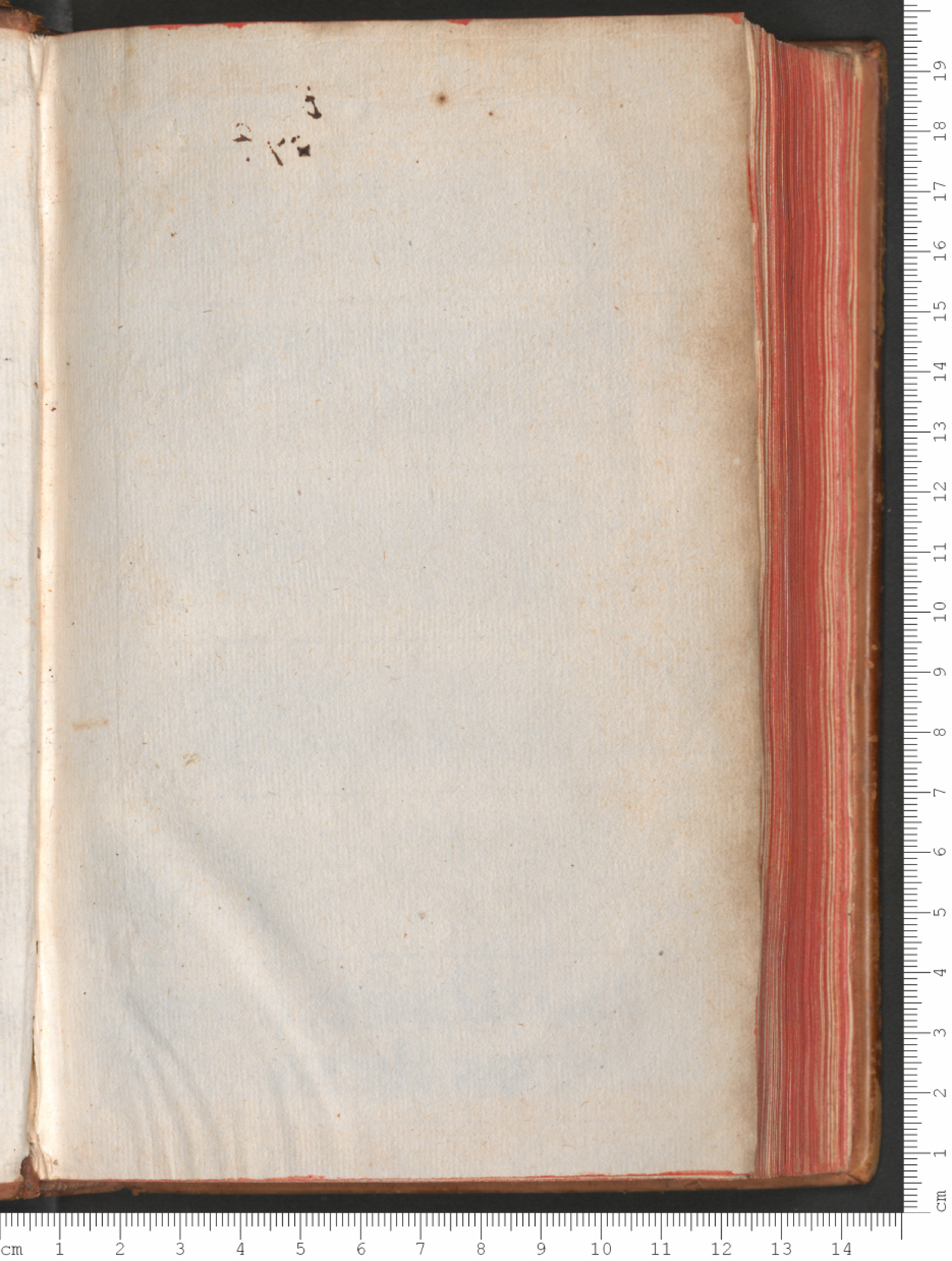
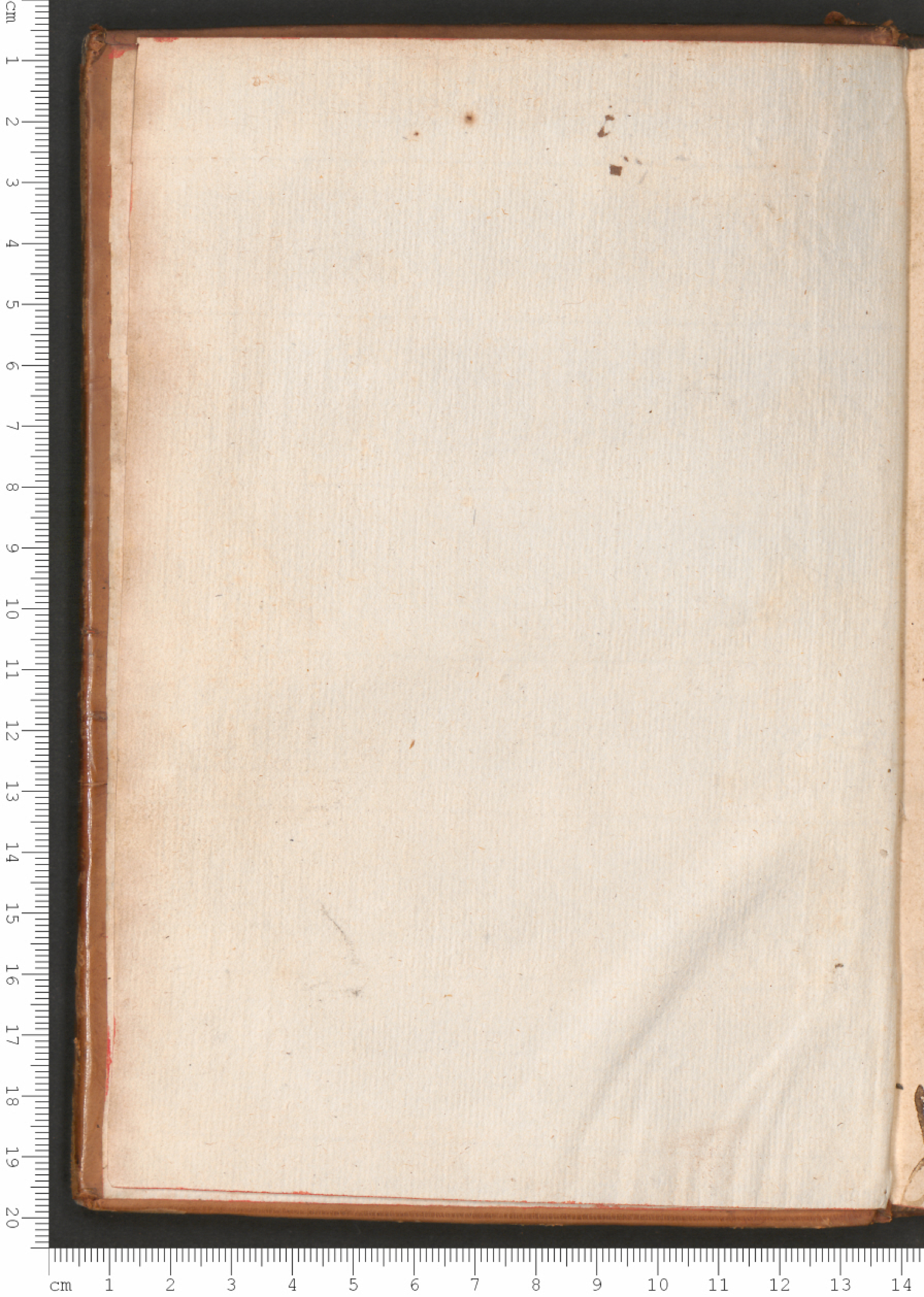
POSTILL
EVANG
&C

PARISIIS
1497

Postilla euangeliorum.

Itam bonam & exitum beatū. Ego frater guilhelmus sacre theologie ꝓfessor minimus parisius educatus sacroꝝ euāgelioꝝ ac epistolarum de tempore dominicis dieb⁹ & sanctis: etiaȝ super cōmune apostoloꝝ: martyrū: cōfessorum: virginū: & ꝓ defunctis expositiones in vnū colligere volumē: minus expertis clericis ac insipiētibus predicatoribus ꝑnecessariū fore iudicaui. Considerās nōnullos cācellistas minus caute ac imperite euangelia epistolas vulgo christiano ꝓnunciantes ꝓcedere: nō habentes earūdem expositionū sciētiam que necessaria est. Cōposui igitur & hunc librum ꝓ eisdem vt supra ac pro oībus sacrorum euangelioruȝ & epistolarum expositionem cupientibus. Nō meum quod exiguum est ingenium cōsului ꝓprias dictas expositiones: sed aliorum sacre pagine doctoruȝ libris innitēs eas quas melius scripserūt postillas & expositōes perfunctorie exorando: post quemlibet passum textus ponens cū premissione tituli vniuscuiusqȝ quod scripsit. Adijciensqȝ post quemlibet dominicalis euangelij expositionē necessaria notabilia ꝑ materia textus: ex sermonibus de tēpore eximij doctoris hugonis de prato sumpta.

¶ Sunt autem hec doctoruȝ nomina Sancti Augustini. Sancti Gregorij. Sancti Hieronymi. Sancti Ambrosij. Venerabilis Bede et ipsoruȝ omelijs. Glose īterlinearis. Glose ordinarie. Nicolai de lyra Nicolai de gorra super quattuor euāgelistas Sancti Thome de aquino super Johannem. Guilhelmi lugdunensis in sermonibus de tempore. Jordani ex sermōibus de tēpore. Rabani. Quorum modus penes titulos abbreuiatos legendi talis est

Ly. id est nicolaus de lyra
Gor. id est nicolaus de gorra.
Glo. interli. id est glosa interlinearis.
Glo. or. id est glosa ordinaria
Ra. id est rabanus.
Guil. lugdu. id est guilhelm⁹ lugdunensis.
Jor. id est iordanus
Vin. id est vincentius

Incipit postilla super euā gelia. Et primo dñicalia ƀm sensum litteralem iuxta con cordantias euangelistaꝝ.

Dñica pͥma aduētus euā geliū scd̄m Matheū.xxi.ca.

In illo tp̄e. Cuꝫ appropīquassꝫ iesus hierosoli mis et venisset bethphage ad monteꝫ oliueti: tūc misit duos de discipulis suis dicens. Ite in castelluꝫ qd̄ cōtra vos est: ꝛ statī inue nietis asinā alligatā ꝛ pullū cū ea: soluite et adducite mi hi. Et si quis vobis aliqͩd di xerit: dicite qꝛ dn̄s his opus hꝫ. et cōfestim dimittēt eos. Hoc aūt totū factū est vt ad impleretur qd̄ dictū est p ꝓ phetā dicentē. Dicite filie sy on. Ecce rex tuus venit tibi māsuetus sedens sup asinā ꝛ pullū filiū subiugalis. Eun tes aūt discipuli feceꝛt sicut ꝑcepit illis iesus Et adduxe runt asinā ꝛ pullū: et imposu erūt sup eos vestimēta sua ꝛ eum desup sedere fecerunt. Plurima aūt turba strauerūt vestimēta sua in via. Aliȷ̄ au tē cedebāt ramos de arbori bus: ꝛ sternebāt in via. Tur be aūt q̄ ꝑcedebāt ꝛ q̄ seqͣbā tur clamabāt dicētes. Osan na filio dauid. Benedictus qui venit in nomine domini

Postilla.

Cum appropinquasset hie rosolimis Mathei.xxi. Mar.xi. Lu. xix. Joh.xii. Historia huius euāgeliȷ̄ facta est anno xp̄i.xxxiiȷ̄.xiiȷ̄.kal. apri lis dominica luna.x. inditiōe.vi. An te initiū hodierni euāgeliȷ̄ habetur Joh.xiȷ̄. ꝙ ante sex dies pasche.i. sab bato ante diem palmaruꝫ xp̄s venit bethaniā: quod erat castellum mar the ꝛ marie magdalene: distās a hie rusalē duo parua miliaria q̄ faciunt vnū dimidium miliare apud nos scꝫ in partibus alemanie. vbi fecerunt xp̄o cenā: ꝛ Martha ministrabat. La zarus vero erat vnus ex discūbētib⁹ Maria magdalene aperuit pixidem de albastro vnguēti nardispicati ꝑci osi: ꝛ vnxit pedes ꝛ caput dn̄i. Conue nerunt aūt bethaniā multi nō tm̄ ꝓ pter iesum: sed vt lazarum viderent resuscitatum. Cogitauerūt aūt prin cipes sacerdotū vt ꝛ lazarū interfice rent: qꝛ multi ꝓpter ip̄m abibant ex iudeis ꝛ credebāt in iesum. Sequēti vero die: scꝫ in die palmarū mane fa cto xp̄s de bethania recessit vt veni ret in hierusalē [Cum aūt appropin quasset iesus hierosolimis ꝛ venissꝫ betphage] Ly. que erat silua parua ī descensu mōtis oliueti versus hieru salem: ꝛ erat sacerdotū. qꝛ licet sacer dotes non haberēt hereditates ad co lendū: habebant tn̄ domos ad aīalia nutrienda [ad montē oliueti] qui di stat a hierl'm mille passus qui faciūt vnū miliare.i. iter sabbati habēs: vt patet Actuū.i. [tunc misit duos de di scipulis suis] qui fuerunt petrus et philippus: vt dicūt Ambro. ꝛ Criso. ꝛ etiā Hylarius [dicens Ite in castel lum].i. ad hierl'm que erat sita ad ra dices alterius mōtis scꝫ syon [quod est contra vos].i. est vobis ex opposi to. Hic etiā dicit ꝙ dn̄s noster iesus xp̄s ꝓuidebat cōtradictiōem futuras in hierl'm cōtra ap'los. qꝛ post ascēsio

nem xpi iudei psequebant aplos et flagellabant eos oes simul et phibuerunt ne amplius pdicarent pplo in hoc noie. Respondit petrus. Oportet deo pl⁹ obedire q hoibus. Actuu.v. Unde et ps.liiii. Iniquitate et cotradictione vidi in ciuitate[et statim inuenietis asina alligata et pullu cum ea] Ad littera diciturq in hierusale erat asina comunis deputata comunibus vsibus paupe q no poterat habere iumenta: et erat ante domu cuiusda ligata vel i communi loco: vt qui ea indigebat die qua habebat ea ei pabulum dabat: pullus aut eius nutriebatur ad eosdem vsus. Et hoc secundum hieronimu et rabanum[soluite et adducite mihi. Et si quis vobis aliquid dixerit]scz impedire volens[dicite quia domin⁹ hts opus habet: et confestim].i. sine contradictione[dimittet eos]Au chriso. Uirtus xpi apparuit coram eo:id est custode illoru animaliu ad dandum ignotis[Hoc aute factu est vt adimpleretur quod dictum est per prophetam dicente] zach.ix.[Dicite filie syo] Lr.hoc e ciuitati hierusalem que dicebatur filia syon:qr in mote syon erat fortalitiu citatis:a q ptegebat ciuitas ab illa pte sicut filia a matre[Ecce rex tuus] .i.xps [venit tibi mansuetus sedens super asinam et pullu filium subiugalis]Primo enim sedit super pullum quia tn non erat domitus: qr nondu fuerat applicatus humanis vsibus: vt dicit Marci.xi. Luce.xix. Ideo sedit postea super asina. Hoc aut factu est in figura:quia per pullum significatur ppls gentilis qui non fuerat subiectus iugo legis: per asina vero pplus iudaicus qui laborauerat sub lege. Ad hoc aut veniebat xps in mudum vt vtrunq populu subiugaret sibi per fidem catholica. Notandum aute q huic facto adhibetur pphetie zacharie testimoniu vt appareat dominu iesu omia que de ipso scripta sunt compleuisse: s scribe et pharisei cecati malicia non intellexerut ea que legerant. Et istud dictum pro phetie extenditur ad duplice aduentum xpi: scz aduentu in carne. et sic legitur hoc euangeliu in pma dnica aduetus scdm rubricam ordinis predicatorum. et aduentu in hierusalem et sic legitur in dnica palmaru[Euntes autem discipuli fecerut sicut precepit illis iesus et adduxerut asinam et pullu: et imposuerunt super eos vestimenta sua: et eu desuper sedere fecerunt] Hoc fuit reuerentia qua discipuli xpo exhibuerunt:qr non permiserunt eum equitare super nudo: sed ei loco selle vestimeta sua imposuerunt [Plurima aut turba strauerunt vestimenta sua in via] scilz sub pedibus asine ne offenderet ad lapidem. Et etiam hoc factu est ipsi xpo a pplo in signu reuerentie[Alii aut cedebat ramos de arborib⁹ et sternebat in via] quod erat alacritatis et gaudii signum vt dicit hieronim⁹. Et est verisimile q de omi genere pulchrarum arbor et precipue oliuaru. Unde ecclesia cantat. Pueri hebreo tolletes ramos oliua etc. Cantat etia de florib⁹ et palmis. Occurrut turbe cu floribus et palmis. In illa eni calida regione tuc arbores citi⁹ floret: ideo est credibile q pulchriores frondes cu florib⁹ suis: vel etiam flores alios de terra carpebat p amenitate et iocuditate ondenda[turbe aut q precedebant et que sequebantur clamabant dicetes. Osanna filio dauid] Cu eni xpus esset in descensu montis oliueti auditu est hierosolymis de aduetu ei⁹:et tuc turba multa q ouenerat ad die festu pcessit ei obuia qr audierat miraculu de suscitatoe lazari. Multa etia turba comitabat eu de bethania veniendo et sic omis simul.s.obuiates et comitates fecerunt ei reuerentia clamates et dicetes. Osanna filio dauid. Osanna iterpretatur obsecro dne saluum me fac.filio dauid.i.per filium dauid.s.christum[benedictus

qui venit]scilicet a domino deo missus [in noie dñi]Vñ ps. Narrabo nomē tuum fratribus meis. Item secundū Marcum. Turbe adhuc adiunxerūt scdm laudē dicentes. Benedictū regnum patris nostri dauid.q.d. Benedictū regnū pris nostri dauid qd restitutū est nunc in aduētu tuo. Item scdm Lucā tertiā laudē addiderunt dicētes. Pax in celo: et gloria in excelsis. Itē scdm iohannē quartā laudem addiderūt dicentes. Benedict⁹ rex israel q venit i noie dñi. Et sic receperunt eū oēs turbe tanq regem. Circa pñs euangelium vbi dr. Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. est diligenter sciendū q aduentus xpi desiderabat a superiorib⁹:scz ab angelis vt restaurarent. Nam p icarnationē filii dei sedes demonū cadentiū sunt iplete. Item desiderabat ab inferioribus:scz a sanctis p atrib⁹ de limbo vt inde extraherent:qui ibi detinebantur captiui:q p aduentū filii dei sunt liberati:vt pz zacha.ix. Tu aūt i sanguine testamēti eduxisti victos de lacu in quo nō erat aqua rc. Itē desiderabat a modernis q pro nūc erant in medio id est in mūdo:vt in ei⁹ fide et merito saluarent nō descendētes amplius i infernū qr post eius aduentū celū ascendūt oēs q credunt i ipm in vita glorie pmansuri. vt patz Iohan. iij. Sic deus dilexit mundū vt filiū suum vnigenitū daret:vt omīs q credit in ipm non pereat sed habeat vitam eternā. Item diligēter notandū q totū temp⁹ ante aduentū xpi fuit tēpus rigoris ⁊ iusticie. Nam de⁹ in eo magnā iusticiā exercuit: vt pz i lucifero ⁊ angelis ei⁹ quos ppter motum vnū supbie de celo piecit. Esa. xiiij. Item pz i pmis parentib⁹ quos ppter vnū pomū vetitū quod comederunt de paradiso eiecit. Ge.iij. Itē pz i diluuio i quo ppter peccatū carnis totū gen⁹ humanū submersit:exceptis octo hoibus. Ge.vij. Itē etiā pz in quinqз ciuitatibus sodoma:gomorra:abdama: seboym:⁊ Segor. vt pz Ge.xix. Pluit dñs sup sodomā et gomorram sulphur ⁊ ignē de celo:⁊ subuertit has ciuitates ⁊ omnē circa regionē vniuersos habitatores vrbiū ⁊ cuncta virētia terre. Itē pz in multis locis veteris testamēti vbi ostēditur q de⁹ magnas iusticias exercuit in hoies. Nam hec snia ⁊ admirāda iusticia oēs patriarchas ⁊ prophetas ac etiā oēm hoiem qtumcūqз sancte viueret mittebat in carcerē inferni Gene.xxxvij. Descendā ad filiū meū lugēs i infernū. Ac etiā iohannē baptistam de quo xps testatus est: q iter natos mulierū nō surrexit maior iohāne baptista. Mat.xi.c. Vñ ps. Dñe in celo mia tua:qr mia ptūc videbat esse i celo cū āgelis. At vbi venit plenitudo tēporis. Gal.iiij.s.tēpus gratie ⁊ mie qd incepit i aduentu xpi. ex cūquaqз regnat ⁊ preualet mia iusticie. Vñ ps.cxviij. Mia tua dñe plena est terra. Hoc sic pbat quia xps post aduentū suū regnū celoꝝ pciosissimū vili pcio vendidit. Nam pmo ipsum dedit apostolis p naui ⁊ rethi vt pz Mathe.iiij. Relictis rethibus ⁊ naui secuti sunt eum. Secundo zacheo dedit pro dimidio bonorū suorū vt patz Luc.xix. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ dñe do paupibus. Tercio dedit aliis pro residua pte diuitiarū suarū: vt pz Lu.xi. Qd supest date elemosinā: et ecce omnia mūda sunt vobis. Quarto qbusdam dat p duob⁹ erib⁹ minutis:sicut paupcule vidue. vt pz Luce xxi. Vidit aūt Jesus ⁊ quandā viduā pauperculam mittentem era minuta duo. Quinto quibusdam p calice aque frigide vt pz Mat.x.c. Quicūqз potū dederit vni ex minimis meis istis calicem aque frigide: non perdet mercedem. Sexto quibusdam p sola bona voluntate vt latroni in cruce qui dixit. Domine memento mei dum veneris in regnum tuum:⁊ respondit ei xpus. Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso. Unde

Augustinus. Coronat deus itus voluntatem vbi non inuenit facultatem. Itē notandū q̄ Hugo de prato super predicta verba. Ecce rex tu⁹ venit tibi māsuetus. dicit q̄ dn̄s Jhesus xp̄s venit nobis septē modis. Primo venit vt lux ad nos illuminādū: qꝛ oēs ceci eramus. vt pꝫ Esa. ix. Habitantibus ī regione vmbre mortis: lux orta est eis. Scd̄o venit vt medicus ad sananduꝫ: qꝛ oēs infirmi ad mortem iacebamus. Vn̄ ps. cvi. Misit verbū suum ꝛ sanauit eos. Tercio venit vt iust⁹ ad iustificandū ꝛ peccata remittendū: qꝛ oēs peccauim⁹. iuxta illud ad Rom. iij. Omnes peccauerunt et egent gratia dei. Mat. ix. Cōfide fili remittuntur tibi peccata tua. Quarto venit vt ignis ad inflāmanduꝫ qꝛ in dei amore ꝛ ꝓximi oēs frigidi manebamus vt pꝫ Luc. xij. Ignē veni mittere in terrā. Quinto venit vt redemptor ad preciū nobis soluēdum qꝛ omēs ꝓ delicto ꝑmoꝝ parētuꝫ in carcere inferni detinebamur. Unde apl̄us. i. Corinth. vi. Empti eni estis ꝑcio magno. Sexto venit vt vita ad viuificandū qꝛ oēs vita glorie carebamus ꝓpter originale peccatuꝫ. Septimo venit vt dn̄s omipotens ad patriam nostrā nos deducendo. vt pꝫ Mich. ij. Ascendit eni pandens iter ante eos. hec Hugo de prato.

¶ Dominica secūda aduentus euāgeliū scd̄ꝫ Lucā. xxi.

In illo tempore. Dixit iesus discipulis suis. Erunt signa in sole ꝛ luna ꝛ stellis ꝛ ī terris pressura gētium pre cōfusione sonitus maris ꝛ fluctuum arescentibus hoībus pre timore ꝛ expectatione que superuenient vniuerso orbi. Nam virtutes celorū mouebunt. Et tunc videbūt filiuꝫ hominis venientem in nube cū ꝑtāte magna ꝛ maiestate. His autem fieri incipientib⁹ respicite leuate capita vr̄a quoniā appropinquabit redemptio vestra. Et dixit ill' similitudinē. Uidete ficulneam ꝛ omnes arbores cū producunt iam ex se fructum scitis quoniā ꝓpe est estas. ita et vos cū videritis hec fieri scitote quoniā prope est regnuꝫ dei. Amē dico vobis qꝛ nō preteribit generatio hec donec omnia fiant. Celum ꝛ terra transibunt: verba autē mea non transibunt.

Postilla.

¶ Erunt signa in sole ꝛ luna ꝛ stellis ꝛc. Lu. xxi. Mat. xxiiij. Mar. xiij. Hec predixit dominus Jhesus anno eius. xxxiij. xi. kal. aprilis feria iij. luna. xij. indictione. vi. Ante initiū hodierni euangelii scribit sanct⁹ Lucas in eodem capi. q̄ xp̄us ꝑdicans temp⁹ extremi iudicij: dicit. Surget gens cōtra gentem ꝛ regnum aduersus regnum: ꝛ terremotus erunt magni per loca ꝛ pestilētie ꝛ fames: terroresq̄ de celo ꝛ signa magna erunt. Ue ꝑgnantib⁹ ꝛ nutrientibus ī illis diebus. Itē de extremo iudicio dicit etiam Luce. xvij. Sicut fulgur choruscans de sub celo in ea que sub celo sunt ita erit filius hominis in die sua scꝫ aduentus ad iudicium. Et sicut factum est in diebus Noe ita erit in diebus filij hominis. Edebant et bibebant: vxores ducebant ꝛ dabantur ad nuptias vsq̄ in diem qua intrauit Noe archam: ꝛ venit diluuiū ꝛ ꝑdidit oēs. Similiter sicut factū est in diebus Loth. Edebant ꝛ bibebant

emebant ꝛ vendebant: plantabant et edificabãt: qua die autem exijt Loth a sodomis pluit ignē ꝛ sulphur de celo ꝛ omnes perdidit. Secundum hec erit qua die filius hominis reuelabitur .s. in die iudicij. Un̄ etiam de hoc dicitur. i. Thessa. v. Cuȝ dixerūt pax ꝛ securitas: tunc repentinus eis superueniet interitus.

¶ Sequitur alia postilla super euangelium.

Erunt signa in sole ꝛ luna ꝛ stellis. Luce. xxi Mathei. xxiiij. Marci xiij. Sed que erunt illa signa declaratur. Primo vt habet Johel. ij. Sol cōuertet in tenebras: ꝛ luna i sanguinē anteꝗ veniet dies dn̄i magnus ꝛ terribilis Item ostensum est iohanni: vt habet Apocal. vi. Sol factus est niger tanꝗ saccus cilicinus: ꝛ luna tota facta est sicut sanguis: ꝛ stelle de celo ceciderunt sup terrā. Item xp̄s dicit mathei. xxiiij. Sol obscurabitur: ꝛ luna non dabit lucem suam: ꝛ stelle cadēt de celo. Hoc non intelligit ꝙ cadent de firmamēto: quia minima stella secundū astronomos est maior ꝙ tota terra: sȝ tante impressiones ꝛ choruscationes erunt i aere decurrētes ad terrorem malorum: vt a simplicibus hoībus stelle cadere putabuntur. vn̄ August. Tam seua erunt iudicia dei ꝙ ip̄m sol aspicere non audebit [ꝛ in terris pressura gentium pre confusione sonitus maris ꝛ fluctuum] Glosa appropinquāte extremo iudicio erit sonitus maris terribilis ꝯ fluctuū ei⁹ Nam mare eleuabitur vltra altitudinem montium quadraginta cubitis Unde ps. xcij. Mirabiles elationes maris. Tunc illi qui ꝓpe mare habitabūt in vallibus fugient ad loca mōtana: ꝛ comprimēt se ꝓpter sonitū maris [arescentibus hominibus] Glo. q: sicut mentē securitas reficit ꝛ impinguat scḋȝ illḋ ꝓuer. xv. Secura mēs ꝗsi iuge cōuiuiū. Sic timor attenuat ꝛ exsiccat: scḋȝ illḋ Prouer. xvij. Sp̄s tristis exsiccat ossa' [p̄ timore]. s. instātiū maloꝝ [ꝛ expectatōe]. s. futurorū adhuc distantium [qui]. s. timor ꝛ expectatio [superueniet de super] scilicet de celo [vniuerso orbi] non tantū parti. Ex quo patet ꝙ nullus erit locus refugij: vt patet mathei. xxiiij. Erit tunc tribulatio qualis non fuit ab initio mundi vsqꝫ mō: neqꝫ fiet: vt patet Danielis. x. Ueniet tale tēpus quale non fuit ex quo gentes esse ceperunt. [Nam virtutes celorum mouebuntur] id est angeli ad modū tremētium se habebunt ꝛ angeli dicūtur virtutes celorum quia sunt inhabitatores celorum. Unde Chrisosto. Angeli qui in iudicio astabunt nihil sibi conscij videbunt infinitam multitudinē cōdemnari non intrepide: sed cum magno tremore illic stabūt [Et tunc videbunt filiū hoīs] scȝ tam boni ꝙ mali: q: secunduȝ magistrū sen. lib. iiij. Christus dn̄s in forma hominis iudicabit: ꝛ in illa ab oībus videbit. Erit tn̄ differētia ex parte videntiū quia boni videbūt euȝ cū magno gaudio ꝛ gloria: sed mali cum confusiōe ꝛ pena. Un̄ etiā sctūs Tho. in. iiij. di. xlviij. Sicut visio glorie humanitatis xp̄i erit iustis in premiū: ita inimicis xp̄i erit in supplicium [venientem] scȝ ad iudicium [in nube] scȝ lucida [cum potestate magna ꝛ maiestate] quia cū angelis ꝛ omnibus sanctis in celo existentibus. Et tunc congregabit omnes gentes in vallem iosaphat: vt habet Johelis. iij. Hiero. vero dicit. Non intelligendum est ꝙ in illa pua valle cōcludant innumerabilia hoīȝ: sȝ in locis circumiacentib⁹. Nam boni in aere cum xp̄o stabunt: mali vero i terra quoꝝ infinitus erit numerus: cum quibus verus ꝛ iust⁹ iudex contendet ꝛ discē ptabit. Consequenter in euangelio hodierno post timorem reproboruȝ ponitur cōsolatio electorum cuȝ dicit. His aūt fieri

incipiētibus respicite] ꝑ fidē[⁊ leua-
te]ꝑ spē[capita vestra]id est corda ve
stra. vnde Grego. Capita leuare ē mē
tes ad gaudia celestis patrie erigere
[quoniā appropinquabit redemptio
vestra]id est glorificatio aīarꝫ ⁊ cor-
porū:qꝛ post mūdi ruinā sequit̄ beati
tudo:que erit in glorificatiōe corpis
⁊ aīe[Et dixit illis similitudinē. Uide
te ficulneā ⁊ omnes arbores cū ꝓdu-
cunt iā ex se fructuꝫ:scitis qꝛ ꝓpe est
estas.ita ⁊ vos cū videritis hec fieri:
scitote quoniaꝫ ꝓpe est regnum dei]
vnde Hiero. Cuꝫ ramus ficus tener
est et folia nata:⁊ gemme in florē ger
minant ⁊ cortex folia ꝑturit tūc itelli
gitis veris ⁊ estatis aduētū. Sic cum
omnia que scripta sunt.⁊ que xp̄i ad-
uentū p̄currere debēt videritis scia-
tis:qꝛ ꝓpe est aduētus xp̄i ad iudiciū
Sequitur certitudo p̄dictorꝫ cum dr̄.
[Amen dico vobis: qꝛ nō p̄teribit ge
neratio hec]id est genus humanum
[donec omīa fiant]scꝫ que dicta sunt
[Celum ⁊ terra transibunt] id est de-
posita priori forma innouabunt̄ per-
manente tamē substantia. Nā terra:
aqua:aer:⁊ ignis:⁊ oīa elemēta cōfla
gratōne ignis mūdabuntur. Erit eñ
terra sicut cristallus pura:aqua ⁊ aer
obscuritate:frigiditate:fumositate ꝑ
uabuntur:⁊ omnē frigiditatē:calidi-
tatē:fumositatē: ⁊ impuritatē ab ele-
mentis separabit ⁊ in infernū detru-
det vt mali infinities plus habeāt de
frigore.de calore:de fetore: q̄ꝫ habue
rūt[Ūba aūt mea nō trāsibūt].s. sine
effectu impletōis. vnde Hierony. Fa
cilius est trāsire terrā q̄ꝫ xp̄i ūba. Nā
si omnia que in lege ⁊ ꝓphetis scrip
ta sunt īpleta sunt ⁊ adimplebuntur
quomodo ergo xp̄i ūba que per se ꝑ
sonaliter ē locutus nō adimpleri de-
beāt. Ergo ūba xp̄i nō trāsibūt incō-
pleta::sed minima littera cōplebit̄ vt
ptꝫ Mathei.v. Amē dico vob̄ donec
trāseat celū ⁊ terra iota vnū aut apex
vnus nō p̄teribit a lege donec oīa fi-
ant. Qui ergo soluerit vnū de māda

tis istis minimis ⁊ docuerit sic hoīes
minimus vocabit̄ in regno celorū: q̄
aūt fecerit ⁊ docuerit hic magnus vo
cabit̄ ī regno celorꝫ. Unde circa p̄ns
euāgeliū vbi dicit̄. Tunc videbūt fili
um hoīs venientē in nube cū potestate
magna. Notandū q̄ꝫ christus non ve
niet nisi prius veniat antixp̄s. Quan
do antixp̄s veniet. Respōdet̄ primo i
tp̄e peccatorū abundantie : vt habet̄
Daniel. viij. Cū creuerit iniquitates
cōsurget rex impudens. Glo. omniuꝫ
iniquitatuꝫ plenus. Unde Osee.iiij.
dicit̄ q̄ꝫ tēpore antixp̄i plus q̄ꝫ prius
abūdauit mēdaciū:adulteriū: furtū:
homicidiū: rapina:auaritia:supbia:
⁊ sic de alijs vitijs. Unde etiā Math.
xxiiij. Abundabit iniq̄tas:et refrige
scet multorū charitas. Quis dubitat
iam ꝓximum ipsius tēpus fore cum
iam ex mala ꝯsuetudine infinita ma
la fiant q̄ nostrorum parentum tem-
pore nō modici fuerūt ūdecoris que
nunc temporis cōputantur inter fa-
cta honoris:sicut hr̄e amasias ⁊ boui
latrices deceptōes in emptionib⁹ ⁊c̄.
Unde Prouer.ij. Letantur cum ma
lefecerit. O si iam tot mala fiunt: q̄ꝫ-
ta mala tunc erūt tēpore antixp̄i. Uñ
q̄ꝫtomagis finis mūdi appropinquat
tanto peiores hoīes erunt. Secundo
veniet tempore litium ⁊ preliorꝫ. Uñ
math. xxiiij. Surget gens contra gē-
tem:⁊ regnum aduersus regnuꝫ. Si
ergo tot lites nostris tēporibus sunt
et prelia quot tūc erūt tēpore antixp̄i
quādo sathanas soluetur qui nūc li-
gatus tenetur: vt habetur Apoca.ij.
Tertio veniet tēpore magne famis:
qꝛ ex guerris cōtinuis sequit̄ fames.
Unde Luc̄.xi. Omne regnuꝫ in se di-
uisuꝫ desolabitur:qꝛ agricole tūc nec
agros colere : nec seminare possunt.
Quid demū: tunc fames ⁊ charistia
non modica sequitur. Unde dicit̄ in
p̄s.cvi. Terra fructifera versa est in
salsugineꝫ a malitia inhabitantiū in
ea. Quarto veniet tēpore magne pe-
stilentie. Nam omne quod viuit cibo

indiget. vnde Aristoteles.i. ethicorum. Non possibile est diu viuere sine cibo. Ideo qui cibo caret ac famis macie torquetur: ppter perditionez humidi radicalis infirmabitur: et tandē leui superueniente febricula homo subito quasi ex pestilētia vt phisici naturales dicunt mouetur. Quinto veniet tempore discid[illegible] regnorum a romano imperi[illegible] ii. ad Thes[illegible] [illegible] ii. nisi venerit discessio pmū: scz regnorū a romano impio. vñ Glo. sup illud Daniel. vij. et habebat cornua decē: dicit q appropiquāte die iudicij romanū impiū scindet in decē partes: et in decem regna. Sexto veniet tēpore scismatis in ecclesia dei vt dicit glosa super pmissa vba apostoli. Nisi venerit discessio pmum scz ab obedientia romane ecclesie. Septimo veniet tempore hypocrisis illorū qui se putāt religiosos pre ceteris hominibus.i. Thimo. iiij. In hypocrisi loquentiū mendaciū et catheriatam habentiū suam conscientiā phibentē nubere: abstiere a cibis qs deus arguit ad pcipiendū cū gratiarumactione fidelib⁹: et his qui cognouerit veritatē. Item math. xxiiij. Surgent pseudo xpi et pseudo pphete et dabūt signa magna et pdigia: ita vt in errorem inducātur si fieri pōt etiā electi. Octauo veniet tempore heresis. vñ apłus.i. ad Thimotheū. iiij. Discedēt quidā a fide attendētes spiritib⁹ erroris et doctrinis demoniorū. Nono veniet in istius mūdi fine: quia post mortem antixpi nō longe mundus finietur.

Dominica tertia aduētus euāgeliū secūduz Math. xi.

In illo tēpore cū audisset iohannes i vinculis opera xpi mittens duos de discipłis suis: ait illi Tu es q venturus es: an aliū expectamus? Et respondēs iesus ait illis. Euntes renūciate iohāni que audistis et vidistis. Ceci vidēt claudi ābulāt: leprosi mūdātur: surdi audiūt: mortui resurgūt: pauperes euāgelizant Et btūs ē q nō fuerit scādalizat⁹ i me. Illis aūt abeūtibus cepit ihs dicere ad turbas de iohāne. quid existis in desertū videre arundinez vēto agitatā. Sed quid existis videre hoiem mollibus vestitū? Ecce q mollibus vestiuntur in domibus regum sunt. Sed quid existis videre pphetam Etiam dico vobis et pluscz pphetam. Hic eni est de quo scriptū est. Ecce ego mitto angelum meuz ante faciem tuam qui preparabit viam tuam ante te.

Postilla.

Cum audisset iohānes in vinculis opa xpi mittēs duos de discipulis suis Ait illi. Tu es q venturus es. math. xi. Hoc euāgeliuz fctm est āno xpi. xxxi. ydus decēbris. feria. vi. luna xix. inditōe. iiij. Ante initiū illius euāgelij scribit beatus mathe⁹ in pcedēti capitulo q xps dixit discipłis suis. Qui vos recipit me recipiet: et q me recipit recipit eū q me misit. Qui recipit pphetā in noie pphete: mercedē pphete accipiet. Et q recipit iustū i noie iusti mercedē iusti accipiet. Et qcūcz potū dederit vni ex mīmis istis calicē aque frigide tātū in noie discipuli Amen dico vobis nō pdet mercedez suam. Tunc post hoc sequitur euangelium [Cum audisset iohannes in viculis opera christi] Lyr. Herodes antipas icarcerauit iohānem ad instantiam Herodiadis adultere propter quod Johannes arguebat

ipsum herodem eo quod abstulerat fratri suo philippo vxorē suam nomine herodiadis: vt habetur Mar. vi. Misit herodes et tenuit iohannem et vinxit eum in carcerem. Johannes ergo in carcere posit9 [misit duos de discipulis suis ad Jesum] vt dicerent [tu es qui venturus es] scilicet messias in lege promissus qui debes saluare israel [an alium expectamus] Hic queritur an iohānes dubitauit de christo: an ipse esset saluator mundi: et an esset moriturus in humana natura pro hominum salute. Respondetur quod non dubitauit: quia ipsum prius baptizauit. math. iij. Et vidit spiritum sanctū descendētem super eum. Et insuper de eo testificatus est dicēs. Ecce agn9 dei: ecce qui tollit peccata mūdi. Sz discipuli eius qui non sic erant illuminati dubitauerunt ipsum esse christum. Et ideo misit discipulos suos vt viderent miracula christi et sic crederent ipsum esse saluatorem mūdi. Isti autem duo discipuli recedentes a iohāne inuenerūt christum cū turbis populorum qui venerāt ad eū cū infirmis suis: et expectabant infirmorum curationem. Et post predicationem tunc discipuli iohannis fecerunt sibi predictam questionem coram omni populo. Christus autem non respondit eis verbo: sed facto vt dicitur Lu. vij. In ipsa hora christus multos homines curauit a languoribus suis et plagis et spiritibus malis et cecis multis donauit visum [Et respondens dixit illis. Euntes id est reuertentes vnde venistis [renūciate iohanni scilz ad suam consolationem et ad vestraz confirmationem [que audistis] scilicet in mea predicatione [et vidistis] in miraculorum operatione [ceci vidēt: claudi ambulant leprosi mūdantur: surdi audiunt: mortui resurgūt: pauperes euangelizantur] id est denūciantur habere regnum celoruz: vt patet Luce. vi. Beati pauperes quoniā ipsorum est regnum celorum. Per hec eni opera christus manifeste probauit se esse messiā [et beatus qui nō fuerit scandalizatus in me] Hoc id ē cum me post tot miracula viderit pati non me negabit [Illis autē abeuntibus] scilicet a christo et reuertentib9 ad iohannē [cepit iesus dicere de iohanne] scilicet ipsum cōmēdādo Hylarius Christus commendauit iohānē nō presentib9 discipulis eius sed abeuntibus ne videretur eum adulatorie commendare Mos eni adullatorium est in conspectu hominū laudare: et in absentia eorum vituperare tales sunt similes scorpionibus qui cum aculeis anterioribus quasi applaudunt sed cauda pungūt. Et christus commendat iohannē in quinque. Primo de virtute cōstantie: cum dicit [Quid existis in desertum] Lyr. id est vltra iordanem vbi iohannes baptisabat [videre arūdinem vento agitatam] quasi diceret vos existis in desertum ad iohannem qui non fuit mobilis in mente: sicut arundo a vēto agitata: sed est ita costans quod nec timore nec amore a veritate declinat. Secundo de austeritate vite: cum dicit. sed quid existis in desertum videre hominem mollibus vestituz] quasi dicere non: quia iohānes habebat vestimentum de pilis camelorum: et esca eius erat locuste et mel siluestre: et iō habitabat in deserto vt austeraz vitaz duceret [Ecce qui mollibus vestiuntur in domibus regūz sunt] Ad hoc enim multi de magnatibus adulātur: vt cū ipsis cōmorantes delitijs vtantur sed veritatis amatores talia aspernantur. Tertio commendat eū christus a claritate noticie: cuz dicit. Sed quid existis videre pphetā. quia iohannes plus fuit quam ppheta quem alij pphete predixerunt venturū ipse eum adhuc in vtero matris posit9 agnouit et postea ipsum baptisauit: et digito mōstrauit. Quarto commēdauit eū auctoritate doctrine dicēs hic eniz est de quo scriptum est Math. xi.

Ecce ego mitto angelum meū] id est
iohannem qui vitam duxit angelicā
[ante faciez tuā qui preparabit viaz
tuam ante te] id est corda audientiū
ad recipiendū xp̄m per predicatiōez
suam. Quito ꝯmendat eum imedia
te post hodiernū euāgeliū super oēs
sanctos dicens. Inter natos mulieꝝ
non surrexit maior iohāne baptista.

¶ Domica quarta aduēt͡us euāgeliū scd̄m Johānē. i. ca.

In illo tēpore. Mise-
runt iudei ab hiero
solimis sacerdotes ⁊
leuitas ad iohānez vt inter-
rogarent eū tu qui es: ⁊ cōfes
sus est ⁊ nō negauit. ⁊ confes
sus est quia nō sum ego xp̄s.
Et interrogauerūt eū. Quis
ergo helyas es tu. Et dixit.
Nō suz. Propheta es tu. Et
rn̄dit. Nō. Dixerūt ergo iu-
dei. Quis es tu vt responsuz
demus his qui miserunt nos
Quid dicis de teipō: ait. E-
go vox clamātis in deserto:
dirigite viā domi sicut dicit
ysaias propheta. Et qui mis
si fuerant erāt ex phariseis ⁊
interrogauerūt eum ⁊ dixe-
runt ei. Quid ergo baptizas si
tu nō es xp̄s neq3 helyas: ne-
q3 ꝓpheta. Rn̄dit eis iohan
nes dicens. Ego baptiso in
aqua medius aūt vestrū ste-
tit quē vos nescitis. Ipse est
qui post me venturus est qui
ante me factus est cuius ego
nō sum dignus vt soluā corri
giā calciamēti. Hec ī bethania
fctā sūt trās iordanē vbi erat
iohēs baptizās.

Postilla.

¶ Miserūt iudei ab hierosoli
mis sacerdotes ⁊c. Joh. i. Luc. iij. Hy
storia huiꝰ euāgelij facta est āno xp̄i
xxxi. fe. iiij. xvij. kal. maij. luna. xv. idi
iiij. Ante initiū illius euāgelij habet
Lu. iij. q̄ anno q̄ndecimo impij Ti-
berij cesaris scz sub q̄ passus est xp̄s
factū est verbū dn̄i sup iohānē zacha
rie filium in deserto. s. cū iohānes es
set. xxx. ānoꝝ ⁊ venit in omnē regionē
iordanis predicans baptismū pn̄ie in
remissionē peccatoꝝ. Dicebat aūt ad
turbas que exibant vt baptisarentur
ab eo. facite dignos fructꝰ pn̄ie Iaz
eīn securis ad radicem arboris posi-
ta est. Omis ergo arbor nō faciēs fru
ctuz bonū excidetur et in ignem mit-
tetur. Multa quidem ⁊ alia exhortās
euangelizabat pp̄lo vnde iudei vidē
tes iohānis baptiste mirabilē natiui
tatē ⁊ eiꝰ excellentem sctītatē ⁊ auste
ritatē vite iō moti fuerūt ad opinan
dū ipz eē xp̄m ꝓpt̄ qđ miserūt nūcios
ad iohēm volētes sup hoc scire verita-
tē. Ly. Et in isto mō q̄rendi exhibue-
rūt iohāni magnā reuerentia. ⁊ hoc
patet ex q̄ttuor in lr̄a. Primo ex ꝑsonis
mittētibꝰ ad ip̄m nūcios: ⁊ hoc notat
cū dr̄ [Miserūt iudei]. i. illi de tribu
iuda qui erāt nobiliores ī pp̄lo iude-
oꝝ. In signū huiꝰ de tribu iuda nasci
voluit. Scd̄o ex loci nobilitate: q2 [ab
hierosolimis] q̄ erat ciuitas sacerdo
talis et regia: quia erat caput regni.
Tertio ex nūcioꝝ solēnitate. Miserūt
eīn sacerdotes ⁊ leuitas ad eum qui
erāt solēnes ꝑsone: ⁊ in ipis debebat
sciētia ⁊ sanctitas eminere. Quarto
ex ꝑsona ad quā mittūt: scz ex hoc q̄
requirūt testimoniū de seipso: ⁊ tātā
fidē habuerūt in dictis eius vt ei cre
derēt etiā: de seipso ergo dicūt. [Tu
q̄s es] vt responsione eius discerne-
rent quis ipe esset [⁊ cōfessus est ⁊ nō
negauit: ⁊ ꝯfessus est q2 non sum ego
xp̄us]. Nam xp̄s id est messias fuit
ꝓmissus iudeis ex dictis ⁊ scripturis

ꝓphetaꝝ. Audientes q꞉ nō esset xp̄s interrogauerūt consequenter si esset helyas. q꞉ sicut aduentus xp̄i: sic ⁊ aduent⁹ helye fuerat iudeis ꝓmissus. vn̄ dicit̄ Mathei vlti. Ecce ego mittā vobis helyā ꝓphetā anteq̄ veniet dies dn̄i magnus [⁊ dicit non sum] scꝫ ego helyas. Si quis diceret Christus Math. xi. loquēs de iohāne dicit. Ipse est helyas. Et iohānes h̄ dicit: non suꝫ helyas. Respondet̄ q̄ ipsi q̄rebāt de ꝑsona helye: ⁊ ideo ad eoruꝫ q̄stionē respondit q̄ ipse nō erat helyas in ꝑsona. Sed vt dixit Grego. in omel. Johānes fuit helyas in sp̄u ꝓpter similitudinē ⁊ cōformitatē ipsius ad helyam. Primo ī austeritate vite quia de helia dicitur. iiij. lib. Reg. cap. i. q̄ fuit vir pilosus ⁊ zona pellicea circa renes accinct⁹. Et de iohāne dicitur Math. iii. Et habebat vestimentū de pilis camelorū: ⁊ zonā pelliceā circa lumbos eius. Scd̄o in dura rep̄hensione. Helyas eni regē Achab dure rep̄hēdit. vt habet̄. iij. Reg. xviij. Johānes herodē arguebat vt habetur Mar. vi. Fuit etiā similis helye ī officio: q꞉ iohānes fuit p̄cursor p̄mi aduentus sic helyas erit p̄cursor: secūdi aduent⁹. Et hoc voluit xp̄us cū dixit ipsū esse helyā [Propheta es tu. Respondit nō] Greg. Johānes negauit se esse ꝓphetā tantū: q꞉ pl⁹ erat q̄ propheta [Dixerūt ergo iudei. Quis es tu vt responsuꝫ dem⁹ his q̄ miserūt nos. Quid dicis de teipso? ait] scꝫ Johannes [Ego vox clamātis ī deserto dirigite viā dn̄i: sicut dixit Esaias ꝓpheta]. i. ego suꝫ ille de quo scriptura dicit. Esa. xl. Qui debet clamare in deserto iude q̄ homīes se p̄parent ad aduentū xp̄i in mundū. Et bene signat̄ Johannes in ꝓprietate vocis quia erat annūciator verbi diuini . i. xp̄i qui est verbū patris secundū diuinitatem. Uox enim ante verbum sic iohannes ante christum. Item sicut vox manifestat verbum sic iohānes christū. tota eni vita ⁊ conuersatio iohannis fuit p̄paratio ad susceptionē xp̄i [⁊ q̄ missi fuerant erant ex phariseis] Ly. Pharisei inter alios videbant̄ magis religiosi. ꝓpter hoc dicebant̄ pharisei a phares qd̄ est diuisio: q꞉ in habitu ī vita ⁊ gestu erāt ab aliis distincti ī signū maioris religionis. Et ideo pharisei erāt magne fame in poplo iudeoꝝ [Et īterrogauerūt eū ⁊ dixerūt ei. Quid ergo baptisas si tu non es xp̄s neqꝫ helyas: neqꝫ ꝓpheta] Un̄ Chriso. Interrogauerunt eū non quasi scire volentes sed ꝓhibere eum a baptismo [Respōdit eis iohannes dicens: ego baptiso in aqua] scꝫ lauādo tantū corpus ad designandū illū qui suo baptismate lauabit aīas. Consequēter ondit xp̄i excellentiā dicens [medius aūt vestrū stetit] id est presens inter vos in corpore apparuit: ⁊ cōmuni cōuersatiōe inter hoīes cōuersatus est vt patꝫ in euāgeliis cuꝫ eis manducās ⁊ bibēs ne ꝓpter austeritatē aliq̄ desperarēt [quē vos nescitis] q̄tum ad diuinitatem [ipse est q̄ post me venturus est] Tho. s. ad p̄dicandum: baptisandū: ⁊ moriēdum [qui ante me fact⁹ est] . i. in dignitate p̄positus est: q꞉ dignior est ⁊ honoratior [cui⁹ nō suꝫ dignus] . i. sufficiēs [vt soluā corrigiam calciamēti eius] vnde Hiero. ad eustochiū Xp̄s nunq̄ fuit calciatus. Ipse eniꝫ portare calciamēta apostol̄ ꝓhibuit Lu. x. Et xp̄us semper fecit opere qd̄ docuit v̄bo. vnde habet̄ Actu. i. Cepit Jesus facere ⁊ docere Ly. dicit q̄ hec est locutio methaphorica. quia ī hoc iohānes exprimit se non esse dignum exhibere xp̄o etiā minimū ministeriū hoc in verbis iam exprimēs scd̄m modū loquēdi cōmunem. Cuꝫ eniꝫ quis suā paruitatē ⁊ excellentiā alterius vult exprimere solet dicere cōmuniter. nō sum dignus tangere sotulares ei⁹ vel aliquid huiusmōi. Hec ī bethania facta sunt. Ly. nō est illa que ꝓpe iherusalem est. vbi lazarus fuerat suscitatus. sed alia codez

nomine vocata sita supra iordanem ex altera parte fluuius in sorte duarum tribuum et dimidie. Et ideo ad hoc denotandū subdit [trans iordanem vbi erat iohannes baptizans] que aqua distat a hierusalem ad vnā dietā et in eodē loco consueuerat iohannes cōmorari et pdicare et baptizare: et multi cōueniebāt illuc ad eū vt baptizarentur ab eo. Unde circa presens euāgeliū vbi dicit. Tu quis es. Queritur quare iudei magis de iohāne q̄ de xpo credebāt. Rn̄dit Chrisosto. q̄ triplex fuit ratio. Prima ratio est: quia iohānes erat de magno genere: vtpote filius zacharie magni sacerdotis. Et quia miraculose natus est de vtroq3 parēte sterili et sene. Christus autem vt ipsi credebant erat filius fabri et cuiusdā paupercule mulieris et nō miraculose natus: quia de iuuencula q̄uis de sene patre. Secunda ratio est: quia iohannes in victu et vestitu magis asperā vitam q̄ xps agere videbatur. Nam tunicam de pilis camelorū habebat: et zonam pelliceā ad lumbos eius: et cibus eius locuste et mel siluestre: vt patet Mathei. iij. Christus autē cōmunibus vestibus induebatur: et cōmuni cibo vtebatur: et cum hominibus in nuptijs et conuiuijs comedebat. Tertia ratio est: quia iohannes cōsortia hominum deuitabat: et in deserto morabatur latitans in antris et speluncis: donec spiritussanctus ei dixit vt exiret ad perhibendum testimonium de christo. Et tunc venit ad iordanē predicans baptismum penitentie: vt patet Luc. iij. Christus autem morabatur cum hominibus et cōuersabatur cum peccatoribus et manducabat cū ipsis: vt patet Mathei. xi. Propterea ergo iudei ad iohannem legationem miserunt: vt eū interrogarent an esset christus. Et respōdit: quia non sum ego christus.

¶ Euangelium in gallicātu natiuitatis christi.

In illo tpe. Exijt edictū a cesare augusto vt describeretur vniuersus orbis: hec descriptio pma facta est a preside syrie cyrino. Et ibant oms vt profiterentur singuli in suā ciuitatem. Ascendit aūt et ioseph a galilea de ciuitate nazareth in iudeā ciuitatē dauid q̄ vocatur bethleē eo q̄ esset de domo et familia dauid: vt pfiteretur cū maria desponsata sibi vxore pgnante. Et factū est dū essent ibi: ipleti sunt dies vt pareret. Et pepit filiū suum pmogenitū et pānis eum īuoluit et reclinauit eū in presepio: quia non erat ei locus in diuersorio. Et pastores erāt in regione eadē vigilātes et custodiētes vigilias noctis sup gregē suū. Et ecce āgelus dn̄i stetit iuxta illos et claritas dei circūfulsit illos et timuerūt tiore magno. Et dixit illis āgelus. Nolite tiere. ecce eni euāgelizo vob gaudiū magnū qd erit oi pplo: quia natus est nob hodie saluator q̄ ē xps dn̄s i ciuitate dd. et hoc erit vob signū. īuenietis infantē pānis īuolutū et positū in psepio. Et subito facta est cū angelo multitudo celestis militie exercitus laudantium deum et dicentium. Gloria in altissimis deo. Et in terra pax hoibus bone volūtatis.

Postilla.

Exijt edictuz a cesare au=
gusto Luc. ij. Hystoria huiꝰ euãgelij
facta ē anno xp̄i p̄mo vsuali. xij. kal.
ianuarij. feria. iiij. luna. xxvij. inditio
ne. iij. Ante initiū huiꝰ euãgelij scri=
bit sanctus Lucas in p̄cedenti capi.
ortum sc̄i iohannis baptiste: sc3 quō
nunciatus est per angelū gabrielem
patri suo zacharie in tēplo: ⁊ quomo
do natus est de sterili matre: ⁊ quō ī
circūcisione vocatum est nomen eiꝰ
iohannes: ⁊ quomodo ipse puer cre=
scebat quãtū ad augmētuz corporis:
⁊ cōfortabat spū sc3 quãtū ad augmē
tū gratie ⁊ virtutis. Et erat in deser=
to vsqꝫ ad diē ostensiōis sue ad israel.
Et describit ortū p̄cursoris. Hic cōse
quenter describit ortū saluatoris: di=
cens. Factuz est autē in diebus illis.
[Exiit edictū a cesare augusto] Ly. h
ostenditur tēpus natiuitatis xp̄i: qui
natus est imperante cesare augusto:
qui noīatus est Augustus ab augen=
do: q2 valde notabiliter auxit impiuz
romanoꝝ qui regnauit quadraginta
duobus ānis: ⁊ duodecim ānis ante
natiuitatē xp̄i: ⁊ post tanta fuit pax ī
vniuerso orbe: vt ad litterã videretur
impletū quod predixit Jsa. ca. ij. Cō=
flabūt gladios suos in vomeres: ⁊ lã
ceas suas in falces. Unde etiã in p̄s.
lxxi. Orietur in diebus eius iusticia ⁊
abūdantia pacis. Jtem Jsa. ij. Nō le=
uabit gens cōtra gentē gladium. Et
sic ī diebus cesaris augusti oībus gē
tibus romano imperio subiectis fuit
pax vniuersalis in orbe. Jdeo mãda
uit: [vt describeretur vniuersus orb̄]
vt per hoc sciretur qualiter terre es=
sent populate: ⁊ q̄ta tributa sue glo=
rie possent reddere: vt sic tributis in=
debitis nō grauarentur ⁊ etiam sci=
retur ꝑ quē modū singule terre a ro
mano imperio melius regerēt [Hec
descriptio p̄ma fc̄tã est a preside sirie
cyrino] hūc em̄ cyrinū cesar augustꝰ
p̄fecerat terre sirie ad ipsam regēdã.
Et quia siria est in medio terre habi=
tabilis: ⁊ ibi fuit ip̄a descriptio p̄mo ī
choata vt inde denūciaretur fieri in
alijs ꝓuincijs circulariter [⁊ ibãt oēs
vt ꝓfiterētur singuli in ciuitatē suã]
scil3 vnde oriūdi erant. ꝓfitebant aūt
dupliciter se subiectos eē romano i=
perio. s. scripto q̄ noīa eoꝝ scribebã
tur: ⁊ facto: q2 soluebant censum im=
peratori: sc3 vnū nūmū argenteū va
lētem decē nūmos vsuales [Ascēdit
autem ⁊ ioseph] sc3 vir marie [a ga=
lilea] q2 inferior erat q̄ iudea [de ci=
uitate nazareth] vbi xp̄s conceptus
erat: ⁊ in qua ioseph manebat [in iu=
deã ciuitatē dauid] id est in bethlee3
que dicitur ciuitas dauid: q2 inde ori
undus fuit. i. Regū. xvij. [eo q̄ esset
de domo ⁊ familia]. i. d̄ genere dauid
[vt ꝓfiteretur cū maria sibi desponsa
ta vxore pregnãte] ipsa enī erat de ea
dem tribu cu3 ioseph. Et licet maria
non fuisset obligata tanq̄ pregnans
illuc ire ꝓpter lōgitudine3 vie: q2 na
zareth distat a bethleē quasi per tres
dietas: tamen ꝓpter exemplum obe
diētie cū ipsis mulieribus ire voluit.
Jtem ex diuina dispositiōe hoc factū
est: vt sic xp̄s nasceretur in bethleem
sicut p̄dictum fuit Michee. v. Et tu
bethleem terra iuda nequaq̄ mini=
ma es in p̄ncipibꝰ iuda: ex te em̄ exi=
est dux qui regat pp̄l3 meū israel [Et
factū est dum essent ibi: impleti sunt
dies eius vt pareret] sc3 nouem men
ses impleti sunt a die conceptōis xp̄i
[⁊ peperit filiū suū primogenitū] Di
citur autē primogenitus: non q2 post
illum habuit filios alios: sed q2 ante
illū aliū filiū nō habuit. q2 sicut ante
partu3: ita ī partu ⁊ post partū inuio=
lata virgo permansit. Tunc impleta
est ista ꝓphetia Jsa. vij. Ecce v̄go cō
cipiet ⁊ pariet filiū. Et ipsa beata vir
go maria magnū gaudiu3 habuit in
xp̄i natiuitate: ⁊ hoc ideo: q2 sine do=
lore sine afflictiōe ⁊ sine debilitate sui
genuit filiū quē sciuit esse deū ⁊ hoie3
Nã sicut v̄go cōcepit: sic ⁊ sine dolo=
re genuit ⁊ pãnis eū īuoluit. s. ꝑ seip

sam. Ly. ex quo p3 falsitas q̄ scribit in libro de īfantia saluator[.]s. ip̄a3 obstetrices habuisse q̄ nō requirunt nisi ꝓpter afflictionē matris ī ptu q̄ nō habuit locū in v̄gine puerpera q2 peperit sine dolore ꝛ sine debilitate[ꝛ reclinauit eū in p̄sepio] Ly. Joseph ei in itinere adduxerat secum asinū ad portandū vxorē pregnātē ꝛ boue3 ad vendendū vt de p̄cio solueret expensas in via. Et illis duob9 aīalibus fecit p̄sepiū iuxta se:ī quo btā v̄go maria reclinauit filiū natū quod fuerat predictū Jsa.i.cognouit bos possessorē suū:ꝛ asinus p̄sepe dn̄i sui. Dicūt em̄ quidā ꝙ asinus ꝛ bos genuflexerūt corā xp̄o. Abach.iij. Jn medio duum aīaliu3 cognosceris. vn̄ Bern̄. O xp̄iane vide qualis ꝓ te fctūs ē xp̄s: q2 si rex vbi aula rgia: vbi throni sublimitas: vbi curie regalis frequētia. Ecce aula regia stabulū:throni sublimitas p̄sepiū. curie regal' frequētia: bos ꝛ asinus[q2 nō erat ei locus in diuersorio] Hor. hic rep̄hendunt christianorū delicie diuitie ꝛ honores huius mūdi. Delicie in hoc ꝙ dei filius nō mollib9 vel calidis pelliceis idutus fuit:sed vilib9 pānis inuolutus. Honores in hoc ꝙ nō in palacio sed in p̄sepio eū reclīauit mat' sua. Diuitie ī hoc ꝙ locū n̄ habuit ī diuersorio vn̄ Bern̄. O hō qd sollicitus es de regali palacio:ecce rex tu9 iacet in p̄sepio:qd cogitas d̄ p̄cioso idumēto rex tu9 induit vili pāniculo[Et pastores erāt in regiōe eadē vigilātes ꝛ custodientes vigilias noctis sup gregē suum]sc3 īter hirl'm ꝛ bethleē:que ciuitates distant duo miliaria ab inuicē. [Et ecce āgelus dn̄i stetit iuxta illos] sc3 patus ad reuelādū eis diuia[ꝛ claritas dei circūfulsit eos]nō tm̄ exterius in corpe s3 etiā interi9 in mēte[ꝛ timuerūt timore magno]ex insolita visione. S3 āgelus dn̄i ꝯsolabat' eos dicens [nolite timere] Cuius cām subiūgit[Ecce em̄ euāgelizo vobis gaudiū magnū qd̄ erit oī pplo] n̄ solū iudeo2:s3 etiā gētiliū. Hor. Et hoc gaudiū est magnū secūdum oēm dimēsionē. q2 altū: ꝓfundū: lōgum ꝛ latū. Altū:q2 eius altitudo attingit celū. vn̄ Ber. Magna ē hodie festiuitas celū replet anteꝗ̄ terrā. Profundū:q2 ei9 ꝓfunditas penetrat īfernū.s. vsq3 ad sctōs qui erāt in lymbo. Jtē eius longitudo ꝑtendit' a p̄ncipio mūdi vsq3 ad finē mūdi. Jtē eius latitudo occupat ī orbe3 terra2. Vn̄ hodie canitur in p̄fatione misse secunde. Profusis gaudijs tot9 ī orbe terra2 mūdus exultat[q2 natus ē nobis].s. hoīb9 ꝛ angelis pariter:q2 ꝯsortia hoīm reparāda est ruina āgelo2[hodie] Ly. dicit hodie ꝗuis eēt nox:q2 nox illa ex claritate diuīa fuit ita illumīata ac si esset dies clarissima. scdm̄ ꝙ fuerat p̄dictu3 in p̄s.cxxxviij. Et nox sicut dies illumīabit'[saluator q̄ est xp̄us dn̄s ī ciuitate dauid].i.ī bethleē[ꝛ hoc erit vobis signū:inuenietis īfantē pānis inuolutū]ꝛ nō sericis inuolutū[positū in p̄sepio]ꝛ nō in palatio[ꝛ subito facta ē cū angelo]q̄ tanꝗ̄ principalis inter alios nūciauerat xp̄i natiuitatē [multitudo militie celestis] id ē āgelo2 qui noīe militie designant': q2 ꝓ salute hoīs cū demonibus precliant'. vn̄ Apoc.xij. Michael ꝛ angeli ei9 p̄liabantur cū dracone[laudantiu3 dominū]de xp̄i natiuitate[et dicentiu3 Gloria in altissimis deo]q2 licet eius gloria vbiq3 luceat:maxie tamē in excelsis id est ī celo empireo vbi est oīm sancto2 habitatō[Et in terra pax hominibus bone voluntatis]ꝛ notāter dicit pax in terra ꝛ nō glia:q2 in terra ē pax:ꝛ ī celo glia. Annūciat' āt pax hoībus bone volūtatis:q2 regnu3 dei tm̄ val3 ꝗtū habes. vn̄ Remigi9. Si em̄ diuitias zachei nō habes si desūt tibi duo minuta vidue. si nec calicē aque frigide potes offerre: offer deo bonā volūtatē. vn̄ Augu. Coronat de9 int9 voluntatē vbi non inuenit facultatē. vn̄ Chrisosto. Dextera tua plena est mūerib9 si fuerit plena bōa volūtate.

Quod multis miraculis fuit declarata christi natiuitas.

Natiuitas xpi secundū Innocētium papam multis miraculis fuit declarata. Nā ipa nocte obscuritas noctis versa ē in diē. Item cuz tēpore natiuitatis xpi ante ꝛ post fuisset pax i omibus terris ꝛ ꝓuincijs: romani tēplū pacis pulcherrimuz cōstruxerūt: ꝛ cōsulentes appollinē deū suū ꝙdiu duraret templū hoc. Rūdit eis ꝙdiu virgo nō pariet. His auditis dixerūt: tēplū pacis ineternū manet. Impossibile eñi credebāt virginē parere. Unū in foribus templi scripserūt. Tēpluz pacis ineternuz manet. Sed ipsa nocte qua ꝟgo peperit tēplū fūdit⁹ corruit. Itē scdm ꝓphetiā Jere. Signū datū est eis: quia oīa ydola corruerēt quādo ꝟgo pareret. Et ꝓpter hoc sacerdotes ydolorū ymaginez ꝟginis puerū in gremio baiulātē fecerūt: ꝛ i secreto loco tēpli ponētes adorauerūt. Itē ꝛ in legenda lōbardica habet ꝙ ipsa die natiuitatis xpi statua romuli cū oīa ydola in diuersis locis corruerūt. Itē ipo die tres soles i oriēte apparuerūt q̄ paulatiz i vnū corpus solare redacti sunt. Itē inocētius papa dicit ꝙ fons aque in ipa nocte in liq̄rem olei versus est: ꝛ tota die largissime manauit fluēs vsqꝫ in tyberi sicut sibilla ꝓphetauerat ꝙ nisi erūperet fons olei nō nasceret saluator. Itē innocētius papa dicit ꝙ octauianus iꝑator vniuersum orbē iurisditioni romane subiugaret itātū senatui placuit vt eū ꝓ deo colere vellēt. Ad illorū ꝗ instātiā sibillā ꝓphetissam cōsuluit: si maior eo aliqͥs nasceret. Cum ergo in die natalis xpi sibylla i camera impatoris ꝺ onibus sisteret i die media aureus circulus appuit circa solē: ꝛ in medio circuli ꝟgo pulcherrima puerū gestās i gremio. tūc hec cesari ostēdit: admirans aūt impator audiuit vocē dicētē. Hec ē ara celi. Dixitqꝫ ei sibilla. Hic maior te ē: ip̄z ideo adora. Eūdēqꝫ locū i honore btē marie ꝟginis dedicauerūt: qui vsqꝫ hodie scā maria ara celi dr̄. Impator igit illi puero hostias obtulit: et ipse deos suos de cetero colere recusauit Huic dicto ꝯcordāt Thimothe⁹ hystoriograph⁹ ꝛ Orosi⁹ ꝓ magna pte. Circa pn̄s euāgeliuz vbi dr̄. Annūcio vobis gaudiuz magnum. Notandū ꝙ magnū gaudiū istat toti ppl'o xpiano de natiuitate filij dei i hūana natura i ꝓrio toleranda ꝑ quē natura hūana est sup oīa exaltata: ꝛ oībus bonis repleta. Natus ē eñ filius dei cū saccо pleno oim grāꝝ ꝛ virtutū quas nobis gratis donauit ad Roma. viij. Quomodo etiaz nō oīa cū illo nobis donauit: ꝓpterea angelus dixit. Annūcio vobis gaudiū magnū: qꝛ natus ē nobis saluator: vbi sciendū ꝙ pm̄us homo. s. adā ꝓductus fuit sine patre ꝛ matre. Secundus hō. s. eua ꝓducta fuit ex prē sine matre. oēs alij hoīes ex prē ꝛ matre Restabat autē quartus modus vt ꝗs ꝓduceret ex mr̄e sine prē. Sic xp̄s hodie natus ē. Et in hac quarta gn̄atōe filij omnes in terrā suā scꝫ celestē hirl'm ꝑ xpi meritū redierūt: sicut i figura de⁹ dixit abrahe. Ge. xv. Generatione autez quarta reuertentur.

¶ In diluculo euangeliuz secundum lucam. ij. c.

In illo tpe. Pastores loqͣbant adiuicē. Trāseamus vsqꝫ bethleē ꝛ videamus hoc verbū quod factū est qđ fecit dn̄s ꝛ ostēdit nobis. Et venerunt festināntes ꝛ inuenerūt mariā ꝛ ioseph ꝛ infantē positū in presepio. Uidētes

autem cognouerunt de verbo qd dictu erat illis de puero hoc. et oes qui audierunt mirati sunt et de his que dicta erat a pastorib ad ipos Maria aut conseruabat oia verba hec coferens in corde suo Et reuersi sunt pastores glorificates et laudates deu in omnibus q audierat et viderat: sicut dictu est ad illos

Postilla.

Et factu est cu discessisset ageli ab eis. Hec hy. significat vt supra. Ante initiu illi euagelij scribit sanct Lucas illd euagelium qd hodie in nocte xpi lectu est et stati post vba angelor laudantiu deu et dicentium Glia in altissimis deo: et in terra pax hoibus bone volutatis: sedt hoc pns euageliu[Et factu est cu discessissent ageli ab eis i celuz pastores loqbant adinuice. Trseam vsq bethleem] Ly. hic describit pastor deuotio: qr stati p visione ista dimisso grege iuerunt ad videndu natu. Factu est post q angeli discessissent ab eis: sc3 pastoribus in celu. i. postq aspectibus pastoru se abstraxerunt ascendentes in celu[pastores loquebant adiuicem] sc3 de xpi natiuitate: sicut et duo discipuli euntes i emaus de ei passione. Lu. xxiiij. di. [Trseam vsq bethlee et videamus hoc verbu]. i. pueru natum p verba ageli nobis significatu [qd fecit dns et ostendit nobis]. s. per angelu[et venerut festinantes] Lyr. ex desiderio videndi xpm: et vt citius redirēt ad gregem que sine custodia dimiserant[et iuenerunt maria et ioseph et infante] id est xpm[positu3 in psepio] sicut angelus eis dixerat[videntes autem cognouerunt de verbo quod dictum erat illis de puero hoc] quia non solu fuerunt illuminati exterius: s3 etiam iterius de cognitione verbi: et sic per cognitione humanitatis venerunt ad cognitione3 deitatis. Nec sunt scandalizati de tanta paupertate: sed peramplius i fide roborati sunt. Et ceperunt pdicare marie et ioseph et cuctis astantibus illam qua viderant claritate et q audierant angelicos hymnos [et omes qui audierat mirati sunt de his q dicebant a pastoribus ad illos] Glo. no solum mirabantur de incarnationis mysterio: sed etiam de tanta pastoru3 attestatione qua simplices nescirent fingere inauditam: sed simplici facudia vera predicarent [maria aut conseruabat oia verba hec] scil3 quicqd angelus et retulerat gabriel. quicqd a pastoribus audierat. quicqd exptra fuerat[coferens in corde suo] Lyr. illa collatio erat marie valde delectabilis et toti ecclesie vtilis: qr scdm q dicit hiero. i sermone de assumptoe .b. marie virginis. ipa post ascensione3 filij sui remansit ad tpus in terris cu aplis vt eos plenius istrueret de verbo icarnato de quo plenius erat edocta p spmscm et omia familiari viderat et tractauerat vniuersa ppt qd melius exprimere poterat. qr qd meli nouim meli et pferim[et reuersi sunt pastores] sc3 ad grege suu[glorificantes] sc3 corde[et laudates]. s. ore [deu] de bnficio toti mudo collato generalit et eis ostēso specialiter[in oibus que audierant] sc3 ab angelis[et viderat]. s. pprijs oculis suis[sicut dictum est ad illos] sc3 per angelu qui annuciauit eis natiuitate christi.

In missa diei euangeliu secundum Johannem. i. cap.

In pricipio erat verbu: et vbu erat apud deu: et de erat vbu. Hoc erat i pricipio apd deu Omia p ipsum facta sunt: et sine ipso factu est nihil. Qd

factum est in ipso vita erat:
⁊ vita erat lux hoim: ⁊ lux i
tenebris lucet ⁊ tenebre eaȝ
non cōprehēderūt. Fuit hō
missus a deo: cui nomē erat
iohannes. Hic venit in testi
moniū vt testimoniū perhi=
beret de lumine: vt oēs cre=
derent per illum. Non erat
ille lux: sed vt testimonium
ꝑhiberet de lumīe. Erat lux
vera q̄ illuīat oēm hoiem ve
nientē in hūc mundū. In mū
do erat ⁊ mund⁹ ꝑ ipsum fa
ctus est ⁊ mund⁹ eū non co=
gnouit. In ꝓpria venit: ⁊ sui
eū non receperunt. Quotq̄t
aūt receperunt eū dedit eis
ꝑtātem filios dei fieri: his q̄
credūt in noīe eius. Qui nō
ex sanguinibus neq̄ ex vo=
luntate carnis neq̄ ex volū
tate viri: sȝ ex deo nati sunt.
Et verbū caro factum est: ⁊
habitauit in nobis. Et vidi=
mus gloriā eius gl'iaȝ quasi
vnigeniti a p̄re plenū gra=
tie ⁊ veritatis ¶ Postilla

¶ In principio erat v̄bum: ⁊
verbum. Joh. i. Tho. Johānes euā=
gelista ꝑ contēplationē ceteris euan
gelistis altius eleuatus versat̄ prin=
cipaliter circa verbi diuinitatē. cum
alij p̄ncipaliter describūt ei⁹ huma=
nitatē. Et p̄mo ondit verbi excellētiā
prout ꝯsistit in seipso dicēs. [In prin
cipio erat verbū] Uñ augu. in patre
erat filius vel in eternitate erat fili⁹
vel in patre filius eiusdeȝ substantie
cum eo [⁊ verbum erat apud deum]
id est coeternū ⁊ coequale ipsi [omīa
per ipsuȝ facta sunt] Tho. omīa visi
bilia ⁊ inuisibilia spūalia ⁊ corꝑalia [⁊
sine ip̄o factū est nihil] Hoc. nā pater
sine verbo nihil facit. vnde dicit [⁊ si
ne ip̄o] sup. verbo oīa faciēte [factuȝ
est nihil] naturaliter subsistēs ꝓpter
peccatū quod deficit ab ente [qđ fa=
ctū est in ip̄o] scȝ verbo. i. incarnatio
passio resurrectio ⁊ hmōi [vita erat]
causa vite nob̄. Johānis. xi. Ego suȝ
resurrectio ⁊ vita: sic exponit̄ scōȝ hy
la. [⁊ vita erat lux hominū] scȝ q2 ho=
mines illuminat ⁊ videre facit. Anō
in p̄s. iiij. Signatuȝ est super nos lu
mē vultus tui dñe. vnde Augu. sicut
eni non videt ocul⁹ nisi a luce corꝑa
li illuminet̄: sic non videt intellectus
nisi a lumine spūali illuīetur [⁊ lux i
tenebris lucet] scȝ cū pctōres facit ve
ra intelligere [⁊ tenebre eā non com
p̄henderūt] .i. infidelitatis tenebris
obtenebrati ip̄m nō cognoscūt [Fuit
homo missus a deo] h̄ ponit̄ cōmen=
datio p̄cursoris: scilȝ iohannis bapti
ste. d. Malach. iij. Math. xi. Marci. i.
Ecce ego mitto angelū meū ante fa=
ciem tuā q̄ preꝑabit viaȝ tuā ante te
[fuit homo miss⁹ a deo] scȝ ad bapti
zandū ⁊ ad p̄dicandū. vn̄ ea que loq̄=
tur non loquitur a seipso: sed ex deo
qui eum misit. ⁊ ideo verba eius sunt
recipiēda quasi verba dei [cui nomē
erat iohannes] Tho. iohannes īter=
pretatur in quo est gratia. ⁊ ideo cōpe
tebat sibi hoc nomē: quia maxime in
xp̄o gratia diuina abūdauit. vñ Lu. i.
Spūsancto replebitur adhuc ex vte
ro matris sue [hic venit ī testimoniū
vt testimoniuȝ ꝑhiberet de lumine]
.i. de iesu xp̄o nato de virgine: sicut
radius nascitur a sole sine aliqua ei⁹
corruptione vel diminutiōe. Officiū
eni eius fuit testificari de xp̄o quē
vera lux vt ei⁹ testimonio illustret: ⁊
sic oēs in ip̄m crederent: ⁊ hoc est qđ
sequitur [vt oēs crederent] scȝ ī ip̄m
[per illum] scȝ iohannē [non erat il
le lux] sed tantū testis illi⁹ luminis.
vñ sequit̄ [sȝ vt testimoniū ꝑhiberet

de lumine] .i. de īcarnata diuinitate [erat lux vera] .i. naturalis fōs toti⁹ luminis ꝑ essentiā [que illumīat oēz hoīez venientē in hunc mundū] Ly. ꝙtum est in se: q̄ꝛ si aliqui non sint illuminati hoc est ꝙ se subtrahunt ab īflu ētia hui⁹ lucis. vñ Criso. Pa ratus est illuminare: sꝫ non oēs illuminanꝭ: q̄ꝛ claudunt viā lumīs. Exēplum de ceco exñte in sole [in mūdo erat] ꝑ pñtiaꝫ diuītatis q̄ꝛ nō est loc⁹ vbi non est deus [et mūdus eū nō cognouit] .i. pctōres mūdi aliter veniētes [in ꝓpria venit] .i. in mundū qui est su⁹ vtpote ab eo fact⁹. Beda. In mūdo erat ꝑ diuītatē: in mundū venit ꝑ incarnationē: venire quippe vł abire est humanitatis: et manere diuinitatis. vñ sensus ē: venit .i. visibił apparuit per incarnationē [⁊ sui euꝫ non receperūt] .i. iudei q̄ dicunꝭ sui: q̄ꝛ scd̄ꝫ carnē erat ex coꝝ gñe: q̄ꝛ de semine dauid q̄ erat rex israel vsqꝫ in sempiternū: scd̄ꝫ illō Deut. xxvi. Elegit te dñs ī ppłm peculiarē [⁊ sui] .i. iudei [eū] scꝫ cōditorē suū [nō receperūt] .s. ꝑ fidē: q̄ꝛ pauci de iudeis ꝯparatiue crediderūt xp̄o. vñ Jsa. i. Filios enutriui ⁊ exaltaui ⁊c. [Quotq̄t aūt receperūt eū] Hoꝛ. siue iude⁹: siue gētilis: siue nobilis: siue ignobilis: siue femīa: siue masculus. siue puer: siue senex [receperūt eū] ꝑ fidē credendo [dedit eis ptātez filios dei fieri] ꝑ gñationē baptismi qui non daꝭ nisi ꝯfitentibus fidē xp̄i: ꝑ se si sunt adulti: vel ꝑ aliū si sunt ꝑuuli ⁊ in hoc notaꝭ magna charitas dei .i. Johā. iij. Uidete q̄lem charitatē dedit nob̄ pater ⁊c. Et insuꝑ magna vtilitas hoīs vñ Ro. viij. Si filij ⁊ heredes ⁊c. Sed posset q̄ri q̄bus data fuit hec ptās. idcirco subdit [his q̄ credūt ī noīe ei⁹] q.d. his q̄ credūt xp̄m esse veꝝ deū ⁊ verum hoīem. Et istis data ē ptās ꝙ sunt filij dei. ꝙ autē ista gñatio spūał differt a carnali gñatione: ōndit euāgelista dicēs [q̄ non ex sanguinib⁹ neqꝫ ex volūtate carnis: neqꝫ ex volūtate viri: sꝫ ex deo nati sunt] Hoꝛ. q.d. hi sunt filij dei: nō q̄ gñanꝭ ex cōmixtione sanguinū viri ⁊ femīe: cōcupiscētia vtriusqꝫ mouēte actū gñatōis: sꝫ ꝑ gratiā adoptiōis ī baptismo. vñ Joh. iij. Qd̄ natū est ex carne caro ē ⁊ qd̄ natū est ex spū spūs ē [⁊ v̄bū caro factū est] .i. de⁹ hō factus ē [Et habitauit ī nob̄] Tho. i. inter nos hoīes [⁊ vidim⁹ gl̄iaꝫ eius] scꝫ ī miraculis sicut est suscitatio mortui: illuiatio ceci: ⁊ sic de alijs: et etiā viderūt ꝙ creature obediebant ei ad nutū suū sicut dño ⁊ creatori. vñ hoīes ī naui exñtes cuꝫ aplis q̄n oꝛta est magna tēpestas dixerūt vt hꝭ Mat. viij. Qualis est h̄ q̄ꝛ vēti et mare obediūt ei. Sꝫ posset queri q̄lem gl̄iam. R̄ndet euāgelista [Gl̄iaꝫ q̄si vnigeniti a p̄re] nō sicut vidim⁹ gl̄iaꝫ alioꝝ ꝓphetaꝝ ⁊ sctoꝝ: sꝫ talē ⁊ tātā vt decet vnigenitū q̄ꝛ xp̄s cōiter miracł̄a faciebat īꝑando: vt pꝫ ex discursu euāgelij ꝑ qd̄ ōndebaꝭ ꝙ illa faciebat virtute ꝓpria: sicut deus q̄ est oīps. Propter hoc dꝭ Lu. vi. ꝙ v̄tus de illo exibat ⁊ sanabat oēs [plenum gratie] Tho. vt remittat pctā [⁊ v̄itatis] vt impleat ꝓmissa

¶ Dominica infra oc. natiuitatis domini.

In illo tp̄e. Erat ioseph ⁊ maria mr̄ iesu mirātes suꝑ his q̄ dicebanꝭ de illo. Et bñdixit ill̄ symeon: ⁊ dixit ad mariā mr̄ez ei⁹ Ecce posit⁹ est hic ī ruinā ⁊ in resurrectōez multoꝝ in isrł̄ ⁊ in signū cui contradiceꝭ. Et tuā ip̄ius aīam ꝑtrāsibit gladi⁹ vt reuelenꝭ ex m̄ltis cordib⁹ cogitatōes Et erat anna ꝓphetissa filia phanuel d̄ t̄bu aser. h̄ ꝓcesserat ī dieb⁹ m̄ltis ⁊ vixerat cū viro suo ānis septē a v̄gitate

sua: ⁊ hec vidua vsq ad an-
nos octogintaq̄ttuor q̄ non
discedebat de tēplo ieiunijs
⁊ obsecratōibus seruiēs no
cte ac die: ⁊ hec ipsa hora su-
perueniēs confitebaꝛ dn̄o ⁊
loq̄baꝛ de illo oībus q̄ expe
ctabāt redemptionē isrł. Et
vt ꝑfecerūt oīa scd̄m legem
dn̄i reuersi sunt ī galileā ī ci-
uitatē suaȝ nazareth. Puer
autē crescebat ⁊ cōfortabaꝛ
plenus sapiētia: ⁊ gratia dei
erat in illo ¶ Postilla
¶ Erat ioseph ⁊ maria maꝛ
iesu ⁊c. Lu. ij. Mysto. hui⁹ euā. facta ē
anno īcarnatiōis xp̄i ꝑmo. iiij. nonas
februarij. feria. v. luna. xi. īditiōe. iiij.
Ante initiū illius euāg. scribit sctūs
Lucas in eodē ca. q symeon accepit
puerū iesum in vlnas suas ⁊ bn̄dixit
deū ⁊ dixit. Nūc dimittis seruū tuuȝ
dn̄e in pace. Quia viderūt oculi mei
salutare tuū ⁊c. Tūc sequiꝛ euāg. ho
diernū. Erat ioseph ⁊ maria maꝛ ie-
su. Et euāg. hodiernū factū est in die
purificatiōis marie. s. quadragesimo
die post natiuitatē xp̄i. Et ī hoc euā.
poniꝛ ꝑētū xp̄i admiratio dī. [Erat
ioseph] q̄ erat paꝛ putatiu⁹ xp̄i. Lu.
iij. Et ip̄e iesus erat incipiens q̄si an
noꝝ. xxx. vt putabaꝛ filius ioseph vel
q: nutricius eius sicut nutrix pueri
dr̄ mater eius [⁊ mater iesu] scȝ ꝟgo
maria [mirantes sup̲ his q̄ dicebanꝛ
de illo] tūc a symeone ⁊ ab āna vidua
⁊ ꝑus a pastorib⁹ in nocte xp̄i ⁊ etiaȝ
a regibus quos stella adduxit ad xp̄ȝ
xiij. die post natiuitatē xp̄i [⁊ bn̄dixit
illis symeon ⁊ dixit ad mariā matrē
eius] dicit aūt ad mariā magis q̄ ad
ioseph: q: ad eam magis ꝑtinebat de
puero: q: ip̄a erat vera mater xp̄i [Ec
ce hic]. i. xp̄s [positus est]. i. a deo sta
tutus [in ruinā ⁊ in resur. mul. ī isrł]

Hor. in ruinā non credentiū: ⁊ ī resur
rectionē multoꝝ. s. credentiū. Iteȝ in
ruinā vitioꝝ ⁊ in resurrectionē virtu
tum [⁊ in signum]. s. federis inter ho
mines ⁊ deum [cui ꝯtradiceꝛ] a sacer
dotibus ⁊ legisperitis et phariseis et
multis alijs q̄ negauerūt eū esse ve-
rum messiā ⁊ mediatorē dei ⁊ hoīm
[⁊ tuā ip̄ius aīam ꝑtransibit gladi⁹]
. i. dolor dn̄ice passionis. Non eni po-
tuit videre filiū suū crucifigi sine affe
ctu doloris matrū. Damasc. dolores
quos effugit maria pariēs hos tēpo
re passiōis xp̄i sustinuit. ex his pȝ q
mai⁹ fuit martyriū beate marie ꝟgi
nis q̄ alioꝝ sctōꝝ. vn̄ hiero. in sermo
ne de assum. b. ma. ꝟginis dicit q q:
in parte īpassibili passa est pl⁹ q̄ mar
tyr fuit: q: alij martyres passi sunt in
corꝑe ⁊ ista ī corde [vt reuelenꝛ ex mł
tis cordib⁹]. i. ex multoꝝ cordib⁹ [co-
gitatōes] q̄ prius occultabanꝛ. Nam
temꝑe passiōis xp̄i patuit malicia sa
cerdotuȝ: odiū iudeorū: duritia ꝑpł:
īconstātia pilati: auaricia iude: pusil-
lanimitas petri ⁊ alioꝝ apłoꝝ: ⁊ ꝯstā
tia fidei ī maria ꝟgine. Ly. Lȝ beata
virgo ex passione xp̄i maxie afflicta
fuerit tn̄ in fide īmobilis ⁊ firmiꝛ ste
tit. alij aūt apłi ⁊ discipuli q̄tūlibȝ so
lidi dicūtur dubitasse ⁊ circa hāc fidē
fluctuationē diuersaꝝ cogitationum
habuisse vsq dū viderūt ip̄m a mor-
tuis resurrexisse [⁊ erat anna ꝓphe-
tissa] q: donuȝ ꝓphetie habuit [filia
phanuel de tribu aser] Hor. q̄ fuit pa
triarcha ⁊ īnūero. xij. ꝑtarchaꝝ octa
uus. et sic cōmēdatur sctā āna a gn̄is
nobilitate [hec] scȝ anna [ꝓcesserat ī
diebus multis et vixerat cū viro suo
annis septem]. s. non diuidendo car
nem suam cuȝ alio. vn̄ Gen̄. ij. Erunt
duo in carne vna [a virginitate sua]
q: vsq ad matrimoniū virginitateȝ
suaȝ seruauit [⁊ hec vidua erat vsq
ad. lxxiiij] hic cōmendatur q̄tam lon
go temꝑe in viduitate ꝑmansit. ⁊ q̄-
uis iuuenis fuit q̄n vir suus abijt: tn̄
alium virum non duxit [que non di-

scebat de tēplo]Ly. q̄ nō ibi semꝑ es set sed frequēter: sic incōgruo tpe sollicite frequentanti ecctiam dr̄ cōi mō loquēdi: talis sp̄ ē in eccl̄ia[ieiuniis] q̄bus incentiuū carnis rep̄mit[⁊ obsecrationibus].i. in sacris orōnibus q̄bus mēs in deū eleuat[seruiēs nocte ac die].i. valde frequenter[⁊ hec ip̄a hora supueniēs] scʒ in die purificationis marie.Ly. non a casu vel a dispositione hūana: sed sp̄ūsancti reuelatōe: sicut dictū est de simeone[cōfitebat].s.grās agēs de tanto bn̄ficio[⁊ loq̄. de illo oībus q̄ expe.re.isrl̄].i. ppl̄i israelitici. annuncians eis natū esse saluatorē mūdi[⁊ vt pfe.oīa scdʒ le.dn̄i]scʒ maria ⁊ ioseph: scʒ nihil omittētes: q̄uis nō tenerent[reuersi sunt i gali.i ciuitatē suam nazareth. Puer aūt crescebat].s.in i corpe ſm q̄ hō[⁊ ɔfortabat]augmēto roboris quo ad corp⁹[plen⁹ sapīa]q: i eo sūt oēs thesauri sapīe ⁊ scīe abscōditi[et grā dei erat in illo]Ly. q: totā plenitudinē grē habuit ab instāti sue cōceptionis. Sed q̄tum ad ostēsionē i effectu magis appebat scdm̄ q̄ ille in corpe crescebat. vn̄ Theophil⁹ dicit. Si xp̄s a iuuentute sua oēm sapiam suaʒ demonstrasset visum fuisset q̄si pdigiū. q̄ ergo crescebat: nō sic intelligēdū est quod q̄si aliquo tpe minus habuissʒ de grā ⁊ sapīa: ⁊ postea horū recepit incrementū: q: plen⁹ fuit diuinitate sapīa ⁊ scīa ab instāti sue cōceptiōis. dr̄ aūt notāter[crescebat].i. crescere videbat ſic min⁹ nūc magis suā sapiam manifestās ⁊ grām sicut sol q̄uis eiusdē lucis ⁊ caloris sit mane sicut in meridie tn̄ crescē ⁊ augeri dr̄ quo ad eos q̄ magis ei⁹ lucē ⁊ calorē pcipiūt. Vn̄ circa p̄ns euāgeliuʒ vbi dr̄. Et tuā ip̄ius aīam ptransibit gladius. Sciendū q̄ gladius simeonis nonies ptransiuit aīam virginis marie tpe passionis xp̄i. Primo q̄n audiuit eum captū ⁊ ligatū esse a iudeis ⁊ p̄mo p̄ntatuʒ anne: postmodū cayphe. Scdo q̄n i die pasceues hora tercia vidit eum exire crucē portantē inter duos latrones cōsputū: ⁊ flagellatum: ⁊ coronatū: vadentē ad locum passionis ⁊ mortis sue festināter. Tercio quādo vidit eū exui undum ⁊ sup crucē clauis affigi. Quarto q̄n vidit eū cruce eleuari a sacerdotib⁹ iudeorū ⁊ ab aliis p̄tereuntibus ei ɔuicia inferri di. Vah qui destruis tēplum dei ⁊ in triduo reedificas illud. Alios saluos fecit: seip̄m non pōt saluare: si filius dei est descendat nūc de cruce. Quinto quādo audiuit cuʒ petere bibere: ⁊ nō potuit habere haustū aque sed datuʒ fuit sibi vinū felle mixtum Sexto q̄n vidit eū pre maximo dolore lachrymantē ⁊ dicentē: deus meus deus me⁹ vt q̄d me dereliq̄sti. Septimo q̄n pre magna pena clamās i cruce voce magna emisit sp̄m. Octauo q̄n post eius mortē vidit cor ei⁹ lācea pforari. Nono quādo corpus eius depositum est de cruce tunc iesuʒ xp̄m filiū suū i brachia sua suscepit: ⁊ osculata est omnia vulnera eius.

¶ In octaua natiuitatis dn̄i euāgeliū scdm̄ Lucā.ii.ca.

In illo tēpe. Postq̄ ɔsūmati sūt dies octo vt circūcideretur puer vocatū ē nomē ei⁹ ies⁹. Q̄d vocatum est ab angelo p̄usq̄ in vtero conciperetur.

¶ Postilla

¶ Postq̄ consūmati sūt dies octo. Lu.ii. Quo die hoc euāgeliū factum sit: audit q: die octauo a natiuitate xp̄i. Ante itiū illi⁹ euāgelii scribit sctūs Lu. q̄ reuersi sunt pastores scʒ postq̄ iuenerūt mariā ⁊ ioseph et īfantē positū in p̄sepio: glorificantes ⁊ laudātes deū in oībus q̄ audierant ⁊ viderāt sicut ad illos est dictū a pastoribus. Et tūc statim sequitur illud euan. [Postq̄ cōsummati sunt dies octo. Ior. hodiernū euangelium est

breuissimū in littera: sȝ ꝓfundissimū ī sn̄ia. Cōi noīe ⁊ vocabulo vocat̄ festiuitas ista nouus ān̄us: ⁊ merito q: xp̄s q̄ nouus hō ꝓpter nos fact⁹ est: nouū sanguinē ī sua puericia hodie īcepit effundere: qn̄ hodie circūcisus fuit. Sciēdū ꝙ hodie recolimus tria festa q̄ tangunt̄ in euāge. hodierno. Primo octauā natiuitatis xp̄i ⁊ hoc exp̄mit̄ notāter cum dr̄ [Postq̄ ꝯsūmati sunt dies octo] scȝ a natiuitate xp̄i cōputando. Scd̄o in circūcisione xp̄i cuȝ dr̄ [vt circūcideret̄ puer] sic ei p̄ceptuȝ fuerat Gen̄. xvij. Infās octo dieꝝ circūcidet̄ in vobis ꝛc. ⁊ ī nouo testamēto baptisamur loco circuncisionis. Vn̄ xp̄s dicit in nouo testamēto. Jo. iij. Nisi qs renatus fuerit ꝛc. vn̄ Beda sup p̄nti euā. Illud qd̄ nūc facit baptism⁹: hoc tūc fecit circūcisio Tercio salutiferi noīs īpositionē cuȝ dr̄ [vocatū ē nomē ei⁹ iesus qd̄ vocatū est ab angelo p̄usq̄ in vtero]. s. virginis [cōciperet̄] vt pȝ Lu. i. Vocab nomē eius iesum. Similiter āgelus dixit ad ioseph: vt pȝ Mat. i. Vocab nomē ei⁹ iesū. ip̄e ei saluū faciet pplȝ suū a peccatis eorū. Queritur si iei⁹ ē saluator q̄re tūc nō oēs hoīes saluāt̄ Rn̄detur ꝙ hoc accidit ex pte iesu: sȝ ex culpa ip̄ius hoīs. Exemplū istius ponit̄ prius sic: si qs ad ostium vnius pulset ⁊ nō ingrediatur hoc nō est ex culpa pulsātis: sȝ nō aperiētis: sic si iesus ad ostiū cordis pulset ⁊ si nō igreditur: non est dei itrare volētis sȝ hominis aditum ꝓhibentis. vn̄ Apo. iij Ego sto ad ostiū ⁊ pulso ꝛc. Vn̄ sanct⁹ dyonisius: ꝙ eni sol domū exn̄te clausa fenestra non illumiat nō est culpa solis sed hominis fenestrā nō apientis. Terciū exemplum ponit Ansel. si eni porrigo tibi pomū ⁊ tu non accipis ꝙ nō habes pomū non est culpa mei dantis sȝ tui nō accipiētis. Jd̄o dr̄ ad Heb. xij. Uidete ne quis desijt gr̄e dei ꝛc. Circa hoc euangeliū vbi dicit̄ vocatū est nomē ei⁹ iesus. Notandū ꝙ papa iohannes. xxij. statuit vt quicūq̄ in missa qn̄ nomē iesus nominatur geniculatus fuerit vel qui tunc tondit pectus vel inclinās facit reuerentiā huic sanctissimo nomini iesu obtinet. xx. dies indulgentiarū: put de hoc habetur publicuȝ instrumentum littere autētice. Item notanduȝ ꝙ hodie scd̄m Augu. in sermone de kal̄. ianuarij. pagani olim maximuȝ habuerunt festū in kal̄. ianuarij. Nā ianū crediderunt quēdam deum esse et duas facies ei figurabant: vnam a pte ante in signum futuri anni: ⁊ aliā a pte post in signum preteriti anni. Vn̄ eni quidā sexus vestes suas mutauerūt: alij faciē: alij pecudū vestes induerunt: alij canticis luxuriosis cecinerunt: alij auguria seruabant: alij mensas nocte parabant credētes sacietatē futurā fructuum: alij strenas id ē iocalia tradiderūt amicis hodie p̄mo mane in signū boni anni: q̄ oīa p xp̄o dimittere debemus et similia circa ecclesias et dei cultum complere debemus.

¶ In epiphania dn̄i euāgelium scd̄m Matheum. ii. cap̄.

Cum nat⁹ esset iesus in bethleē iude ī diebus herodis regis ecce magi ab oriēte venerunt hierosolimā dicentes. Ubi est qui nat⁹ est rex iudeorū: vidimus eni stellam eius in oriente: ⁊ venimus adorare eū. Audiēs aūt herodes rex turbatus est ⁊ oīs hierosolima cum illo: ⁊ cōgregās oēs principes sacerdotū ⁊ scribas ppl̄i: sciscitabatur ab eis vbi xp̄s nasceret̄. At illi dixerūt In bethleē iude: sic eni scriptum est p ꝓphetam. Et tu bethleē terra iuda: nequaq̄

minima es in principibus iu
da. Ex te eni exiet dux qui re
gat ppl'z meũ isrl. Tũc hero
des.clã vocatis magis dili=
gẽter didicit ab eis tps stel=
le q̃ apparuit eis. Et mittẽs
illos i bethleẽ dixit. Ite ꝛ di
ligẽter ĩterrogate de puero
ꝛ cũ iueneritis renũciate mi
hi vt ꝛ ego veniẽs adorẽ eũ
Qui cũ audissẽt regẽ abierũt
Et ecce stella quã viderãt in
oriẽte antecedebat eos vsqꝫ
dũ veniens staret supra vbi
erat puer. Uidẽtes aũt stel=
lã gauisi sũt gaudio magno
valde: ꝛ ĩtrãtes domũ iuene
rũt puerꝝ cũ maria mr̄e eiꝰ: ꝛ
ꝓcidẽtes adorauerũt eũ: ꝛ ap
tis thesauris suis obtulerũt
ei munera aurũ: thꝰ: ꝛ mirrã
Et rñso accepto ĩ sõnis ne re
dirent ad herodẽ: ꝑ aliam vi
am reuersi sunt in regionem
suam. ¶ Postilla.

¶ Ubi ẽ q̃ natꝰ ẽ rex iudeoꝝ
Math ij. Ante initiũ illius euã. scri=
bit sctũs Mathe. in ꝑcedẽti ca. q̄ cũ
esset despõsata mr̄ iesu maria ioseph
anteq̄ cõuenirẽt iuenta ẽ in vtero ha
bẽs de spũ sctõ: ioseph aũt vir eiꝰ cuꝫ
essꝫ iustꝰ ꝛ nollet eã traducere voluit
occulte eã dimittere: hoc aũt eo cogi
tãte ãgelꝰ dñi ĩ somnis appuit ei di.
ioseph fili dd̄ noli timere accipe ma
riã cõiugẽ tuã qd̄ eni in ea natũ est d̄
spũ sctõ est: pariet autẽ filiuꝫ et vocabis
nomen eius iesum: ipe eni saluuꝫ fa
ciet ppl'm suum a peccatis eoꝝ. Tũc
postmodum sequit̃ euã. hodiernum
[Cum ergo natꝰ essꝫ iesus] sup. dul=
cis saluator de maria virgine scd̄m

humanitatẽ [i bethleẽ iude] Gor. hoc
dr̄ ad dr̃iam alteriꝰ bethleẽ q̃ est i ga
lilea in tribu zabulon de q̃ hr̄ Josue
xix. [in diebus herodis]. s. ascalonite
q̃ fuit gẽtil' ꝛ ydumeꝰ ꝛ p̄mꝰ rex alie
nigena i hierl'z ꝛ sup ppl'z iudaicũ cõ
stitutꝰ. Pro quo sciendũ q̄ tres fue=
rũt herodes. s. ascalonita. ãtipas. ꝛ a=
grippa. vñ versus. Ascalonita necat
pueros. ãtipas iohannẽ. Agrippa ia=
cobũ: mittẽs ĩ carcere petrũ. Itẽ scien
dũ q̄ xp̄s tũc tpis natus ẽ cuꝫ primo
ablatũ fuit regnũ a iudeis ꝛ quando
alienigena regnauit: vt ĩpleret̃ ꝓphe
tia iacob Ge. xlix. Nõ auferet̃ sceptꝝ
de iuda nec dux de femore eiꝰ: donec
veniat q̃ mittẽdus ẽ et a tpe illo q̃ ia
cob ꝓphetauerat ꝓphetiã illã fluxerũt
M. clv. anni [ecce magi ab oriente] q̃
dicunt̃ magi ꝓpter magnitudinẽ sa=
pientie et scie [venerũt hierosolimã]
scd̄ꝫ glo. eo q̄ crediderũt: q2 tal' puer
non nisi in vrbe regia nasci debuisset
[dicentes vbi est q̃ natꝰ est rex iudeo
rum] xp̄s rex iudeoꝝ ẽ dictꝰ: q2 ad ip=
sos spãl'r est missꝰ: vt hr̄ Ma. xv. Nõ
suꝫ missus nisi ad oues q̃ ꝛc. Itẽ q2 cũ
eis nutritꝰ ꝛ cõuersatꝰ ẽ. s. i nazareth
vt hr̄ Lu. iiij. Notãdũ q̄ ille titulꝰ a
tribꝰ regibꝰ ẽ hodie nũciatꝰ: ꝛ a pyla
to i die pasceues ɔfirmatus qñ fecit
scribi titulũ ꝛ cruci affigi Iesꝰ nazare
nus rex iudeoꝝ [vidimus ei stellã eiꝰ
i oriẽte et venimꝰ adorare eũ] vñ au.
di. Magi traditõeꝫ balaã seq̃bãtur q̃
dixit. vt hr̄ Nũi. xxiiij. Orietur stella
ex iacob. Et scd̄m criso. cũ magi sup
mõtẽ q̃ dr̄ victorial' ɔsisterẽt ꝛ deũ ado
rarẽt stella ad ĩstar pueri cruce in ca=
pite hñti eis appuit: ex cuiꝰ aspectu
erãt valde gauisi vt suis tpibꝰ merue
rũt videre stellã illã quã ꝓpha balaã lõ
gis tpibꝰ añ ꝑdixerat et stati arripiẽ=
tes iter stella añcedẽte eos venerũt ad
puerꝝ adorãdũ: ꝛ mũera ei offerẽda: ꝛ
illa stella ñ tm̃ i nocte: sꝫ etiã i media
die appebat: et solis radios vicit in
claritate qd̄ nõ est virtutis aliarum
stellarum. Ful. Puer natus nouam

stellam fabricauit. Sz quomõ in .xiij. diebus tã cito venerũt ab oriẽte i hierusalẽ q̃ est i media pte mũdi sita. Rñdet remig. ꝙ puer ad quẽ iuerũt potuit eos tã i breui spacio tp̃is ad se reducẽ. vñ Aug. dicit ꝙ tres magi iter vnius anni i tredeciz dieb⁹ pegerunt [audiẽs aũt herodes rex]. s. regez natũ iudeis de gñe iudeoꝝ cũ ip̃e eẽt ydumeus: ꝛ de alia gente [turbat⁹ est] timẽs ne regno reuoluto ad iudeos ipse expelleret̃ a regno: ꝛ semẽ eius p⁹ ip̃m. Ideo scõz greg. sup Math. Codices q̃bus genealogia iudeoꝝ texit̃ cremauit [et oĩs hierosolima cũ illo] cã timoris: ne rex nat⁹ regiões ꝛ ppl'z vexaret ꝛ aggrauaret [ꝛ ꝯgregãs oẽs principes sacerdotũ ꝛ scribas ppl'i] q̃ erãt leg' doctores [sciscitabat̃ ab eis vbi xp̃s nasceret̃. At illi] sicut periti in lege rñderũt [in bethleez iude. Sic eñ scriptũ est p ꝓphetaz] Mich. v. [ꝛ tu bethleem terra iuda nequaꝙ̃ mĩma es in p̃ncipib⁹ iuda ex te exiet dux q̃ regat ppl'm meũ isrl'] vñ in p̃s. xlvij. Ipse reget nos in scl'a. vñ leo papa. xp̃s q̃ serui formã acceperat ꝛ nõ venit iudicare sed iudicari: bethleez p̃elegit natiuitati ꝛ hierosolimã passioni [Tũc herodes] Lyr. cognito loco natiuitatis xp̃i ex iudeoꝝ rñso [clã vocatis magis diligẽter didicit ab eis tp̃s stelle q̃ apparuit eis] Dicit eñ claz. i. occulte: cum esset alienigena nõ confidebat de iudeis: ꝛ ideo voluit suum cõsiliũ eos latere [ꝛ mittẽs eos i bethleez dixit. Ite ꝛ diligenter interrogate de puero: ꝛ cũ inueneritis renũciate mihi vt ꝛ ego veniẽs adorem euz] Lyr. Spondet falsuz obsequiũ vt facilius eos decipiat: ꝛ ad redeũdũ ad ip̃m inducat. Raba. Finxit se vultu ꝛ v̾bis eũ adorare velle quẽ inuida cogitatiõe tractabat occidere [Qui cũ audissent regẽ abierũt] recedẽtes de hirl'm vt irẽt v̾sus bethleem [ꝛ ecce stella quã viderant in oriente antecedebat eos] vñ Criso. sup Math. Ex hoc oñdit̃ q꞉ cũ stella duxisset magos in hierl'm abscondita ẽ ab eis: vt relicta stella cogerent̃ de xp̃o interrogare vt ip̃i magi q̃ prius fuerãt cõmoti celesti signo cõfirmarent̃ ex dicto ꝓphetico ꝛ ex doctoꝝ hebraicoꝝ respõso sicut iã supra dictũ est [vsqꝫ dũ veniens staret supra vbi erat puer] stetit eñ super caput pueri. q. d. hic ẽ: vt q꞉ loquẽdo mõstrare nõ poterat stando monstraret [ꝛ intrantes domũ]. i. diuersorium vbi puer natus fuerat [inuenerũt cũ maria matre ei⁹] pie creedit̃ cũ btã virgo ante diuersoriũ equitatũ magnũ vidisset recepit puerũ de p̃sepio sup gremiũ ꝛ i brachia sua vt sic se matrẽ pueri ostẽderet. Raba. diuino autẽ nutu factũ est ꝙ abiret ioseph ne aliqua occasio male suspitionis daret̃ gentib⁹ [et ꝓcidẽtes adorauerũt eũ] Ly. ex quo ptꝫ ꝙ cognouerũt ip̃i⁹ diuinitatẽ p diuinã reuelationẽ. Eũ eñ viderãt pueꝝ pãnis vilib⁹ iuolutũ in gremio pauperis mr̃is positũ nullũ regie dignitatis hũane hñtẽ signũ: nõ ẽ verisile ꝙ talẽ reuerẽtiã ei exhibuissẽt nisi aliq̃d supra hominẽ cognouissent. vñ Criso. Pueꝝ viderunt hoĩem agnouerũt redẽptorem illuminati in fide credẽtes hũc puerũ esse saluatorem mũdi quẽ quesierãt [ꝛ aptis the. su. ob. ei mu. aurũ thus ꝛ mirrã] Ly. Ista tria obtulit q̃libet istoꝝ. s. auꝝ ad sustẽtationẽ pauperis mr̃is ꝛ filij. thus ꝯtra fetorẽ loci: mirrã ad cõsolanda mẽbra pueri. Itẽ per auꝝ significabat regiã dignitatẽ: per mirrã hoĩs mortalitatem: q꞉ mirra solent inungi corpora mortuorũ: per thus ipsius dignitatẽ: q꞉ thus ad honorẽ diuinũ ꝯcremat̃. Item q꞉ magi a puero habuerũt triplicẽ substãtiã. s. corpus: aĩaz: ꝛ res tp̃ales. Fecerũt igit̃ homagiũ regi puero nato de corpe: q꞉ ꝓciderũt i quo notat̃ eorũ magna hũilitas: ꝛ in hoc rep̃hendit̃ sup̃bia illoruz xp̃ianoꝝ qui nõ flectũt genua sua i eleuatõne corpis xp̃i in missa. De aĩa q꞉ adorauerũt eũ: in quo notat̃ eoꝝ fides: de suba tp̃ali: q꞉

ei mūera obtulerēt. plus em̄ nō hz hō nisi corp⁹: aīaz: ⁊ tp̄alia. Seq̄t [⁊ rn̄so accepto] scz p āgelū [ne redirēt ad herodē p aliā viā reuersi sūt ī regionez suā] Lyr. pacto obsecro: qr descēderūt ad mare. ⁊ inde p nauē trāsfretantes abierūt ī tharsū. qđ cognoscens herodes irat⁹ postea naues tharsensiū incēdit: scđz q̄ fuit pphetatū p dd ī ps xlvij. In spū vehemēti cōteres naues tharsis. Uñ circa pn̄s euāg. vbi dr̄ in dieb⁹ herodis regis. Hic q̄rit̄ q̄re nō dixit ī dieb⁹ octauiani cesaris. Rn̄det̄ euāgelista h⁰ dixit vt videat̄ ipleta pphetia iacob q̄ h̄etur. Gen̄. xlix. Non auferet̄ sceptrꝝ de iuda nec dux de femore ei⁹: donec veniat q̄ mittēd⁹ ē: sz iā ablatū erat sceptrū de iuda: qr iste herodes erat alienigena ⁊ erat p̄m⁹ rex iudeoꝝ. ⁊ sic euāgelista pbat xp̄z venisse ex triplici pphetia Jacob q̄ pphetauerat tēpus xp̄i vt iā dictū ē ⁊ ex pphetia Mich. q̄ pphetauit de loco. vt ptz. ⁊ in euā. Et tu bethleē terra iuda ⁊c. ⁊ ex pphetia balaam qui pphetauit de ortu stelle: vt ptz Nūeri. xxiiij. Orient̄ stella ex iacob Manifestū ē g̃ xp̄z natū eē: cuz oēs iste tres pphetie vno tp̄e sint implete

Dn̄ica īfra oct. epiphanie euāgeliū scđm lucā. ij. ca.

In illo tp̄e. Cū fact⁹ essz iesus ānoꝝ duodecim: ascēdētib⁹ il' hierosolimā scđz ꝯsuetudinē diei festi: cōsūmatisq̧ dieb⁹ cū redirent remāsit puer ies⁹ in hierusalē ⁊ nō cognouerūt parētes ei⁹ Existimātes aūt illū eē ī comitatu venerūt iter diei ⁊ querebant eū inter cognatos ⁊ notos ⁊ nō inuenientes reuersi sunt in hierusalez req̄rētes eū. Et factū ē post triduū īuenerūt illū in tēplo sedētē ī medio doctoꝝ audientem illos ⁊ īterrogantem eos. Stupebāt aūt oēs q̄ eū audiebāt sup prudētia ⁊ rn̄sis eius: ⁊ vidētes admirati sūt. Et dixit mater ei⁹ ad eū. Fili q̄d fecisti nobis sic? Ecce pater tu⁹ ⁊ ego dolentes q̄rebamus te. Et ait ad illos Quid est q̄ me q̄rebatis ne sciebatis qr ī his q̄ p̄ris mei sūt oportet me esse? Et ipi n̄ ītellexerūt v̄bū qđ locut⁹ est ad illos. Et descendit cū eis ⁊ venit ī nazareth: ⁊ erat subditus illis. Et mater eius cōseruabat oīa v̄ba hec in corde suo ⁊ iesus pficiebat etate ⁊ sapiā ⁊ gr̄a apđ deū ⁊ hoīes.

Postilla.

Cū factus eēt iesus ānorū duodecim Lu. ij. Hysto. huius euāg. factā ē āno xp̄i. xij. xvij. kal. maij feria iiij. luna. xv. inditiōe. iiij. Cum euāgelista lucas nobis declarasset quō xp̄s fuit in templū presentat⁹: ⁊ a symeone ⁊ ab anna vidua laudatus: sicut dictum est in p̄cedēti dn̄ica. ⁊ postq̄ declarauit quomodo xp̄s ī egyptū portatus fuit in qua septem annos fuit. Et cum iam rediisset de egypto post mortem herodis ⁊ fuisset iā. v. annis cum parentib⁹ suis in nazareth [Factū est aūt āno. xij. [ascendētibus parentibus suis hierosolimā scđm consuetudinē diei festi] Judei em̄ ter habebāt in anno p̄ceptū eundi in hierusalē: ī pascha qđ fuit festū azimoꝝ: p hoc festū recolebāt exitū ⁊ liberatōez de egypto. Scđo ī pēthecoste. p qđ recolebant memoriā legis date ī. xl. die ab exitu đ egypto. Tertio ī scenophegia seu in festo tabernacl'oꝝ: p qđ recolebant quō per. xl. ānos in deserto

habitabāt in tabernaculis. In his fe stis quilʒ vir tenebaẗ se pñtare in hie rusalē cū hostijs a deo terminatis. de mulierib⁹ nō fuit ꝓceptū. si tñ comita banẗ viros suos bonū erat ⁊ laudabi le: sed qui erāt valde remoti poterāt se in duob⁹ festis excusare sed nō de festo pasche nisi necessitate infirmita tis. ergo dicit [ascēdētib⁹ illis] Jorda. ad litterā q꞉ galilea erat in plano vbi nazareth fuit sita: in qua xp̄s fuit an nūciat⁹ ⁊ educat⁹. hierusalē autē erat in mōtanis. ⁊ distat nazareth a hieru salem ꝑ tres dietas. sʒ q꞉ scđʒ Grego. oīs xp̄i actio est nostra īstructio. ergo xp̄s hoc in. xij. āno fecit vt nobis exē plū daret vt etiā libenter ecclesias vi sitem⁹ [Cōsūmatisqꝫ dieb⁹] scilʒ octo ꝑtinētibus ad solēnitatē [cū redirēt] scʒ maria ⁊ ioseph [remāsit puer ies⁹ ī hierusalē ⁊ nō cognouerūt parētes eius]. i. nō aduerterūt ꝙ remaneret. ⁊ hoc est cōtra illos q̄ raro manent in ecclesia vsqꝫ ad finē missē aut sermo nis sed dyabolo instigāte cito exeūt: ⁊ in cymiterio vel foro stāt. ⁊ īutilib⁹ ⁊ q̄nqꝫ nociuis sermōib⁹ se occupant vt pʒ Johā. viij. Qui ex deo ē verba dei audit: ꝓpterea vos nō auditis q꞉ ex deo nō estis [existimātes aūt illuʒ esse in comitatu [Guil. filijs israel ad festa cōfnētibus vel ad ꝓpria redeū tibus: mos erat seorsum viros ⁊ seor sum femias incedere: pueri cū quolʒ parēte indifferēter ire poterāt: ⁊ ideo maria putauit iesuʒ esse in comitatu viroꝝ. ioseph putauit eū esse in comi tatu mulieruʒ cū maria: ⁊ sic ꝑdiderẗ iesum [venerūt iter vnius die]. i. in eadē die qua redierūt de hierusalem [⁊ q̄rebāt eum] scʒ secūda die [iter co gnatos ⁊ notos ⁊ nō inueniētes eum reuersi sunt] scʒ tertia die [in hierusa lē req̄rētes eū Et factū ē post triduū inuenerūt illū ī tēplo] nō in foro neqꝫ in ludo sicut pueri iam solent inueni ri: sed in tēplo vbi dom⁹ orōnis ē [se dentem in medio doctoꝝ audientē il los ⁊ interrogātem eos] Ly. vt meli-us posset oēs audire: ⁊ melius cū eis cōferre hoc est eīn sapiētis primo au dire ⁊ post interrogare [stupebāt aūt oēs q̄ eū audiebāt]. i. valde mirabantur [suꝑ prudētia ⁊ respōsis ei⁹] quia altas inauditaʒ fuerat ꝙ puer talis etatis tam sapienter loq̄retur [Et vi-dentes] scʒ maria ⁊ ioseph eū in me-dio doctoꝝ [admirati sunt ⁊ dixit ma-ter eius ad eum Fili quid fecisti nob̄ sic. ecce pater tuus] scʒ putatiuus vel nutricius [⁊ ego dolētes q̄rebam⁹ te] . i. hic instruuntur parentes qualiter se in correctiōe debeant habere ad fi-lios vt cōtumeliosis ⁊ maledictis non conturbent pueros suos: corripiendi eīn sunt primo cum benignitate et si nō iuuat tūc cum virga aspera: vt pʒ Prouer. xxiij. Noli subtrahē a pue-ro disciplinā: si eīn ꝑcusseris eū virga nō mouetur: ⁊ aīam eius de inferno liberabis. Notandum ꝙ nunq̄ legiẗ in euangelijs ioseph iesu locutū fuis se sed hoc semꝑ marie virgini dimit tebat: quia ad ipsam tanq̄ ad veram matrē ꝑtinebat. Itē hic queritur q̄re ioseph diciẗ pater iesu cū nō genue-rit eū Dicēdū ꝙ dicebaẗ pater ei⁹ ꝓ-pter tria. Primo ꝓꝑ hoīm opinionē vt pʒ Lu. iij. vt putababaẗ fili⁹ ioseph. Secūdo ꝓpter ei⁹ nutritionē q꞉ secū dū originē sic appellabaẗ ioseph: scʒ pater iesu oī nutricius ei⁹ fuit. Ter-tio ꝓpter cōiugalēʒ despōsationē. scʒ ioseph ⁊ marie. Nā scđʒ augu. mlto cōueniētius xp̄s dr̄ filius ioseph q̄ si esset aliunde adoptatus. Item quare maria virgo ꝓposuit ioseph ante se dicēs. Pater tuus ⁊ ego dolētes q̄re bam⁹ te: cū tñ sit mater dei et regina celi. Rñdetur p̄io ꝓpter humilitateʒ quā habebat excellētissimā. Scđo vt exēplū daret alijs mulierib⁹ honorā di viros suos [⁊ ait ad illos: q̄d est q̄d me q̄rebatis] scʒ inter consanguine-os ⁊ notos [nesciebatis: q꞉ ī his q̄ pa-tris mei sūt] suꝑ. celestis [opʒ me eē] q꞉ aliū patrē nō hēo. Auge. ī celis si-ne mr̄e. in terris sine p̄re [⁊ ipi nō itel

lexerunt verbũ qđ loq̃bat͛] Ly.q2 ad
huc nõ erant assueti talia audire ab
eo[⁊ descẽdit cũ eis:⁊ vẽit nazareth]
ad eoꝝ cõsolationẽ[⁊ erat ibi subdit⁹
illis]ad nostrã instructionẽ[et mater
ei⁹ cõseruabat oĩa verba hec ĩ corde
suo[omia eñ que vidit vel audiuit a
xp̃o fieri quoꝝ tunc plenam cognitio
nem non habebat memoriter tenuit.
Vñ Beda Virgo maria q̃ non intel-
lexit siue q̃ nondũ intelligere potuit:
ponit omnia in corde suo quasi rumi
nanda ⁊ diligẽtius scrutanda recõde
bat.Hoc est cõtra nos obliuiosos qui
nec aliqđ quod de deo ⁊ salute aiaꝝ
nostrarũ audiuim⁹ memoriter retine
m⁹:ſ3 sum⁹ sicut vas ꝯfractũ qđ nihil
põt ꝯtinere.vñ Eccl.xxi. Cor fatui q̃-
si vas ꝯfractũ oẽm sapiaȝ nõ tenebit
[iesus autẽ ꝓficiebat etate]Hor.quo
ad corporis incremẽtuȝ sc3 de ĩfantia
ad puericiã: de puericia ad iuuẽtutẽ
[et sapia ⁊ gr̃a] Ly.nõ q̃tũ ad rem:ſ3
q̃tũ ad ostẽsionẽ in effectu inq̃tũ sa-
pientiã suã:nõ tm̃ hũanã:ſ3 etiã diui
nã magis ostẽdebat scd̃m suũ bñplaci
tũ:⁊ ꝓut nr̃e saluti expediebat[apud
deum ⁊ apud hoĩes].i.deo ad laudẽ ⁊
hoib⁹ ad salutem ꝓficiebat.

¶ Dñica pria post octa.epy.
euangelium secundum Jo-
hannem.ij.

IN illo tẽpore. Nup
tie facte sunt in cha
na galilee ⁊ erat ma
ter iesu ibi. Vocatus est aũt
iesus ⁊ discipuli eius ad nup
tias: ⁊ deficiente vino dixit
mater iesu ad eũ. Vinũ non
habẽt:⁊ dicit ei iesus. Quid
mihi ⁊ tibi est mulier nõduȝ
venit hora mea. Dicit mat͛
eius ministris. Quodcunq3
dixerit vobis facite. Erant
auteȝ ibi lapidee hydrie sex
posite scd̃m purificationẽ iu
deoꝝ capiẽtes singule me-
tretas binas vel trinas Di-
cit ei iesus. Implete hydrias
aqua. Et impleuerũt eas vs-
q3 ad summũ. Et dicit eis ie
sus Haurite nunc et ferte ar
chitriclino: ⁊ tulerũt. Vt au
tem gustauit architriclinus
aquam vinum factum ⁊ non
sciebat vnde esset mistri au-
tem sciebant qui hauserunt
aquam: vocat sponsuȝ archi
triclinus:et dicit ei. Omnis
homo primum bonum vinuȝ
ponit: ⁊ cũ inebriati fuerint
tũc id quod deterius est. Tu
autem seruasti bonum vinuȝ
vsq3 adhuc. Hoc fecit initiuȝ
signoꝝ iesus in chana gali
lee: et manifestauit gloriam
suam. Et crediderunt in euȝ
discipuli eius.

¶ Postilla

¶ Nuptie facte sunt ĩ chana
galilee. Johãnis.ij. Miraculũ istud
dominus iesus fecit anno eius. xxxi.
viij.ydus ianuarij.luna. xv.feria.ij.ĩ
ditione.iiij. Ante initiũ illius euãge-
lij scribit sanctus iohannes de voca-
tione discipulorum christi tunc dixit
eis. Amen amẽ dico vobis: videbitis
celum apertum ⁊ angelos dei descen
dentes ⁊ ascendentes super filiuȝ ho
minis. Tunc sequitur euangeliũ ho
diernuȝ[Nuptie facte sunt in chana
galilee] Hor. chana ẽ nomẽ ville in q̃
facte sunt nuptie ꝓuĩcia galilee. ⁊ ista
villa distat a hierl̃m quasi tribus die
tis ⁊ iste nuptie facte sunt eadẽ die q̃
xp̃s baptizatus est reuoluto vno ãno
[⁊ erat mr̃ iesu ibi]si dr̃ q fuerit voca
ta qua rõne cõsanguinitatis venerat

tanq̄ officiosa: sicut etiā abijt in montana ad elizabeth ad seruiēdū ei. Lu. i. Nōe hui⁹ etiā vocat⁹ fuit dn̄s iesus cū discipulis suis. Criso. vocat⁹ est iesus ad nuptias nō vt aliq̄s magn⁹ sꝫ vt cōsanguine⁹: ꝛ ip̄e vt huīlis nō respuit sꝫ venit. Sꝫ qn̄ vocati sunt ies⁹ et mr̄ eius ꝛ discipuli ad nuptias cuꝫ eēnt pauperes q̄les non solēt ad cōuiuia vocari. R̄ndeť q̄ spōsus ꝛ sponsa paupes fuerūt. ꝛ iō paupes īuitabat xp̄s aūt nuptijs īteresse voluit vt nuptias approbaret: ꝛ errorē eorū excluderet q̄ nuptias dānant. vn̄ Beda. Si thoro īmaculato ꝛ nuptijs debita castitate celebratis culpa inesset: neq̄q̄ dn̄s ihūs ad has venire voluisset. vn̄ i. Corith. vij. nō peccat mulier si nubat. si vxorē accepisti nō peccasti. si nupserit vgo n̄ peccat [ꝛ deficiēte vino] in ip̄o cōuiuio qd̄ est signū paupertatis [dixit mr̄ iesu ad eū. Uinū nō h̄nt]. s. ministri ad ppinandū [ꝛ dixit ei ies⁹: q̄d mihi ꝛ tibi mulier] Tho. q. d. defectus iste nō ptinet ad me vł ad te: sed ad illos q̄ꝝ sunt nuptie [nondū venit hora mea] Criso. q. d. q̄d rogas ꝛ petis vt faciā miraculū anq̄ sit hora cōueniēs ad hoc lꝫ. n. vinū d̄ficeret: nōdū tn̄ vini defect⁹ erat oībus manifestus: xp̄s aūt volebat vt oēs p⁹ scirēt defectū vt sic postea miraculū eēt oībus certū ꝛ manifestū [dicit mr̄ iesu mīstris]. i. seruitorib⁹ ꝯuiuij [qd̄cūq̄ dixerit vob̄ facite] Tho. credēdū est ꝗbtā vgo nūq̄ aliq̄d petijt a filio qd̄ ip̄e nō fecerit Et nota lꝫ aliq̄tulū dure videreť mr̄i r̄ndere. ip̄a tn̄ firmissime sciuit eū facturū qd̄ petiuerat. et iō dicit mīstris qd̄cūq̄ dixerit vob̄ facite [erāt aūt ibi] scꝫ in domo cōuiuij [lapidee hydrie sex posite scōꝫ purificatiōeꝫ iudeoꝝ]. i. morē iudeoꝝ: vt pꝫ Mar. vij. pharisei ꝛ oēs iudei nisi crebro lauēt man⁹ nō mādučāt panē [capiētes]. i. cape valētes [singłe metretas]. i. mēsuras [binas vel trinas. Dicit eis]. i. ministris [iesus] rogatus a matre [Implete hydrias aq̄. ꝛ impleuerunt eas vsq̄ ad summū] vt nihil vacuitatis remaneret [ꝛ dicit eis ies⁹ Tho. iā facta trāsmutatōe cui⁹ oīpotētia iā aquā in vinū ꝯuerterat. ergo pōt sił̄r panē ī corpus ꝛ vinū in sāguinē trāsmutare [Haurite nc̄ ꝛ ferte architriclio] vn̄ Criso. architriclin⁹ d̄r q̄si ordinator vel dispēsator in ꝯuiuio [ꝛ tulerunt] scōꝫ ipium dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Et notandū q̄ mīstri obedientes fuerūt ī fūdēdo ꝛ haurīēdo ꝛ ī ferēdo [vt autē gustauit architriclin⁹ aquā vinū factū. ꝛ nō sciebat vn̄ essꝫ mīstri āt sciebāt q̄ hauserāt aquā. vocat spōsum architriclinus ꝛ dicit ei. Oīs hō p̄mū]. i. ī pricipio ꝯuiuij [bonū vinū ponit] in mensa [ꝛ cū inebriati fuerīt] cibo et potu boni vini [tūc id qd̄ deterius est]. i. minus bonū [tu aūt seruasti bonū vsq̄ huc] īmo optimū. ꝛ sicut Criso. di. hoc ē ḡn̄ale ī oībus miraculis q̄ semp ad nobilius terminaťq̄ natura possit nūq̄ natura fecit ita bonū vinū sicut illud fuit nūq̄ aliq̄s pistor ita bonū panē fecit sicut qn̄ xp̄us panes multiplicauit. vn̄ pp̄ter hoc q̄ comederūt de panibus istis voluerīt eū facere regē. Jo. vi. Itē natura nūq̄ potuit dare ita clarū ꝛ acutū visuꝫ sicut ip̄e xp̄s dedit ceco nato. Joh. ix. [hoc īitiū signoꝝ fecit ies⁹ ī chana galilee: ꝛ manifestauit gł̄iaꝫ suā] Glo. i. latentē diuinitatē rōne edificatōis discipuloꝝ. vn̄ subditur [ꝛ crediderūt ī eū discipuli eius]. i. firmius crediderūt: q̄ viso miraculo roborati sunt in fide āplius ꝛ amore eius. Ubi notandū q̄ sanctus Tho. de aq̄no in tertia parte summe. q. xliij. d. q̄ dn̄s ante illud miraculū cōuersionis aque in vinū nullū aliud fecit in humana natura. ꝛ iō libellus de īfantia saluatoris contrariū huius dicēs. reprobatus ē tanq̄ ab hereticis ꝯfectus: vt pꝫ ī decreto gelasij. Uñ circa p̄ns euāgeliū vbi d̄r. Nuptie facte sunt ī chana galilee. queritur quid efficit matrimonium. Respondet hugo de prato q̄ consensus expressus voluntarius et

non fictus vel coactus de verbis de
ꝑsenti efficit matrimoniū. carnis aūt
copła ipꝫ cōsūmat. alia aūt q̄ ꝑcedūt
vt ꝓmissio de accipiēdo sunt sponsa-
lia: nec efficiūt matrimoniū. similiter
que comitātur vt missio annuli q̄ est
signū matrimonij ⁊ īstrumētū. Et oīa
alia q̄ obseruant̄ ī matrimonio sunt
q̄dā solēnitates m̄rimonij: nō ꝙ effi-
ciūt matrimoniū. Cōsensus aūt ille ē
ī cohabitatōnē ꝑpetuā: ⁊ ī copulā car
nalē. Itē notādū ꝙ īter xp̄ianū ⁊ quā
cūqꝫ aliā ꝑsonā nō baptisatā non pōt
esse ꝯiugiū: cū baptism⁹ sit ianua oīꝫ
sacramētoꝝ. sił̄r si aliq̄s īfidelis ꝯuer
tit̄ ad fidē et eius vxor nollet ꝯuerti
pōt accipe aliā vxorē. ⁊ sił̄r est de vxo-
re: q: nō est ꝯuētio lucis ad tenebras:
neqꝫ xp̄i ad belial. vt dicit ap̄ł̄us. ij. ad
Corin. vi. Itē qñ q̄s timore coact⁹ ac-
cipit aliquam: si postea qñ est in lo-
co tuto nō cōsentit pōt eā dimittere:
q: m̄rimonia debēt eē libera ⁊c. Iteꝫ
notādū ꝙ ꝑbus ī polici. dicit. Mas n̄
dꝫ ꝯtrahere añ. xxvij. ānū ⁊ puella añ
xviij. ānū alias fet⁹ īperficit̄: q: mas
⁊ femia tūc non crescunt. opꝫ tñ ⁊ pre
ueniri possunt prefata tēpora aliquā
do ꝓpter incōtinentiam.

¶ Dñica scd̄a post octauas
epiphanie euāgeliū secūdū
Matheum. viij. ca.

In illo tp̄e. Cum de-
scēdisset ihūs de mō
te: secute sunt eū tur
be m̄łte. Et ecce leprosus ve
niens adorabat euꝫ: dicens.
Dñe si vis potes me munda
re. Et extendens iesus ma-
nuꝫ tetigit eū: dicēs. Uolo:
mundare. Et cōfestim mun-
data est lepra eius. Et ait il-
li iesus. Uide nemi dixeris:
ſꝫ vade ostende te sacerdoti
b⁹ ⁊ offer munus tuū qd̄ ꝑce
pit moyses in testimoniū ill̄.
Cū autē ītrasset capharnaū
accessit ad eū cēturio: rogās
eū ⁊ dicēs. Dñe puer meus
iacet ī domo paliticus ⁊ ma
le torq̄tur. Et ait illi iesus.
Ego veniā ⁊ curabo eū. Et
r̄ndēs cēturio ait. Dñe nō sū
dignus vt intres sub tectuꝫ
meū: sed tantū dic verbo ⁊ sa
nabit̄ puer meus. Nā ⁊ ego
hō sum sub ptāte cōstitutus
hñs sb̄ me milites: ⁊ dico huic
vade ⁊ vadit. ⁊ alio veni: et
venit. ⁊ s̄uo meo fac hoc ⁊ fa
cit. Audiēs aūt iesus mirat⁹
est: ⁊ seq̄ntib⁹ se dixit. Amē
dico vobis nō īueni tātā fidē
ī israel. Dico aūt vob̄ ꝙ mł̄
ti ab oriēte ⁊ occidēte veniēt
⁊ recūbēt cū abrahā ysaac ⁊
iacob ī regno celoꝝ: filij aūt
regni eijciēt̄ ī tenebras exte
riores: ibi erit flet⁹ ⁊ stridor
dētiū: ⁊ dixit iesus cēturioni
Uade ⁊ sicut credidisti fiat ti
bi: ⁊ sanat⁹ ē puer ex illa ho-
ra. ¶ Postilla.

¶ Cum descendisset iesus de
mōte ⁊c. Math. viij. Mar. i. Lu. v. Hy
storia hui⁹ euāg. fcā ē āno xp̄i. xxxiij.
ydus iulij. feria. v. lūa. xvi. īditōe. iiij.
Glo. Postq̄ dn̄s docuerat discip̄ł̄os
ī mōte descēdit ī vallē vt turbas doce
ret: ⁊ sanaret turbaꝝ īfirmos q̄ seq̄bā
tur eum. Discipulis eīn tanq̄ perfe
ctioribus sermonē fecit in mōte. tur-
bis autem tanq̄ imꝑfectis in valle
predicauit. Et scd̄m Haymonem exē
plo xp̄i debēt facere predicatores. vt
in predicatione sua habeant sermo-
nem tp̄atum ⁊ sicut sciunt vnūquēqꝫ

cape posse: ita verbu dei anunciet. vn et greg. scdz capacitate auditor formad[us] e smo doctoris[secute sunt eu tur be]Hor. ppter que seqlam edificatio ne mouebat ad faciedu miracula[ec ce leprosus veniens]. s. cu fide cordis [et adoras eu]cuz humilitate corpis. vn Mar. i. dr genuflexit. Lu. v. pcidit in facie. q oia humilitatez indicant. Orig. Habuit eni tria ille leprosus i se. que quicuq habuerit in se: nihil a deo si bi negat. Primu est fides qd tagitur cuz dicit. adorabat eu. vn Jaco. i. Po stulet aut in fide nihil hesitas et dabi tur ei. Scdz est humilitas: qd notat cu dr. pcidit i facie. Vn Eccl. xxxv. Oro humilitatis se celos penetrat Tertiu est deuota oratio qd notat cuz dicit. Dne si vis potes me mudare. Hic est cosideradu q sapienter se habuit ille leprosus tuc primo ad fide couersus. No eni desiderauit sanitate corpis ni si inqtu illa esset sie salus et io no ora uit vt dns eu sanaret: sed illius volu tati comisit an eu sanare vellet q so lus nouit quid sue cogrueret saluti. A quo leproso adhuc i fide neophico nos a pueritia i fide xpi nutriti exem plu recipere debem[us] vt bona fortue bo na nature: et quecuq terrena quibus cotingit bn et male vti no petamus a deo: nec ea queram[us] nisi inqtu neces saria sunt sustentationi nostre et expe dientia nostre saluti. Nihil eni nobis bonu est nisi nra felicitas eterna et ea q nobis ad ista cosequenda pficiunt: siue psperа siue aduersa[Et extedes iesus manu tetigit eum dices. Volo mudare]vn Damas. Humanitas xpi erat organu et istrumetu diuinitatis: Et io sicut artifex mediate instro ope ratur sic virtus diuia in xpo p appli cationem humanitatis a qua mira cula fiebat quoq: sicut hunc leprosum tangedo sanauit[et cofestim mudata est lepra eius]scilz totaliter no tm di minuta. Vn in. ps. cxlviij. Ipse dixit et facta sunt. vn Augu. dicit q no sta tim post descesum de mote fecit hoc miraculu. sed postq sermone in loco capestri fecit turbis: sicut dicitur Lu. quinto Criso. post sermone imediate procedit ad miracula: vt verbis prece dentibus auctoritate prestaret: vt mi rabilis in verbis mirabilior appareret in opere scilicet[Et ait illi iesus. Vi de nemini dixeris] scilz miraculu qd factuz est. Crisosto. In his verbis do cet nos no esse vane gloriosos: et si ali quod bonum circa nos est no nobis: sz deo ascribere debem[us]. Unde psal. cxiij. Non nobis domine non nobis: sed nomini tuo da gloriam. sed vade ostende te sacerdotibus et offer mun[us] quod precepit moyses. Leuit. xiiij. scz duos passeres offerebat p emuda tione sua vnus eor occidebat: et alter in sanguinem illius intigebatur. et sic dimissus euolauit: i testimoniu illis .i. vt illoruz testimonio sanus habea ris. Quare xpus leprosuz sanatu mi sit ad sacerdotes. Rnsio scdm Hor. pri mo ppter legis approbatione. Scdo ppter miraculi ofirmatione scz vt te stes essent miraculi. Tertio ppter eo ru vtilitatem vt videntes crederent et salutarentur. Quarto ppter eruditi onem nram vt nos etiam sacerdotes honoremus. Quito in exemplu pec catorib[us] q sunt lepra pcti infecti: qui b[us] di. [Ite]. i. no state[ondite]no occl tate[vos]no alios[sacerdotib[us]]q ha bet ptate remittedi pcta vt patz Joh. xx. Accipite spmsctm: quor remiseri tis pcta remittutur eis[Cu aut itroiss set capharnauz accessit ad eum cetu rio]. i. qda getilis q hebat hoies i ar mis sub se ad custodiam ipsius gali lee. Tunc enim terra iudeoruz subie cta erat romanis: a quibus illuc erat positus centurio ille. Iste autem cen turio audit[is] christi miraclis firmiter credidit q posset sanare seruum eius qui erat ei valde charus. vt dr Lu. v. et io de ei[us] sanatione fuit sollicit[us][Ac cessit ergo rogas eu di. Domie puer me[us]]seruu noias puer suu hoc co tra superbos: qui famulos dedigna

tūr[iacet in domo]sc3 nō potēs veni
re ad te. hoc ē contra inhumanos do
minos q̄ expellunt infirmos famulos
a domo sua ꝛ mittūt ad hospitale[pa
litticus ꝛ male torq̄tur]Criso.[infirmi=
tatem tm̄modo exposuit: s3 sanitatis
remediū in potestate mīe ei⁹ dimisit
[ꝛait illi iesus. Ego veniā ꝛ curabo
eū]vñ Beda Qui ad sanādū filiū re
guli ire noluit: ne diuitias honorare
videret. ad tuū vadit ne seruilē cōdi=
tionē sprevisse putaretur[ꝛ rñdēs cē=
turio ait. Dñe nō su3 dign⁹] sc3 qꝛ gē
tilis su3. vñ Hiero. Quia gētilis fuit
ꝛ forte ydola stabant in domo sua. iō
noluit vt xp̄s intraret: ne in hoc offen
deret[vt intres sub tectū meū]Hoc nō
dicit palatiū l3 pn̄ceps esset: sed tectū
p̄ hūilitate sui ꝛ cōsideratōne magni
tudis xp̄i. vñ Aug. Dicēdo se idignū
p̄stitit se dignū: nō in cui⁹ parietes s3
in cui⁹ corp⁹ xp̄s intraret. vñ Orige.
Qñ corpus ꝛ sanguine3 xp̄i sumptu=
rus es: tūc dñs tectū tuū vult intrare
Et tu ergo hūilians teipm̄ dic. Dñe
nō sum dignus vt intres sub tectū me
um: sed tm̄ dic v̄bo ꝛ sanabitur puer
me⁹. vñ Beda Magna fides q̄ dice=
re credit esse facere[Nā ꝛ ego hō su3
sub ptāte ɔstitutus habēs sub me mi
lites: ꝛ dico huic vade ꝛ vadit]sc3 q̄=
tū ad negociū implendu3 in absentia
[ꝛ alio]antiqua est grāmatica[ꝛ alio
veni ꝛ venit]q̄tū ad officiū implēdū
in p̄ntia[ꝛ seruo meo fac hoc ꝛ facit]
Ex his concludit ꝙ si dicto ei⁹ vnus
vadit ꝛ alius venit. multo plus si xp̄s
deus ꝛ dñs dicat infirmitati vade ꝛ va
det: ꝛ sanitati veni et veniet.[Audiēs
aūt iesus]scil3 ꝙ sub velamento car=
nis centurio agnouisset excellentia3
maiestatis[miratus est]. i. ad modu3
mirantis se habuit[ꝛ sequentibus se
dixit. Amē dico vobis: nō inueni tan
tam fidē in israel]. i. in ꝑplo iudaico.
qḋ intelligendū est quātū ad facilita=
tē in credēdo. qꝛ alij pluribus signis
visis: s3 solū audito credidit[Dico aūt
vobis ꝙ multi ab oriēte ꝛ occidēte ve
niēt ꝛ recūbent cū abrahā ysaac ꝛ ia=
cob ī regno celoꝝ]quia multitudo gē=
tiu3 de diuersis orbis ptibus existen=
tium per predicationem aplōꝝ ɔuer
sa est ad fidem. ꝛ sic ɔceperunt grām
in p̄nti ꝛ gloriam in futuro[Filij aūt
regni]. i. iudei ex quib⁹ erat natus et
quibus erat pn̄cipaliter missus ad p̄=
dicandū eis[eijcientur in tenebras ex=
teriores]qꝛ repulerūt xp̄m: ꝛ sic rema
nēt in peccatis suis obstinati. ꝛ sic eij=
cient ad penas inferni: q̄ dicūtur te=
nebre exteriores. vñ Grego. Interiores
tenebre sunt cecitas mentis. exterio=
res eterna nox dānationis[ibi erit fle
tus ꝛ stridor dentiū]vñ Raba. Fletus
de ardore: stridor dentiū de frigore so
let oriri. vñ Job. xxiiij. Transibunt de
aquis niuiū ad calorē nimiū[Et dixit
rit iesus centurioni. Uade]. i. secure
reuertere[ꝛ sicut credidisti]pfecte[sic
fiat tibi]in sanatōne serui tui[ꝛ sana
tus est puer]nō filius s3 seru⁹[ex illa
hora]sc3 q̄ dñs iesus dixit sibi[fiat ti=
bi]Raba. Fidei merito ostendit ipe=
trasse salutē seruo. Ultimo notādū ꝙ
legit in euāgelijs xp̄m tres paraliti=
cos curasse. Unū q̄ iacebat ī porticu.
xxxviij. ānos hñs ī infirmitate. vt p3
Johā. v. Aliū qui portabat a quattu=
or viris ī grabato. vt p3 Mar. ij. Ter=
tiu3 q̄ fuit seru⁹ cēturiōis sicut hētur
ī euāgelio hodierno Circa p̄ns euan
geliū vbi dr̄ Extēdēs iesus manū teti
git eū dicēs. Uolo mūdare Dicit Hu
go de prato ꝙ in scripturis inueīm⁹
tribus modis lepram fuisse mūdata3
q̄ significat tres modos remissionis
pctōꝝ. Pmū⁹ mod⁹ fuit in ablutiōe
aq̄: vt lepra naaman vt p3. iiij. Reg. v.
ꝛ significat baptismu3 in quo oīa pec
cata mūdantur. sic fuit mūdatus Cō=
stātinus corpalr̄ ꝛ spiritualiter. i. ī cor
pore ꝛ aīa simul. Scḋus mod⁹ fuit in
ostensione ꝛ missione ad sacerdotes.
et significat confessionem in qua et
per quam peccata mundantur. vnde
Jac. v. Confitemini alterutrū peccata
vestra ꝛ orate ꝓ inuicē vt saluemini.

Tertiꝰ modus fuit i tactu manꝰ xp̄i sicut hic dr̄. Extēdēs manū ⁊c. ⁊ signi ficat bonā opationē3. Nā si hō ī pctō mortali existēs nō despat. s3 facit bōa opa: orādo: ieiunādo: elemosinas dā do: ⁊ v̄bū dei audiendo. tūc dn̄s iesus xp̄s eo cuiꝰ illumīat eū ⁊ nō patit̄ eū perire. s3 reducit ad pn̄ia3: vt pt3 ī cor nelio cēturione de q̄ legit̄ Act. x. Ele mosine tue ⁊ orōnes ascēderūt ī ↄspe ctu dei. Et ad eū missus ē btūs petrꝰ apl̄us vt baptizaret eū. Sed si in pctō mortali existēs negligit bōa opari vt multi stulti faciūt dicētes. Ad q̄d pro dest mihi bōa opari. tūc deꝰ reliquit qn̄q3 tales: et tādē sic ī pctis suis mo rient̄ ⁊ dānabunt̄. vn̄ de hᵒ dr̄ ī decre tis. In pctis existētes debēt bōa opa fa cere: vt deus cor illoꝝ illustret. de pe. di. v. falsas. Sequit̄. Uade ostn̄de te sa cerdoti. Hic rephēdit̄ error pauperū de lugduno dicentium: non esse ne cessariū sacerdoti cōfiteri: q2 quil3 bo nus christianus est sacerdos.

¶ Dominica. iij. post oct. epiphanie euāgeliu3 scd̄m Matheum. viij. cap.

In illo tp̄e. Ascēdente iesu ī nauiculā secuti sunt eū discipuli eius. Et ecce motꝰ magnus factus est in mari: ita vt nauicula operiret̄ fluctibus. Ipse v̄o dormiebat. Et accesserūt et suscitauerunt eū discipuli eius dicētes. Dn̄e salua nos perimꝰ: ⁊ dixit eis ih̄us. Quid timidi estis modice fidei. Tūc surgēs impauit v̄etis ⁊ mari: ⁊ facta est trāquillitas magna. Porro hoīes mirati sūt dicētes: q̄lis ē h̄ q2 v̄eti ⁊ mare obediūt ei. ¶ Postilla ¶ Ascēdēte iesu ī nauiculam

Mathei. viij. Marci. iiij. Lu. viij. Hystoria huiꝰ euāgeliij facta est āno xp̄i xxxiij. kal. augusti. feria. v. luna. iij. in ditiōe. iiij. Ante initiū illius euā. scri bit sctūs matheꝰ in eodē ca. q̄ vnus d̄ scribis accessit ad iesu3 ⁊ ait illi Ma gister sequar te quocūq3 ieris. dicit ei Uulpes foueas h̄nt et volucres celi nidos filius aūt hoīs nō h3 vbi caput suū recliet. Alius aūt de discipl̄is eiꝰ ait illi. dn̄e pmitte me ire ⁊ sepelire pa trē meū. Jesus aūt ait illi. Seq̄re me et dimitte mortuos sepelire mortuos suos. Et stati sequit̄ euāgeliū hodier nū [Ascēdēte iesu in nauiculā] vn̄ cri so. Cū multa ⁊ mirāda dn̄s ostn̄disset ī terra trāsijt ad mare vt ibidē excellē tiora opera demōstraret: quatenꝰ ter re mariſq3 dn̄3 se ostēderet [secuti sūt eū discipl̄i eiꝰ] sc3 trāsfretantes cū eo [⁊ ecce motus]. i. maris turbatio. vn̄ ps. lxiiij. Qui cōturbas pfundū ma ris. Et ista turbatō maris nō fuit natu ralis: s3 impio xp̄i hec fctā ē diuina v̄ tute: vt manifestaret̄ virtus xp̄i disci pulis eius [magnus] sc3 vt maius ap pareret miraculū [factus est ī mari]. i. in stagno genezareth [ita vt nauicu la operiretur fluctibꝰ] sup. fere. ⁊ di cit operiretur ⁊ non submergeret̄: q2 nauis xp̄i ↄcuti pōt. Cuius figura o stensa est in archa noe: vt pat3 Gen. vij. [ip̄e vero dormiebat] Lyr. ⁊ hoc duplici de cā. Prima vt v̄itas huma ne nature in eo ostēderet̄ dormiebat eīm corpe: s3 vigilabat deitate. Scd̄a vt discipuli in piculo positi ad xp̄3 re currerēt ⁊ auxiliū suū peterent. iō seq tur [et accesserūt ⁊ suscitauerūt eū di scipuli eius: dicētes] deuotis p̄cibus [dn̄e perimus]. i. perire timemꝰ [sal ua nos] Raba. O veraces ⁊ benedicti discipuli xp̄i saluatorē vobiscū h̄etis ⁊ periculū timetis: vita vobiscū ē ⁊ de morte solliciti estis [⁊ dixit quid timi di estis] Ly. quasi di. Non debetis ti mere cū sim p̄ns vobiscū quē vidistis tot miracula facere ī terra [modice fi dei] Criso. pp̄ter hᵒ vocat eos modi

ce fidei: qꝛ lȝ crederent xp̄ȝ posse eos
liberare a periculo cū esſȝ excitatus:
non tamē credebant ꝗ hoc posset dor
miēs facere: qꝛ si ꝑfectā fidē haberēt
cognoscerent eū tantā virtutē habe-
re dormiēdo ꝗ̃tam vigilando: ⁊ tan-
tam in mari ꝗ̃tam i terra: tūc. s. post
ꝑces discipuloꝝ [surgēs] scȝ a sonno
[impauit ventis ⁊ mari] ꝯtra inūda-
tionē fluctuū [⁊ facta est tranquillitas
magna i mari] Ly. ex quo pȝ eius di-
uinitas: qꝛ miraculū hoc fecit īperan
do sicut dn̄s oīm creaturaꝝ. vn̄ sequi-
tur [porro hoīes mirati sūt]. vn̄ hier.
non discipuli sȝ naute et ceteri ꝗ erāt
in naui [dicētes: q̄lis est hic] Ly. qꝛ si
cut homo dormit ⁊ sicut deus miracu
la facit. Gor. i miraculis xp̄i semꝑ ali
quid ponit̄ ad ostēdendū veritatē hu
manam et ad ostēdendū veritatē dei-
tatis. vn̄ Criso. Sōnus hoīeȝ tranq̄l-
litas deū ostēdebat. Tria ergo admi-
rant̄. Et hoīem dormiētem: ⁊ deū im
ꝑantē: ⁊ creaturā obedientē. vn̄ addūt
[qꝛ vēti et mare obediūt ei] sicut crea
ture creatori.

¶ Dn̄ica quarta post oc. epy
pha. euangelium secundum
Mathеū. xiii. c.

In illo tp̄e. Dixit ie-
sus discipl'is suis pa
rabolā hanc. Simile
factū est regnū celoꝝ homi
ꝗ seminauit bonum semē in
agro suo. Cū autē dormirēt
hoīes venit īimicus ⁊ supse
minauit zizaniā in medio tri
tici ⁊ abiit. Cū autē creuisſȝ
herba ⁊ fructū fecisſȝ: tūc ap
paruerūt et zizania. Accedē
tes aūt serui patrisfamilias:
dixerunt ei. Dn̄e nōne bonū
semen seminasti in agro tuo:
vn̄ ergo habȝ zizania? Et ait
illis. Inimicus hō hoc fecit
Serui aūt dixerunt ei. Vis
im⁹ et colligim⁹ ea. Et ait nō
ne forte colligentes zizania:
eradicetis simul cū eis ⁊ triti
cum. Sinite vtraq̄ȝ crescere
vsq̄ȝ ad messem ⁊ in tp̄e mes-
sis dicā messorib⁹ colligite ꝑ
mū zizania ⁊ alligate ea i fa-
sciculos ad cōburendū: triti
cum aūt cōgregate i horreū
meū. ¶ Postilla

¶ Simile factuȝ est regnū ce
loꝝ ⁊c. Mat. xiij. hystoria huius euā-
gelij facta est i mense aprili: videlicȝ
i. die. anno xp̄i. xxxiij. inditiōe. v. [Si-
mile factū est regnū celoꝝ] id est sta-
tus ecclesie militātis [hoī ꝗ semiauit
bonū semē i agro suo] Ly. homo ille
xp̄s est: ager aūt ecclia labore ⁊ sāgui
ne xp̄i exculta. Bonū semē est sancta
doctrīa ⁊ fides catholica [Cū aūt dor
mirēt hoīes]. i. custodes. Glo. interl.
ꝗ ad tutelā ⁊ custodiā sunt deputati:
per quos ꝑlati designant̄ [venit īimi
cus homo]. i. dyabolus: vt patȝ Exo.
xv. Dixit īimic⁹ ꝑsequar ⁊ comp̄. ⁊c.
[⁊ supsemiauit zizania in medio tri-
tici] quia īter doctrinā veritatis com
miscuit fallaciā erroris: īter fideles ⁊
electos ꝯmiscuit prauos hoīes: inter
virtutes cōmiscuit vitia [Cū aūt cre-
uisſet herba et fructū fecisſȝ: appuit
zizania] Criso. q̄si similē herbā hn̄s
ita ꝗ̃tum ad exteriorē apparentiā fre
quēter nō est dr̄ia inter semē xp̄i ⁊ se-
mē dyaboli: sȝ in facto deꝑhendit̄ di-
uersitas [Accedētes aūt serui prīsfa-
milias dixerunt ei. Dn̄e nōne bonuȝ
semē semiasti i agro tuo. vn̄ ergo hȝ
zizania? Et ait ill'. Inimic⁹ hō hoc fe-
cit] Gor. dyabol⁹ dr̄ īimic⁹ hō ex eo ꝗ
hoī a pricipio inimicat̄ [Serui aūt di
xerūt ei. Vis im⁹ ⁊ colligimus ea. Et
ait non: ne forte eradicetis simul cuȝ
eis ⁊ triticum] sinite vtraq̄ȝ crescere]

.f.zizania et triticũ.i. bonos et malos [vsq ad messez] id est vsq ad mundi cõsummationẽ[⁊ in tpe messis] id est iudiciũ dei [dicam messoribus] id est angelis [colligite pmũ zizania ⁊ alligate in fasciculos ad cõburendũ] qꝛ misterio angelorũ separabũtur mali tunc de medio iustorum ⁊ mittentur in gehẽnã [triticũ].i.fideles ĩ horreo hmõi ptritos ⁊ flagellatos [ꝯgregate in horreũ meũ].i.celeste gaudium.

¶ Dñic a quinta

Confitebor tibi dñe pater celi ⁊c. Hoc euãgelium q̃re de sanctis: scꝫ ĩ festo sancti mathei apostoli.

¶ Dñica ĩ septuagesima euãgeliũ scdm Matheũ .xx.c.

In illo tpe dixit iesꝰ discipulis suis parabolam hanc. Silẽ est regnũ celorũ homĩ patrifamilias qui exijt primo mane conducere operarios in vineam suam. Couuẽtione aũt facta cuꝫ oparijs ex denario diurno: misit eos in vineam suã. Et egressus circa horaꝫ tertiam vidit alios stãtes in foro ociosos ⁊ illis dixit Ite ⁊ vos ĩ vineam meam et qd iustum fuerit dabo vob. Illi aũt abierũt. Iterũ aũt exijt circa sextã et nonã horã: ⁊ fecit silr. Circa vndecimã vo exijt ⁊ ĩuenit alios stãtes ⁊ dixit ill' Quid statis h tota die ociosi? dicũt ei: qꝛ nemo nos cõduxit. Dixit ill'. Ite ⁊ vos in vineam meam. Cum autẽ sero factum essꝫ dixit dñs vinee pcuratori suo. Voca operarios ⁊ redde illis mercedẽ incipiẽs a nouissimis vsq ad pmos. Cũ venissent ergo q̃ circa vndecimã horã venerãt: acceperũt singlos denarios. Venientes aũt ⁊ pmi arbitrati sunt ꝙ plꝰ cẽnt accepturi. Acceperũt aũt ⁊ ipi singulos denarios ⁊ accipiẽtes murmurabant aduersus patremfamilias dicentes. Hi nouissimi vna hora fecerunt et pares illos nobis fecisti: qui portauimus pondus diei et estus. At ille respondens vni eorum dixit. Amice non facio tibi iniuriam: nonne ex denario conuenisti mecũ: tolle qd tuũ est ⁊ vade Volo aũt ⁊ huic nouissimo dare sicut et tibi. An nõ licet mihi facere quod volo: an oculus tuus neq̃ est: quia ego bonus sum. Sic erũt nouissimi primi et primi nouissimi. Multi eni sunt vocati pauci vero electi.

¶ Postilla

¶ Simile est regnũ celorum Math.xx. Hystoria huius euangelij locutus est dñs iesus xp̃us anno eiꝰ xxxij. kal. octobris. dñica. luna. xiij. indictione. v. Ante hoc euãgeliũ scribit sanctus matheus in .xix. ca. ꝙ iesꝰ dixit discipulis suis. Amen dico vobis ꝙ diues difficile intrabit in regnum celorum. et iterum dico vobis: faciliꝰ est camelum per foramen acus trãsire q̃ diuitem intrare in regnum celorum. Auditis autem his discipuli mirabantur valde dicentes. Quis ergo poterit saluus esse. Aspiciens

autē iesus ait illis. Apud homines hoc impossibile est: apud deū aūt oīa possibilia sunt. Glo. diues difficile intrabit ī regnū celoꝝ. Ly. Difficile dicit nō īpossibile: quia difficile ē diuitias possidere: ꝛ non teneri nimis amore earū. Et iterū dico vobis: facilius est camelū per foramen acus trāsire. Ly. Hoc non intelligitur de quolibet diuite s3 de diuite cōstituēte finē in diuitijs ꝛ totam confidentiā sua3: ergo Mar. x. dicitur ꝙ difficile confidētes in pecunijs intrabunt ī regnū celoꝝ. Ly. Possessio diuitiaꝝ reddit hoīem difficilem ad perfectionē acquirendā non tñ facit impossibilem: quia abraham fuit diues valde ꝛ tamē fuit perfectus: vt habet Geñ. xvij. et in Eccł. xxi. Beatus vir diues q̄ inuētus est sine macula. Et sequitur. Et quis est hic et laudabimus eum. q. d. vix et cū difficultate inuenitur. Postmodum sequitur euangelium hodiernū [Simile est regnū celoꝝ] id ē status ecclesie militantis [homi patrifamilias] Iste est deus pater qui ita gubernat totū mundū sicut paterfamilias subditos in domo [q̄ exijt pmo mane cōducere oparios ī vineā suam] vinea est vniuersalis ecclesia cuiꝰ palmites sunt iusti q̄ a pmo homine iusto: scil3 abel colligūtur vsq3 ad vltimū hoīe3 iustum q̄ nasciturus est: vt dicit Gre. Hec ꝟo vinea tot de se ꝓtulit palmites quot sanctos protulit a iusto abel vsq3 ad vltimū electū qui in fine mūdi nasciturus est: oparij sunt prelati ꝛ doctores a deo missi ad culturā huiꝰ vinee per pdicationes et doctrinam [qui exijt pmo mane] Ly. quia a pricipio mundi vsq3 ad noe fuerūt. M. dc. lvi. anni in quo tpe aliq̄s sanctos patres ad eruditionē hoīm misit adā seth ꝛ enoch ꝛ alios sanctos ꝛ iustos [Conuentione aūt facta cum oparijs ex denario diurno] Ly. Conuētio ista est pmissio vite eterne ꝓ labore: que q̄dem vita eterna dr̄ denariꝰ diurnꝰ qui est equalis oībus: q2 vita eterna erit eq̄lis oībus ꝙtu3 est ex pte finis: q2 nūq̄ finē habebit [et egressus circa horam tertiā [hora tertia itelligit mūdi discursus a tpe noe vsq3 ad abraham: in quo tpe elapsi sunt. ccclxxxix. anni. In q̄bꝰ annis aliq̄ sancti ad eruditione3 aliorum missi sunt a deo: vt noe: sem: thare. ꝛ sic de alijs [Iterum exijt circa sextā ꝛ nonam horam ꝛ fecit similit] hora sexta fuit ab abraha3 vsq3 ad moysen. ī quo tempore elapsi sunt. cccc. anni in quibus missi sunt abrahā: ysaac: ꝛ iacob: ꝛ duodeci patriarche. ꝛ sic de alijs. Hora nona a moyse vsq3 ad christu3: in quo tempe elepsi sunt. M. d. xi. anni. In quibꝰ ānis ad eruditionem ppl'i missi sunt Moyses ꝛ Aaron ꝛ Josue: iudices reges ꝛ prophete et sacerdotes. Extant enim versus de etatibus veteris legis: vt infra. Sexcentum mille sex quinquaginta dat adam. Octoginta nouemq3 trecentos noe sub archa. Circuncisus abraham quadringentos habet annos. Dat trigintasex quadringentos moysi lex. Septuaginta tetras q̄dringenta dauid ꝛ rex. Sex quadringentos dabit transmigrās babilonq3 Ante iesum certus hic annoꝝ datur ordo. Tractus ab hebreis habet sic ꝛ biblia nostra. Ante iesum numerat mūdi hieronimꝰ annos. Anū ter mille. septingentos decies sex. Utraq3 biblia dat tam nostra ꝙ iudeoꝝ. Nam versus sequens non est beati hieronymi. Ante iesum. cc. minus vna milia quinq3 [Circa vndecimā vero exijt ꝛ inuenit alios stantes ꝛ dicit illis: q̄d hic statis tota die ociosi] Undecia hora intelligitur a tempore christi vsq3 ad finem mundi: in quo tempore gētiles vocati sunt per predicationem apostolorum ꝛ aliorum ecclesie doctorum: et ideo sequitur [quid hic statis tota die ociosi] quia enim a principio mūdi vsq3 tunc laborare in bonis opibꝰ neglexerāt quasi tota die ociosi stabant [dicunt ei: quia nemo nos conduxit] id est nullus ꝓpheta nullꝰ

doctoꝛ ad instruendū nos venit: qꝛ ex
⁊ ꝓphete filijs israel date fuerunt: vt
illi i spūali sanctificatōe vigerēt: ex q̄
bus scdʒ carnē xp̄s erat nascituꝰ[ite
⁊ vos i vineā meā] .s. coꝛde credēdo:
oꝛe ꝯfitēdo: ope laborādo. Vn̄ Criso.
Quisq̄s cū fide recta bonis opibꝰ in
sistit: huiꝰ vinee oparius existit[Cuʒ
sero factū essʒ] Gloꝛ. sero ē moꝛs hois
vel sero est tp̄s iudicij: qꝛ illud erit in
fine mundi. Itē sicut sero redit hō ad
domū suā: aīalia ad nidū: ita i iudicio
q̄libʒ ad locū quē sibi p̄pauit ibit vel
ad sinistrā vel ad dexterā[dicit dn̄s vi
nee].i. deus pater q̄ est dn̄s iure crea
tionis[ꝓcuratoꝛi suo] Ly.i. iesu xp̄o:
q̄ missus ē ad ꝓcuratōeʒ salutis hūa
ne[vocata] ista vocatio gn̄aliter fiet i
iudicio: vt pʒ Johā.v. Venit hoꝛa qn̄
moꝛtui audiēt vocē filij dei: ⁊ q̄ audie
rint viuēt[operarios] siue bonos siue
malos[⁊ redde illis] statī sine dilatōe
[mercedē suā].s. totā sine diminutōe
vt ptʒ.i. Coꝛinth.iij. Vnusq̄sq̧ ꝓpriā
mercedē accipiet scdʒ laboꝛē suū[in-
cipiēs a nouissimis vsq̧ ad p̄mos] qn̄
q̧.n. nouissimi i laboꝛe sunt p̄mi i pre
mio. vn̄ grego. A nouissimo paterfa-
milias denarios reddē cepit q̄ ad pa-
disi requiē p̄us latronē q̄ petrū ꝑdu-
xit[cū ergo venissent q̄ circa vndeci-
mā hoꝛā venerāt] .s. ad opandū in vi
nea[acceperūt ⁊ ipi singlos denarios]
.i. vitā eternā que eq̄lis erit oībꝰ nul
li longioꝛ: nulli breuioꝛ: meritoꝛuʒ tn̄
diuersitate fulgebūt: alij magis: alij
minꝰ: vt pʒ.i. Coꝛint.xv. Differt stella
a stella i claritate: hic aūt denariꝰ vnꝰ
in se est: multiplex aūt ꝓpter accipiē
tium dr̄iam[venietes aūt ⁊ p̄mi] .i. il
li q̄ primo vocati sunt ad pn̄iaʒ [arbi
trati sunt vt plꝰ essēt accepturi] Glo.
interl.s. digniorē locū in regno [acce
perūt ⁊ ipi singulos denarios].i. silr̄a
p̄mia iuxta ꝯuentionē p̄dictam. vn̄
Remigi. di.i. eandē eternitatē[⁊ acci-
pientes murmurabant] ista murmu
ratio potest dici longa extensio pene
in limbo. vn̄ grego. Antiq̄ post lōga

inferni tp̄a ad celuʒ ꝑuenisse q̄si post
murmuratōeʒ denariū accipiūt. nos
aūt sine murmuratiōe: qꝛ mox cuʒ de
coꝛpe eximꝰ sine moꝛa p̄miuʒ accipi
mus.s. si iusti fuerimꝰ. Similiter pōt
exponi de diu penitente ⁊ martyre: qꝛ
vnus nō statim euolat sicut alius: di
ergo [accipientes murmurabant].s.
cōquerēdo [aduer. patrēfa. di. hi no-
uissimi].i. martyres vel i pn̄ia et i bo
nis opibus inferioꝛes[vna hoꝛa fece
runt] qꝛ modico tp̄e laboꝛē sustinue-
rūt[⁊ illos pa. nobis fecisti].s. i p̄mio
[q̄ poꝛta. pon. diei ⁊ estus] pō dꝰ.s. pre
ceptoꝛuʒ ⁊ estū carnalis ꝯcu piscētie
quotide eisdē resistēdo [ait ille rn̄dēs
vni eoꝛū dixit: amice non facio tibi in
iuriā: nōne ex d̄nario ꝯuenisti mecū]
.i. nōne ꝓmisisti ꝓ vita eterna serua
re decalogū[tolle qd̄ tuū est] qꝛ para
tus sum tibi reddere mercedē tuam
[⁊ vade].s. ꝓpter impletionē mādato
ruʒ ⁊ intra i gaudiū dn̄i tui [volo aūt
⁊ huic nouissimo].s. in pn̄ia feruenti
[dare sicut ⁊ tibi] inocenti[an nō liʒ
mihi qd̄ volo facere] qꝛ non volo nisi
bonū ⁊ licitū. vnde Grego. Stulta est
questio contra bonitatē dei [an oculꝰ
tuus].i. intētio tua q̄ ad p̄matū nite-
ris[neq̄ est: qꝛ ego bonus sum] ex na
tura bonitatis mee: ideo nulli facio
iiuriā[sic erūt nouissimi] .i. humiles
hic et abiecti[primi] in futuro in sua
exaltatione: vt ptʒ Luce.xiiij. Omis
qui se humiliat exaltabit̄[⁊ primi] in
estimatione hominū in presenti erūt
qn̄q̧[nouissimi] in iudicio dei qui est
scrutatoꝛ ⁊ cognitoꝛ coꝛdiū[multi eni
sunt vocati] Ly.s. ad fidē [sʒ pauci ele
cti].s. ad gloriā. vn̄ grego. Multi ad
fidem veniunt: sed ad celeste regnuʒ
pauci perducuntur Math.vij. Arta
est via que ducit ad vitā et pauci sunt
qui inueniunt eam: ⁊ lata et spaciosa
est via que ducit ad perditionem: et
multi ambulant per eam.

¶ Dn̄ica i septuagesima euā geliuʒ secundū Lucā.viij.c.

In illo tpe. cū turba plurima ɔuenirēt et de ciuitatib⁹ pperarent ad iesum: dixit p similitudinē. Exijt q̄ seminat seminare semē suū: τ dū seminat aliud cecidit secus viā τ cōculcatū est: τ volucres celi comederūt illud. τ aliud cecidit supra petrā τ natū aruit qꝛ nō habebat humorē. τ aliud cecidit inter spinas: τ simul exorte spine suffocauerūt illud. τ aliud cecidit in terrā bonam: τ ortum fecit fructū centuplum. Hec dicēs clamabat Qui hꝫ aures audiēdi audiat. Interrogabāt aūt eū discipuli ei⁹ q̄ esset hec pabola. Quibus ipe dixit. Vobis datū ē nosse mysteriū regni dei: ceteris aūt in pabolis vt vidētes nō videant: τ audientes nō intelligāt. Est aūt hec pabola Semē est ꝟbū dei. Qui autē secus viā hi sunt q̄ audiūt deinde venit dyabolus τ tollit ꝟbū de cordibus eorū ne credētes salui fiant. Nam qd̄ supra petrā: hi sunt q̄ cū audierint eū gaudio suscipiūt verbū et hi radicē non habēt: qꝛ ad tpus credunt: et in tpe tēptationis recedunt. Qd̄ aūt inter spinas cecidit: hi sunt q̄ audierunt τ a sollicitudinibus τ diuitijs τ voluptatib⁹ vite euntes suffocant τ non referunt fructū. Quod autē i terrā bonā: hi sunt q̄ in corde bono et optimo audiētes verbū retinent τ fructū afferunt in patiētia. ¶ Postilla.

¶ Cū turba plurima ɔuenirent. Lu. viij. Mat. xiij. Hystoria hui⁹ euāgelij facta est i aprili. pmo die anno xpi. xxxij. inditione. v. Añ initiū illius euāge. scribit sctūs lucas i principio illi⁹ ca. q ipe xps iter faciebat p ciuitates et castella pdicās τ euāgelisans regnū dei: τ. xij. apli cuꝫ illo. Et mulieres aliq̄ q̄ erant curate a spiritib⁹ malignis τ īfirmitatib⁹. Maria q̄ vocat magdalena de q̄ septē demonia eiecerat: τ iohāna vxor cluse pcuratoris herodis τ susāna τ alie mlte q̄ ministrabant ei de facultatibus suis τc. Tūc sequit hodiernū euāgelium [Cū turba plurima cōuenirēt] Gor. in quo explicatur pdicatōis xpi graciositas ad quā tot hoies ɔueniebāt [τ de ciuitatib⁹] non tm̄ de villis rurales sꝫ etiā de ciuitatib⁹ ciues [pperarent ad eū] scꝫ xpm: τ in hoc etiā notat turbaꝝ feruor τ deuotio [qꝛ cōuenientebāt] non qdam i pricipio: qdaꝫ in medio: et qdam in fine sermonis: sꝫ simul veniebāt vt audirēt ꝟbū dei [dixit p similitudinē] Glo. iterl. pabolam. Quare loquebatur in pabolis. Rñdet vt a simplicib⁹ eius pdicatio facilius retineret [Exijt q̄ seminat] Gor. sensus lralis est plan⁹ τc. Miss⁹ scꝫ dei filius a patre in mundū. Joh. xvi. Exiui a patre et veni in mundū [q̄ seminat]. i. cui⁹ officiū est seminare [semē]. s. verba exteriora scd̄ꝫ assūptam hūanitatē: τ interiora scd̄m deitatē: pter hoc enim officiū venit in hunc mundū: vt scꝫ semē doctrine in mundū spargeret: vt ptꝫ Lu. x. Alijs ciuitatibus oportet me euangelizare regnum dei: quia ideo missus sum. [et dum seminat] hic subdit differentias auditorum verbi dei: modo dic textū euangelij vsqꝫ ibi [Qui habet aures audiēdi audiat] vñ Criso. Hic

seminator postq̄ parabolā pn̄tis euā
geliȷ̄ ꝓposuit dixit[Qui hȝ aures au
diēdi audiat] Ubicūq̧ hoc verbū in
diuinis scripturis ponit᷑:excitatio est
mētis adītelligendū mysteriū : ergo
[hec v̄ba dicēs clamabat].s.vt atten
tius audirēt[qui hȝ aures] Glo.hoc
dicebat:q꞉ oēs habebāt aures:sȝ non
oēs audiebant vt intelligerēt ⁊ bene
agerēt. Pro quo sciēdū ꝙ triplex est
auditus. Prim⁹ est nature sensitiue
Secundus interioris ītelligētie.Ter
tius obediētie.De quo triplici audi-
tu dr̄ in p̄s.xliiȷ̄.Audi filia:quo ad p̄
mū:⁊ vide quo ad secundū.Et īclina
aurē tuā quo ad tertium[Interroga
bant aūt euȝ discipuli eius q̄ essȝ hec
ꝑabola.Glo. non interrogabāt eū sta
tim in pn̄tia ppl̄i:sȝ cum eēt solus:vt
habetur Math.xiiȷ̄.[q̄bus] scȝ disci-
pulis īterrogantib⁹[dixit.vobis]qui
fideles estis[datum ē nosse mysteriū
regni dei].i.intelligentiā scripturaꝝ
[ceteris aūt in ꝑabolis]id est phari-
seis ⁊ iudeis incredulis [vt vidētes]
id ē videre se reputantes[nō videāt]
velut vidētes foris humanitatē:non
videāt intus diuinitatē.s.oculo fidei
velut videntes foris miracula:nō vi
deāt intus virtutē dei operantē[⁊ au
dientes]scȝ verbū exterius[non ītel-
ligant]sensum sp̄ualem interius[est
aūt hec ꝑabola]Hic subdit dn̄s para
bole expositionē.[Semē est verbum
dei] Dicit᷑ aūt semē verbū dei ꝓpter
similitudinē.Primo q꞉ semen qđ se-
minat᷑ nisi sub terra condiat᷑:sine fru
ctu manebit.Sic verbū dei qđ in pre
dicatione audit᷑: nisi in ꝓfundo me-
morie seruet᷑ oīno ꝑditur. Vn̄ dauid
in p̄s.cxviiȷ̄. In corde meo abscondi
eloquia tua vt non peccē tibi.Scđo
q꞉ semē sine bn̄ficio solis non crescit:
sic verbū dei predicatum sine gratia
dei adiuuante inutile existit. Et hec
est ratio quare in principio sermonis
gratia īploratur:et sctōꝝ inuocatio
vt scȝ quod possibilitas nostra nō ob
tinet:eorū nobis intercessione donet᷑

Tertio ꝓpter necessitatem refectiōis.
Nam sicut semen est materia panis
ad refectionē corporis: sic verbū dei
est materia p̄dicatiōis ad refectionē
aīe:vt ptȝ Deu.viiȷ̄.Nō in solo pane
viuit hō: sȝ in oī verbo qđ ꝓcedit de
ore dei.vn̄ Grego.Cibus mētis ē ver
bum dei.Postmodū subdit hic audi
torū v̄bi dei quattuor differētias [qđ
aūt secus viā] id ē vna pars seminis
cecidit secus viā:id est in cor vanita-
ti et voluptati expositū [et conculca-
tum est] Conculcatio transeuntium
significat carnales affectiones[⁊ vo-
lucres celi comederunt illud]ꝑ volu
cres ītelliguntur demones.Ergo co
mestio volucrum significat suggestio
nem demonuȝ.Unde subdit[deinde
venit dyabolus et tollit verbum].i.
memoriam verbi[de corde eorum ne
credentes salui fiant]inuidet eni dya
bolus saluti hominū.Salus aūt per
fidem habetur:vt patet Luce.viȷ̄.Fi
des tua te saluuȝ fecit [nam quod su
pra petrā] hi sunt duri et rebelles ꝑ
suꝑbiam[qui cum audierint cū gau
dio suscipiunt verbuȝ] quia tales in
audiendo predicationem delectātur:
sed cum de predicatione redeunt sta-
tim discedunt a bono proposito quod
habuerunt [et hi radicē non habēt]
scȝ ꝓfunde firmitatis. Ratio autem
quare arbor radices non habet ali-
qn̄ est quia nimis sepe transplātatur:
et hi frequenter de bono ad malum
mutantur. ⁊ ideo non radicantur in
bono.vnde subditur[quia ad temp⁹
credunt et in tempore temptationis
recedunt]vt patet.Eccl.xviiȷ̄.A ma-
ne vsq̧ ad vesperā immutabit᷑ tem-
pus [Quod autem excidit inter spi-
nas hi sunt]scilicet anxiȷ̄ per cupidi-
tatem temporalium. Diuitie tempo
rales spine vocantur: quia animam
vulnerant et pungunt[⁊ a sollicitudi
nibus]id est a cura superflua in acq̄
rendo[⁊ diuitiȷ̄s]id est ab ipsa rerum
abundātia in possidendo[⁊ volupta-
tibus]id est a seq̄nte luxuria diuitiȷ̄s

vendo[euntes suffocātur] q: quādo
īcipiūt cogitare de spiritualibꝰ:statī
se immiscet cogitatio de temporali=
bus ⁊ preualēs suffocat verbū[quod
autem cecidit in terram bonam]id ē
in cor bonum et deuotum[hi sunt q̄
in corde bono] per īdustriam natura
lem[et optimo] per gratiā iesu chri=
sti [audiētes verbum dei retinēt] scȝ
in memoria [et fructum afferunt in
patientia] vñ Mathei.xiij.dicit. Alij
afferunt fructū tricesimū:vt qui sunt
in statu coniugali. Alij sexagesimū:
vt qui sunt in statu viduali. Alij cen=
tesimuȝ:vt qui sunt in statu virgina
li. Circa presens euangelium vbi di
citur. Exiit qui seminat seminare se=
men suum.dicit Hug.de prato q̄ pre
dicator verbi dei hoc quod predicat
verbo debet opere implere: vt si pre=
dicator predicat mundana contemni
debet ⁊ ipse hoc facere:si predicat ab
stinentiam ⁊ penitentiam debet ⁊ ip
se facere. Si predicat vitia fugere ⁊
virtutes habere debet ⁊ ipse virtuo=
sus esse:et sic de alijs ⁊ sic docere ver
bo et exemplo. Sic verus predicator
dominus iesus fecit: vt patet Actu.i.
Cepit iesus facere et docere. Sequi
tur in euangelio [semen est verbum
dei] vbi diligenter est aduertendū q̄
verbum dei est valde preciosuȝ:quia
comparatur corpori christi.vñ Aug.
Interrogo inquit vos fratres vel so
rores:dicite mihi. Quid vobis plus
esse videtur: verbū dei an corpꝰ xpi:
Si vultis verum respondere hoc vti
q̄ȝ dicere debetis q̄ nō sit minus ver
bum dei q̄ corpꝰ christi. Et ideo quā
ta sollicitudine obseruamus quādo
nobis corpus christi ministratur: vt
nihil ex ipso in terram cadat : tanta
sollicitudine obseruemus ne verbuȝ
dei quod nobis erogatur dum aliud
aut cogitamus aut loquimur de cor
de nostro depereat. Ex quibus iam
dictis patet q̄ qui scienter ⁊ ex propo
sito desidiose vel saltem contemptibi
liter audiunt.grauiter peccant. vnde
Augu. Et etiam allegatur in decre.
Non minus reus erit qui verbū dei
negligenter audit q̄ ille qui corpus
christi in terrā cadere ex negligentia
sua permisit. Hec ille. Quod speciali
ter intelligi potest de illo qui negli=
gentia leui in terram sineret cadere
eucharistiam: vel ille qui negligēter
audit cū contemptu verbum dei:vel
de illo qui non curat verbum dei au
dire in his que sunt de necessitate sa
lutis que prius ignorat.

¶ Dñica in quinquagesima euāgeliū scd̄ȝ Lucā.xviij.c.

In illo tp̄e assumpsit
iesus duodecī disci=
pulos suos ⁊ ait illis
Ecce ascendimus hierosoli=
mā et cōsummabuntur omīa
que scripta sūt per p̄phetas
de filio hominis. Tradet enī
gētibus et illudetur ⁊ flagel
labitur ⁊ cōspuetur. ⁊ postq̄
flagellauerint occident eum
et tertia die resurget. Et ipsi
nihil horum intellexerūt. Et
erat verbū illud absconditū
ab eis:⁊ nō intelligebāt q̄ di
cebātur. Factū est aūt cū ap
propinquaret hierico:cecus
quidā sedebat secus viā mē=
dicans. ⁊ cū audiret turbā p̄
tereuntē:interrogabat quid
hoc essȝ. Dixerūt aūt ei q̄ ie
sus nazarenꝰ trāsiret. Et cla
mauit dicens Iesu fili dauid
miserere mei. Et qui p̄ibant
īcrepabāt eū vt taceret. Ipse
vero multo magis clamabat
Fili dauid miserere mei. Stās
āt ih̄s iussit illū adduci ad se

⁊ cum appropinquasset iter
rogauit illū dicēs. Quid ti-
bi vis vt faciā? At ille dixit.
Dn̄e vt videā. Et ies⁹ dixit
illi: respice. Fides tua te sal-
uum fecit. Et cōfestim vidit
⁊ seq̄batur illum magnificās
deū. Et omis plebs vt vidit
dedit laudē deo. ¶ Postilla
¶ Assūpsit iesus duodeci di-
scipulos. Lu. xviij. Math. xx. Mar. x.
Hystoria hui⁹ euāgelij facta est āno
xp̄i. xxxiii. xvij. kal. aprilis. feria. iiij.
luna. vi. inditione. vi. Ante initiū illi
us euāgelij scribit sanct⁹ lucas ī eo-
dem cap̄. q̄ xp̄s dixit discipulis suis.
Amē dico vobis: nemo est q̄ reliq̄rit
domū aut parentes: aut fratres: aut
vxorē: aut filios ꝓpter regnum dei: q̄
non recipiat multo plura in hoc tpe
⁊ in futuro seculo vitā eternā. Post
modū immediate seq̄tur euāgelium
illud [Assūpsit iesus duodeci discipu
los suos] Hoꝛ. dn̄s iesus preuidēs ex
sua passione discipulos suos ꝯturbā
dos ideo p̄dixit eis passionis penā. re
surrectionis gloriā vt tunc eum mo-
rientē cernerēt resurrecturū nō dubi
tarēt [⁊ ait illis] scȝ tanq̄ suis secreta
rijs ⁊ amicis [ecce ascēdim⁹ hieroso
limā] qꝛ hierl'm in mōtanis erat [Et
ꝯsummabunt oīa que scripta sunt p
ꝓphetas de filio hoīs] id est de virgi
nis filio: qꝛ ꝓphete scripserūt de pas
sione xp̄i futura: vt pȝ hiere. xi. Qua
si agn⁹ māsuet⁹ q̄ portat ad victimā.
Itē Isa. liij. Sicut ouis ad occisionē
ducet: ⁊ q̄si agnus corā tondēte se ob
mutescet ⁊ nō apiet os suū. Itē Isa.
liij. Ipse vulnerat⁹ est ꝓpt iniq̄tates
nostras: attrit⁹ est ꝓpter scelera nr̄a.
Item Isa. v. Corpus meū dedi ꝑcu-
tientib⁹: ⁊ genas meas vellentib⁹ fa
ciem meā. non auerti ab increpanti-
bus: ⁊ conspuentibus in me. Hic no
tandū est cū carnispriuiū est tp̄s gau
dij ⁊ leticie scd̄m cōsuetudinē mūdi
scȝ comedere carnes ⁊ bibere vinū: ⁊
delicijs carnalib⁹ ꝑfrui: quare ergo
sctā mater ecclesia in tpe iocūditatis
cōmemorat nobis ⁊ ad memoriā re-
ducit tristia insignia passionis xp̄i.
Rn̄det: vt q̄libet audiēs hodie p̄dica
re euāgeliū de passione xp̄i sic trahat
a vanitatib⁹ et gaudijs mūdi. vn̄ seq
tur [tradet eni gentib⁹] Hoꝛ. Tradit⁹
est xp̄s p̄mo a discipulo suo iuda iu-
deis: vt ptȝ Mat. xxvi. Quid vultis
mihi dare: ⁊ ego vobis eū tradā. Se-
cūdo a iudeis pontio pylato q̄ erat p̄-
ses gentilis. Tertio traditus ē econ-
uerso a pylato ipsis iudeis vt flagel-
laret ⁊ crucifigeret ⁊ illuderet. Prio
eni illusus fuit in domo cayphe pon
tificis dicentes. Prophetiza nob̄ xp̄e
q̄s est q̄ te ꝑcussit. Scd̄o in p̄torio he
rodis q̄ spreuit euȝ cū exercitu suo et
illusit ei cū veste alba. Tertio ī atrio
pylati vbi fuit coronat⁹ ⁊ cū arūdine
in capite ꝑcussus: vt Math. xxvij. Et
genu flexo ante eū illudebāt ei dicen
tes. Aue rex iudeoꝝ. Quarto in pati
bulo crucis: vt pȝ Mat. xxvij. Mouē-
tes capita sua dixerunt. Vah qui de-
struis tēplū dei [⁊ flagellabitur] Fla-
gellatus ei fuit p̄mo colaphis ī facie
vt pȝ Mat. xxvij. Et colaphis eū ceci
derūt. Scd̄o arūdinero ī capite: vt pȝ
Math. xxvij. Et accipiebant arūdinē
et percutiebāt caput eius. Tertio fla
gellis in corpe: vt pȝ Joh. xix. Tūc ap
prehendit pylatus iesum et flagella
uit eum [⁊ conspuetur] cōsputus eni
fuit p̄mo a iudeis in domo cayphe:
vt pȝ Mat. xxvij. Tūc expuerūt in fa-
ciem eius. Secūdo a gētilib⁹ ī atrio
pylati: vt pȝ Joh. xix. Et dabant ei a-
lapas et expuentes in euȝ ⁊c. [et post
q̄ flagellauerint occident eum] vnde
Hoꝛ. Ecce magna crudelitas: qꝛ non
sufficit eis alterum scilicet vel flagel
lare vel occidere: sed vtrunq;. vnde
Pylatus flagellatum voluit dimit-
tere scd̄m illud Joh. xviij. Emēdatū
ergo illum dimittam. Sed iudei no-

luerũt: sed post flagellationẽ cũ occi-
di ꝓcurauerũt[ꝛ tertia die resurget]
In hoc ꝓmittit eis cõsolationẽ de ve
loci ei⁹ resurrectõe. Et ei⁹ resurrectõ
exẽplar est nr̃e resurrectiõis[ꝛ ipi ni
hil horũ intellexerũt] Ly. q꞉ adhuc ru
des et impiti erãt: ꝙ non intellexerũt
[Factũ est aũt cũ appropinquaret ie-
rico] Supi⁹ iã xp̃s p̃dixit discipl'is suis
passiõis ĩfirmitatẽ scʒ ne scãdalizarẽꝭ
hic oñdit suã potẽtiã ꝛ hoc p miracu
losam ceci illuiatione. Uñ q̃s terruit
verbo cõfirmauit miraculo. p p̃mũ
astruiꝭ i eis fides hũanitatis. p scðm
fides diuinitatis[cec⁹ q̃dã sedebat se
cus viã mẽdicãs. ꝛ cũ audiret turbaʒ
p̃tereũtẽ] multa eñ turba p̃cedebat ꝛ
etiã multa seq̃baꝭ iesuʒ. i quo oñdiꝭ
testimoniũ doctrie[interrogabat q̃d
hoc essʒ] ꝛ h° ẽ valde vtile ĩterrogare
de iesu. i. saluatore[dixerunt aũt ei q꞉
iesus nazaren⁹ trãsiret] Nazaren⁹ ẽ
dict⁹: q꞉ i nazareth ẽ cõcept⁹ ꝛ etiã ibi
dẽ nutrit⁹[ꝛ clamauit] ñ tm̃ clamore
exteriori sed etiã ĩteriori. de quo dr̃ in
p̃s. cxviij. Clamaui i toto corde meo
[dicẽs fili dauid miserere mei]. q. d.
nõ pecuniã sʒ miaʒ peto. ꝛ i h° ꝙ hic
cecus clamauit iesu fili dd̃ miserere
mei ↄfiteꝭ vtrãq꜃ i xp̃o naturaʒ scilʒ
hũanã i hoc ꝙ dicit fili dd̃ scðʒ. n. hu
manã naturã nat⁹ ẽ ex ꝓgenie dd̃. Et
diuinã ↄfiteꝭ i h° ꝙ dicit misere mei
Dei. n. est ꝓpriũ misereri[ꝛ q̃ p̃ibant
screpabãt eũ vt taceret] isti significãt
hoies a bono alios retrahẽtes [Ipe
vo mltomagis clamabat Fili dauid
miserere mei] i quo daꝭ nob exẽplũ
ꝙ q̃tomagis nobis occurrũt ĩpedimẽ
ta tãto magis ẽ clamãdũ ꝛ ĩuocãdũ di
uinũ auxiliũ[Stãs aũt iesus iussit il-
lũ adduci ad se] In quo appet clemẽ
tia xp̃i; q꞉ nõ dedignat⁹ ẽ ꝛ alloq̃ viles
psonas ꝛ paupes. vñ hiero. Ecco qui
seq̃ nõ poterat stat dñs ꝛ eũ vocari iu
bet turba ꝓhibẽte. Hoꝛ. sic deberẽt fa
cere p̃ncipes nr̃i scʒ cũ stare vidẽt pau
peres ↄq̃rẽtes: ꝛ facere vocare ad se
vt audirẽt eoꝝ q̃rimõias facerẽtq꜃ eis

iusticiã expedire. Sed iaʒ põt dici de
aliq̃bus illud Isa. i. Pupillo nõ iudi
cant et cã vidue nõ ingrediꝭ ad illos
[Et cũ appropiquassʒ ĩterrogauit eũ
di. q̃d tibi vis vt faciã]. q. d. xp̃s nõ sa
nat ĩuitos: sʒ volũtarios. vñ August.
Qui creauit te sine te nõ iustificabit
te sine te[at ille dixit. dñe vt videã] Ec
ce bona ꝛ discreta petitio: nõ eni peti
uit aurũ ꝛ argẽtũ: sʒ tm̃ lumẽ. vñ psal.
cxlv. Dñs illuiat cecos[ipe aũt dixit
illi respice] Nõ apposuit manuʒ nec
aliq̃d vnguẽtũ ad sanãdũ eũ sed solũ
verbũ: q꞉m ipe dixit ꝛ fctã sunt[Fides
tua te saluũ fecit] Hoꝛ. ex fide eñ im
petratur salus sp̃ũalis ꝛ etiã corpora-
lis[ꝛ cõfestiʒ vidit] Nihil eñ ẽ mediũ
inter deũ ꝛ sanctum dei[Et sequeba
tur illum] ecce signũ perfecte illumi
nationis scʒ in corpe ꝛ in aĩa [magni
ficãs deũ] Hoꝛ. id est magnũ di. cum
magnitudine virtutis. vñ p̃s. cxlvi.
Magnus dominus noster ꝛ magna
virtus ei⁹[ꝛ oĩs plebs vt vidit q̃d fa
ctum est] Nõ inuidet vt pharisei[sed
laudẽ dedit deo] potẽtie dei cõgratu-
lãdo sanitati ceci. vñ circa p̃ns euan
ge. vbi dr̃. Oĩs plebs vt vidit d̃dit lau
deʒ deo. Sed heu hodie plures xp̃ia
ni deum nõ laudãt sʒ dehonorant tri-
pliciter. Pmo quidã honorant mũdũ
exercẽtes diuersos malos ludos ꝛ p
diuersas malas letitias. Nũc laruis
demonũ in signũ ꝙ sũt filij demonuʒ
vtendo. nũc alijs paganicis gestis vtẽ
do ꝓ recreatione. vtputa corpis sed
reuera ꝓ corpis ꝛ aĩe destructiõe. Se
cundo alij deũ inhonorãt corp⁹ suum
pascẽdo ↄ laudẽ dei vt pʒ ad Phil. iij
Quoꝝ de⁹ vẽter est. Et de illo deo q̃t
miracl'a facit: quere i sermõe discipu
li sup sermões dñicales. p̃s. xlv. Ter-
tio alij hodie cõtra laudẽ dei ducunt
choreas illicitas pp̃ q̃s totiẽs vnũ sal
tũ faciũt v̾sus ĩfernũ quotiẽs vnũ in
chorea faciũt saltũ: i tali. n. ẽ pctʒ mor
tale. vñ aug. Oĩs mot⁹ petulãtie salt⁹
est i ꝓfundũ cloace. ꝛ illa aucto. etiaʒ
alle. in sum. vitioꝝ in. c. de chorea.

¶ Dominica prima i. xl. euāgelium secundum matheum iiij. ca.

In illo tpe. Duct⁹ est iesus in d̄sertū a spiritu vt temptaret a dyabolo. Et cū ieiunass3. xl. dieb⁹ ꝛ. xl. noctib⁹: postea esuriit. Et accedēs temptator dixit ei. Si fili⁹ dei es dic vt lapides isti panes fiāt. Qui rn̄dēs dixit. Scriptū ē. Non in solo pane viuit homo: s3 in omni v̄bo qd̄ procedit de ore dei. Tūc assumpsit eum dyabolus in sanctā ciuitatē ꝛ statuit eum supra pinaculū templi ꝛ dixit ei. Si filius dei es mitte te deorsu3. Scriptū est enim: quia angelis suis mādauit de te: ꝛ in manibus tollent te: ne forte offendas ad lapidē pedē tuū. Ait illi ih̄s rursus. Scriptū est. Nō temptabis dn̄m deū tuū. Iterū assumpsit eū dyabolus ī mōte3 excelsu3 valde: ꝛ ostn̄dit ei oīa regna mūdi ꝛ gloriā eorū: ꝛ dixit illi. Hec omīa tibi dabo: si cadens adoraueris me. Tūc dixit ei iesus. Vade sathana. Scriptū ē em̄. Dn̄3 deū tuu3 adorabis: ꝛ illi soli seruies. Tūc reliq̄t eum dyabolus: ꝛ ecce angeli accesserunt et ministrabant ei.

¶ Postilla.

¶ Ductus est iesus in desertum. Mat. iiij. Mar. i. Lu. iiij. Temptat⁹ est dn̄s iesus xp̄s āno ei⁹. xxx. viij ydus ianu. feria. ij. luna. v. inditione iij. Ante initiū illi⁹ euāg. habet Lu. iij. Factū est aūt cū oīs populus baptizaret a iohanne. ꝛ iesu baptizato ꝛ orāte aptū est celū ꝛ descēdit spūsanctus corpali specie sicut colūba in ipsu3: ꝛ vox de celo fctā est. Tu es filius meus dilect⁹ in te cōplacui mihi. Et ipse iesus erat incipiens quasi ānor xxx. vt putabat fili⁹ ioseph. Jesus aūt plenus spūsancto regressus est a iordane. Tūc sc3 statim post baptismu3 [Ductus est iesus] sc3 spōtanee [i desertū] qd̄ est īter hierusalē ꝛ hierico vbi quidā homo īcidit ī latrones: vt h̄etur Lu. x. [a spū] sc3 sctō [vt tēptari a dya] Hor. voluit autē tēptari xp̄s vt tēptatorē superaret: vt tēptatos cōfortaret: vt modū vincēdi doceret: q2 nemo pōt esse sine tēptationibus. vt p3 Johā. viij. Militia est vita hoīs sup terrā [ꝛ cū ieiunasset] Ly. vt carnē suam innocētem pro nobis maceraret ꝛ exēplū fidelib⁹ daret etiā ieiunādi [xl. diebus ꝛ. xl. noc.] nō vltra ieiunauit: vt virtus diuinitatis dyabolo celaret. q2 etiā moyses ī mōte ꝛ helias in itinere tot diebus ieiunauerūt. Aliter tn̄ ieiunauit xp̄s ꝛ aliter moyses ꝛ helyas nō ei ieiunauerūt v̄tute ꝑpria sicut xp̄s s3 moyses sustentatus colloquio dei: vt h̄etur Exo. xx. Helyas vero ieiunauit ī fortitudine cibi semel sumpti. sc3 cuiusdā panis subcinericij [Postea] per hoc ostēdit in se veritatem humane īfirmitatis ꝛ occasionē temptatori dedit. ideo sequit [ꝛ accedēs temp.] sc3 in specie humana. Ad euidentiā huius tēptationis aduertēdum q̄ dyabolus sciebat per ꝓphetas q̄ christus futurus erat ver⁹ de⁹ et verus homo vt habetur expresse Jsa. ix. Paruulus natus ē nobis ꝛ filius datus ē nobis ꝛc. s3 nesciebat certitudinaliter q̄ iesus nazarenus ess3 ipse deus: ergo temptando [dixit ei. Si filius dei es] scilicet naturaliter. ꝛ per consequens ei equalis in potestate [dic vt lapides isti panes fiant] vn-

de Crisost. Cogitauit apud se si pote-
rit de lapidibus facere panes vere fi-
lius dei est: si autẽ non poterit homo
est[qui respondens] sapienter nec di
uinitatem eius poterat perpendere
[dixit scriptuz est]Deut.viij.[non in
solo pane]scilicet corporali[viuit ho-
mo:sed in omni verbo quod procedit
de ore dei]Ly.quia verificatur nõ so
lum de vita spirituali: sed etiã corpo
rali: sicut patet de moyse qui ieiuna-
uit.xl.diebus ⁊.xl.noctibus locutiõe
dei spiritualiter ⁊ corporaliter susten
tatus.vnde Rab. Sicut corpꝰ huma-
num non potest viuere sine terreno
cibo: ita et aĩa non potest viuere sine
dei verbo [tunc] scilicet postq̃ deui-
ctus est [assumpsit eum dyabolus]
Gor.⁊ hoc corporaliter . et secundum
aliquos eum in brachijs portauit:se-
cundum alios ad manuz duxit. Sciẽ
dũ ꝙ hoc non est miruz ꝙ christus fi-
lius dei ꝑmisit se a dyabolo duci. vn-
de Gregorius in omel. Quid ergo
mirum si se ab illo permisit duci qui
se etiaz pertulit a membris illius cru
cifigi scilicet a pylato et a iudeis: qui
fuerunt membra dyaboli [in sanctaz
ciuitatem] id est in hierusalem que
dicebatur sctã quia diuino cultui de-
putata propter templum quod erat
ibi:nec erat licitũ in lege domini ali-
bi deo sacrificare [et statuit eum su-
pra pinaculum templi] Gor. pinacu-
lum dicitur deambulatoriũ circa mu
ros templi.vbi ascendebant sacerdo-
tes populo ꝓdicantes[dixitqꝫ ei. si fili
us dei es mitte te deorsum]Ly.qua-
si dicat hoc virtute propria potes sine
periculo: et etiam propter ministeri-
um angelorum tibi seruientiũ[Scri
ptum est enim quoniam angelis su-
is mandauit de te: ⁊ in manibus tol-
lent te: ne forte offendas ad lapidem
pedẽ tuũ. Ait illi iesus]Criso. Nihil
motus vel indignatus.sed cum mltã
modestia scpturaꝝ et respõdit[Scrip
tum est]Deut.vi.[Non tẽptabis do-
minũ deũ tuum]Ly.temptare eñ de

um est querere experimentuz de dei
virtute absqꝫ necessitate.⁊ hoc est pec
catũ : quia quãdocunqꝫ habet homo
aliquid quod potest facere scdm viaz
humanam ad euadendum periculuz
non debet illud omittere querendo
diuinum experimentum.Et propter
hoc probatio ferri cãdentis et duella
tanq̃ illicita prohibentur ab ecclesia.
Per hoc enim respõdit dominꝰ chri
stus dyabolo temptanti ipsum: quia
cum posset de pinaculo templi descẽ-
dere per viam humanam scꝫ per gra
dus ad hoc factos in tẽplo non debe-
bat per alium locũ descendere : quia
hoc esset deũ temptare[Iterũ assum
psit eum dyabolus] Gor.vt si non ex
vno:tamẽ ex aliquo superaret[ĩ mõ-
tem excelsum valde:⁊ ostendit ei om
nia regna mũdi]Ly.non est sic intel-
ligendum ꝙ ex illo loco possunt om-
nia regna ⁊ omnes ciuitates determi
nate videri:sed ostendendo diuersas
partes orbis dixit ei. tale regnum est
in situ:⁊ tale ĩ tali enarrãdo breuiter
magnitudinem ⁊ gloriam illorum re
gnorum[⁊ dixit illi.Hec omnia dabo
tibi]quasi dicat in omnibus illis faci
am te regem.Et hoc dyabolus arro-
ganter loquebat.non enim potuit fa
cere sed mẽtiebatur: quia mẽdax est
⁊ pater eius scilicet mẽdacij : vt patz
Johannis.viij.[si cadens]⁊ tanq̃ in-
ferior[adoraueris me]tanq̃ superio
rem.Ecce dyabolus cultum diuinuz
sibi nitiur vsurpare . vnde ⁊ ab initio
appetit deo se similẽ fieri:vt habetur
Isa.xiiij.[Tunc dixit ei iesus. Ua-
de sathana]id ẽ recede a me qꝛ aduer
sarius es veritati.hoc ait iesus q̃si cũ
ĩdignatiõe qd nõ fecit in ꝓcedẽtibꝰ tẽ
ptatõibꝰ ad ostẽdẽdũ ꝙ ꝓprias ĩiurias
dꝫ hõ patiẽter portare: sꝫ dei iniuriaz
nullo mõ sustinere:⁊ hãc veritatẽ per
scpturã ꝯfirmat di.[Scptuz ẽ]Deut.
vi.[Dñz deũ tuũ adorab]Ly. adora-
tione latrie q̃ soli deo debetur. sancti
aũt venerari pñt veneratõe dulie[tũc
reliq̃t euz dyabolus] tanq̃ confusus

ex dei triūpho[tunc accesserūt ange li ꝛ ministrabāt ei] sicut dn̄o vero ꝓpriū̇ fui. Ex hoc appet diuinitas xp̄i. quia nulla natura est sup āgelicā nisi diuina. Circa pn̄s euāg. vbi dr̄ vt tēptaref a dyabolo lucifero. vbi notād ꝙ lucifer fuit de sūmo ordīe supior[ierarchie ꝛ ī illo ordīe supmū ordinē tenuit tanꝙ pncipi de singulis ordinibus magna mltitudo adhesit: qs omnes secū duxit. lucifer aūt dict⁹ ē qꝛ p ceteris luxit: sueqꝫ pulchritudinis cōsideratio eū excecauit subditosqꝫ hr̄e voluit: ꝛ nulli subiect⁹ eē cōcupiuit. Primū hoīez tēptauit ꝛ vicit: xp̄z tēptauit ꝛ vict⁹ ē. ptātem suā tūc amisit quā in vltimis tp̄ib⁹ recupabit. nunc ligat⁹ sꝫ in fine mūdi soluetur.

¶ Dn̄ica. ij. ī q̄dragesima euāgeliū scd̄z Matheū. xv. a

In illo tp̄e. Egressus ih̄s secessit ī ptes tyri et sydonis: ꝛ ecce mlier chananea a finib⁹ illis egressa clamauit dicens ei. Miserere mei fili dauid: filia mea male a demonio vexaf. Qui nō rn̄dit ei xbū. Et accedētes discipli ei⁹ rogabāt eū dicens. Dimitte eā qꝛ clamat post nos. Ip̄e aūt rn̄dēs ait. Nō sum missus nisi ad oues q̄ perierūt dom⁹ israel. At illa venit ꝛ adorauit euz dicēs. Dn̄e adiuua me. Qui rn̄dēs ait. Nō est bonū sumere panē filioꝝ ꝛ mittere canib⁹. At illa dixit. Etiam dn̄e. Nā ꝛ catelli edunt de micis q̄ cadūt d mēsa dn̄oꝝ suoꝝ. Tūc rn̄dēs ih̄s ait illi. O mulier magna ē fides tua. Fiat tibi sicut vis: ꝛ sanata est filia eius ex illa hora.

¶ Postilla

¶ Egressus iesus secessit ī ptes tyri ꝛ sydonis ꝛc. Mat. xvi. Mar. vi. Hystoria hui⁹ euāge. facta ē anno xp̄i. xxxij. viij. ydus maij. feria. vi. lūa xix. inditiōe. v. Ante initiū illius euāge. scribit sc̄tus matheus in eodē ca. ꝙ xp̄s dixit discipulis suis. Oīs plantatio quam nō plantauit pater meus celestis eradicabitur. sinite illos scilꝫ phariseos ꝛ scribas ceci sunt ꝛ duces cecorum. Cecus autem si ceco ducatum prestet: ambo in foueam cadunt Tunc postmodum sequitur euangelium hodiernum. [Egressus iesus] scilicet de terra gerazenoruꝫ relictis scribis ꝛ phariseis calumniatoribus suis qui ex hoc calumniabātur: quia discipuli christi transgrederētur traditiones seniorum: et non lotis manibus manducarent ꝛ hoc ipsi pharisei putabant esse grande peccatuꝫ. Christus autem dixit. non lotis manibus manducare non coinquinat hominē sed que de corde exeunt cogitationes male: homicidia: adulteria: fornicationes: furta: falsa testimōia ꝛ blasphemie: hec sunt que coinquināt hominem[secessit in partes tyri ꝛ sydonis] Tyrus ꝛ sydon sunt ciuitates gentiū site in terra promissionis prope montem libani[ꝛ ecce mulier chananea] scilicet natione. nam chananei habitauerunt in terra promissionis ante filios israel nec poterāt per eos totaliter extirpari. vnde ista mulier ab illis qui remanserant descēderat. Ista autem mulier audiuit de miraculis iesu xp̄i. ꝛ ideo firmiter credebat qꝛ filiaꝫ suaꝫ sanare poterat[a finibus illis egressa] Et vt habetur Marci. vij. primo venit ad iesuꝫ intra domum sꝫ quia eam ibi non exaudiuit secuta ē eū in itinere[clamās Miserere mei fili dauid] Audiuerat eī xp̄z ꝓmissuꝫ iudeis descendere de genere dauid ꝙ clamauit: miserere mei fili dauid[fi-

lia mea male a demonio vexatᷣ. Qui
nõ rñdens ei verbũ] Hec est pͥma du
ritia quã xp̄us oñdit huic mulieri. nõ
ꝓpter indignationẽ ſ; vt ex ꝑseuerã=
tia ipsius in prece: firmitas fidei eius
et deuotio oſtẽderetᷣ discipulis: vt ip=
ſi discipuli ꝓ ea rogarent: vt sic osten
deret nos sanctoꝝ precibus indigere
vñ sequitur [Et accedentes discipuli e=
ius rogabant eũ pro ea dicentes. Di=
mitte ea; quia clamat post nos] Ly.
Moti erant ad hoc ex cõpassione vi=
dentes fidem ⁊ deuotione; mulieris
[Ipse aũt rñdens ait. Non sum miſ=
ſus nisi ad oues q̄ perierunt domus
israel] Ista fuit secunda duritia xp̄i
ad mulierẽ istã. quasi diceret eam nõ
esse de ouibus israel. i. dei. ⁊ per cõse=
quẽs relinq̄batur ꝙ ipsa erat de oui=
bus dyaboli. Ly. Antiq̄s patribꝰ iu=
deorũ fuit facta ꝓmiſſio de xp̄o: sicut
abrahe et dauid ſ; q: iudei ꝓ maiori
parte fidem xp̄i repulerũt ⁊ gentiles
eam susceperunt iõ dicit Hiero. Non
dicit xp̄s hoc quin etiã ad gẽtes miſ=
ſus sit. Cu; aũt mulier videret nihil
posse impetrare per apostolos: tunc
personaliter ꝓpius accessit. Unde se=
quitur [At illa venit et procidit ante
pedes eiꝰ et adorauit eum] sc; tanꝙ
dñm et creatorẽ oĩm creaturarũ: tan=
ꝙ deum celi et terre: tanꝙ precepto=
rem angeloꝝ ⁊ hoĩm [dicẽs domine
adiuua me] Et q: filie ĩfirmitatẽ suã
estimat, ideo dicit [Domine adiuua
me. Qui rñdens ait. Non est bonum
sumẽ panẽ filioꝝ: et mittere canibꝰ]
Hec est tertia duritia ꝙ eam canẽ ap
pellauit: et non esse dignã pane [At
illa dixit. Etiam domine] Hic oſtẽditᷣ
humilitas mulieris huius ꝙ ipa fa
tebatᷣ se esse canem dicens [etiã dñe]
q: verum est quod dicis nec peto pa
nem integrum sed micam [Nam et
catelli edunt de micis que cadunt de
mensa dñoꝝ suorũ] quasi diceret ꝙ si
cut catelli aliqua modica vt pote mi
cas cadentes de mensa percipiunt:
sic ⁊ ego gentilis debeo saltẽ modicũ
q̄d ꝑcipere de bñficijs tuis. ¶ Que=
ritur hic quare xp̄s huic mulieri tã=
tam ostendit duritiam. Rñdet hiero.
Hoc fecit vt exẽplum ꝑseuerãtie nob
daret ⁊ eius fidẽ constantiã ꝓbaret et
probatã manifestaret. Tũc rñdens ie
sus ait illi. O mulier magna ẽ fides
tua. Jacobus parisiensis. hoc pat; ex
hoc ꝙ filiã non secũ adduxit ad iesu;
sed eam dimisit in domo: nec xp̄; ad
eam petiuit q: credebat eũ posse filiã
suã liberare solo verbo [fiat tibi sicut
vis] Lyr. quasi diceret fides tua hoc
meretur. Criso. Hic oſtẽditur quãtu;
valet constantia orõnis: q: ꝙ apostoli
nõ obtinuerũt ista ꝑfecit [⁊ sanata est
eiꝰ filia ex illa hora] sc; qñ sermo xp̄i
ꝓcessit ex ore eius: q: cum redijt do=
mum inuenit filiã sane mẽtis ⁊ plene
liberatã et sanata;. ¶ Circa presens
euangelium vbi dicitur. Filia mea a
demonio vexatur. Notãdũ ꝙ ad hoc
ꝙ quis non possideatᷣ a dyabolo duo
valent. Primo vt quis sibi a peccato
caueat presertim mortali. ⁊ si incidit
statim cõuertatᷣ: q: in talẽ demõ ptã=
tem non h;: vt probat Cassianus in
collatione patrum per exemplum de
sancto anthonio que; duo magi odi=
entes ꝑ tres successiue demones eij=
cere de cella sua conabantur. Cũ aũt
beatus anthonius temptationem a=
marissimam sentiens oraret: ⁊ signo
crucis se muniret semper vacui de=
mones recesserunt. Et sic tandẽ ma=
gi illi a beato anthonio virtute; cru
cis christi et fidei catholice dicentes
ad fidem conuersi sunt. Tunc diffini
uit beatus anthonius nullatenus de
mones posse mentem cuiusꝙ vel cor
pus inuadere: nisi eam primum de=
stituerint omnibus cogitationibus
sanctis: et nisi priꝰ mentẽ possederit.
Secundo valet fidei simbolum di=
ctum vel crucis signum pro se vel su
is impressum. Exemplum patet in
dyalogo Grego. libro tertio capitu=
lo. vij. de iudeo custodito per signum
sancte crucis.

¶ Dñica tertia ĩ quadragesima euãgeliũ scḋm Lucã. xi.

In illo tpe. Erat iesꝰ eijciens demoniũ et illud erat mutũ. Et cũ eiecisset demoniũ locutus est mutꝰ ⁊ admirate sunt turbe. Quidã aũt ex eis dixerũt In beelzebub pñcipe demoniorũ eijcit demonia. Et alij temptãtes signũ de celo q̃rebant ab eo. Ipe aũt vt vidit cogitatões eorum: dixit eis. Oẽ regnũ in se diuisũ desolabit: ⁊ domꝰ supra domũ cadet Si aũt ⁊ sathanas ĩ seipz diuisꝰ est quõ stabit regnum eiꝰ q: dicitis ĩ beelzebub eijcere me dmonia. Si aũt ego ĩ beelzebub eijcio demonia filij vr̃i ĩ quo eijciũt: iõ ipi iudices vr̃i erũt. Porro si ĩ digito dei eijcio demonia: pfecto puenit in vos regnũ dei Cũ fortis armatꝰ custodit atriũ suũ: ĩ pace sunt ea q̃ possidet. si aũt fortior illo supueniẽs vicerit eũ vniuersa arma eiꝰ auferet ĩ qbꝰ ꝯfidebat ⁊ spolia eiꝰ distribuet. Qui nõ est mecũ aduersũ me ẽ: ⁊ q̃ nõ colligit mecũ dispgit. Cũ ĩmundꝰ spũs exierit ab hoĩe ãbulat p loca ĩaquosa: q̃rens requiẽ ⁊ nõ inueniens: dixit Reuertar ĩ domũ meã vnde exiui. Et cuz venerit ĩuenit eã scobis mundatã ⁊ ornatã ⁊ tũc vadit et assumit alios septẽ spũs secum nequiores se: ⁊ ingressi inhabitãt ibi ⁊ fiũt nouissima hoĩs illiꝰ peiora prioribꝰ. Factũ ẽ aũt cum hec diceret extollẽs vocẽ q̃dam mulier de turba dixit illi. Beatꝰ vẽter q̃ te portauit ⁊ vbera q̃ suxisti. At ille dixit. Quĩmo Beati qui audiunt verbum dei et custodiunt illud.

¶ Postilla.

¶ Erat iesꝰ eijciẽs demoniũ Lu. xi. Mat. xij. Mar. iij. Hoc euãge. factũ est anno xp̃i. xxxi. kal. decẽbris feria. v. inditiõe. iiij. luna. xvij. Aũ initiũ illiꝰ euãgelij scribit sctũs lucas in eodẽ ca. Factũ est cũ essz ihũs in loco quodã orãs vt cessauit dixit vnꝰ ex discipulis eiꝰ ad ipz. Dñe doce nos orare: sicut iohannes docuit discipulos suos. Et ait illis. Cũ oratis dicite Pr̃ nr̃ q̃ es in celꝭ sãctificet nomẽ tuũ ⁊c. Tũc postmodũ sequit euãgeliũ hodiernũ [Erat iesus eijciẽs demoniũ] Hor. Couenienter aũt pꝰ documentũ orõnis ponit miraculũ expulsiõis demonis: q: hic est vnꝰ effectꝰ orõnis. vt ptz Mar. ix. hoc genꝰ demonioꝝ ĩ nullo põt exire: nisi in orõne ⁊ ieiunio [⁊ illõ]. s. obscessũ nõ dmoniũ [erat mutũ] Hor. s. ab effectu: q: mutũ faciebat hoĩez. ⁊ Mat. xij. hr̃ ꝙ ẽt cecus erat. ⁊ Mar. ix. ꝙ etiã surdꝰ erat. vñ Beda. In vno hoĩe tria ꝑpetrata sunt miracula. cecus videt: mutus loq̃tur. possessus a demonio liberat [⁊ cũ eiecisset locutꝰ ẽ mutꝰ ⁊ admirate sunt turbe] scz simplices ⁊ mĩores. maiores autẽ calũniabãt miraculũ ⁊ blasphemabãt Vñ seq̃t. Quidã aũt. s. scribe ⁊ pharisei [dixerũt ĩ beelzebub pñcipe demonioꝝ eijcit dmonia] miraclz illõ erat publicũ ⁊ iõ denegare nõ poterãt sz ꝑuertere conabant dicẽtes ꝙ ṽtute demonis factũ eẽt. Odiũ. n. ⁊ inuidia ꝑuertũt iudicia: ⁊ facta ĩterp̃tant ad de

teriorem ptem. Scribe aũt et pharisei valde oderũt xp̃z: q2 acriter arguebat eo2 vitia: et iõ miracula diuina virtute facta dixerũt fieri arte magica: scz in beelzebub pricipe demonio2. vñ Beda. Cultus ydolatrie a rege ciuitatis niniue ortuz habuit: q̃ de morte pr̃is sui noie bel intantũ doluit q̃ ob memoriã sui aureã statuã pr̃is sui ymaginẽ et similitudinẽ h̃ntem fecit quã habuit in tanta reuerentia: vt si aliq̃ fugitiui vel facinorosi ad eaz cõfugerent: erãt securi de vita sua. iõ ceperũt et honores diuinos ei. s. ymagini exhibere: videtes regi placere i hoc: quo exẽplo ceteri de locis adiacentib9 in honore patrũ suo2 statuas aureas fecerũt et sic creuit ydolatria. Beelzebub interp̃taf vir muscarũ siue h̃ñs muscas: q2 musce cõgregabãt ad ydolũ illud ppter cruorẽ aĩalium q̃ ibi imolabant. In p̃dicto aũt simulacro dicebant iudei principẽ demonio2ũ habitare: tum q2 illud dr̃ p̃mũ fuisse ydolo2: sicut dr̃ in hystoriis. tum q2 cult9 eius apõ gẽtiles gñalio2 erat atq3 celebrio2 et p ip̃z dicebãt xp̃z eijcere demonia. hoc aũt ex magna iuidia. Vñ Criso. Inuid9 nõ q̃rit q̃d dicat s3 solũ vt dicat [alij tẽptãtes signũ de celo q̃rebãt ab eo] Glo. fortassis q̃rebãt descensũ ignis de celo: sicut factũ fuit i tpe helye. iij. Reg. xviij. Aut mãne p descẽsũ sicut tpe moysi vt p3 Exo. xvi. vel sicut tpe iosue sol stetit spacio vni9 diei. Josue. x. vel sicut tpe ezechiel. sol retrocessit decem gradib9. vt hr̃ Isa. xxxviij. [Ipe aũt vt vidit cogitatiões eo2] Beda nõ ad dicta s3 ad cogitata xp̃s r̃ndit: vt vel sic cõpellerent credere patri ei9 q̃ cordis occulta videbat Hoc eñ non p̃t demõ nec aliqua creatura s3 sol9 de9. vt et ip̃i in sua scriptura habebãt. vñ. iij. Reg. viij. Tu sol9 nosti corda filio2 hoim. Itẽ. i. Regũ. xvi. Hõ videt ea q̃ patent. de9 aũt intuetur co2 [dixit eis. Oẽ regnuz in seipsum diuisum desolabit]. i. destruet Nã vt dicit Hiero. parue res pcordia

crescũt: discordia maxime res dilabũtur. vñ Aristo. Oĩs eñi virtus vnita fortio2 ẽ seipsa dispsa [et dom9 supra domũ cadet] Glo. dom9 supra domũ cadit cũ habitatores vni9 dom9 a familia alterius dom9 opprimũtur [si aũt sathanas i seip̃m diuisus est]. s. ita vt vn9 expellat alium [quõ stabit regnũ eius]. i. potestas eius [Si aũt ego in beelzebub eijcio demonia vt vos dicitis filij vestri]. i. apostoli q̃ scd3 carnẽ a iudeis nati sunt [in quo eijciunt] q. d. si filij vestri. i. apostoli quib9 dedi p̃tãtez sup demonia i noie meo demonia eijciũt. iiquũ est dicere me i virtute beelzebub demonia eijcere [iõ ip̃i iudices vestri erũt] q2 exñtes assessores mei in finali iudicio sñiam meaz approbabunt [Porro si i digito dei] id est in virtute spiritussancti: qui bñ digito comparatur. Sicut enim digitus pcedit a corpore et manu: sic sp̃ritussanctus pcedit a pr̃e et filio [pfecto puenit in vos regnũ dei] Gor. sententia diuini iudicij. vñ Aug. Regnũ dei est p̃tãs iudiciaria qua dominant impij: et a fidelib9 secernunt [cum fortis armatus]. i. dyabolus [custodit atrium suum] Gor. id est mundũ. quia dyabolus ante aduentum filij dei in mundo sine contradictione principabatur [in pace sunt omia q̃ possidet] id est omnes peccatores qui obediũt et fauent ei in pace sunt quantuz ad dyabolum. Unde grego. Illos pulsare negligit quos quieto iure possidere sentit. [Si autem fortio2 illo superueniens] scilicet christus [vicerit eũ: vniuersa arma eius auferet in quibus confidebat] christus enim cum factus fuit homo inuasit dyabolum: et arma eius abstulit. id est astutias et nequitias ipsius [et spolia] id est homines ab eo deceptos xp̃us per se et consequenter per apostolos suos ad noticiã veritatis et fidẽ sancte trinitatis reuocauit: q̃ spolia xp̃s distribuit cum fideles suos custodie angelo2uz mancipauit: et dona sp̃ũsancti eis tri=

buit:resistendo amplius temptationi
bus suis[q̄ non est mecū cōtra me ē]
q.d.scdm glo. Opera mea nō cōueni
unt cū opib⁹ dyaboli. Ego ei volo bo
num:ille vero malū. Ego amo hūili
tatē:ille supbiā. Ego diligo castitatē:
ille luxuriā. Ego volo aias saluare:il
le pdere[et qui nō colligit mecuʒ] in
vnitate fidei et dilectionis dei ⁊ pxi=
mi[dispergit]qꝛ sicut officium xp̄i est
dispersa cōgregare:sic ecōuerso offi=
ciū dyaboli est cōgregata dispergere
[cum imundus spūs exierit ab hoīe]
scʒ p cōtritionē:cōfessionē: ⁊ verā pe=
nitentiā [ambulat p loca inaquosa]
.i.arida ⁊ itelligunt corda fideliū in q̄
bus exsiccatus ē humor mūdane la=
sciuie q̄ dyabolo resistunt nō cōsentiē
tes suis suggestionibus vt peccēt: sʒ
viriliter resistunt sibi [querēs requiē
et non iueniēs]qꝛ ibi requiescit spūs=
sanctus p bonas meditationes spūs
malignus illuc intrare non audet[di
cit reuertar in domū meam]scʒ que
olim erat mea[vnde exiui].i.expuls⁹
sum per penitentiā[⁊ cum venerit in
uenit eam scobis mundatam ⁊ orna=
tam] scʒ per pniam et vacantē bono
operi. vn̄ necesse est vere penitenti vt
semp alquid boni opis faciat ne dya
bolus iueniat eū ociosum [tūc vadit
⁊ assumit septem spūs neq̄ores se] p
septenariū nūeꝝ itelligunt septē pctā
mortalia. vn̄ Greg. Magdalena septē
dmonia habuit q̄ vniuersis vitijs ple
na fuit[et ingressi habitant ibi]qꝛ de
domo dei fit habitatio dmonū[⁊ erūt
nouissima hoīs illi⁹ peiora priorib⁹]
qꝛ quodlibet pctm̄ in recidiuāte pei⁹
est q̄ simile ante recidiuū pꝑter igra
titudinē [Factum aūt est cū hec dice=
ret].s. xp̄s loquēdo contra iudeos ip=
sos redarguēdo[extollēs vocē]scʒ in
xp̄i cōmendationē [q̄dam mulier de
turba] Hor.non diues:non nobilis:sʒ
de cōi plebe. qꝛ fuit sctā marcella fa=
mula sancte marthe q̄ audiēs xp̄m a
iudeis ⁊ phariseis blasphemari ⁊ de
honestari ⁊ nō valens vlteri⁹ sustine
re:ad laudē filij dei ⁊ confutationē iu
deorum ⁊ phariseoꝝ et scribarum p
rupit i laudē filij ⁊ matris:dicēs [Be
atus vēter qui te portauit]⁊ sic mr̄eʒ
dei ex filio laudat: qꝛ ab ipso filio hʒ
gratiā et gloriā. Et vere beat⁹ vēter,
qꝛ ibi deus factus est hō:eternus tpa
lis:imortalis mortalis:vt pʒ Johā.i.
Et verbū caro factū ē[⁊ vbera q̄suxi
sti]scʒ a q̄bus alimētū lactis suscepi=
sti[At ille dixit. Quinimo].q.d.nō tm̄
illa est beata que me portauit i vtero
suo ⁊ lactauit me ex vberibus suis:i=
mo etiā[beati qui audiūt verbū dei]
aure interius corde credētes [⁊ custo
diunt illō] ope implentes. qꝛ non au
ditores leg̃ iustificabunt:sʒ factores
legis:vt pʒ Roma.ij. Beati ergo in
spe in pn̄ti:sed in futuro in re. ¶Cir
ca pn̄s euāgelium vbi dicitur. Erat
iesus eijciēs demoniū ⁊ illō erat mu=
tuʒ. Queritur cū xp̄s fecit multa mi
racula et suaʒ miam pluribus hoib⁹
indulsit eos ab infirmitatibus liberā
do. q̄bus vel cui suā misericordiā ma
gis dr̄ exhibuisse. R̄ndet q̄ dn̄s iesus
xp̄s vt dicunt doctores Aug. Hiero.
Criso. nūq̄ liberauit aliquē corpalit
quin etiā spūaliter:⁊ nunq̄ ptem libe
rando:quin etiā totū hoīeʒ liberaret
Nihilomin⁹ si habem⁹ respectuʒ ad
grauitatem cū vna infirmitas sit gra
uior alia: a grauiori liberando infir=
mitate dr̄ misericordius se habuisse.
Sʒ queri͛t que tn̄ inter alias est ma=
ior infirmitas. R̄ndeo q̄ illa q̄ totum
hoīem occupat: et corpaliter ⁊ spūali
ter plus q̄ illa q̄ solū corpaliter. Sed
que est illa. R̄ndeo q̄ possessio hoīs
a dyabolo:in alijs infirmitatibus cor
pus affligitur ⁊ anima non:quia stat
in suo sensu: sʒ quando homo a dya=
bolo inuaditur et vexatur: vt pʒ ex=
perientia:tunc quo ad animā homo
affligitur et rationis vsu priuatur.et
deinde corp⁹ vexatur. Ergo domin⁹
noster iesus xp̄us homīem a dyaboli
manibus liberando suam misericor
diā magis in his q̄ in alijs ostendit.

¶ Dominica media in quadragesima euãgelium secunduz Johannem. vi. ca.

In illo tpe. Abijt Jesus trans mare galilee quod est tyberiadis: et sequebatur eũ multitudo magna: quia videbant signa que faciebat sup his q̃ infirmabãtur. Abijt ergo in montẽ iesus ꝛ ibi sedebat cũ discipulis suis. Erat autem proximũ pascha dies festus iudeorum. Cũ sublcuasset ergo oculos iesus ꝛ vidisset qꝛ multitudo maxima venit ad eum: dixit ad philippuz. Vñ ememꝰ panes vt manducẽt hi? hoc autem dicebat temptans eum. Ipse enĩ sciebat quid esset facturus. Respondit ei philippus. Ducentoꝝ denarioꝝ panes non sufficiunt eis vt vnusquisqꝫ modicum quid accipiat. Dixit ei vnus ex discipulis eius Andreas frater symonis petri. Est puer vnus hic qui habet quinqꝫ panes ordeaceos et duos pisces: sꝫ hec quid sunt inter tãtos. Dixit ergo iesꝰ. Facite homies discumbere. Erat autem fenũ multum in loco. Discubuerũt ergo viri numero quasi quinqꝫ milia. Accepit ergo iesus panes ꝛ cuz gratias egissꝫ distribuit discumbentibus: similiter et ex piscibus quantũ volebãt. Vt aũt ipleti sunt dixit discipulis suis. Colligite q̃ supauerũt fragmẽta: ne percãt. Collegerũt ergo ꝛ ipleuerũt duodecim cophinos fragmẽtorum ex quinqꝫ panibus ordeaceis ꝛ duobus piscibus q̃ superfuerant his qui mãducauerant Illi ergo homines cum vidissent quod fecissꝫ signum dicebant. Quia hic ẽ vere propheta qui vẽturus est in mundum ¶ Postilla

¶ Abijt iesus trans mare galilee. Joh. vi. Math. xiiij. ꝛ Mar. vi. hoc euãg. factum est anno xp̃i. xxxij. ydus aprilis. dñica. luna. xxij. inditione. v. Ante initium illius euãg. habetur Johan. v. ꝙ christus dixit iudeis et phariseis et scribis. Ego cognoui vos quia dilectionem dei non habetis in vobis: ego veni in nomine patris mei et non accepistis me. si alius venerit in nomine suo illum accipietis. Quomodo potestis credere vos qui gloriã abinuicem accipitis: ꝛ gloriam que a deo solo est non queritis Nolite cogitare quia ego accusaturus sum vos apud patrem: est qui accusat vos moyses: in quo vos speratis. Si enim crederetis Moysi: crederetis forsitan et mihi. de me enim ille scripsit: si aũt illius litteris non creditis: quomõ verbis meis credetis [Pꝰ hec abijt iesus trans mare galilee] Judei enĩ querebãt xp̃m interficere: ꝛ non erat adhuc tp̃us passionis sue: ideo abijt trans mare galilee et tunc pauit multitudinẽ in deserto. Et istõ miraculũ factum est ĩ principio tertij anni p̃dicationis xp̃i circa pascha: in quo die festo decollatus fuit sanctus iohãnes baptista. Itẽ notandũ scdm nycolaũ de lyra. ꝙ mare galilee est q̃dam lacꝰ magnus per quẽ trãsit ior

danis fluui⁹ :τ dicitur mare scḋʒ mo
dum loquendi hebraicū: in quo om
nis congregatio magna aquarū vo=
catur mare: τ dicitur mare galilee a
ꝓuicia vel regione: sicut mare angli
canum: τ dicitur mare tyberiadis ex
noīe ciuitatis edificate ī littore q̄ an=
tiquitus cenereth dicebat: sed ab he
rode tetrarcha reedificata et āpliata
tyberias est vocata in honorem tybe
rij cesaris [Et sequebatur eū multi=
tudo magna : q: videbant signa que
faciebat sup his qui infirmabantur]
vñ Marci. vi. Percurrētes vniuer=
sam regionē illam ceperūt in graba
tis eos qui se male habebāt circūfer
re vbi eum audiebant esse: τ sanabat
omnes [Subijt ergo in montē] Lyr.
q: erat locus deuotionis et doctrine
apt⁹ [τ ibi sedebat cū discipulis suis]
docens eos et consolando eos [erat
aūt ꝓmū pascha dies festus iudeo
rum] Sciendū scḋʒ Tho. de aquino.
ꝙ ī sequēti pascha fuit xp̄s crucifix⁹
vt habet Joh. xiij. Unde ab isto mira
culo: scʒ de q̄nqʒ panibus vsqʒ ad pas
sionē xp̄i fluxit vnus ān̄us. Ad istud
pascha non ascendit xp̄us vt aspectu
suo non excitaret furorē τ inuidiā iu
deorum [Cū subleuasset ergo oculos
iesus et vidisset quia multitudo ma=
xima venit ad eum]. s. ꝓpter deuotio
nem. Unde dr̄ Math. xiiij. ꝙ secute
sunt eum turbe pedestres de ciuitati=
bus. Ly. Tantum eni desiderabāt au
dire xp̄m ꝙ omiserunt apportare ali
mēta: ꝓpter quod fuit necessariū fie=
ri hoc miraculū [dixit ad philippuʒ]
Sʒ quare non querit a iuda qui erat
dispensator. Respondet beatus Tho.
sup Joh. ꝙ philippus erat oriundus
de illa patria: et ideo specialem solli=
citudinem gerebat de turba [vnde
emem⁹ panes vt manducent hi? Hoc
aūt dicebat temptans euʒ] Tho. xp̄s
non quesiuit vt addisceret sed vt phi
lippum probaret [ipse eni sciebat q̄d
facturus esset. Respondit philippus
[Ducentorum denariorū panes non
sufficiunt eis] Ly. q. d. pauperes su
mus q̄ tantā pecuniā habere nō pos
sumus: et si haberemus nō sufficeret
pro refectione eorum: ideo sequit [vt
vnusq̄sqʒ modicū q̄d accipiat] Tho.
τ est argumentū expressum ꝙ xp̄s cū
tota familia sua nō habebat ducētos
denarios. Hodie tamē paruʒ videtur
vni clerico vel ep̄o habere centum
marcas annuatim: τ vtinā bñ expen
dant [Dixit ei vnus ex discipulis ei⁹
Andreas frater symonis Petri. Est
puer vnus hic qui habet quinqʒ pa
nes ordeaceos τ duos pisces] et puer
iste dr̄ fuisse marcialis qui fuit de pa
rentela sancti petri τ andree fratruʒ.
vñ Criso. Andreas erat excellentior
in fide q̄ philippus nondū ꝑfectus:
q: videt aliqualiter credidisse ꝙ pos
sent per xp̄m multiplicari panes isti.
ꝙ autē addit [sed hec quid sunt inter
tantos] ostendit imbecillitatem fidei
eius: putabat eni ꝙ non sic sufficeret
parum sicut multū: nec plene capie=
bat omnipotentiā xp̄i. Equaliter eni
poterat satiare multitudineʒ de pau
cis sicut de multis [Dixit ergo iesus
Facite homīes discūbere] id ē ordina
re sedem ad comedendū: et apostoli
obedientes verbo christi ita fecerūt
non interrogantes q̄d deberēt hoīes
comedere [Erat aūt fenū multum in
loco] Ly. hoc īterponit ad ostēdendū
ꝙ locus erat apt⁹ ad sedendū. Tho.
Terra eni illa valde calida est: τ ideo
tempestiuius metunt q̄ nos hic ī ter
ris nostris: ergo circa pascha habue
runt fenum in pratis [Discubuerunt
ergo viri quasi numero quinqʒ milia]
exceptis mulieribus et paruulis qui
non numerantur hic scḋm legalē cō
suetudinem. sed solummō viri a vi=
ginti annis et supra: vt habetur Nu=
meri. i. c. Attende scḋm hiero. ꝙ cuilʒ
millenario correspōdebat vn⁹ panis
[accepit ergo iesus panes] scʒ in ma
nibus suis Tho. τ sic panes illi mul=
tiplicati sunt in manibus suis vir=
tute omnipotentie sue. Et qui po=

tuit panes illos sic mirabiliter multi plicare pōt etiā panē in corp⁹ suū ver tere[ꝛ cum grās egisset].i.cū bn̄dixis set panes eo mō quo solit⁹ erat bn̄di cere mensam. In hoc dat nobis exē plum vt in pn̄cipio mense dicamus bn̄dicite q̄ scıūt aut vnū pater noster: ꝛ in fine mense grās deo:q: oīa bona tpalia sunt dona dei[distribuit discū bentibus] Tho.non ipē per se:sed p discipulos:dedit eī discipulis ꝛ disci pulı apposuerūt turbis vt dr̄ Math. xiiij.[silr ex piscib⁹ q̄tuz volebāt].i. vsq̄ ad saturitatē[vt aūt impleti sūt] id est abundanter refecti [dixit disci pulis suis]non turbis:quia discipuli fuerunt seruitores: et ideo voluit vt ipi reliq̄as leuarent [Colligite q̄ su perauerūt fragmēta ne pereāt] Preci pit hoc xp̄s ad cōfirmationē deitatis et manifestationē miraculi.Tho. in hoc dat nobis xp̄ianis exemplum vt post prandiū reliq̄e non dispdantur: sed ꝓpter pauperes colligantur [col legerūt ergo ꝛ impleuerūt duodecim cophinos fragmētoꝝ ex quinq̄ pani bus ordeaceis ꝛ ex duob⁹ piscibus q̄ superfuerunt his q̄ māducauerāt]Ly. hoc dicit ad euidētiā miraculi q̄ pl⁹ remāsit q̄ a pn̄cipio appositum fuit. Tho. ex iam dictis ptʒ q̄ pares erāt cophini numero apl̄oꝝ:in quo mon strat̄ q̄ doctrina apl̄oꝝ p totū orbem erat distribuēda ex reliquijs doctri ne xp̄i[Illi ergo hoīes cū vidissēt qđ fecisset signū]Tho.tam magnū ꝛ ap tuʒ ꝛ tam optimū in multiplicatione panū ꝛ in multitudine reliquiarū[di xerūt. Hic ē vere ꝓpheta]Ly. Iudei sciebāt q̄ xp̄s erat ꝓmissus in lege p moysen tanq̄ ꝓpheta ceteris excellē tior vt hr̄ Deu.xviij. Prophetā de gē te tua et de fratrib⁹ tuis sicut me su scitabit tibi dn̄s de⁹ tu⁹ ipʒ tanq̄ me audies. Hoc est impletuʒ in ipo dn̄o nostro iesu xp̄o:ergo dicebant[Hic ē vere ꝓpheta].i. ille magn⁹ ꝓpheta ꝓmissus nobis a moyse[qui ventur⁹ ē in mundū]ad ipm saluandū. Sic autē non venerūt alij ꝓphete: sed so lū ad denūciandū isti⁹ aduētū. ¶ Cir ca pn̄s euāgeliū vbi agitur de illo cō uiuio quinq̄ panū. Queritur pmo q̄ ministri fuerūt in illo cōuiuio. Rn̄de tur q̄ discipuli xp̄i q̄bus xp̄us dixit. Facite hoīes discumbere. Et marcia lis fuit puer iste qui habuit quīq̄ pa nes et duos pisces: vt hr̄ in legenda sua. Scđo querit̄ quot fuerūt cōuiue forte q: quinq̄ milia viroꝝ. sʒ cur nō nominant̄ femīe: cuʒ tales hodie pl⁹ q̄ viri sequi videant̄ xp̄m in audiēdo sermones in ꝑceptione eucharistie ꝛ in ecclesiarū frequentatione. Rn̄det Theophilus. Scripture ꝯsuetudinē sequit̄ hic Iohannes q̄ scriptura so lum a viginti annis vsq̄ ad quīqua ginta numerat viros ad bella aptos sicut et moyses fecit Numeri.i. Que ritur tertio q̄s fuit magister et cocus in cōuiuio. Rn̄det̄ q̄ xp̄us q̄ accepit panes in manus suas in signū q̄ sua potentia qua creauit celum et terrā qua gubernat mūdū posset multipli care panes: nō nouos panes creādo: scđm Tho.in.iij.parte summe: sʒ pre iacētes multiplicādo[similiter ex pi scibus q̄tum volebant] Quarto q̄ri tur an panes isti et pisces fuerūt opti mi et sapidissimi. Rn̄det Iacobus ia nuensis. Credendū est q̄ sic saltem in sua specie: ꝛ a simili probat p Criso. super illō ioh̄ā.ij. vbi xp̄s in nuptijs mutauit aquam in vinū vbi sic dicit. Talia sūt xp̄i miracula vt multo his que per naturaʒ fiunt speciosiora et vtiliora fiant. Quinto queritur cur non vinum ꝓpinauit hominib⁹ istis quos sic pauit quinq̄ panibus ꝛ duo bus piscibus. Respondetur q̄ potuit esse vt panes et pisces ꝓprietatē ha buerūt tam cibi q̄ potus. Sicut etiā adhuc hodie apothecarij sciunt con ficere electuaria cibi simul et potus naturam habentia.

¶ Dn̄ica i passione euāgeliū scđm Iohannem. viij.ca.

IN illo tpe. Dicebat iesus turbis iudeorum τ pncipibus sacerdotū. Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatē dico vobis: quare nō creditis mihi. Qui ex deo ē: verba dei audit: ppterea vos nō auditis: qꝛ ex deo non estis. Responderunt ergo iudei τ dixerūt ei. Nonne bene dicimus nos: qꝛ samaritanꝰ es tu τ demoniū habes? Respōdit iesus. Ego demoniū non habeo: sed honorifico patrē meum τ vos inhonorastis me. Ego autem nō quero gloriā meā. Est q̄ querat τ iudicet. Amen amē dico vobis: si qs sermonē meū seruauerit: mortem non videbit ineternū. Dixerunt ergo iudei. Nunc cognouimus quia demoniū habes. abrahaz mortuꝰ est τ pphete: τ tu dicis: si quis sermonē meū seruauerit mortē non gustabit ineternū. Nūquid tu maior es pre nostro abraham qui mortuus est: τ pphete mortui sunt. Quem teipsum facis? Respondit iesus. Si ego glorifico meipm gloria mea nihil ē. est pater meus qui glorificat me: quez vos dicitis qꝛ deꝰ noster est τ nō cognouistis eum. Ego autem noui euz. Et si dixero qꝛ nō scio eū: ero similis vobis mendax. Sed scio eum τ sermonem eius seruo. Abrahaz pater vester exultauit vt videret diez meum: vidit τ gauisus est. Dixerunt ergo ad eum iudei. Quinquaginta ānos nonduz habes τ abrahā vidisti. Dixit eis iesus. Amē amen dico vobis: āteq̄ȝ abraham fieret ego sum. Tulerūt ergo lapides vt iacerēt i eū. Jesus autem abscondit se: et exiuit de tēplo.

¶ Postilla

¶ Quis ex vobis arguet me de peccato Joh. viij. Hystoria huiꝰ euāg. facta est anno xpi. xxxij. x. kal. octobris. feria. iiij. inditione. v. Ante initiū illius euāge. scribit sctūs iohānes in eodē ca. q̄ iudei dixerūt xpo. Pat noster abrahā est. Dixit eis iesus. Si filij abrahe estis: opera abrahe facite Nunc autez queritis me interficere hominem qui veritatē vobis locutꝰ suz quā audiui a deo: hoc abrahā nō fecit. Et post pauca vos ex patre dyabolo estis: τ desideria patris vr̄i vultis facere. Iste homicida erat ab initio i veritate nō stetit: qꝛ nō est veritas in eo. Cum loquit̃ mendaciuz ex ppriis loquit̃: quia mendax est τ pater eius. Tunc immediate sequitur euāg. hod. [Quis ex vobis arguet me de peccato] Lyr. q. d. si habetis aliqd̄ peccatuz quod possitis sup me ostēdere: patus suz audire τ me rōnabiliter purgare: τ ideo cum hoc non possitis facere [si veritatē dico vobis] si p quia [quare nō creditis mihi] τ subdit causam di. [Qui ex deo est vba dei audit] Notādum q̄ aliquid ex deo est dupliciter. Uno mō secūdū naturā: τ sic oīs creatura ē ex deo q̄ est largitus ei eē. Alio mō sunt spāliter ex deo p gratiam: vt qui recte credunt in deum τ mādata eius seruāt. De illis dicit dn̄s [qui ex deo ē verba dei audit] delectabiliter τ libenter. Nā qui deū diligit libēter de eo loqui audit [ppterea vos nō auditis]. i. nō accipitis nec creditis; nec

etiaȝ intelligere curatis verba dei de ore meo[qꝛ ex deo non estis]⁊ per ꝯse quens sequit̄ ꝙ sitis ex dyabolo non ꝑ creationē:sed ꝑ imitationeȝ. Tho. Ex deo nanqꝫ sunt scd̄m naturam:sȝ ex deo non sunt vitio ⁊ praua affectio ne[Responderunt ergo iudei ⁊ dixe- runt ei] Ly.modus hominū inuido rum ⁊ pessimoꝝ qui nesciunt rationa- biliter respōdere est ad cōuitia se cō- uertere. Et ideo iudei non habentes quid rationabiliter christo responde rent ad cōuitia se cōuertūt: dicentes [Nonne bene dicim⁹ nos quia sama ritanus es tu] Et in hoc intēdūt xp̄o cōuiciari. Tho. Erant enim samari- tani viles ⁊ abiectissimi secundū opi nionem iudeoruȝ. vnde Joh.iiij. Nō eniȝ coutunt̄ iudei samaritanis. Ly. licet christus eēt iudeus genere ⁊ nō samaritanus:tamen vocant eū sama ritanum:quia vulgare erat apud iu- deos ꝙ homīes malos ⁊ eis odibiles vocabāt samaritanos:q̄uis essent iu dei:talis autem erat christus secūdū reputationē eorum:ideo vocabāt eū samaritanuȝ[⁊ demoniū habes] Ly. hoc enī dicebant de christo primo ꝓ- pter miracl'a que faciebat que magi- cis artibus imputabant:vt pateȝ Lu. xi. In beelzebub principe demonioꝝ eijcit demonia. Secundo quia secre- ta cordiū ipsorum frequenter dicebat Et aliquando quedam alta ⁊ ꝓfun- da loquebatur que non intelligebāt ꝓpter quod euȝ arrepticium dicebāt ⁊ insanū:vt patet Johan.x. Dicebant auteȝ multi ex ipsis. Demonium ha- bet et insanit: cur vultis euȝ audire. [Repondit iesus]hic ponitur ipius xp̄i mansueta responsio:qꝛ cuȝ male diceret̄ non maledicebat.i. Petri.ij. [Ego demoniū non habeo]quod pȝ: quia demones expellebat[sed hono- rifico patrem meum] scilicet omnia que facio referēdo ad gloriam eius et virtuti eius attribuendo[⁊ vos in honorastis me] id est intulistis mihi opprobria ⁊ cōuitia vocādo me sama

ritanū ⁊ demoniacū[ego gloriā meaȝ nō quero]sup. in pn̄ti qꝛ vita xp̄i in paupertate ⁊ abiectione existens glo rie mūdane erat cōtraria[est qui que rat]scȝ deus pater[⁊ iudicet] de illis qui me inhonorāt:vindictā faciendo de ipsis, quod factū est quādo in vin- dictā mortis xp̄i destructa est ciuitas ⁊ tēplū ⁊ ppl's occisus est ⁊ captiuat⁹ per romanos impatores[amen amē dico vobis] id est fideliter:⁊ dūplicat̄ ad maiorē affirmationē[si quis ſmo- nem meū seruauerit] Tho. in corde per fidem:in ore ꝑ ꝯstantē ꝯfessionē: in opere ꝑ bonā opationē[non gusta bit mortē ineternū]scȝ eterne dānati- onis[dixerūt ei iudei]intelligētes ꝙ loqueret̄ de morte corporali[nunc co gnouimus qꝛ demoniū habes] Ly. q. d. prius tantū opinabamur te haberē demoniū:sed nūc sum⁹ certi ꝙ ita est qꝛ nulla falsitas ē a deo sed a dyabolo qui est pater mēdacij. verbū aūt tuuȝ est aptū mendaciū: ad cuius ꝓbatio- nē inducūt[abraham mortu⁹ est ⁊ ꝓ- phete]qui tn̄ sermonē dei seruauert̄ qui est maioris virtutis q̄ꝫ sit sermo tuus ⁊ ideo patet falsum qd̄ tu dicis [si quis sermonē meū seruauerit nō gustabit mortē ineternum:nunq̄d tu maior es patre nostro abrahā q̄ mor- tuus est]Cui p̄mū data est circūcisio: ⁊ facta est ꝓmissio de xp̄o vt pȝ Gen̄. xxij. In semine tuo benedicētur oēs gentes[⁊ ꝓphete]quibus deus locu tus est[mortui sunt]Sciendū ꝙ xp̄s loquebat̄ de morte spūali:ipsi autem acceperunt de morte corpali[quē te- ipsum facis]scilicȝ tu fili carpentarij Mar.vi. qꝛ manifestū ē ꝙ te iactas ⁊ ad vanam gloriam de te falsa dicis [Respondit iesus:si ego]scȝ inq̄ꝫtum homo[glorifico meipsuȝ:gloria mea nihil est] id est vanū quid ⁊ falsa glo ria[est pater me⁹ qui glorificat me] Ly. per miraculorum operationem ⁊ postea glorificabit me per resurrectō nis ⁊ ascensionis gloriam[quem vos dicitis:quia deus noster est ⁊ non co-

gnouiſtis eũ. Thomas. licet per fidẽ
cognoſcerent vnũ deũ: nõ tamẽ noue
rant eũ inq̃tũ pater: nec ſciebãt deuz
habere filium naturalem: hoc enim
per chriſtum declaratum fuit. vnde
Johann. xiiij. Pater manifeſtaui
nomen tuum hominibus quos de-
diſti mihi [ego autem noui eum ⁊ ſi
dixero q: neſcio eum ero ſimilis voƀ
dax] Ly. ſicut eſtis mendaces aſſeren
do vos eũ agnoſcere: cum tamen euz
non cognoſcatis: ita eſſem mendax ſi
aſſererẽ me ipſum ignorare [ſed ſcio
eum et ſermonẽ eius ſeruo] id eſt vo
luntatem eius facio. Hoc chriſtus ad
didit: quia vera cognitio ꝑ opera de-
monſtratur [Abraham pater veſter]
non imitatione ſanctitatis: ſed ꝓpa-
gatione carnis [exultauit] id eſt cum
quadam fiducia ⁊ exultatione deſide
rauit [vt videret diem meũ] id eſt tẽ-
pus iſtud incarnationis mee [vidit ⁊
gauiſus eſt] Thomas. vidit eni abra
ham per fidem ⁊ per ſpiritum ꝓphe-
tie incarnationem chriſti futuram: ⁊
ex hoc gauiſus eſt ꝓpter redemptio-
nem ſuam ⁊ totius generis humani
[dixerunt ergo iudei ad eum. Quin
quaginta ãnos nonduz habes ⁊ abra
ham vidiſti]. q. d. mentiris. Criſo. q̃-
draginta annos non habebat: quare
tot annos propoſuerunt? Reſpondẽt
ꝓpter delicatam nature complexio-
nem: propter laborum multitudinez
ꝓpter terre illius caliditatem: propẽ
multam paupertatem conſumptus ⁊
attenuatus videbatur maioris etatis
ꝙ eſſet [dixit eis ieſus. Amen amẽ di
co vobis anteꝙ abraham fieret ego
ſum] vnde Auguſtinꝰ. Nõ dicit ego
factus ſum: quia eiꝰ eſſe non incepit:
nec dicit fui: quia preteritum tempꝰ
diuinitas nõ habet. Thomas. verbũ
preſentis temporis maxime cõuenit
eternitati vbi nulla eſt preteritio nec
ſucceſſio: ſed oĩa ſunt preſentia [tu
lerunt ergo lapides vt iacerẽt in eũ]
tanꝙ blaſphemum reputauerunt eũ
ideo blaſphemum: quia preferebat
ſe abrahe ⁊ equabat ſe deo ⁊ ideo vo
lebant eum lapidare. Sciendum ꝙ
chriſtus quotidie lapidatur a malis
xp̃ianis: quia quot malas cogitatio-
nes quis ſcienter recipit in cor ſuum
cum delectatione ⁊ conſenſu: quaſi
tot lapides mittit in ieſum [ieſus au-
tem abſcondit ſe] Lyr. non occultan-
do ſe retro parietem vel aliud huiuſ-
modi: ſed virtute diuinitatis ſe reddẽ
do eis inuiſibilem [⁊ exiuit de tẽplo]
non ex timore: ſed ex diſpenſatione:
quia noluit lapidari: ſed crucifigi: cũ
a ſuis diſcipulis videbatur qui ſecu-
ti ſunt eum. vnde Augu. Quid ma-
gnum erat vt eos continuo terra ab-
ſorberet ⁊ pro lapidibus infernuz da-
ret: ſed tunc patientia erat exercenda
non potentia vt nobis patiẽtie daret
exempluz. Circa preſens euange. vbi
dicitur Tulerunt ergo lapides vt ia-
cerent in eum. Notandũ ꝙ hugo de
prato dicit: ꝙ chriſtus paſſus eſt ꝓ no
bis abluẽdis: quia magnis ſordibus
peccatorum inuoluti eramus. vnde
Apoc. i. Lauit nos in ſanguine ſuo.
Secundo paſſus eſt pro nobis redi-
mẽdis: quia omẽs ſub poteſtate dya-
boli tenebamur pro debito primorum
parentum ad inferos deſcendentes:
ideo chriſtus ſe tradidit vſq; ad mor-
tem vt nos liberaret. Iſa. liij. Vulne
ratus eſt propter iniquitates noſtras
⁊ attritus eſt propter ſcelera noſtra:
et ſic chriſtus nos lauit et redemit: in
cuius figura de latere chriſti penden
tis in cruce exiuit ſanguis ⁊ aqua: vt
dicitur iohan. xix. ſcilicet aqua ablu-
tionis: ⁊ ſanguis redemptionis. Ter
tio paſſus eſt pro nobis viuificandis:
quia omnes in peccatis mortui era-
mus. vnde Gregorius. Mortẽ noſtrã
ſcilicet culpe moriendo deſtruxit. Ex
emplum: ſicut pellicanus effunden-
do ſanguinem ſuuz ſuper filios mor
tuos reſuſcitat et viuificat. Sic chri-
ſtus per ſuum ſanguinem nos viui-
ficauit. vnde in p̃s. ci. Similis factus
ſuz pellicano. Quarto paſſus eſt pro

nobis saluandis: quia omnes morta
li infirmitate ꝓstrati iacebamus. vn
de ps. cvi. Misit seruum suum et sa-
nauit eos. vnde Augustinus. De la-
tere in passione christi fluxerunt om-
nia sacramenta que sunt anime lan-
guentis efficacissime medicine. Qui
to passus est pro nobis ad celum ciui
tatem nostrã reducendis ꝛ intromit-
tendis: quia omẽs exulabamus. Ex-
emplum sicut rex vincens regem ini
micum suum qui terram ꝛ subditos
suos sibi abstulerat vincit eum cathe
nis in carcere ꝛ bona eius diripit et
omẽs captiuos quos tenebat liberat
et exules ad ciuitatẽ reducit: sic chri-
stus fecit dyabolo quem in cruce de-
bellauit ꝛ in infernum cathenis vin
ctum misit et omnes homines quos
tenebat captiuos liberauit ꝛ ad celuȝ
reduxit.

¶ In die palmarum

In illo tempore. Cũ
appropinquasset ie
sus hierosolimis et
venisset bethphage ad montẽ
oliueti ꝛcetera.
Hoc euangelium cum sua postilla q̃
re in prima dominica aduentus.

¶ In die sancto pasche euan geliũ secundum Matheum. xvi. ca.

In illo tẽpore. Ma-
ria magdalene ꝛ ma
ria iacobi et salome
emerunt aromata vt venien
tes vngerent Jesum. Et val
de mane vna sabbatorum ve
niunt ad monumentuȝ: orto
iam sole. Et dicebant adinui
cem. Quis reuoluet nobis
lapidem ab ostio monumen
ti? Et respicientes viderunt
reuolutum lapideȝ. Erat ꝗp
pe magnus valde. Et intro-
euntes in monumentum vi-
derunt iuuenẽ sedentem in
dextris coopertuȝ stola can
dida: et obstupuerunt. Qui
dixit illis. Nolite expauesce
re. Jesuȝ queritis nazarenũ
crucifixum: surrexit non est
hic. Ecce locus vbi posuerũt
eũ. Sed ite et dicite discipu
lis eius ꝛ petro: quia prece-
det vos in galileam: ibi eum
videbitis: sicut dixit vobis.

¶ Postilla.

¶ Maria Magdalene ꝛ ma
ria iacobi ꝛ salome emerũt aromata
vt venientes vngerẽt iesum ꝛc. Mar
ci. vi. Hystoria huius euangelij facta
est anno christi. xxxiij. Et totidem die
bus quot fluxerũt a festo natalis do-
mini vsq; ad pascha sequens. vi. kal.
aprilis luna. xvij. indictione. vi. Ante
initium illius euangelij scribit san-
ctus marcus ꝙ ioseph ab arimathia
ciuitate accepto corpore iesu inuol-
uit in syndone mũda: ꝛ posuit in mo
numẽto suo nouo quod erat excisum
in petra: in quo nondum quisꝙ posi
tus fuerat: et aduoluit lapidem ad
ostium monumenti. Maria autem
magdalene: et maria iacobi aspicie-
bant vbi poneretur. Et cum trãsisset
sabbatũ [maria magdalene et maria
iacobi: ꝛ salome] In hoc euãgelio ꝑ-
mo fit mentio de deuotione illarum
sanctarũ mulierꝫ que fuerũt tres que
dilexerunt christum in vita: q; seque
bantur eum ꝛ alie multe mulieres q̃
ministrabãt ei de facultatibus suis. Di
lexerunt eum etiam in morte: q; seq̃-
bantur eum in cruce pendentẽ. Dile

xerunt eum post mortē: ideo vnguē ta portauerunt vt corp⁹ ei⁹ vngerēt ꝛ hoc est qđ hic dicit. Maria magda lene que fuit soror sancte marthe ꝛ sā cti lazari: ꝛ maria iacobi minoris: q̄ cleophe filia fuit: ꝛ vxor ipsius alphei ꝛ maria salome filia ꝛ vxor zebedei et mater illorum duorū apostoloꝝ: scilꝫ iacobi minoris et iohannis euangeli ste. Et prima illarum nihil christo at tingebat nisi fide et deuotione: scilicꝫ magdalene. Alie due erant mater tere christi .s. sorores marie virginis [emerūt aromata] id est vnguēta aro matica [vt venientes] ad monumentū [vngerent iesū] id ē corpus dñi iesu quod de cruce depositū viderūt in se pulchro reponi. Consuetudo enī iu deorum erat vngere corpora mortuo rum vt conseruarētur a fetore: ab in cineratione et vermium corrosione. Sꝫ ille mulieres erant decepte: q꞉ cū corpus xp̄i deitate esset inbalsamatū per mille annos iacuisset ī terra: nec potuisset putrefieri: nec incinerari: nec inde vermes gn̄ari. Vñ in ps. xv. dicit. Nec dabis sanctum tuum vide re corruptionē. [Et valde mane] Ja cobus ianuensis. Si erat valde mane quomodo ortus erat iam sol. Dicen dum est ꝙ ille mulieres ī ciuitate ha bitabant: sepulchrum autem extra ci uitatem erat: et sic valde mane veni unt id est venire incipiunt: sed iam ortus erat sol quando peruenerunt. Vel sol dicitur ip̄e christus qui ortus erat id est surrexit [vna sabbatorū] in telligendum est prima die a sabbato qui nunc dominica dies dicitur. Ju dei enim dies nominānt a sabbato di centes: prima sabbati: secunda sabba ti: tertia sabbati ꝛc. [veniūt ad monu mentū] Queritur quare virgo maria non venit cū istis mulieribus ad mo numentū. Respōdetur ꝙ virgo beata sciebat ꝙ xp̄s resurrexerat: ꝛ ꝙ ī mo numento corpus xp̄i non erat. Nam pie credendū est ꝙ ante omnes ho mīes iam sibi apparuerat. Nam chri stus precepit honorare patrem ꝛ ma trem. Sed qualis honor esset si aliqs vltra mare veniēs personas extrane as p̄mo visitaret: et ad matrē de sua absentia desolatam vltimo visitandā accederet. Sic christ⁹ matrē nō mul tum honorasset si prius alios de sua resurrectione letificasset: ꝛ tandē ma tri desolate apparuisset. Item q꞉ ip̄a pre ceteris hominibus in morte sua maiori dolore perfusa fuit: ideo pre omnibus hominibus de resurrectōe sua p̄mo letificari debuit [et dicebāt adinuicem. Quis reuoluet nobis la pidem ab ostio monumenti] Ly. q. d. non possumus reuoluere per nos ip sas: quia magnus valde. Pro quo sciendū ꝙ monumentum tripliciter clausum erat: scilicet grandis lapidi bus ad ostiū aduolutione: sigilli ap positione: et militum deputatione: sꝫ christus qui exiuit clauso vtero virgi nis: ipse de sepulchro exiuit saluis si gillis [Et respiciētes viderūt reuolu tum lapidem] per angelum qui vene rat ad manifestandum christi resur rectionem vt patet Math. xxviij. An gelus autem domini descendit de ce lo et reuoluit lapidem et sedit super eum ꝛc. [Et introeūtes in monumē tum] id est intra clausuram que erat circa monumentū [viderunt iuuenē sedentem in dextris: coopertum sto la candida et obstupuerunt. Math. xxviij. dicitur. Ecce terremotus fa ctus est magnus. Glo. sicut terra ī pas sione tremuit ꝛ mota est in tristitie si gnum: sic in resurrectione mota ē in signum letitie: siīr sol clarior appuit in illa die. Unde maximus in sermo ne. Nam et solem ipsum arbitror cla riorem solito in hac die: necesse est ei vt in eius resurrectione gaudeat in cuius passione condoluit [Qui dixit illis. Nolite expauescere] Inuaserat enim eos timor ex insolita apparitio ne angeli et ex visione custodum: q꞉ iacebāt ibi tanꝙ mortui [Jesum que ritis nazarenum crucifixum: surre

xit non est hic] Rabanus Nō est hic ꝑ presentiā carnis: qui tamen vbiqꝫ ē ꝑ presentiaꝫ maiestatis. [Ecce locus vbi posuerūt cū] q̄si dicat. si mihi nō vultis credere: vacuo credatis sepulchro [sꝫ ite dicite discipulis eius ⁊ petro] Unde Gregorius. Petrꝰ vocat ex nomine ne desperet ex negatione Si enī eum nominatim non exprimeret qui magistruꝫ negauerat: venire ad discipulos nō auderet. Unde Hiero. Specialiter dixit petro: q: indignuꝫ se iudicabat discipulatu dum ter negauit magistrum: sed peccata nō nocent quando nō placent [q: precedet vos in galileā: ibi eum videbitis] scꝫ personaliter [sicut dixit vobis] scꝫ imminēte sue passionis tempore: vt ptꝫ Mat. xxvij. Postq̄ aūt surrexero precedam vos in galileā ibi me videbitis. Uñ de hoc etiam habetur Mat. xxviij. ꝙ post resurrectionē christi vndecim discipuli abierunt in galileam in montē vbi constituerat illis iesus: ⁊ videntes eum adorauerunt. Et notanduꝫ ꝙ ex euangelijs colligitur ꝙ christus decies apparuit post resurrectionem suā: ⁊ in ipsa die resurrectionis quinquies apparuit ad corroborandum fidem in cordibus fidelium suorum. Primo soli marie magdalene sub specie ortulani: vt patet Johannis. xx. Secundo mulieribus de sepulchro reuertētibus se ostendit: et eas de sua resurrectiōe letificauit: vt patet Johannis. xx. Tertio petro ꝓpter abnegatiōeꝫ christi: ⁊ mesto christus se manifestauit: vt ptꝫ Lu. xxiiij. Surrexit dominꝰ vere ⁊ apparuit symoni. Quarto duobus discipulis in emaus euntibus ⁊ de ipso loquentibus in specie peregrini: vt patet Lu. xxiiij. Quinto decem apostolis cum sero factum esset ⁊ fores essent clause ꝓpter metum iudeoꝝ. venit iesus ⁊ stetit in medio eoruꝫ ⁊ dixit eis: pax vobis: ⁊ thomas tunc non erat cū eis vt hr̄ Jo. xx. Istas quiqꝫ apparitiōes representat sacerdos in missa quides vertendo se ad populū ita ꝙ tertia q̄ fit in silentio significat apparitioneꝫ factam petro: eo ꝙ nescitur vbi facta sit. Sexto apparuit omibꝰ discipulis presente thoma. s. octaua die resurrectionis: vt patet Joh. xx. Septimo ad mare tyberiadis: vt patet Joh. xxi. Octauo vndecim discipulis in galilea in monte: vt patet Math. xxviij. Nono vndecim apostolis recumbentibus in cenaculo in hierusalem: vt patet Marci vltimo. Decimo in mōte oliueti quando ascendit in celum: vt patet Luc. xxiiij. Et quamuis pluries apparuerit non tamen leguntur in euangelijs plures eius apparitiones post resurrectionē suā: q: omnia nō sunt scripta vt iohā. fatet. Uñ circa presens euāgeliū quod loquit̄ de tribus mulieribus est sciendū ꝙ mulieres cōmuniter habent tres laudabiles cōditiones. Prima ꝙ freq̄nter sunt verecūde. Ratio: q: timide sunt ⁊ valde appetitiue laudis: ideo timēt inhonesta facere. Secūda cōditio ꝙ communiter sunt pie ⁊ misericordes Ratio: q: molle cor habēt nō potētes durum quid sustinere. Tertia ꝙ communiter excedunt: vel si sunt misericordes nimis sūt tales: si crudeles tūc nimis sunt tales. similit̄ de verecūdia ⁊ inuerecundia. Similiter habēt mulieres tres malas ꝯditiōes. Pria ꝙ cōmuniter sūt garrule ⁊ litigiose. Scda ꝙ sunt supbe. Tertia ꝙ sunt incredule ⁊ supsticiose plusq̄ viri. hoc hn̄t ab eua q̄ plus credidit serpenti q̄ deo.

¶ Feria secūda pasche euangelium scd̄m lucam. xxiiij.

In illo tēpore. Duo ex discipulꝰ iesu ibāt ipsa die in castellum quod erat in spacio stadioꝝ sexaginta a hierusalem noīe emaus et ipsi loquebātur ad inuicē de his omnibꝰ que acciderant. Et factū est dū fa-

bularentur et secum quere-
rent: et ipse Jesus appropin
quans ibat cũ illis. Ocli au-
tem illoꝝ tenebanꝶ ne eũ a-
gnoscerẽt ⁊ ait ad illos Qui
sunt hi sermones quos cõfer
tis adinuicẽ ãbulãtes: ⁊ estis
tristes. Et rñdens vnus cui
nomẽ cleophas dixit ei Tu
solus peregrinꝰ es in hieru-
salem ⁊ nõ cognouisti q̃ facta
sunt in illa his diebꝰ? Quibꝰ
ille dixit q̃? et dixerꝶ. de Je-
su nazareno q̃ fuit vir ꝓphe
ta potẽs in ope ⁊ sermõe co-
ram deo ⁊ oĩ populo quomo
do tradiderũt eũ sũmi sacer
dotes ⁊ pricipes nostri in dã
nationẽ mortis ⁊ crucifixerꝶ
eũ. Nos aũt sperabamus qꝛ
ipse esset redẽpturus israel.
Et nũc sup̱ hec oĩa tertia di-
es est hodie ꝙ hec facta sunt
Sꝫ et mulieres quedã ex no
stris terruerũt nos que ante
lucem fuerũt ad monumẽtũ
⁊ nõ inuẽto corpore eius ve
nerũt dicẽtes se etiã visionẽ
angeloꝝ vidisse q̃ dicũt euꝫ
viuere: ⁊ abierunt quidã ex
nostris ad monumentũ: ⁊ ita
inuenerũt sicut mulieres di-
xerũt: ip̃m vero nõ inuenerꝶ
Et ipse dixit ad eos. O stul-
ti ⁊ tardi corde ad credendũ
in oĩbus q̃ locuti sunt ꝓphe
te. Nonne sic oportuit pati
christum: ⁊ ita intrare in glo
riaꝫ suã? Et icipiẽs a moyse
⁊ omibꝰ ꝓphetis iterp̃taba
tur illis i oĩbꝰ sc̃pturis q̃ de
ip̃o erãt ⁊ appropinquerꝶ ca
stello quo ibãt ⁊ ipse finxit se
lõgiꝰ ire. Et coegerꝶ illũ di-
cẽtes Mãe nobiscũ dñe qm̃
aduesp̃ascit ⁊ inclinata ẽ iaꝫ
dies. Et itrauit cũ illis: ⁊ fa
ctũ est cũ recũberet cũ illis:
accepit panẽ ⁊ bñdixit ⁊ fre
git ⁊ porrigebat illis. Et ap
ti sunt oculi eoꝝ ⁊ cognoue
rũt eũ: ⁊ ip̃e euanuit ex ocu
lis eoꝝ. Et dixerũt adinui-
cẽ. Nõne cor nostrum ardẽs
erat in nobis dũ loquereꝶ in
via ⁊ apiret nobis sc̃pturas:
⁊ surgẽtes eadẽ hora regres
si sunt i hierl̃m ⁊ iuenerꝶ con
gregatos vndeci ⁊ eos q̃ cũ
ip̃is erãt dicẽtes ꝙ surrexit
dñs vere ⁊ appãruit symõi. Et ip
si narrabãt q̃ gesta erãt i via
⁊ quõ cognouerũt eũ i fracti
one panis. ¶ Postilla.

¶ Duo ex discipulis iesu ⁊c.
Lu. xxiiij. Hoc euang. factũ est eodem
die quo supra immediate signatũ est
Ante initiũ illius euãg. scribit sctũs
Marcꝰ ꝙ iesus surgẽs mãe pĩa sab-
bati apparuit p̃mo marie Magdale
ne de q̃ eiecerat septẽ demõia. Illa va
dens nũciauit his q̃ cũ eo fuerãt. Et
illi audiẽtes qꝛ viueret ⁊ visus eẽt ab
ea: nõ crediderũt. Tũc seq̃tur euã. ho
dier. [Duo ex discipulis iesu ⁊c.] Su
periꝰ ꝓbata ẽ resurrectio xp̄i p̱ appa
ritionẽ factã deuotis mulieribꝰ sicut
in euãgelio hesterno dictũ ẽ. Hic aũt
ꝓbaꝶ resurrectio xp̄i p̱ apparitioneꝫ
factã duobꝰ discipulis itinerantibꝰ. q̃
dicit euãgeliũ hodiernuꝫ [Duo ex di

scipulis iesu] Gor. non ex vndeci apostolis: sꝫ ex septuagita duob⁹ discipulis quoꝝ vn⁹ vocabaꝛ Cleophas: alius dr̄ fuisse Lucas euāgelista qui ex humilitate nomē suū tacuit [ibant ipsa die]. s. resurrectionis dn̄ice [i castellū qđ erat] scꝫ distans [spacio stadioꝝ sexagita a hierusalē] Sciendū ꝙ stadiū dr̄ a stādo ⁊ habet cētū viginti passus. vn̄ dr̄ ꝙ Hercules tot passus sub vno anhelitu currebat ⁊ tunc stabat. Unde stadiū dr̄ spaciū vnius cursus Et sedecim stadia faciūt vnū miliare ⁊ vnū miliare mille passus ꝯtinet Uñ pꝫ ꝙ emaus ñ distat a hirl̄m ꝑ q̄tuor leucas itegre sꝫ deficiūt q̄ttuor stadia [Et factū ē dū fabularenꝛ: ⁊ secū q̄rerēt] nō de vanis: sꝫ de his q̄ acciderāt .s. de opib⁹ iesu ⁊ morte ei⁹ [⁊ ip̄e ih̄s appropiquās] Gor. s. corpaľr ⁊ etiam sp̄ualiꝛ [ibat cū illis] tanꝙ̄ socius itineris. Et scđm Glo. vt suā ꝓmissionē impleret. Dixerat enī vt habeꝛ Mathei. xviij. Ubi duo vel tres ꝯgregati fuerit i noīe meo: ibi ego sum in medio eoꝝ. Nā de corpe glorificato dicit Aug. ꝙ vbicunqꝫ voluerit sp̄us ibi ꝓtinus erit ⁊ corp⁹ [oculi aūt eoꝝ tenebanꝛ ne eū agnoscerēt] Ly. qꝛ icredulitas ⁊ dubietas eoꝝ demerebatur ꝙ xp̄s cognitōnē sui corpis ab eis retardaret. vn̄ Grego. de se loq̄ntibus presentiaꝫ exhibet. sed de se dubitātibus speciē cognitōis aufert [Qui sunt hi sermōes quos cōfertis adinuicē ābulantes ⁊ estis tristes] nō q̄rit eo ignorante sed vt ex eorum responsione incredulitas ⁊ dubietas ꝯueniētius arguatur [Et rñdens vnus cui nomen cleophas: dixit ei. Tu solus pegrin⁹ es in hirl̄m] Ly. i. cum multi pegrini his dieb⁹ venerit i hirl̄m de diuersis ptib⁹ mūdi: miꝝ ē ꝙ tu solus īter alios pegrinos ea q̄ sūt nota alijs pegrinis ignoras [Quib⁹ ille dixit. Que? ⁊ illi dixerunt ei. De iesu nazareno q̄ fuit vir ꝓpheta potēs i ope] scꝫ miraculoꝝ [⁊ sermōe]. i. p̄dicatiōis ⁊ doctrine. oēs ei sicut ꝓphetā eū habebāt: ꝫ dr̄ [corā deo ⁊ oī pplo] Nō corā sup̄mis sacerdotib⁹. vn̄ seqꝛ [⁊ quō summi sacerdotes: ⁊ p̄ncipes nostri] Gor. Summi sacerdotes vocanꝛ h̄ p̄lati clericorū. p̄ncipes p̄lati laicoꝝ [tradiderunt eū] scꝫ pylato [in dānationē mortis ⁊ crucifixerūt eū] qꝛ ad īstātiā ⁊ petitioneꝫ iudeoꝝ pylat⁹ fecit eum crucifigi [nos autē sp̄abam⁹ qꝛ ip̄e redēptur⁹ eēt israel] Gor. s. a tp̄ali seruitute Romanoꝝ: ⁊ de sp̄uali seruitute demonū ⁊ peccatoꝝ. Sic enī p̄dictū erat i p̄s. cxxix. Apud dn̄m mīa ⁊ copiosa apud eū redēptio [⁊ nūc sup̄ hec oīa tertia dies est hodie ꝙ hec facta sunt] scilꝫ dies resurrectōis: a die scꝫ q̄ hec fctā sunt. i. a die parasceues quo xp̄s passus fuit ⁊ sepult⁹ [sꝫ ⁊ mulieres q̄daꝫ ex nr̄is]. s. maria magdalene ⁊ maria iacobi ⁊ salome [terruerūt nos q̄ āte lucē fuerūt ad monumentū ⁊ nō īuēto corpore ei⁹] qꝛ xp̄s iam surrexerat nō de nocte: sꝫ in ip̄o pūcto diei quod vocaꝛ diluculū [venerūt dicētes se etiam visionē angeloꝝ vidisse]. s. visione corporali i assumptis corporib⁹ [q̄ dicūt eū viuere] sed discipuli nō credebant verbis mulierū plene [et abierunt quidam ex nostris ad monumētum] scilicet petrus ⁊ iohannes [⁊ ita inuenerūt sicut mľieres dixerunt [qꝛ īuenerūt sepulchrum vacuū corpore ⁊ sola lintheamina remāsisse [ip̄m vero nō inuenerūt: ⁊ ip̄e dixit ad eos] scilicꝫ ex respōsione eorū arguēs eos [O stulti] ꝓpter cecitatem intellect⁹ [⁊ tardi corde] ꝓpter tarditatem affectus [ad credendum in omnib⁹ q̄ locuti sūt ꝓphete] de xp̄i morte ⁊ resurrectiōe quas scripturas debebāt ītelligē: marie qꝛ fuerāt cū xp̄o p̄cipaliter q̄ discipulis talia loquebaꝛ [nōne sic oportuit pati xp̄m] Lyr. tū propter patris preordinationē: tū ꝓpť humanā redēptionē. tū ꝓpter scripture ipletōeꝫ [⁊ ita ītrare in gľiam suā] scilicet per passionem ⁊ morte tanꝙ̄ per artam vitam et angustam portaꝫ. Ex hoc pꝫ ꝙ fatui sunt q̄ sine tribulatiōi

bus volũt intrare in gloriã alienã cũ
xp̃s per passionẽ suã intrauit ĩ gloriã
ꝓpriam ⁊ hoc ꝓpter nostrã informa-
tionem scȝ vt discamus: qꝛ per mul-
tas tribulationes opꝫ nos intrare in
regnum celorum vt hẽtur Act. xiiij.
[Et incipiẽs a moyse ⁊ oĩbus ꝓphe-
tis] oẽs eñ de ip̃o ꝓphetauerũt: vt te
statur btũs Petrus Act. x. Huic oẽs
ꝓphete testimoniũ perhibent[inter-
ꝑtabatur] .i. exponebat[illis in oĩbꝰ
scripturis q̃ de ipso erant] Ly. nõ ꝙ
oẽs scripturas q̃ de xp̃o sunt explica-
ret quod tam ĩ breui tẽpore nõ fieret:
sed explicabat ꝙtũ sufficiebat ad ꝓpo
situm ostendẽdũ[⁊ appropinquauert
castello quo ibãt] scȝ duo predicti di-
scipuli[⁊ ipse] scȝ dñs iesus xp̃s [fin-
xit se longius ire] Glo. Talẽ exhibuit
se eis ĩ corpore qualis apud eos erat
in mente scȝ extraneuȝ ⁊ longius itu-
rum. vñ Udalricus dicit Si quis dat
per aliquod opus vel perverbum du
plex aliquid intelligere quod non est
non intentione fallendi: sed intentio
ne vtilitatis conseq̃ntis talẽ simula-
tionẽ nõ esse peccacũ[⁊ coegerũt illũ]
id est obnixe rogauerũt: desiderantes
adhuc audire ipȝ. vnde Grego. Hoc
exemplo colligitur ꝙ peregrini non
solum ad hospicium vocandi sunt: sȝ
etiam trahendi[dicẽtes mane nobis-
cum] Ecce optima petitio petunt ei
diuinã cohabitationem ⁊ mansioneȝ
[quoniã aduespascit] quo ad noctis
appropinquationẽ] ⁊ inclinata est iã
dies] quo ad diei declinationẽ [⁊ ĩtra
uit cũ ill'] Ecce hospes ille cũ quove-
niunt oĩa bona. Sap. vij. [Et factũ ẽ
cũ discumberet cum illis] sicut magi
ster cuȝ discipulis[accepit panẽ ⁊ be-
nedixit ⁊ fregit ⁊ porrigebat ill'] Lyr.
sicut cõsueuerat facere ante passionẽ
sic eñ frangebat panẽ acsi scinderet
cum cultello[⁊ aperti sunt oculi eoꝝ]
Ly. qꝛ voluntarie se eis ostẽdit in effi
gie que erat cognoscibil' ab eis[⁊ co-
gnouerũt eũ] scȝ in benedictiõe ⁊ fra
ctiõe panis[⁊ ipse euanuit ex oculis
eorum] scȝ subtrahẽdo ab eorũ aspe
ctu corporali suam presentiam corpo
ralem[Et dixerunt adinuicem. Non
ne cor nostruȝ ardens erat in nobis]
scilicet ardore charitatis[dum loque
retur nobis in via ⁊ aperiret] .i. expo
neret[nobis scripturas] scilicet nos
instruendo[⁊ surgentes eadem hora
regressi sunt in hierusaleȝ] Ly. ꝙuis
enim iã esset tarde: tamen ex fidei fer
uore ⁊ remoto iudeoȝ timore: statim
regressi sunt in hierusalem ad alios
discipulos qui erãt inclusi ꝓpter me
tum iudeorum: vt habetur Johã. xx.
Ad nunciandũ eis christi resurrectio
nem[Et inuenerunt vndecim cõgre
gatos] scilicet apostolos: qꝛ iudas ab
eorum consortio recesserat. ⁊ Mathi
as nondum electus erat[⁊ eos q̃ cuȝ
ip̃is erant] scȝ septuagitaduos disci-
pulos: vel omnes vel aliquos[dicen
tes illis] scilicet quos cõgregatos in-
uenerunt[Quia surrexit dominꝰ ve
re ⁊ apparuit simõi] id ẽ petro. Qñ au
tem ista apparitio facta sit nõ legitur
expresse: sed tũc creditur fuisse facta
quando petrus postꝙ cucurrerat ad
monumentum ⁊ viderat lintheamia
posita abijt mirans secuȝ quod factũ
fuerat. Notandum ꝙ pre omnibꝰ vi-
ris petro prius apparuit post resurre
ctionem suam. Et secundum Gorraȝ
triplici ratione. Primo vt peccatum
trine negationis ei indultum ostẽde-
ret ne desperaret. Secũdo vt facto eũ
doceret qualiter subditis suis penitẽ
tibus condescendere deberet ꝙtũcũ
ꝙ peccassent. Tertio vt peccatoribꝰ
omnibus spem misericordie ⁊ venie
daret: ostendẽdo ꝙ peccatores nõ de-
spiceret[⁊ ipsi narrabãt que gesta fue
rant in via] scilicet quomodo argue-
bat duritiam eoꝝ ⁊ qualiter exposuit
eis scripturas et quomodo cognoue
runt eum in fractione panis quia: vi
derunt eum benedicere ⁊ frangere ⁊
distribuere panem: sicut solebat face
re ĩter discipulos suos ante mortem
suam.

¶ Feria tertia pasche euāge
lium scd̄m Lucā. xxiiij.

In illo tp̄e. Stetit ie
sus ī medio discipu-
loꝝ suoꝝ ⁊ dixit eis
Pax vobis ego sū nolite tīe
re. Cōturbati ꝟo ⁊ cōterriti
estimabāt se spm̄ videre. Et
dixit eis. Quid turbati estis
⁊ cogitatōes ascēdunt in cor
da vr̄a? videte manus meas
⁊ pedes qꝛ egoipse sū. palpa
te ⁊ videte qꝛ spūs carnem ⁊
ossa non hꝫ sicut me videtis
habere. Et cum hoc dixisset
ostēdit eis manus et pedes.
Adhuc aūt illis non credēti
bus ⁊ mirātibus pre gaudio
dixit. Habetis hic aliqd qd
manducet. At illi obtulerūt
ei partem piscis assi: et fauū
mellis. Et cum manducasset
coram eis sumens reliquias
dedit eis ⁊ dixit ad eos. Hec
sunt verba que locutus sum
ad vos cum essem vobiscum
quoniam necesse est impleri
omnia que scripta sunt in le-
ge moysi et ꝓphetis et psal-
mis de me. Tunc aperuit il-
lis sensū vt intelligerent scri
pturas ⁊ dixit eis. Quoniā
sic scriptum est: ⁊ sic oporte-
bat christum pati et resurge
re a mortuis die tertia ⁊ pre
dicari in nomine eius peni-
tentiam et remissionem pec
catorum in omnes gentes.

¶ Postilla.

¶ Stetit iesus ī medio disci-
pulorum suorum. Lu. xxiiij. Joh. xx.
Hoc euangelium factū est anno ⁊ die
quo supra videlicꝫ in die pasche. An
te initiū illius euāg. scribit sanct⁹ io-
hannes q̄ maria magdalene vidit ie
sum stantē et non sciebat q̄ iesus est
Dixit ei iesus. Mulier quid ploras?
Quē queris? Illa estimās q̄ ortula-
nus eēt dixit ei. Dn̄e si tu sustulisti eū
dicito mihi vbi posuisti eū: ⁊ ego euꝫ
tollā. Tūc postmodū sequit̄ euāge-
liū hodiernū [Stetit iesus ī medio di
scipuloꝝ suoꝝ] Hor. Cuꝫ discipuli in
ter se loq̄rent̄ de resurrectiōe dn̄i nr̄i
iesu xp̄i: iā eñi erat eis nūciata a mu
lierib⁹ et a petro et a iohanne q̄ cur-
rebant simul ad monumentū. Et ab
istis duobus discipulis de emaus re
deuntib⁹: ⁊ isti duo narrabāt discipu-
lis que gesta erant ī via ⁊ quō cogno
uerūt eum ī fractione panis. Cū aūt
hec loq̄rent̄ [stetit ies⁹ ī medio eoꝝ]
Erāt ei discipuli cōgregati ī noīe ei⁹:
⁊ iō stetit ī medio eoꝝ: iplēs illō qō añ
dixerat. Math. xviij. Ubi duo vl̄ tres
fuerīt congregati in noīe meo: ibi sū
in medio eoꝝ [⁊ dixit eis Pax vobis
ego sū: nolite timere]. q. d. Nō timea
tis: ego suꝫ q̄ pacē vobis ꝓmisi ⁊ p̄di
caui. ⁊ iō ex auditu salutationis pote
stis me cognoscere [Cōturbati ꝟo et
ꝯterriti qꝛ clausis ianuis dn̄s ies⁹ ad
eos ītrauit estimabāt se spm̄ videre]
Ly. diuina ꝓuidentia ꝑmissi sunt du
bitare ad maiorē certificationeꝫ fidei
de xp̄i resurrectiōe [⁊ dixit eis]. s. eos
dulciter consolando [q̄d]. i. de qua cā
turbati estis. ⁊ cogitatiōes ascēdūt in
corda vr̄a: videte manus meas ⁊ pe-
des meos] hoc dixit ꝑꝑ cicatrices vul
nerū q̄s retinuerat ī manib⁹ ⁊ pedib⁹
[qꝛ ego ip̄e sum] q̄ passus fui ⁊ resur
rexi [palpate ⁊ videte: qꝛ spūs carneꝫ
⁊ ossa nō hꝫ sicut me videtis habere]
Hor. resurrectio ei vera ē in vera car
ne et ossib⁹ [Et cum hoc dixissꝫ oñdit
eis man⁹ et pedes] . i. cicatrices ma-
nuum et pedū [Adhuc illis nō credē

tibus] scz pfecte. incipiebāt tñ iam aliquantulū credere [et mirantibus]. s. de rei nouitate [pre gaudio] scz pātie eius prīo qdez territi: sz postmodū gauisi. vt pz ioh. xx. Gauisi sunt discipuli viso dño. Et postq̄ xp̄s discipulis resurrectionē suā pbauit p visum et tactū tunc post hoc stati pbauit eā p gustū di. [Habetis hic aliquid qd māducet. At illi obtulerunt ei ptem piscis assi et fauū mellis] Ipse eni erat piscis assus p humane nature passionē. vnde glo. piscis scz in gñe passionis assatus et fauus mellis p diuine nature dulcedinē. Hor. Hec duo designāt duo que deo offerre debemus. s. piscē assuz per carnis mortificationē: et fauū mellis p mētis deuotionē [Et cū māducasset corā eis] scz ad maiorē certitudinē vt testes essent de visu [sumens reliquas dedit eis] scz ad maiorē pbationez q veraciter residuū māducasset et postq̄ xp̄s pbauit resurrectiōez suā q̄tū ad visum tactum: et gustū. hic pbat eaz q̄tuz ad auditū dicens [Hec sunt verba q̄ locutus suz ad vos cum adhuc essem vobiscum] scz in carne mortali ante passionē meam [quoniā necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege moysi et prophetis et psalmis de me] vt ptz Mathei. v. Donec trāseat celum et terra iota vnū aut vnus apex non preteribit a lege donec oīa fiant [tūc aperuit illis sensum] id est itellectum p grām internā vt intelligerēt scripturas [et dixit eis Quoniā sic scriptum est: et sic oportuit christuz pati et resurgere a mortuis et predicari ī nomine eius penitentiā] scilicet ex parte hominis [et remissionē peccatorum] ex parte dei: cuius solius est peccata dimittere. Actuū. iiij. Non est aliud nomen sub celo datum hominibus in quo oporteat nos saluos fieri [in omnes gentes] non vnam tantum: vt pz Mar. xvi. Incipientes a hierusalem quia hierusalē est in medio terre habitabilis: et ab illo loco conuenienter incipit predicatio euāgelij vt apostolos et alios christi discipulos circunquaq; per orbem dispersos: in omnē terram exiuit sonus eorū predicationis: scdm q prophetatum fuerat in ps. xviij. In omnem terram exiuit sonus eorum. Et in signum huius christus in die ascensionis mittens discipulos suos dixit eis. Ite in mundum vniuersum predicare euangeliū omi creature. ¶ Circa presens euangeliū vbi dicit. Stetit iesus in medio discipulorum. Notandum q iesus post resurrectionē suam in medio discipulorum suorum stetit. ī hoc docet nos mediū tenere in cūctis verbis et operibus nostris. Locus eni medius tutus est. Exemplū. si cordā in cythara artifex tēdit multū rumpitur. si parū murmurat vel nihil sonat. si mediuz dulciter cantat. Sequitur hic in euāgelio. Cum manducasset coram eis. Queritur vtrū resurgentes amplius comedant et bibāt. Rñdet hug. de prato q nec boni nec mali amplius comedunt nec bibunt. ad quid eni comederent beati q̄ nunq̄ famescūt vt apoc. vij. Sciī non esuriēt neq; sitient amplius. Damnati aūt si famescant non habebūt quid comedāt. Et si obijcit q xp̄s post resurrectionem comedit. Dicēdum est q non comedit propter necessitatē vel delectationē: sed vt ostenderet se eundē eē qui prius cum eis comederat et biberat.

¶ Sabbato euāgelium secūdum Johannem. xxi.

In illo tpe. Manifestauit se iteruz iesus discipulis suis ad mare tyberiadis. Manifestauit autem se sic. Erant autem simul symon petrus et thomas qui dicitur didimus: et nathanael qui erat a chana galilee et filij zebedei: et alij ex discipulis eius duo. Dicit eis sy-

mon petr⁹: vado piscari. Di=
cunt ei. venimus ⁊ nos tecū
Et exierunt ⁊ ascenderūt in
nauim et illa nocte nihil pre
diderunt. Mane autem iam
facto stetit iesus ī littore: nō
tamen cognouerunt discipu
li quia iesus est. Dixit eis ie
sus. Pueri nunquid pulmen
tarium habetis? Responde
runt ei non. Dixit eis. Mit=
tite in dexteram nauigij rhe
te et īuenietis. Miserunt er
go: et iam non valebant illō
trahere pre multitudine pi=
scium. Dixit ergo discipul⁹
ille quem diligebat iesus pe
tro: dominus est. Symon pe
trus cum audisset quia dn̄s
est tunica succinxit se. Erat
enī nudus ⁊ misit se in mare
Alij aūt discipuli nauigio ve
nerunt. non enī longe erāt a
terra: sȝ quasi cubitis. cc. tra
hentes rhete pisciuȝ. Ut er
go descenderunt in terram
viderunt prunas positas: et
piscem superpositum et pa=
nem. Dixit eis iesus. Affer=
te de piscibus quos prendi=
distis nunc. Ascendit symon
petrus et traxit rhete in ter
ram plenum magnis piscib⁹
cliij. ⁊ cum tanti essent non
est scissum rhete. Dixit eis
iesus. Uenite prandete. Et
nemo audebat discumbenti
um interrogare euȝ: tu quis
es sciētes quia est dominus

Et venit ies⁹ ⁊ accepit panē
⁊ dedit eis ⁊ piscē similiter.
Hoc iam tertio maīfestatus
est iesus discipulis suis cū re
surrexisset a mortuis.

¶ Postilla.

¶ Manifestauit se iterū ies⁹ Johā. xxi. Lu. xxiiij. Hystoria huius euāgelij facta est post dies octo festi pasche anno xp̄i quo supra. Ante ini tium istius euāgelij scribit sctūs io= hannes in eodē capitulo ꝙ iesus di= xit thome. Quia vidisti me thoma credidisti: beati qui nō viderūt ⁊ cre= diderunt. Tūc postmodū sequit̃ euā geliū hodiernū [Manifestauit se ite rum iesus] Tho. supradicte manife= stationes xp̄i facte sunt in iudea. hec autem in galilea. illa intus: ista foris qꝛ magnam parteȝ timoris discipuli postposuerant. ideo in domo conclusi non erant vt prius: sed in galileā iue runt vbi illa apparitio facta est. Dici tur ergo [Postea autem manifesta= uit se iterū iesus] Ly. facto īteruallo tp̄is: quia non manebat continue cū apostolis: nec cōuersabat̃ cōtinue cū eis: vt ostēderet se resurrexisse ad vi tam īmortalem ab hominibus hui⁹ mūdi separatā [ad mare tyberiadis] quod est stagnū genezareth alio noīe dicitur mare galilee. Ex q̄bus mani feste apparet ꝙ illa apparitio facta ē in galilea vbi est illud mare [Mani= festauit se autem sic] id est ꝑ modum qui sequitur [Erant autem simul sy mon petrus] Ista duo nomina euan gelista iohannes simul coniungit: qꝛ symon fuit nomē eius primū: petrus autem erat nomē sibi de nouo a xp̄o impositum: et hoc ꝓpter fidelē chri= sti confessioneȝ qua dixit. Tu es xp̄s filius dei viui [⁊ thomas qui dr̄ didi= mus et nathanael q̄ erat a chana ga lilee: ⁊ filij zebedei: ⁊ alij ex discipulis eius duo] Tho. ⁊ ita erant septem ad insinuandū ꝙ illi digni sunt diuīa vi

sione ꝛ allocutione. qui septem donis spūssancti sūt ornati [Dicit eis symō petrus vado piscari. Dicūt ei venim⁹ ꝛ nos tecū] Ly. Erant eī paupes. ꝛ iō ad ꝓcurandū necessaria vite licite poterant redire ad exercendū negociuꝫ qđ sine peccato poterat exerceri. propter qđ paul⁹ artē scenofactoriā didicit quā antea nō sciuit: vt cū necessitas occurreret vel vtilitas ecclesie de labore suo viueret: vt hꝛ Actuū. xx. [ꝛ exierunt ꝛ ascenderunt nauim: ꝛ illa nocte nihil prēdiderūt] Ly. hoc fcm̄ est vt captio sequēs manifeste miraculosa apperet [Mane aūt facto stetit iesus in littore] non apparuit sup aquā sicut ante passionē fecit qn̄ viderunt ipm̄ sup mare ambulantē: ſꝫ in littore. i. in terra solida: ad ostēdendū ꝙ amplius non erat in fluctib⁹ vite corruptibilis: ſꝫ magis transierat ad statū vite imortalis. non tn̄ discipuli cognouerūt ꝙ iesus eēt. vn̄ Criso. Nō mox ostendit seipm̄: vt ꝑ miraculum qđ facturus erat eum cognoscerent: ergo locutus est eis tanꝙ̄ extraneus dicens [pueri nunqd pulmentarium habetis] pulmētariū est qđcunqꝫ panis condimentū: siue piscis sit siue aliud qđ nos cōiter dicim⁹ pulmentū [rn̄derunt ei non] Ly. credebāt enim eū esse aliquē mercatorem qui vellet pisces emere [dixit eis. Mittite in dexterā nauigij rhete ꝛ inuenietis] Ly. predicit certitudinaliter effectū futurum: vt ad sequentia habeāt animū magis attentum [Miserunt ergo et iam non valebāt illđ trahere ꝓ multitudine pisciū] Ly. ex quo ptꝫ ꝙ pisces illi fuerūt ibi miraculose adducti vel virtute diuina de nouo formati: qꝛ tota ibi nocte q̄sierant ꝛ nihil inuenerāt [Dixit ergo discipulus ille quē diligebat iesus]. i. iohēs [petro] erat enī sibi familiaris. Tho. Notāduꝫ ꝙ hic notātur ꝓprietates illoꝝ duoꝝ apostoloꝝ scꝫ petri ꝛ iohānis. Petr⁹ enī fuit feruētior ideo pm⁹ ad iesū venit. Johānes acutior: ideo pmo eum agnouit [dn̄s est] sic eī vocabant xp̄m ante passionē. Ly. puritas mētis ꝛ corporis marie disponit hoīeꝫ ad cognitionē dei: ꝛ iō iohānes qui ceteris purior erat tanꝙ̄ ꝟgo: citi⁹ alijs agnouit xp̄m [symon petr⁹ cuꝫ audisset qꝛ tunica succīxit se] Ly. vt cū maiori reuerētia accederet ad xp̄m [erat eī nudus]. i. paꝝ vestit⁹ sicut solēt piscatores esse ī aqua vt sint expeditiores ad piscatōis op⁹ [ꝛ misit se in mare] hic notatur feruēs dilectio petri ī hoc ꝙ nō potuit se ꝯtinere quī statim curreret ad xp̄m iesum. ergo misit se ī mare: vt citius veniret ad xp̄m ex deuotione: qꝛ petrus memor fuit pristine ambulationis sup aquas qn̄ ad xp̄m venerat: vt hꝛ Mat. xiiij. dn̄e si tu es iube me ad te venire [alij aūt discipuli nauigio venerūt] qꝛ nō erāt ita feruentes. nō audētes mare intrare. Et alia rō est [qꝛ non erāt longe a terra] ideo etiam cito venire poterāt [ſꝫ q̄si cubitis ducētis trahētes rhete pisciū Ut ergo descenderunt in terram]. i. de naui ad littus [viderūt prunas]. i. carbones [positas: ꝛ piscē suppositūꝫ ꝛ panē]. i. non super prunas: ſꝫ ibi paratum pro refectione eoꝝ. vn̄ Criso. Ista enī oīa diuina virtute fuerūt de nouo formata ad maiorē discipuloꝝ cōfirmationē in fide resurrectōis xp̄i [Dixit eis iesus] nūc familiariter loquitꝛ eis tanꝙ̄ discipulis [Afferte de piscib⁹ q̄s prēdidistis nūc] vn̄ Criso. ne credant fantasma esse quod videbant panē et panē et piscē. Jubet ēt de piscibus captis afferri: vt etiā cognoscātur et cōmedantꝛ [ascēdit symō petrus] vt magistri iussioneꝫ ipleret [et traxit] etiā alijs adiuuātibus [rhete in terrā plenum magnis piscib⁹] centum quiquaginta tribus. Et scđꝫ aliquos apostoli ceperūt ibi ex omī gn̄e pisciū: qꝛ scđm Jsydo. oīm pisciū q̄ in aqua natāt: cliij. gn̄a philosophi enūciāt [Et cū tanti eēnt] numero ꝛ quātitate quia multi magni [non est scissuꝫ rhete: dixit eis iesus venite ꝛ prā

dete] Ly. Hic notat̃ ꝺ̃i benignitas q̃ꝛ inuitat eos dulciter. ad comedēdū secū: q̃ꝛ cū eis tūc comedit ad declarandū sue resurrectōis veritatē. Vñ Lu. vltimo. Cū manducasset inquit corā eis: sumēs reliq̃as dedit eis [ꝛ nemo audebat discūbētiū interrogare eū: tu qui es] ꝛ ꝓpter cognitōis certitudinē quā de ip̄o habebāt [scientes q̃ꝛ dñs est] ꝛ ideo frustra fecissent de hoc q̄stionem [ꝛ venit iesus] id est accessit ad mēsam [ꝛ accepit panē] quē de nouo sua omnipotēti ꝟtute creauerat [ꝛ dabat eis: ꝛ piscez similiter] eo modo diuidebat eis et distribuebat sicut ante passionē: ad declarandū suā resurrectionē. Dicūt eñ aliq̃ doctores ꝛ satis ꝓbabiliter q̃ sic diuidebat cibaria sola manu sicut alius cum cultello ꝛ in hoc discipuli cognouerūt eum [Hoc iā tertio manifestatus ē iesus discipulis suis cum resurrexisset a mortuis] Certū est q̃ iaz pluries manifestauerat seipsuz: cū in ipsa die resurrectionis quīquies apparuit: ergo ista apparitio ꝺ̃r tertia: nō in numero apparitionū: sed in ordine dicꝫ: vt p̄mo ꝺ̃r manifestat⁹ in die resurrectiōis. scḋo in octaua pasche: ꝛ tertio h̃. Vñ circa p̄sens euāgeliū vbi ꝺ̃r. Manifestauit se iteꝝ iesus discipulis suis ad mare galilee. Criso. dicit q̃ euangelista nominat hic locum vbi hec manifestatio est facta; q̃ꝛ illic ꝛ ap̄li iuerūt: in q̃ ostēdit̃ q̃ iam magnā partez timoris eorū xp̄s abstulerat vt auderēt manifeste exire de domo: nō eñ vltra ī domo reclusi erant. Unde hic queritur cur iā ꝛ nō pri⁹ iuerūt piscari. Respōdeo scḋm Augu. q̃ iam magistro recedente nō habebant vnde viuerent: quā penuriā ertā xp̄s īduxit vt in piscatione eū agnoscerēt. Secūdo queritur cur petrus ad piscationē rediūt quā semel reliquit. Respōdet Grego. q̃ꝛ licita ars erat nutriendi se ꝑ artez piscandi: igit̃ ꝛc. Sctūs matheus ad theloneū nō vltra resedit q̃ꝛ fit vix sine peccato. Queritur tertio vū recepertūt naulm ꝛ rhetia q̄ relignauert. Respondet Criso. mutuauerūt a ꝓpinquis. Quarto querit̃ cur nihil potuerunt capere. Respondetur q̃ deus ita disposuit: vt per miraculū docerz eos christum agnoscere.

Jn octaua pasche euāgelium scḋm iohānē. xx. ca.

In illo tēpore. Cū sero esset die illo vna sabbatoꝝ et fores essent clause vbi discipuli erant cōgregati ꝓpter metuz iudeorum: venit iesus et stetit in medio eorū ꝛ dixit eis. Pax vobis. Et cū hoc dixisset: ostēdit eis manus ꝛ lat⁹: gauisi sunt discipuli viso dño Dixit ergo eis iterū pax vobis: sicut misit me pat̃: ꝛ ego mitto vos. Hec cū dixissz insufflauit: ꝛ dixit eis Accipite spm̄ sctm̄: quoꝝ remiseritis peccata remittūt̃ eis: ꝛ q̃ꝝ retinueritis, retēta sūt. Thomas autē vn⁹ ex duodeciz q̃ dicitur didimus nō erat cuz eis quando venit iesus. Dixerūt ergo ei alij discipuli: vidimus dñm. Jlle autez dixit eis. Nisi videro in manibus ei⁹ fixurā clauoꝝ: ꝛ mittam digitū meū in locū clauoꝝ: ꝛ mittaz manū meam ī latus eius nō credaz. Et post dies octo iteruz erāt discipuli ei⁹ intus ꝛ thomas cū eis: venit iesus ianuis clausis ꝛ stetit ī medio: ꝛ dixit eis. Pax vob̃ Deinde dixit thome. Infer digitū tuum huc: et vide ma

nus meas: et affer manū tuā
et mitte in latus meū: ꝛ noli
esse incredulus: sed fidelis.
Respondit thomas: et dixit
Dn̄s meus ꝛ deꝰ meꝰ. Dixit
ei iesus. Quia vidisti me tho
ma credidisti: beati qui nō vi
derunt ꝛ crediderūt. Multa
quidē ꝛ alia signa fecit iesus
in cōspectu discipl̄oꝝ suoꝝ
q̄ non sunt scp̄ta in libro hoc
Hec aūt scripta sūt vt creda
tis quia iesus est filius dei: ꝛ
vt credentes vitā habeatis
in nomine eius.

¶ Postilla.

¶ Cum ergo sero esset die il-
lo. Jo. xx. Luc. xxiiij. Hystoria huiꝰ euā
gelij facta ē ip̄o resurrectōis dn̄i die
ꝑ p̄ria pte: ꝑ secūda aūt pte ī octaua
pasche. Añ initiū illiꝰ euāgelij scribit
sctūs iohānes ī eodē ca. ꝙ iesus dixit
marie magdalene: vade ad frēs me-
os ꝛ dic eis. Ascendo ad patrē meū ꝛ
patrē vestrū: deū meū ꝛ deū vestrū. Ve
nit maria magdalene annūcians di-
scipulis: quia vidi dominuꝫ: ꝛ hec di-
xit mihi. Tūc statim sequit̄ euāgeliū
hodiernū [Cū ḡ sero eēt] Lyr. In die
apostoli erāt dispsi ꝓpter metū iudeo
rū: sed ī sero ꝯueniebāt ad locū vnū:
ꝛ ideo tali hora xp̄s eis apparuit [die
illo] scꝫ dn̄ice resurrectionis [vna sab
batoꝝ]. i. p̄ma die post sabbatuꝫ. Sed
quare xp̄us vsqꝫ ad vesperā distulit.
R̄ñdeo scd̄m Criso. vt oēs simul iue-
niret in domo ꝛ nisi ī sero nō īuenissꝫ
eos simul ꝯgregatos. Itē ī sero solēt
hoīes magis timere: et illa hora vo-
luit eos cōsolari sua apparitiōe [ꝛ fo-
res essent clause vbi discipuli erāt cō
gregati ꝓpter metū iudeoꝝ] qd̄ ex di
uina ordinatiōe factū. ē: vt iesus ītrās
ad discipulos ianuis clausis oñderet
se habere corpus glorificatū [venit ie
sus ꝛ stetit in medio eoꝝ] vt ptꝫ Ma-
thei. xviij. Ubi duo vel tres ꝯgregati
fuerit in noīe meo: ibi sū ī medio eoꝝ
[ꝛ dixit eis. Pax vobis] Tho. q̄si dice
ret. Nō turbemini nec timeatis: ego
suꝫ q̄ pacē vobis ꝓmisi: et pacē vobis
p̄dicaui: ꝛ ideo ex auditu salutatōnis
potestis me agnoscere [Et cū hoc di-
xisset ostēdit eis manꝰ ꝛ latus] vt non
solū auditu: sed etiā visu certificaren
tur [Gauisi sūt discipl̄i viso domino]
Tho. Cōtristati fuerūt in eiꝰ morte:
letant̄ de resurrectōe: ꝛ sic socij passio
nis fiunt ꝑticipes cōsolatōis [Dicit ḡ
eis iteꝝ. Pax vobis] iterat oblationē
pacis: vt mōstret ꝓpter suū aduētum
esse pacificata ꝛ q̄ in celis ꝛ que in ter
ra sunt [sicut misit me pater] scꝫ adve
ritatē fidei nūciandā in iudea [ꝛ ego
mitto vos] ad eandē publicādā ꝑ vni
uersuꝫ mūdū. In signū huiꝰ dixit eis
in die ascensiōis. Ite in mūdū vniuer
suꝫ: predicate euāgeliū omni creatu-
re. vñ ī p̄s. xviij. In oēm terrā exiuit
sonus eoꝝ. Et qꝛ executio huiꝰ officij
nō p̄ot cōueniēter fieri sine gratia spi
ritussancti: ideo sequitur [Et cū hec
dixisset insufflauit: ꝛ dixit eis. Accipi
te spiritum sanctuꝫ] Tho. ostēdēs per
hoc ꝙ sicut flatus ꝓcedebat de ore ip
sius iesu xp̄i: sic spiritussanctus q̄ da-
batur in flatu ꝓcedit ab ip̄o filio iesu
xp̄o sicut ꝓcedit a patre: quod ē cōtra
grecos q̄ negant spiritū sanctū ꝓcede
re a filio [quoruꝫ remiseritis peccata
remittūtur eis] id est quoꝝ solueritis
soluti sunt [et quoꝝ retinueritis retē-
ta sunt] id est quos ligaueritis ligati
sunt: vt ptꝫ Math. xvi. Quecūqꝫ liga
ueritis sup terrā erūt ligata ꝛ ī celis:
et quecūqꝫ solueritis sup terrā erunt
soluta ꝛ in celis. Hoz. ista ptās ītelligē
da ē claue ñ errāte. Tūc aūt errat q̄ñ
sac̄dos soluit illū quē deꝰ ñ soluit: vl̄
q̄ñ ligat quē deꝰ nō ligat [Thomas
aūt vnꝰ ex duodecī qui dr̄ dydimus]
id est dubius [nō erat cum eis quādo
venit iesus] Lyra. ipse eñ īter alios
discipl̄os videtur fuisse magis dydi

mus vt patz Joh.xi.⁊ ideo tardius ve
nit ad locū vbi cōgregabātur discipu
li. Et ideo ꝓpter tarditatez suā ꝓuat⁹
est illa visione xp̄i: hoc aūt factū est di
uina ordinatiōe ꝓpter nostrā ꝯfirma
tionē. vñ Grego. Dū ille ad fidē pal
pando reducit̄ nostra mens omi du
bitatiōe postposita in fide solidat̄ [Di
xerūt ergo ei alij discipl̄i] q̄a boni ru
mores cito nūciant̄ [vidimus dñm]
sic enim eum ante passionez noīabāt
[Ille aūt dixit eis. Nisi videro in ma
nib⁹ eius fixurā clauoꝝ] scz vt ꝓbem
visu [⁊ mittā digitū in locuz clauoꝝ ⁊
mittam manū meā in latus eius] vt
ꝓbem tactu. Isti eñ sūt duo sensus
q̄ minus possunt decipi: scz visus ⁊ ta
ctus [Et post dies octo iteꝝ erāt disci
puli ei⁹ int⁹: ⁊ thomas cū eis] Lyra.
facto interuallo xp̄s apparebat disci
pulis: q: nō cōuersabat̄ quotidie vel
continue cum eis vt ostenderet se re
surrexisse ad vitā immortalem ab ho
minibus huius mundi separatā [ve
nit iesus ianuis clausis] vt ostēderet
corpus glorificatuz [⁊ stetit in medio
eoruz] vt posset ab omibus videri [⁊
dixit eis. Pax vob̄] q: sic salutare cō
sueuerat discipulos suos: ⁊ etiā sic do
cuerat discipulos salutare alios ho
mines: vt ptz Math.x. In quācunq̧
domuz intraueritis primū dicite: pax
huic domui [Deide dixit thome. In
fer digitum tuuz huc] vt probes per
tactuz [⁊ vide manus meas] vt pro
bes per visum [⁊ affer] id est applica
[manū tuaz ⁊ mitte in latus meum:
⁊ noli esse incredulus sz fidelis] qua
si diceret ꝓpter tuam dubitationem
sanandam ostendo tibi vulnera mea.
Unde Augu. in li. de tri. dicit q̄ tho
mas palpauit cicatrices christi [Re
spondit thomas ⁊ dixit ei. Dominus
meus et deus meus Thomas. Ecce
ꝑfecta fides: quia cōfitetur humani
tatem ⁊ deitatem christi: dominus q̄
tum ad humanitatem qua nos rede
mit: de⁹ q̄tū ad deitatē qua nos crea
uit [Dixit ei iesus: q: vidisti me] scz
hominez [credidisti] scz deū. Ly. Nā
thomas aliud vidit et aliud credidit:
quia humanitatem vidit: ⁊ deitatem
que in presenti videri non potest cre
didit [beati qui non viderunt ⁊ credi
derunt] Lyra. in hoc stat consolatio
nostra qui christum non vidimus: ta
men credim⁹ ipsuz veraciter esse sub
specie panis in sacramento [Multa
q̄dem ⁊ alia signa fecit iesus in ꝯspe
ctu discipuloꝝ suorum: que non sunt
scripta in libro hoc] Johannes vero
euangelista pauciora signa narrauit
q̄ alij euangeliste: quia vltimo scrip
sit ⁊ signa q̄ alij scripserūt omisit [hec
autē scripta sunt vt credatis: q: xp̄us
est filius dei] scz naturalis in potētia
sibi per omnia equalis: ⁊ ꝑ ꝯñs idem
in diuinitate. q: natura diuina est īdi
uisibilis [⁊ vt credentes] q: iesus īcar
natus: passus: mortuus: sepultus: re
gressus ab inferis celū ascēdēs: ver⁹
est dei fili⁹ [vitā habeatis] scz eternā:
in qua clare videbitur quod nūc cre
ditur [in nomine eius] id est ꝑ fidem
nominis eius: q: dr̄ Act.iiij. Nec ali
ud est nomē sub celo datum homib⁹
ī q̄ opteat nos saluos fieri. Uñ circa
p̄ns euāgeliū vbi dr̄. Accipite spm̄sā
ctuz: quoꝝ remiseritis peccata ⁊c. Ui
detur q̄ nisi sacerdos habeat spm̄san
ctum nō potest absoluere: q: dicit pri
mo accipite spm̄sanctū ⁊ postea sub
dit: quoꝝ remiseritis peccata remit
tunt̄ eis. R̄ndet̄ q̄ sacerdos absoluit
ex officio ⁊ nō ex vite merito. Et sic sa
cerdos bonus et malus in ꝟtute spi
ritussancti remittit pctm̄ q: in ꝟtute
caracteris ordīs q̄ dat̄ a spūsancto q̄
opat̄ ī sacm̄ētis. Glo. q̄ꝝ remiseritis
.i. q̄s dignos remissiōe iudicaueritis
duab⁹ clauib⁹: scz ptātis discretōis: re
mittunt̄ eis. i. tūc dñs approbabit re
missionē pctoꝝ. Et quoꝝ nō remiseri
tis de⁹ nō approbabit. Cris. sicut rex
principem mittens dat ei potestatem
mittere in carcerem et emittere. Ex
quo patet q̄ sacerdos est minister et
instrumentum animarum dei.

¶ Dominica prima post oct. pasche euangeliũ secundum Johannem. x. ca.

In illo tp̃e. Dixit iesus discipulis suis. Ego sum pastor bonus: bonus pastor aĩam suã dat pro ouib⁹ suis. Mercenarius autẽ ⁊ qui non est pastor cuius nõ sunt oues ꝓp̃e: videt lupũ veniẽtẽ ⁊ dimittit oues ⁊ fugit: ⁊ lupus rapit ⁊ dispergit oues. Mercẽnari⁹ aũt fugit: qꝛ mercẽnarius ẽ ⁊ nõ ꝑtinet ad eũ de ouibus Ego sum pastor bonus: ⁊ cognosco oues meas ⁊ cognoscunt me mee. Sicut nouit me pater ⁊ ego agnosco patrẽ ⁊ aĩaʒ meã pono ꝓ ouib⁹ meis. Et alias oues habeo q̃ non sunt ex hoc ouili: ⁊ illas oportet me adducere ⁊ vocẽ meã audiẽt. Et fiet vnũ ouile ⁊ vnus pastor.

¶ Postilla.

¶ Ego sum pastor bonus: bonus Joh. x. Hystoria hui⁹ euãg. fctã est ãno xp̃i. xxxij. vi. kal. octobris. i sabbato. luna. xij. iditõe. v. Añ initiũ illi⁹ euãgelij scribit sctũs iohãnes i eodẽ ca. ꝙ xp̃s dixit discip̃lis suis. Ego suʒ ostiũ: per me si q̃s introierit saluabit̃ ⁊ ingrediet̃ ⁊ egrediet̃ ⁊ pascua inueniet. Tũc postmodũ sequit̃ euãgelium hodiernũ [Ego suʒ pastor bon⁹] Ly. in p̃nti euãgelio ponit euangelista conditiones boni pastoris ⁊ etiam mercẽnarij: qꝛ bon⁹ pastor dʒ hr̃e affectionẽ ad gregẽ intantũ ꝙ ꝓ eo si necesse ẽ sustineat mortẽ: ergo dicit [bonus pastor aĩam suã]. i. vitã corꝑalez [dat] spõte ⁊ volũtarie [ꝓ ouib⁹ suis] Impleuit hoc ip̃e xp̃s: qꝛ aĩaʒ suã p̃ciosissimã dedit ꝓ salute mũdi: vt pʒ .i. Joh. iij. xp̃s aĩaʒ suã ꝓ nob̃ posuit: ⁊ nos debemus ꝓ fratrib⁹ aĩas ponẽ [Mercẽnarius aũt ⁊ q̇ nõ est pastor] Hic tãgit cõditiões mali postoris. s. ipsius mercẽnarij q̇ in officio p̃lationis attendit cõmodũ rei tp̃alis ⁊ honoreʒ seculi. vñ Aug. Sũt i eccl̃ia quidã p̃positi nõ dñʒ q̃rẽtes: tp̃alia ꝯmoda sectãtes: honores ab hoĩb⁹ appetẽtes: quisq̃s talis est mercẽnarius ẽ [cuius nõ sunt oues ꝓp̃e] sed reputat eas q̈si alienas [videt lupũ veniẽtẽ]. i. hereticũ cũ falsa doctrina eos corrũpentẽ [⁊ dimittit oues ⁊ fugit]. s. nõ resistendo ꝑ suã doctrinã heretici prauitati [⁊ lup⁹ rapit] ad malũ ꝑtrahendo [⁊ dispgit oues] ab vnitate eccl̃ie sepãdo. [Mercẽnarius aũt fugit]. i. auxiliuʒ debitũ subtrahit [qꝛ mercẽnari⁹ ẽ]. i. curans solũ de lana ⁊ lacte. i. de cõmodis tp̃alib⁹ [⁊ nõ ꝑtinet ad eũ de ouib⁹]. i. qꝛ nõ curat de salute ⁊ vtilitate ouiũ: nõ hʒ affectũ d̄bite ordinatũ ad eas [Ego suʒ pastor bonus] sollicitudinẽ hñs ⁊ curã de ouib⁹ [⁊ cognosco oues meas] scʒ cognitione affectiua: qꝛ diligo salutẽ ⁊ bonũ earũ [⁊ cognoscũt me mee] Ly. qꝛ veri fideles cog̊scũt bñficia xp̃i [Sicut nouit me pr̃ ⁊ ego agnosco patrẽ] vñ Aug. ea dilectiõe qua pr̃ me diligit: diligo patreʒ [Et aĩam meã pono ꝓ ouib⁹ meis] Tho. hic ostẽdit ꝙ passio sua fuit ad gregis redẽptionẽ: ꝙ dicit [⁊ aĩam meaʒ pono ꝓ ouib⁹ meis] saluãdis. Ly. quia aĩa xp̃i ꝓ fidelib⁹ fuit sepata a corpore: ⁊ oblata deo patri: cum dixit p̃s. xxx. In manus tuas cõmendo spiritum meũ. Jere. xij. Reliqui domuʒ meam: dimisi hereditatem meaʒ: dedi dilectam aĩam meã in manus inimicoꝝ meorum [⁊ alias oues habeo q̃ nõ sunt ex hoc ouili] idẽ de sinagoga iudeoruʒ: sed de populo gentili [et illas oportet me adducere] quod factũ est per p̃dicationem apostoloruʒ.

[et vocem meã audient] Ly. qr iudeis repellentibus fidẽ xp̃i gentiles eã de uote receperũt ad p̃dicatiões aposto lorũ[et fiet vnuz ouile] id ẽ vna eccl'ia ex iudeis et gẽtilib⁹ collecta. Est eñ ec clesia vnũ ouile p̃pter vnionẽ fidei et caritatis[et vn⁹ pastor] id est xp̃s. Aliĳ aũt pastores eccl'ie nõ sunt nisi vicariĳ istius pastoris. Añ circa p̃ns euãgeliũ vbi dr̃. Ego sum pastor bonus: queri tur vtrũ hõ prudẽs et virtuosus possit appetere sine pctõ gradus eminẽtiaz id est p̃laturã. Respõdeo scd̃m hugo. de prato. posito q̃ talis sit dign⁹ gra du quez appetit: talis potest appetere dupliciter. Uno mõ p̃pter stat⁹ altitu dinẽ ad quẽ sequit̃ honor et reuerẽtia et sufficientia tẽporaliũ et hoc modo ẽ peccatũ mortale: et ptinet ad cupidita tẽ et ambitionẽ. Alio mõ põt intelligi vt appetat vt possit p̃ximis p̃desse: et si hoc laudabile sit nihilomin⁹ tamẽ sic appetere p̃sumptuosum est. Et cõ sequẽter cũ presumptio sit filia super bie et detestabilis: hinc est q̃ talis gra dus non põt sine peccato appeti: et ad hoc sunt dicta doctorũ. vnde Augu. lib. ix. de ciuitate dei dicit q̃ locus su perior et si administret̃ vt decet idecẽ ter tamen appetitur. Et Berñ. Quo tiẽs hominib⁹ preesse desidero: deuz meũ p̃ire contendo: et tunc nõ sapio q̃ dei sunt etc. Unde etiam Criso. super Mathe. et allegatur ĩ d̃cretis dist. lxxiiij. Quicunq̃ desiderauerit primatũ in terra: inueniet cõfusionẽ in celo. Nec inter seruos xp̃i cõputabit̃ qui de pri matu tractauerit: et ad hoc exemplũ xp̃i q̃ fugit quãdo eũ regẽ facere vo luerunt: vt habetur Johan. vi. Unde apostolus ad Heb. v. ca. Nemo assu mat sibi honorẽ nisi qui vocatus fue rit: sicut aaron: immo sancti quando electi fuerunt rẽnuerũt et restiterũt: vt patet ĩ beato Nicolao. Martino. Gre gorio. et in aliĳs multis sanctis.

¶ Dominica scd̃a post octa. pasche euangelium secundũ iohannem. xvi. capi.

In illo tp̃e. Dixit ie sus discipulis suis. Modicũ et iã nõ vi debitis me: et iterũ modicũ et vi debitis me: quia vado ad pa trẽ. Dixerũt ergo discipli ei⁹ adinuicẽ. Quid est hoc q̃ di cit nobis: modicũ et nõ vide bitis me: et iterũ modicum et videbitis me: quia vado ad patrẽ. Dicebãt ergo. Quid est hoc q̃ dicit modicũ nesci mus quid loquit̃. Cognouit aũt iesus qr volebãt eum in terrogare: et dixit eis. De hoc q̃ritis iter vos quia dixi mo dicum et nõ videbitis me: et iterum modicũ et videbitis me. Amẽ amẽ dico vobis qr plorabitis et flebitis vos: mũ dus ãt gaudebit. vos aũt cõ tristabimini: sed tristitia v̄ra vertetur in gaudiũ. Mulier cũ parit tristitiã habet: quia venit hora eius. Cũ autẽ pe perit puerũ: iã non meminit pressure p̃pter gaudiũ quia natus est hõ ĩ mundũ: et vos igitur nũc q̃dẽ tristitiã hẽtis Iterũ aũt videbo vos: et gau debit cor v̄rm: et gaudiũ v̄rm nemo tollet a vobis.

¶ Postilla.

¶ Modicũ et iã nõ videbitis me. Jo. xvi. Hystoria hui⁹ euãg. fctã ẽ ãno xp̃i. xxxiiij. x. kal. april. feria. v. vi delz cene dñi luna. xiiij. iditiõe. vi. Añ initiũ illi⁹ euãgeliĳ scribit sctũs Johã nes ĩ eodẽ ca. q̃ xp̃s post cenã dixit di scip̃lis suis. Adhuc mlta habeo vob̃ dicere sed nõ potestis portare modo.

Cū aūt venerit ille spiritus veritatis: docebit vos oēz veritatē. Tūc postmodū sequit͛ euangeliū hodiernū[Modicuz ꝛ iā non videbitis me] scḋz Crisostomū. Modicū ꝛ iam nō videbitis me: itelligit͛ tempus ab hora mortis vsq₃ ad resurrectōnē: scilicet quando per triduum iacuit in sepulchro : tūc nō viderunt eum[iteꝝ modicū ꝛ videbitis me] intelligitur tēpus ab hora resurrectionis vsq₃ ad ascensionez in quo apparuit eis loquens de regno dei: vt habet͛ Actuū. i. Et illud tēpus fuit modicū respectu tēporis sequentis vsq₃ ad finē mūdi. Ideo subdit͛[q₃ vado ad patrē] scȝ quādo celū ascendam ꝛ tūc non videbitis me cōmuniter loquēdo. nisi in gn̄ali resurrectione. Propter h° ḋr Act. ij. viri galilei q̄d statis aspicientes in celū : hic iesus q̄ assumpt⁹ est a vobis in celū: sic veniet quēadmodū vidistis eū eūtē ī celū q. d. Amplius nō videbit͛ in terra p̄n̄tia corporali vsq₃quo veniet ad iudiciū. ꝙ eīn aliq̄b⁹ sanctis postea apparuit vel adhuc apparere possit: hoc ex speciali gratia fuit: sicut apparuit Johanni euāgeliste ante mortē suā: vocās eū ad celestē gratiā. Simili͛ beato petro exeūti romam a facie neronis apparuit xp̄s: cui Petrus dixit. Dn̄e quo vadis. Respōdit xp̄s. Uado romam iterū crucifigi. Similiter apparuit beato Paulo apostolo quādo fuit ꝓstratus de celo: vt habet͛ Actu. ix.[Dixerūt ergo discipuli adinuicez Quid est hoc ꝙ dicit nobis: modicū ꝛ iam non videbitis me: ꝛ iterū modicum ꝛ videbitis me] Predicta verba christi erant discipulis obscura āteq̄ essent opere impleta: quia videbatur eis quomodo in christi verbis esset q̄dā cōtrarietas cū dixit[modicū et iaz nō videbitis me. ꝛ iteꝝ modicū ꝛ videbitis me] q₃ nō sciuerūt illa referre ad diuersa tp̄a[Dixerūt ergo. Quid est hoc ꝙ dicit nobis modicū nescim⁹ q̄d loquit͛ cognouit ǧ iesus ꝙ volebant eū interrogare] Hoc cognouit diuina

virtute: cuius propriū est cognoscere secreta cordiū: ꝛ ideo dixit eis.[De h° queritis iter vos: q₃ dixi: modicum et nō videbitis me: ꝛ iteꝝ modicuz ꝛ videbitis me] Hic respōdendo p̄uenit eorū interrogationē vt ostēderet se scire mētis eoꝝ intentionē[Amē amen dico vobis: q₃ plorabitis] Tho. id est dolebitis interius in mente de morte ꝛ passione mea[ꝛ flebitis] exterius scȝ interiorē mētis tristitiā signis exteriorib⁹ ostēdetis[mūdus aūt gaudebit] id est iudei mūdi amatores Ly. q₃ in triduo mortis xp̄i iudei mūdialit͛ viuētes gauisi sunt credētes se xp̄m totaliter extinxisse: ꝛ nomē suū totaliter deleuisse[Uos aūt contristabimini: sed tristitia vertet͛ in gaudiū] Hoc impletū est in resurrectione xp̄i quādo gauisi sunt discipuli viso dn̄o. Et ī ascēsiōe qn̄ videntib⁹ illis eleuatus est ī celū[Mulier cū parit tristitiā h₃] ꝓp dolorē quē sentit. Gen̄. iij. In dolore paries[q̄a venit hora ei⁹] scȝ hora pariendi[Cū aūt peperit puerum: iam nō meminit p̄ssure] p̄cedētis [ꝓpter gaudiū: q₃ natus ē homo in mūdum Lyr. q₃ in natiuitate pueri gaudiū superueniens absorbet p̄cedentez tristitiam[ꝛ vos igitur nunc quidē tristitiam habetis] scilicet mee passionis et mortis[Iterū autē videbo vos] scilicet post resurrectōnē meā[Et gaudebit cor vr̄m] de visiōe mea[Et gaudium vestrū nemo tollet a vobis] Hor. quia christus iesus q̄ erat ipsoꝝ gaudiū resurgens a mortuis iā nō morit͛ Roma. vi. Istud vero gaudiū apostolorum de christi visione fuit inchoatum post resurrectionē christi: sed p⁹ cōsummatū ī gloria ī celo. Circa p̄ns euangelium vbi ḋr. Uos autem contristabimini. Notādū ꝙ nemo in hac vita potest diu eē sine tristitia. Unde Job. xiiij. Homo nat⁹ de muliere: breui viuens tempore ꝛc. Sed queritur cur deus sic ordinauit. Respondetur primo vt sciamus nos esse hic non ciues sed aduenas ꝛ peregrinos q̄diu in

mundo sumus: qui vallis lachrima-
rũ dr̃: qui est locus medius inter celũ
vbi est summũ gaudiũ: ⁊ infernũ vbi
est sũma pena. Scd̃o vt stimulemur
penis quasi calcaribꝰ ad currendũ in
via mãdatoꝝ dĩ. Tertio vt pũgemur
igne tribulationuʒ: ne in purgatorio
lauemur. Quarto vt fugiamus ĩfer
nũ vbi oẽs pene ĩ summo sunt. Qui
to vt plus de gaudio mereamur: nã
vtꝰ ẽ circa difficile scd̃ʒ philosophũ.
⁊ Act. xiiij. Per multas tribulatiões
oportet nos ĩtrare ĩ regnũ celoꝝ. Itẽ
notãdũ ꝙ due passiões necãt quãdo
ꝗ hoiem scʒ tristitia et letitia. Tristi
tia occidit: sʒ tarde. Nã ĩ tristitia ꝑrio
retrahit̃ calor naturalis ad ĩteriora ⁊
postea exalat ad exteriora: ⁊ talis exa
latio caloris ꝓhibet nutrimẽtũ mem
bris ⁊ opat̃ consumptionẽ in illis. vñ
Prouer. xix. Spũs tristis exsiccat os
sa. Letitia aũt nimia cito occidit quia
tũc cor magis dilatat̃ ⁊ calor natural̃
ad exteriora trãsit ⁊ a corde recedit ⁊
mors ĩteruẽit. vñ Prouer. i. Prospi
tas stultoꝝ ꝑdet illos. Utrũqȝ etiaʒ oc
cidit aĩam tã vita ꝓspera ꝙ̃ aduersa:
sʒ magis ꝓspa. vñ Augu. Multi res
aduersas timẽt: ꝓspa nõ timent. Pe
riculosior est tamen aĩe res ꝓspera ꝙ̃
aduersa. Itẽ patet ĩ dauid q̃ in aduer
sis q̃ passus est a Saul nõ cecidit: sed
in ꝓsperis iã in regno positꝰ cũ Ber
sabee peccando cecidit.

¶ Dominica tertia post octa uas pasche euangelium secũ dum iohãnem. xvi.

In illo tp̃e. Dixit ie
sus discipulis suis.
vado ad eũ q̃ me mi
sit et nemo ex vobis interro
gat me quo vadis. Sed quia
hec locutꝰ suʒ vobis: tristitia
impleuit cor vestrũ. Sʒ ego
veritatẽ dico vobis: expedit
vobis vt ego vadã. Si enim
nõ abiero: paraclitus nõ ve-
niet ad vos: si aũt abiero mit
tam eũ ad vos. Et cũ vene-
rit ille: arguet mũdũ de pec-
cato: ⁊ de iustitia ⁊ d̃ iudicio
de peccato quidem qꝛ nõ cre
dũt ĩ me. De iustitia vero qꝛ
ad patrẽ vado: ⁊ iam non vi
debitis me. De iudicio autẽ
quia princeps huiꝰ mundi iã
iudicatus est. Adhuc multa
habeo vobis dicere: sʒ nõ po
testis portare modo. Cũ au
tẽ venerit ille spũs veritatis
docebit vos omnẽ veritatẽ.
Nõ eñ loquet̃ a semetipo: sʒ
quecunqȝ audiet loquetur: ⁊
que ventura sunt annuncia-
bit vobis. Ille me clarifica-
bit: qꝛ de meo accipiet: ⁊ an-
nũciabit vobis.

¶ Postilla

¶ Uado ad eũ qui me misit
Iohan. xvi. Ante initium illius euã-
gelij christus predixit apostolis per-
secutionez quam passuri essent sic ꝙ
eijciendi erant de synagoga: et qui-
cunqȝ eos occideret: crederet se obse
quiuʒ prestare deo. Et postea subiun
xit de recessu suo: cũ dixit in euange-
lio hodierno [Uado ad eum] id est
in proximo ascendo ad patrem [qui
me misit] Lyra. quia impleui offici-
um predicationis mee ad quod mis-
sus suʒ [Et nemo ex vob̃ interrogat
me. i. interrogabit: quasi diceret: ita
aperte ascendam ad patreʒ ꝙ nullus
vestrũ interrogabit quo vadam: quia
certi eritis ꝙ vado ad gloriam patris
Sed quia hec locutus suʒ vobis] sci-
licet de recessu meo [tristitia imple-
uit cor vestrum] id est vehemẽter fa-
cti estis tristes. Ly. apostoli tristaban
tur de recessu xp̃i: de cuiꝰ p̃sentia cõ-
fidebant in tribulationibus suis con

solari [Sed ego veritatē dico vobis:
expedit vobis vt ego vadā].i. subtra=
hat aspectui vr̄o p̄sentia mea corpo
ralis ⁊ ideo subdit [Si em̄ nō abiero
paraclitus non veniet ad vos] Ly. qr
plenitudo spiritussancti nō erat dāda
nisi post ascēsionez xp̄i. vñ Cri. Ap̄li
nimis corporalē presentiā xp̄i dilige=
bāt: ⁊ ideo ad susceptionē spiritussc̄ti
min⁹ idonei erāt. Sciēdū tñ secundū
Tho. de aquno sup Johānem: ꝙ ille
amor quo discipuli diligebāt corpalē
p̄ntiā xp̄i nō erat peccatū: reddebant
tñ ex hoc min⁹ idonei ad perceptionē
spiritussancti. Habita eni vna ꝯsolati
one nō q̄rit alia. Unde qr delectaban
tur in presentia xp̄i nō petebāt aduen
tū pacliti. Ip̄e em̄ nō veniet ad men=
tē hois nisi vocat⁹. vñ Sap̄. vij. Opta
ui et datus ē mihi sensus: vocaui ⁊ ve
nit i me sp̄s sapiētie [Et cū venerit il
le arguet mūdū de pctō] Tho. sp̄ūisā
cto attribuitur correctio: qr correctio
debet ꝓcedere ex claritate [de pecca=
to] Tho. qđ habet vel fecit [⁊ de iusti=
tia] quā nō hʒ [⁊ de iudicio] quod nō
timet [de pctō quidez qr nō credūt in
me] Tho. Judei peccabāt in xp̄m qr
nō credebant eū esse xp̄m vel messiaz
[de iusticia] scʒ xp̄i quā nō acceptaue
rūt hoīes mūdani nec imitari volue
rūt [quia vado ad patrē] Ly. per hoc
em̄ ꝙ xp̄s resurrexit ⁊ ad celū ascēdit
declarata est ei⁹ iusticia: qr soli iusti
intrant celū. vñ p̄s. cxvij. hec porta do
mini iusti intrabūt in eā [⁊ iā nō vide
bitis me] p̄ntia corpali habitantē vo=
biscū: qr post ascēsionē ap̄li amplius
nō viderūt in terris xp̄m [de iudicio]
scʒ futuro qđ mūdus nō timuit: opor
tebat tamē timere [quia p̄nceps hu
ius mundi iā iudicatus ē] id est cōdē=
natus diuina sententia tanꝗ̄ obstina
tus: ⁊ per cōsequens oēs ei adheren=
tes eodem iudicio ostendūtur cōdem
nabiles: si em̄ deus angelis peccanti=
bus nō pepercit nec hominib⁹ parcet
[Adhuc multa habeo vobis dicere:
sed nō potestis portare modo] scʒ pro
pter vestrā imp̄fectionē ⁊ illoꝝ dicen
doꝝ đ altissimis fidei arduitatē ⁊ p̄fū
ditatē [Cū aūt venerit ille sp̄ūs veri
tatis] Lyr. i. sp̄ūssanctus q̄ est veritas
p̄ essentiam ⁊ effectiue docēdo eā [ille
docebit vos oēm veritatē] Ly. scilicet
necessariā ad salutem: nō solū ꝓ per=
sonis vestris: sed etiā ad regimen ec=
clesie ⁊ fideliū īstructionē [nō em̄ loq̄=
tur a semetip̄o] Lyr. quia sicut nō est
a semetipso sed a p̄re ⁊ filio: ita nec a
se loquitur [sed q̄cunq꜀ audiet] a me
⁊ a patre: quia suuʒ audire est ab eis
ꝓcedens [loquetur] scʒ vobis [⁊ q̄ fu=
tura sunt āñūciabit vobis] Ly. Mul=
ta enim de futuris per spiritūsanctū
reuelata fuer̄t apostolis. sicut aposto=
lo Johanni reuelatus est ꝓcessus ec=
clesie vsq꜀ ad finē mundi. in apoca. Et
petro suum martyriū secūdum ꝙ ip=
semet dicit. ij. petri. i. Scio qr velox ē
depositio tabernaculi mei. Et paulo
reuelatum est ꝙ in nouissimis dieb⁹
discedant quidā a fide. vt habet. i. ad
Thimoth. iiij. [Ille me clarificabit]
Tho. quia ad inuocationē nois mei
faciet ꝯ op̄a mirabilia [quia de meo
accipiet] id est scientiā ⁊ cognitionez
habebit a patre sicut ⁊ ego [⁊ annūcia
bit vobis]

¶ Dominica quarta post oc=
tauas pasche euangelium se=
cūdū Johannem. xvi. ca.

IN illo tempore Di=
xit iesus discipulis
suis. Amen amen di
co vob̄. Si q̄d petieritis pa=
trem i noīe meo dabit vobis
Usq꜀ modo nō petistis quic
q꜀ in noīe meo. Petite ⁊ acci
pietis: vt gaudiū vestruʒ sit
plenū. Hec in ꝓuerbijs locu
tus sum vobis. Uenit hora
cū iaʒ nō in ꝓuerbijs loquar
vobis sʒ palaʒ de patre meo

annūciabo vobis: in illo die i noīe meo petetis τ nō dico vobis qꝛ ego rogabo patrē de vobis. Ipse enī pr̄ amat vos: qꝛ vos me amastis τ credidistis: a deo exiui. exiui a pr̄e et veni in mundū. Iterū relinquo mundū τ vado ad patrē. Dicūt ei discipuli. Ecce nūc palā loqueris τ ꝓuerbium nullū dicis. Nūc scim⁹ qꝛ scis oīa: et non op⁹ est tibi vt qs te interroget. In hoc credimus qꝛ a deo existi.

¶ Postilla.

¶ Amē amen dico vobis τc. Johan. xvi. Hystoria huius euāgelij facta ē anno xp̄i. xxxiij. ix. kalen. aprilis feria. v. in cena dn̄i. luna. xiiij. indictione. vi. Ante initiū illius euangelij scribit sanctus Johānes i eodē capitulo ꝙ xp̄s post cenā dixit discipulis suis. Nunc vos quidē tristitiā habetis. Iterū aūt videbo vos τ gaudebit cor vestrū τ gaudiū vr̄m nemo tollet a vobis. Tūc postmodū seq̄tur euangeliū hodiernū [Amen amē dico vobis] Hor. Hic dominus iesus consolatur discip̄los ex petitionū suaꝝ exauditione. Et iuramentū premittit vt homo non hesitet de petitione dicēs. [Amen amē dico vobis. Si q̄d petieritis patrē in noīe meo] id ē pertinēs ad salutē quia iesus quod est nomen xp̄i saluator interpretatur [dabit vobis] et si non statim tn̄ finaliter dabit vel illud quod petitis vel eo melius [vsqꝫ mō non petistis quicq̄ in noīe meo] quia nō erat tempus oportunū qꝛ dn̄s iesus erat cū eis presentialiter qui oīa dabat: vn̄ Crisosto. Quid peterent qui omnia bona secū haberent petite et accipietis vt gaudiū vestrū plenum sit. Tho. qꝛ omnis petitio ad illō gaudiū referri dꝫ. hoc gaudiū consistit in dotibus anime et corporis: et erit plenū gaudiū in beatis: vnde dicitur in ps. xvi. Satiabor cū appuerit gloria tua [Hec in ꝓuerbijs locutus sum vobis] scꝫ. Ego sum vitis vera τ vos palmites. Item ibi. Mulier cū parit tristitiā habet qꝛ venit hora ei⁹ [Uenit hora cum iam non in prouerbijs loquar vobis: sed palam de pr̄e meo annunciabo vobis] Criso. Hoc erit tempus resurrectionis: quia tūc omnia manifeste eos docuit. Nā per quadraginta dies apparuit eis p⁹ resurrectionē suā loquēs eis de regno dei. Act. i. Ly. christ⁹ post resurrectionem clarius et expressius docuit apostolos de regno dei q̄ ante. Ipsi enī erant magis capaces quia habebāt sensum aptum ad intellectū scripturarū: vt habet̄ Lu. vl. [in die illo] scꝫ in die penthecostes [in noīe meo petetis] .i. petēdo nomē meū inuocabitis: qꝛ post ascensionē τ post missionē spiritussancti ap̄li magis virtutē nominis iesu christi sentiebant q̄ ante. Et ideo petitiones suas in noīe iesu formabant: et ꝓpter hoc oratiōes ecclesie in fine formant̄ in noīe xp̄i dicēdo. Per dn̄m nostrū iesum xp̄m τc. [et non dico vobis: qꝛ rogabo patrē de vobis] Tho. q̄si dicat ad exaudiendum vr̄as petitiones apud patrē non erit necessaria oratio mea: qꝛ solus amor quo diligitis me sufficit patrocinari [Ipse enī pater amat vos] amās facile dat amanti [quia vos me amastis: vt pꝫ Johānis. xiiij. Qui diligit me diligetur a pr̄e meo [τ credidistis quia a deo exiui. Exiui a patre] per eternam generationē [et veni in mūduꝫ] ꝑ carnis assūptionē [iterū relinquo mundū] per passionē τ corporalē p̄ntiaꝫ [τ vado ad patrē] ꝑ ascensionē quādo exaltatus est vsqꝫ ad dexteraꝫ dei patris. [Dicunt ei discipuli eius: ecce nunc palam loqueris et ꝓuerbium nullū dicis] Ly. Clari⁹ loquebatur de ꝓcessu eius a patre τ de aduētu eius in mundū per carnis assum-

ptionez q̃ fecerat ante [Nūc scimus q꞉ scis omnia] Ly. ex doctrina enī ei⁹ et miraculis plenius eius deitatem cognoscebāt [ꝛ non ē opus vt quis te interroget] sepe enī dicit Glo. volēteſ ab eo querere audiebant solutionez anteq̃ pponerēt questionē. ꝛ sic pus eis respondit anteq̃ quererent [ī hoc credimus q꞉ a deo existi] Tho. quasi diceret. Intelligētia omniū occultoꝝ facit nos credere q̃ tu sis verus ꝛ naturalis fili⁹ dei in q̃ sunt oēs thesauri sapientie et scientie dei abscōditi. Unde circa presens euangelium vbi dicitur. Petite et accipietis. Notandum secundum Augustinum q̃ triplicia sunt bona ī genere. infima. media. ꝛ summa. Infima bona sunt temporalia que quasi nihil sunt. Vñ Hieremie. iiij. Aspexi terram ꝛ ecce quasi vacua erat et nihil. Et talia sub cōditione peti possunt moderate: videlicet si placet da sanitatem: temporalia ꝛ vitam ꝛ cetera. Et ratio est quia aliquibus bona temporalia vt scientia: honores ꝛ amici: diuitie ꝛ sĩlia quandoq̧ sunt occasio peccandi. alijs occasio merendi. Sed q̃bus prosunt ꝛ quibus obsunt solus deus scit. iō sibi cōmittēda sunt. Alia sunt bona media scʒ v̓tutes: q̃ nulli obesse possunt: ꝛ illa frequent̄ sūt petēda. Alia optima vt beatitudo celestis. ꝛ illa bona petēda sunt feruentissime. Sʒ querit̄ cur deus non statim dat quod petit̄. Respōdetur Primo q꞉ tunc homo min⁹ meritū haberet non iterando orationem. Scdo quia vilipēderet̄ vel minus curaret̄ illud quod cum modico laborca cqreret̄. Tertio vt desideriū augeat̄ vt patʒ ī muliere chananea Quarto vt humilief: vt pʒ in eadem chananea q̃ se canem fatebat̄. Quinto q꞉ meliora interdum dare vult tpe oportuno: vt qñ ipsi hoī fuerit vtile.

¶ In die ascensionis domini euangelium secundum Marcum. xvi.

In illo tempore. Recūbentibus vndeciz discipulis apparuit illis ies⁹ ꝛ exprobrauit incredulitatē illorū et duritiā cordis: quia his qui viderāt euz resurrexisse non crediderūt. et dixit eis. Euntes in mundū vniuersuʒ predicate euāgelium omni creature. Qui crediderit et baptisatus fuerit saluus erit: qui vero non crediderit condemnabitur. Signa autem eos qui crediderint hec sequentur. In nomine meo demonia eijcient: linguis loquētur nouis: serpentes tollent: et si mortiferum q̃d biberint non eos nocebit. Super egros manus imponent et bene habebunt Et dñs quidem iesus postq̃ locutus est eis assumpt⁹ est in celū et sedet a dextris dei Illi autē profecti predicauerunt vbiq̧ domino cooperāte: et sermonē confirmāte sequentib⁹ signis.

¶ Postilla

¶ Recumbentib⁹ vndeci discipulis Mar. xvi. Hystoria hui⁹ euāgelij facta est anno xpi. xxxiij. iij. nonas iunij. luna. xxvij. feria. v. videlicʒ ipo die ascensionis inditione. vi. Vñ initiū illius euāgelij scribit sanct⁹ lucas q̃ xps dixit discipulis suis. Uos estis testes horū. Lyra. scilicet passionis et resurrectionis. Et ego mittam promissum patris in vos scilicet spiritumsanctū. Uos autem sedete in ciuitate quousq̧ induamī virtute ex alto

Tūc postmodū sequitur euangeliuȝ
hodier.[Recumbentibus vndeci di-
scipulis]Dn̄s noster iesus christ⁹ cū
in his quadraginta diebus ꝑ multas
apparitiones discipulis factas resur
rectionē suam approbasset. Hodie in
die ascensionis bis ipsis voluit appa
rere scilicet in mensa duȝ prandebāt.
Nam vt dicit magister ī hystoria sco
lastica. Omēs tam apostoli ꝙ alij di-
scipuli et mulieres habitabāt in ista
parte in hierusalem que dicit̄ mel-
los in monte syon vbi dauid cōstru-
xerat sibi palacium. Et ibi erat illud
cenaculum grande stratū: in quo pre
cepit dominus sibi parare pascha: ꝛ ī
cenaculo illo habitabant tūc vndecī
discipuli. Ceteri vero discipuli ꝛ mu
lieres habitabāt circūquaqꝫ ꝑ diuer
sa hospicia. Et vt dicit̄ in principio
hodierni euāgelij [Recumbentib⁹]
id est comedentibus[vndecī discipu
lis]scȝ in illo cenaculo hodierna die
[apparuit illis ies⁹ ꝛ exprobrauit in-
credulitatē illorum ꝛ duritiā cordis]
Ly. non ꝙ tunc erat in eis sed ꝙ ante
fuerat in ipsis discipulis.[Quia his
qui viderant eum resurrexisse nō cre
diderunt:vt pȝ de thoma qui nō cre-
didit alijs discipulis. Et silr̄ alij disci
puli nō crediderūt marie magdalene
ꝛ alijs mulierib⁹: ꝛ ꝯmedit cū eis. vn̄
Act.i. Cōuescens p̄cepit eis ab hiero
solimis ne discederēt: sȝ expectarent
ꝓmissionē patris.i. aduentū spūssan
cti a pr̄e ꝑ xp̄ȝ ꝓmissuȝ. Et scd̄m ma-
gistrū in hystorijs Hoc dicto precepit
eis vt egrederent̄ de ciuitate: ꝛ sic sta
tim euanuit ab oculis eoꝝ. Et imme-
diate post comestionē vndecim apl̄i ꝛ
alij discipuli ꝛ mulieres vnanimit̄ de
ciuitate egressi venerūt ad montē oli
ueti. ꝛ ibi dn̄s iesus secūdario hodier
na die apparuit: ꝛ vt ait magister in
hystorijs. hāc processionē apostolorū
ꝙ vnanimiter de ciuitate sunt egressi
representat eccl̄ia singulis dieb⁹ dn̄i
cis processionem faciens egrediendo
extra ecclesiā preferendo crucem añ
ꝓcessionē. Nā per crucē que prefert̄
representatur dn̄s noster iesus xp̄us
ꝙ nos p̄cessit ꝛ suo exēplo nobis viā
ad celū ostēdit. Et ꝙ ordinate vn⁹ p⁹
aliū crucē sequitur vsqꝫ ad eccl̄iaȝ signi
ficat ꝙ oēs xp̄iani vitā ꝛ mores ꝛ do-
ctrinā xp̄i sꝑ pre ocul' habere debeāt
ꝛ suā vitā exēplo xp̄i ꝯformare ꝛ sic ꝓ
ficere de virtute in virtutē trāseūdo:
donec intrent celestē ecclesiā.i. patriā
eternā: vbi videāt facie ad faciē diui
nā naturā; scd̄m illō p̄s.lxxxiij. Ibūt
de virtute in virtutē sic videbit̄ deus
deoꝝ ī syon. Post hoc cōmisit dn̄s ie-
sus apl̄is officiū p̄dicatōis dicēs[Eū
tes ī mundū vniuersū predicate euā
geliū] Aug. Nō phōꝝ vanitates aut
certe proprias fictiones: ad Roma.i.
Non erubesco euangeliū[Omi crea
ture] Ly. Omi hoī qui hȝ ꝯueniētiā
cū oī creatura. Per esse ei' cōuenit cū
inanimatis: ꝑ viuere cum vegetabi-
libus ꝛ plātis: ꝑ sentire cū animalib⁹
ꝑ intelligere cum angelis. iō designa
tur noīe omīs creature[qui credide
rit et baptisatus fuerit] Ly. Non enī
sufficit fides sine baptismo per quē
quis incorporatur xp̄o si assit facul-
tas recipiendi baptismum fluminis.
Si aūt non assit facultas: sufficit ba-
ptismus sanguinis vt in martyribus
ꝙ pro xp̄o īterfecti sunt anteꝙ̄ essent
baptizati: vl' baptismo flaminis. sicut
est in habentibus fidem xp̄o ꝛ deside
rant baptismū: sȝ preueniunt̄ morte
anteꝙ̄ possunt implere[saluus erit]
scȝ salute eterna si saltē opibus tenet
Vn̄ Iaco.ij. Fides sine opibus mor-
tua est[qui non crediderit condēnabi
tur]scilȝ eterna damnatione[Signa
autem eos qui crediderint hec sequē
tur] Ly. In p̄mitiua enī ecclesia fides
erat nutrienda et firmāda miraculis
Ideo gratia miraculorum dabatur
non solum apostolis christi: sed mul-
tis alijs credentibus: vt patet ī exem
plis et in legendis sanctorum [in
nomine meo] id est in virtute no-
minis mei [demonia eijcient] He-

omnia ad litterā impleta sunt. Sepe enī apl̄i et alij fideles demones eiecerunt. Sicut beatus Bartholome⁹. et sic de alijs [Linguis loquent̄ nouis] Ly. Hoc est factū in apostolis ⁊ i alijs credentibus q̄ erant cū eis qū p̄ gratiam spūssancti in die pēthecostes receperūt donū linguarū: h° p̄z Act. ij. Loquebātur varijs linguis apostoli [serpentes tollent] vt p̄z in paulo: vn̄ Actu. xxviij. Qui percussus a vipera in nullo lesus fuit: sed viperā pendētem ad manū eius i ignē excussit. Et iacobus apostolus duos ingētes dracones remisit i desertū: quos Hermogenes ⁊ Philetus cōcitauerant contra eum [Et si mortifer̄ q̄d biberint nō eos nocebit] Hoc ad litterā impletum est in iohanne euangelista q̄ venenū bibit quod ei non nocuit [Sup̄ egros manus imponent ⁊ bene habebunt] Quia multi infirmi a duersis languorib⁹ sunt curati ex impositiōe manuū apl̄or̄: et ex tactu vestimētor̄ immo quod etiam plus est ex vmbra petri apostoli sanabantur infirmi: vt habet̄ Actuum. ij. ⁊. v. Item per manus apostolor̄ fiebāt signa et p̄digia magna in populo. ⁊ non solum infirmos curabant: sed per impositionem manuū ipsorū dabatur spūssanct⁹. vn̄ habetur Act. viij. Tūc imponebant manus sup̄ illos ⁊ accipiebāt spiritū sctm̄ [Et dn̄s q̄dem iesus postq̄ locutus est eis]. s. hec oīa verba iam predicta et p̄la alia q̄ habent̄ Act. i. [assumptus est in celū] Ly. virtute propria et cū gratulatione toti⁹ familie celestis. Vn̄ luce. xxiiij. ⁊ eleuatis manibus ferebat̄ in celu3: et bn̄dixit eis id ē apl̄is et alijs fidelibus. Et hoc loco in cōsuetudinē dixit ecclesia: vt sic dn̄s iesus postq̄ oībus pactis ascēdē voluit in celū bn̄dixit fidelib⁹ suis: q̄ sic ep̄i ⁊ ceteri p̄sbiteri pacto diuino officio volētes tā ab altari recedere: dant sup̄ pp̄lm bn̄dictionē signantes eos signo sctē crucis: et ip̄recātes eis bona in noīe sancte trinitatis [et sedet a dextris dei]. s. cōgaudēs patri omī equalitate scōz deitatē [Illi aūt] Ly. s. apostoli ⁊ xp̄i discipuli [p̄fecti] sc3 ad mandatū dn̄i n̄ri iesu xp̄i [p̄dicauerūt vbiq3] Vn̄ in p̄s. xviij. In oēz terrā exiuit son⁹ eorū ⁊c. [dn̄o cooperante] eos dirigendo ⁊ p̄tegendo [et sermonē p̄firmāte: sequētib⁹ signis] Hug. sup̄ marc. Opa miraculor̄ i exordio ecclesie necessaria fuerunt vt fides miraculis nutriret̄. mō non sunt necessaria: q3 fides ecclesie confirmata est. Circa presens euangeliū ⁊ sup̄ illa verba. Euntes in mundū vniuersum p̄dicate euāgeliū oī creature ⁊c. Notandū q̄ scōm Tho. de aquino. maximū miraculu3 xp̄i in terris fuit q̄ per simplices mūdū subiecit fidei q3 apostoli fuerūt simplices scōz mūdum et pauperes mechanici. s. piscatores ⁊c. Et null⁹ nobilis fuit nisi sanctus Bartholomeus. Unde hic q̄rit̄. Quare nō elegit xp̄s prudētes hui⁹ seculi: scribas qui fuerunt docti i lege: nec diuites: nec potentes. Respōdetur p̄pter certitudinē fidei: quia si sapientes seculi elegiss3 et misisset ad p̄dicandū fidē christianā: tunc p̄fidi ⁊ inimici fidei dixissent q̄ fidē finxissent cum prudentia et astutia. Si diuites tunc dixissent q̄ per dona et munera hoīes induxissent ad fidem illam. Si aūt potentes et nobiles: tūc dixissent q̄ per potentiā et coactionē homīes induxissent ad fidē. S3 vt nullū illor̄ perfidi allegare possent igitur ⁊c. Vn̄ hic notandū q̄ xp̄s inter oēs sapiētes hui⁹ mūdi nisi vnū cōuertit. s. gamaliele legis doctorē. Et inter oēs diuites solū zacheū. Et de oīb⁹ nobilib⁹ et principibus nisi tres Nichodemū centurionē ⁊ Regulū. Sed de pauperibus et simplicib⁹ ⁊ ignobilib⁹ multos cōuertit: quia christiani a pauperibus et simplicibus ortū habuerunt vn̄ Apostol⁹. videte vocationē v̄ram fratres: quia non multi sapientes secundū carnē: non multi potentes. s3 infima mūdi elegit deus.

¶ Dñica post ascensionē dñi euāgeliū scdm Johannē. xv.

In illo tpe. Dixit iesus discipul' suis. Cū venerit paclitus quē ego mittam vobis a pře spm̄ veritatis q̄ a patre ꝓcedit: ille testimoniū phibebit d̄ me: ⁊ vos testimoniū phibebitis q2 ab initio mecū estis. Hec locut9 suz vobis vt nō scādalizemini. absq3 synagogis facient vos. Sz venit hora vt oīs qui iterficit vos arbitretur se obsequiū p̄stare deo. ⁊ hec facient vobis: q2 nō nouerūt patrē neq3 me. Sz h̄ locut9 suz vobis vt cū venerit hora eorū reminiscami quia ego dixi vobis. ¶ Postilla.

¶ Cū venerit paraclit9 quez Jo. xv. Hystoria huius euāgelij fctā est āno xp̄i. xxxiij. ix. kal. aprilis. luna xiiij. feria. v. scz in cena dñi. inditione vi. Ante initiū illius euāgelij scribit sanctus Johannes in eodē ca. q̄ xp̄s dixit discipulis suis. Si opa nō fecissem i eis que nemo alius fecit pctm̄ non haberēt. nūc aūt viderūt et oderūt me ⁊ patrē meū: s3 vt impleat ser mo q̄ in lege eoꝝ script9 est. Q2 odio habuerunt me gratis. Tūc statim sequitur euangeliū hodiernū [Cū venerit paraclitus] Postq̄ christ9 dixerat apostol' de iudeis. Si me ꝑsequūtur et vos ꝑsequētur. ne desperent ⁊ nimiū turbētur: ꝓmisit eis spm̄sctm̄ mittere: quo confortati oēs ꝑsecutiones vincerent et tollerent. ergo dicit [Cū aūt venerit paclitus] Ly. i. cōsolator. Ber. dicit spūs. i. merentiū ꝯsolator [quē ego mittam vobis a patre] Ly. in hoc ostidit spm̄sanctū a se ꝓcedere inq̄tum dicit se illū mittere [spiritum veritatis] quia docet vos oēm veritatē sed ecōtrario spiritus malignus docet oē mendaciū [q̄ a pře procedit] Tho. ex hoc arguūt greci spm̄ sanctum tm̄ procedere a patre ⁊ non a filio. sed hoc non est veꝝ: q2 quicq̄d de patre d̄r conuenit filio. ergo christiani tenentur credere q̄ spūssanct9 ꝓcedit a patre ⁊ filio [ille testimoniū phibebit de me] Nam spūssanct9 testimoniū perhibuit christo in hoc q̄ apostolos tales fecit q̄ sciuerunt et audebant predicare euangelium ⁊ fidem xp̄i corā oībus ⁊ intrepide. q̄ enī hoīes prius illitterati et simplices de ꝓfunditate scripturarū subito plene loq̄bant in oīb9 liguis fuit maximū signū ad cōfirmandā fidē xp̄i [⁊ vos testimoniū phibebitis] sc3 p̄dicando oībus populis [q2 ab initio mecū fuistis] Ly. nō est intelligendū q̄ fuerit cum eo in principio vite eius: sed ab initio p̄dicatiōis sue q̄n incepit docere et miracula facere [Hec locut9 sū vobis] ad confortationē vestrā cōtra futuras tribulationes [vt nō scandalizemini] sc3 cadendo per ipatientiaz q̄n euenient vobis [absq3 synagogis facient vos] iam enī iudei cōspirauerant q̄ si q̄s confessus esset xp̄z extra sinagogā eijceretur. ⁊ talis eiectio de sinogoga reputabatur magna: sicut apud christianos eiectio de ecclesia per maiorē excōmunicationē. Ergo ipsa excōmunicatio valde timenda ē cuilibet christiano: q2 separat a deo ⁊ a sanctis et a sacramētis ⁊ a cōmunione fidelium: et ipse excōmunicat9 est quasi palmes abscisus a vite: vt pat3 Johannis. xv. Ego sum vitis vera et vos palmites [Sed venit hora] Hor. Hora ista fuit tempus predicationis apostolorum: vt omnis qui interficit vos arbitretur se obsequiu3 prestare deo] Omnis enim iudeus occidens xp̄i predicatores putat se obsequium prestare deo: credēs q̄ desereret deū israel q̄cunq3 ꝯuerteret ad xp̄m: ita fuert iudei execati et ignorantes. Sz

illa ignorantia non excusabat eos: qꝛ
illa procedebat ex odio et inuidia cō-
tra xp̄m ⁊ contra doctrinā eius [Hec
facient vobis: qꝛ non nouerunt p̄rē
neqꝫ me] hoc dicit eis in consolatōēꝫ
q.d. scḋm Crisosto. sufficit in consola
tionē hec pati ꝓpter patrē ⁊ ꝓpt me.
[Sed hec locutus suꝫ vobis vt cū ve
nerit hora eoꝝ reminiscamini: quia
ego dixi vobis] Ly. ista ei p̄dixit xp̄s
ap̄lis vt ꝓuiderent sibi de patientia:
qꝛ minus feriunt iacula preuisa: vt di
cit Grego. Circa presens euangeliuꝫ
vbi dr̄. Vos testimonium ꝑhibebitis.
Notandum ꝙ hugo de prato dicit ꝙ
xp̄s habuit testimoniū de omī loco ⁊
ab oī creatura. Nā oīa testificata sūt
xp̄ꝫ suū auctorē eē. nā de celo habuit
testimoniū p̄ris et sp̄ūssancti. Lu. iij.
Descendit sp̄ūssanctus corporali sp̄ē
sicut columba in ip̄m. Et vox p̄ris de
celo audita est. Hic est filiꝰ meꝰ dile-
ctus. Math. iij. Itē testimoniū ange-
loꝝ vt pꝫ. Lu. ij. Euāgelizo vob̄ gau
diū magnū. qꝛ natꝰ est nobis saluator
Item celi: duꝫ ip̄o orante aperti sunt
sup eū: ꝓtestati sunt ip̄m esse verum
deū. Lu. iij. Itē de paradiso ⁊ de lymbo
patrū habuit testimoniū moysi et he
lye: vt ptꝫ Mat. xvij. Apparuerunt ei
moyses ⁊ helyas. Itē corpa sctōrum
surrexerunt: vt pꝫ Mat. xxvij. Itē de
mones ei testimoniū reddiderūt: vt
pꝫ Lu. iiij. Exibāt demonia clamātia
et dicētia: qꝛ tu es xp̄s filius dei viui
Itē de mundo habuit testimoniū. xij
ap̄loꝝ. lxxij. discipuloꝝ ⁊ multoꝝ alio
rū: vt pꝫ Act. iiij. Uirtute magna red
debant ap̄li testimoniū iesu xp̄o. Itē
habuit testimoniū ab oī creatura nā
stella noua in sua natiuitate testifica
ta ē: vt pꝫ Mat. ij. Uidimꝰ stellā eiꝰ i
oriēte. Itē sol obscuratus est ī morte
eiꝰ et protestatꝰ ē eū esse deū. Lu. xxij
Itē mare dum se solidū prebuit ip̄m
cōfessus est. Lu. vi. Item infernꝰ dū
quos tenebat reddidit ip̄ꝫ auctorem
vite esse ꝓtestatus est. p̄s. xxiij. Item
terra dū ipso moriente et resurgente
tremuit. Item panes et pisces dū ad
eius iperiū multiplicati sunt ip̄ꝫ esse
deū demonstrabant: vt pꝫ Johan. vi.
Opa q̄ ego facio ip̄a sūt q̄ testimoniū
ꝑhibent de me. Et breuiter oīs crea
tura p̄ter peccatorē q̄ ip̄m negat fa-
ctis testimoniū xp̄o reddit. vn̄ ap̄lus
ad Titū. i. Cōfitent se nosse deū fact
aūt negāt. Pctōr qn̄qꝫ ꝑ vno denario
negat xp̄m cū in noīe eius scienter ꝑ
iurat. Sequit hic in euāg. p̄nti Absqꝫ
synagogis faciā vos. Ubi notanduꝫ
ꝙ excōicatio maior valde timēda est
ꝓpter tria. Primo qꝛ excōicatus se-
paratur a deo ⁊ ab oībus xp̄ifidelibꝰ
tam ī vita ꝙ in morte: sicut palmes a
vite: vt pꝫ Jo. xv. Ego suꝫ vitis vera
⁊ vos palmites. Et sicut palmes absci
sa nihil valꝫ amplius nisi ad ignē: sic
excōicatus maiori excōmunicatione.
Scḋo qꝛ excōicatꝰ priuat merito pas-
sionis xp̄i et oīm sctōꝝ. et etiā oībus
missis: orationibus: elemosinis: ⁊ oī-
bus suffragijs ⁊ indulgentijs. ⁊ oībꝰ
bonis ecclesie. ⁊ oīno ⁊ totaliter rema
net nudus ⁊ miser et miserabilis: et
paup ⁊ cecus. Et ꝓpterea dicit aug.
Nihil debet christianꝰ sic formidare
sicut separari a corpore christi scꝫ per
excōmunicationem maiorē. Tertio
qꝛ excōicatus multos inficit. qꝛ omēs
q̄ participant ei scienter publice de-
nūciato: vnde dr̄ in decretis. Cōmu
nicans excōicato indebite excōicatio
nem incurrit. xi. q. iij. precipue. ⁊ ca.
si quis episcopus. Unde est morbus
contagiosus sicut lepra: ideo ab hoī-
bus sicut lepra debet vitari. Nā ma-
gna infamia est et vituperium ab ec
clesia expelli vel vitari ab hominibꝰ
sicut leprosus. Unde excommunica-
tus est magis infamis ꝙ iudeus vel
sarracenus: quia cum illis licet plus
loqui ꝙ cuꝫ excōmunicato. Unde di-
citur in decretis. Pagano plus licet
cōmunicare ꝙ excōicato. xi. q. iij. ad
mensā. Ex iā dictis pꝫ ꝙ piculosū est
cōmunicare excōmunicato: sꝫ pecca-
tis nostris exigentibus de excōmu-

nicatione maiori hodie curatur modicum: sed de participatione cū excōmunicatis quasi nihil curat. Vñ de hoc exemplū legit ꝙ demoniac⁹ interrogatus a quodā an excōmunicatio vel peccatū plus placeat dyabolo rñdit excōicatio maior qr per illā plures inficiuntur ⁊ qñꝙ excōicatus ducentos īficit vno die: sicut in ꝓuiūjs in locis ⁊ sic de aliūs.

¶ In die scō pēthecostes euāgeliū scōm Johānē. xiiij.

In illo tpe. Dixit iesus discipul' suis. Si qs diligit me sermonē meū seruabit: et pr̄ meus diliget eū: ⁊ ad eū veniem⁹ ⁊ mansionē apud eū faciemus Qui nō diligit me sermones meos nō seruat. Et sermonē quē audistis non est me⁹: sed ei⁹ qui misit me patris. Hec locutus suz vobis apud vos manēs. Paraclitus aūt spūs sanctus quē mittet pater in nomīe meo ille vos docebit oīa: ⁊ suggeret vobis oīa q̄cunꝙ dixero vobis. Pacē relinq̄ vobis: pacē meā do vobis. nō quō mūdus dat: ego do vobis. Nō turbet cor vr̄z neꝙ formidet. Audistis qr ego dixi vobis vado ⁊ venio ad vos. Si diligētis me gauderetis vtiꝙ qr vado ad patrē: qr pater maior me ē. Et nūc dixi vobis ꝑusꝙ fiat: vt cū factū fuerit credatis. Jaz non multa loquar vobiscum venit enim princeps mundi huius: ⁊ in me non hz quicꝙ sed vt cognoscat mundus qr diligo patrē. Et sicut mādatum dedit mihi pr̄. sic facio.

¶ Postilla.

¶ Si qs diligit me sermonez meū seruabit. Johan. xiiij. Hoc euāgelium locutus est dñs ad discipulos suos anno eius. xxxiiij. ix. kal. aprilis luna. xiiij. v. feria cene dñi. inditōe. vi Ante initiū illius euāgeliū scribit sanctus Johānes in codē ca. ꝙ xp̄s dixit discipulis suis. Qui hz mādata mea ⁊ seruat ea ille est q̄ diligit me. q̄ aūt diligit me diligetur a patre meo: et ego diligā eum et manifestabo ei me ipsuz. Tūc sequit euangeliū hodiernuz [Si quis diligit me] Guil. Hodie recolit ecclesia illam supabundantē et excellentē donationē spiritussancti q̄ facta est discipulis quīquagesima die a resurrectiōe qñ repleti sunt oēs spūsancto: sz qr spūssanct⁹ q̄ est amor patris et filiū hodie mittitur: idcirco hodie legitur euangeliū in quo agit de dilectione quā deus nobis īfundit per spiritūsanctū [Si qs diligit me] scz affectu. hoc ostendit effectu: quia videlicet [sermonez meū seruabit: et pr̄ meus diliget eū] per quod ostēdit se vnū cū pr̄e in essentia [et ad euz veniemus] Guil. Ego et pater et spūssanct⁹ [⁊ mansionē apud eū faciem⁹] in p̄nti per gratiā et in futuro ꝑ gloriam [Qui non diligit me sermonez meū non seruat] Ly. tales sunt mundani hoīes et peruersi [Et sermonez quem audistis non est meus] supple tantū [sz eius qui misit me pr̄is. Hec locutus sū vobis apō vos manēs]. s. presentia corporali [Paraclitus aūt spūssanctus quem mittet pr̄ in nomine meo] Tho. ad laudem et gloriam nomīs mei [ille vos docebit omnia] Ly. i. faciet vos intelligere omnia q̄ dico vobis. Apostoli adhuc erant rudes et in timore positi ex auditu passionis christi. ideo ad verba christi nō diligenter attendebant: et per con=

sequens nō capiebāt ea ad plenū: ꝓ-
pter qđ dicit gratiā spiritussctī post-
ea supplere istū ꝺfectū[⁊ suggeret vo
bis oīa quecunq; dixero vobis].i.
ad memoriā vobis reducet oblita: qꝛ
apostoli multa de illis q̄ xp̄s dicebat
obliti sūt timore passiōis ꝯcussi[Pa-
cē relinquo vobis].i.iturꝰ ad patrem
relinquo vobis pacez pectoris in pre
senti[⁊ pacē meā do vobis].i. eterni-
tatis in futuro[nō quomodo mūdus
dat ego do vobis]quasi diceret nō do
vobis pacez mundanā que est breuis
.i.ad Thessal.v.Cum enim dixerint
pax ⁊ securitas:tūc repētinus eis sup
ueniet interitus[Nō turbetur cor ve
strū]Ly.i.nō turbari debetis de reces
su meo id est de morte mea[neq; for-
midet]Ly.hoc addit eos assecurādo
quia timebāt mori cum eo[Audistis
quia ego dixi vobis vado]Tho.s.per
passionē vt parē vobis locuz[⁊ venio
ad vos]pꝰ resurrectionē meā vt vos
illuc itroducā:vt patet Johā.xiiij.Si
abiero ⁊ preparauero vobis locū: ite-
rū venio ⁊ accipiā vos ad meipm̄: vt
vbi ego sum ⁊ vos sitis[si diligeretis
me]scz pura et sincera dilectiōe ab oī
carnali abstracta[gauderetis vtiq;: qꝛ
vado]scz scđm q̄ hō[ad patrez meū]
scz eius gloriā[qꝛ pater maior me ē]
Ly.nō scđm deitatez in qua filiꝰ eius
equalis patri est:sed scđm humanita
tē in qua filiꝰ ē minor patre [Et nūc]
Tho. existēs vobiscū passibilis ⁊ mor
talis[dixi vobis]scz per passionez va
do ad patrē[priusq̄ fiat:vt cū factuz
fuerit credatis]Ly.s.q̄ nō tātum suz
homo sed etiā deus qui certitudina-
liter ꝑdico futura cōtingētia quod ē
ꝓprium ipsius dei scđm quod dicit
Jsa.xli.Annūciate nobis que futura
sunt ⁊ dicemus q̄ dij estis[iā nō mul
ta loquar vobiscum]id est in hoc mor
tali corpore existens:qꝛ tēpus sue cap
tōis erat ꝓpinquū[venit eñi ꝑnceps
huius mūdi]Tho.i.dyabolus q̄ prin
cipatur amatoribꝰ huiꝰ mūdi ⁊ regit
eos q̄ sponte per peccatū se ei subijci
unt:venit eñi ī ministris suis ad me
capiendū ducendū ad mortē[⁊ in me
non habet quicq̄] id est nullū pecca-
tū:⁊ per ꝯsequēs nullā mortis causaz
qꝛ mors intrauit mūdū per peccatū.
ad Ro.v.[sed vt cognoscat mundus]
id est humanū genꝰ[qꝛ diligo patrē]
quasi diceret nō maior qꝛ habeā cul-
pam: sed vt impleā patris obediētiā
cuius voluntas ē vt perficiatur redē
ptio humani generis: q̄ nō pōt cōple
ri ex dei ordinatiōe nisi per mortē me
am[Et sicut mādatū dedit mihi pat
sic facio]id est ex obediētia patris li-
bēter subeo mortē.¶Circa p̄ns euan
geliū vbi dr̄. Ad eū veniemus ⁊ man
sionē apud euz faciemus. Notādū q̄
hugo de prato dicit q̄ ap̄li fuerūt ple
ni spūsctō:ostēdit quadruplici signo.
Primū est in tribulatiōibꝰ ⁊ infirmi
tatibus nō murmurare. Naz vas ple
num nō resonat duz tangitur. sed va
cuum:sic apostoli in infirmitatibꝰ nō
murmurauerunt:vt ptz Luc.x.Ecce
ego mitto vos sicut agnos ī medio lu
porum:imo apostoli nō solū nō mur-
murauerūt in ꝑsecutionibꝰ ⁊ tribula
tiōibꝰ:sed et gaudebāt:vt patet. Act.
v.Jbāt apostoli gaudētes a cōspectu
consilij: qm̄ digni habiti sunt ꝓ noīe
iesu cōtumeliā pati. Unde apostolus
ad Ro.v. Sed et gloriamur in tribu-
lationibus.Secūdū est firmiter consi
stere. Nā res plena stat firma: sic apo
stoli postq̄ spm̄sctm̄ receperūt in fide
⁊ bonis operibꝰ firme steterūt. Nam
nec reges nec ꝑncipes mūdi cum tor
mentis:nec caro ꝓpria cū oblectamē
tis:nec demones cū tēptamētis potu
erunt ipsos mouere:vt patz Ro.viij.
Quis nos sepabit a caritate dei.q.d.
nullus. Tertiū ē de plenitudiē effun
dere. Nā fons plenus effundit aquā:
sic apostoli tanq̄ plenꝰ fons ⁊ sup ex-
crescēs totū mūdū gratijs ⁊ donis spi
ritualibus repleuerūt:vt patet Hester
x.Fons puus creuit in fluuium maxi
mū ⁊ in aquas plurimas redūdauit.
Quartū est nihil plus recipere. Naz

vas plenus nihil plus recipit: sic apostoli nihil terrenū ⁊ a spūsācto alienū receperunt. vnde nec diuitias nec honores nec delicias corporis amplius recipe voluerūt: vt pz Math. xix. dixit petrus apl's. Ecce nos reliqm⁹ oīa ⁊ secuti sum⁹ te. Unde etiā apl's paulus ad Phil. iij. Oīa arbitratus sum vt stercora: vt xp̄m lucrifacerem ⁊c. Si aūt qs vult scire an spūsctō plen⁹ sit p̄dicta quattuor in se ꝯsideret ⁊ sic bonā spē habeat ꝙ hodie receperit spiritūsctm̄ cum apostolis.

¶ Feria scda penthecostes euāgeliū scdz Johānē. iij. c.

In illo tp̄e. Dixit iesus discipulis suis. Sic de⁹ dilexit mundū vt filiū suū vnigenitū daret: vt oīs q credit in eū non pereat: sed habeat vitā eternā. Nō eni misit deus filium suū in mūdū vt iudicet mundū: sz et saluet mūdus p ip̄z Qui credit i eū nō iudicat. Qui aūt nō credit iam iudicat⁹ est: qz nō credit i nomie vnigeniti filij dei. Hoc est autez iudiciū qz lux venit i mūdū et dilexerūt hoies magis tenebras ꝙ lucē. Erant eñ opa eoꝝ mala. Oīs eñ q male agit odit lucē: et nō venit ad lucē: vt nō arguātur opa eius. Qui aūt facit veritatē venit ad lucē vt manifestētur opa ei⁹: qz i deo sunt fctā.

¶ Postilla.

¶ Sic deus dilexit mūdum. Joh. iij. Hystoria hui⁹ euāg. cōpleta ē āno xp̄i. xxxiij. kal. ir. april. fer. vi. inditiōe. vi. luna. xv. sz dñs hec locut⁹ ē āno ei⁹. xxxij. vi. nonas maij. sabbato luna. xiij. inditiōe. v. Ante initiū illi⁹ euāge. scribit sctūs iohan. in eo. ca. ꝙ xp̄s di. cisc. su. Sicut moyses exaltauit serpētē in deserto ita exaltari opz filiū hoīs. vt oīs q credit in ip̄m non peat sz habeat vitā eternā. Tūc statiz sequit euāgeliuz hodiernū [Sic de⁹ dilexit mūdū]. i. hoīez [vt filiū suū vnigenitū daret] Ly. q est bonū infinitū: ex q apparet maxia dei dilectio: vt pz. Ro. viij. q ꝓprio filio suo nō pepcit sz ꝓ nob oīb⁹ tradidit illū [daret] Tho. nō vt vēderet sz daret gratis et liberaliter nullis meritis nr̄is exigētib⁹ ē incarnat⁹ ⁊ crucifix⁹ [⁊ oīs q credit in eū] Tho. fide p dilectionē opante ⁊ vsqz in finē ꝑseuerāte [nō pereat sz habeat vitā eternā] Tho. modo in spe sz tūc in re [Non eñ misit de⁹] scz pater [filiū suū i mūdū vt iudicet mūdū] Ly. scz in p̄io aduentu suo: tūc ei nō venit iudicare sz magis iudicari ꝓ mūdi salute. Ideo seqtur [sz vt saluetur mūdus p ipsum] vt pz Joh. xiij. Nō veni vt iudicē mūdū sed vt saluificē mūdū [q credit in eū] Ly. tenēdo in eū per charitatē [nō iudicatur] id est non habet causam vnde cōdēnetur [Qui aūt nō credit iam iudicat⁹ est] Ly. i. habet in se causam manifestā sue condēnationis [qz nō credit in noīe vnigeniti filij dei] q venit ꝓ salute mūdi. Nam ad salutez ꝑuenit p nomē vnigeniti filij dei [Hoc ē autez iudiciū] id est causa dānatiōis [quia lux] Ly. i. xp̄s qui est lux vera [venit in mūdū] scz carnē assumēdo: ⁊ in ea apparet salutē humani generis operando [⁊ dilexerunt homines magis tenebras] Tho. i. delitias carnis ⁊ diuitias mūdi [ꝙ lucez]. i. apertam predicationē xp̄i arguentem pctā [erant eñ opa eorūz mala] Tho. q a luce discordant ⁊ tenebras querūt ⁊ ideo dicūtur opera tenebraꝝ [Oīs enim qui male agit]. i. qui malis operib⁹ delectatur [odit lucem] que tamen naturaliter omib⁹ est amabilis [⁊ nō venit ad lucem vt nō arguantur opera ei⁹]

Tho. Ois em̃ qui delectat in malis operibus subterfugit lucē p̄dicatōis ꝛ veritatis ꝛ odit eos q̄ mala sua manifestant ꝛ rep̄hendūt [Qui aūt facit veritatē].i. opera conformia volūtati dei [vēit ad lucē].i. in palā [vt manifestent opera eius] Tho. scʒ ad alioꝝ exēplar ꝛ edificationē [q̄a in deo sunt fctā].i. ad gloriā dei. Circa p̄sens euāgeliū vbi dr̄. Sic deus dilexit mūdū dicit Hugo de prato ꝙ maria charitas dei patris ad hominē x̄p̄ū ad q̄ttuor demōstrat. Primo q2 filiū suū hominē ꝛ naturā hūanā tanꝙ i sp̄ōsam sibi accepit vt cātat hodie celesti sp̄ōso iuncta ē ecclīa Ecce mirabilt amor ꝙ iperator diues: potēs ꝛ pulcher: sapiens etn9: accepit paupculā iualidā: i sipiētē ꝛ morte ꝯdēnatā ad heb. ij. Nus ꝙ āgelos app̄hēdit sʒ semē abrahe. Secūdo in eo ꝙ eūdē filiū postꝙ carnē assumpsit fecit. xxxiij. ānis seruire hoīeʒ erudiēdo ꝛ informādo: ꝛ tandē p ipso redimendo cōstituit euʒ mori Tertio in eo ꝙ homies sibi in filios adoptauit ꝛ fratres x̄pi eē voluit. Ioh. i. Johan. iij. Uidete qualeʒ dilectōeʒ dedit nobis deus vt filij dei noīemur ꝛ sim9. Quarto ꝙ hoīes sic redēptos et i filios adoptatos hēdes regni sui fecit cū filio suo iesu x̄po. ad romāos viij. Filij dei sum9. Si aūt filij ꝛ heredes: hēdes q̄dē dei: cohēdes aūt x̄pi.

¶ Feria tertia penthecostes euāgeliū scōꝫ Johānē. x. ca.

In illo tp̄e. Dixit iesus discipulis suis. Amen amē dico vobis. Qui nō intrat per ostiū in ouile ouiū: sʒ ascēdit aliūde ille est fur ꝛ latro. Qui autem intrat per ostiuʒ pastor est ouiū: huic ostiarius aperit: ꝛ oues vocē eius audiūt ꝛ p̄prias oues vocat noīatī: ꝛ educit eas. Et cuʒ p̄prias oues emiserit āte eas vadit: ꝛ oues illū sequunt: quia sciunt vocē eius. Alienū auteʒ non sequuntur sed fugiūt ab eo quia nō nouerūt vocē alienorum. Hoc p̄uerbium dixit eis Jesus. Illi autem nō cognouerūt quid loqueret eis Dixit ergo eis iteruʒ iesus. Amē amen dico vobis: quia ego sum ostiū ouiuʒ. Omēs quotquot venerunt ante me fures sunt ꝛ latrōes: sʒ nō audierūt eos oues. Ego suʒ ostiū per me si quis introierit saluabit ꝛ ingrediet et egredieт: ꝛ pascua inueniet. Fur nō venit nisi vt furetur: ꝛ mactet ꝛ p̄dat. Ego veni vt vitā habeāt ꝛ abūdātius habeāt

¶ Postilla.

¶ Amen amen dico vobis: q̄ ꝛc. Joh. x. Hystoria hui9 euāg. fctā ē āno x̄pi. xxxij. vi. kal. octobris sabbato. iditōe. v. luna. xij. Añ initiū illius euāgelij scribit sctūs iohānes in p̄cedēti ca. ꝙ x̄ps dixit In iudiciū ego in hūc mūdū veni vt q̄ nō vidēt videāt: ꝛ q̄ vidēt ceci fiāt. Et audierūt quidaʒ ex phariseis q̄ cū ip̄o erāt: ꝛ dixerunt ei. Nūq̄d ꝛ nos ceci sum9? dixit eis iesus. Si ceci essetis nō haberetis pctm̃. Ly. q2 si nō vidissent opa x̄pi haberēt aliquā excusatōnē de hoc ꝙ nō crediderit. nūc vero dicitis: q2 videm9 pctm̃ vestrū manet. i. aggrauat. Tūc stati seq̄t euāgeliū hodiernū [Amen amē dico vobis] Tho. i. i x̄itate dico vobis [Qui nō intrat p ostiū]. i. p humilē ꝛ paupem [in ouile ouiū]. i. i cōgregationē fideliū: ꝛ in ecclīam dei i qua grex diuinit9 cōtinetur [sed ascēdit aliūde] siue per pecuniā siue p falsaʒ iusticiā: siue p violētiā [Ille ē fur]

rapiēdo qd nō est suū[latro] retinē
do qd rapuit. Ly. Hoc faciūt mali ho
mines statū p̄latiōis indebite asseqn
tes[Qui aūt itrat p ostium].i. p xp̄m
[pastor ē ouiū: huic ostiarius aperit]
id est spūssanct⁹ reuelat veritatem vt
sciat oues pascere[oues vocez eius
audiūt] Ly. i. doctrinā recipiunt[p
prias oues vocat noīatim] id est cer
tissime nouit dn̄s q̄ sunt eius: vocat
eas nō solū voce exterioris p̄dicatōis
sed interne inspiratōis[educit eas]
Ly. de tenebris ignorātie[Et cuz p
prias oues emiserit ante eas vadit] p
exēpla bonoꝝ operū[oues illum se
quūtur] scz exēpla vestigia sui pasto
ris[q sciūt vocē ei⁹] per inspiratōes
diuinas[Alienū aūt nō sequunt] scz
q̄ est alienus a deo vita doctrina: si
cut ē hēticus q̄libet puersus doctor
[sed fugiūt ab eo q nō nouerūt vocē
alienoꝝ] id est non approbant nec se
quunt. Hor. Isti alieni sūt pseudo p
phete: de q̄bus dicit Math. vij. Attē
dite a falsis pphetis q̄ veniūt ad vos
in vestimentis ouiū: intrīsecus autez
sunt lupi rapaces[hoc puerbium di
xit eis iesus. Illi aūt nō cognouerūt
quid loq̄ret eis] Tho. i. nō intellexe
rūt q̄s esset pastor: q̄s fur: que oues
[Dixit ergo eis iterum iesus. Amen
amen dico vobis: q ego suz ostiū oui
uz] p quod intrāt oues ad fidē[Oēs
quotquot venerunt ante me] Tho. s.
ex se: nō missi vel non inspirati: a deo
[fures sunt] rerū dignitatū[latro
nes] aīaruz q eas occidunt per fal
sam doctrinam[Ego sum ostium: p
me si q̄s introierit]. s. in ecc̄liam so
cietatē fideliū[saluabit] per gratiam
[igredie] scz ad ɔtēplatōnē deitat
[egrediet] scz ad cōsiderationē glo
riose hūanitat in xp̄o [pascua iue
niet] q vtraq3 cōsideratio erit delecta
bilis iocūda: vt p3 Isa. xxxiij. Regē
in dcore suo videbūt[fur. i. q̄cūq3 per
me nō ingredit[non venit nisi vt fu
ret]. i. vt sibi vsur pet dn̄atum hono
rē in plebe[mactet] p falsam doctri
nā[pdat]. i. mittat in dānatōnē eter
nā[Ego veni vt vitā habeāt] Tho. in
p̄senti p gratiā[abūdanti⁹ habeāt]
in futuro per gloriam. Unde aposto
lus. i. Cor. ij. Oculus nō vidit nec au
ris audiuit nec in cor hominis ascen
dit: que preparauit deus his qui dili
gunt eum. Circa presens euangeliuz
vbi dicitur. Per me si quis introie
rit. Notandum q hugo de prato di
cit q xp̄s dei filius ppter nostram sa
lutē quatuor itinera pegit. Primuz
fuit de celo in terram veniendo quā
do carnem assumpsit de gloriosa vir
gine maria. Johan. vi. Exiui a patre
et veni in mundum. Et hoc iter fuit
penosum: quia penalitates humane
nature assumpsit: vt p3 Isa. liij. Ue
re languores nostros ip̄e tulit dolo
res nostros ipse portauit. quia hic in
mundo trigintatribus annis vixit et
nunq̄ risit. Secundū iter fuit de mū
do ad inferos descendendo quando
sedentes in tenebris visitauit: et hoc
fuit iter victoriosum: quia portas in
ferni cōfregit. Tertium fuit de infer
no ad mūduz redeundo q̄n cōfractis
inferis cum magna preda a mortuis
resurrexit. Quartum fuit de mundo
ad celum ascendendo: quando in die
ascensionis videntibus apostolis ele
uatus est nubes suscepit eū ab ocu
lis eorum hoc iter fuit valde gau
diosum. Unde p̄s. Ascendit deus i iu
bilatione dominus in voce tube.

Feria quarta pēthecostes euangeliū secundum Johannem. vi.

In illo tp̄e. Dixit ie
sus turbis iudeoruz
Nemo pōt vēire ad
me nisi pat q̄ misit me traxe
rit eū. Et ego resuscitabo eū
i nouissimo die. Scriptū ē in
pphetis. Erunt oēs docibi
les dei. Ois q̄ audiuit a pa

tre ꝛ didicit venit ad me: nō
qꝛ prē̄z vidit quisq̄ꝫ nisi is q̄ est
a deo: h vidit prē̄z. Amē amē
dico vobis: q̄ credit i me hꝫ
vitā eternā. Ego sum panis
vite. Prēs vestri mādicaue
rūt māna i deserto ꝛ mortui
sunt. Hic ē panis de celo de=
scēdēs vt si q̄s ex ipso mādu
cauerit non moriatᷣ. Ego suꝫ
panis viuꝰ q̄ de celo descēdi
si quis manducauerit ex hoc
pane viuet ieternū. Et pāis
quē ego dabo caro mea ē ꝓ
mūdi vita ¶ Postilla

¶ Nemo pt̄ venire ad me nisi
Johā. vi. Hystoria huius euāgelij fa
cta ē anno xp̄i. xxxij. xviij. kal. Maij
feria. iij. luna. xxiij. inditiōe. v. Ante
initiū illius euangelij scribit sanctus
iohannes in eodem ca. ꝙ iudei mur
murauerunt de illo verbo quod xp̄s
dixit. Ego suꝫ panis viuus qui de ce
lo descendi: et dicebant. Nonne hic ē
iesus filius ioseph: cuiꝰ nos nouimꝰ
patrē et matreꝫ quō ergo dicit hic qꝛ
de celo descendi. Respondit ergo ie=
sus ꝛ dixit eis. Nolite murmurare in
uicem [Nemo potest venire ad me]
Tho. propter fidem credendo ꝛ emā
do nisi pater meus traxerit eū] id est
adiuuet eum per gratiam suam. No
tandum est ergo scḋm Tho. ꝙ pater
omnes trahit: quia omnibus offert
gratiam: non tamē omēs trahuntᷣ vtᷣ
veniunt ad xp̄ꝫ quia ꝛ si oībus offera
tur gratia non tamen eam omēs acci
piunt [et ego resuscitabo eū in nouis
simo die] Ly. quia nō est aīa ad ple=
nuꝫ beata donec fuerit corpori reuni
ta [Scriptum est in ꝓphetis. Erunt
omnes docibiles dei] Tho. i. capaces
diuine doctrine [Oīs qui audiuit a
patre] scꝫ diuinas inspirationes pci=
piēdo [ꝛ didicit] eas sequendo [venit
ad me] ꝑ fidem formatā in presenti: ꝛ
per gloriā in futuro [nō qꝛ patrē vidit
quisq̄ꝫ: nisi is q̄ est a deo] scꝫ filiꝰ qui
naturalitᷣ ꝓcedit a patre [Amē amē
dico vobis qui credit in me hꝫ vitam
eternā] Tho. id ē meipsum q̄ sū vita
eterna. [Ego sum panis vite] qꝛ ille
est verus panis qui potest preserua=
re a morte et dare vitam eternā: talis
panis est christus [Patres vestri mā
ducauerunt māna in deserto] ꝑ qua=
draginta ānos vt habetᷣ Exodi. xvi.
Deuteronomij. viij. [et mortui sunt]
omnes corporali morte [hic est panis
de celo descendēs] per incarnationē
quem prefigurabat māna [vt si quis
ex ipso manducauerit] scꝫ digne] nō
morietur] Tho. i presenti per culpā:
et in futuro per eternam penā [Ego
suꝫ panis viuus] id est viuificans co
medentem [qui de celo descendi] vt
essem panis hominum qui eram pa
nis angelorum [Si quis māducaue=
rit ex hoc pane viuet ineternum] qꝛ
iste panis in manducantem non con
uertitᷣ: sed eū in se conuertit: scḋm ꝙ
dictum est a beatissimo Augustino.
Nec tu me mutabis in te sicut cibuꝫ
carnis tue: sed tu mutaberis in me.
[Et panis quem ego dabo caro mea
est] ipsa enim caro dn̄i nostri iesu xp̄i
ꝛ ipse totus xp̄s ibi veracitᷣ continetᷣ
secundum deitatem corpus et aīam.

In octaua pēthecostes euā
gelium scḋm Johannē. iij. c.

In illo tp̄e. Erat hō
ex phariseis nicode
mꝰ noīe pⁱceps iu=
deoꝝ. Hic venit ad iesū no
cte: ꝛ dixit ei. Rabbi: scimus
qꝛ a deo venisti mgr̄. Nemo
enī pōt h signa facere q̄ tu fa
cis: nisi fuerit deꝰ cū illo. Rn̄
dit iesꝰ ꝛ dixit ei. Amē amen
dico tibi nisi q̄s renatꝰ fuerit
denuo non potest videre re=

gnū dī. Dicit ad eū nichodemus. Quō pōt hō renasci cuz sit senex. Nunqd pōt in ventrez matris sue iterato itroire et renasci? Respōit iesus. Amen amē dico tibi: nisi qs renatus fuerit ex aqua ꝛ spiritusancto: nō potest itroire in regū dei. Quod natuz est ex carne caro est: et quod natuz est ex spiritu spiritus est. Non mireris quia dixi tibi: optet vos nasci denuo. Spiritus vbi vult spirat: ꝛ vocem eius audis: sed nescis vnde veniat aut quo vadat. Sic est omnis qui natus est ex spiritusancto. Respondit nichodemus ꝛ dixit ei. Quo modo possunt hec fieri? Respondit iesus et dixit ei. Tu es magister in israel ꝛ hec ignoras. Amen amen dico tibi: quia quod scimus loquimur: et quod vidimus testamur: et testimoniū nostrum non accipitis. Si terrena dixi vobis et nō creditis: quomodo si dixero vob celestia credetis. Et nemo ascendit in celuz nisi qui descendit de celo filius hominis qui est in celo. Et sicut moyses exaltauit serpentem in deserto: ita exaltari oportet filiuz hominis: vt omnis qui credit i ipsum non pereat: sed habeat vitam eternam.

¶ Postilla.

¶ Erat hō ex phariseis Nichodemꝰ nomīe ꝛc. Joh. iij. Hystoria huiꝰ euāgeliȷ̄ facta est āno xp̄i. xxxi. xvi. kal. maij. feria. iiij. īdictiōe. iiij. luna. v. Ante initiū illius euāgeliȷ̄ scribit sctūs iohānes in p̄cedenti ca. Cuz iesus esset hierosolimis i pascha in die festo multi crediderūt in noīe eiꝰ vidētes signa eius que faciebat. Tūc postmodū sequit̄ euāgeliū hodiernū [Erat homo ex phariseis] Iste enim fuit vnus illoꝝ de quibꝰ Joh. ij. dr̄ ꝙ multi crediderūt in iesum videntes signa q̄ faciebat: sed p̄pter iudeos nō cōfitebant̄ vt de synagoga non eijcerent̄ [ex phariseis]. Tho. Hec secta erat probabilior ꝛ honorabilior inter omnes sectas iudeoꝛuz [Nichodemꝰ nomine] ipse eīm postmodū sepe iuit ad xp̄m vt habetur Johā. xix. [princeps iudeoꝝ] fuit eīm magnus īter iudeos ꝛ honoratus [hic venit ad iesuz nocte] timuit eīm venire in die ne incurreret indignationē iudeoꝝ q̄ iā cōspirauerāt. Joh. ix. vt si qs eum cōfiteret̄ xp̄m extra synagogā fieret [ꝛ dixit ei. Rabbi scimus qꝛ a deo venisti magister] Lyr. i. certū est mihi ꝙ tua doctrina est vera ꝛ a deo data: ꝛ nō humanitꝰ cōficta [Nemo pōt hec signa facere q̄ tu facis nisi deus fuerit cuz eo. Respondit iesus ꝛ dixit]. Lyr. hic ponit̄ xp̄i responsio: qꝛ videbat nicodemuz fideliter ꝛ veraciter q̄rere doctrinam quantuz ad secreta fidei ꝛ iō incepit a p̄mo sacramento scz baptismi qui est regeneratio sp̄ūalis: ꝛ p̄ cōsequens necessaria ad salutez. [Amē amen dico tibi nisi quis renatus fuerit denuo]. i. iterum per generationē sp̄ūalē [nō pōt videre regnū dei]. Lyr. visio eīm dei nō pōt hominibꝰ cōpetere nisi per gratiā: et ad hāc gratiā cōsequendā requiritur generatio sp̄ūalis per quaz hoīes fiunt filiȷ̄ dei: et p̄ cōsequēs heredes vite celestis [dicit ad eū nicodemꝰ: quō potest homo renasci cū sit senex: nūqd pōt in ventrē sue matris iterato introire ꝛ renasci]

q.d.nõ:quia quãtitas nõ pmittit[Respondit iesus. Amen amen dico tibi nisi qs renat⁹ fuerit ex aqua ꝛ spũsancto].q.d. Tu de carnali generatione ĩtelligis q̃ ego de spũali generatõe dico.nisi qs renat⁹ fuerit spũali gñatõe q̃ fit ex aqua ꝛ spũsancto[nõ põt ĩtroire ĩ regnũ dei]Ex hoc habem⁹ ꝙ baptism⁹ est q̃dã spiritualis generatio: ꝛ est primũ sacramẽtũ ꝛ ianua oĩm sacramẽtoꝝ:ꝛ sine eo nullus saluaꝛ[qd̃ natũ ẽ ex carne] scđ͡z virtutẽ carnalis generationis[caro ẽ].i.cõstituiꝛ ĩ vita carnali tm̃[ꝛ qd̃ natũ ẽ ex spũ:spũs est].i.cõstituiꝛ in vita spirituali [non mireris].i.nõ debes admirari[ꝙ dixi tibi:oportet vos nasci denuo]ꝙ nõ loquor de generatiõe carnali de qua tu arguis:s͡z de spũali[Spũs vbi vult spirat]sc͡z dãdo grãm cui vult: vt ad Roma.ix.Cui vult misereꝛ ꝛ quẽ vult indurat[Et vocẽ eius audis]sc͡z ĩ p̄dicationibus:vt pt͡z Math.x.Nõ em̄ vos estis q̃ loquimini: s͡z spũs patris vestri qui loquiꝛ in vobis [et nescis vnde veniat aut q̃ vadat]Añ Augu. dicit ꝙ illa verba de spũsctõ intelligẽda sunt qui in pphetis ꝛ in scripturis sacris loquitur: sed principiũ huius scripture sc͡z spũssanctus ꝛ eius finis sc͡z beatitudo celestis nobis occultaꝛ ꝛ sola fide tenetur[Sic est oĩs q̃ nat⁹ ẽ ex spũ]sc͡z sancto.i.in vita spirituali cõstituiꝛ[Respondit nicodemus ꝛ dixit ei.Quõ põt hec fieri] Gor.in hoc notatur diligẽtia in nicodemo: quia ꝙ nõ cessauit querere donec ĩtelligeret [Respõdit iesus ꝛ dixit ei. Tu es magister ĩ israel ꝛ hec ignoras] Gor. q.d.quẽ iudei magnũ doctorez reputant:ꝛ tamẽ ignoras fidei initia ꝛ viã salutis[Amen amẽ dico tibi ꝙ quod scimus loquimur]sc͡z ego ꝛ mei apostoli[ꝛ quod vidimus testamur: ꝛ testimoniũ nostrũ nõ accipitis] sic pbatũ et certum[Si terrena dixi vobis] Tho.de regeneratiõe baptismi q̃ fit in aq̃ ꝛ spũ[nõ creditis: quõ si dixero vobis celestia credetis] scilicet generationẽ eternam filij dei a patre ꝛ filio credetis[Et nemo ascẽdit ĩ celũ] .i.nemo h͡z virtutẽ illuc ascendẽdi ppria potestate[nisi q̃ descẽdit de celo filius hoĩs q̃ est in celo p presentiã et immensitatẽ diuinitatis:s͡z qlibet homo q̃ ascendit ꝛ saluatur ascẽdit per xp͡m[Et sicut moyses exaltauit serpẽtẽ] Hic xp̄s agit de sua passiõe a qua virtutez habet baptism⁹ ꝛ oĩa alia sacramenta dicẽs[Sicut moyses exaltauit serpentẽ]vt legiꝛ Nume.xxi.ꝙ murmurantib⁹ iudeis ɔ̄ deũ ꝛ moysen:et dicẽtib⁹. Aĩa nostra nauseat super cibo isto leuissimo: imisit deus serpentes ignitos q̃ eos interficiebãt Clamãte aũt moyse ad dñz:iussit dominus serpentẽ fieri eneũ et affigi in palo:vt aspiciẽtes in eũ percussi a serpentibus sanarenꝛ. Hic serpens fuit figura passionis xp̄i: quia serpẽs eneus affixus in palo fuit christus:innocens affixus ĩ patibulo crucis: ad cuius aspectũ scilicet per fidẽ et amorẽ sanaꝛ ĩ nobis venenũ peccati et ignite cõcupiscentie[ita exaltari oportet filiũ hoĩs]Thomas. hic ostendit moduz sue passionis.Voluit autẽ dominus noster iesus christus illo modo mori sc͡z exaltat⁹ in cruce: vt sicut terram purgauerat sua ɔuersatõe: ita purgaret aerem ꝛ omnia celestia sua passiõe:ꝛ vt terrena cũ celestibus pacificaret. Et ideo stetit quasi medi⁹ inter celũ ꝛ terrã: vt patet per apostolũ dicentẽ. Pacificãs per sanguinez crucis eius siue que sunt in terris siue q̃ ĩ celis sunt[vt oĩs q̃ credit in ipsum]sc͡z vera fide [nõ pereat]morsu serpentũ.i.demonũ,infectione vicioꝝ ꝛ morte supplicioꝝ[s͡z habeat vitam eternã]hic in spe:ꝛ postea in re. Circa pñs euangeliũ vbi dr̄. Nisi qs renatus fuerit.Notandũ ꝙ Hugo de prato dicit: ꝙ deus a principio mũdi vsq͡z mõ cõtra pctm̃ originale tollẽdũ remedia ordinauit.Nam homo fecit morbum:ꝛ deus fecit remediũ.Primum remediũ fuit sacrificiũ p adul

tis: ꝛ inde est ꝙ antiqui patres deo sacrificiũ offerebãt. Si aũt paruuli moriebant ante vsuz liberi arbitrij: sufficiebat eis fides parẽtũ: vt sicut fuit a parẽtibus ĩtroductũ pctm̃: ita p eos dẽ deleret. Si aũt parẽtes puulorũ q̃ moriebant nõ erãt fideles: puuli non sanabãtur. Scd̃m remediũ fuit circũcisio tẽpore abrahe: quia deus mãdauit abrahe ꝙ ipse ꝛ posteri eius debebant circuncidi. Tertiũ remediũ fuit babptism⁹ quẽ xp̃s instituit: qui non solũ purgat pctm̃ originale ꝛ actuale sed etiã aperit celũ: qđ circũcisio non fecit. Et hoc facit baptism⁹ in ꝟtute passiõis xp̃i: ꝛ in signũ hui⁹ exiuit de latere xp̃i sanguis ꝛ aqua.

¶ In festo corpis xp̄i euãgelium scd̃m Johãnẽ. vi. ca.

In illo tp̃e. Dixit iesus discipulis suis ꝛ turbis iudeoꝝ. Caro mea vere ẽ cib⁹ ꝛ sanguis me⁹ vere est potus. Qui mãducat meam carnem ꝛ bibit meũ sanguinẽ ĩ me manet et ego in eo. Sicut misit me viuẽs pater ꝛ ego viuo ꝓpter patrem: et qui mãducat me et ipse viuet ꝓpter me. Hic est panis qui de celo descendit. Non sicut manducauert patres vestri mãna in deserto ꝛ mortui sunt. Qui mãducat hunc panem viuet ineternum. ¶ Postilla.

¶ Caro mea vere est cibus ꝛ sanguis ꝛc. Jo. vi. Hystoria hui⁹ euãgelij facta ẽ anno xp̃i. xxxij. xviij. kal. maij. feria. iiij. inditiõe. v. luna. xxiiij. Ante initiũ illius euãgelij scribit sanctus iohãnes in eodẽ ca. ꝙ xp̃s dixit turbis iudeoꝝ. Amen amẽ dico vob nisi mãducaueritis carnẽ filij hominis ꝛ biberitis eius sanguinẽ nõ habebitis vitã in vobis. Tunc postmodũ sequit euangeliũ hodiernũ. Caro mea vere est cibus. Hic xp̃s loqtur de sacramento eucharistie: in q̃ sacramento cõtinet vera caro xp̃i crucifixi in cruce: ꝛ sanguis eius effusus ĩ passione: dicẽs [Caro mea vere est cibus ꝛ sanguis meus vere ẽ pot⁹] Ly. Caro eñ ꝛ sanguis xp̃i reficiũt aĩaz que immortalis est. Cib⁹ aũt corpalis reficit tantũ corpus: quod est icorruptibile. Unde Aug. Cũ ĩ cibo ꝛ potu homines id appetant vt oĩno nõ esuriant neq̧ sitiant: hoc veraciter nõ prestat nisi iste cib⁹ ꝛ potus q̃ eos a q̃bus sumit ĩmortales ꝛ ĩcorruptibiles reddit. ꝛ facit socios sanctoꝝ: vbi pax erit ꝛ vnitas [qui mãducat meã carnem] spirituali mãducatione [ꝛ bibit meuz sanguinẽ] per dilectionez [in me manet: ꝛ ego ĩ eo] Tho. in iam dictis ꝟbis dat xp̃s intelligere differẽtiã isti⁹ cibi ad alios carnales cibos. Alij eñ cibi ꝯuertunt in mãducantẽ iste cib⁹ manducãtẽ in se cõuertit: vt dictũ est sancto augustino. Non tu me mutab in te sicut cibuz carnis tue sed tu mutaberis in me [sicut misit me viuens pater] Tho. i. hoĩem fecit [sic ego viuo ꝓpter patrẽ] referendo totã vitaz meã ad ipz. [Et q̃ mãducat me ꝛ ipse viuet ꝓpter me] qꝛ vnimur deo per fidem ꝛ dilectionẽ in ꝑceptione sacramenti [Hic est panis q̃ de celo descẽdit] i. de sinu patris. Ansel. Ut panez angeloꝝ mãducaret hõ: rex angeloꝝ factus est homo [non sicut manducauerũt patres vestri mãna in deserto ꝛ mortui sunt] Ly. ꝛ iõ nõ fuit vere cib⁹ celestis: sed tm̃ figura eius: qꝛ vitã spiritualem nõ ꝯferebat sed eandẽ dari in hoc sacramento prefigurabat. Sicut enim manna deuotis ꝛ gratis dabat oĩm ciboꝝ delectamentũ. Malis aũt erat insipiduz: sicut dicit Nume. xxi. Anima nostra nauseat super cibo isto leuissimo: sic eucaristia digne sumẽtib⁹ est vite spiritualis solaciũ: ꝛ in

digne sumentib⁹ iudiciū[qui mādu
cat hūc panē]Lyra. digne[viuet in=
eternū]Unde Aug. quia ex nobis vi
tā eternā habere nō possum⁹: panem
celi māducare debem⁹ vt viuamus.
Uñ Remigius. Cū oīs salus corpis ⁊
anime est in corporis et sanguinis su
sceptiōe: honorem⁹ xp̄m in hoc sacra
mēto: vt mediāte hoc sacratissimo sa
cramēto ad eternā salutē pueīre me=
reamur. Uñ circa pñs euangeliū vbi
dicit. Qui manducat hūc panē: notā
dū ꝙ panis ⁊ vinū inter consueta nu
trimēta maxie corpus nutriūt ⁊ sustē=
tāt. Instituit ergo dñs iesus xp̄s sub
his speciebus: vt intelligerem⁹ ꝙ ꝑ
hoc ꝙ sicut panis ⁊ vinū maxie nutri
unt corpus ⁊ sustentāt: sic cōtentū sub
istis specieb⁹ maxime sustētat nutrit
⁊ reficit aīam. Hoc eñ sacramētū di=
gne sumptū inter oīa alia sacramen=
ta plus efficit ⁊ auget charitatē: ⁊ con
sequēter oēs virtutes: et maxime va=
let ad dimissionē oīz peccatoꝝ ⁊c. Uñ
etiā magister sñiaꝝ li. iiij. distin. xi. di=
cit ꝙ sub hmōi specieb⁹ panis ⁊ vini
post ꝯsecrationē sūt oīa q̄ sunt in xp̄o
in sua existentia naturali: qꝛ ibi ē pu=
rissima caro xp̄i siue corpus eius: qđ
fabricāte spiritusancto tractū fuit de
super benedicto vtero virgīs glorio=
se ⁊ quod nūc glorificatum est ī celo.
Secūdo quia caro xp̄i non viuit sine
sanguīe: ideo est etiā ibi sanguis iste
preciosus q̄ emanauit abūdāter per
mutiplicia vulnera dñi nr̄i iesu xp̄i.
Tertio qꝛ nō est verus homo sine aīa
rationali ꝓpter quod etiaz est ibi aīa
christi: cui datus est spūssanct⁹ nō ad
mēsurā. Quarto qꝛ xp̄s est ver⁹ de⁹:
ideo ꝯsequenter est ibi ꝑsona filij dei
sue humanitati vnita in vnitate sup
positi. Et sicut hec q̄ttuor sunt ꝙ qđ=
libet eoꝝ est veracit sub specie panis
ita ⁊ oīa simul ⁊ quodlz in calice sub
specie vini ꝯtinet. nec plus sub specie
panis q̄ in calice sub specie vini cōti
net: aut ecōuerso: sed idē per oīa ⁊ eo
dem mō ⁊c. Itē notandū ꝙ xp̄iani nō
adorāt in hoc sacramēto panem: cuz
ex fide sciūt illū ibi nō esse: sed substā
tialiter versum in xp̄i veruz corpus.
Nec adorāt species sacramētales: vt
deū et accidētia que remanserūt: sed
adorāt dñm deū verū ⁊ hominez sub
istis speciebus inuisibiliter existentē
⁊ realiter presentē. Sic similiter in ca
lice post cōsecrationē non adorant vi
nū cū nō sit ibi: sed est substantialiter
versum in sanguinē xp̄i. Nec adorāt
species vini vt deū: sed adorant xp̄m
dñm verū deū ⁊ hoīem sub istis spe=
ciebus: sic inuisibiliter existentē ⁊ rea
liter presentē. Item notandū ꝙ nō dꝫ
quisq̄ credere ꝙ in diuisiōe hostie di
uidat ⁊ laceret corpus xp̄i. Aut ꝙ in
hostie sumptiōe corpus xp̄i conterat
dentib⁹ aut ꝙ corpus xp̄i digeratur
⁊ in corpus sumentis ꝯuertatur sicut
⁊ alij cibi: sed sole species frangunt ⁊
atterunt: qb⁹ consumptis desinit ibi
esse corpus xp̄i: ⁊ remanet ī aīa solus
sacramēti effectus: qui est aīe refectō
per augmentum gratie ⁊ virtutum.
Uñ etiā Damasce. dixit. Dū spēs sen
titur sacramētū est: dū autem desinit
sentiri sacramentū nō est ⁊c. Itē sciē=
dū ꝙ tota ecclesia catholica isto sacra
mento reficitur. Unde Grego. Offer
tur eñ pro gloria beatoruz: ꝓ salute
viuoꝝ: et ꝓ subita liberatione in pur
gatorio detentoꝝ. Ad quod designan
dum hostia frangitur in tres partes
⁊ xp̄s integraliter est in qualibet. Uñ
de hoc dꝛ ī decretis. In qualibet par=
te hostie totus et integer est xp̄s de⁹
xvi. q. ij. Singuli. Uñ etiaz Gregori=
us papa. Particula ī calice missa si=
gnificat beatos ī patria: qui vino eter
ne dulcedinis inebriantur. Alie vero
due particule que dentib⁹ atterunt:
significant illos qui vel in presenti vi=
ta vel etiam in purgatorio in penis
transitorijs affliguntur.

¶ Dominica pr̄ia post octa=
uas pēthecostes euangeliuz
scđm Lucā. xvi. capitulo.

In illo tpe. Dixit iesus turbis iudeorū et phariseorū. Hō qdā erat diues q̄ induebat purpura et bisso: et epulabat quotidie splēdide. Et erat qdam mēdicus noīe lazarus q̄ iacebat ad ianuā ei⁹ vlcerib⁹ plenus: cupiēs saturari d̄ micis q̄ cadebāt de mēsa diuitis et nemo illi dabat. Sz et canes veniebāt et lingebāt vlcera eius. Factū est aūt vt moreretur mēdicus et portaret ab angelis in sinū abrahe. Mortuus est aūt et diues et sepultus est in iferno. Eleuās aūt oculos suos cū esset i tormētis vidit abrahā a lōge et lazarū in sinu ei⁹: et ipe clamās dixit. Pat abrahā miserere mei et mitte lazarū vt intigat extremū digiti sui i aquā vt refrigeret linguā meā qr crucior in hac flāma. Et dixit illi abrahā. Fili recordare qr recepisti bona in vita tua et lazarus similr mala: nūc aūt hic cōsolat: tu vo cruciaris. Et in his oībus inter nos et vos chaos magnū firmatū ē vt hi q̄ volūt hinc trāsire ad vos nō pñt. neqꝫ inde huc trāsmeare. Et ait. Rogo ergo te pr vt mittas eū in domū patris mei. Habeo eniz quinqꝫ fratres vt testet illis ne et ipi veniāt in locū hūc tormētorū. Et ait illi abrahā. Hñt moysen et pphetas audiāt illos. At ille dixit: non pr abrahā: sed si qs ex mortuis ierit ad eos pniam aget. Ait aūt illi. Si moysen et pphetas nō audiūt neqꝫ si qs ex mortuis resurrexerit credēt ¶ Postilla

¶ Homo quidam erat diues Luce. xvi. Hystoria hui⁹ euāgelij facta est anno xpi. xxxij. v. kal. octobris dñica inditione qnta. luna. xiij. Ante initiū presentis euāgelij scribit sanctus lucas in eodē capi. qꝛ xps dixit. Qui fidelis est in minimo et i maiori fidelis est: et qui in modico iniqu⁹ est et in maiori iniquus est. Nō potestis deo seruire et māmone. Audiebant aūt hec oīa pharisei q̄ erant auari et deridebant eū. Et ait illis. Vos estis q̄ iustificatis vos coraz hoībus. deus aūt nouit corda vestra: qr qd hoībus altum est: abhominatio est apud deū Tunc postmodū sequit euā. hodiernum [Homo qdam erat diues] Huil. Hoc euāgeliū dictū est contra phariseos auaros irridentes dñm exhortātem ad largitionē elemosinarum. Et describit hic xps duos hoīes. vnū diuitē: et alterū pauperē [Homo quidā] Glo. diues ignotus fuit ante deū: io noīe nō designat [erat diues] Ly. Ecce supfluitas in censu [qui induebat purpura et bisso] ecce excessus i vestitu. Beda dicit qꝛ bissus est genus candidissimi et nobilissimi lini q̄ tm̄ nascit i egypto. lino igit vtebat interi⁹ ad carnē pp̄ter mollicie: purpura exterius pp̄ter inanē gloriā [et erat quidam mendicus noīe lazarus] Ly. exprimit aūt eius nomē: qr erat cognitus deo per approbationē. Non fuit iste lazarus frater magdalene et marthe: sed fuit alius lazarus q̄ diu vixerat ante xp̄m [qui iacebat ad ianuaz diuitis vlceribus plenus] Lyr. vt ex vicinitate magis appareret duritia diuitis: et probaret patientia paupis [cupiēs saturari d̄ micis] Ly. nō dicit preciosis [q̄ cadebāt de mēsa diuitis]

in quo apparet maxima duritia diui
tis: eo q perire permittebat vñ paup
poterat subleuari[ꝛ nemo illi dabat]
Glo. quia qualis dñs: talis et familia
[Et canes veniebāt et lingebant vl-
cera eius] Ly. Brutalis pietas in lin
gendo vlcera paupis arguit duritiā
diuitis: qꝛ curabiliores erant canes
pauperi q̄ eoꝝ dñs [Factū est aūt vt
moreref mēdicus] in patiētia ꝓbus
et purificatꝰ sicut aurū in igne[ꝛ por
taref ab angelis in sinū abrahe] Ly.
id est ad limbū sanctoꝝ patrū: vbi de-
scendebant iusti morientes anteq̄ im
pedimentū glorie ꝑ passionē xp̄i essꝫ
amotū[mortuꝰ est aūt ꝛ diues] qꝛ di-
uitie non pñt hoīem a morte p̄serua
re[ꝛ sepultus est in inferno] Ly. scilꝫ
dānatorū: qꝛ erat dyaboli parrochia-
nus; ergo sepultꝰ est in eiꝰ cimiterio
Guil. in profunditate penarū positus
est. Vñ apoc. xviij. Quantū ī delicijs
fuit tm̄ date ei tormentū ꝛ luctū[Ele
uans aūt oculos cū esset in tormētis]
Ly. qꝛ eius oculi aperti sunt ꝑ penā
q̄ ante clausi erant per culpam[vidit
abrahā a lōge] Ly. qꝛ multū ēt āte ap
tionē ianue celestis distabat statꝰ ele
ctorū a statu reproboꝝ: intantū q im
possibile erat transitꝰ ab vno ī altum
Nā scdꝫ beatū Gre. ꝛ ēt ponif in. iiij.
lib. sen. in fine q damnati in inferno
positi ante diē iudicij beatos sup se ī
requie intendunt: et etiam beati ī ce
lo vident penas malorum in inferno
eternaliter ad augmentuꝫ sue glorie
q illa mala euaserunt[ꝛ ip̄e clamās
dixit pater abrahā] Gor. filius abrahe
fuit iste diues genere sꝫ non imitatio
ne[miserere mei] ecce stulta petitio.
Petit eī sibi misereri qui nec sui mi-
sertus est nec lazari: cum tm̄ scriptuꝫ
sit Jaco. ij. Judicium fit ei sine mise-
ricordia: qui hic non facit misericor-
diam[et mitte lazaruꝫ vt intingat ex-
tremū digiti sui in aquā] Unde Gre.
guttam aque petiuit qui micā panis
negauit. Guil. Plusq̄ mille ānis pe
tiuit nec vnq̄ obtinuit[vt refrigeret
linguā meam qꝛ crucior in hac flam
ma. Ly. in lingua plus cruciabatur:
quia per eaꝫ amplius peccauerat: et
hoc in duobus. primo per gustuꝫ co
medendo delicata fercula ꝛ bibendo
preciosa pocula. Scd̄o verba vana ꝛ
nociua proferendo: quia inter epu-
las splendidas magis relaxatur lin-
gua ad loquendum inepta. Vñ Sap.
xi. Per que quis peccat per hec ꝛ tor
quetur. [Et dixit illi abrahā. Fili re-
cordare quia accepisti bona] scꝫ tran
sitoria [in vita tua] Lyra. hoc sibi dici
tur ad augmentum pene sue: qꝛ ma-
ximum infortunij genus est fuisse fe
licē: vt dicitur. ij. de consolatione phi
lozophie [nunc autē hic consolatur]
ꝓpter meritū patientie[tu vero cru
ciaris] ꝓpter defectum misericordie
[et his oībus inter nos et vos chaos
magnū firmatū est]. i. distantia meri-
torum et distantia locoruꝫ aut statuū
[vt hi qui volunt hinc ad vos ire nō
pñt]. s. de loco beatoꝝ ad loca tormē
toꝝ[neqꝫ inde huc trāsmeare] Ly. qꝛ
anie separate sunt extra statum me-
riti et demeriti[Et ait. Rogo ergo te
pater vt mittas eum in domū patris
mei. Habeo enim quiꝫ fratres vt te
stef illis ne ꝛ ipsi veniāt in hunc locū
tormentorū] Ly. Nō dixit hoc chari-
tate ductus: cū illam non haberet: sꝫ
timore seruili ne impioꝝ cōsortio eiꝰ
pena augeretur: quia fuerat eis oc-
casio peccādi. tū ratione diuitiaꝝ q̄s
eis dimiserat ad abusuꝫ: tum exēplo
male vite qd̄ eis dederat ad sequēdū
[Et ait illi abrahā. Habent moysen]
qui docuit agenda: qꝛ lex instruit de
agēdis[ꝛ ꝓphās] q̄ docuerꝰt q̄ sūt cre
denda: et ista sufficiūt ad salutē: ideo
sequit̄[audiant illos] Ly. ex hoc patꝫ
q iste diues ꝛ amici eius erant de gē
te iudeoꝝ: qꝛ gētiles nō habebant do
ctrinā moysi ꝛ ꝓphetaꝝ [Non pater
abrahā: sed si. qs ex mortuis ierit ad
eos penitentiā agēt]. q. d. plus credēt
mortuis q̄ scripturis[Ait aūt illi. Si
moysen et ꝓphetas non audiunt ne

q si quis ex mortuis resurrexerit cre dent] Ly. hoc patuit per effectum q2 lazaro resurgenti xp̄o testimoniuȝ phibenti nō crediderūt: sȝ magis cū interficere voluerūt: vt habet Johā. xi. Similiter nec xp̄o resurgēti sȝ ma gis suaserunt falso ipsuȝ resurrexis se: ꝛ corpus eius a discipulis suis de sepulchro furatū fuisse: vt hr̄ Math. vlti. Ūn circa presens euangeliū vbi dr̄ Homo q̄dam erat diues. Sciendū q̄ diuitie sc̄dm se nō sūt male nec oēs diuites: sȝ abutentes diuitijs. Si enī male essent tunc de⁹ (qd̄ absit) eēt ma lus q̄ ē ditissim⁹ ꝛ potētissim⁹ Insup multi sancti fuerūt diuites q̄ placue rūt deo: sicut abrahā ysaac et iacob ꝛ patriarche: ꝛ ceteri plures sācti noui ꝛ veteris testamēti. Sequitur ī euan gelio. Mortu⁹ est ꝛ diues ꝛ sepultus est in inferno. Ūn querit hic q̄re de⁹ infernū fecit? rn̄detur q̄ hȝ regnū ce loꝝ p̄ bonis q̄ ei hic fideliter seruiūt sed q2 in mundo sunt multi factores mirabilr̄ deū prouocātes cū peccatis iō cōgruissimū fuit vt iustissim⁹ de⁹ carcerem haberet pro talibus. s. ifer num. Sȝ q̄ritur vbi sit infernus. Rn̄ detur q̄ sub terra. Primo q2 iustum est q̄ pessimi maxime distent a bonis in patria. s. a beatis: sed hoc fit p̄pter mediū intra terrā. Sc̄do congruū est p̄pter ignobilitatē loci. s. vt ignobilis simus locus a nobilissimo loco sc̄z ce lo maxime distet. Tertio ratione affe ctus. vt qui hic terrena p̄ deo colue runt ppetue in terra claudant. Seq̄ tur: inter nos et vos chaos magnuȝ firmatū est. i. distantia. Primo locoꝝ q2 boni ī celo et mali in iferno. Sc̄do meritoꝝ: quia boni hn̄t magna meri ta: mali habent demerita. Tertio vo luntatū: q2 boni conformāt se in oīb⁹ volūtati diuine: mali vero sunt ī ma la voluntate obstinati.

¶ Dn̄ica. ij. post octauas pē thecostes euā. secundū lucā xiiij. ca.

In illo tp̄e. Dixit ie sus discipul' suis silī tudinē hāc. Hō q̄dā fecit cenā magnā ꝛ vocauit mltos: ꝛ misit seruū suū hora cene dicere iuitatis vt veni rent: q2 iaȝ pata sunt oīa. Et cepest simul oēs se excusare Prim⁹ dixit illi. Villā emi ꝛ necesse habeo exire ꝛ videere illā: rogo te habe me excusa tū. Et alter dixit: iuga bouȝ emi quinq3 eo p̄bare illa rogo te habe me excusatū. Et ali⁹ dixit Uxorē duxi ꝛ iō nō pos sū venire. Et reuersus seru⁹ nūciat h̄ dn̄o suo. Tunc irat⁹ p̄rfamilias dixit s̄uo suo: exi cito ī plateas ꝛ vicos ciuita tis ꝛ pauperes ac debiles ce cos et claudos ītroduc huc. Et ait seru⁹. dn̄e factū est vt īperasti: ꝛ adhuc loc⁹ est. Et ait dn̄s seruo. Exi ī vias ꝛ se pes ꝛ cpelle ītrare: vt iplea tur dom⁹ mea. Dico aūt vo bis q̄ nemo illorū virorū qui vocati sunt gustabit cenam meam. ¶ Postilla.

¶ Homo q̄daȝ fecit cenā ma gnā. Lu. xiiij. Mat. xx. Historia hui⁹ euā. facta ē āno xp̄i. xxxij. v. kal. octo bris. dn̄ica. inditione. v. luna. xiij. Ūn initiū illi⁹ euāg. scribit sanctus lucas in eodē capitulo q̄ xp̄s dixit ad quen dam qui cū et etiā alios inuitauerat Cū facis prandiū aut cenā noli voca re amicos tuos neq3 cognatos neq3 vici nos neq3 diuites: ne forte ꝛ ipi te iui tent ꝛ fiet tibi retributio. Sȝ cū facis cōuiuiū voca pauperes debiles ꝛ ce

eos claudos et beatus eris: q2 nō hñt vñ retribuant tibi. retribuet enī tibi in retributione iustoꝝ. Hec cū audisset q̄dam de simul discūbentib⁹ dixit illi Beatus q̄ mādūcabit panē in regno dei. Et ipse dixit [Hō quidam]. i. christus verus homo ꝛ verus deus [fecit cenā magnā] Ly. i. statuit celestē beatitudinē: q̄ vocat cena eo q̄ ē refectio vltima. Gre. Hec cena magna ē satietas eterne dulcedinis quā nobis de⁹ pparauit [et vocauit multos] q2 vult oēs hoīes saluos fieri. i. Thimo. ij [et misit seruū suū] scđm Greg. p seruū itelligere debem⁹ quēlibȝ p̄dicatorē q̄ tūc hoīes ad cenā dñi vocat qñ aliquid in eorū edificationē loq̄tur [hora cene] finis est seculi. s. vltima etas i qua nos sum⁹. Vñ apl's. Nos sum⁹ in quos fines seculoꝝ deuenerūt [dicere inuitatis vt venirent] Nā de⁹ nos oī tpe vocat ad cenā suā: aut p īspirationē: aut p predicationē: aut p pspe ritatem: aut per flagellationē ꝛ sic de alijs [q2 parata sunt oīa] xp̄o i cruce īmolato aptus est introitus in regnū celoꝝ. In signū huius xp̄us pendens in cruce dixit. Consūmatū est ꝛc. [Et ceperūt omnes se excusare] Ly. i. per mala opa se retrahere. Et accipiunt oēs pro maiori parte: q2 pauci saluantur respectu dānatorū: vt pȝ Mat. xx. Multi sunt vocati pauci vero electi [Et prim⁹ dixit. Villaȝ emi: ꝛ necesse habeo exire et videre illam] Ly. Hic notant supbi per dñm ville: q2 supbi cupiunt alijs dñari [rogo te habe me excusatū] Vñ gre. Humilitas sonat i voce: sȝ supbia est in actione dū venire contēnit [et alter dixit. Juga bouȝ emi q̄nq3 et eo probare illa] Lyr. per hoc intelliguntur cupidi terrenis nimis intenti: finē suū ibi constituētes et q̄nq3 sensus nimiū circa temporalia occupantes [rogo te habe me excusatū. Et alius dixit. Vxorē duxi: et ideo non possum venire] Per hoc intelliguntur luxuriosi: q̄uis enī omia vitia mortalia ipediant venire ad ce-

nam refectiōis eterne: tamē illa tria peccata scȝ supbia: auaritia: luxuria precipue impediunt venire ad cenā celestē. Querit quare luxuriosus nō rogauit seruū de excusatiōe sua sicut ꝛ alij duo. R̄ndet Hor. q̄ licet multa alia peccata sint grauiora q̄ luxuria tñ luxuria fortius ligat ꝛ magis ipedit a bonis operibus. [Et reuersus seruus nunciauit hec dño suo] Guil. Predicatores verbi dei dum pficiūt ad deuȝ redeunt gratias agendo. Sȝ cū obstaculū inueniunt: quasi ei nunciant consiliū ꝛ auxilium eius implorando [Tunc iratus paterfamilias] Guil. Euāgelista hic loquitur de deo more hoīs irati: in quē tñ motus ire nō cadit: sȝ dicitur irasci qñ facit opa que congruunt irato [dixit seruo suo Exi cito in plateas et vicos ciuitatis ꝛ paupes ac debiles cecos ꝛ claudos ītroduc huc] Omīps ꝛ misericors de⁹ quos mundus abijcit: ipse misericorditer recipit. Unde Greg. Pauperes ac debiles: ceci: ꝛ claudi vocant et veniunt: q2 infirmi quiq3 atq3 in mūdo despecti plerūq3 tanto celerius voceȝ dei audiūt: quanto in hoc mundo nō habent vnde delectentur [ꝛ ait seru⁹ dñe factū est vt īperasti ꝛ adhuc loc⁹ est. Et ait dñs seruo. Exi in vias ꝛ sepes] per vocatos de plateis ītelliguntur publici peccatores. Per vocatos de vicis intelligunt occulti peccatores qui saltē erubescūt pctōres videri. Per vocatos de vijs intelligūtur peccatores qui parati sunt cōuerti de facili. Per vocatos de sepibus ītelligūtur peccatores q̄ de peccatis suis iam dolere incipiunt ꝛ cōpungūtur [et cōpelle intrare] Guil. Hanc cōpulsionē facit aduersitas: vñ Gre. Mala que nos hic premunt ad deum nos ire compellunt. Guil. Nonne xp̄s cōpulit paulū qui prostratus et visu amisso conuersus est: vt pȝ Act. ix. Itē filiū pdigum qui fame cōpulsus redijt ad patrē suum: vt patȝ Luce. xv. Aug. Felix necessitas que compellit

ad meliora[vt impleat domus mea] Glo. interli. numerus pdestinatorum fidelium q̃ numerus incxpletus non remanebit [dico aũt vobis q nemo virorum illorum qui vocati sunt] Guil. se excusantiũ ⁊ nolẽtiũ venire[gustabit cenã meã] O q̃ grauis et dura priuatio excludi a visiõe dei ⁊ societate marie ⁊ oĩm sanctorum ⁊ qd grauius est q sic exclusus erit ĩ inferno ĩclusus: vbi velit vel nolit gustabit cenã diaboli.

Dñica tertia post octauas pẽthecostes euangeliũ scdm Lucam. xv. ca.

In illo tpe. Erãt appropinquãtes ad iesuz publicani ⁊ peccatores vt audirẽt illũ ⁊ murmurabãt pharisei ⁊ scribe dicentes q hic peccatores recipit et manducat cum illis. Et ait ad illos parabolã istã dicẽs. Quis ex vob hõ q hz centũ oues: ⁊ si pdiderit vnã ex illis nonne dimittit nonagintanouẽ ĩ deserto ⁊ vadit ad illam que perierat donec ĩueniat illã: ⁊ cũ ĩuenerit eã ĩponit in humeros suos gaudens: ⁊ veniẽs domũ ꝯuocat amicos ⁊ vicinos dicẽs. Cõgratulamini mihi q inueni ouẽ meã que perierat. Dico vobis q ita gaudiũ erit in celo sup vno peccatore penitẽtiã agente q̃ sup nonaginta noue iustis q̃ nõ ĩdigẽt penitentia. Aut q̃ mulier habens dragmas decẽ si perdiderit dragmã vnã nonne accẽdit lucernã et euertit domũ ⁊ q̃rit diligẽter donec inueniat eam: et cũ inuenerit cõuocat amicas et vicinas dicẽs. Cõgratulamini mihi: q inueni dragmã quã perdiderã. Ita dico vobis gaudium erit coram ãgelis dei sup vno peccatore penitentiã agente.

Postilla.

Erãt appropinquãtes ad iesum. Luc. xv. Mathei. xviij. Mar. ij. Hystoria huius euãgelij facta ẽ anno xpi. xxxij. vi. kalẽ. septẽbris. fer. v. indictione. v. luna. xij. Ante initiũ illius euãgelij scribit sanctus lucas in pcedenti ca. q xpus dixit discipulis suis Qui non baiulat crucem suã ⁊ venit post me non põt meus eẽ discipulus. Tunc postmodũ seqtur euãgeliũ hodiernũ[Erant appropinquãtes ad iesuz publicani et peccatores] Ly. ex pposito emendatiõis vite. publicani dicũtur peccatores notorij: peccatores vero occulti[vt audirent illũ] Ly. parati ei obedire[⁊ murmurabãt scribe ⁊ pharisei] Hor. scribe dicunt preeminentes in sciẽtia: pharisei peminẽtes in vita[dicẽs. Q hic pctõres recipit et mãducat cũ eis] Lyr. notantes xpm de mala vita eo q talibus amicabilem se pbebat [Et ait ad illos pabolã istã dicens. Quis ex vobis hõ qui hz centum oues] Hor. Iste hõ est iesus xps qui hz centũ oues. i. angelos ⁊ hoĩes [et si pdiderit vnã ex illis] Hor. qd factum fuit qñ hõ pascua vite reliquit et ouis vna. i. humana natura totalr perdita fuit: quia omẽs in adam peccauerunt vt pz ad Roma. v. [Nonne dimittit nonagintanouẽ in deserto: ⁊ vadit ad illã que perierat donec ĩueniat] Hor. Hoc ei fecit christus iesus qñ deserẽs nouẽ ordines angelorum venit ad querendũ hominẽ perditũ: scz quãdo carnẽ assumpsit: et eũ quesiuit per penitentiam predicando: et

miracula faciendo[et īuenit].s.quā-
do aliqui peccatores cōuersi ad eum
penitentiam agunt [et cū inuenerit
eam ponit in humeros suos]Unde
Amb.hoc fecit Jesus qñ penā pctōꝝ
in corpore suo suꝑ lignū crucis por-
tauit:vt pꝫ Jsa.liij.Uere languores
nostros ip̄e portauit[gaudēs]huma
ni generis liberatione[et veniens
domū].i.ī celum empireum.s. in die
ascēsionis[ꝯuocat amicos ⁊ vicinos]
Guil.i.nouē choros angeloꝝ q̄ amici
ei⁹ sunt:quia voluntatē eius ꝯtinue
faciunt.vicini eius quoqꝫ sunt: quia
claritate visionis eius assidue ꝑfruū
tur. Math.xviij. Angeli eorū semꝑ
vident faciē patris mei qui in celis
est[Dico vobis ꝙ ita gaudiuꝫ erit in
celo super vno peccatore penitentiā
agente ꝙ̄ suꝑ nonagintanouē iustis
qui non indigent penitentia] Guil.
hoc intelligitur de penitente feruēti:
⁊ de iustis negligentibus⁊ non feruē
tibus.Quod autē angeli dei magis
gaudēt de peccatorib⁹ cōuersis ꝙ̄ de
iustis stantibus non est ꝓpter pecca-
tum commissuꝫ: sed ex hoc q: ex pec
catis cōmissis sepe meliores efficiun
tur et sanctiores ⁊ in bono feruentio
res : sicut sanctus Grego. exponit in
omelia hodierna. Magis inquit de
pctōre cōuerso ꝙ̄ de stante iusto gau
dium fit in celis. quia dux in prelio
magis illū militē diligit qui post fu-
gam reuersus hosteꝫ fortiter ꝑmit ꝙ̄
illum q̄ nunꝙ̄ terga prebuit ⁊ nunꝙ̄
aliq̄d fortiter fecit. Sic etiā agricola
ampli⁹ illā terrā amat q̄ post spinas
vberes fruges ꝓfert ꝙ̄ eam q̄ nunꝙ̄
spinas habuit et nunꝙ̄ fertilē messeꝫ
ꝓduxit. Itē Guil. Et sicut mater hñs
decē pueros:si decimus fortiter egro
tet magis est sollicita de eo ꝙ̄ de alijs
nouem.⁊ si sanitatē recuperet magis
gaudet de sanitate eius recuꝑata ꝙ̄
de sanitate in alijs nouē conseruata.
Ita magis est gaudiū ī celo suꝑ vno
peccatore cōuerso ꝙ̄ de multis iustis
[aut que mulier hñs dragmas decē:

⁊ si perdiderit dragmā vnā]Ly. mu-
lier ista est sapientia diuina: habens
nouē ordines āgeloꝝ quasi dragmas
nouē et decima dragma est humana
natura ad ymaginem dei facta ⁊ ca-
pax ipsius per cognitionē et amorem
ista dragma decima fuit perdita per
peccatum primoꝝ parentum[nonne
accendit lucernam] Lucerna est lux
vera.i. christus qui illuminat omneꝫ
hominē venientē in hunc mundum.
Johan.i.Et lucerna tunc fuit accen-
sa qñ deitas humanitati fuit vnita ⁊
lucerna tunc luxit quando xp̄s inter
homines perfecta conuersatione cla
ruit:et exemplariter vixit.Uñ Aug.
de vera religione. Quicquid christ⁹
gessit in terris doctrina morum fuit
[⁊ euertit domū]Gor.quādo consciē
tias hominū predicādo de reatu suo
perturbauit et purgauit[⁊ querit di-
ligenter].s.nihil de illis que pertinēt
ad redemptionē nostram omittendo
scōm illud Jsa.v. Quid est qd̄ vltra
debui facere vinee mee ⁊ nō feci [Et
cum īuenerit dragmam] vñ dragma
inuenitur cū in homīe similitudo cō
ditoris reparatur hoc autē fit ꝑ grāꝫ
que est imago recreatōis. Uñ ps.iiij.
Signatum est suꝑ nos lumē vultus
tui dñe[⁊ cōuocat amicas ⁊ vicinas]
.i. angelicas preces q̄ de ꝓximis deū
contemplant:⁊ ei amicabiliter famu
lantur [dicēs Congratulamini mihi
q: inueni dragmā quā perdideram]
Et notanter dicit cōgratulamī mihi
et non dragme:ad ostendendū suā li-
beralitatē:quia gaudium suum vult
omnibus cōmunicare [Ita dico vob
gaudiū erit coram angelis dei super
vno peccatore penitentiā agente]Et
notāter dicit penitentiā agente : ⁊ nō
dicit cogitante solum:aut dicēte:aut
ostendente vt ypocrite:sed agente scꝫ
realiter et veraciter. Pro quo sciē-
dum ꝙ maius est gaudium angelis
de conuersione vnius peccatoris ꝙ̄
si filius alicuius a mortuis resuscita
retur:vel si filius alicuius in impere

totem vel papam eligeretur. Unde circa presens euangeliũ vbi dicitur. Qui habet centũ oues est sciendũ q ouis est animal de sua natura innocẽs. cetera aũt animalia aut mordent dentibus: vt canis et lupus: aut pungunt vel impungunt cornibus: vt aries et thaurus: aut percutiunt pedibus vt equus ꝛ mulus: aut dilaniãt vnguibus: vt leo ꝛ vrsus: ouis aũt nihil horum facit. Quem aũt christi sciat se non esse qui vel mordet dentibus detrahendo. vel ipungit cornibus alios violenter opprimendo aut pede percutit ꝓximo irascendo: aut dilaniat vnguibus aliena rapiendo.

¶ Dñica quarta pꝰ octauas penthe. euangelium scdm lucam. vi. ca.

In illo tpe. Dixit iesus discipulis suis. Estote misericordes sicut et pater vester celestis misericors est. Nolite iudicare et non iudicabimi: nolite condẽnare ꝛ nõ condẽnabimi. Dimittite ꝛ dimittemi. Date et dabitur vobis: mẽsuram bonã ꝛ confertam ꝛ coagitatã ꝛ supeffluentẽ dabũt in sinũ vestrũ. Eadem quippe mensura qua mensi fueritis remetietur vobis. Dicebat aũt et eis similitudinem nunqd põt cecus cecũ ducere: nonne ambo in foueã cadunt? Nõ est discipulꝰ super magistrũ: perfectus aũt omnis erit si sit sicut magr eius. Quid aũt vides festucam in oculo fratris tui: trabẽ autẽ que in oculo tuo est non consideras? Aut quõ potes dicere fratri tuo frater sine eijciaz festucã de oculo tuo: ipse trabem in oculo tuo non vides ypocrita. eijce primũ trabez de oculo tuo et tũc ꝓspicies vt educas festucaz de oculo fratris tui.

¶ Postilla.

¶ Estote misericordes sicut ꝛ pater ꝛc. Luc. vi. Math. vij. Mar. iiij. Hystoria huius euãgelij dixit dñs iesus ãno eiꝰ. xxxij. ydus iulij. feria. v. indictione. iiij. luna. xvi. Ante initium istius euãg. scribit sctũs lucas q xp̃s dixit. Mutuũ date nihil īde sꝑantes ꝛ erit merces vestra multa: ꝛ eritis filij altissimi: qꝛ ipse benignꝰ est sup ingratos et malos. Tunc statim sequitur euãgeliũ hodiernũ [Estote misericordes] ī hoc euãgelio docet nos xp̃s misericordes eẽ ad paupes: ponẽs pfez celestẽ ī exemplũ: cũ dicit [Estote misericordes] Hor. non dicit estote potẽtes sicut pr est: vel sapiẽtes sicut filiꝰ dei est: sed [Estote misericordes sicut pater vester misericors est] Ly. deus eniz releuat miserias nostras ꝓpter suã bonitatẽ: sic ꝛ homo debet moueri ad releuandã miseriã ꝓximi propter amorẽ bonitatis diuine [Nolite iudicare]. s. temerarie de ꝓximo [ꝛ nõ iudicabimi] scꝫ a deo [nolite cõdẽnare et nõ cõdemnabimini] quasi dicat et si forte ex fragilitate humana ꝯtingat vos suspiciose iudicare: nolite tñ condẽnare: id est aliquẽ dignum condemnatione diffinire: quia aliquis est hodie malus q̃ forsassis cras erit bonus. Exemplum in paulo vt patet Actuũ. ix. ꝛ in publicano: vt pꝫ Luc. xviij. [dimittite]. s. iniurias vobis illatas a ꝓximo [ꝛ dimittetur vobis] scꝫ peccatũ vestruz a deo cui frequenter iniuriati fuistis [date] scꝫ temporalia [et dabitur vobis] Glosa interlinearis: vita eterna. Guil. Danti pauperibus non solum dantur spiritua-

lia in pn̄ti ⁊ celestia in futuro: immo
etiā tꝑalia ⁊ naturalia bona ei multi
plicātur: ergo dicit [mensurā bonā]
quantū ad bona fortune: q̄ aliquādo
conferunt̄ ꝓpter opera pietatis [⁊ cō
fertaz] quantū ad bona nature: sicut
sanitas et huiusmodi: q̄ etiā aliquan
do conferūtur ꝓpter opera pietatis
[et cogitatā] quantū ad bona gratie
[⁊ superfluentē dabunt in sinū vr̄m]
quantū ad bona glorie. Et ideo dicit
apl̄us. i. ad Thimot. iiij. Pietas ad
omnia valet promissionem vite que
nunc est habens: ⁊ future [eadē quip
pe mensura qua mēsi fueritis reme-
tiet̄ vobis] Ly. q: scd̄m ꝙ opera pie-
tatis sūt maiora erit ⁊ retributio ma
ior. Ista tn̄ maioritas est attendenda
semꝑ scd̄m magnitudinez interioris
affectus. Vn̄ ⁊ Mar. xij. vidua q̄ mi-
sit duo minuta in gazophilatiū scd̄m
testimoniū saluatoris dr̄ plus misisse
q̄ꝫ multi diuites q̄ magna dona mise
rant. Vn̄ Hiero. Que offerūtur non
suo pondere: sed offerentis volunta-
te pensātur [dicebat aūt et illis] scꝫ di
scipulis suis et turbis [similitudinē.
Nunq̄d pōt cecus] .i. carens sapiētia
et sciētia [cecū ducere] .i. ignorantez
docere et dirigere. q. d. nō [nōne ābo
ī foueā cadūt] .i. in ꝑditionē. Primo
enī cadunt in foueā culpe: scd̄o in fo
ueā gehēne. Vn̄ Grego. in pastoral.
Cum pastor ꝑ abrupta gradit̄: conse
quēs est vt grex ad precipiciū sequat̄
Vn̄ etiā eccle. x. Qualis rector ciuita
tis: tales et q̄ habitant in ea [non est
discipulus suꝑ magistrū] Lyr. et ideo
non est mirū si ip̄m sequit̄. Vn̄ subdi
tur [ꝑfectus aūt omnis erit si sit sicut
magister eius] q: si assimiletur bono
magistro erit perfectus scd̄m verita
tem [nō est discipulus suꝑ magistrū]
Gor. de quo magistro dicitur Math.
xxiij. Magister vester vnus est xp̄us
Itē Johan. xiij. Vos vocatis me ma
gister et dn̄e et bene dicitis: suz eteni
⁊c. [perfectus autē oīs erit si sit sicut
magister eius] Nam huius magistri
scꝫ xp̄i imitatio ē humana perfectio.
Unde Aug. Sūma perfectio xp̄iane
religionis est imitari quez colis [q̄d
aūt vides festucā] .i. pctm̄ videlicꝫ mi
nus in oculo fratris tui] .i. in conuer
satione et cōscientia eius [⁊ trabem]
.i. maius peccatū [que est ī oculo tuo]
.i. in teipso [non cōsideras] vt patꝫ ad
Roma. v. Qui aliū doces teip̄m non
doces [aut quō potes dicē fratri tuo
frater sine] .i. ꝑmitte [eijciā festucā]
.i. culpā modicam [de oculo tuo: ipse
trabem in oculo tuo non vides ypo-
crite] Gor. q: si hec facis ex simulatio
ne non ex dilectione iustitie: scꝫ ꝙ ar
guis et pōderas peccata aliena vt la
teant tua [eijce primo trabē de oculo
tuo] Ly. q: hic est ordo charitatis ꝙ a
seip̄o incipiat: vt patꝫ Prouer. xviij
Justus prior est accusator sui. Sed in
oppositū multi sunt q̄ alios corrigūt
et seipsos negligunt [et tunc perspi-
cies vt educas festucā] .i. paruū defe
ctum [de oculo fratris tui] scꝫ postq̄
emendasti tuos magnos defectus.

¶ Circa pn̄s euangeliū vbi dr̄. Esto-
te misericordes. Notandū est ꝙ duo
tenemur ꝓprimo. s. cōpassionē cordis:
et beneficium operis si assit facultas
A primo nullus excusatur: q: oīs hō
debet compati ꝓximo afflicto vin ne
cessitate cōstituto. A secundo. s. bene-
ficio op̄is excusant̄ multi: scꝫ quādo
facultas deest: sꝫ si facultas adest tūc
in necessitate ꝓximo quilibꝫ tenetur
subuenire. Vn̄. i. Johā. iij. Si q̄s ha-
buerit substantiam huius mundi: et
viderit fratrē suū necesse habere: et
clauserit viscera sua ab eo: quō cha-
ritas dei manet in eo. q. d. nullo mō:
ergo signū est ꝙ charitas dei non est
in illo homīe. Unde ex iam dictis ptꝫ
ꝙ nō dare elemosinam cū non habet
non est signū ꝙ charitas dei non sit ī
tali homine: sed non compati paupe
ribus et tribulatis est signum ꝙ cha
ritas dei non est in eo. Unde elemosi
na interior scꝫ compassio cordis est
maior elemosina q̄ꝫ datio nutrimen-

ti. Sequit᷑ in euangelio. Nolite iudicare. Unde hic querit᷑ vtrū oīa dubia sint in meliorem partez interp̄tanda. Respondeo scd̄m sanctū Tho. ꝙ qui habet malā opinionez de aliquo sine causa legitima iniuriat᷑ eidē: iō quilꝫ in omni causa dubia debet factuz vel dictum proximi in melius interpretari. Et melius est ꝙ aliquis freq̄ter fallatur habens opinionez de aliquo malo: ꝙ̄ ꝙ rarius fallat᷑ habens malam opinionē de aliq̄ bono: qꝛ ex hoc fit iniuria alicui nō aūt ex primo: hec ille Sequitur nūc. Date ⁊ dabit᷑ vob Unde hic q̄rit᷑ vtrū dare elemosynā sit in p̄cepto. Respondeo scd̄m sctm̄ Tho. vbi supra: qꝛ cū dilectio ꝓximi sit in p̄cepto necesse est oīa illa cadere sub p̄cepto sine quibꝰ dilectio ꝓximi nō seruat᷑. Ad dilectionē aūt ꝓximi ꝑtinet vt ei nō solū velimꝰ bonū: ſꝫ etiā opemur scd̄m illō. i. Johā. iij. Nō diligamꝰ verbo neqꝫ lingua: sed ope ⁊ veritate. Et iō elemosynaꝝ largitio est sub p̄cepto debitis circūstantijs obseruatis ꝙ in dante sit sup̄fluū ⁊ in recipiēte necessitas: alias est ī cōsilio ⁊ nō in p̄cepto.

¶ Dominica quīta post octauas penthecostes euāgeliū secundum Lucam. v. c.

In illo tp̄e. Cū turbe irruerent in iesuz vt audirent verbuz dei: ⁊ ipse stabat secꝰ stagnū genezareth: ⁊ vidit duas naues stātes secus stagnū. Piscatores aūt descenderant ⁊ lauabant rhetia sua. Ascendēs aūt in vnā nauim q̄ erat symōis rogauit eū a terra reducere pusillū. Et sedēs docebat de nauicula turbas. Ut cessauit aūt loq̄ dixit ad symonē: duc in altū ⁊ laxate rhetia vestra in capturā: ⁊ respōdēs petrus dixit illi: p̄ceptor per totā noctē laborantes nihil cepimus: in v̄bo autem tuo laxabo rhete. Et cū hoc fecissent cōcluserūt piscium multitudinez copiosam. Rūpebat᷑ autē rhete eoꝝ et ānuerūt socijs q̄ erāt in alia naui vt venirēt ⁊ adiuuarēt eos. Et venerūt ⁊ impleuerūt ambas nauiculas ita vt pene mergerētur. Quod cū videret symō petrus ꝓcidit ad genua iesu dicens. Exi a me dn̄e: qꝛ hō peccator sum. Stupor eñ circūdederat eū ⁊ oēs qui cū illo erāt ī captura pisciū quā ceperāt. Similiter aūt iacobū ⁊ iohannē filios zebedei qui erāt socij symonis ⁊ ait ad symonē iesus Noli timere: ex hoc eris iaz hoīes capiēs. Et subductis ad terrā nauibꝰ: relictis omnibus secuti sunt eum.

¶ Postilla.

¶ Cū turbe irruerēt in iesuz Luc. v. Hystoria huiꝰ euāgelij fctā ē āno xp̄i. xxxi. viij. kal. maij. feria. iiij. īditiōe. iiij. luna. xv. Añ ītiū illiꝰ euāgelij scribit sctūs lucas ꝙ oēs q̄ habebant infirmos varijs lāguoribꝰ ducebāt illos ad iesuz et ille singl'is manus imponēs curabat oēs. Post hoc sequit᷑ euāgeliū hodiernū. s. [Cū turbe irruerent in iesuz] Hetra. ecce turbarū deuotio nunq̄ legit᷑ tantꝰ scribarū ⁊ phariseorū ad christum cōcursus ꝓpter verbū dei. Dulcedinē eniz suā deus abscōdit a sapiētibus ⁊ prudentibus: ⁊ reuelat eā paruulis vt pa

tet Math.xi.[vt audirēt eū] quia e-
suriebant audire verbuz dei: ideo ir-
ruerunt in eum pre nimia deuotione
audiēdi ipsuz [⁊ ipse stabat secus sta-
gnū genezareth] Lyra. est lacus ma-
gnus per quem trāsit iordanis. Et a-
liquando vocatur mare galilee. quia
transit per mediū galilee [⁊ vidit du-
as naues secus stagnū] id est ad litꝰ
stagni [Piscatores autem descende-
rāt] scilicet de nauibus in littus [⁊ la-
uabant rhetia] scilicet amouentes i-
mūdicias vt rhetia plicarent [Ascen
dens autez in vnam nauim que erat
symonis]. i. petri [rogauit eū a terra
reducere pusilluz] Ly. vt de naui po-
pulum sedētem in littore conuenien
tius doceret [⁊ sedēs] tanq̄ doctoris
auctoritate vsus [de nauicula docebat
turbas. Ut autem cessauit loqui] id ē
postq̄ finiuit ſmonē suū [dixit ad sy-
monem] id est ad petrū [Duc in altū]
Ly. hoc ē ad locum aque magis ꝓfū
dum qui est conuenientior ad piscan
dū [⁊ laxate rhetia vestra in capturā]
scz pisciū [Et rñdēs petrꝰ dixit. Pre-
ceptor per totam noctem laborantes
nihil cepimus] Ly. q̄uis diligētiam
magnā adhibuerimꝰ [in verbo autē
tuo] Hor. i. in obediēdo verbo tuo [la-
xabo rhete. Et cuz hoc fecissent] id ē
cuz laxassent rhetia in verbo dñi [con
clusert pisciū multitudinē copiosaz]
Hor. obediebant pisces xp̄o: cui subie
cta sunt oīa: volucres celi et pisces
maris. ps. viij. [Rūpebatur aūt rhe-
te eoꝝ] Ly. ex quo ptz duplex miracu
lum. Primū q̄ ceperūt magnā mul-
titudinē pisciū supra modū insolituz:
⁊ impossibilem per viā humanā. Se-
cundo q̄ illa magna mltitudo pisciū
tenebatur in rheti rupto [⁊ annuerūt
socijs qui fuerūt in alia naui vt veni-
rent ⁊ adiuuarēt eos: ⁊ venerūt ⁊ im-
pleuerūt ambas nauiculas: ita vt pe
ne mergerētur. Quod cuz videret sy
mon petrus] Hor. scz q̄ ad primū ver-
buz dñi cepissent tam ineffabilē mul-
titudinē piscium [procidit ad genua
iesu] tanq̄ dn̄m suuz cognoscens [di-
cēs. Exi a me dñe] id ē recede [q: ho-
mo peccator sum] Ly. reputabat eñi
se indignū p̄sentia xp̄i. Simili modo
dixit cēturio Math. viij. Dñe nō sum
dignus vt intres sub tectū meū [Stu
por eñi circūdederat eū] id ē admira-
tio magna ꝓpter facta xp̄i insolita.
[Et oēs qui cū eo erāt in captura pi-
scium quā ceperant. Similiter autez
⁊ stupor circūdederat iacobū ⁊ iohan
nē ⁊ filios zebedei q̄ erant socij symo
nis] Isti filij zebedei erāt ī alia naui: ⁊
erāt ꝯsanguinei xp̄i. s. filij sororis bt̄e
marie virginis [Et ait ad symonē ie-
sus] scz ip̄m ꝯsolādo [Noli timere ex
hoc]. i. de cetero [eris homines capi-
ens]. p sanā doctrinā trahēs ad vitaz
eternā. Hoc postmodum ostēsum est:
vt habet Actu. ij. vbi petrꝰ in vno ser
mone cōuertit tria milia iudeoꝝ [Et
subductis ad terrā nauibus: relictis
oībꝰ] scz in nauibus manuū istrumē
tis [secuti sunt eū]. s. symon petrus ⁊
alij qui erāt cū eo. Circa p̄ns euāgeli
um vbi d̄r. Irruerūt in iesum vt eum
audirēt. Hugo d̄ prato dicit q̄ tripha
rie hoīes diuidūtur circa verbuz dei.
Quidā audiūt ⁊ nō faciūt: ⁊ isti sunt
mali ⁊ acriter verberātur. vñ Luc. xij.
Seruus sciens voluntatē dñi ⁊ nō fa-
ciens: plagis vapulabit multis. Qui
dam nec audiūt nec faciūt: ⁊ isti sunt
pessimi: q: cōtēnunt ⁊ audire ⁊ facere
⁊ quodlibet istoꝝ pōt eē peccatū mor-
tale: q: quāuis aliqua ignorātia excu
set scdʒ illud. i. ad Thimo. i. Ideo mi
sericordiā ꝯsecutus suz: q: ignorās fe
ci in incredulitate. Tamē ignorantia
crassa ⁊ supina ⁊ affectata nō excusat
īmo de se pōt eē mortale: cū separet a
regno xp̄i. i. Corinthi. xiiij. Qui igno
rat ignorabit. Quidā audiūt verbuz
dei ⁊ faciūt: ⁊ isti sūt bt̄i vt ptz Lu. xi.
Bt̄i q̄ audiūt v̄bū dei ⁊ custodiūt illud.

¶ Dominica sexta post octa
uas penthecostes euāgeliū
secūdum Matheum. v. c.

In illo tp̄e. Dixit ie
sus discipulis suis.
Amen amē dico vo
bis:nisi abundauerit iusticia
vestra plusq̄ꝫ scribaꝝ ꝛ phari
seoꝝū:nō intrabitis in regnū
celorū. Audistis qꝛ dictū est
antiq̄s nō occides. Qui aūt
occiderit reus erit iudicio.
Ego aūt dico vobis: qꝛ oīs
q̄ irascit̄ fratri suo reus erit
iudicio. Qui aūt dixerit fra
tri suo racha reus erit ꝯsilio.
Qui autēꝫ dixerit fatue reꝰ
erit gehēne ignis. Si autem
offers munus tuum ad alta-
re et ibi recordatꝰ fueris qꝛ
frater tuus habet aliq̄d ad-
uersum te: relinq̄ ibi munus
tuum ante altare ꝛ vade pri
us recōciliari frī tuo: ꝛ tunc
veniēs offeres munus tuuꝫ.

¶ Postilla.

¶ Nisi abundauerit iusticia
vr̄a Math. v. Hystoria huiꝰ euāg. fa-
cta est āno xp̄i. xxxi. ydꝰ iulij fer. v. lu-
na. xvi. inditiōe. iiij. Ante initiū illius
euāgelij scribit sctūs matheꝰ q̄ xp̄s
dixit discipl'is suis. Sic luceat lux ve-
stra corā hoībꝰ vt videāt opa vr̄a bo-
na ꝛ glorificēt patrē vestrū q̄ in celis
est. Nolite putare q̄m veni soluere le
gē aut ꝓphetas: nō veni soluere: sed
adimplere. Amen amen dico vob̄ do
nec trāseat celū ꝛ terra iota vnū: aut
vnꝰ apex n̄ p̄teribit a lege donec oīa
fiāt. Itē apex masculini generi' d̄r sū-
mitas a pedibꝰ r̄mota: ꝛ q̄nq̄ꝫ apex d̄r
lucerna: ꝛ ꝓpt'e dicunt̄ apices littere
ille alte q̄ in frontispiciis murorum
scribunt̄. Frōtispiciū d̄r frōtispaciuꝫ:
ꝛ q̄libet littera dicit̄ quandoq̄ꝫ apex.
Item scd̄m Augustinuꝫ super illud
Math. v. Iota vnū aut vnꝰ apex ꝛc.
Iota est minor de ceteris: apex est in
summitate ipsiꝰ p̄ticula. Tunc post
modū sequit̄ euāgeliū hodiernū [Ni
si abūdauerit iusticia vr̄a plusq̄ꝫ scri-
barū ꝛ phariseoꝝ: nō intrabitis in re-
gnū celoꝝ] Sciēdū q̄ iusticia scriba-
rū ꝛ phariseoꝝ erat falsa: qꝛ solum ca
uebāt sibi a malis opibꝰ: ꝛ nō a mal'
volūtatibꝰ: putātes p̄cepta dei ꝓhibi
tiua esse solū p̄ mala opa exteriora q̄
bus vnꝰ alteri nocet: ꝛ non ꝓhibitos
esse actus īteriores: scꝫ rācores: odia:
malas volūtates: ꝛ desideria nocendi
Ly. ꝛ eodē mō dicebāt de hoc p̄cepto
[nō occides] q̄ hoc ꝓhibetur occidē-
di factum ꝛ non occidēdi propositum.
Et hoc est quod christus dicit [Audi-
stis quia dictū ē antiq̄s. Nō occides]
scilicet hominem [Qui autem occi-
derit] actualiter et iniuste [reus erit
iudicio] Ly. id est testium accusatio-
ne: vt legis iudicio puniat̄: id est mor
te corporali: quia lex punit scd̄ꝫ talio-
nem. Unde Genesis. ix. Quicunq̄ꝫ ef-
fuderit humanū sanguinem fundet̄
sanguis eius. Item Exodi. xxi. Ocu
lū pro oculo: dentem pro dente [Ego
autē dico vobis] Gorra. id est plus im
pono vobis [omīs qui irascitur] mo-
tu interioris odij [fratri suo] scꝫ p̄so-
ne ꝛ non vicio: vt sic iam per vicium
non per zelū [reus erit iudicio] id est
dignus accusatōe apud deū [Qui au
teꝫ dixerit fratri suo racha] Secūduꝫ
Augustinuꝫ Hieronymum et Criso-
stomū Racha est q̄dam vox prorum-
pens ex ira: significans paruipēsionē
vel vilipensionem: vel etiā vox inter
iectiua que oritur ex indignatiōe cō-
tra aliquē: quemadmoduꝫ ach: heu:
ꝛ cōsimiles: que ostendunt motuꝫ in-
dignantis animi [reus erit cōsilio] id
est cōsensu iudicū esse dādā sentētiaꝫ
contra eum: et dictandam sibi penaꝫ:
quia peccatum eius venit in noticiaꝫ
hominum per exterius signum indi
gnantis animi [Qui auteꝫ dixerit fa
tue] id est qui vsq̄ꝫ ad verba cōtumе-

liosa pcesserit [reus erit gehenne ignis] q̄ est certa dānatio et etna [Si offers munus tuuz ad altare] id est si offerre pponis munus boni operis christo [⁊ ibi recordatus fueris qꝛ frater tu⁹] scʒ quē lesisti [habet aliqd aduersuz te] pro illata iniuria: [relique ibi munus tuū ante altare] siue coraz deo. Nō dicit reporta: qꝛ deus nō munus repellit: sed charitatē primi querit [⁊ vade pri⁹ recōciliari fratri tuo] Lyr. hoc pōt ītelligi dupliciter. Uno modo pedib⁹ corporis: ⁊ hoc debet fieri si cōmode possit haberi ipsius fratris offensi p̄sentia. Si autē nō possit: sufficit ad cū ire pedib⁹ mētis: quod fit qn̄ habet ppositū satisfaciendi loco ⁊ tempore cōpetenti: ⁊ hoc mōvit ecclesia romana quando eū cōfitentē absoluit: et sibi satisfactionez leso fiendam imponit [recōciliari fratri tuo] Horra. si leseris satisfaciēdo vel veniā petendo. si oderis rācorē deponendo si te oderit ad amicitiā reuocādo. Un̄ etiam Crisostom⁹. Si cogitatu offendisti cogitatu r̄cōciliare: si verbis / verbis: si factis / fctis [⁊ tunc] post recōciliationem [veniēs offeres munus tuum] Gregori⁹. Mun⁹ nō accipit: nisi ante discordia ab animo repellatur.

Dominica septīa post octauas penthecostes euāgeliuz scd̄m Marcum. viij. ca.

In illo tempore. Cū turba plurima esset cum iesu nec haberent quod manducarent: cōuocatis discipulis ait. Misereor super turbam: quia ecce iam triduo sustinent me nec habent quod manducent: et si dimisero eos ieiunos ī domum suam deficient in via. Quidam enim ex eis de longe venerunt. Et responderūt ei discipuli sui. Unde istos poterit hic quis saturare panibus in solitudine? Et interrogauit eos: quot panes habetis? Qui dixerunt: septez Et precepit turbe discumbere super terram. Et accipiēs septem panes gratias agēs fregit ⁊ dabat discipulis suis vt apponerent et apposuerunt turbe. Et habebant pisciculos paucos: et ipsos benedixit ⁊ iussit apponi: ⁊ mā ducauerunt ⁊ saturati sunt: et sustulerunt quod superauerat de fragmentis septem sportas. Erant autē qui mā ducauerant quasi quattuor milia et dimisit eos.

Postilla.

Cum turba plurima eēt cū iesu ⁊c. Marci. viij. Mathei. xv. Luc. ix. Johānis. vi. Hystoria hui⁹ euāgelij facta ē anno xp̄i. xxxij. xij. kal. iulij sabbato. luna. xiij. inditōe. v. Ante initiuz illi⁹ euāgelij scribit Mathei. xv. qꝫ accesserūt ad iesuz turbe multe habentes secuz multos claudos: cecos: debiles: et alios īfirmos mltos: ⁊ piecerūt eos ad pedes eius: ⁊ curauit eos: ita vt turbe mirarent. Uidentes aūt mutos loqntes: claudos ambulātes: ⁊ cecos vidētes: magnificabāt deū israel. Ergo dicit euāgeliū hodiernū [Cū turba plurima esset cū iesu: nec haberēt qd̄ māducarent] Hec turba sequebat dn̄m iesum pp̄ter verboruz suoꝝ dulcedinē: ⁊ propter īfirmoꝝ sanationem [cōuocatisqꝫ discipulis ait. Misereor super turbam] Lyra. hec predixit discipulis: vt ip̄os induceret ad pietatem [qꝛ iam triduo sustinent me] Lyra. quia tantum afficiebātur ad doctrinam christi audiendam: ⁊ vl

dendum eius mircacula: quia ꝑ tres dies non redierãt ad loca ꝓpria manentes cuꝫ xp̄o in loco deserto ⁊ sub diuo. Ex quo pꝫ eoꝝ deuotio [nec habent quod mãducent] Ly. qꝛ cibaria q̄ de domib⁹ suis asportabant iã erãt consumpta: idõ nec prima die nec sc̄da die hoc miraculũ fecit: tum qꝛ alimẽta habebant: tum qꝛ magis tunc apparuit hoc miraculũ qñ eis vict⁹ omnino defuit [et si dimisero eos ieiunos in domũ suã deficiẽt in via: q̄dã enĩ ex eis de longe venerunt] Jacobus. Illi de lõge veniunt qui de peccatis se ad deum cõuertũt. Unde psalmo. cxviij. Lõge a peccatorib⁹ salus ⁊c. [Et rñderũt ei discipuli sui. Unde istos poterit hic quis saturare panibus in solitudine]. q. d. loc⁹ iste desertus est: et ville multum distant: ideo nõ possumus habere ad satiandum tantã multitudinẽ popl'i et tam famelicum [Et iterrogauit eos. Quot panes habetis? Qui dixerũt: septẽ] qđ erat quasi nihil respectu tante multitudinis. Remigius. Non interrogat domin⁹ quasi nesciẽs quot panes haberent: sed ad hoc vt cum responderent septẽ quo pauciores dicerẽt panes eo magis miraculuꝫ diuulgaret̄ et notius fieret [Et precepit turbe discumbere suꝑ terrã: et accipiẽs septẽ panes gratias agẽs fregit] Multiplicauit autem xp̄s panes primo benedicẽdo per quod instruimur ꝙ cibũ benedicere debemus. Secundo frãgendo: ad innuendum ꝙ in nostris conuiuijs pauperibus panem frãgere debemus. Tertio gratias agendo ad innuendum ꝙ in nostris refectionibus gratias agere debemus. Unđ Remigius super Matheuꝫ. In eo ꝙ gratias agit nobis relinquit exẽpluꝫ vt de omnib⁹ donis celitus collatis gratias referamus [et dabat discipulis suis vt apponerẽt et apposuerũt turbe] Unde Beda. ꝙ dñs discipulis dedit panes vt apponerent turbe designat ꝙ spũalis sciẽtie dona tribuit apostolis: et per eoruꝫ ministeriũ voluit ecclesie vite cibaria distribui [Et habebant paucos pisciculos: quos similiter benedixit: ⁊ iussit apponi] Ubi notandũ ꝙ dñs dedit eis panes: ⁊ panis est cibus quo sustentat̄ vita: et significat verbũ dei. Et dedit eis pisces ad cõdimentũ cibi per quos signant̄ exẽpla. Et ita dominus designauit ꝙ pani. i. verbo dei addendum est condimentuꝫ boni exempli. Magis enĩ suadent exẽpla q̄ verba [Et sustulerũt quod superauerat de fragmẽtis septem sportas] Jacobus. Uoluit autem christus vt colligerent fragmenta. Primo ꝓpter exempluꝫ. In hoc datur nobis exemplũ vt ea que nob̄ supersunt: vel etiã que nobis ieiunãdo subtrahim⁹ pauperib⁹ erogem⁹ Unde Augu. De tuo ieiunio fames pauperis satietur. Secũdo ꝓpter documẽtum: vt ex hoc ĩstruant̄ ꝙ illis qui sunt misericordes pauperib⁹ tẽporalia multiplicantur. Hoc patꝫ. iij. Regum. xviij. in vidua que helyã pauit: cui dñs farinam multiplicauit et oleum [Erant autem qui manducauerant quasi quattuor milia] scꝫ viri exceptis mulieribus ⁊ paruulis qui in lege non numerabant̄ [et dimisit eos]. s. redire ad ꝓp̄a. Circa pñs euãgelium vbi dicitur. Accepit iesus septem panes: est diligenter notanduꝫ ꝙ hec refectio differt ab illa de q̄nqꝫ panibus ordeaceis ⁊ duobus piscib⁹ quam ponit Johannes in euangelio suo quantuꝫ ad sex. Primo qꝛ ibi fuerunt quinqꝫ panes: hic vero septem. Sc̄do qꝛ ibi fuerũt ordeacei: hic vero triticei. Tertio qꝛ ibi fuer̄t duo pisces solum: hic vero plures: licet pauci ⁊ parui. Quarto qꝛ ibi sederunt suꝑ fenũ: hic vero super terrã. Quinto qꝛ ibi fuerũt q̄nqꝫ milia hoim ad mãducanduꝫ: hic vero quattuor milia. Sexto quia de illis duodecim cophini fragmentorum fuerunt eleuati: hic autem septem sporte fuerunt eleuate plene.

¶ Dñica octaua p⁹ octauas pēthecostes euangeliū scdm Matheum .vij.ca.

In illo tpe. dixit ies⁹ disciplis suis. Attēdite a falsis pphetis q̄ veniūt ad vos ī vestimētis ouiū: intrīsecus aūt sūt lupi rapaces. A fructib⁹ eoꝝ cognoscetis eos. Nunqd colligunt de spinis vuas: aut de tribulis ficus. Sic oīs arbor bona fruct⁹ bonos facit: mala aūt fruct⁹ malos facit. Nō pōt arbor bona fruct⁹ malos facere: neq3 arbor mala fructus bonos facē. Oīs arbor q̄ non facit fructū bonū excidetur et in ignē mitteꝛ. Igitur ex fructibus eoꝝ cognoscetis eos. Nō omīs q̄ dicit mihi dñe dñe ītrabit ī regnū celorū: s3 q̄ facit voluntatem patris mei q̄ in celis est ipse intrabit in regnū celorum.

¶ Postilla.

¶ Attēdite a falsis pphetis Math. vij. Lu. vi. Hystoria hui⁹ euā. facta ē anno xp̄i. xxxi. ij. yd⁹ iulij. fer. v. luna. xvi. inditione. iiij. Ante initiū p̄ntis euā. scribit scūs Matheus in eodē ca. q̄ xp̄us dixit discipulis suis. Omia quecūq3 vultis vt faciāt vobis hoīes ꝛ vos facite eis siłr: hec est eni lex et pphete. Intrate p angustā portam. q2 lata est porta ꝛ spaciosa via q̄ ducit ad pditionē ꝛ multi sunt qui intrant p illam: q̄ angusta porta ꝛ arta via q̄ ducit ad vitā: ꝛ pauci sunt q̄ inueniūt eā. Et postmodū stati sequiꝛ euāgeliū hodiernū [Attendite a falsis pphetis] In hoc euāgelio docet dn̄s fideles suos. Ubi diligenter cauere a falsis pphetis ꝛ peruersis xp̄ianis q̄ verbis confitenꝛ deum ꝛ factis negant. ergo dicit [Attendite]. i. diligenꝛ cauete [a falsis pphetis] Hoꝛ. i. deceptoribus: hereticis: ypocritis: et a falsis xp̄ianis: ꝛ huiusmodi. Et hoc ideo ne tales corrupta vita sua ꝛ malis moribus fideles alliciant ad mala ꝛ singulariter āmonet eos cauere sibi ab ypocritis dicēs [qui veniunt ad vos ī vestimētis ouiū] id ē sub simulatione exterioris sanctitatis [intrinsecus autē sunt lupi rapaces] q2 interius sunt pleni malo simulantes exteriorē sanctitatē ppter inanē gl'iam ꝛ mūdanā laudē: aut ppter tp̄alia aliqua cū alioꝝ dāno [a fructibus eoꝝ] id est operibus [cognoscetis eos] scꝫ finaliter; q2 ypocrite ꝛ heretici diu latere non pn̄t quin erumpant in aliq̄ signo per qđ se pbant: q2 sicut nunq̄ vel vix potest ignis abscōdi q̄ fumū non emittat: sic simulator vix pōt diu latere quī signo vel verbo vel opere seipsum ostēdat [Nunqd colligūt de spinis vuas]. i. opa iustitie [aut de tribulis ficus]. s. humilis conuersatōis ad deū [sic omīs arbor bona]. i. homo hn̄s bonā voluntatē [bonos fructus facit] Ly. quia talis vt sic semp facit opa bona. Un̄ origenes. Arbor bona est bonus homo habēs bonā voluntatem: radices sunt cogitationes: folia verba: fruct⁹ opera. Notandū q̄ hō bonus pōt bonā voluntatē deserere: et sic mala arbor fieri. Uerbigratia. Judas q̄diu in vocatione apostolica pmansit bona arbor fuit: ꝛ postmodū malū fructū ptulit qn̄ xp̄m tradidit. Magdalena ī p̄ntis mala arbor fuit qn̄ peccauit et postmodū bona arbor qn̄ penituit: ꝛ sic tūc bonū fructū ptulit [Oīs arbor q̄ nō facit fructū bonū excidetur] Hoꝛ. a consortio oīm bōꝛ: quod est grauissimū in dānatis supplicium [et in ignē mitteꝛ]. s. gehenne. Chriso. Due sūt pene: excidi: ꝛ ī ignē mitti [igitur ex fructibus eoꝝ cogno

fectis eos] scz in futuro: quis heretici et ypocrite et falsi xpiani in hoc seculo quamqz plene cognoscantur tamen pacto presenti seculo[ex fructib⁹].i.ex finalib⁹ eorum premijs et retributionib⁹ manifeste cognoscent quales fuerunt. [Non omnis qui dicit mihi domine domine intrabit in regnuz celorum] semel dicit qui credit corde: bis qui etiam fidem confitetur ore: sed non opere: et talis non intrabit in regnum celorum [sed qui facit voluntatem patris mei qui in celis est] id est qui habet veram fidem xpi in corde et eandem confitetur ore: et cuz hoc operatur opera ad fidem pertinentia: et maxime qui seruat mandata dei. Talis dicit ter domine: et talis facit voluntatem dei et sic consequenter [ipse intrabit in regnuz celorum] vt patz Mat.xix. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. ¶ Circa presens euangelium vbi dicitur. Omnis arbor bona bonos fructus facit. Notandum quod Hugo de prato dicit quod opus virtutis dicitur bonum propter quinqz. Primo quia est a bono.s.deo. Hoc patz quia ipse est optimum et summum bonum: vt patz Isa.xxvi. Omnia opera nostra operatus es in nobis domine Opera mala sunt a dyabolo instigante et a mala voluntate operantis: vt patz Joh.viij. Mendax est et pater eius. Secundo quia procedit de loco bono scz de celo: vt patz Jaco.i. Omne datum optimum et omne donum perfectum desursum est etc. Item procedit de corde bono: vt patz Mat.xij. Bonus homo de thesauro bono cordis sui profert bonuz: malum autem opus de malo procedit: scz de regione demonum: de concupiscentia carnis: et de malicia mundi: vt patet i.Joh.v. Totus mundus in maligno positus est. Tertio quia facit hominem bonum. Nihil enim est quod facit hoiez bonum nisi opus virtutis: neqz dignitas: neqz diuitie: neqz scientia: neqz aliquid aliud. Unde Aristote.ij.ethi. Virtus est que habentem bonum facit: et opus eius laudabile reddit. Malum autem opus hoiez malum facit qui tamen naturaliter bonus est: vt patz Osee.ix. Facti sunt abhominabiles sicut ea que dilexerunt. Quarto bonum opus omnibus placet et sapit habentibus rectum et non infectum gustum Nam bonum est quod omnes homines appetunt Unde Boe.de conso.philosophie. Mentibus hominum naturaliter inserta est cupiditas verbi boni etc. Etiaz ipsis malis bonum opus videtur bonum: quamuis interdum propter corruptionem gustus non sapiat ipsis malis. Unde patz quod bonum opus deo et hominibus placet: vt patz Eccle.xlv. Dilectus deo et hominib⁹ moyses: quia scz bonus erat etc. Maluz autem quasi omnibus displicet ac etiam ipsis malis quando.s.ratione vtuntur et redeunt ad seipsos. Quinto quia ad locum bonum ducit scz ad celum qui est locus beatorum: vt patz Math.xxv. Uenite benedicti patris mei possidete etc. Mala autem opera ad malum locum ducunt: scz ad infernum: vt patet Lu.xvi. Mortuus est diues et sepultus est in inferno: vnde etiam Mat.xxv. Ite maledicti in ignem eternum etc.

¶ Dominica.ix. post octauas penthecostes euange. secundum lucam.xvi.

In illo tempore. Dixit Jesus discipulis suis parabolam hanc Homo quidaz erat diues qui habebat villicum: et hic diffamat⁹ est apud illum quasi dissipasset bona illius: et vocauit euz et ait illi: quid hoc audio de te? redde rationem villicationis tue. Jam enim non poteris villicare. Ait autem villicus intra se Quid faciam quia dominus meus aufert a me villicationem? Fodere non valeo: mendicare erubesco. Scio quid faciam vt cum amotus fuero a villicatione recipiant me in do-

mos suas. Conuocatis itaq singulis debitorib⁹ dñi sui di cebat primo: q̄tuz debes do mino meo? ⁊ ille ait: cētū ca- dos olei. Dixitq illi: accipe cautionē tuā: ⁊ sede cito scri be q̄nquaginta. Deide alio dixit. Tu vero q̄tuz debes? Qui ait cētū choros tritici. Ait illi accipe litteras tuas ⁊ scribe octuaginta: ⁊ lauda uit dñs villicum iniq̄tatis q: prudēter fecisset: q: filij hui⁹ sc̄li prudētiores filijs lucis i generatiōe sua sunt. Et ego dico vobis facite vobis ami cos d̄ mām̄ona iniq̄tatis: vt cū defeceritis recipiant vos in eterna tabnacula.

¶ Postilla.

¶ Homo quidaz erat diues: Luc. xvi. Hystoria hui⁹ euāgelij fctā est anno xp̄i. xxxij. v. kal. octobris. dñi ca luna. xiij. inditione. v. Ante initiū illi⁹ euāgelij scribit sctūs lucas de fi- lio p̄digo q̄ dissipauit oēm substanti- am suā viuēdo luxuriose: ⁊ postmod̄ cepit egere: ⁊ cupiebat implere vētrē suum de squilicis quas porci mandu cabāt: ⁊ nemo illi dabat. Qui surgēs venit ad patrez suū dicēs. Pater pec caui in celū ⁊ corā te: iam non sum di gn⁹ vocari fili⁹ tu⁹ Quo viso pat̄ cū gaudio suscepit cū: ⁊ fecit ↄuiuiū so- lēne dicēs. Hic fili⁹ me⁹ mortu⁹ erat ⁊ reuixit: perierat ⁊ inuētus ē. Hoc euā geliū legit̄ in quadragesima sabbato ante dñicam Oculi mei. Tunc post moduz sequitur euāgeliū hodiernū [Homo q̄dam] Ly. i. ip̄e de⁹ p̄ nobis humanatus [erat diues] q: ip̄i⁹ sunt celuz ⁊ terra: et omnia in eis cōtenta Unde p̄s. xxxiij. Dñi est terra ⁊ pleni tudo ei⁹: orbis terrar̄ ⁊ vniuersi q̄ ha bitant i eo [qui habebat villicū] Ly. .i. dispensatorez cui tradidit bona sua ad dispensandū: ⁊ sic q̄libet homo est villicus dei: eo q̄ deus cuilibet homi cōmittit gubernādas: ⁊ ad volūtatez dñi sui dispensandas triplices res sc; res tēporales: corp⁹ ⁊ aīam. ⁊ hoc est cōtra illos q̄ dicūt: ego suz dñs oium facultatū mear̄. vñ Amb. Bona ho- minis nō sunt q̄ secū ferre nō potest. [Hic diffamat⁹ est apud illū quasi dis sipassz bona illi⁹] qd̄ freq̄nter ↄtingit qñ q̄s male vtit̄ his q̄ ei a deo cōmis- sa sunt. s. expendēdo in sup̄bia: in cra pula: i luxuria: ⁊ sic de alijs. vel vires sui corporis i pctis ↄsumit [⁊ vocauit illū] Hor. vocat dñs quēlibet hominē inspirationib⁹ interi⁹: p̄dicationib⁹ exteri⁹: bñficijs: flagellis: ⁊ incutiēdo terrorem extremi iudicij. ⁊ timorem eterne dānatōis [Et ait illi: quid hoc audio de te]. q. d. est ne hoc verū: dissi pasti tēporalia: inq̄nasti corpus: ⁊ ani mam in peccatis tuis occidisti [redde rōnē villicatiōis tue] qd̄ erit in morte hois. Tunc eñi oportet hoiem redde re rationem de omnib⁹ sibi cōmissis vsq ad vltimū quadrantē [ait autem villic⁹ intra se: quid faciā] sic peccator intra se cogitare d;: quid faciā vt eter nā dānatōnē euadā [q: dñs meus au- fert a me villicationē]. i. dispensatio- nem oīm rer̄ mihi commissarum: q: tunc amplius nō erit tēpus merendi neq penitēdi [fodere nō valeo mēdi- care erubesco] Cōsiderāduz est q̄ in alia vita hō nō pōt bona operari qui b⁹ mereatur ⁊ iuuetur ad gloriā: nec potest mendicare. i. orando obtinere tunc veniā peccator̄ aut augmētum glorie: q: tēpus presentis vite cōpara tur estati. Alia vero vita. s. futura ē si milis hyemi: q: q̄ homo hic seminat ibi ⁊ metet [scio q̄d faciam: vt cū amo tus fuero a villicatiōe]. i. cū per mor tem subtractus fuero a presenti vita in qua pōt hō mereri vl̄ demereri [re cipiant me in domos suas]. i. per cor̄ suffragia ⁊ merita recipiant in vitā be

stam in regnū celoꝝ. q̄ domꝰ pauperꝝ est. vt ptz Math. v. Bti paupes spiritu: qm̄ ipoꝝ est regnū celoꝝ [Cōuocatis singulis] Hoꝛ. i. singulatiꝫ [debitorib⁹ dn̄i sui] singulatim alloq̄batur: vt quilibet reputaret sibi factū beneficiū speciale nesciēs ꝙ aliȷ etiā facta esset relaxatio. Secūdo ne indignaretur aliqs ipoꝝ: quia plus remitteret aliȷ ꝙ̄ sibi: nec relaxat totuꝫ vt magis lateret dn̄ꝫ suū [dicebat pꝛimo. Quātū debes dn̄o meo. At ille dixit centū cados olei] Beda cados grece est amphoꝛa latine cōtinēs tres vrnas [Dixit illi Accipe cautionē tuā] Hoꝛ. cautio est instrumētuꝫ qd̄ ad cautelā de contractu debiti ꝓpꝛia manu scriptū est: qd̄ alio noīe dicit̄ cirographum [ꝛ sede cito scribe quīquaginta] ꝛ sic dimidiā partem annalium reddituū ei dimisit [Deinde alio dixit. Tu quātū debes. Qui ait. centum choros tritici] Hoꝛ. Chor⁹ trigīta modiȷs impletur: ꝛ choꝛus est mēsura aridoꝛuꝫ: cadus liquidoꝛuꝫ [Ait illi. Accipe litteras tuas ꝛ sede ꝛ scribe octuaginta] Hoꝛ. ꝛ sic quintā partē debitoꝝ dimisit ei. Pꝛeciosius est autem oleum ꝙ̄ triticum sustentamētuꝫ: ideo ꝓponit debitoꝛē olei debitoꝛi tritici. [Laudauit autem dn̄s villicū iniq̄tatis]. i. villicū iniquū. Villicus fuit iniquus dupliciter iniq̄tate. Pꝛimo qꝛ bona dn̄i sui dissipauit. Scd̄o qꝛ de residuo furat⁹ est. Laudauit eū nō simpliciter sed secundū q̄d: qꝛ vt dicit glo. nō laudauit eū de fraude: sed de prudentia: qꝛ sibi prouidit in posterū [qꝛ filiȷ hui⁹ scl'i] Ly. i. hoīes tempoꝛalib⁹ intēti [prudentioꝛes] id est magis astuti ꝛ serui dī sunt in tempoꝛalib⁹ negociȷs agendis [ꝙ̄ filiȷ lucis]. i. ꝙ̄ homines spiritualib⁹ deputati sicut in negociȷs spiritualib⁹. ꝛ hoc videm⁹ ad sensum frequenter accidere. Cuius vna ratio ē coꝛruptio nature ꝓpter quā hō ꝓnioꝛ est ad maluꝫ ꝙ̄ ad bonum. Alia rō est qꝛ bona tēpoꝛalia sunt p̄ntia: et io foꝛtius mouent animuꝫ: qꝛ scd̄ꝫ Aristoteleꝫ. Pꝛesens obiectū mouet sensuꝫ [Et ego dico vobis] hic dn̄s parabolam istā adaptat ad nostrā eruditōnem ꝛ salutē: ꝛ ad elemosynarū largitionē [Facite vobis amicos]. i. pauperes ꝛ bonos hoīes ꝛ etiam sanctos āgelos [de māmona iniquitatis] Māmon est demon temptans de diuitiȷs male acquirendis. Dicunt̄ autē diuitie māmona iniquitatis: qꝛ frequenter ad iniq̄tatē inducūt: qꝛ faciūt hoīnē superbire: inebꝛiari: luxuriari: ludere ꝛc. Vn̄ Augu. Oīs diues aut est iniquus aut heres iniqui. Iteꝫ qꝛ raro sine pctō acquirunt̄. Vn̄ apostolus. Qui volunt diuites fieri incidūt in laqueos dyaboli. Itē qꝛ inequalit̄ possidentur ab hoībus: nam vnus in ipsis abundat: ꝛ alius parū aut nihil de ipsis habet [vt cū defeceritis] Ly. id est in via per moꝛteꝫ [recipiāt vos in eterna tabernacula]. i. per sua merita ꝛ suffragia impetrent apud deuꝫ vos finaliter recipi in vitaꝫ eternam. Unde circa pꝛesens euāgeliū vbi dr̄. Facite vobis amicos de māmona iniquitatis: notandū ꝙ quattuoꝛ modis possumus nobis facere amicos cum rebus tempoꝛalibus. Pꝛimo cū integre restituunt̄ heredibus ea que per rapinam vel per furtuꝫ male habita sunt. Et similiter petitur remissio de iniuria eis illata: differendo restitutionem. Secūdo cū ignoꝛatur cui restituatur: ꝛ tūc de cōsilio cōfessoꝛis paupꝛibus erogetur. Tertio cū aliqs cōtra istitutiōem eccl'ie lucratur: vt laboꝛādo diebus festiuis: vel aliter ita tamen ꝙ non tenetur ad restitutionē vt ē lucrū de iure meretricio: tūc eīm facienda ē medicina vnde facta sunt vulnera: ꝛ danda est de hoc elemosyna paupīb⁹. Quarto faciēdi sūt amici de diuitiȷs q̄ iniq̄ huant̄ cuꝫ nimia tenacitate. Pōt ei qs dānari eo ꝙ nō dat sua. vt ptz Mat. xxv. Discedite a me maledicti ī ignē eēnū Esuriui ꝛ n̄ d̄disti mihi mādūcare: vn̄ diues eplo dānat⁹ ē: qꝛ n̄ d̄dit sua: vt ptz Lu. xvi.

¶ Dñica decia post octauas
pēthecostes euangeliū scdm
Lucam. xix. ca.

IN illo tēpe Cū ap-
propinquasset iesus
hierl'm vidēs ciuita
tē fleuit sup illā dicēs. Quia
si cognouisses ꝛ tu. Et quidē
in hac die tua que ad pacē ti
bi: nūc aūt abscōdita sunt ab
oculis tuis: qꝛ venient dies
in te ꝛ circūdabunt te inimi-
ci tui vallo: ꝛ circūdabunt te
ꝛ coangustabūt te vndiqꝫ et
ad terrā ꝓsternēt ꝛ filios tu-
os q̄ in te sunt ꝛ nō relinquēt
in te lapidē sup lapidē eo ꝙ
nō cognoueris tēpus visita-
tionis tue. Et ingressus ī tē-
plū cepit eijcere vendentes
et emētes dicens illis. Scri-
ptū est quia domus mea do
mus orationis est: vos autē
fecistis illā spelūcā latronū:
ꝛ erat q̄tidie docēs in tēplo.

¶ Postilla.

¶ Cū apppropinquasset iesus
Luce. xix. Hystoria huiꝰ euāge. fctā ē
āno xp̄i. xxxiij. xiij. kal. april. dñica pal
maꝝ. luna. x. inditiōe. vi. Ante initiū
illiꝰ euangelij scribit sctūs Lucas in
eodē ca. ꝙ dñs iesus cū ī die palmaꝝ
appropinquaret ad descensum mōtis
oliueti: ceperūt turbe descēdentium
gaudentes laudare deū voce magna
sup oībus quas viderāt virtutibꝰ di-
cētes. Benedictꝰ q̄ venit rex in noīe
domini: pax ī celo ꝛ gloria in excelsis
Et quidam phariseoꝝ de turbis dixe
rūt ad illū. Magister increpa discipu
los tuos. Quibus ip̄e ait. Dico vob:
quia si hi tacuerīt lapides clamabūt

Tunc sequitur euāgeliū hodiernū.
Cū appropiquaret iesus hierusalē]
Ly. nō solū corpis gressu sꝫ etiā ꝯpas
sionis affectu[vidēs ciuitatē]scꝫ hie-
rusalē in qua diu viguerat cultus di-
uinꝰ[fleuit sup illā]Ly. scꝫ fletu com
passionis: tum ꝓpter mala culpe que
ibi multiplicata fuerāt. tum propter
mala pene que futura imminebant.
Notādū ꝙ xp̄s q̄ter fleuit. Primo in
natiuitate: vt ptꝫ Sapiē. vij. Primaꝫ
vocē similē omnibus emisi plorans
Vñ etiaꝫ canitur. Vagit infans inter
arta positus p̄sepia. Scdo ī lazari su-
scitatiōe. Tertio sup ciuitatē hierl'm
Quarto in sua passione: vt ptꝫ Heb.
v. Cū clamore valido ꝛ lachrymis et
auditus est[qꝛ si cognouisses]Hora.
scꝫ ruinā ꝛ subuersionē que tibi emi-
net[ꝛ tu]supple fleres [Et quidē in
hac die tua]scꝫ ꝓspera ī qua facis vo
lūtatem tuā[que ad pacem tibi] scilꝫ
modico tēpore duraturā: ꝛ ideo nunc
gaudes qꝛ imminentia nō vides[nūc
aūt abscōdita sunt ab oculis tuis] scꝫ
mala que futura sunt tibi[qꝛ veniēt
dies in te ꝛ circūdabūt te inimici tui]
Hoꝛ. ꝑncipes romani cū exercitu val
de forti[vallo]ad litterā: qꝛ tres ag-
geres dicūt romani fecisse circa hie-
rusalē capiendā [ꝛ coangustabunt te
vndiqꝫ]scꝫ concludēdo ꝛ ꝓhibendo in-
troitum ꝛ exitum: ꝛ introductionem
victualiū ꝛ armoꝝ: vñ Josephꝰ dicit
ꝙ p̄ angustia famis mlieres pueros
ꝓpos comederūt[ꝛ ad terrā ꝓsternēt
te] Capta ei ciuitate turres ꝛ muros
diruerūt: ꝛ cūcta edificia eiecerūt ad
terrā[ꝛ filios tuos qui ī te sunt] Ho.
.i. habitatores tuos aliq̄s occidēdo a-
liq̄s captiuādo[ꝛ nō relinquēt ī te la-
pidē sup lapidē].s. fundiꝰ euertēdo.
hºiā pꝫ ad oculū. qꝛ sepulchrū xp̄i qd
olim erat extra ciuitatē: iā est ī medio
ciuitatis[eo ꝙ nō cognoueris tēpus
visitatiōis tue]scꝫ quo creator oim ꝑ
incarnatiōis mysteriū ꝛ per predica-
tionis officiū te visitare dignatus est:
quē nō recepisti sed vsqꝫ ad mortē ꝑ

secut⁹ fuisti. Sciēs q̄ misericors de⁹ nō statim punit hoīes cū peccant: sȝ plongat ipsis vitam propter emēdā. Sicut hō cū videt foramē in sotulari b⁹ vel ī vestimentis suis: nō stati eos pījcit sed facit eos refici quousq̄ nō sit amplius spes de reparatione ipoꝝ Sic dn̄s iesus xp̄s nō statim puniuit hierusalē sed per quadragintaduos annos protraxit: sed q: inuenit eam incorrigibilem tunc permisit eam destrui a romanis principib⁹. s. tito ꝛ vespasiano [Et ingressus tēpluȝ] ꝛ hoc pp̄ter nostrā instructionē. vnde Criso. Tu xp̄i imitator factus cū ingressus fueris aliquā ciuitatē ante oēm actū ad eccl̄iam curras: q: pp̄riū boni filij est vt veniens primo currat ad domū patris [cepit eijcere vendētes ꝛ emētes] Nā sacerdotes pp̄ter cupiditatē ꝛ auariciā suā in p̄mo atrio tēpli fecerūt tria loca venialia vt aduenientes si nō haberēt quid offerrent inuenirent ibi ad emendū. ꝛ si aliq̄ nō haberēt vn̄ emerent: posuerant ibi nūmularios a q̄bus acciperent mutuo pecuniā. Sed queritur hic quare nō restiterūt xp̄o. R̄ndet Lyr. q̄ ex ocl̄is eius ꝛ facie exibat quidaȝ fulgor terrens eos ita q̄ nō audebāt resistere: sicut etiā in voce sua terruit eos qui veniebant ad capienduȝ eum: qui cū audirent ip̄m dicentē: ego sum: abierunt retrorsum ꝛ ceciderunt in terrā vt habetur Jo. xviij. Jn volūtate xp̄i erat ostēdere infirmitatē assumptaȝ: ꝛ etiā sue diuinitatis virtutē [dicens illis. Scriptū est eīn] Jsa. lvi. [Dom⁹ mea] Hoc. i. meo cultui d̄dicata. Jn q̄bus verbis ostēdit se esse deum quia templuȝ solius dei est [dom⁹ oratōis est] nō domus negociationis: non vane locutiōis: nō spectaculoꝝ. Et ideo dicit Aug. in regula. ī oratorio nemo aliquid agat nisi ad quod factuȝ est: vnde et nomen accepit [Uos autē fecistis illā speluncam latronum] quia ipsi non curabant de cultu dei: sed de excoriatione populi per astutias exq̄sitas. Spelunca aūt latronū dicit̄ esse locus vbi spolia q̄ rapiuntur ponunt̄ ꝛ hoc fecerunt sacerdotes de templo vt iam dictum est [ꝛ erat docēs quotidie in templo] Unde Greg. Redēptor noster nec indignis nec ingratis p̄dicationis verba subtraxit. Jn hoc dat nobis exemplū predicandi. Notāduȝ q̄ illi ad quos ptinet vt predicēt frequenter debent p̄dicare. ꝛ qui hoc negligunt multas cōminationes q̄ habentur in sacris scripturis scoȝ Guil. incurrūt. Un̄ Ezechie. xxiij. Si dicēte me ad impiū impie morte morters ꝛ nō ān̄ūciaueris nec locutus fueris vt se custodiat impi⁹ a via sua: ꝛ ip̄e impi⁹ ī impietate sua moriet̄: sanguinem eius de manu tua requiraȝ. Un̄ Jsa. vi. Ue mihi q: tacui: q: vir pollutus labijs ego suȝ. Jtē. i. ad corinth. ix Ue mihi si n̄ euāgelizauero vob. Circa p̄ns euāgeliū vbi d̄r. videns ciuitatem fleuit sup eam Notandum q̄ vt ex scriptura haberi pōt quadruplex ē fletus xp̄i qui signat quadruplicē fletum quem in hac vita habere debemus Pⁿum⁹ est fletus infantie: sicut de christo canitur. Uagit infans iter arta positus p̄sepia. Un̄ Sap. vij. Similē vocē omib⁹ emisi plorās: qui significat fletū quem debemus habere p̄ icolatu p̄sentis mis̄ie. vn̄ Aug. Puer q̄ nascitur a ploratu īcipit nec ridere pōt: statim natus plorat pp̄heta sue calamitatis. Secundus est fletus quo fleuit super lazarum ad vitā eū reuocādo: qui significat fletū quē habere debemus p̄ patrie dilatione. Unde p̄s. cxix. Heu mihi q: icolatus meus p̄lōgatus est. Terti⁹ est fletus quo fleuit super ciuitatē hierusalem in die palmarū qui significat fletum quē habere debem⁹ p̄ ɔpassiōe miseroꝝ: vt ptȝ Hier. ix. Quis dabit capiti meo aquā ꝛ ocl̄is meis fōtē lachrimarū: ꝛ plorabo die ac nocte interfectos filie ppl̄i mei. vn̄ etiā. ij. Cori. xi. Quis īfirmatur ꝛ ego nō īfirmor. q̄s scandalizat̄ ꝛ ego nō vror. Quart⁹ est

fletus q̄ fleuit in cruce: vt ptz ad Hebre.v. Cum clamore valido ⁊ lachrymis offerens exauditus est p̄ sua reuerētia: qui significat fletū quē habere debem⁹ ī cruce pn̄ie ex ꝯpūctione pctōꝝ. vn̄ ps. vi. Lauabo p̄ singłas noctes lectū meū. i. cor meū ⁊ faciē aīme mee. sic fleuit ⁊ lauit magdalena ⁊ mū data est. Lu. vij. sic fleuit ⁊ lauit petr⁹ peccatū suū vt ptz Lu. xxij. Egressus foras fleuit amare.

¶ Dn̄ica. xi. post octauas pē thecostes euāgeliū scd̄m Lucam. xviij. ca.

In illo tp̄e. Dixit iesus ad quosdaz qui ī se ꝯfidebāt tanq̄ iusti ⁊ aspernabanł ceteros parabolaz istā. Duo hoīes ascē debāt in tēplū vt orarēt. vn⁹ phariseus ⁊ alter publican⁹ Phariseus stās hec apud se orabat. De⁹ gratias ago tibi q: nō suz sicut ceteri hominum raptores: iīusti: ⁊ adulteri: velut etiā hic publican⁹ Jeiuno bis in sabbato: decimas do oīum q̄ possideo. Et publicanus a lōge stās nolebat nec oculos ad celū leuare: s; pcutiebat pectus suum dicēs. Deus p̄picius esto mihi peccatori. Amē dico vob descēdit hic iustificat⁹ in domū suā ab illo: q: oīs q̄ se exaltat humiliabił: ⁊ q̄ se humiliat exaltabitur.

¶ Postilla.

¶ Dixit iesus ad quosdam q̄ ⁊c. Lu. xviij. Hystoria hui⁹ euangelij dixit dn̄s anno eius. xxxiij. kał. aprił. dn̄ica. luna. x. inditiōe sexta. Ante initiū illius euāgelij scribit sanct⁹ Lucas in eodē capitulo q̄ xp̄s dixit parabolam istam. Judex quidam erat in quadam ciuitate qui deum nō timebat ⁊ hominem non verebał. Vidua autem quedam in ciuitate illa veniebat ad eum dicēs. Vindica me de aduersario meo ⁊ nolebat per multum tempus. Post hoc dixit itra se. Et si deum non timeo nec hominem reuereor: tn̄ molesta ē mihi hec vidua. vi̇dicabo illam: scilicet faciendo ei iusticiam ne in nouissimo veniens sugillet me. i. suffocet me tediosis clamoribus. Lucanus. Jtem sigillare. i. suffocare: strāgulare: ꝯdemnare. Tūc postmodū seq̄tur euangelium hodiernū [Dixit iesus ad quosdam q̄ in se cōfidebāt]. i. suis meritis [tanq̄ iusti] cum tn̄ iniusti: q: humilitatē nō habebant sine qua nullus est iustus [⁊ aspernabantur ceteros] q: nō attēdebāt illud Jsa. xxxiij. Ve q̄ spernis nonne et ipe sperneris [duo hoīes ascendebant in templuz] Ly. q: ad lr̄am templū erat in altū situm. s. in mōte moria: vt habeł. ij. Para. ij. [vt orarēt] non ad cōfabulādū: nō ad mulieres videndum [vn⁹ phariseus] Hor. i. apparēs iust⁹ Pharisei eīn distīguebātur ab alijs in habitu: in obseruantijs ⁊ cultu religionis p̄pter quod dicti sunt pharisei. i. diuisi ab alijs hoībus [⁊ alter publican⁹] . i. publicis negotijs intētus que de ꝯmuni cursu implicāt ad pctm̄ [Phariseus stās] Hor. ecce superbia cū tn̄ flectere genua dēret vł aliq̄ alio mō se inclinare [hec apud se orabat] Ly. iste pharise⁹ p̄prie nō orauit sed magis se iactabat dicēs [De⁹ gratias ago tibi] Horr. male incepit iste phariseus orōnē suā. Debuit eīn incipere in sui accusationem scd̄m illud Prouer. xviij. Just⁹ ī p̄ncipio accusator est sui. Jn medio supplicare ⁊ orare: ⁊ ī fine gratias agere sicut facit sacerdos in missa sua. Primo eīn in generali cōfessione dicendo. Confiteor. Scd̄o deū suppliciter deprecał mul

tiplici oratiõe. Et vltimo deo regra=
tiat in gratiarũactiõe cum dicit Ite
missa est vel Benedicamus dño: deo
gratias[qꝛ non sum sicut ceteri hoiꝫ]
q.d. solus iustus suꝫ: oẽs ceteri pecca
tores[raptores iiusti ⁊ adulteri] Hoꝛ.
raptores enim sunt q̃ ꝓximoꝝ suorũ
substantiam rapiunt. Iniusti qui per
sonas eoꝝ ledunt ⁊ cõprimũt. Adulte
ri qui vxores proximoꝝ polluunt[ve
lut etiã hic publicanus] quem iudi=
cat ⁊ cõdemnat. Post hoc enumerat
bona sua dicẽs.[Ieiuno bis in sabba
to].i.hebdomada que apd iudeos to
ta denoiabatur a sabbato tanꝙ a di=
gniori[Decimas do omniuꝫ que pos
sideo] Lyr. pharisei de multis decias
dabãt vt de mẽto de aneto ⁊ de cymi=
no: vt ptꝫ Math.xxiij.ad quod nõ te=
nebant: vt ceterꝭ iustiores apparerẽt
[sed publicanus a lõge stãs] Ly. ecce
dei timor quasi nõ esset dignus ad al
tare appropinq̃re[nolebat nec oclos
ad celum leuare] Ecce pudor: qui ꝓ=
pter peccata sua nõ audebat celuꝫ re=
spicere [sed percutiebat pectus suũ]
Ecce dolor d̃ peccatis ꝯmissis[dicẽs.
Deus ꝓpicius esto mihi pctõri] Ecce
vera ⁊ pura cõfessio. Et ista iam dicta
sufficiunt ad remissionẽ peccatoꝝ : iõ
sequit[Amen].i. veraciter[dico vob
descendit hic].s. de templo dei quod
erat in monte[iustificatꝰ].s. de impio
factus iustus per gratiaꝫ ⁊ misericor=
diam dei: qꝛ deꝰ humilibus dat grãꝫ
[in domũ suã ab illo].s. phariseo sup
bo: cuiꝰ superbia corrũpebat oĩa bo=
na opera eius. Ũñ aug. Supbia etiã
bonis operibus insidiatur vt pereant
[qꝛ oĩs qui se exaltat] Ly. per superbi
am[humiliabit]per penam[⁊ qui se
humiliat per verã confessionẽ pctõꝝ
[exaltabit] in gloria ꝑ remuneratio
nẽ. Sicut eñi in statera materiali vna
parte depressa altera eleuatur ⁊ econ
uerso: sic in statera diuine iusticie de=
cretum est vt qui eleuantur per sup=
biam in vita presenti deprimantur ꝑ
penã cõfusibilẽ in vita futura. Et ecõ
uerso qui sponte humiliantur in pre
senti ꝓpter deum: in futuro ad glori
am eleuabuntur. Circa presens euã=
gelium vbi dicitur. Deus propicius
esto mihi peccatori: notandum ꝙ qui
liber peccator debet ꝓ se laborare vt
penitentiam veram agat in presenti
vita. Primo ꝓpter acerbitateꝫ ignis
purgatorij: quia ignis ille est ideꝫ cũ
igne infernali secũdum Tho. de aq=
no. Unde etiam sanctus Gregori. in
iiij. dialogo. cap̃. xlv. In eodem igne
purgatur electus ⁊ detinetur damna
tus. Unde magister sentẽ. li. iiij. disc.
xliiij. ca. vi. Illa pena est grauior om=
nibus alijs. Excedit eniꝫ omnem pe=
nam vite presentis: etiam quaꝫ passi
sunt martyres. Secũdo ratiõe diuer=
sitatis penaruꝫ: quia ibi sunt pene di=
uerse secũdum diuersitateꝫ peccatoꝝ
Est ibi ⁊ penaꝝ modus. Nã pro men
sura peccati erit ⁊ plagarum modus
Deuter. xxv. Tertio ratiõe diuturni=
tatis: quia ibi annus pro die cõputa=
tur. Unde Ezechi. iiij. Diem pro ãno
dedi tibi: dieꝫ scꝫ in presenti tempore
ꝓ anno scilicet in futuro. Quarto ra
tiõe infructuositatis: qr illa pena nõ
valet ad meritum: sꝫ solum ad satisfa
ctionem: ⁊ est inuolũtaria. Pena au=
tem in vita p̃senti est volũtaria ⁊ me
ritoria. Quinto ratione damnositatꝭ:
qꝛ ꝙdiu aĩa est in pena caret glĩa. mõ
retardari a gloria excedit omnem pe
nam vite presentis: ⁊ presertim in ta=
libus qui nisi esset adhuc pena illi ꝑ=
soluenda statim deum viderẽt: quia
tales in gratia moriuntur: ⁊ nihil im
pedit quando q̃s in gratia dei ab hac
vita decedit nisi solutio pene pro pec=
catis ꝓ q̃bus hic non plene satisfecit
⁊c. Unde Home. Nunꝙ eniꝫ a quoꝙ
dei facies videbitur donec per penaꝫ
venialium peccatorũ quadrãs mini=
mus persoluatur.

¶ Domica duodecima post octauas pẽthecostes euãgeliũ scdm Marcum. vij. ca.

In illo tp̄e. Exiens
iesus ď finibꝰ tyri: ve
nit p̄ sidonē ad ma=
re galilee iter medios fines
decapoleos: ⁊ adducūt ei sur
dum et mutum: ⁊ deprecabā
tur eū vt imponat illi manuz
⁊ apprehendens eum de tur
ba seorsuz misit digitos suos
ī auriculas eiꝰ ⁊ expuens in
terrā tetigit linguā eius. Et
suspiciēs in celū ingemuit et
ait. Effeta: qđ est adaperire.
Et stati apte sunt aures eiꝰ:
⁊ solutū est vinculum lingue
eius ⁊ loquebaꝛ recte. Et p̄=
cepit illꝭ ne cui dicerēt. Quā
to aūt eis p̄cipiebat tāto ma
gis plus predicabāt ⁊ eo am
plius admirabanꝛ dicentes
Bene oīa fecit: ⁊ surdos fe=
cit audire ⁊ mutos loqui.

Postilla.

Exiens iesus de finibꝰ tyri
⁊c. Mar. vij. Math. xv. Hoc signū fe=
cit dñs iesus xp̄s anno eius. xxxi. xij.
kal. decembris. feria. v. luna. vij. indi=
tione. iiij. Ante initium p̄ntis euāge
lij scribit sanctus Mar. ca. vi. ꝙ vbi=
cunqꝫ dñs iesus introibat in vicos vꝰ
in villas aut in ciuitates ī plateis po
nebant infirmos ⁊ dep̄cabātur eum
vt vel fimbriam vestimēti eius tange
rent ⁊ quotquot tangebāt eū salui fie
bant. Postmodum sequitur euange
lium hodiernum [Exiens iesus de fi
nibus tyri venit per sydonem ad ma
re galilee] Ly. Tyrus ⁊ sydon sunt q̄
dam ciuitates site in terra p̄missiōis
prope montem libani. Mare galilee
est quidam lacus per quē transit ior=
danis [inter medios fines decapole=
os] vnde Jacobus. Decapoleos ē re=
gio decem vrbium trās iordanem ad
orientem. Et cum venisset iesus chri
stus ad locum illum [adducunt ei sur
dum ⁊ mutum] non erat talis a nati=
uitate nec ab infirmitate superueniē
te: sed a demone ipsum obsidente eiꝰ
auditum impediente ⁊ loquelam [et
deprecabantur eum vt īponat illi ma
num]. s. vt ipsum sic curaret. per qđ
datur intelligi ꝙ aliqn̄ precibus san=
ctorum ⁊ etiam bonorum hominū sa
lus alicui īpetraꝛ [Et app̄hendēs eū
de turba seorsuz] Vn̄ Jacobus. p qđ
datur intelligi ꝙ ille qui salutari desi
derat malas societates dimittat [mi=
sit digitos suos in auriculas eiꝰ] Ly.
per digitos intelligiꝛ gratia sp̄ussan
cti quaz infundit xp̄s ī cor peccatoris
[⁊ expuens in terraz tetigit linguam
eius] per saliuā sapientia diuina itel
ligitur. Tho. Omīa que in xp̄i corpo
re fuerunt sancta ⁊ diuina fuerūt si=
ue vestimēta eiꝰ siue digiti eius siue
sputum eiꝰ. Et ideo aliqn̄ curabat p
tactum vestimētoꝝ: aliquando per di
gitum: aliquando per sputū: sicut p̄z
hic in euāgelio [Et suspiciēs in celū]
per quod docet nos vt sepe ad celū re
spiciamus qꝛ ibi est amicꝰ noster auxi
liuz nostrū et hereditas nostra [inge=
muit] quod facere voluit vt ostēderet
humane nature veritatē. Itē vt ostē
deret peccatoribus gemēdi necessita
tē: qꝛ qui sanari vult a peccatis prius
debet īgemere vt p̄z Ezech. xviij. In
quacūqꝫ hora peccator īgemuerit ⁊c.
[⁊ ait. Effeta: qđ est adaperire] Lyr.
ostendēs se veruz deum curando per
imperiuz [⁊ statim aperti sunt aures
eius ⁊ solutū est vinculum lingue eiꝰ
⁊ loq̄batur recte] Jacobus. Vinculuz
lingue tūc solutuz est quando homo
lingua vtiꝛ ad orationē: ad p̄rimi edi
ficationem ⁊ informationem: ad pec=
cati cōfessionem ⁊ ad dei laudem [⁊ p̄
cepit illꝭ ne cui dicerēt] vt vanā glīaz
fugiendam esse doceret. [Quāto aūt
eis precipiebat, tanto amplius p̄dica
bant] Vnde Augu. Per hoc xp̄s vo

lebat pigris ostēdere cū quāto feruo-
re predicare debēt quib⁹ iubet vt pre
dicent quando illi q̄ prohibentur ta-
cere nō poterant. Ly. beneficiatus de
beneficijs acceptis dꝫ se gratū ostēde
re ⁊ benefactorem laudare: q̄uis be-
nefactor hoc nō querat[⁊ eo ampli⁹
ammirabanť] Ly. de tanta humilita
te[dicētes. Bene omia fecit ⁊ surdos
fecit audire ⁊ mutos loqui] Circa p̄-
sens euāgeliū vbi dr̄. Suspiciens in
celum. Notanduꝫ q̄ Hugo de prato
dicit q̄ quater legim⁹ iesum oculos
subleuasse. Primo passur⁹: vt patet
Johannis sexto. Cum subleuasset o-
culos iesus ꝛc. Secundo responsum
legisperito daturus: vt patet Luc. x.
Tertio surdum ⁊ mutū sanaturus: si
cut ptꝫ in vbis premissis. Suspiciēs
in celū ꝛc. Quarto lazarum suscitatu
rus: vt patet Johannis. xi. Ubi sciē-
dum q̄ oculis mentis nostre celū re-
spicere debemus: ⁊ ad ipꝫ anhelare.
⁊ hoc propter tria. Primo q̄ ciuitas
nostra ē vbi ppetue manere debem⁹:
vt ptꝫ Hebre. xiij. Non habemus hic
manentem ciuitatem: sed futurā inq̄
rimus. Exemplū de illis qui ī aliena
patria demoranť: quomō cor ad ter-
raꝫ suā ponūt si illuc redire intendāt
alias nō habent ibi cor suum si in ter
ra in qua habitant edificant: ⁊ de pa-
tria sua amplus non cogitant. Secū-
do quia ibi est pater noster et mater
nostra: ⁊ fratres: ⁊ sorores: ⁊ amici no
stri: scilꝫ xp̄us ⁊ beata virgo ⁊ alij san
cti: qui amplius nos diligūt q̄ paren
tes carnales pueros suos. Sperare
etiam debemus q̄ ibi sint anime pre-
decessorū nostroꝝ qui in fide xp̄i mor
tui sūt. Omnia ista trahūt desideriū
hominis ad celuꝫ. Tertio quia ibi ē
thesaur⁹ noster: scilicet merces opeꝝ
nostrorum. ⁊ etiam meritum xp̄i ⁊ be
ate virginis marie: omnium electoꝝ
in celo existentiuꝫ: qui est thesaurus
indeficiens omnem sufficientiaꝫ ha
bens: quia nec auferri nec corrumpi
potest. Magnus autē ⁊ p̄ciosus the-
saurus multum trahit cor hominis:
vt ptꝫ Math. vi. Ubi est ⁊ thesaurus
tuus ibi est et cor tuum.

¶ Dn̄ica deciatertia p⁹ octa
uas penthecostes euāgeliuꝫ
secundum Lucam. x. ca.

In illo tp̄e. Dixit ie
sus discipulis suis.
Btī oculi q̄ vidēt q̄
vos videtis. Dico em̄ vobis
q̄ multi pphete ⁊ reges vo-
luerūt videre q̄ vos videtis
et nō viderunt: ⁊ audire que
vos auditis: ⁊ nō audierūt.
Et ecce quidā legisperit⁹ sur
rexit temptans illū ⁊ dicens
Magister q̄d faciēdo vitam
eternā possidebo? At ille di
xit ad eū. In lege quid scrip
tū est? quomodo legis? At il
le rn̄dens dixit. Diliges dn̄ꝫ
deum tuū ex toto corde tuo
⁊ ex tota aīa tua ⁊ ex oībus
viribus tuis ⁊ ex omni mēte
tua ⁊ pximū tuū sicut teipꝫ.
Dixitq̄ illi. Recte rn̄disti.
Hoc fac et viues. Ille aūt vo
lēs seipm̄ iustificare dixit ad
iesum. Et q̄s est me⁹ pxim⁹?
Suspiciens aūt iesus dixit.
Homo quidā descēdebat ab
hierusalē in hierico ⁊ incidit
ī latrones: qui etiā dispolia
uerūt eum: ⁊ plagis imposi-
tis abierūt semiuiuo relicto.
Accidit aūt vt sacerdos q̄dā
descēderet eadē via ⁊ viso il
lo p̄terijt. Silr̄ ⁊ leuita cū es-
set secus locū ⁊ videret illū p
trāsijt. Samaritanus aūt q̄-

dam iter faciēs venit sec⁹ eū
⁊ vidēs eū mīa motus ē ⁊ ap
propiās alligauit vulnēa ei⁹
infundens oleū et vinū. Et
īponēs illū in iumentū suum
duxit in stabulū: ⁊ curā eius
egit. Et altera die protulit
duos dnarios ⁊ dedit stabu
lario: et ait. Curā illi⁹ habe
et quodcūq₃ superogaueris
ego cum rediero reddā tibi.
Quis horū trium videt̄ tibi
p̄xim⁹ fuisse illi q̄ incidit in
latrones? At ille dixit: q̄ fe=
cit misericordiā in illum. Et
ait iesus illi: vade ⁊ tu fac si=
militer. ¶ Postilla.

¶ Beati oculi qui vidēt que
vos videtis ⁊c. Lu. x. Mat. xiij. Ante
initiū illius euā. scribit sanct⁹ lucas
q̄ xp̄s dixit discipulis suis. Qui vos
audit me audit: ⁊ q̄ vos spnit me sper
nit. Et cōuersus ad discipulos suos
dixit [Beati ocl̄i q̄ vidēt] .s. non solū
humanitatē xp̄i ⁊ facta exteriora con
spiciēdo: s₃ virtutē diuinitatis latentē
ītelligēdo [q̄ vos videtis] Hor. viderūt
eni ap̄l̄i gratiosā presentiā dn̄i nostri
iesu xp̄i in assumpta hūanitate: ⁊ cre
diderūt eū verū deū ⁊ hoīem: ergo di
cti sūt beati. Sed iudei: pharisei: cay
phas: herodes ⁊ pylat⁹ solū viderūt
foris xp̄i hūanitatē: s₃ nō cognouerūt
eius deitatē ergo nō sunt dicti beati.
vn̄ Jero. in omel. Illoꝝ oculos btōs
dixi q̄ hoīe₃ vidētes deū crediderunt
Ubi notādū q̄ si beati fuerūt oculi q̄
viderūt xp̄₃ ⁊ crediderūt eū deū mul
to beatiores sunt q̄ nō viderūt xp̄₃ in
hūanitate: et tn̄ crediderūt ip̄₃ veru₃
deū ī sacramēto eucharistie. vn̄ Joh.
xx. Quia vidisti me thoma credidisti
beati q̄ non viderūt ⁊ crediderūt [Di
co eī vobis q̄ multi p̄phete ⁊ reges
voluerunt videre que vos videtis]
sicut Ysa. lxiiij. qui dixit. Utinā disrū
peres celos et descenderes. Itē sicut
agge⁹ qui dixit Aggei. ij. Ueniat de
sideratus cunctis gentibus. Itē sicut
moyses qui dixit. Mitte dn̄e quem
missurus es. Itē ⁊ p̄pheta dauid ps.
cliij. qui dixit. Inclina dn̄e celos tuos
et descēde. Et plures alij [⁊ non vide
rūt] Hor. s. eo modo quo vos videtis:
viderunt ip̄m spūaliter sed isti corpo
raliter et p̄ntialiter habētes eū: ⁊ ab
eo q̄ volebant interrogantes [Et ec
ce quidam legisperitus] .s. peritia lit
terali: non intelligentia spūali. vnde
Amb. sup Lu. quidā legisp̄itus ver
ba legis tenens et verba legis igno
rans [surrexit] .s. vt meli⁹ audiretur
tēptans eū et dicens. Magister. Hor.
magistrū vocabat cuius discipul⁹ eē
nolebat [quid faciendo vitam eternā
possidebo] Hor. videtur eni₃ querere
humiliter cum dixit magister. sapien
ter cū dixit: quid faciendo: vtiliter cū
addit: vita₃ eternā possidebo. [At ille
dixit ad eū. In lege quid scriptū est]
sc₃ in lege diuina que lex legum est.
[Quō legis] .i. quō doces discipulos
tuos qui adhuc nescis per q̄d perue
niatur ad vitā eternā [At ille rn̄dens
dixit. Diliges dn̄₃ deū tuū ex toto cor
de tuo] scd̄m Bern. i. sapienter [ex to
ta anima] .i. dulciter [ex tota mente]
.i. fortiter [⁊ primū tuū sicut teipsu₃]
.i. ad quod teip̄m. s. ad gratiā in p̄nti
et ad gloriā in futuro: vel eo ordine
quo teip̄m. s. infra deū et sup oīa tp̄a
lia [Dixitq₃ illi] .s. iesus phariseo ⁊ le
gisp̄ito [Recte rn̄disti] nō aūt recte fe
cisti q₂ vt dicit glosa xp̄s laudauit ei⁹
rn̄sum: non eius factū [Hoc fac et vi
ues] .q.d. hoc dicis et non facis: ideo
ad vitam eterna₃ nō vadis [ille aūt]
.s. phariseus et legisperitus [volens
iustificare seipsum] .i. demonstrare
iustum [dixit ad iesū ⁊ quis est meus
p̄xim⁹] Hor. forsitan putabat q̄ xp̄s
dixisset iude⁹ est p̄ximus tuus ⁊ tūc
rn̄deret oē₃ iudeū diligo ⁊ sic appareret

seruire. Math. vi. Luc. xvi. Hec v͂ba
euãgelij locut⁹ ē iesus ãno ei⁹. xxxiij.
ydib⁹ iulij. feria. v. luna. xvi. inditiõe
iiij. Ante iitiũ presentis euãgelij scri
bit sanctus mathe⁹ in eodē ca. q͛ xp̄s
dixit discipulis suis. Nolite thesauri
zare vob̄ thesauros in terra: vbi eru
go et tinea demolitur et vbi fures ef
fodiunt et furant̄. Thesaurizate aũt
vobis thesauros in celo vbi nec eru=
go nec tinea demolitur: et vbi fures
non effodiũt nec furant̄. Ubi eni͂ est
thezaur⁹ tuus ibi est et cor tuũ. Tũc
postmodũ sequit̄ euãgeliũ hodiernũ
[Nemo potest duobus dñis seruire]
Hor. contrarijs inter se differentib⁹:
et contraria precipientibus. Et quili
bet hoim hʒ vnũ illoꝝ duoꝝ. Hoc sic
ꝓbatur q: oĩs homo aut est ĩ gratia
aut in peccato mortali. Si autē est in
gr̄a tunc habet ꝓ dño deũ. Si aũt est
in peccato mortali: tunc hʒ dyabolũ
ꝓ dño [aut vnum odio habebit] Hor.
scʒ dyabolũ [et alterũ diliget]. s. deuʒ
[aut vnũ sustinebit] scʒ dyabolũ quē
hõ peccãdo patit̄: sʒ non diligit [et al
terũ contēnet]. s. deũ quē hõ peccãdo
mortaliter cõtēnit. Sʒ deũ nemo po=
test odire: q: summũ ⁊ infinitũ bonũ
est. Nec dyabolũ q̇sq̄ diligit: sʒ peccã
do se ei subijcit [Nõ potestis deo ser
uire et mãmone]. i. diuitijs. Ly. non
dixit xp̄s non potestis habere: sʒ non
potestis seruire: licite eni͂ p̄nt haberi
q̄n bene dispensant̄: sicut ille q̇ ĩ p̄ijs
opibus diuicias expendit non seruit
diuitijs: sed magis diuitie seruiũt si=
bi: quia eis vtitur sicut instrumentis
ad op̄a virtutũ. Unde Ambro. super
Lucã. Sicut diuitie sũt impedimēta
improbis: ita ꝓbis sunt adiuuamēta
virtutis. Et talis simul põt fuire deo
et vti ipsis [Ideo dico vobis ne solli=
citi sitis] scʒ sollicitudine nimia. No
tandũ q͛ xp̄s hic non ꝓhibet laborē
q: homo ad laborē nascit̄ sicut auis
ad volandũ: sʒ prohibet sollicitudinē
sup̄fluã et inordinatã p̄ quã postpo=
nũtur bona sp̄ũalia ⁊ etiã eterna [aĩe
vestre]. i. animali vite que cibo sustē
tatur [quid manducetis neqꝫ corpori
vestro quid induami. Nonne anima
pl⁹ est q̄ esca] quasi diceret lõge pl⁹
est [et corp⁹ plus q̄ vestimētũ] q̄si di
ceret si de⁹ dedit vob̄ maiora. s. corp⁹
⁊ aĩam: cõsequent̄ etiã dabit minora:
scʒ escã ⁊ vestimentũ [Respicite vola
tilia celi: q̄m non serunt neqꝫ metũt
neqꝫ cõgregant in horrea: ⁊ tñ pater
vester celestis pascit ea] Uñ p̄s. cxlvi
Qui dat iumentis escã ĩpoꝝ: ⁊ pullis
coruorũ ⁊c. multo forti⁹ hoiem suffi=
cienter pascet. Uñ Rab. Quis rex mi
litibus deuotis debitam nõ procurat
alimoniã? quis dñs ministris suis nõ
mĩstrat cibaria? q̇s pater nõ dat filijs
alimēta ⁊c. nonne vos magis pluris
estis illis]. q. d. multo maioris precij
estis. Ly. natura hũana maioris pon
deris est corã deo: q: alie creature fa
cte sunt ꝓpt̄ hoiēʒ: finis aũt nobilior
est his q̇ sũt ad finē. Si ergo de illis
curat: multo forti⁹ de nobis curã hʒ
Quis aũt vr̄m põt adijcere ad statu
ram suã cubitũ vnũ]. q. d. nullus. Er
go deus q̇ dat hoĩ incremētũ ⁊ quãti
tatē stature: p̄ dño etiã dabit nutrimē
tum ꝯueniēs stature prout viderit ex
pedire [et de vestimētis quid solliciti
estis. Considerate lilia agri quõ cre=
scũt] scʒ tam p̄ciosis colorib⁹ induta
[tñ non laborãt]. s. ad ornandũ se [ne
qꝫ nent] id ē filant ad faciendum sibi
vestimentũ: et tñ optime vestiuntur:
sic q͛ regalia vestimēta excedunt [di=
co aũt vobis q͛ neqꝫ salomon] q̇ fuit
ditissim⁹: sapientissim⁹: potentissim⁹
inter alios reges [in oĩ gl̄ia sua coo=
p̄tus est] id ē vestitus ⁊ ornatus tam
pulchre [sicut vnũ ex istis] Hor. quia
in sal omone fuerũt vestes aliene: in
illo aũt ꝓprie. Item ille ab arte: iste
a natura: ⁊ ideo oēs tinctores panno
rum nõ p̄nt facere colorē viridē sicut
natura ĩ terra nascentib⁹. Uñ Hiero.
Quid rubet vt rosa: q̇d candet vt li=
liũ? [Si ei fenũ agri quod hodie est]
id est in p̄nti et cras in clibanũ mittit̄

.i.in furno ponetur [Deus sic vestit] .i.sic pulchre sic optime sine sollicitudine [quãtomagis vos modice fidei] Ly. vocat aũt eos qui nimis sollicitãtur de tpalibus modice fidei: qr ex defectu fidei pcedit talis sollicitudo superflua [Nolite ergo solliciti esse dicentes: qd mãducabim⁹ aut qd bibemus] hoc ptinet ad alimẽtũ [aut cooperiemur] hoc ptinet ad vestimentum [Hec eñi oĩa gẽtes inquirunt] Hor. qr ĩfideles sunt [ꝛ de eternoꝝ pmissione non confidunt] Ly. Gentiles diuinã puidentiã circa actus hũanos negãt [Scit eñi pater vester celestis qr his oĩbus indigetis] Hor. non est paẽ pi⁹ qui non tribuit necessaria filijs quoꝝ nouit indigentiã: sed deus est pater vester: ergo seruientibus sibi tpalia sufficiẽter mĩstrabit [Querite ergo pri mũ] .i. pcipue [regnũ dei] de quo dr̃ Math. xxij. Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris mei. Quis hoc regnum non desiderat vbi omẽs erunt reges regine. Ergo feruẽter ꝛ diligẽter hoc regnũ est querendũ [ꝛ iustitiã eius] qr iusti imppetuũ viuẽt: ꝛ apud dñm est merces eoꝝ. Sap. v. [ꝛ hec oĩa] scz tpalia [adijciẽtur vobis] Vñ ps. liij. Jacta cogitatũ tuũ in dño: et ipe te enutriet. Itez in ps. xxxvi. Nũq̃ vidi iustũ derelictum. ¶ Circa hoc pñs euangeliũ vbi dicitur. Primum querite regnũ dei et iustitiã eius. notandũ q̃ peccator q̃rit regnũ dei non primo sed vltimo: scz in morte. Quãdo ei peccator non potest pl⁹ viuere vel qñ credit sibi mortẽ iminere: tũc querit regnũ dei et accipit exemplũ a latrone in cruce: sed non a iohãne baptista: qui a cunabulis quesiuit regnum dei. Similiter sanct⁹ nicolaus epũs qui quarta et sexta feria semel suggebat vbera. Similiter dñic⁹ pater noster qui a pueritia sua domino nr̃o seruire studuit: ꝛ sic de alijs pluribus sanctis. Cõtra quos nota exẽplum de quinq̃ virginibus fatuis q̃ petierunt oleum in media nocte i vasis suis id est i vicinitate mortis ꝛ nõ obtinuerunt sic lampades earũ sunt extincte: et ipse excluse sunt a regno celorum. Unde Augu. Legi et plegi sacram scripturam et non inueni in quinq̃ milibus annoꝝ saluatũ in fine nisi solum latronẽ. Unde etiã Albertus magnus. Rarum est q̃ aliq̃s ex amore in fine vite sue vere peniteat Item peccator querit regnum dei: sz non iustitiam eius. Omis eñi homo vult esse beatus: quia vt dicit Boeti⁹ de consolatione philozophie. Mentibus hominũ naturaliter summi boni cupido inserta est: sed opera beatitudinis non curat facere. Tota die peccator fabricat sibi domũ in iferno ꝛ intendit quiescere ꝛ habitare in celo ꝛc.

¶ Dñica. xvi. p⁹ octauas pẽthe. euãg. scdm Lucã. vi. ca.

In illo tpe. Ibat ies⁹ in ciuitatez q̃ vocaẽ naym: ꝛ ibant cũ eo discipuli ei⁹ ꝛ turba copiosa. Cũ aũt appropinq̃ret porte ciuitatis ecce defũct⁹ efferebaẽ fili⁹ vnic⁹ mr̃is sue: ꝛ hec vidua erat ꝛ turba ciuitatis mlta cũ illa. Quã cũ vidisset ies⁹ mia mot⁹ sup eã dixit illi Noli flere. Et accessit ꝛ tetigit loculũ. Hi ãt q̃ portabãt steterũt ꝛ ait. Adolescẽs tibi dico surge. Et resedit q̃ erat mortu⁹ ꝛ cepit loq̃ ꝛ dedit illũ mr̃i sue Accepit aũt oẽs timor: ꝛ magnificabãt deũ dicẽtes: qr pphta magn⁹ surrexit in nobis: et qr de⁹ visitauit plebẽ suam.

¶ Postilla.

¶ Ibat iesus in ciuitatẽ que

vocat naym. Luc. vij. Hoc miraculū fecit dn̄s iesus ān̄o et⁹. xxxi. xiij. kal. aug. dn̄ica. xxij. luna indictiōe. iiij. Ante hoc euangeliū sanauit dn̄s seruuz centurionis q̄ accessit ad iesuz rogās eū: dicens dn̄e puer me⁹ iacet ī domo paralyticus ꝛ male torquet. Et ait illi ies⁹. Ego veniā et curabo eū. Et respondēs cēturio ait. Dn̄e non sum dignus vt ītres sub tectum meū: sȝ tm̄ dic verbo et sanabit puer me⁹. Et dixit ies⁹ centurioni. Uade ꝛ sicut credidisti fiat tibi. Et sanat⁹ ē puer ex illa hora. Et factum ē deinceps [Ibat iesus in ciuitatē q̄ vocat naym] Nayz est ciuitas parua ingalilea ꝓpe montē thabor q̄ distat a hierl'm ad duas dietas [ꝛ ibant cū eo discipuli eius ꝛ turba copiosa] Lyr. turba multa cū dn̄o turba multa cū vidua. Hoc factuz est vt euidenti⁹ eēt miraculū corā multis factū vt viso miraculo multi fierēt laudatores dei ꝛ testes [Et cū appropinq̄ret porte ciuitatis ecce defūct⁹ efferebatur] scȝ ad sepeliendū [fili⁹ vnic⁹ matris sue: et hec vidua erat] Ly. ātiquitus loca sepulture erant extra ciuitatē: ne ex cadauerib⁹ inficerētur habitatores ciuitatis [Quā cū vidisset iesus misericordia motus sup eā] q: erat vidua: tū q: non habebat aliū filiū a quo posset in senectute sustentari [dixit illi. Noli flere] q̄si diceret cito consolaberis [ꝛ accessit ꝛ tetigit loculū] Ly. i. feretrū. Ad h° ei tetigit vt ostēderet ꝙ corp⁹ suū deitati vnitum erat instrumentū deitatis etiam in miraculis faciēdis [Hi autē q̄ portabant steterunt: ꝛ ait: adolescēs tibi dico] Hor. i. ꝓpa v̄tute ip̄o [surge] scȝ a lecto mortis ꝛ resedit q̄ erat mortu⁹] i. s. pri⁹: q: stati redijt vita p xp̄ȝ [ꝛ cepit loq̄] Lyr. vt manifeste appereret ꝙ erat vere resuscitat⁹ [ꝛ dedit illum matri sue] prius enī dederat ī conceptōe [accepit aūt oēs timor] Hor. s. admirationis de tā mirabili suscitatōe. Legit in euāgelijs dn̄m tres mortuos suscitasse. s. puellā in domo: vt pȝ Mat. ix. Adolescentē ī porta: vt ī euāgelio hodierno. Lazarū in sepulchro vt hʒ Johā. xi. [ꝛ magnificabāt deū] i. magnū predicabant. Hoc ei est magnificare deū: de ip̄o magna credere ꝛ dicere [dicētes q: ꝓpheta magnus surrexit ī nobis] ī lege ꝛ ꝓphetis promissus [ꝛ q: deus visitauit plebē suā] Ly. mittendo eis saluatorē. ¶ Circa hoc euangeliū vbi d̄r. noli flere. Queritur vtrū de amici morte aliq̄s licite possit lugere. r̄ndet ꝙ sic: sȝ moderate. Sic martha ꝛ maria magdalena fleuerunt sup lazarū fratrē suū defūctū quē postmodū xp̄s a morte suscitauit. Scd̄o q̄rit vtrū magis flenduz sit p morte anīe ꝙ̄ corporis. R̄ndet ꝙ sic. q: q̄to anīa ē nobilior corpe: tanto magis ē dolendū de morte anīe ꝙ̄ de morte corp̄is. vn̄ Aug. Mai⁹ ē dānuz de amissiōe vni⁹ aīe ꝙ̄ mille corpoꝝ vn̄ Ber. Tot⁹ mund⁹ p̄ciū vni⁹ anīe estimare non p̄ōt. Sȝ vt dicit Aug. Mirabilis miseria in hoībus appet: ꝙ cū morit hō scd̄m corp⁹ omēs ꝯueniūt et plorāt: sȝ cū morit scd̄m aīaz: null⁹ dolet null⁹ plorat. A corpe mortuo nō recedunt donec sepulture tradat. Anīe vero mortue nullus assistit null⁹ curat eā ad vitā reducē: vtinā tot facerēt amici pro aīa resuscitāda quot facerēt si possent amicū mortuū ad vitā reuocare. Tertio q̄ritur que debent nos consolari sup mortē ꝑuerorum ꝛ consanguineoꝝ. Respondet ꝙ ad hoc valēt q̄nq₃ considerationes quas fere oēs tangit beatus Hiero. ī quadā epistola. Prima est consideratio diuine volūtatis cui debem⁹ nos in omnibus conformare: vn̄ Seneca in epistola ad lucillum. Placeat hoī quicq̄d deo placet. In signum huius quotidie oramus. Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. nam credere debem⁹ ꝙ de⁹ in meliori statu hoīeȝ reuocat. Si bon⁹ est ne malus fiat: si malus ne peior efficiatur. Secunda consideratio est diuine equitatis: q: licitum est vnicuiq₃ quod suum est

repetere. De⁹ em̃ habet ius ⁊ potesta tē repetēdi pueros ⁊ ꝯsanguineos tuos qꝛ ipsius sunt. Vñ psal. Ipse fecit nos ⁊ non ipi nos. Insuper tenemur deo soluere debitū mortis: qꝛ omnes sum⁹ ad mortē astricti: vt ptꝫ Geñ. ij. Quacūq₃ die comederitis ex eo morte moriemini. Vñ Heb. ix. Statutū ē hoībus semel mori. Tertia cōsideratio est diuine dispositiōis q̄ nouit quādiu expediat homini hic viuere: ⁊ qñ mori: vñ Aug. in libro soliloquiorū. De salute corporis mei q̄diu mihi sit vtile nescio: tibi dñe h° cōmitto. Sic etiā beatus martin⁹ fecit dicēs. Dñe si adhuc ppl'o tuo suꝫ necessari⁹ nō recuso laborē: fiat volūtas tua. O hō attende diligēter quō tot⁹ mūdus plenus est tribulatiōib⁹ ⁊ miserijs. Hoc ptꝫ: qꝛ nūc frigus: nūc estus: fames ⁊ sitis: sanus ⁊ infirmus: letus ⁊ tristis: risus ⁊ fletus: diues et pauper: viuus ⁊ mortu⁹: vt ptꝫ Joh. xiiij. Nūq₃ in eodē statu pmanet. Item Job. xiiij. Hō natus de muliere breui viuēs tēpore repletur m'ltis miserijs. vñ refert solinus de barbaris q₃ qñ pueri nascūtur tūc magnū planctum faciūt: ⁊ qñ moriuntur magnuꝫ festū. Et beatus Hiero. refert de quadā terra vbi vxores cū maritis sepeliuntur eligentes poti⁹ mori q̄ ī miseria viuere. Quarta cōsideratio est inutilitatis ⁊ dānificatōnis. qꝛ luctus ⁊ tristicia dānificāt hoīeꝫ in corpe ⁊ in aīa scōm illud Eccle. xxx. Multos occidit tristicia ⁊ nō est vtilitas mea. Vñ ꝓuer. xxv. Sicut tinea vestimēto: vermis ligno: ita tristicia nocet cordi. Etiaꝫ nocet aīe defuncte: qꝛ tales ꝓpter nimiā tristiciā erūt indeuoti ⁊ indispositi ad orāduꝫ ⁊ suffragānduꝫ animabus. Et sic aīe pueroꝝ et cōsanguineoꝝ retardātur. Exemplū de hoc quere in ꝓmptuario exēploꝝ discipuli. xcvij. P. Quinta ꝯsideratio ē future resurrectōis in qua lete ad vitā reduceꝫ q̄ hic deplāgitur. Vñ. i. ad Thessal. iiij. Nolum⁹ vos ignorare de dormiētib⁹ vt nō cōtristemi: sicut ceteri q̄ spē non hñt. nā q̄libet xp̄ianus credere dꝫ resurrectionem: ⁊ si char⁹ ⁊ fidelis tibi fuit millesies tibi carior erit in celo. Et si hic tibi vtilis fuit millesies tibi vtilior erit ī celo: qꝛ oīa merita tecū ꝯdiuidet. vñ anselmus. Vnusq̄sq₃ tantū gaudet de alterius merito quātū de suo ꝓprio.

¶ Dñica. xvi. p⁹ octauas pēthecostes euangelium scōm Lucam. xiiij. capi.

In illo tpe. Cū itraret iesus in domū cuiusdā principis phariseorū sabbato manducare panē ⁊ ipsi obseruabāt eum. Et ecce hō quidā ydropicus erat ante illū. Et respōdens iesus dixit ad legisperitos ⁊ phariseos: si lꝫ sabbato curare. At illi tacuerūt. Ipse vero apprehēsum sanauit eū ac dimisit. Et respondēs ad illos dixit. Cui⁹ vestrum asin⁹ aut bos in puteū cadet ⁊ nō cōtinuo extrahet illū die sabbati? Et nō poterant ad hec respōdere illi. Dicebat autem ad inuitatos pabolā ītēdēs quō primos accubitus eligeret dicēs ad illos. Cū inuitatus fueris ad nuptias nō discūbas ī primo loco ne forte honoratior te sit inuitat⁹ ab eo ⁊ veniēs is q̄ te ⁊ illū vocauit dicat tibi: da huic locū ⁊ tunc incipias cū rubore nouissimū locū tenere. Sed cū vocatus fueris vade ⁊ recūbe in nouissimo loco: vt cum venerit q̄ te īuitauit dicat ti

iustus[Suspiciēs iesus dixit. Homo quidā descendebat ab hierusalem in hierico] q̄ distat a hierusalē ad vnaꝫ dietam [et incidit in latrones:q̄ etiā spoliauerūt eum: ꝛ plagis impositis abierunt semiuiuo relicto] Erat enī ad litterā inter hierl̄m et hierico soli tudo vel desertū:in quo spoliabātur aliquādo hoīes transeuntes a latro= nibus et occidebantur: in qua solitu dine capt⁹ fuit zedechias rex fugiēs de hierl̄ꝫ a satellitibus regis babylo nis:vt habeť Hiere. vlti. Ly. Morali ter tn̄ exponiť de peccatore descendē te a statu iusticie in pctm̄ mortale qui spoliatur a demonibus et relinquiť semiuiuus:qꝛ tolliť ab eo vita gratie remanēte vita nature. Mistice etiam p hoīem iustū scđm Hor. intelligitur adā vel omne genus humanū: ergo dicit[Hō quidā] .s. adā vel gen⁹ hūa nū[descendebat ab hierl̄m] .i. de pa= radiso ꝛ statu immortalitatis]in hie= rico].i. īmiserias ꝛ defect⁹ vite p̄ntis [ꝛ incidit in latrones].i. in demonuꝫ ptātes[qui spoliauerunt eū].s. indu= menta gratie īmortalitatis et innocē tie auferēdo:vt patꝫ Gen̄.iij. Primi parentes post peccatū cognouerūt se esse nudos[ꝛ plagis impositis] id est naturalibus vulneratis ꝛ debilitatis p peccatū[abierūt semiuiuo relicto] Hō semiuiu⁹ relinquiť quādo rema nente vita nature priuať vita gratie [Accidit aūt vt sacerdos q̄dam descē deret eadē via:et viso illo p̄terijt sil̄r ꝛ leuita]sacerdos legē significat que data est per moysen:leuita ꝓphetas significat qui descenderūt post moy= sen hi viderunt genus humanū sau ciatum : qꝛ per legē cognitio peccati ſꝫ non potuerunt sanare gen⁹ huma num [Samaritanus autem quidaꝫ] scꝫ qui custos īterpretať.i. xp̄us q̄ est custos verus[iter faciēs]id ē de celo descendēs in hunc mundū ꝓpter no stram salutē[vidēs euꝫ] scꝫ oculo mi sericordie[misericordia mot⁹ est]scꝫ ex ꝯpassiōe[ꝛ appropiās alligauit vul nera eius] scilꝫ in baptismo peccata eius remittendo [infundēs oleū ꝛ vi num]Oleum infundit in vulnera cū spem penitentibus tribuit:vinū īfun dit est terrorē mortis eterne ꝛ penaꝝ inferni et diē iudicij homini incutit [et imponēs illū in iumentū suū] vn̄ Greg. Iumentū caro ipsius est ī quo vulneratū posuit quādo peccata nr̄a ipse portauit super lignuꝫ in corpore suo:vt patꝫ Isa.liij. Vere languores nostros ipse portauit [duxit in stabu lum] id est in p̄ntem ecclesiam [ꝛ cu= ram eius egit]quia circa egrotū fuit sicut bonus et fidelis medicus[Alte ra die] Prima dies fuit dies passio= nis: altera dies resurrectionis:ꝛ hec est imortalitatis [ꝓtulit duos dena= rios]id est testamēta[ꝛ dedit stabula rio]id est summo pontifici: scꝫ petro et alijs apostolis quibus aperuit sen sum vt intelligerent scripturas vete ris et noui testamēti[et ait. Curā il= lius habe]supple corporis et anime. Ergo dixit primo stabulario.s. petro Pasce oues meas[et quodcūq; su= pererogaueris]supple p̄ceptis meis scꝫ consilia sup addēdo: et cum subdi tis et fidelibus laborando [ꝛ ego cuꝫ rediero].s. in iudicio extremo:vt ptꝫ Actuū.i. Sic veniet quēadmodū vi= distis eum euntem in celū [reddam tibi]quia dominus iesus reddet vni= cuiq; iuxta opa sua [Quis hoꝝ triū videtur tibi ꝓximus fuisse illi q̄ inci dit in latrones. At ille dixit. Qui fe= cit misericordiā in illum]Ubi notan dum ꝙ opinio iudeorum erat ꝙ non quilibet homo ꝓximus est:sed tantū iudeus ergo dicunt iudeum ꝓximū suum et omnem aliū hominē alienū Ergo xp̄s ostendit in p̄nti euangelio omnem hominem esse ꝓximū omni homini qui facit ei misericordiā. Un̄ Ambro. Cognatio non facit ꝓximū sed misericordia. Unde etiā Aug. de doctrina xp̄iana. Propinquitas ge= neris non facit ꝓximū:ſꝫ opus mise= ricordie īpensum. Ex quo pꝫ ꝙ q̄libꝫ

est proxim⁹ noster qui hic viuit. quia cuilibet potest a nobis impendi misericordia vel nobis ipendere. Ait illi iesus. [Uade et tu fac similr]. s. vt omnez hoiem esse amicū et proximū reputes et ei miam impendas affectu et effectu sicut samaritanus illi iudeo fecit. Circa pn̄s euangeliū vbi dicit. Beati oculi q̄ vidēt: querit in quo consistit beatitudo. Rn̄det q̄ q̄dam posuerūt beatitudinē in bonis corporis: vt epicuri. Quidā in bonis mundi. s. diuitijs honore: potētia: et sic de alijs. Quidā in virtutibus moralibus et cognitiōe creaturarū: et maxime substātiarū separatarū: vt pipatetici. Christ⁹ aūt veniēs in mundū q̄ ad hoc natus est vt testimoniū phiberet veritati; ondit q̄ in oibus supradictis vera beatitudo nō cōsistit: sz in visione et cognitione dei dicēs. Beati oculi rc. Itē querit hic btītudo cui⁹ sit: scz an aīe vel corporis. Ad qd̄ rn̄det Hugo de prato q̄ beatitudo consistit pncipalit in cognoscendo et amādo et possidēdo deū. Et beatitudo pncipaliter erit in aīa q̄ deū p essentiā cognoscet et non p aliquā similitudinē; et ipsū pfecte possidebit in se tanq̄ ppriū et intrinsecū bonū. Corpus aūt habebit quattuor dotes suas que sunt agilitas: vt subito feratur quocūq̄ aīa volet. impassibilitas vt a nulla re possit ledi vel pati. Subtilitas ita vt mōtes penetret. Et claritas ita q̄ in ipsa claritate corporis claritas et gloria aīe cognoscetur quia anima magis beata clarius corpus habebit: et omnia predicta habebit corp⁹ ex redundantia glorie anie in corpus. Econtrario de corporibus ipiorū erit: q: erūt grossa: grauia: passibilia: et obscura. Hec ille.

¶ Dn̄ica. xiiij. post oct. penthe. euāgeliū scd̄z Lucā. xvij

In illo tempe. Cum iret iesus in hierl'm trāsibat p mediā samariā et galileā: et cū ingrederetur quoddā castellū occurrerūt ei decē viri leprosi q̄ steterunt a longe et leuauerunt vocē suā dicentes Jesu pceptor miserere nr̄i. Quos vt vidit dixit: ite oñdite vos sacerdotib⁹. Et factū est dū irent mundati sunt. Un⁹ aūt ex illis vt vidit q̄ mūdat⁹ est regressus ē cuz magna voce magnificans deū: et cecidit i faciē ante pedes ei⁹ gratias agens: et hic erat samaritan⁹ Respondens aūt iesus dixit Nonne decē mūdati sunt: et nouē vbi sunt? Nō est inuentus qui rediret et daret gloriam deo nisi hic alienigena Et ait illi: surge et vade quia fides tua te saluum fecit.

¶ Postilla.

¶ Cum iret iesus i hierusalē transibat rc. Lu. xvij. Hystoria huius euāg. facta est anno xp̄i. xxxiij. ij. yd⁹ Marcij. feria. ij. luna. iiij. inditiōe. vi. Ante initiū illi⁹ euāgelij scribit scīs lucas q̄ xp̄s dixit discipulis suis. Cū oīa feceritis que pcepta sunt vobis: dicite serui inutiles sum⁹ quod debuimus facere fecim⁹ [Et factū est dum iret iesus i hierl'm]. s. ad locū sue passionis: in quo oñdit se sponte passurū [trāsibat p mediā samariā et galileā] Samaria erat terra gentiliū: galilea iudeorū: ergo vtrasq̄ ptransibat q̄ ad saluandos gētiles et iudeos venerat [Et cū ingrederetur quoddā castellū occurrerunt ei decē viri leprosi] Ly. q: audierāt famā de miraculis xp̄i [q̄ steterūt a longe] Ly. tu. ppter xp̄i reuerentiam: tum q: nō debebāt appropiquare sanis hoibus: ne eos infice=

rent[ꝛ leuauerunt vocez suā]Lyr. ex magno desiderio sanitatis dicentes. [Jesu ꝓceptoꝛ miserere nostri] .i. solo ꝟbo potes nos curare [Quos vt vidit dixit: ite ondite vos sacerdotibus]hoc iussit xp̄s ꝓpter legis impletionē. Lex eni precipit Leuitici. xiiij. vt mūdatus a lepra sacerdotib⁹ se offerret. Et hoc duplici de causa. Una causa qꝛ sacerdotes debebāt iudicare vtrū talis esset vere curatus. Scđa causa qꝛ pro sua emūdatiōe tenebat offerre sacrificiū determinatū in lege Item vt daret nobis exēplū honorādi sacerdotes. Itē vt ꝑ hoc sacramentum cōfessionis exprimeret. Dicit ei xp̄s oibus peccatorib⁹. Ite: q̄si dicat. Non expectetis ꝙ cogamini vrgēte infirmitate qñ oportet sacerdotes ad se vocari: sed ite dū sani estis ondite non palliate: vos non alios: qꝛ alie ꝑsone non sunt noiande in confessiōe sacerdotibus q̄bus data est potestas a xp̄o ligandi et soluēdi: vt pꝫ Jo. xx. Accipite sp̄mſctm̄: quoꝝ remiseritis pctā remittunt eis [Et factū est duz irent mundati sunt] ī hoc oñditur ꝙ in vera contritione pctā dimittūtur pctōri a deo: etiā anteꝙ perueniat ad confessionē. Uñ ps. xxxi. Dixi confitebor supple ī futuro: ꝛ tu remisisti impietatē pcti mei: Quis postea teneat confiteri sacerdoti loco dei[Unus ergo ex illis vt vidit quia mūdatus est regressus est cū magna voce magnificans deum[Hor. magnitudo vocis dat intelligere magnitudinē fidei et deuotionis [ꝛ cecidit in faciē ante pedes eius]ī quo notatur eius magna humilitas[gratias agens]Est autez deo valde acceptabilis gratiaꝝ actio Unde Aug. ad aurelianū. Quid melius animo gerim⁹: aut ore ꝓbam⁹: aut calamo exprimim⁹ ꝙ vt deo gratias agamus: nec dici breui⁹: nec agi fructuosius pōt[ꝛ hic erat samaritanus]Ly. in hoc innuit ꝙ aliū nouem erant iudei: nec reuersi sunt ad grās agendū: qꝛ iudei semꝑ fuerūt igrati tam in veteri ꝙ in nouo testamento de beneficiis dei[Respondēs autem iesus dixit. Nonne decē mundati sūt ꝛ nouē vbi sunt]. q. d. multi mūdant et baptisant: tamē pauci saluantur: vt patꝫ Math. xx. Multi sunt vocati: pauci vero electi[Non est inuētus q̄ rediret ꝛ daret gl̄iaꝫ deo: nisi hic alienigena] Ly. ī hoc figuratū fuit ꝙ gētiles venturi erant deuote ad fidem xp̄i iudeis remanētibus ī suo errore [et ait illi. Surge vade]noluit ei surgere nisi iussus[qꝛ fides tua te saluū fecit]in hoc innuitur ꝙ magnū ē meritū fidei qꝛ per fidē peccatoꝛ mundatur. Item ꝑ fidem homo iustificatur Ad Ro. v. Justificati igit ex fide pacem habeamus ad deū per dñꝫ nr̄m iesum xp̄m. Item per fidē homo fili⁹ dei efficit: vt ptꝫ Joh. i. Dedit eis potestatem filios dei fieri ꝛc. Itē ꝑ fideꝫ homo saluatur. Ergo hic xp̄us dixit samaritano. Fides tua te saluū fecit. Unde circa p̄ns euangelium vbi dicitur. Ite ostendite vos sacerdotibus: ꝛ duz irent mundati sunt. Queritur si peccatoꝛ in ipsius cordis contritiōe absoluitur anteꝙ perueniat ad sacerdotem: vt hic innuitur quia dū irent mundati sunt: quid facit postmoduꝫ sacerdos et a quo absoluit eum. Respondeo ꝙ solus deus absoluit peccatorem a culpa in ipsa cordis contritione: vt patꝫ Jsa. xliij. Ego sum qui deleo iniquitates ꝓpter me. Sacerdos autem ministerialiter et instrumentaliter peccatorem a peccato absoluit et non solū ostendit absolutū. Est enim sacerdos minister dei ꝛ ei⁹ instrumentū animarum: et hoc optime ostendit xp̄s in lazari resuscitatione ꝑ queꝫ peccatoꝛ rediēs ad dei gratiam designat quem xp̄s solus a mortuis reuocauit: sed ap̄lis mādauit vt eū soluerent: sic patet ꝙ fuit a xp̄o resuscitatus: ꝛ ab ap̄lis absolutus. Simile est in iustificatiōe pctōris quē solus de⁹ resuscitat a morte culpe reddens ei gr̄aꝫ suā: sed sacerdos soluit

cum a cathenis peccatorum quibus pro talibus culpis ligatus tenebatur. Exemplum: rex vel potestas i cōsilio absolvit malefactorē qui tenetur in carcere cathenis ligatus: et ministri regis vadunt ad carcerē et ex parte regis absolvunt eū a carcere et cathenis: et ministri eius vadūt ad domū eius et reddūt ei oīa bona sua prius perdita. Sic facit sacerdos q̄ tanq̄ minister dei absolvit peccatorē a cathenis pctōrum: et reducit eum in ecclesiā dei: et reddit ei oīa bona sua q̄ ante peccatū fecerat: et facit eū participem oīm bonorum que fiunt in ecclesia dei: et dat ei cibū vite manducare: scilz corpus xpi: et docet quō debeat vivere et i via dei ambulare et non stare: qz stare regredi est. Sic pz q̄ sacerdos hz magna facere in iustificatione peccatoris non solū eum ostendere absolutū. Sed iterum hic queritur q̄ sit forma absolutionis a peccatis. Respōdeo scdm sctm Tho. de aquino q̄ de substantia forme ē. Ego absolvo te a pctīs tuis: sed pmittitur oratio scz Misereatur tui omnipotens deus etc. ne effectus sacramēti impediatur ex parte penitentis. Et cōiter apponitur. In noīe patris et filij et spūssancti. Item queritur an impositio manus sup caput cōfitentis requiratur. Rūdetur scdm sctm Tho. de aquino q̄ non: qz hoc sacramentū non ordinatur ad consequendū aliquā excellentiā gratie. sz ad remissionē peccatorum. Magis aūt in hoc sacramēto competit crucis signatio q̄ manus impositio: in signū q̄ p sanguinē crucis xpi remittūtur pctā: unō est de necessitate sacramēti etc. Itē Tho. dicit q̄ q̄ ipetrat absolutionē a papa vel legato caute facit si faciat se absolvi ab oībus excōicationibus et peccatis de quibus non recolit: qz si postea recolat de quibus non tenetur iterum absolutionē petere ab excōicatione: sz de pctō si sit mortale teneatur confiteri.

¶ Dñica. xv. post octavas penthe. euāg. scdm Math. vi. c.

In illo tempore. Dixit iesus discipulis suis Nemo pōt duobus dñis servire: aut ei unū odio habebit et alterū diliget: aut unū sustinebit et alterū contēnet. Non potestis deo servire et mammone: ideo dico vobis ne solliciti sitis aīe vestre qd manducetis neq̄ corpori vestro qd induamini. Nōne anīa plus est q̄ esca? et corpus plus q̄ vestimentū? Respicite volatilia celi: qm̄ non serunt neq̄ metūt neq̄ congregant in horrea: pater vester celestis pascit ea. Nōne vos magis pluris estis illis? Quis autē vrm cogitans pōt adijcere ad staturā suā cubitum unū? Et de vestimētis quid solliciti estis? considerate lilia agri quō crescunt: nō laborāt neq̄ nent. Dico autem vobis neq̄ salomon in omni glia sua cooptus ē sicut unū ex istis: si ei fenū agri qd hodie est cras in clibanū mittitur deus sic vestit: quātomagis vos modice fidei. Nolite ergo solliciti esse dicētes: quid mādūcabimus aut qd bibemus aut q̄ operiemur Hec enim oīa gētes inquirunt. Scit enim pater vester qz his oībus indigetis: q̄rite ergo pmū regnū dei et iusticiā eius et hec omnia adijcientur vobis.

¶ Postilla.

¶ Nemo potest duobus dñis

tuntur tibi pctā tua: an dicere: surge et ambula? Ut aūt sciatis qm̄ filius hoīs hȝ potestatem in terra dimittendi pctā Tūc ait paralitico: surge tolle lectū tuuȝ ⁊ vade in domū tuā: ⁊ surrexit ⁊ abijt in domū suam. Uidētes aūt turbe timuerūt ⁊ glorificauerūt deū q̄ dedit ptātem talē hominibus. ¶ Postilla.

¶ Ascēdens iesus i naviculā ⁊c. Math. ix. Luc. v. Hoc signuȝ fecit dn̄s iesus āno eius tricesimoprimo. xij. kal. septēbris feria. v. luna. xxiiij. īditōne. iiij. Ante initium illius euāgelij scribit sctūs matheus q̄ xp̄o veniente in regionem gerasenoruȝ: occurrit ei homo habens multos spiritus immundos qui sepius compedibus ⁊ cathenis victus disrupit cathenas: ⁊ cōpedes cōminuit: ⁊ nemo potuit euȝ domare. Et semper nocte ac die in monumētis ⁊ montib⁹ erat clamans ⁊ occidēs se lapidibus. Uidens autem iesuȝ a longe occurrit ⁊ adorauit eū. Et īterrogabat eū Jesus. Qđ tibi nomē est. Et dixit ei. Legio mihi nomen est: q̄ꝛ multi sumus. Erat ibi circa mōteȝ grex porcoꝝ magnus pascens in agris: ⁊ dep̄cabant̄ eū spiritus dicentes. Si eijcis nos hīc mitte nos in porcos vt introeamus in eos. Et cōcessit eis Jesus statim. Et exeūtes spiritus imūdi: introierūt in porcos. Et magno impetu grex precipitatus est in mare ad duo milia porcorū ⁊ suffocati sunt in mari. Pastores aūt fugerūt ⁊ nūciauerūt in ciuitatē ⁊ in agros. Et egressi sunt videre qđ esset facti. Et viderūt eū q̄ a demonio vexabat̄ sedentē vestitū ⁊ sane mētis Et rogabant Jesum vt transiret a finibus eoꝝ [Et ascendēs Jesus in nauiculam] Ly. vt per nauigiū de terra gerasenoꝝ rediret in galileā vnde illuc venerat [Et venit in ciuitatē suā] scȝ capharnaum que fuit metropolis galilee. ⁊ dr̄ ciuitas sua q̄ꝛ frequēter ibi habitabat. Et in p̄ncipio p̄dicationis sue mlta miracula ibi fecit: sicut ⁊ Bethleē fuit sua: q̄ꝛ in ea nasci elegit. Et etiā nazareth sua: q̄ꝛ in ea ānūciat⁹ est ⁊ nutrit⁹ fuit [Et ecce offerebāt ei palyticū] Modus aūt offerēdi describit̄ Mar. ij. q̄ꝛ nō potētes īrare ad xp̄i p̄ntiā ꝓpter turbā circūstātē de tecto dom⁹ submiserūt eū in lecto ⁊ hoc fuit magnū signū fidei ipsorū: ꝓpter qđ sequit̄ [Uidēs aūt iesus fidē illoꝝ] Ly. scȝ paralitici ⁊ offerētium [Ait paralitico. Cōfide fili: remittunt̄ tibi pctā tua] Ly. ad modū boni medici q̄ primo remouet cām morbi: ⁊ tūc postmodū intēdit curationi. Infirmitas aūt hec fuit inflicta paralitico ꝓpter pctm̄. Et ideo xp̄s p̄mo remouet causaȝ dicēs [Remittunt̄ tibi pctā tua] Ad maiorē p̄dictoꝝ intelligentiam sciendū q̄ infirmitas corporalis īfligit̄ alicui a deo mltis de causis. Primo propter ꝓbationē patiētie Sicut in Job ⁊ Thobia excecato. Vn̄ Thobie. ij. Hanc temptationē ideo ꝑmisit deus euenire illi vt posteris daretur exemplum patientie eius. Secundo propter humiliationem alicuius ne in superbiam eleuetur. Sicut in Paulo apostolo: vt ptȝ. ij. Corint. xij. ne magnitudo reuelationū extollat me: dat⁹ est mihi stimulus carnis mee āgelus sathane q̄ me colaphiset Tertio ad glřiam dei manifestandaȝ. Sicut ⁊ ceco nato dr̄ Joh. ix. Neq̄ h̄ peccauit neq̄ parētes eius. s. vt cec⁹ nasceret̄: sed vt manifestarent̄ opera dei in illo. Quarto īfligit̄ ꝓpter peccati cōmissi purgationē. Sicut ptȝ in maria sorore moysi murmurante cōtra moysen q̄ fuit facta ꝓpter hoc ad tēpus leprosa: ⁊ in paralitico isto de q̄ fit mētio in euāgelio hodierno. Quinto propter punitionem peccatorum: sic q̄ deus incipit peccatorem in hoc mundo punire: vt ineternuȝ puniat̄

vt ptz in anthiocho in veteri testamento: et etiã in herode i nouo testamẽto: quos ambos diuina vltio tali morbo pcussit: vt putrescerent et viscera de ipsis fluerẽt: qui morte mirabili mortui sunt: et in presenti incipit eorum infernus et durabit iperpetuũ. Hiere. xvij. Duplici cõtritione cõtere eos domine[Et ecce quidã de scribis].i. legisperitis [Dicebãt intra se].i. cogitabãt: quia verbis hoc exprimere nõ audebãt propter populum[hic blasphemat].i. quod dei est sibi vsurpat. Blasphemare est creature attribuere illud quod est proprium dei: dimittere aũt peccata soli deo cõuenit: pro hoc igitur quod xpo blasphemiam imponebãt quia peccata dimittebat patet quod negabant xpm esse deũ: dicẽtes ipsum esse purum hominẽ[et cũ vidisset iesus cogitatões eorum] supple iniquas quas habebãt contra eũ: imponebant sibi blasphemiam[dixit: vt quid cogitatis mala in cordibus vestris] et in hoc ostendit xps se esse deũ Unde Criso. Solus dei est cognoscere cogitatiões hoim[Quid ẽ facilius dicere. dimittuntur tibi peccata tua].i. solo verbo efficere vt dimittãtur tibi peccata tua[an dicere surge et ambula].i. in verbo efficere vt aliquis paraliticus surgat, sanus et ambulet[Ut autem sciatis vos] pharisei[quia filius hominis].i. virginis[hz potestatẽ dimittẽdi peccata in terra] Ly. vt deus nõ vt purus homo[tũc ait paralitico: surge tolle lectũ tuũ et vade in domũ tuam. qui statim surrexit] ad imperium iesu christi[et abijt in domũ suã] Lyr. in signum perfecte curationis[vidẽtes autem turbe].s. miraculum factum in paralitico[timuerũt] Ly. imponere blasphemiam[et glorificauerũt deum qui dedit potestatẽ talem].i. christum qui est virtus dei patris[hominibus].i. ad salutem hominũ. ¶ Unde circa presens euangeliũ vbi dicitur dimittuntur tibi peccata tua. Notandum quod hugo de prato dicit quod deus misericorditer recipit pctõres: de hoc habemus exẽplũ in multis. nam petrus cũ iuramẽto negauit christũ et postea fleuit: et xps misericorditer sibi indulsit: et in gradũ pristinũ eũ restituit. vt ptz Joh. xxi. Pasce oues meas. Item maria magdalena cum multis fornicata est et postea accessit cũ verecundia et magna contritione et fide ad xpm et saluata ẽ: vt ptz Lu. vij. Fides tua saluãte fecit. Itẽ paulus apostolus psecutus est ecclesiã dei et stephanũ iuuit lapidare: et postea dixit. Dñe quid me vis facere Act. ix. Et postmodum factus est doctor gentiũ et lumẽ ecclesie. Itẽ latro i cruce antea multa latrocinia et scelera cõmisit: et postea dixit. Memẽto mei dũ veneris in regnum tuũ. Lu. xxiij. Et plus ei dedit quam petiuit. Hodie inquit mecũ eris i paradiso. Charissimi imitemur istos et nõ simus sicut iudas qui de dei misericordia desperauit et laqueo se suspẽdit. Math. xxij. In quo deũ grauius offendit quam quod xpm triginta denarijs vẽdidit. Uñ de hoc dicitur in decre. Judas magis peccauit despãdo quam xpz tradẽdo. xxxij. q. iij. Sed nõ licet. Non etiã sicut cayn qui ait: maior est iniqtas mea quam vt veniam merear. Geñ. iiij. vñ Ber. Mẽtiris cayn: maior ẽ dei pietas quam quis iniqtas. Sequitur in euãgelio. Quidã de scribis dixerunt intra se. Hic blasphemat. Ubi notandũ quod tribus modis blasphematur deus. Primo dũ quid attribuitur deo vel imputatur ei quod sibi nõ conuenit: vt quod sit malus: iniustus: maledictus etc. Secundo cum quis remouet a deo quod ei conuenit: dicẽdo quod nõ sit omipotẽs: misericors: iustus: et cetera talia. Tertio cũ quis sibiipsi attribuit quod est propriũ dei scz pctã dimittere et curare: et isto tertio modo dicebãt isti quod xps blasphemabat: quia quod erat propriũ dei scz peccata dimittere sibi attribuebat dicẽs. Dimittũtur tibi peccata tua. Hec ille.

¶ Dñica. xx. post octauas pẽthecostes euãgeliũ scdm Matheum. xxij. capitulo.

In illo tpe. Loqbat iesus cuz discipulis suis i parabolis dicēs. Simile ē regnū celoruz homini regi q̄ fecit nuptias filio suo: et misit seruos suos vocare īuitatos ad nuptias ⁊ nolebant venire. Iterū misit alios suos dicens. Dicite īuitatis ecce prādiū meū parauj: thauri mei ⁊ altilia occisa sunt: ⁊ oīa pata venite ad nuptias. Illi aūt neglexerūt ⁊ abierūt alius in villaz suā: alius vero ad negociationē suā. Reliqui vero tenuerunt seruos eius ⁊ cōtumelia affectos occiderūt. Rex autē cū audisset irat⁹ est: ⁊ missis exercitib⁹ suis pdidit homicidas illos: ⁊ ciuitatē illoꝝ succēdit. Tūc ait suis suis. Nuptie quidē pate sunt sed qui inuitati erāt nō fuerūt digni Ite ergo ad exit⁹ viarū ⁊ q̄scūq; inueneritis vocate ad nuptias. Et egressi serui ei⁹ in vias cōgregauerūt omēs quos inuenerunt ⁊ bonos et malos: ⁊ implete sunt nuptie discūbētiū. Intrauit aūt rex vt videret discūbentes: ⁊ vidit ibi hoīez n̄ vestituz veste nuptiali: ⁊ ait illi. Amice: q̄mō huc itrasti nō hn̄s vestez nuptialez? at ille obmutuit. Tūc dixit rex mistris. Ligatis māib⁹ ⁊ pedib⁹ ei⁹: mittite eū i tenebras exteriores: ibi erit fletus ⁊ stridor dētiū Multi em̄ sunt vocati: pauci vo electi.

Postilla.

Simile factū est regnū celoꝝ ⁊c. Math. xxij. Luc. xiiij. Hanc hystoriā dixit dn̄s āno ei⁹. xxxiij. xi. kal. apriß. feria. iiij. luna. xij. inditōe. vi. Añ initiū illi⁹ euāge. scribit sanctus mathe⁹ in precedēti cap̄. q xp̄s dixit p̄ncipibus sacerdotum ⁊ senioribus iudeoꝝ. Quid vobis videtur. Homo q̄dam habebat duos filios: ⁊ accedens ad primū dixit. Fili vade hodie in vineam meam. Ille autem respondēs ait: nolo. Postea penitentia motus abijt. Accedens autem ad alterū dixit similiter. ⁊ ille respondens ait. Eo dn̄e: ⁊ non iuit. Quis ex illis duobus fecit volūtatem patris. Dicūt ei: primus. Dicit illis iesus. Amen dico vobis: q publicani ⁊ meretrices p̄cedēt vos in regno dei. Uenit em̄ ad vos iohannes in via iusticie ⁊ nō credidistis ei: ⁊ publicani ⁊ meretrices crediderūt ei: vos aūt videntes nec penitentiaz habuistis postea vt crederetis eis ⁊c. tunc postmodū sequitur euangeliuz hodiernū [Simile factum est regnū celoꝝ] Ly. id est status ecclesie militātis [homini regi q̄ fecit nuptias filio suo. Tūc em̄ de⁹ paß fecit nuptias filio suo quādo naturā humanā copulauit diuine in vno supposito. Que q̄dem nuptie celebrate sunt i vtero virginali: de quo xp̄s exijt tanq̄ spōsus pcedens de thalamo suo [⁊ misit seruos suos] Sor. i. pphetas p̄cedentes [vocare iuitatos] id ē iudeos [ad nuptias] id est ad fidem incarnationis xp̄i pmissam in patriarchis figurati ue in lege p̄dictaz: pphetis pnunciatam [⁊ nolebant venire] Ly. credēdo scripturis: q nolebāt vbis pphetaꝝ credere et obedire [Iterū misit alios seruos]. i. apl̄os: quos misit in omnē ciuitatem ⁊ locum quo ipse ventur⁹ erat vt habeß Luc. x. dicēs [Dicite inuitatis ecce prandiuz meum parauj] Lyr. videlicet sacramenta ecclesie et

doctrina fidei et sacre scptūre ex qb⁹
reficiť aīa: ⁊ potissime in sacramento
eucharistie in q̄ dať nobis caro xp̄i ī
cibū⁊ sanguis ei⁹ ī potū[thauri mei]
.i. patres veteris testamēti [⁊ altilia]
.i. patres noui testamēti pinguedine
charitatis saginati [occisa sunt: ⁊ oīa
parata] scʒ quicq̄d req̄riť ad salutem
hoīm locus: cibus: ⁊ vestes [venite ad
nuptias credendo: diligēdo: opando
[Illi aūt neglexerūt] q: nō timuerūt
dn̄m. Qui em̄ timet deū: nihil negli-
git. Vn̄ hic q̄ritur vtrū negligētia sit
pctm̄ mortale. Rn̄deo s̄m Tho. q̄ ne
gligētia si ꝓuenit ex quadā remissio
ne volūtatis vt nō ꝑcipiāt ea q̄ dicūt:
si omittant que sunt de necessitate sa
lutis: siue sit actus siue sit circunstan-
tia: erit pctm̄ mortale: vel si voluntas
sit intantū remissa vt totaliť a dei cha
ritate deficiat: talis etiā negligētia ē
pctm̄ mortale: ⁊ hoc p̄cipue quādo se
quiť ex cōtemptu: omissio vero circa
ea que nō sunt de necessitate salutis
ob defectū feruoris nō est mortale sʒ
veniale pctm̄ [⁊ abierūt alius in villā
suam] id est ad laborē ⁊ occupationeʒ
corꝑalem: circa terrenaꝝ reꝝ acq̄sitio
nē [alius ad negociationē suā] per ne
gociationeʒ intelligiť nimia occupa-
tio mētalis circa tēporalia impediēs
diuina [Reliqui vero tenuerūt suos
ei⁹: ꝯtumelia affectos occiderūt] scʒ
post ascēsionē xp̄i iudei flagellauerť
apl̄os oēs simľ: ⁊ postmodū stephanū
lapidauerūt Act. vij. Et iacobū frēm
iohānis occiderūt Act. xij. [Rex aūt
cū audisset iratus est: ⁊ missis exerciti
bus suis] Ly. scʒ exercituʒ romanoꝝ
sub p̄ncipib⁹ tyto ⁊ vespasiano: qui ex
diuina ordinatione venerūt cōtra hie
rusalem q̄dragesimoscd̄o anno post
xp̄i passiōeʒ [ꝑdidit homicidas illos]
q: in vltionē sanguis xp̄i ⁊ suoꝝ disci
puloꝝ ab exercitu romāoꝝ sunt truci
dati ⁊ captiuati de iudeis vsq: ad decies
cētū milia: vt dicit ioseph⁹ in libro de
iudaico bello [⁊ ciuitatē illoꝝ succen-
dit] q: tūc hierl'm succēsa ē ⁊ tēplū in

ea [Tunc ait rex suis suis] ⁊ seq̄cib⁹
eoꝝ ꝑ diuinā reuelationē [Nuptie q̄-
dē pate sunt] sacramētū incarnatōis
patū est: vt natiuitatis p̄dicatō passio
xp̄i ⁊ introit⁹ regni aptus ē ꝑ passio-
nē xp̄i q̄ ante clausus fuit [sed q̄ inui-
tati fuerāt] scʒ iudei [nō fuerť digni]
Ly. ꝓpter suā icredulitatē [Ite ergo
ad exit⁹ viaꝝ] .i. ad gētes q̄ nō erant
in via mādatoꝝ dei: ⁊ sine lege viuen
tes: ⁊ legē ignorātes. Ad illas em̄ gē-
tes iuerūt apostoli iudeis nolētib⁹ fi-
dē xp̄ianā recipe: sicut habeť Act. xiij
dicentib⁹ paulo ⁊ barnaba ad iudeos
Vob oportebat p̄mo loqui vbū dei:
sed qm̄ repellitis illō ⁊ indignos vos
iudicatis etne vite: ecce conuertimur
ad gentes: sic em̄ p̄cepit nobis deus
[⁊ quoscūq: inueneritis vocate ad nu
ptias] q: nullus volens fidē catholicā
recipe repellendus est [⁊ egressi sui
eius] scʒ de iudea [ī vias] .i. ī terras
gētiliū [ꝯgregauerūt oēs quoscunq:
inuenerūt bonos ⁊ malos] Lyr. q: in
eccl'ia militāte admixti sunt boni cū
malis [⁊ implete sunt nuptie discum
bentiū] Ly. q: fides catholica diffusa
est per orbē vniuersuʒ [Intrauit aūt
rex vt videret discūbentes] Ly. intrat
aūt xp̄s dupliciter. p̄rio sp̄aliter ī mor
te cuiuslibet hoīs. Scd̄o generaliter
intrabit in iudicio futuro discernēdo
merita ⁊ demerita cuiuslibet hoīs [⁊
vidit ibi hoīeʒ nō vestitū veste nuptia
li] .i. habentē fidē sine charitate. Naʒ
vestis nuptial' est charitas q̄ diuidit
inter filios regni ⁊ ꝑditionis: vt dicit
Aug. [⁊ ait illi: amice] Ly. vocať aūt
peccator amic⁹ ꝓpter naturā quā de⁹
creauit que bona est: ⁊ q̄ ad imaginē
dei facta est [quō huc itrasti] .i. sacra-
menta eccl'ie suscipiendo: fidē eccl'ie
cōfitendo [nō hn̄s vestē nuptialeʒ] .s.
charitatem ⁊ bōa opa. vn̄ hiero. Ve-
stis nuptialis sunt deceʒ p̄cepta q̄ in-
cluduntur in charitate dei ⁊ proximi
[At ille obmutuit] Lyr. quia ī extre
mo iudicio propria arguēte ꝯscīa hō
pctōr ꝯuiciť ⁊ mut⁹ efficiť [Tūc dixit

hec est glosa ... intrauit ... et ... quatuor ...

bi. Amice ascēde superi⁹: tūc erit tibi gloria corā simul di scūbētibus. qꝛ oīs q̄ se exal tat humiliabitur: ꝛ q̄ se humi liat exaltabitur.

¶ Postilla.

¶ Cū intraret iesus ī domū cuiusdaȝ. Luce. xiiij. Mat. xij. Hoc si gnū ꝛ hanc phariseoꝝ increpationeȝ fecit dn̄s iesus anno eius. xxxij. sabba to. v. nonas octobris luna. xiij. inditio ne. v. Ante initiū illius euāgelij scri bit sanctus lucas in p̄cedenti capitu lo ꝙ quidā dixit ad iesuȝ. Dn̄e si pau ci sunt q̄ saluant̄. Ipse aūt dixit ad il los. Cōtēdere intrare p angustā por tam: qꝛ multi dico vobis q̄rent intra re ꝛ nō poterūt. Cū aūt intrauerit pa terfamilias ꝛ clauserit ostiū: incipiet̄ foris stare ꝛ pulsare ad ostiū dicētes: dn̄e aperi nob. Et respōdens dicet vo bis: nescio vos vn̄ sitis. Tunc incipie tis dicere mādu cauim⁹ corā te ꝛ bibi mus: ꝛ in plateis nostris docuistis. et dicet vobis: nescio vos vn̄ sitis. disce dite a me oparij iniquitatis. ibi erit fletus ꝛ stridor dentiū. Et tūc postmo dū seqtur euangeliū hodiernū [Cuȝ intraret iesus in domū cuiusdā p̄ici pis phariseoꝝ] Hoꝛ. in domo p̄ncipis phariseoꝝ ꝛ alioꝝ aduersarioꝝ suoꝝ comedit xp̄s. ꝛ hoc ꝑpter eoꝝ edifica tionē: ꝛ ꝑpter ꝑfecte charitatis osten sionē q̄ est diligere inimicos: vt patet Lu. vi. Diligite inimicos vestros ꝛc. [sabbato mādu care panē] Hoꝛ. noīe panis vite necessaria designant̄. In trauit auteȝ ad comedendū nō fercu la voluptatis: sed paneȝ necessitatis. Ly. Iste princeps phariseoꝝ inuita uit xp̄m malitiose ꝛ nō ex deuotione vn̄ subdit̄ [ꝛ ipsi obseruabant eū] Ly. attendētes si inter epulas aliq̄d dice ret an faceret vnde eū possent accusa re [ꝛ ecce homo quidā ydropic⁹] Ly. ydropicus d̄r ab ydro q̄d est aqua: qꝛ ydropicus h̄ȝ aquā inter carnē ꝛ cutē ꝛ hoc ē ꝑpriū ydropici ꝙ quāto plus bibit tāto pl⁹ sitit [erat aū illū] Cirill⁹ dicit ꝙ ille nō petiuit a xp̄o sanari ti more phariseoꝝ ꝛ iudeoꝝ: sȝ solū se ost̄ debat vt xp̄s vidēs eū ei⁹ misereret̄ [ꝛ rn̄dēs xp̄s dixit ad legisperitos ꝛ pha riseos] Ly. non rn̄dit ipīs ad v̄ba: qꝛ q̄stio nō ꝑponebat̄: sȝ ad cogitatiōes eoꝝ rn̄dit. Vn̄ Beda. Per hoc ōn̄dit se eē veꝝ deū q̄ solus nouit corda ho minū [si lȝ sabbato curare] Hoꝛ. i. si lȝ opa pietatis ꝛ mīe facere sine sabbati volatōne: cuiusmōi op⁹ est infirmuȝ curare [at illi tacuerūt] Beda. Meri to tacēt q̄ cōtra dictuȝ quicq̄d dixerīt vidēt. Si eī lȝ sabbato curare: cur ip suȝ obseruāt: si nō lȝ cur pecora curāt [Ipe vo app̄hēsuȝ sanauit eū] Lyr. qꝛ p īpositionē manus ipm̄ curauit: ꝛ postmodū manum retraxit [ac dimi sit] scȝ abire corpalit̄ sanatū [ꝛ rn̄dēs ad illos dixit: cui⁹ vr̄m asin⁹ aut bos ī puteū cadet ꝛ nō ꝯtinuo extrahet il lū in die sabbati] Hoꝛ. q. d. si sabbatuȝ nō frāgitis subueniēdo pecorib⁹: q̄ to min⁹ frāgo ipm̄ subueniēdo hoī bus [ꝛ nō poterāt ad hec rn̄dere illi] Ly. tanq̄ cōfusi euidēti ratione. Sed notandū ꝙ magna fuit phariseorum malicia: qꝛ plus curabāt de aīalibus q̄ de hoīb⁹. Sic ꝛ multi plebani ꝛ pre lati maiorem curam habēt de rebus temporalibus q̄ de animabus. Vn de Criso. Cadit asina ꝛ est qui suble uet: perit anima ꝛ nō est q̄ recogitet. [Dicebant auteȝ ad inuitatos para bolaȝ istā] Ly. cōfutando eos de sup bia et ābitiōe indebita [intendēs quo modo p̄mos acubitus eligerēt] Hoꝛ. i. quomodo de primis acubitis obti nēdis laborarēt [cū inuitatus fueris ad nuptias] Cyrillus. ad nuptias ce lestes: de quibus dicitur apocali. xix. Beati qui ad cenam agni nuptiaruȝ vocati sunt [nō discumbas in primo loco] Ille in primo loco discumbit q̄ se in corde prefert alijs sicut pharise us qui dixit. Non sum sicut ceteri ho minum. Secundo dignitatem seu p̄

laturam indebite ambiendo sicut lu=
cifer. Unde Isa. xiiij. Ero similis al=
tissimo[ne forte honoratior te sit inui
tat⁹ ab eo:ꝛ veniẽs is q̃ te ꝛ illũ iuita
uit dicat tibi: da huic locũ ꝛ tunc inci
pias cũ rubore].i.cum ꝯfusione[ne=
uissimũ locũ tenere:sed cũ vocat⁹ fue
ris ad nuptias vade ꝛ recumbe in no
uissimo loco].s. minorẽ te aliȷs repu=
tãdo:sicut apostol⁹ fecit q̃ dixit. Ego
sum minim⁹ apostoloꝝ[vt cũ venerit
q̃ te inuitauit dicat tibi. Amice ascen
de superius]scꝫ in presenti ꝑ gratiaꝫ:
ꝛ in futuro ꝑ gloriaꝫ[ꝛ tunc erit tibi
gloria coraꝫ simul discumbentib⁹]id
est in eadẽ beatitudine quiescẽtibus
[quia omnis qui se exaltat].s.suꝑbiẽ
do[humiliabit]necessario hic vel in
futuro. Unde Prouer.xx. Superbũ
sequitur humilitas[ꝛ qui se humili=
at]volũtarie ex corde[exaltabit] Hic
vel in futuro:sicut ostendit btũs Gre
go.quadruplici exẽplo dicẽs. Pupil
la oculi quanto est nigrior tanto luci
dior.candela quanto magis inclinat
tãto maiori luce ꝑfundit. Arbor quã
to ꝓfundius radicat tãto altius cre=
scit. Aqua quãto magis descẽdit de=
orsum tãto magis ascẽdit sursuꝫ. Sic
homo quãto magis vilescit sibi ꝛ in
clinatur ꝑ humilitatem tanto magis
lumine gratie et glĩe replet. Et quã
to magis descendit humiliando se tã
to magis ascẽdit ad deũ. ¶ Unde cir=
ca presens euangeliuꝫ vbi dr̃. Et ipsi
obseruabant eũ. q̃ritur an hic xp̃s de
buit tenere vitã solitariã aut socialẽ
Rñdeo q̃ ꝯsiderato fine ad quẽ vene
rat:tunc magis decuit eũ tenere vitã
socialẽ q̃ solitariã. Uenerat em̃ p̃mo
ad ostendẽdũ se veꝝ deũ ꝛ hoĩem: qḋ
oportebat operibus approbare: ꝛ sic
vitã socialẽ tenere. Secundo venerat
ad nos informandũ morib⁹ ꝛ exẽplis
que nõ potuisset solitarie semper stã=
do:quare decuit eũ vitã socialem te
nere. Tertio venerat ad liberãdũ nos
tam ab infirmitatib⁹ corporalibus q̃
spiritualibus.quare decuit eũ talẽ vi
tã tenere vt se domesticuꝫ hominib⁹
ostendendo attraheret ad bonũ ver=
bo:exemplo:ꝛ consideratione.ꝛ sic eũ
fecisse ostendunt euangeliste dicẽtes
q̃ ibat de ciuitate in ciuitatẽ: ꝛ in ca=
stella:ꝛ in villas: ꝛ de iudea in galile
am: ꝛ ecõuerso.ꝛ multũ laborabat ꝑ=
dicando:infirmos sanãdo:et miracu
la faciendo: vt daret posteris itellige
re se talem vitã elegisse que esset nob
magis vtilis ꝛ melior ꝛ vtilior ꝛ tutior
quia frater qui iuuat a fratre est vt
ciuitas munita ꝛ firma. ꝛ ve homini
soli:quia si ceciderit nõ habet suble=
uantem se.

¶ Dñica.xviij. post octauas penthecostes euãgeliũ secũdum Matheum.xxij.ca.

In illo tẽpore. Pha
risei audientes q̃ ie
sus silẽtiũ imposuis=
set saduceis:conuenerunt in
vnum. Et interrogauit eum
vnus ex eis legisdoctor tem
ptans eũ. Magister quod ẽ
mandatum magnuꝫ in lege?
Ait illi Jesus. Diliges dñm
deum tuũ ex toto corde tuo
ꝛ in tota anima tua ꝛ in tota
mente tua. hoc eniꝫ est maxi
mum ꝛ primum mandatum.
Secũduꝫ aũt simile est huic.
Diliges ꝓximũ tuũ sicut te=
ipsum. In his duobus man=
datis vniuersa lex pendet ꝛ
ꝓphete. Congregatis auteꝫ
phariseis iterrogauit eos ie
sus dicẽs. Quid vobis vide
tur de xp̃o cui⁹ filius est? Di
cunt ei. Dauid. Ait ill. Quõ
ergo dauid in spiritu vocat
euꝫ dominum dicens. Dixit

dn̄s dn̄o meo: sede a dextris meis. Donec ponā inimicos tuos scabellum peduz tuorū. Si ergo dauid vocat eū dominuz: quomodo filius eius ē? Et nemo poterat ei respōdere verbū: nec ausus fuit q̄s q̄ ex illa die eū amplius interrogare.

¶ Postilla.

¶ Pharisei audiētes q̄ iesus &c. Math. xxij. Mar. xij. Lu. xx. Hanc disputationez cū phariseis fecit dn̄s iesus āno ei⁹. xxxiij. xi. kal. april. fer. iij. luna. xij. īditiōe. vi. Lyr. p̄ ītellectu illi⁹ euāgelij notāduz q̄ inter iudeos quidaz erāt q̄ vocabātur saducei: qui recipiebāt tantū q̄nq̄ libros moysi: ⁊ dicebāt aīam hōis esse mortalē ⁊ per ꝯsequēs negabāt resurrectōnē corporū. Et isti saducei accesserūt ad iesuz ⁊ īterrogauerūt eū dicētes. Numeri xxij. Moyses dixit. Si q̄s mortu⁹ fuerit nō habēs filium: ducat frater vxorem eius vt suscitet semē fratris sui. Erant autē apud nos septē fratres ⁊ primus vxore ducta defunct⁹ est: ⁊ nō habens semen reliquit vxorem fratri suo. Similiter secundus ⁊ tertius vsq̄ ad septimū. Nouissime autem oīz mulier defuncta est. In resurrectiōe ergo cui⁹ erit de septez vxor omēs eñ habuerūt eam. Scriptū est eñ Deuter. xxv. Quādo habitauerit fratres simul ⁊ vnus ex eis absq̄ liberis mortu⁹ fuerit vxor defuncti nō nubet alteri sed accipiet eam frater eius ⁊ suscitabit semē fratris sui. Et primogenitū ex ea filiū nomie eius appellabit vt nō deleat nomē eius ex israel. Cū autē noluerit accipere vxorez fratris sui q̄ ei lege debet: pget mlier ad portaz ciuitatis ⁊ interpellabit maiores natu: dicetq̄. Nō vult frater viri mei suscitare semē fratris sui ī israel: nec mei ꝯiugiū sumere. Statimq̄ accersiri eū facient ⁊ interrogabūt. si rn̄derit: nolo eā accipere in vxorē: accedat mulier ad eū coram seniorib⁹ ⁊ tollet calciamentū de pede eius: spuetq̄ ī faciē illius ⁊ dicet. Sic fiet homini q̄ nō edificat domū fratris sui: ⁊ vocabitur nomē illi⁹ in israel dom⁹ discalciati. Rn̄dens aūt iesus ait illis. Erratis nescientes scp̄turas neq̄ virtutez dei. In resurrectiōe eñ neq̄ nubēt. Ly. i. viri nō accipiēt vxores. neq̄ nubent. i. mulieres nō accipient a viris: s; sunt sicut angeli dei: sc; īcorruptibiles: immortales. Hor. ī hoc seculo morimur ergo nascimur. s; ī futura vita null⁹ morit: ḡ null⁹ nascit. ideo post resurrectionē gn̄alē hoīes nō nubent neq̄ nubent. Et audiētes turbe mirabantur ī doctrīa ei⁹: sc; q̄ ita prudēter respōderet. Tūc statim sequit euāgelium hodiernū [Pharisei aūt audientes q̄ iesus silentiū īposuisset saduceis] Lyr. Licet ei pharisei ꝯtrarij eēnt saduceis in opiniōe de aīe īmortalitate ⁊ de mortuo℞ resurrectōe: tū ꝯueniebāt cū eis in xp̄i ꝑsecutione. Et ideo audiētes q̄ silentium imposuisset eis [cōuenerūt in vnū] Ly. ad inuadēdū xp̄m: ⁊ venerīt ad ip̄m in magna multitudine ad magis eū terrēdum [⁊ interrogauit eum vnus ex eis legisdoctor] Ly. ideo vnus vt si cōfusus esset solus videretur confundi. si autem vinceret omnes viderentur per ip̄m vicisse: scd̄m quod dicit Criso. [tēptans eū] sc; capere in s̄mōe [Magister q̄d est mādatū magnū ī lege] vñ Criso. Magistrū vocat cui⁹ non vult esset discipulus [Ait illi iesus. Diliges dominū deū tuuz ex toto corde tuo] Isido. ex toto corde vt oēs cogitatiōes in deum reflectas [in tota aīa] vt oēs affectiones in deū cōuertas [⁊ in tota mēte tua] vt omnes quinq̄ sensus christo vacent. vnde Bern̄. Toto corde id est sapienter: tota aīa. i. dulciter. tota mente id est fortiter [hoc est maximum ⁊ primuz mādatū]. s. in dignitate q: charitas est maior ⁊ dignior omnī

bus virtutibus [Secundū aūt simile
est huic. Diliges ꝓximū tuū sicut te
ipm] Ly.i. in eandez beatitudinē ad
quā diligis te [In his enī duobꝰ mā
datis vniuersa lex pendet ⁊ ꝓphete]
Ly. qꝛ oīa precepta ordinant̄ ad dile=
ctionē dei ⁊ ꝓximi: quia tria precepta
ꝑme tabule ꝑtinent ad dilectionē dei
et precepta secunde tabule pertinēt
ad dilectionē ꝓximi. Vñ Criso. Non
pōt hoīez odire qui deum amat: nec
potest deum amare qui hominē odit
Magister in secundo dist. xix. Qui
deum diligit non pōt euz contemne
re quem deus precepit diligi: ⁊ ꝗ dili
git ꝓximū quid in eo diligit nisi deū?
igitur vera ⁊c [Congregatis aūt pha
riseis] Hor. s. ꝗ ad tēptandū venerāt. i
terrogauit eos iesꝰ dicēs. Quid vob
videtur de christo]. i. de messia i lege
ꝓmisso [cuius filius est. Dicunt ei da
uid] sicut dicitur in ps̄. cxxxi. De fru=
ctu ventris tui ponā super sedē tuaz
[Ait illis. Quomodo ergo dauid in
spiritu]. i. spiritusancto inspiratꝰ [vo
cat eum dn̄m dicēs] in ps̄. cix. [Dixit
dn̄s domimo meo]. i. filio suo [sede a
dextris meis]. i. in equalitate mea se
cundū quod deus. Vel in potioribus
bonis pre omnibus creaturis [donec
ponam inimicos tuos: scabellū pedū
tuorum] Ly. istud complebitur in iu=
dicio qn̄ omnia perfecte subÿcientur
iesu christo [Si autē dauid vocat eū
dn̄m suū: quomodo filiꝰ eiꝰ est] Hor.
Est enim christus filius dauid: ⁊ etiā
dominus dauid. Filius dauid fuit se
cundum carnē: ⁊ dn̄s dauid scd̄m dei
tatē. ⁊ sic restat ꝙ xp̄us est deus ⁊ hō
[et nemo potuit ei respondere xbū]
Non immerito cum seruo xp̄i scilicz
sancto stephano disputantibꝰ iudeis
⁊ phariseis non poterāt resistere: nec
ꝯtradi cere spiritui ꝗ in eo loq̄batur
Multominus xp̄o qui est fons sapiē
tie et gratie [nec ausus fuit quisꝗ ex
illa die eū āplius interrogare] ꝓpter
timorē similis confutatiōis. vñ Jere.
Confutati sermonibus vltra non in=
terrogant. Ex his ostenditur ꝙ non
ex desiderio discendi: sed ex malicia
temptandi eum interrogabāt. ¶ Cir
ca presens euangeliū vbi dicit̄. Dili=
ges ꝓximū tuum sicut teipsum. dicit
Hugo de prato ꝙ ordo charitatis est
vt deus super omīa diligatur. Secū
do anima ꝓpria. Tertio anima ꝓxi=
mi: et magis ꝙ̄ vita ꝓpria. Vnde hic
querit̄ vtrum mori pro salute ꝓximi
sit ď necessitate salutis. Rñdet Hugo
de prato ꝙ mori ꝑ ꝓximo est perfecte
charitatis que non requirit̄ de neces
sitate salutis: sz solū ē in viris ꝑfectis.
Hoc multi doctores tenēt. Vnde Hu
go. Non tenemur ita perfectā habe=
re charitatē sicut xp̄s habuit: nec cō=
silia que xp̄s obseruauit tenemur ob
seruare. Sz hoc ē maius et ꝑfectius
ꝙ vnus alteri posset facere: scz mori
pro ipso. Vnde Johan. xv. Maiorem
charitatem nemo hz ꝙ̄ vt animam
suam ponat quis pro amicis suis: vñ
Augusti. Perfecta ista charitas est
vt paratus sit quis mori pro fratribꝰ
suis.

¶ Dn̄ica. xix. pꝰ octauas pē
thecostes euangelium scd̄m
Matheum. ix. ca.

In illo tp̄e. Ascēdēs
iesus ī nauiculā trā
fretauit ⁊ venit in ci
uitatē suā. Et ecce offerebāt
ei paraliticū iacentē in lecto
Vidēs aūt iesus fidē illoruz
dixit paralitico. Confide fili
remittūtur tibi peccata tua
Et ecce quidā de scribis di=
xerunt intra se. Hic blasphe
mat. Et cum vidisset iesus
cogitationes eorum dixit e=
is. Ut quid cogitatis ma=
la in cordibꝰ vestris? Quid
est facilius dicere: dimit=

rex ministris] Ly. i. angelis executoribus diuine iustitie [ligatis manibus et pedibus] Ly. quia post mortem non potest peccator bonum operari: nec ad salutem reuerti [mittite eum in tenebras exteriores] Peccator in hac vita est in tenebris interioribus: quia adhuc est in spe venie: in inferno autem erit in tenebris exterioribus: quia erit extra ambitum diuine misericordie: et sine omni spe eterne glorie. vnde Beda. In inferno nulla est redemptio: nec dolorum mitigatio [ibi erit fletus] Sor. ex vehementia ardoris [et stridor dentium] ex vehementia frigoris: vt patet Job. xxiiii. Transibunt ab aquis niuium in calorem nimium [Multi enim sunt vocati] Ly. ad fidem catholicam [pauci vero electi] ad gloriam. ¶ Circa presens euangelium vbi dicitur. Simile est regnum celorum. Hugo de prato dicit. i. ecclesia presens: quia sicut deus habitat in celis per gratiam: ita habitat in presenti ecclesia in sacramento eucharistie: vt patet Math. xxviii. Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consummationem seculi. Item sicut in celo sunt quedam corpora magis et minus clara: et vnum illuminat aliud: et quedam sunt illuminantes et quedam illuminati et quedam magis lucent et quedam minus: vt patet Daniel. xii. Qui autem docti fuerint fulgebunt quasi splendor firmamenti: ecce minus lucentes. Et qui ad iustitiam erudiunt multos quasi stelle in perpetuas eternitates. ecce magis lucentes. Sequitur Homini regi. xps enim est verus rex et potens rex in omnibus: et omnes reges excedit: quia regnat in celo: in mundo: et in inferno: vt patet ad Phil. ii. Donauit illi nomen quod est super omne nomen: vt in nomine iesu omne genu flectatur: celestium: terrestrium: et infernorum. In celo enim regnat per totalem et vniuersalem beatorum subiectionem: quia ei omnes sancti et angeli ad nutum obediunt: et ei in omnibus subiiciuntur: quod etiam quotidie petimus in nobis fieri dicentes. Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra: vt patet Math. vi. Regnat in celo per sue glorie ostensionem et beatam visionem: quia ibi eius maiestas et gloria demonstratur. Unde in ps. Ostende nobis faciem tuam et salui erimus. Unde Fulgentius Dei faciem si omnes in carcere inferni inclusi viderent: nullam penam: nullum dolorem: nullam tristitiamque sentirent. Item rex noster iesus xps regnat in mundo per patientiam et misericordiam. Nam in magna patientia et misericordia regnat super peccatores. Patienter enim expectat eos vt conuertantur: et misericorditer recipit eos si conuertantur: vt patet Isa. xxx. Propterea expectat dominus vt misereatur nostri. Unde etiam Hiere. iii. Tu autem fornicata es cum amatoribus multis: tamen reuertere ad me et ego suscipiam te. Sed multi miseri peccatores penitentiam et misericordiam eius contemnunt: et eo ipso magis peccant. vnde Eccl. viii. Quia non cito profertur contra malos sententia: filii hominum absque vllo timore perpetrant mala. Item super iustos regnat in magnificis gratiis spiritualiter habitans in eis: et ipsos diriges et proteges et gubernans. Ipsi enim sunt templum dei spirituale et spiritussanctus in eis. vt dicitur. i. Corinth. iii. Templum sanctum est quod vos estis. Ipsi etiam sunt regnum dei qui pro honore dei et propria salute quotidie certant contra dyabolum: mundum et propriam carnem: et de illis hostibus triumphant. Unde Math. xi. Regnum celorum vim patitur et violentiam .i. cum violentia preliantes rapiunt illud. Item in inferno regnat per iustitie executionem: quia effectum iustitie. s. punitionem et vindictam in damnatos ibi exercet: vt patet Deut. xxxiiii. Reddam vltionem hostibus. Unde ex hoc sequitur quod in inferno cognoscent impii xpm esse regem omnipotentem: qui hic noluerunt eum cognoscere regem misericordem. Sequitur hic. Ligatis manibus et pedibus. Ubi notandum quod peccator strictius ligatur quam animalia ligantur. Nam ligatur memoria ne recolat beneficia dei: ligatur voluntas ne desideret verba bona: ligatur cor ne penas inferni et mortem cogitet: et mala que incurrit in statu peccati manens: et simile est de omnibus potentiis anime interius et exterius: que omnes fortiter alligantur: et sicut peccator fuit ligatus

in culpa sic digne erit ligatus in pe-
na rc.

¶ Dñica.xxi. pᵒ octauas pē-
the. euãgeliũ scdm Johã.iiij

IN illo tpe. Erat qui-
dã regulᵒ cuiᵒ filiᵒ in-
firmabat capharna-
um. Hic cũ audisset qꝛ iesus
adueniret a iudea in galileã
abijt ad eũ ꝛ rogabat euz vt
descẽderet ꝛ sanaret filiũ eiᵒ
icipiebat eni mori. Dixit er-
go iesus ad eũ. Nisi signa et
pdigia videritis nõ creditis
Dixit ad eũ regulᵒ. Dñe de-
scẽde priusq̃ moriat filiᵒ meᵒ.
Dixit ei iesus vade filiᵒ tuᵒ
viuit. Credidit hõ sermoni
quẽ dixit ei iesus ꝛ ibat. Jaz
aũt eo descẽdẽte serui occur-
rerũt ei ꝛ nũciauert dicẽtes
qꝛ filius eius viueret. Inter-
rogabat autem horã ab eis
in qua melius habuerat ꝛ di-
xerũt ei qꝛ heri hora septia
reliqt euz febris. Cognouit
ergo pat quia illa hora erat
i qua dixit ei iesus: filiᵒ tuus
viuit: et credidit ipe ꝛ domᵒ
eius tota. ¶ Postilla

¶ Erat quidã regulᵒ cuiᵒ ꝛc.
Joh.iiij. Math.viij. Lu.vij. Miracu-
luz hoc fecit xp̄s ãno eiᵒ.xxxi.vi.kal.
nouẽbris.feria.ij.luna.xix.inditõe.v.
Añ initiũ illiᵒ euãg.scribit sanctus io-
hannes in eodẽ ca. quõ xp̄s seẽ s lo-
q̃batur mulieri et postmodũ exierũt
samaritani de ciuitate et rogauerũt
eum vt ibi maneret: ꝛ mansit ibi per
duos dies et multi ex samaritanoruz
ciuitate crediderunt in eũ di. qꝛ hic ẽ
vere saluator mũdi. Et pᵒ duos dies
exijt inde et abijt in galileã. Ipse enĩ
iesus testimoniũ phibuit qꝛ ppheta
in sua patria honorẽ nõ haberet. Cũ
ergo venisset in galileã acceperũt eũ
galilei cum oĩa vidissent que fecerat
hierosolimis in die festo. Venit ergo
iesus iterum in chana galilee vbi fe-
cit ex aqua vinum [Et q̃dam regulᵒ]
Ly.non accipit hic regulus p paruo
rege vt videtur nomen sonare: qꝛ ro-
mani volentes frangere iudeoꝛ su-
biam abstulerunt ab eis regiã digni-
tatem regnũ iudee i quattuor tetrar-
chias diuidẽtes: p̄cauere volẽtes eo-
rum rebellionẽ. Vñ p illo tpe nullus
rex erat i iudea. Dicit ergo iste regu-
lus quia erat officialis iperatoris de-
putatᵒ ad custodiã galilee: pp̄ter qḋ
manebat in capharnaũ q̃ erat metro-
polis illius terre et distat tribᵒ dietis
a hierusalem. Notandũ q̧ sicut dicit
Tho. iste regulᵒ interfuit miraculo
facto in nuptijs qñ xp̄us aquã i vinũ
mutauit: qꝛ tunc credidit: sed tñ xp̄i
diuinitatẽ non pfecte agnouit: et ad
hoc innuendũ euãgelista illud mira-
culũ rememorat di. venit iteꝝ iesus i
chana galilee vbi vinũ ex aqua fecit
[et erat q̃dam regulᵒ cuius filius in-
firmabat capharnaũ] Ly. et licet eẽt
gentilis: visis ꝛ auditiꝫ miraculis xp̄i
sperauit ab eo sanitatẽ impetrare fi-
lio suo: iõ sequit [hic cũ audissꝫ] p fa-
mã q̃ p̄currebat aduẽtũ eiᵒ in oẽm re-
gionẽ galilee [qꝛ ih̄s veniret a iudea
in galileã: abijt ad eũ et rogabat eũ]
instanter et humiliter flexis genibᵒ:
cõplosis manibus: pfusis lachrimis
[vt descẽderet] qꝛ capharnaũ erat in
valle sita respectu chana galilee in
qua erat xp̄s [et sanaret filiũ eiᵒ: inci-
piebat eĩ mori]. i. signa vicine mortis
in eo appebant euidẽter [Dixit ergo
iesus ad eum: nisi signa et pdigia vi-
deritis non creditis] Non enĩ reph̄ẽ-
dit eum de petitione salutis filij sui:
sꝫ de defectu fidei: qꝛ non credidit ple-
ne sꝫ semiplene. Credidit enĩ in xp̄o

esse virtutē.s.ad sanandū filiū:sꝫ non credidit in eo esse diuinitatē ꝑ quaꝫ est vbiqꝫ ⁊ vbiqꝫ pōt sanare. Vñ fides fuit qñ petijt salutē: sed defect⁹ fidei qñ reqrebat pñtiam xp̄i corpalem:ex quo pꝫ ꝙ nō credidit xp̄m eē verꝫ deū qꝛ si credidissꝫ ꝙ de⁹ vbiqꝫ pñs essꝫ ꝑ pñtiā maiestatis sue nō dixisset descē de:sꝫ dixissꝫ cū cēturiōe. Dic vbo ⁊ sanabit puer meus. Dixit aūt ad eū regulus[Dñe descēde pusq̄ moriat filius meus] Tho. manifestat igit regulus hic incredulitatē suā:rogat ei vt descendat pusq̄ filius eius moriat quasi xp̄s posset sanare infirmū sꝫ nō suscitare defunctū. Lyr. verūtñ qꝛ ex deuotōe repetit petitionē suā dicēs: dñe descēde:tō exaudit a xp̄o. vñ seqt [Dixit ei iesus: vade]letus ī domuꝫ tuā[qꝛ filius tuus viuit] .i. ꝑfecte sanitati restitut⁹ ē de ianuis mortis qꝛ incipiebat mori. vñ Criso. xp̄s ad domū reguli ire noluit: sꝫ absēs sanauit filiū eius:vt ꝑ hoc magis declararet diuinitatē suā:et sic regulū illuīaret ad verā fidē[Credidit hō ₰moni quē dixit ei iesus et ibat] Ly. qꝛ fides reqrit ad obtinenduꝫ dei bñficia[Iā autem eo descendēte serui occurrerunt ei et nunciauerūt dicētes: qꝛ filius ei⁹ viueret].s.congaudēdo ipsi. Interrogauit autē horā ab eis in q̄ meli⁹ habuerat]hoc fecit ad certificationē miraculi respectu sui:et etiā vt sui ⁊ astā tes agnoscerēt vtutē xp̄i[⁊ dixerūt ei qꝛ heri hora septīa reliqt euꝫ febris] vñ Criso. Repēte dimisit eum febris totalit vt appareret nō eē naturalis cōualescentia. Ex hoc etiā famulos ipi⁹ reguli suscitauit ad fidē:qꝛ subito viderunt eum cōualuisse: qđ natura facere nō poterat[Cognouit ergo pater quia illa hora erat in qua dixit ei iesus:filius tuus viuit]referēs verbum suum ad verbum xp̄i et horam imperātis ad horā recepte sanitatis [et credidit ipē et domus eius tota] Ly. ad hoc eni factum est illud miraculum vt iste regulus gentilis cū familia sua crederet in xp̄m. Tho. xp̄s non solum sanauit filium reguli ab infirmitate sua:sꝫ ipm reguluꝫ et totam eius familiaꝫ ab infidelitate: qꝛ credidit ipē et domus eius tota.

¶ Dñica .xxij. post octauas penthe. euāgeliū scd̄m Matheum. xviij. ca.

In illo tp̄e. Dixit iesus discipulis suis. Silē est regnū celoꝝ homī regi q̄ voluit rōem ponere cū seruis suis. Et cū cepisset rōem ponere oblatus est ei vnus q̄ debebat deceꝫ milia talenta. Cū aūt nō haberet vñ redderet:iussit euꝫ dñs eius venūdari et vxorē ei⁹:⁊ filios:⁊ oīa q̄ habebat ⁊ reddi. Procidēs aūt seru⁹ ille rogabat eū dicēs Patiētiā habe ī me ⁊ oīa reddā tibi. Misertus autē dñs serui illius dimisit eū: ⁊ debitum dimisit ei. Egressus aūt seruus ille iuenit vnū de cōseruis suis q̄ debebat ei centuꝫ dnarios: ⁊ tenēs suffocabat eū dicēs. Redde qđ debes. Et ꝓcidēs cōseruus eius rogabat eū dicēs. Paciētiā habe ī me ⁊ oīa reddā tibi. Ille aūt noluit:sꝫ abijt et misit eū ī carcerē donec redderet debitū. Videtes aūt ꝯserui ei⁹ q̄ fiebāt ꝯtristati sunt valde ⁊ venerūt ⁊ narrauerūt dño suo oīa q̄ facta fuerāt. Tūc vocauit eū dñs su⁹:⁊ ait illi. Serue nequā oē debitū dimisi ti

bi: quoniã rogasti me. Non ne ergo oportuit ⁊ te misereri conserui tui sicut ⁊ tui misert⁹ sũ? Et irat⁹ dñs ei⁹ tradidit eum tortorib⁹ quousq; redderet vniuersum debitũ Sic ⁊ pater meus celestis faciet vobis si non remiseritis vnusquisq; fratri suo de cordibus vestris.

¶ Postilla.

¶ Simile est regnũ celorum homini regi ⁊c. Mat. xviij. Hystoria hui⁹ euãgelij facta ẽ anno xpi. xxxij. vi. kal. septẽbris. luna. xij. feria. v. indictione. v. Ante initiũ illius euãg. dixit petrus ad iesum. Dñe quotiẽs peccabit in me frater me⁹ ⁊ dimittã ei: vsq; septies. Dixit illi iesus: nõ dico tibi vsq; septies: sz vsq; septuagesies septies [Idõ assimilatũ est regnũ celoꝝ] Ly. .i. status ecclie militãtis [hoi regi] .i. xpo qui est verus hõ et verus deus: rex regũ ⁊ dñs dñantiũ [q̃ voluit rõez ponere cum seruis suis] .i. rõez exigẽ de factis hũanis [Et cũ cepisset rõez ponere oblatus est ei vn⁹ q̃ debebat ei decẽ milia talenta] Ly. .i. obligatus ad magnã penã ꝓpt multa pctã [Cũ aũt non haberet vñ redderet] Hor. id est cũ virib⁹ suis satisfacere nõ valeret: hõ eni per se põt ruere: sed non ꝑ se resurgere [iussit eũ dñs venũdari] q̃tum ad aĩam [et vxorẽ] quantũ ad corpus [⁊ filios] quantũ ad opa [⁊ oĩa q̃ habebat] q̃tum ad tpalia [et reddi] Naz oĩa ista venundant: id ẽ ꝑ pctm̃ mortale auferunt [Procidẽs aũt seruus ille rogabat eũ dicẽs. Patientiã habe i me [dãdo locũ ⁊ tẽpus penitẽtie [et oĩa reddã tibi] ꝑ opa penitẽtie satisfaciẽdo iuxta posse. [Misert⁹ aũt dñs serui illi⁹] qz misericors et miserator dñs [dimisit eũ] Hor. liberũ a captiuitate culpe [et debitũ dimisit ei] Añ Criso. Uide miam dei petierat dilationẽ ⁊ accepit oĩz pctõꝝ remissionẽ [Egressus autẽ seruus ille] .s. a facie dñi sui ꝑ recidiuuz pcti [inuenit vnũ de conseruis suis] Ly. .i. de oĩbus qui sunt serui dei cũ ipo [q̃ debebat ei cẽtum denarios] .i. modicũ eũ offendebat: qz offensa in hominẽ modica est respectu offẽse cõmisse i deũ [⁊ tenẽs suffocabat eũ] Ly. .i. strangulabat [dicens: redde qd debes] Ly. ostenditur austeritas in repetẽdo vindictã a primo [et ꝓcidẽs cõseru⁹ ei⁹] Hor. ideo debuit misereri qz ꝓcidit: et qz seru⁹ eiusdẽ dei fuit [rogauit eũ dicẽs. Patientiã habe in me: et oĩa reddã tibi] Ly. q. d. paratus sum scđm possibilitatẽ meã satisfacere tibi [Ille aũt noluit: sz abijt ⁊ misit eũ i carcerẽ donec redderet debitũ] Ly. in quo notatur crudelitas i modo repetẽdi vindictã [Uidẽtes aũt cõserui ei⁹] Glo. iterli. id ẽ angeli qui referunt ad deũ gesta hoim: vt pz Apoc. xxij. Conseru⁹ tu⁹ et fratrũ tuoꝝ [q̃ fiebant] oĩa eni opa q̃ agim⁹ ⁊ supplicia que patimur vident [contristati sunt valde] Glo. ꝓpt afflictionẽ xpiani. Notandũ q̃ ãgeli contristant ad culpã ⁊ letant ad penitentiã: vt pz Luc. xv. Gaudiũ est angelis dei sup vno peccatore pniam ⁊c. [et venerunt ⁊ narrauerũt dño oĩa q̃ facta fuerant] .s. q̃rimoniã de ꝑsecutoribus ꝓponendo [Tũc vocauit euz dñs suus] Ly. ista vocatio fit i morte vbi de oĩbus reddem⁹ rõem [Serue nequã oẽ debitũ dimisi tibi] Ly. .i. magnã offensã i me cõmissã] qm̃ rogasti me [Nonne ergo oportuit et te misereri cõserui tui] ꝑua remittẽdo [sicut et ego tui misert⁹ sum. Et irat⁹ dñs eius tradidit eũ tortorib⁹] Ly. .i. demonibus qui in hoc executores sunt diuine iustitie [donec redderet vniuersum debitũ] Hor. .i. imꝑpetuuz: qz ibi non ẽ locus redemptionis vel satisfactionis: sz condẽnationis [Sic et pat meus celestis faciet vobis si nõ dimiseritis vnusq̃sq; fri suo] Añ Hiero. Formidolosa snĩa si ꝑua fri nõ dimittim⁹ magna nob a deo nõ dimittunt

vñ Sre. Cõstat ex iam dictis q̄ si hoc qđ in nos deliquit ex corde nõ dimit tim⁹: illud a nobis p pniaȝ dimissum fuisse non gaudeam⁹ [ex cordib⁹ ve stris] q2 nõ sufficit ore dimittere solũ: ſȝ 7 corde. vñ Hay. sup Mat. Nihil p dest ore dimittere q̄ seruat iracũdiaȝ in mente. ¶ Vñ circa pñs euã. vbi dr Miserť⁹ aũt dñs serui illi⁹ dimisit eũ et debitũ dimisit ei: querit vtruȝ de⁹ sit magis misericors q̄ iustus vel ecõ uerso. Rñdet q̄ deus sicut est miseri cors sic est iustus et ecõuerso: tñ mie effect⁹ pl⁹ in nobis relucet q̄ iustitie Et iõ q2 de⁹ pcit in se peccãtib⁹ 7 mia eius a pgenie i pgenies: 7 q2 effect⁹ mie magis relucet q̄ iustitie: iõ deus dr nob magl mĩscors q̄ iust⁹ 7c. Nec mirũ si deus mõ sit mĩscors. Hȝ enĩ triplex forũ: vnũ est in pñti vita toti⁹ mie: q2 modo mia audit causas et iu stitia facit ferias. vñ Isa. xvi. Prepa rabit in mia soliũ eius. Ideo oẽs cãs iustitie mittit ad thronuȝ grẽ. Vñ ad Heb. iiij. Adeam⁹ cũ fiducia ad thro num grẽ ei⁹ vt miam pseq̄mur. Aliđ forũ erit i iudicio extremo qđ erit pu re iustitie: vbi iustitia audit cãs 7 mia facit ferias: 7 iõ mia oẽs cãs deiceps remittit ad soliũ iustitie. vñ Isa. ix. Su per soliũ dauid 7 sup regnũ ei⁹ sede bit: vt confirmet illđ et corroboret in iudicio 7 in iustitia ãmodo et vsq3 in sempiternũ. Terciũ forũ erit i purga torio: qđ est foruȝ mixtũ: q2 ibi erit iu stitia q̄ penã infliget 7 mia q̄ gloriam dabit. Vñ ps. lxxxviij. Mia 7 veritas p̄cedent faciẽ tuã. Et ibi exñs dicere põt illud ps. c. Miam 7 iuditiũ canta bo tibi dñe. Et duo hec audiui: quia ptãs dei est: et tibi dñe mia: q2 tu red des vnicuiq3 iuxta opa sua 7c. Seq̄t: donec redderet vniuersũ debitũ. Ubi notãdũ q̄ dupl'r dñr pctã redire. Pri mo q̄ non redeãt q̄tũ ad maculã vel reatũ ſȝ q̄tum ad igratitudinẽ. Qui ei p⁹ acceptã reĩssionẽ ad pctm̃ vadit graui⁹ delinq̄t: q2 igrat⁹ tãto benefi cio existit: et ita igratitudo pctm̃ reci diuãtis aggrauat q̄ penã pctõꝝ p̄te ritoꝝ videt secũ reducere. Vñ dr i de cre. Iteratio cl'pe iducit aggrauatio nẽ pene. ij. q. viij. hi q̄. Scđo dñr redi re q̄tum ad penã substantialẽ. Sicut enĩ in celo ẽ vn⁹ denari⁹. i. vna btĩtu do substantial': lȝ vn⁹ magis altero p ticipet. Vñ de hoc dixit aplus. Sicut stella differt a stella i claritate 7c. Vñ etiã magister sen. li. iiij. di. xlix. dicit. Elect⁹ ab electo differt i claritate mẽ tis 7 corpis. Vñ etiã Joh. xiiij. In do mo pr̃is mei mãsiones mlt̃e sunt 7c. Sic in iferno est vna pena substãtia lis p modũ dãni. s. carẽtia visionis di uine: alia p modũ sensus. s. vermis et ignis: et vtraq3 pena debet pro quoli bet pctõ mortali: sc3 scđz pl⁹ vl' min⁹. Dicunt ergo pctã redire: q2 recidiuã ti eadẽ pena debet gñe q̄ pri⁹: licet sit maior: sicut dicit btũs Jacobus. ij. c. Qui i vno offendit fact⁹ ẽ oĩm reus.

¶ Dñica. xxiij. p⁹ octa. pẽth. euãge. scđm Math. xxij. ca.

In illo tpe. Abeũtes pharisei psiliũ inie rũt vt caperẽt iesuȝ in s'mone: 7 mittũt ei discipu los suos cũ herodianis dicẽ tes: mgr̃ scim⁹ q2 verax es 7 viã dei in v'itate doces: 7 nõ est tibi cura de aliq̄: nõ eñ re spicis psonã hoĩȝ. Dic ergo nobis q̄đ tibi videt lȝ censũ dare cesari an nõ? Cognita aũt iesus neq̄tia eorũ dixit. Quid me tẽptatis ypocrite? Oñdite mihi nũmisma cen sus: at illi obtulerũt ei dena riũ. Et ait ill' iesus. Cuius ẽ imago hec et superscriptio? Dicunt ei: cesaris. Tunc ait illis Reddite ergo q̄ sũt cesa

ris cesari: ⁊ que sunt dei deo

¶ Postilla.

¶ **Abeūtes pharisei inierūt**
consiliū. Math. xxij. Mar. xij. Lu. xx.
Hāc historiā dixit dn̄s āno eiꝰ. xxxiij.
xij. kal. april. feria. iij. luna. xij. iditio
ne. vi. Aū initiū illiꝰ euāgelij scribit
sctūs matheus in p̄cedēti capitulo q̄
xp̄s loq̄bat principibꝰ iudeoꝝ ⁊ pha
riseis parabolā istā dicēs. Hō pater=
familias plantauit vineā: et locauit
eam agricolis. Cum aūt tp̄s fructuū
appropiquasset misit seruos suos ad
agricolas vt acciperēt fructus eiꝰ: ⁊
agricole app̄hensis seruis eius aliuȝ
ceciderūt: aliū occiderūt: aliū vero la
pidauerūt. Nouissīe misit ad eos filiū
suū dicēs: verebunt forsitā filiū meū
Agricole xo app̄hensū eū eiecerunt
extra vineā ⁊ occiderūt. Et cū audissēt
p̄ncipes sacerdotū parabolā istam co
gnouerūt q: de ip̄is diceret. Et q̄ren
tes eū tenere timuerunt turbas: q: si
cut pphetā euȝ habebāt: et relicto eo
[Abeūtes pharisei] vn̄ Criso. ab ip̄o
xp̄o [cōsiliū inierunt vt caperēt iesuȝ
in sermone] Ly. q: nō poterāt euȝ ca=
pere ī malo ope: et q: faciliꝰ capit hō
in verbis q̄ in factis [et mittūt ei di=
scipulos suos] Ly. q̄si hoīes sibi inco
gnitos scd̄m estimationē eoꝝ: vt corā
ip̄is audaciꝰ loq̄ret laxaret linguam
ad aliq̄d dicēdū vn̄ posset capi ī xbis
[cum herodianis] Ly. isti herodiani
erant milites herodis q̄ interfecit io
hannē baptistā: et venerunt ad diē fe
stum in hierlm: q: ista q̄stio fuit fctā
feria tertia āte passionē xp̄i. Et de he
rode legit q̄ ip̄e erat pro tūc ī hierlȝ
ī die passionis xp̄i: q: venerat ī hierlȝ
ppter solēnitatē paschalē. Sic ergo
milites herodis missi fūt cū discipu=
lis phariseoꝝ: vt discipuli phariseoꝝ
possent eum capere in sermone: ⁊ mi
lites herodis statī caperēt eū vt puni
ret in corpe. Sic ergo pȝ q̄liter mali=
ciose agebant contra eū sibi adulādo
vt facilius iducerēt eum ad dicendū
aliq̄d contra ptātem cesaris [dicētes.
Magister scimꝰ q: verax es: ⁊ viā dei
in veritate doces] Ly. s. ī sana doctri=
na [et nō est tibi cura de aliquo: nō ei
respicis p̄sonā hoīȝ]. q. d. nō dimittis
timore cuiuscūq̄ȝ hoīs etiā impatoris
dicere veritatē [Dic ergo nobis: q̄d
tibi videt lȝ cēsum dare cesari an nō]
Beda ī omelia p̄ntis euāgelij: discus
sio erat in pplo iudeoꝝ. Aliq̄ dicebāt
illicituȝ ēē iudeis q̄ sibi recognosce=
rēt habere aliquē dn̄ȝ ī terris: sȝ solū
deū q̄ est ī celis: idcirco nō ēē licituȝ
dare cēsuȝ cesari: q̄ dāt decimas victi
mas et oblatiōes deo celi. Ecōtrario
āt alij asserebāt q̄ erat dare licitū tri
butū romanis: q: pro defensione p̄rie
et terre militabāt: ⁊ ab hostibꝰ ⁊ latro
nibꝰ defēdebāt: ⁊ pacē int hoīes con
seruabāt Hāc autē q̄stionē maliciose
pponebāt xp̄o. Cogitauerūt eī intra
se: aut rn̄debit p nobis aut pro cesa
re: aut oīno tacebit. Si rn̄debit p no
bis q̄ non debemꝰ soluere tributum
tunc īcurrit idignationē cesaris: ⁊ sta
tim milites herodis capiēt eū vt pu=
niat. Si rn̄debit p cesare q̄ debemꝰ
soluere tributū: tunc īcurrit idigna=
tionē ppli. Si oīno tacebit: tunc dice
mꝰ q: veritatē timet dicere ppter ti=
morē hoīȝ vel humanū [Cognita aūt
iesus neq̄tia eoꝝ dixit. Quid me tē
ptatis ypocrite] Ly. q. d. nō q̄ritis ve
ritatē adiscere: sed verbis me capere
[ostēdite mihi nummisma cēsus] idē
nummū q̄ dat p censu ānuo īpatori.
[At illi obtulerūt ei denariū] Ly. q:
iste nūmus q̄ debebat p ānuo censu
a quolibet capitaneo domus valebat
decē nummos vsuales et ideo voca=
bat denariꝰ ⁊ erat argenteꝰ [et ait illi
iesꝰ. Cuiꝰ ē imago hec ⁊ suprscriptio]
Ly. q: imago cesaris erat impssa ī il
lo: et nomē eiꝰ in circuitu [Dicūt ei
cesaris] Aū Hiero. Tyberij sub quo
passus est dn̄s [Tunc ait illis. Reddi
te q̄ sunt cesaris cesari] Gor. sicut tri
butuȝ et pecunias p quas confitemini
vos xe subiectos ēē illi [et q̄ sunt dei

deo]. i. decimas: primitias: oblationes atque victimas. sic fecit ipse xpus qui reddidit tributa cesari pro se et pro petro et deo reddidit que dei patris sunt: faciens voluntatem eius semper.

¶ Dominica. xxiiij. post octauas penthecostes euangelium secundum Matheum. ix. ca.

In illo tempore. Loquente iesu ad turbas: ecce princeps vnus accessit et adorabat eum dicens. domine filia mea modo defuncta est: sed veni impone manum tuam super eam et viuet. Et surgens iesus sequebatur eum et discipuli eius. Et ecce mulier que fluxum sanguinis patiebatur duodecim annis accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti eius. Dicebat autem intra se Si tetigero tantum vestimentum eius salua ero. At iesus conuersus et videns eam dixit. Confide filia: fides tua te saluam fecit. et salua facta est mulier ex illa hora. Et cum venisset iesus in domum principis et vidisset tibicines et turbam tumultuantem dicebat. Recedite non est enim mortua puella: sed dormit: et deridebant eum. Et cum eiecta esset turba intrauit et tenuit manum eius: et dixit puella surge. Et surrexit puella: et exiuit fama hec in vniuersam terram.

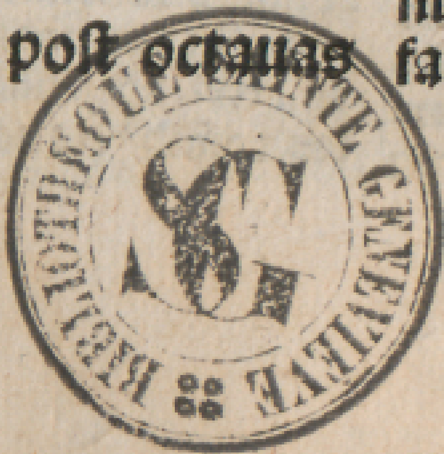
¶ Postilla.

¶ Loquente iesu ad turbas ecce etc. Ma. ix. Mar. v. Lu. viij. Historia huius euangelij facta est anno xpi xxxi. iiij. yd. nouembris. feria. iij. luna vij. indictione. iiij. Ante initium illius euangelij scribit sanctus Matheus in eodem capi. quod discipuli sancti iohannis baptiste accesserunt ad iesum dicentes: quare nos et pharisei ieiunamus frequenter. discipuli autem tui non ieiunant. Ait illis iesus Numquid possunt filij sponsi quamdiu cum illis est sponsus lugere: veniet autem dies cum ab eis auferetur sponsus et tunc ieiunabunt. Tunc sequitur euangelium hodiernum. [Loquente iesu ad turbas ecce princeps vnus accessit] Ly. qualis autem fuerit princeps iste non exprimitur hic: sed habetur Mar. v. et Lu. viij. vbi dicitur quod erat princeps sinagoge nomine Tayrus. Judei enim habebant tantum vnum templum vbi poterant offerre et imolare scilicet in hierusalem: sed in alijs ciuitatibus et villis habebant loca determinata in quibus conueniebat populus ad orandum et ad audiendum verbum dei: et ad tractandum de his que pertinebant ad communem vtilitatem populi. Et ille qui preerat cuius auctoritate congregatio fiebat dicebatur princeps sinagoge. Et talis erat iste qui accessit ad iesum [et adorabant eum humiliter quia cecidit ad pedes eius scilicet faciendo sibi reuerentiam debitam [dicens. Domine filia mea modo defuncta est sed veni impone manum tuam super eam et viuet] Mar. v. dicitur quod dixit eam esse in extremis. Lu. viij. dicitur quod moriebatur. Et hoc est verum quando pater ab ea recessit sed antequam venit ad iesum mortua est: propter quod nuncij venerunt de domo qui dixerunt. Noli vexare magistrum quia defuncta est filia tua: credentes quod xpus non posset suscitare eam a mortuis: sed posset eam sanare [et surgens iesus sequebatur eum et discipuli eius] Ly. pergens ad domum eius propter fidei sue meritum [et ecce mulier que sanguinis fluxum patiebatur duodecim annis] Lu. viij. dicitur quod in medicos erogauerat omnem substantiam suam nec ab vllo potuit curari [abscessit retro] Christus enim erat in turba magna que eum comprimebat vt habetur Marci. v. et ideo de facili non potuit habere accessum ad eum [et tetigit fimbriam vestimenti eius] Hor. indignam se reputabat tangere pedes domini vel

etiā plenitudinē vestimenti. hēbat eī xp̄s fimbrias iuxta ꝯsuetudīes iudeorū.s.p̄ceptū legis vt pꝫ Nūe.xv.[Dicebat enī intra se].s.firmiter credēdo [si tetigero tm̄ vestimētuꝫ eius salua ero].s.ab hac infirmitate. Magna fides mulieris q̄ credidit tantā virtutē eē ī vestimētis xp̄i q̄ a tactu sanaret q̄ p medicos sanari ñ poterat: ꝓ qb⁹ tm̄ expēdit q̄ ðpaupata fuit: vt dr lu. xiij.[et iesus cōuers⁹ et vidēs eā dixit Cōfide filia fides tua te saluā fecit] Hor. Non dicit ego sanaui te: sꝫ fides tua te saluā fecit: vt vitandā ōñsionē doceat et meritū fidei extollat[Et salua facta ē mulier ex illa hora] Amb. videt velle q̄ hec mlr erat martha virgo: soror beate marie magdalene et sctī lazari. Notandū q̄ in via eūdo ad filiā p̄cipis archisynagogi sanauit mulierē istā p tactū vestis sue vt sic princeps ille ī fide solidaret[ꝛ cū venisset iesus in domū principis ꝛ vidissꝫ tibicīes].s.carmē lugubre canētes. Antiqtus enī tales ad exeq̄as vocabant vt suo carmīe alios ꝓuocarēt ad luctū[et turbā tumultuantē].i. lachrimantē ꝛ eiulantē[dicebat. Recedite nolite flere] vt hr̄ Lu. viij. p h° q̄ dicit nolite flere. docꝫ nos q̄ mortuos nr̄os nō debem⁹ excessiue ðflere p̄sertim cū fuerīt boni hoīes qr lꝫ moriāt mūdo: viuūt tñ deo. Ipsos eī ñ amittim⁹ sꝫ p̄mittim⁹ vt dicit Aug. In veteri testamēto triste fuit mori ꝛ terribile qr tūc oēs in infernū descēderūt vñ Job. xvij. Infern⁹ dom⁹ mea: ꝛ in tenebris straui lectulū meū ꝛc. vñ Isi. lib. xx. de sūmo bono. Illi plorādi sūt in morte q̄s miseros īfern⁹ recipit ex hac vita nō q̄s celestis aula letificās īcludit ꝛc.[Nō est enī mortua puella sꝫ dormit] Ly. hoc dixerat qr poterat eā ita facilr suscitare a morte sicut hō pōt aliū hoīeꝫ a sōno excitare[et deridebāt eū] ecce derider dñs iesus xp̄s nec irascit nec arguit eos [Et cū eiecta eēt turba] lamētantiū tumultuātiū et deridentiū: qr ex q̄ erāt īcredu li et derisores xp̄i nō erāt digni vidē miraculū[ītrauit].s.ad locū vbi puella iacebat cū p̄re ꝛ m̄re ei⁹ petro ꝛ iacobo ꝛ iohāne: vt hr̄ Mar. v. Ad hoc vt essent testes miraculi[ꝛ tenuit manū ei⁹ et dixit] clamādo: vt hr̄ Mar. v. Thabita cumi qđ īterpretat[Puella tibi dico surge] scꝫ de lecto mortis [ꝛ confestī surrexit puella et ambulabat et iussit illi dare mādacare] ꝛ hoc signū vere resurrectionis et stupuerī parētes ei⁹ quib⁹ p̄cepit ne alicui dicerent qđ factū erat vt hr̄ Lu. viij.s. ad insinuandū humilitatē[ꝛ exijt fama hec].s. tante potentie[in vniuersam terrā illā] ¶ Circa presens euangeliū vbi dr̄. Confide filia: fides tua ꝛc. Notādū q̄ fides xp̄iana est firma et vera. Hoc pꝫ primo ex miraculoꝝ factione. In nulla enī alia fide seu secta fiunt miracula nisi in nostra fide q̄ ab initio mūdi fuit miraculis ꝯfirmata: videlꝫ tp̄e ꝓphetaꝝ q̄ eā ꝓphetabant et ꝯscribebāt. Itē in nouo testamēto tp̄e xp̄i et tp̄e apostoloꝝ q̄ eā p̄dicabant et in cordib⁹ hoīm plātabant. Silr et sancti q̄ post ap̄los p̄dicauerūt fidē sicut pꝫ in legēdis sctōꝝ Itē etiā sarraceni cōfitent q̄ machomet nullū miraculū fecit. Scđo patꝫ ex tyrānoꝝ p̄secutione. Oē enī regnū videt eē ꝯsumptū q̄ñq3 ab īimicis ꝓpter eoꝝ potētiā. Exemplū de regno assyrioꝝ et grecorū et romanoꝝ et sic de alijs. Fideles aūt ꝓpter fidem xp̄i quā tenebāt et defendebant marias et gñales p̄secutiones multo tp̄e ab imperatoribus: a regibus: a principibus: a iudicibus et potentib⁹ mūdi passi sunt: vt dicit btūs Au. et nō potuerūt ip̄aꝫ fidē xp̄ianā extirpare: sꝫ quotidie crescebat et augmentabat. Itē notandū hic q̄ qñ hoī infūditur fides: tunc etiā infundunt omēs alie virtutes. et ideo oportet vt homo agat scđm fidem et alias virtutes q̄s recipit. alr̄s ī eo fides et virtutes eēnt frustra. ꝛ melius esset fidē nō habere q̄ eam malis opibus īpugnare ꝛ ne

gare. Unde apostolus. Cõfitentur se nosse deũ: factis autẽ negãt. Ubi diligenter est notandum ꝙ mali christiani peiores sunt sarracenis q̃tũ ad q̃tuor. Primo qꝛ sarraceni xp̃m negãt verbo: sed isti facto. Peius enim est factũ ꝙ verbũ. Tales enim sunt similes militibus pylati, qui genua flectebant corã iesu dicẽtes. Aue rex iudeorum. Et percutiebãt eũ palmis. Tales etiã sunt significati per illam ficũ habentẽ solum folia cui christus maledixit que statim aruit. Secundo: qꝛ sarraceni ex ignorantia christũ negãt non enim credunt ipsum esse verum deũ ⁊ dñm suũ. si em̃ scirent multi eorum saluarentur per eoꝝ bona opera que faciunt. Christiani autem sciunt ⁊ firmiter credunt iesum xp̃m eẽ dñm suum ⁊ tñ ei negant debitum obsequium: quod maius malũ videtur esse. Exemplum si duo hoĩes negarent debitum obsequium regi: ita ꝙ vnus diceret. dñe nescio ꝙ debeã vobis obsequiũ hoᵉ exhibere. si eniꝫ scirem libenter exhiberem. Alter vero diceret. scio ꝙ hoc obsequium vobis debeo: sed nolo vobis exhibere. manifestũ est ꝙ magis offenderet regem. Tertio qꝛ sarraceni legẽ suã obſuãt: tales aũt nullius legis esse videntur quia nec sarraceni nec xp̃iani sunt: ⁊ ĩõ tales sine lege pibunt. Quarto qꝛ tales videntur esse apostate a fide q̃ꝫtum ad rẽ fidei. Uidẽtur etiã periuri eoꝝ que in baptismate pmiserũt. s. renũciare dyabolo ⁊ põpis eius. Et ĩdo malo christiano fides erit ei ad cumulũ dãnatõnis eius: qꝛ grauius peccat xp̃ianus fornicando ⁊ alia q̃ phibentur in lege ⁊ euãgelio transgrediẽdo ꝙ pagan⁹. Etiã plus punieť ⁊ pfundi⁹ dãnať. Unde de hoc diciť ĩ decret. Fidelis malus peior est ĩfideli. ⁊ grauius peccat: ⁊ grauior pena sibi debetur. i. q. i. Noui.

Dñica. xxv. post octauas penthecostes.

In illo tp̃e. Cũ subleuasset oculos iesus ⁊ vidisset qꝛ multitudo maxima venit ad eũ. ⁊c.

De hoc euãgelio reqre in medio q̃dragesime: scꝫ dñica Letare. nã bis legitur hoc euangeliũ in anno.

In festo dedicatõnis tẽpli euangeliũ scdm Lucam. xix.

In illo tp̃e. Ingress⁹ iesus pãbulabat hierico ⁊ ecce vir noĩe zacheus ⁊ hic erat princeps publicanoꝝ: ⁊ ip̃e diues: ⁊ q̃rebat videre iesum quis esſꝫ ⁊ nõ poterat pre turba: quia statura pusillus. Et precurrens ascendit in arborem sicomorum vt videret illũ: qꝛ inde erat transiturus. Et cũ venisset ad locuꝫ suspiciens iesus vidit illũ: ⁊ dixit ad eũ zachee festinans descẽde qꝛ hodie in domo tua optet me manere: ⁊ festinans descendit et excepit illum gaudẽs. Et cum viderent omẽs murmurabant dicentes ꝙ ad hominem peccatorem diuertisset. Stãs autem zacheus dixit ad dñm. Ecce dimidium bonorũ meoꝝ domĩe do pauperibus ⁊ si quid aliqueꝫ defraudaui reddo quadruplũ. Ait iesus ad eũ: qꝛ hodie salus huic domui facta est: eo ꝙ ⁊ ipse sit fili⁹ abrahe. Uenit em̃ fili⁹ hoĩs q̃rere ⁊ saluũ facere quod perierat.

Postilla.

¶ Ingressus iesus pambulabat
&c. Luce.xix. Hystoria huiꝰ euāgeliȷ̈
facta est anno xp̄i.xxxiiȷ̈.xvi.kal.apri-
lis.luna . viȷ̈.inditione.vi . Ante ini-
tiū illiꝰ euāgeliȷ̈ scribit sctūs Lucas
in precedenti ca.ꝙ quidā adolescens
interrogauit iesuz dicens. Magister
quid faciendo vitā eternā possidebo.
Dixit aūt ei iesus. Si vis ad vitā in-
gredi serua mādata. Qui ait.hec oia
custodiui a iuuentute mea . quid ad-
huc mihi deest. Ait illi iesus . Si vis
ꝑfectꝰ esse vade ⁊ vende oia q̄ habes:
⁊ da paupibus:⁊ habebis thesauꝝ in
celo ⁊ veni sequere me.His ille audi
tis cōtristatus est:qꝛ diues erat valde
vidēs illū iesus tristē fctm̄ dixit.ꝙ dif
ficile q̄ pecunias hn̄t i regnū dei ītra
būt.Ly.difficile dicit ⁊ nō impossibile
qꝛ difficile est diuitias possidere ⁊ nō
teneri nimis amore eaꝝ. Facilius est
camelū p foramē acus transire ꝙ di-
uitē intrare in regnū dei.Lyr.hoc nō
intelligit̃ de quolibet diuite: sꝫ de di-
uite ꝯstituēte finē i diuitiȷ̈s:⁊ totā cōfi
dentiā suam:ergo Mar.x.dꝛ ꝙ diffi-
cile ꝯfidentes ī pecuniȷ̈s intrabūt in
regnū.Ly.possessio diuitiaruz reddit
hoiem difficilē ad ꝑfectionē acquirē-
dam:nō tn̄ facit impossibilez:qꝛ abra-
ham fuit diues valde:⁊ tn̄ fuit ꝑfectꝰ
vt habet̃ Ben.xviȷ̈.⁊ ideo dicit̃ Eccl.
xxxi.Beatus vir diues qui inuētus ē
sine macula.Et sequit̃. Et quis est h̄
⁊ laudabimꝰ eū.q.d. vir ⁊ cuz difficul
tate inuenitur. Et auditī his discipu
li mirabant̃ valde dicentes: q̄s ergo
poterit saluus fieri.Ait illis. Quecū
ꝗ impossibilia sunt apud hoies:pos-
sibilia sūt apd̄ deū.qꝛ sicut dicit Ber.
deus pōt a cupiditate terrenoꝝ ꝯuer-
tere ad cupiditatē eťnoꝝ:vt ptꝫ Sap.
xiiȷ̈.Potēs es dn̄e ex omibꝰ saluare.
Vn̄ q̄ illd̄ qd̄ supest paupibꝰ tribuūt:
⁊ eos sibi amicos ꝯstituunt:regnū ce
loꝝ intrare pn̄t: vt ptꝫ Lu.xvi.Facite
vobis amicos de māmona iniq̄tatis.
vt cū defeceritis recipiāt vos in eter-
na tabernacula. Similiter q̄ diuitiȷ̈s
suis opera misericordie exercent.s.ci
bando esurientem:potando sitientez
hospitando peregrinum:vestiēdo nu
dum:⁊ sic de aliȷ̈s. Vnde Math.xxv.
Esuriui ⁊ dd̄istis mihi māducare &c.
Venite benedicti patris mei posside-
te vobis regnum paratuz a ꝯstitutio-
ne mundi. Tunc postmodum sequit̃
euangelium hodiernum[Ingressus
iesus perambulabat hierico] que ci-
uitas distat a hierusalē] ⁊ ecce vir no
mine zacheꝰ]Hor.noiat̃ expsse tanꝙ
dignꝰ noie:qꝛ in libro vite erat scrip-
tū nomē eius[⁊ h̄ erat p̄nceps publi-
canoꝝ]Ly.n̄ tm̄ publicanꝰ sꝫ p̄nceps
publicāoꝝ.In q̄ appet maioꝛ mia dei
ī ȷ̈eiꝰ vocatiōe:vt vbi abūdauit delictū
supabūdaret ⁊ gr̄a[⁊ ip̄e diues]Lyr.
qꝛ auarꝰ fuit in acq̄rēdo[⁊ querebat]
id est desiderabat[videre iesū q̄s eēt]
in ꝑsona.⁊ hᵒ ex deuotōe[⁊ nō poterat
p̄ turba]Ly.Ex q̄ pꝫ deuotio ppl̄i ad
xp̄z[qꝛ statura pusillus erat].s. i statu
ra corpis[⁊ p̄currēs].i. p̄ aliȷ̈s currēs
[ascendit in arborez sicomoꝝ]Hor. vt
qd̄ natura minus haberet ascēsu ar-
boris suppleret.Sicomorus est arbor
moro similis in foliȷ̈s sed altitudine
prestans.et interp̄tatur ficus fatua:⁊
significat crucez xp̄i que gentibꝰ stul-
titia est:iudeis v̄o scandalū xp̄ianis
autem dulcedo ⁊ honor[vt videret il
lū:qꝛ inde erat trāsiturꝰ].s.ex illa pte
qua erat sicomorꝰ.Querit̃ q̄d mouit
eū ad hᵒ ꝙ sic desiderabat videre iesū
Respondetur scd̄m Aug.ꝙ ipse audi
tus Audiuit enim famam vndiꝗ cir
cūuolantē de iesu ꝙ solo verbo infir-
mos curaret : ergo desiderabat ipsuz
videre[et cum venisset]scilicet iesus
[ad locum vidit illum] non tantuz vi
su corporis sed etiam respectu pieta-
tis et misericordie [⁊ dixit ad illum]
tanꝙ iam dignuz diuino eloquio[za
chee festinans descendes] vocat eum
ex noie ad ostensionē sue infinite sapi
entie:q̄ ⁊ nos oēs nouit ⁊ noiat. vn̄ in
p̄s.cxlvi. Qui nūerat mlťitudinē stel
laꝝ ⁊ omibꝰ eis noia vocat [qꝛ hodie

[domo tua oportet me manere]Lyr. in domo materiali ꝓpter refectionē xp̄i ⁊ discipuloꝝ suoꝝ. ⁊ in domo spūali cōscientie ꝑ gratie infusionē[At ille].s. zacheus[festinās]. Hor. nō ꝑcrastinās: nō se excusās[descēdit] nō tm̄ descensu locali: sed ⁊ mentali ꝑ humilitatē[⁊ excepit illū].s. xp̄z[gaudēs] scz de tanti hospitis aduentu[⁊ cū viderēt oēs].i. pharisei ⁊ alij malignātes scz ꝙ intrauit domum publicani [murmurabant dicētes ꝙ ad hoīem peccatorē diuertisset]Ly. ⁊ hoc irratōnabiliter fecerunt: q2 nullus irrationabiliter potest murmurare si medicus visitet egrotū ad ip̄m sanandū Insuꝑ false iudicauerūt: de zacheo q̄ iam peccator nō erat sz vere penitēs [Stans autem zacheus dixit ad dn̄z] quasi ꝑatus ei obedire[ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ domīe do pauperibus] nō dicit dabo in futuro.s. post mortē meam sed dicit do in presenti: q2 vnꝰ denarius in vita plus valet q̄ꝫ mille post mortem[⁊ si q̄d aliquem defraudaui reddo quadruplū]ergo in q̄tūcūqꝫ modico. In hoc autem ꝙ ponit sub dubitatione dicēs[si quid aliquē defraudaui]ostendit se nō multū defraudasse[reddo] non dicit reddam: q2 tenetur homo statī restituere res iniustas iuxta omne posse suū. Unde Aug. nō dimittit peccatū nisi ablatū restituatur[quadruplū]vtinā vsurarij raptores ⁊c. redderēt simplū[Ait āt iesus q2 hodie huic domui salus a deo facta est]Hor.i. toti familie ⁊ specialiter ꝯscientie zachei que facta est domus dei per gratiam inhabitationis[eo ꝙ et ipse sit filius abrahe]Un̄ Beda. zacheus filius abrahe d2 nō q2 de stirpe eius genitus sed q2 est fidē eius imitatꝰ. ⁊ sicut ille terrā domūqꝫ paternā deseruit: ita iste zacheꝰ dimidiam partē bonoꝝ suoꝝ pauperibꝰ distribuit. Ex his videt ꝙ nō fuit iudeus sed paganus: q2 oēs iudei de stirpe abrahe descenderunt. Et idem videtur dicere Ambro.[venit em̄ filius hoīs]Hor. de celo in mundū ꝑ humanitatis assumptionē[querere]ꝑ doctrinam suam[⁊ saluam facere]ꝑ gratiā[quod perierat]per culpā.

Euāgelioꝝ dn̄icaliū postilla per circulum anni finit feliciter.

Incipit postilla suꝑ euāgelia de sanctis.

In festo sācti andree apl̄i euangelium secundum Matheum. iiij.

IN illo t̄pe. Ambulās iesus iuxta mare galilee: vidit duos fratres symonē q̄ vocat petrꝰ ⁊ ādreā fratrē eius mittētes rhete in mare. Erant enī piscatores: ⁊ ait illis. Uenite post me et faciā vos fieri piscatores hominū. At illi cōtinuo relictis rhetibus secuti sunt eū. Et procedens idē vidit alios duos fratres: iacobum zebedei ⁊ iohannem fratrem eius in naui cum zebedeo patre eorum reficientes rhetia sua: ⁊ vocauit eos Illi autē statim relictis rhetibus ⁊ patre secuti sunt eū.

Postilla.

Ambulans iesus iuxta mare. ⁊cetera. Math. iiij. Mar. i. Luc. v. Hystoria huius euangelij facta est āno christi. xxxi. vi. ydus iunij. dominica luna. iij. inditione. iiij. Ante initium illius euangelij scribit sanctꝰ matheus in eodē capi. ꝙ postq̄ xp̄s ieiunauit. xl. diebꝰ ⁊ xl. noctibus in deserto: tūc postmodū venit ⁊ habitauit in capharnaum et in finibus zabulon ⁊ neptalī; ⁊ cepit p̄dicare, ⁊ dicere. Pe

nitentiam agite: appropinquabit em̄
regnū celoꝝ. Et post sequitur euāge=
liū hodiernū vbi ḋr. [Ambulās ies⁹
iuxta mare galilee] Ly. mare illud ē
q̄dā lacus hn̄s centū stadia lōgitudi=
nis: ꝛ xl. latitudinis: ꝑ quē transit ior=
danis fluuius: vt dicit Hiero. Dr̄ aūt
mare scd̄m modū hebraicū loquēdi ī
q̄ magna cōgregatio aquaꝝ vocatur
mare scḋz illud Geñ. i. Cōgregatōes
aquaꝝ appellauit maria. Vocat̄ etiā
stagnū genezareth: vt pꝫ Lu. v. Dr̄
etiā mare galilee: q2 est ī regiōe illa.
ꝛ etiā dr̄ aliqñ mare tyberiadis a ciui
tate tyberia sita sup ip̄m mare [vidit
duos fratres] Gor. nō tm̄ corꝑalit̄ sed
etiaꝫ spiritualit̄. Añ Criso. Ad corda
plus q̄ꝫ ad facies respiciēs [symonē q̄
vocat̄ petrus ꝛ andreā fratrē ei⁹ mit
tētes rethe in mare] Gor. ad piscādū
ꝛ ad q̄rēdū victū [Erāt ei piscatores]
vñ Criso. Piscatores illiterati mittū
tur ad piscād ne fides credētiū nō in
ꝟtute dei sꝫ in eloq̄ntia siue ī doctrīa
hoīm putaret̄ [at illi cōtinuo relictis
rhetib⁹ secuti sunt eū] Añ Criso. In
hoc docuerunt nos apl̄i q̄ nemo pōt
terrena possidere ꝛ ꝑfecte ad celestia
ꝑperare. Aer iter celū ꝛ terrā ꝯstitu=
tus oñdit q̄ īter celestia ꝛ terrena nul
la pōt esse cōiūctio. celestia em̄ q2 spi=
ritualia ꝛ leuia sunt sursuꝫ ducūt. ter
rena q2 pōderosa ꝛ grauiora deorsum
deponūt. Ly. Sciēdum q̄ isti aposto=
li legunt̄ ter vocati a xp̄o. Prima vo
catio fuit īmediate post baptismū xp̄i
vt habet̄ Joh. i. qñ duo discipl̄i iohā
nis baptiste audierūt ip̄m dicētem de
xp̄o. Ecce agn⁹ dei: ecce q̄ tollit pctā
mūdi. ꝛ ibidē ḋr q̄ andreas frater sy=
monis petri erat vn⁹ ex duob⁹ q̄ secu
ti fuerāt iesuꝫ: ꝛ ibi dr̄ quō ādreas ad
duxit fratrē suū symonē ad iesuꝫ. Se
cūda vocatio fuit in captura piscium
quā describit lucas. v. c. d. q̄ xp̄s ꝑp̄t
turbas irruētes ascēdit in nauim pe=
tri ad predicādū populo. Et finita p̄=
dicatione iussit relaxare rhete in cap
turā pisciū. Et visa multitudine pisci

um captoꝝ sciens petr⁹ q̄ nō poterat
esse ꝟtute humana ꝓcidit ad genua
iesu dicēs. Exi a me dñe q2 hō pecca=
tor suꝫ. Sꝫ ille due vocatiōes non fue
rūt ꝓprie ad apostolatū: sꝫ ad quandā
familiaritatē. Tertia vocatio fuit ista
de qua fit mentio in euāgelio hodier
no qñ relictis rethib⁹ in naui secuti
sunt iesum: amplius ad p̄dicta nego=
cia nō reuersuri.: sed intēdētes doctri
ne xp̄i: ergo dixit eis [faciam vos fie=
ri piscatores hoīm et ꝓcedens inde]
Gor. i. a loco illo ad aliuꝫ [vidit alios
duos fratres iacobū zebedei ꝛ iohan
nē fratrē eius in naui cū zebedeo pa=
tre eoꝝ reficiētes rethia sua] Añ Cri
so. i. reparātes qd̄ maxīe ē pauꝑtatis
indiciū. vetera reparabāt q2 noua vñ
emerēt nō habebant [ꝛ vocauit eos]
Gor. duos vocat ꝛ destinat vt pꝫ Lu.
x. Primo propter duos populos con
uertendos. s. iudeoꝝ ꝛ gentilium. Se
cundo propter duplicem salutem scꝫ
corporis et anime. Tertio propter te=
stimoniū veritatē: vt patet Deu. xix.
In ore duoꝝ stat oē testimoniū [Illi
aūt statim relictis rethib⁹ ꝛ patre se=
cuti sunt eū] Sꝫ queritur hic quō isti
apostoli relictis oībus secuti sunt eū.
Dicendū scḋz Ly. q̄ in xp̄o erat vīrt⁹
diuinitatis. ꝛ ideo sicut poterat exteri
us vocare ꝑ vocem: ita potuit īteri⁹
attrahere pro volūtate sua per inspi=
rationē. Item notandū q̄ xp̄s simpli
ces piscatores potius ꝯstituit apl̄os
ꝛ p̄dicatores euāgeliȷ̄ q̄ꝫ litteratos vt
fides euāgeliȷ̄ magis attribueret̄ sa=
pientie diuine q̄ꝫ humane.

¶ In die scti nicolai euāge.

In illo tempore. Di
xit iesus discipl̄is su
is. Sint lūbi vestri
precincti ꝛ lucerne ardentes
in manibus vestris. Et vos
similes ꝛ cetera.

¶ Hoc euangeliū q̄re īfra ī cōi sctōꝝ.

¶ In festo scti thome apl̄i.

In illo tpe. Thomas vnꝰ ex duodeci qui dr didimus non erat cum eis quando ⁊c.
Hoc euangeliū cū sua postilla quere ante in dominica octaua pasche.

¶ In die scti stephani ꝓtho marti. euāg. scðm mat. xxiij.

In illo tpe. Dixit iesus turbis iudeoꝝ ⁊ principibꝰ sacerdotum. Ecce ego mitto ad vos ꝓphetas ⁊ sapientes ⁊ scribas: ⁊ ex illis occidetis ⁊ crucifigetis: ⁊ ex illis flagellabitis i sinagogis vestris: ⁊ ꝑsequemini de ciuitate i ciuitatem vt veniat sup vos omis sanguis iustꝰ qui effusus est super terraꝫ a sanguine abel iusti vsqꝫ ad sanguinē zacharie filij barachie quē occidistis inter templum ⁊ altare. Amē dico vobis: veniēt hec oīa super generationē istam hierl'm hierl'm que occidis ꝓphetas et lapidas eos qui ad te missi sūt. Quotiēs volui ꝯgregare filios tuos quēadmodū congregat gallina pullos suos sub alas ⁊ noluisti. Ecce relinqͥtur vobis domus vestra deserta. Dico eni vobis non me videbitis amodo donec dicatis. Bñdictus q̄ venit in noīe domini.

¶ Postilla.

¶ Dicebat iesꝰ turbis iudeoruꝫ. Mat. xxiij. Lu. xi. Hystoria huiꝰ euangelij facta est anno xp̄i. xxxiij. xi. kal. aprilis. feria. iij. luna. x. inditione vi. Ante initiū illiꝰ euāg. scribit sctūs Mat. in eodē ca. q xp̄s maledixit scribis ⁊ phariseis di. Ue vobis scribe et pharisei et hypocrite qui clauditis regnū celoꝝ añ hoīes. vos eni nō itratis nec introeuntes sinitis intrare. Ue vobis scribe ⁊ pharisei ⁊ hypocrite q̄ decimatis mentā ⁊ anetū ⁊ cyminum ⁊ reliqͥstis que grauiora sunt legis: iudiciū: misericordiā et fidē. Hec oportuit facere et illa non omittere. Duces ceci extollētes culicē camelū aūt glutiētes. Ue vobis scribe et pharisei et ypocrite q̄ similes estis sepulchris dealbatis que a foris apparent hoībus speciosa: interius vero sunt plena ossibꝰ mortuoꝝ ⁊ omi spurcitia Sic et vos a foris quidem apparetis hominibus iusti: intus autē estis pleni hypocrisi et iniquitate. Tūc postmodum seqͥtur euā. hodiernū. [Dicebat aūt iesꝰ turbis iudeoꝝ ⁊ pncipibꝰ sacerdotū. Ecce ego mitto advos] Hoc. instruendos et reuocādos ad me [ꝓphetas et sapiētes et scribas] Ly. qr in discipulis xp̄i multi habuerūt spm̄ ꝓpheticū sicut Johānes euangelista vt pꝫ in apoca. Aliqui etiā fuerūt scribe sicut quattuor euāgeliste q̄ scripserunt verba et facta xp̄i. et etiā apostoli qui scripserunt epistolas ad instructionē ppl'i xp̄iani. Fuerunt etiā sapientes: qr de diuinis et celestibus a deo illuminati [et ex eis occidetis] qr iacobus frater iohānis ab eis est occisus: vt ptꝫ Act. x. et sanctus stephanus lapidatus est: vt patꝫ Act. viij. et multi alij [et crucifigetis] vt petrū et andreā fratrē eius ⁊ philippū apostolum et multos alios [et ex eis flagellabitis in sinagogis vestris] hoc patꝫ in ac. apostoloꝝ vbi dr q oēs apl'i fuerunt simul flagellati a iudeis et prohibiti ne predicarent in nomie iesu. Act iiij. Et petrus respōdit di. Oportet deo plus obedire q̄ hoībus [⁊ persequmi de ciuitate i ciuitatē] in signū huiꝰ xp̄s dixit discipulis suis. Joh.

xv. Si me psecuti sunt et vos persequētur: non ē seruus maior dño suo. Itē xp̄s dixit discipulis suis. Mat. x. Cū vos psecuti fuerīt in vna ciuitate fugite in aliā [vt veniat sup vos] id ē gñationē istā [oīs sanguis iustus] .i. debita vltio pro effusione sanguis iustoꝝ [q̄ effusus est sup terrā a sanguine abel iusti] quē frater suus cayn occidit. ideo qꝛ deus respexit ad abel et ad munera eius: sed ad cayn ⁊ munera eius non respexit [vsq̄ ad sanguinē zacharie filij barachie quē occidistis] ꝑpterea quia arguebat ex iussu et inspiratione dei regē israel cū populo suo: vt hr̄. ij. Paral. xxiiij. Sp̄s dñi induit zachariā filiū ioiade sacerdotis ⁊ stetit in ꝯspectu popl̄i dicens. Quare transgredimī preceptū dñi et ꝯgregati aduersus eū miserunt lapides iuxta p̄ceptū legis ⁊ ip̄m occiderūt [iter tēplū ⁊ altare] .s. holocaustoꝝ qđ erat extra tēplū .i. in atrio templi. Notādū scđꝫ Ly. ꝙ abel fuit simplex hō pastor ouiū ⁊ illitteratꝰ. zacharias fuit litteratꝰ ⁊ legisperitꝰ. Per hos ēi duos intelligunt̄ oēs iusti ab eis occisi ⁊ est sensus vt veniat sup vos oīs sanguis iustus q̄ effusus est a sanguine abel iusti vsq̄ ad sanguinē zacharie filij barachie .i. a sanguīe iusti minimi vsq̄ ad sāguinem maximi iusti [Amē] Ly. i. fideliter [dico vobis venient hec oīa sup gñationē istam] .i. sup populū iudaicū: qꝛ pro criminibꝰ istis punitꝰ est multipliciter diuersis tp̄ibus [Hierusalē hierl̄m] hic ponit̄ continēs pro contēto. qꝛ frequēter dr̄ ciuitas hoc facere qđ populus in ea habitās facit [q̄ occidis prophetas] Ly. i. consueuisti occidere [⁊ lapidas eos q̄ ad te missi sunt] .i. ad istructionē tuā: sicut patꝫ in antiq̄s ꝓphetis. [Quotiēs volui cōgregare] Ly. sub cultu vnius dei per fidē et charitatē [filios tuos] .i. iudeos [quēadmoduꝫ ꝯgregat gallia pullos suos sub alas] Ponit hic exemplum de gallina ad ostendendū affectū suū ad ppl̄m suū Inter alias aues gallia videt̄ magis affici ad ꝯseruationē ⁊ nutritionē pullorū: vñ Ambro. Hec auis tā magnū affectū hꝫ ad pullos vt eoꝝ infirmitate affecta īfirmet̄: ⁊ eos alis suis ꝓtegens contra miluū pugnet [Et noluisti] Ly. qꝛ ꝓphetas ad eos missos cōtempserunt et postea sanctū iohannē baptistā. ⁊ vltimo dñm nostrū iesum xp̄m cum discipulis suis contēpserūt Propt̄ quod subdit̄ hic pena [Ecce relinqtur vobis domꝰ vr̄a] Ho. i. templum [et ciuitas deserta] scꝫ ꝑpter destructionē ciuitatis et templi q̄ facta est per Titū ⁊ Vespasianū ī vindictā mortis xp̄i ⁊ suoꝝ ꝓphetaꝝ ⁊ etiā apostoloꝝ [Dico enī vobis non me videbitis āmodo] Lyr. i. tp̄e passionis xp̄i q̄ de ꝓximo iminebat futura quādo xp̄us dixit illa verba [donec dicatis. Bñdictus qui venit in nomine dñi] Ly. Hoc erit qñ xp̄us veniet ad iudicium. Tunc enī iudei qui in fine mūdi credituri sunt ī xp̄m qñ cognoscēt se ab antixp̄o esse deceptos: tūc temporis laudabūt et confitebunt̄ xp̄m.

¶ In die sancti iohānis euāgeliste: euangelium secundū Johannem. xxi. cap.

In illo tp̄e. Dixit iesus petro Seq̄re me Cōuersus petrꝰ vidit illū discipulum quē diligebat iesus sequentē: q̄ et recubuit in cena super pectus eius: et dixit. Domine quis est qui tradet te? Hunc ergo cū vidisset petrus: dixit iesu Dñe hic autē quid? Dixit eī iesus. Sic eum volo manere donec veniā. Quid ad te: tu me seq̄re. Exiuit ergo sermo iste īter fr̄es qꝛ discipulus ille non morit̄. Et non dixit ie

sus non moritur: sed sic eum volo manere donec veniam quid ad te. Hic est discipul⁹ ille qui testimonium perhibet de his et scripsit hec. Et scimus quia verum est testimonium eius.

¶ Postilla.

¶ Dixit ies⁹ petro: seq̄re me Johan. xxi. Historia huius euangelij facta ē anno xp̄i. xxxiij. nonis aprilis. feria. iij. luna. xvi. inditiōe. vi. Añ initium illi⁹ euāgelij scribit sctūs iohānes in eodē ca. ꝙ xp̄s post resurrectionē suā dixit petro. Amē amē dico tibi cum esses iunior cingebas te et ābulabas quo volebas. cum aūt senueris extendes man⁹ tuas ꝛ alius te cinget ꝛ ducet quo tu nō vis: hoc aūt dixit significās qua morte clarificatur⁹ esset deum: ꝛ hoc cū dixisset dixit ei [Seq̄re me] Tho. s. ad passionē voluntarie. q. d. Non timeas mori ꝑ me: qꝛ ego prius pro te mortu⁹ sum [Cōuersus petrus vidit illum discipulū quē diligebat iesus sequentē] Ly. qꝛ ceperat ire post xp̄m sicut et petr⁹ [q̄ et recubuit in cena sup pect⁹ ei⁹ ꝛ dixit] id ē suadēte petro siluester interrogauit. [Dn̄e q̄s est q̄ te tradet. Hūc cū vidisset petr⁹ dixit. Dn̄e hic aūt q̄d] Diligebat aūt petr⁹ iohannē speciali dilectione. Et cū itellexisset ex verbis xp̄i q̄n dixit ei. Seq̄re me: scꝫ in eodē gn̄e mortis ꝙ esset ꝑ xp̄o crucifigēd⁹: sollicitat ꝛ q̄rit de fine iohānis: hic aūt q̄d scꝫ sustinebit: nūq̄d occidet? numquid crucifiget sicut ꝛ ego. Lyr. q. d. bonū esset vt iste adiūgeret mihi soci⁹ [Dixit ei iesus. Sic eū volo manere] Tho. id ē ad seniū venire [donec veniā] Ly. ad vocādū eū ad gloriā celestē de statu hui⁹ mūdi. Hr enī in legēda sancti iohannis ꝙ xp̄us appuit ei circa finē vite sue vocans eum ad gloriā [Quid ad te] Lyr. qꝛ ad petrū non pertinebat scire quid de⁹ ordinabat de iohanne in futurū: sicut dictū est apostolis Act. i. Non est vr̄m nosse tempa vel momenta q̄ pater posuit i sua potestate: sꝫ tm̄ ptinebat ad ipꝫ verbo xp̄i prompte et humiliter obedire: ideo subdit [tu me seq̄re]. q. d. scd̄m Aug. Volo euꝫ seq̄ me ꝑ crucē et passionem sicut tu me sequeris: sꝫ manere i carne donec veniā recepturus eū in eternā beatitudinē [Exiuit ergo sermo iste inter fratres] Ly. id ē apostolos qui erant vniti in charitate fraterna [ꝙ discipul⁹ ille non moritur] Tho. putauerunt ꝙ dn̄s dixerit eū sic debere manere: id ē semꝑ viuere ꝛ non esse moriturū donec veniret xp̄s ad iudiciū. Añ ꝙ non esset sic intelligendū ipse iohannes cōsequenter declarat cū dicit [Et non dixit ies⁹ qꝛ non morit] Ly. qꝛ scd̄m veritatē mortuus ē ꝑ sepationē aīe a corpore: qꝛ q̄libet homo debitor est mortis ex primoꝝ parentū transgressione: scd̄m ꝙ dicit ad Hebreos. ix. Statutū est omībus hoībus semel mori [sed sic eū volo manere] Ly. hoc ē nō ꝑ martyriū me seq̄: tñ quia in eo fuit prōptitudo ad tolerandum martyrium quando fuit ꝓiectus in feruentis olei doliū: ideo illud ꝓ martyrio ab eccl̄ia colit qꝛ scd̄m ꝙ dicit btūs Aug. nō est ipar meritū patientie in iohāne q̄ passus non est martyrio: et in petro q̄ passionem sustinuit [donec veniā] Ly. assumens animā eius a corpore absq̄ tñ angustia et dolore: qꝛ iohannes dolorem mortis non sensit ex spāli priuilegio in signū integritatis v̄ginalis [Hic est discipulus ille] Ly. scꝫ iohānes [q̄ testimoniū ꝑhibet de his] scꝫ que vidit et audiuit [Et scripsit hec] Ly. Mod⁹ eī antiquoꝝ fuit ꝙ illi scribebāt historiā qui vidissent: ꝛ ideo dr̄ historia ab historin quod est videre. Et ideo iohannes q̄ vidit et audiuit scꝫ verba et facta xp̄i cōuenientissime potuit scribere [Et scim⁹ quia veruꝫ ē testimoniū eius]. Thomas. cui vtiq̄ credendum est.

¶In die innocentiū euāgelium scḋm Matheum. ij. ca.

In illo tempore. Angelus domini apparuit ī somnis ioseph dicens. Surge et accipe puerum et matrem eius ⁊ fuge in egyptū: et esto ibi vsq̧ dū dicā tibi. Futurum est em̄ vt herodes querat puerū ad ꝑdendū eum. Qui cōsurgens accepit pueꝝ ⁊ matrē ei⁹ nocte: ⁊ secessit ī egyptū ⁊ erat ibi vsq̧ ad obitū herodis: vt adimpleretur quod dictuȝ ē a domino per ꝓphetam dicētem. Ex egypto vocaui filiū meū. Tunc herodes videns qm̄ illusus eēt a magis irat⁹ ē valde. Et mittēs occidit omnes pueros q̄ erant in bethleem ⁊ in oībus finibus eius a bimatu ⁊ infra scḋm tp̄s qḋ exq̄sierat a magis. Tūc adimpletū est qḋ dictū ē p hieremiā ꝓphetā dicētē. Vox in rama audita ē ploratus ⁊ vlulatus multus Rachel plorans filios suos: ⁊ noluit cōsolari quia non sunt.

¶Postilla.

¶Ecce angelus domī apparuit ⁊c. Math. ij. Hystoria huius euāgelij facta est anno xp̄i primo vsuali. pridie nonas februarij. sabbato. luna xiij. inditōne. iiij. Ante initium illius euāgelij scribit sanctus matheus in eodeȝ capitulo ꝙ tres magi accepto responso in somnis ne redirēt ad herodem per aliam viaȝ reuersi sunt in regionem suam. Qui cū recessissent [Ecce angelus domini apparuit Ioseph in somnis: dicens. Surge ⁊ accipe pueꝝ et matrē eius ⁊ fuge in egyptum: ⁊ esto ibi vsq̧ dum dicam tibi. Futurum enim est vt herodes querat puerum ad perdendum eū] Lyr. deus preuidens persecutioneȝ herodis p āgelū āmonuit ioseph vt pueꝝ in egyptum portaret. Ad cuius intellectum notandum ꝙ herodes credidit primo magos fuisse delusos ex apparitione stelle fantastice: ⁊ ideo tunc nō curauit de pueri inq̄sitione: ſȝ postea oblato puero in templo in die purificatiōis ⁊ a symeone iusto p̄dicato ⁊ manifestato: etiā ab āna ꝓphetissa coram toto populo: vt patet Luc. ij. Tunc fama pueri nati crescente voluit herodes ipsum perdere. Sed iterū iesus portatus est p ioseph in egyptum: vnde sequitur [Qui cōsurgēs accepit puerum ⁊ matrem ei⁹ nocte] Ly. ꝓpter timorem herodis: vt negociū fieret magis occultum [⁊ secessit i egyptum: ⁊ erat ibi vsq̧ ad obitū herodis] scilicet per septē annos [vt adimpleretur quod dictuȝ est a dn̄o per ꝓphetaȝ] Osee. xi. [dicentē. Ex egypto vocaui filiū meum. tūc herodes videns se illusum a magis] Hor. q: non redierunt ad ipsum [iratus est valde] timens regnuȝ suū perdere. [Et mittens occidit] id est occidere iussit [omnes pueros qui erāt in bethleē iude: ⁊ omnibus finibus eius] Hor. vt xp̄s nō effugeret [a bimatu ⁊ infra] Hor. i. biennio ⁊ minus: scilicet omnes pueros masculini sexus q̄ habebāt duos annos vel minus. Notanduȝ ꝙ occisio pueroꝝ facta est post annum ⁊ q̄tuor dies a natiuitate xp̄i quia herodes fuit impeditus ab executiōe huius facti: quia fuit citatus ad curiam romanā ad petitionē filiorum suoruȝ ipȝ accusantiū: ſȝ postq̄ fuit r̄uersus ⁊ in regno cōfirmatus tunc impleuit de nece puerorum quod prius concepit [Tunc adimpletū est quod dictuȝ est per hieremiam ꝓphetam dicētēȝ

[Vox i rama].i. in excelsis[audita est ploratus]Gor. q̄tum ad fletū puerorum [et vlulat⁹]q̄tum ad fletu m matrū. Paruuli eī vnū patiebant̄ dolorem: scȝ ꝓprium. sed matres duplicē scilȝ ꝓprium et alienū[Rachel plorās filios suos] Gor. per rachel intelligit̄ bethleeȝ: qꝛ rachel sepulta fuit iuxta bethleē: vt pȝ Geñ.xxv. et ideo rōe sepulture dicta est mater ipsi⁹ bethleē et habitantiū in ea[et noluit consolari quia non sunt] Ly. subintelligitur viuentes.

In festo conuersionis pauli euangeliū secundum Matheum.xix.ca.

In illo tpe. Dixit symon petrus ad iesū Ecce nos reliq̄mus omnia et secuti sumus te: q̄d ergo erit nobis? Jesus autē dixit illis. Amē dico vobis q̄ vos q̄ reliquistis omnia ꝛ secuti estis me in regñatiōe cū sederit fili⁹ homis in sede maiestatis sue: sedebitis et vos sup sedes duodecī iudicātes duodecī tribus israel. Et oīs qui reliq̄rit domū vl' fratres aut sorores aut pr̄eȝ aut matrē aut vxorem aut filios aut agros ꝓpter nomē meū: centuplū accipiet et vitam eternam possidebit.

Postilla.

Ecce nos reliq̄m⁹ oīa ꝛc. Mathei.xix. Historia huius euāgeliꝫ facta ē anno xp̄i.xxxiꝫ.v.kal.octobris dñica luna.xiiꝫ.inditione.v. Ante initium illius euangeliꝫ scribit sanctus matheus in eodē ca. q̄ xp̄s dixit discipulis suis. Amen dico vobis: quia diues difficile intrabit in regnū celorū. Et iterū dico vobis. Facilius ē camelū p foramē acus transire q̄ diuiteȝ itrare i regnū celorum. Auditis aūt his discipuli mirabant̄ valde dicentes. Quis ergo poterit saluus esse. Aspiciēs autē iesus ait illis. Apud hoīes hoc īpossibile est: apud deū oīa possibilia sunt. Tūc rñdens petr⁹ dixit ei. [Ecce nos reliq̄mus oīa]Gor. Quō aūt relinq̄t oīa q̄ non oīa hȝ: imo valde pauca habuit. Rñdet oīa reliquit q̄ nihil sibi retinuit: oīa reliquit qui voluntatē habēdi dimisit q̄ est capax oīm volitorū. Nemo eī omia habere pōt: velle aūt pōt[et secuti sumus te: quid ergo erit nobis]lyr. In premiꝫ retributōe ꝓ tali voluntaria paupertate: xp̄s rñdet[Amē dico vobis q̄ vos q̄ reliquistis oīa et secuti estis me: in regeneratione]id ē in iudicio tpe resurrectionis mortuorum[cū sederit fili⁹ hoīs]ly. qꝛ sicut in forma hoīs iudicatus ē corā pylato: ita in forma hūana iudicabit: sicut dr̄ Act.i. Hic iesus q̄ assumptus a vobis in celū sic veniet scȝ ad iudicium: qꝛ sicut ī humanitate ascendit: ita in humanitate descendet ad iudiciū[ī sede maiestatis sue] lyra. In p̄mo eī aduētu sedit in sede humilitatis: sed ī secūdo aduentu sedebit ī sede maiestatis per manifestā potentiā [sedebitis et vos sup sedes duodecim iudicantes duodecī trib⁹ israel]Aduertendū hic scd̄ȝ Ly. q̄ iudicare accipit̄ tripl'r. Uno modo principaliter sicut iudex q̄ ꝓfert sentētiā et hoc mō solus xp̄s iudicabit. Alio mō ꝓ sedere in loco eminenti iuxta iudicē sicut assessores iudicis ꝛ h° mō ap̄li et aliꝫ pfecti cū xp̄o iudicabunt. Tertio mō accipit̄ large.s. snīam iudicis approbare: ꝛ hoc modo omnes electi iudicabūt: qꝛ sententiā iudicis approbabūt[Et oīs qui reliquerit domū]Gor.s. ꝓpriā[vel fratres vel sorores]q̄tuȝ ad ꝓpinquos nobis pares [aut patrē aut matrē]q̄tum ad superiores[aut vxorē] quantū ad collaterales[aut filios]quantū ad iferiores

[aut agros].i.ſubſtantiā [ꝓpt nomē meū] iuocandū: predicandū: defendē duȝ. vñ Act.xx. dicit apl̄s paulꝰ. Ego non ſolū alligari ſed mori paratꝰ ſuȝ in hierl̄ȝ ꝓpter nomē dñi noſtri ieſu xp̄i ꝛc. [cētuplū accipiet] Ly. Qui bona tp̄alia ꝑ xp̄o dimiſerit: bona gr̄e recipiet hic: q̄ ita excedūt bona tp̄alia ſicut cētenariꝰ numerꝰ excedit vnitatē [ꝛ vitā eternā poſſidebit]. ſ. i futuro

¶ In feſto purificationis marie virginis euangeliū ſcd̄m Lucam. ij. ca.

In illo tēpe. Poſtq̄ȝ impleti ſūt dies purgationis Marie ſecundū legē moyſi: tulerūt ieſum in hierl̄m vt ſiſterēt euȝ dño: ſicut ſcriptum eſt i lege dñi. Quia omne maſculinuȝ adaperiens vuluā ſanctum dño vocabitur. Et vt darēt hoſtiā ſcd̄m ꝙ dictū eſt i lege dñi: par turtuꝝ aut duos pullos columbaꝝ. Et ecce hō erat in hierl̄ȝ cui nomē ſymeō ꝛ hō iſte iuſtus et timoratus expectans ꝯſolationē iſrael ꝛ ſpūſſanctꝰ erat in eo. Et reſponſū acceperat a ſpūſācto non viſurū ſe mortē niſi ꝑus videret xp̄m dñi. Et venit i ſpū in templū. Et cū inducerent puerū ieſū parētes eiꝰ: vt facerēt ſcd̄m ꝯſuetudinē legis pro eo: et ipſe accepit eum in vlnas ſuas: ꝛ bñdixit eū et dixit. Nūc dimittis ſeruum tuuȝ dñe ſcd̄m verbum tuū in pace. Qr viderūt oculi mei ſalutare tuum. Qđ paraſti ante faciē oīȝ populoꝝ lumē ad reuelationē gētiū ꝛ gl̄iaȝ pleƀ tue iſrl̄. ¶ Poſtill.

¶ Poſtq̄ȝ ipleti ſūt dies purgationis ꝛc. Luc. ij. Hiſtoria huiꝰ euāge. facta eſt anno xp̄i ꝑmo. iiij. nonas februarij. fer̄. v. luna. xi. iditione. iiij. Ante initiū illius euāge. ſcribit ſcūs lucas illđ euāgeliū qđ factū eſt i die circūciſionis. Poſtq̄ȝ conſūmati ſūt dies octo vt circūcideret̄ puer: vocatū eſt nomē eius ieſus: qđ vocatū eſt ab angelo ꝑuſq̄ȝ i vtero ꝯciperetur. Et ſtatim ſequit̄ euā. ho. Poſtq̄ȝ impleti ſunt dies purgatōis marie ſcd̄ȝ legē moyſi. Notādū ſcd̄m Hoꝛ. ꝙ lex purificatiōis erat Leuit̄. xij. ca. ꝙ mulier q̄ ſuſcepto ſemīe pepiſſet maſculum imunda eſſet ſeptē diebus ſeparata a ꝯſortio hoīm ꝛ die octaua circuncideret̄ infantulus: et poſt dictos dies ſepteȝ maneret mulier triginta tribus diebus ſequentibꝰ in purificatione ſanguinis ſui abſtinēs nō a ꝯſortio hoīm: ſed ab ingreſſu templi: ꝛ ſic die quadrageſimo offerebat̄ infans in templo et munera pro eo. Si aūt femina peperiſſet: imunda eſſet q̄ttuordecim diebꝰ: ꝛ in octuageſimo die purificabat̄ ſine oblatione ꝛc. [tulerunt inq̄ȝ ieſum] xl. die a natiuitate [in hierl̄m]. ſ. in templū parentes eiꝰ. ſ. maria mater eiꝰ: ꝛ ioſeph pr̄ eius putatiuꝰ [vt ſiſterēt eū]. i. offerrēt vel ꝯſecrarēt vt dicit glo. interl̄. [dño: ſicut ſcriptū eſt in lege dñi. Quia omē maſculinū adaperiēs vuluā ſcm̄ dño vocabit̄]. i. ꝑmo naſcēs cuiuſmōi erant ꝑmogeniti [ꝛ vt darent hoſtiaȝ: ſicut ſcriptū eſt in lege. dñi]. ſ. Leui. xij. ca. [par turtuꝝ aut duos pullos columbaꝝ] Hoꝛ. iſta erat oblatio paupeꝝ qui nō poterant hr̄e agnū: q̄ erat oblatio diuitū. Veruntñ ipſa beata virgo precioſiorē agnū: ſcȝ illuȝ qui tollit pctā mūdi obtulit. Sciendū circa hoc ſcd̄ȝ Lyrā ꝙ beata virgo non tenebat̄ ad iſta que dicta ſunt de purgatione: q̄

Leuit.xij.scribit. Mulier si suscepto
semie peperit masculũ imunda erit
septẽ dieb⁹ ꝛc. ꝛ ideo illa lex ligat tm̄
mulieres de virili semine cõcipiẽtes
qđ non habuit locũ in beata virgine
maria. verũ sicut eius filius circũcidi
voluit et alia legalia seruare ex sua
huilitate q̄uis non teneret: sic beata
virgo q̄ fuit humillima voluit obser
uare. [Et ecce hõ erat in hierl'z] que
est ciuitas sancta [cui nomẽ symeõ]
Ly. ex quo pz eius fama: qꝛ inter sa-
cerdotes erat famosus ꝛ noiatus [iu
stus] quo ad deũ [expectãs redẽptio-
nẽ israel] Hoc.i. in desiderio boni pro
missi [ꝛ spũssanct⁹ erat in eo] Ly. quã
tuz ad gratie plenitudinẽ: qꝛ habuit
speciales illuminationes ꝛ cõsolatio
nes diuinas [et responsum accepit a
spũsancto] Ly. ĩ orationibus suis de-
uotis ad deum [non visurum se mor
tem] Hoc.i. non se experituruz mortẽ
carnis [nisi prius videret xp̄m domĩ]
id est verum messiam in lege ꝓmis
sum [et venit in spũ in templuz] Ly.
per reuelationẽ spũssancti vt videret
christum sicut fuit ei promissum [Et
cum inducerent puerum iesum parẽ
tes eius] ly. Ad faciendum ea q̄ pre-
dicta sunt scđm legem [et ipse acce-
pit eũ in vlnas suas] lyr. cuz maximo
cordis gaudio [et benedixit deũ] gra-
tias agendo de tanto beneficio [et di-
xit: nunc dimittis seruũ tuũ dñe: secũ
dum verbum tuum in pace] ly. id ẽ
de cetero dimittis me de hac vita trã
sire in cordis quiete [Quia viderunt
oculi mei salutare tuũ] Hoc.i. christũ
saluatorẽ. ly. Letanter cui descendere
voluit ad limbũ patrum ex quo scie-
bat saluatorẽ esse natũ [Quod pasti
ante faciẽ oim pploꝝ] ly.i. corã omi-
bus populis quibus misteriũ incar-
nationis et redemptionis p̄dicatum
est per apostolos: scđm quod dicit in
ps. xviij. In omnez terram exiuit so-
nus eorũ ꝛc. [Lumen ad reuelationẽ
gentium] ly. qui prius errore tenebã
tur [et gloriã plebis tue israel] Ma-
gna est enim gloria iudeis ad fidem
xp̄i cõuersis: quia xp̄us scđm carnez
natus est de ipsis.

¶ In festo cathedre sãcti pe tri.

In illo tp̄e. Uenit ie
sus ĩ partes cesaree
philippi et cetera.
Hoc euangeliũ cũ postilla sua quere
infra ĩ festo apostolorũ petri ꝛ pauli.

¶ In festo sãcti Mathie apo stoli: euangelium secundum Matheum. xi. ca.

In illo tp̄e. Re-
spondẽs iesus di
xit. Cõfitebor ti
bi pater dñe celi
et terre: quia ab
scondisti hec a sapientibus ꝛ
prudentibus: et reuelasti ea
puulis. Ita pater quoniam
sic fuit placituz ante te. Om
nia mihi tradita sunt a patre
meo: et nemo nouit filium ni
si pater: neqꝫ patrem quis
nouit nisi filius et cui voluit
filius reuelare. Uenite ad
me omẽs qui laboratis ꝛ o-
nerati estis et ego reficiam
vos. tollite iugum meum su
per vos: ꝛ discite a me quia
mitis sum et humilis corde:
ꝛ inuenietis requiẽ aiab⁹ ve-
stris. Iugũ ei meũ suaue est
ꝛ onus meũ leue. ¶ Postilla
¶ Cõfitebor tibi pat' dñe ce-
li ꝛc. Math. xi. Historia huius euãge
lij facta est anno xp̄i. xxxi. ydib⁹ decẽ-
bris. luna. x. Iditione. iiij. Ante initiũ
illius euangelij scribit sanctus Ma
theus in eodem cap. q' christus dixit

phariseis ⁊ iudeis. Uenit eñi iohan-
nes neqꝫ manducans neqꝫ bibens: ⁊
dicũt: demoniũ habet. Uenit filiꝰ ho-
minis manducãs ⁊ bibens: ⁊ dicũt ec
ce homovorax ⁊ potatoꝛ vini: publica
noꝛũ et peccatoꝛũ amicus. Tunc post
hec verba sequitur euãgeliũ hodier
num[Cõfitebor tibi pater] Ly. id est
ad gloꝛiam tuam declaro[qꝛ abscon-
disti hec] Ly. id est misteria fidei[a sa
pientibus ⁊ prudentibus] scilicet scri
bis ⁊ phariseis in sua sapientia cõfidẽ
tibus. Et isti sunt sapientes in oculis
suis: sed nõ simpliciter[⁊ reuelasti ea
ꝑuulis] Lyr. id est humilibus. Et ex
hoc patet ꝙ causa ex parte credentiũ
fuit eoꝛum humilitas que ad veram
sapientiam disponit: vt dicitur Pro-
uerbi. xi. Ubi humilitas ibi sapiẽtia
Ex parte autem nõ credentiũ fuit eo
rum superbia que est excecatiua itel-
lectus.[Ita pater quoniã sic fuit pla-
citum ante te] Hoꝛ. ꝙ abscondisti ab
illis ⁊ reuelasti istis[omnia mihi tra-
dita sunt]. Hoꝛ. i. dominiũ super oĩa.
[Et nemo nouit filiũ nisi pater] Hoꝛ.
essentialiter plene ⁊ perfecte. hoc di-
co ꝓpter homines qui cognoscunt ꝑ
fidem[neqꝫ patrem quis nouit nisi fi
lius] Lyra. quia christus est mediatoꝛ
dei et hominum: ideo noticia diuino
rum ad nos deriuatur per ipsum. Et
ideo subditur [Et cui voluerit filius
reuelare] Lyra. Et quia dei filius est
mediatoꝛ dei ⁊ hominuꝫ: ideo secure
possumus accedere ad ipsum. Unde
dixit[Uenite ad me omnes qui labo
ratis et onerati estis ⁊ ego reficiã vos]
Lyr. in presenti per gratiam ⁊ in futu
ro per gloꝛiam.[Tollite iugum meũ
super vos] lyra. id est legem euange-
licam[⁊ discite a me quia mitis suꝫ]
lyra. nullum ledendo[⁊ humilis coꝛ-
de] neminez cõtemnendo[⁊ inuenie-
tis requiem animabus vestris] scꝫ in
presenti ⁊ in futuro. Unde Augusti-
nus in libro confess. Inquietuꝫ est coꝛ
meum donec requiescat in te. Que-
quidem quies hic inchoatur: sed in
patria ꝑficietur. vt patet Apoc. xiiij.
Ammodo iam dicit spiritus vt reqe-
scant a laboꝛibus suis[Iugum meũ
suaue est: ⁊ onus meum leue] quia se
cundum ꝙ dicitur. i. Ioh. v. Manda
ta eius grauia non sunt. Quod expo
nens Augustinus dicit: scilicet amã-
ti. vnde Rab. Quid christi iugo sua-
uius: quid onere leuius: scilicet absti
nere a malo: bonum velle: omnes a-
mare: eterna sequi: presentibus non
capi: nolle aliis facere quod non vis
pati.

¶ In festo annũciatõnis ma
rie virginis euãgelium secũ
dum Lucam. i. ca.

In illo tẽpoꝛe. Mis-
sus est angelus ga-
briel a deo in ciuita
tem galilee cui nomen naza-
reth: ad virginem desponsa-
tam viro: cui nomen erat io-
seph de domo dauid: ⁊ nomẽ
virginis maria. Et ingres-
sus angelus ad eam dixit.
Aue gratia plena dominꝰ te
cum: benedicta tu in mulieri
bus. Que cum audisset tur-
bata est ĩ sermone eius: ⁊ co
gitabat qualis esset ista salu
tatio. Et ait angelus ei. Ne
timeas maria: inuenisti eñi
gratiã apud deum. Ecce cõ-
cipies ĩ vtero ⁊ paries filiũ:
⁊ vocabis nomẽ eiꝰ iesuꝫ. Hic
erit magnus et filiꝰ altissimi
vocabitur. Et dabit illi dñs
deus sedẽ dauid patris eius
et regnabit ĩ domo iacob in
eternũ: et regni eius nõ erit
finis. Dixit autem maria ad
ãgelũ. Quomodo fiet istud

quoniam virū nō cognosco?
Et respondēs angelus dixit
ei. Spūssanctus supueniet i
te: ⁊ v̄tus altissimi obumbra
bit tibi. Ideoq̧ et qđ nascet
ex te sanctū vocabit fili⁹ dei.
Et ecce elizabeth cognata
tua: et ipsa cōcepit filiū in se
nectute sua. ⁊ hic mēsis ē sex
tus illi q̄ vocat sterilis: quia
non erit īpossibile apud deū
oīe verbū. Dixit aūt maria
Ecce ancilla dñi: fiat mihi se
cundum verbum tuum.

¶ Postilla.

¶ Missus est āgelus gabriel
a deo ⁊c. Lu. i. Hystoria huius euāge-
lij facta est anno christi primo vsuali.
viij. kal. aprilis. feria. vi. luna. xv. indi
tione. iij. Ante initium illius euange
lij scribit sanctus lucas in eodem ca.
ꝙ āgelus gabriel apparuit zacharie:
in tēplo dicens. Ne timeas zacharia
quoniam exaudita est deprecatio tua
⁊ vxor tua Elizabeth pariet tibi filiū
et vocabis nomen eius iohannes: et
erit magnus coram domino: vinum
⁊ sicerā nō bibet ⁊ spiritusancto reple
bitur adhuc ex vtero matris sue ⁊c.
Et postmodum cōcepit Elizabeth v-
xor ipsius: et occultabat se mensibus
quinq̧ dicēs. Quia sic fecit mihi do-
minus in diebus quibus respexit au
ferre opprobrium meuz inter homi-
nes. In mense autem sexto scilicet a
conceptu precursoris [Missus est an
gelus] Hor. id est nūcius vel legatus
[gabriel] vnde Beda. Gabriel fortitu
do dicitur: quia illum nunciabat qui
debellare dyaboluz veniebat [in ciui-
tatem galilee] Hor. in ciuitate cōcipi
voluit: quia omnes homines ad vni-
tatez superne ciuitatis vocare venit:
et inhabitare fecit [cui nomen naza-
reth] vt adimpleret illud propheticū
Mathei. ij. Quoniam nazarenus vo
cabitur [ad virginē desponsatam vi-
ro] Lyra. hoc diuina ordinatione fa-
ctum est vt desponsaretur anteq̄ im
pregnaretur. Primo ex parte pueri
ne ab īfidelibus tanq̄ illegitime nat⁹
abijceretur. Vñ dicit Amb. sup Luc.
Quid herodi: q̄d iudeis posset ascri-
bi si natum ex adulterio viderentur
ꝑsequi? Item vt puer natus a ioseph
nutriretur. vñ dicit pater eius q: nu-
tritius eius fuit. Secundo ex pte ma
tris. vt scđm amb. per hoc ab īfamia
liberaret. Itē scđm Hiero. vt virgini
a ioseph exhiberet misteriū [cui no-
men ioseph de domo dauid] ad osten
denduz ꝙ xp̄s descēdit de semine da-
uid: sicut fuerat per ꝓphetas p̄dictū:
nam maria ⁊ ioseph cui desponsata
fuit erāt de eadē tribu scz ipsi⁹ dauid
Jungebantur enim vt frequentius
mulieres viris de tribu sua [et nomē
virginis maria] Ly. ꝙ aūt hic ponun
tur tot noīa ꝓpria scz angeli missi: v̄-
ginis ad quā missus fuit: sponsi sui ⁊
loci: hoc fuit ad ostendendū certitudi
nē hystorie [Et ingressus angelus ad
eā] Hor. Ex hoc pz ꝙ nō erat foris in
publico. vñ Bern. sup Missus ē: dicit
ꝙ ingressus in secreto cubiculo: vbi
clauso super se ostio orabat patrez in
abscondito. Si eñ cōceptio p̄cursoris
fuit denunciata patri occupato in sa-
cro officio: vt habetur Luce. i. multo
ꝓbabilius est ꝙ conceptio saluatoris
denūciata fuit virgini in deuotione ⁊
oratione actualiter existēte: immo ali
qui doctores volūt ꝙ beata virgo il-
lud dictuz ꝓpheticū actu legit quod
habetur Isa. vij. Ecce virgo cōcipiet
⁊ pariet filium: quādo angelus ad eā
intrauit dicēs [Aue gratia plena] qđ
exponit Hiero. in sermone de assum-
ptiōe. Et bene plena: q: ceteris ꝑ par
tes prestat gratia: marie vero tota se
simul infundit plenitudo gratie. Itē
ista gratia nō solum impleuit ei⁹ mē
tem sed etiam ventrem inquantū sin
gulari gratia dei factum est vt cōcipe

ret saluatorē[dominus tecum]Lyra. nō tantum per essentiā: potentiam: et presentiam qualiter est in omnib⁹ rebus: nec solum per gratiam eo modo quo est in sanctis hominibus: sed etiam per carnis assumptionem qua corpus deitati vnitū fuit formatū de beate virginis purissimis guttis sanguineis: ꝛ itra virginis viscera latuit nouem mēsibus[benedicta tu in mulieribus]Lyra. id est pre omnib⁹ mulieribus. Nam et mulieres benedicētur in te sicut vir in filio. Hor. Sunt em̄ alique mulieres benedicte qꝛ virgines: sed nō fecunde: alique fecūde: sed nō virgines: sed hec simul virgo ꝛ fecunda[Que cum audisset turbata est]Ly. Beata virgo solita erat videre angelos: ideo de apparitione angeli nō fuit admirata vel turbata: sed de salutatione insolita: quia nihil mirabilius est vere humili ꝙ sua exaltatio. Et ideo cuꝫ beata virgo esset humillima audiēs salutationē tante excellentie turbata fuit nō turbatiōe incredulitatis sicut zacharias pater iohānis baptiste. vt dicit Luc. i. sed turbata fuit turbatiōe admiratiōis. Unde sequit[turbata est ī sermōe eius] scilicet angeli nō aūt in visione[ꝛ cogitabat qualis eēt ista salutatio]Ly. Quando enim turbata fuit virginalem verecundiam ostendit: ꝙ autem cogitauit de salutatione declarat prudentiam Marie. Et ideo angelus eā consolabatur: dicēs[Ne timeas Maria]lyra. de salutatione insolita[inuenisti enim gratiam apud dn̄m]nō solum pro te: sed ꝓ toto genere humano[Ecce cōcipies in vtero]Lyr. Hec conceptio facta est per virtutem spiritussancti intra vterū virginis corpus filij formantis[et paries filium]lyra. virgo permanens in partu sicut in cōceptu[ꝛ vocabis nomē eius Jesum] Ly. nō dicit ipones: qꝛ hoc nomē fuit impositū a deo patre scd̄m qd̄ fuerat predictum a deo patre. vt habet Jsa. lxij. Uocabitur sibi nomen nouuꝫ qd̄ os dn̄i noiauit: sed illud nomē fuit diuulgatū ꝑ angelū ipsi marie ꝛ ioseph. Jesus auteꝫ interp̄tatur saluator. vn̄de hoc habetur Math. i. Uocabis nomen ei⁹ iesum. Ipse em̄ saluū faciet populū suum a peccatis eoꝝ[hic erit magnus]qꝛ magn⁹ dn̄s. Un̄ p̄s. xlvij. Magn⁹ dn̄s ꝛ laudabilis nimis ꝛ magnitudinis eius nō est finis[ꝛ fili⁹ altissimi vocabit]Ly. i. ipsius dei qui solus est altissimus. Homo em̄ altus ē inter creaturas corporales sed angelus altior. deus aūt solus altissimus. Unde in p̄s. lxij. Tu solus altissimus in omni terra[ꝛ dabit illi dn̄s deus sedem dauid patris eius: ꝛ regnabit in domo iacob]Hor. i. in omnib⁹ electis quoꝝ vniuersitas intelligitur per domū iacob id est familiā iacob que tota recepta est ī populo dei[in eternū] qꝛ ꝛ hic ꝑ gratiam ꝛ in futuro per gloriam[ꝛ regni eius nō erit finis]Lyr. Christus eniꝫ nō solum inq̄tum de⁹ sed etiam inq̄tuꝫ homo regnabit ineternum nō soluꝫ sup̱ hoies sed etiaꝫ super angelos[Dixit auteꝫ maria ad angelū. Quomodo fiet istud: qm̄ viꝝ nō cognosco]Lyr. i. cognoscere nō ꝓpono. scd̄m illud dicunt doctores catholici. Beata virgo anteꝙ desponsaretur ioseph habuit obseruātiā castitatis virginalis in desiderio nō tamē expresse. Sed cuꝫ postea deo ordināte esset desponsata ioseph qui erat in simili ꝓposito simul emiserūt votū[Et r̄ndens āgelus dixit ei. Sp̄ussanctus superueniet in te]Lyra. i. nō cōcipies modo humano sed diuino: qꝛ nō virtute seminis virilis: sed virtute spiritussancti[ꝛ virtus altissimi obūbrabit tibi]qꝛ ī beata virgine sub vmbra carnis latuit virtus deitatis.[Ideoq; et qd̄ nascet ex te]Hor. i. ex tua vera natura[sanctū] qꝛ d̄ sancto nō nascetur nisi sanctū[vocabit filius dei]Ly. nō adoptiu⁹ sicut alij sed naturalis[Ecce elizabeth cognata tua ꝛ ipsa concepit filiū in senectute sua ꝛ hic mensis est sextus illi q̄ vocat sterilis]Ly. ei⁹

eius sterilitas a tanto tpe: iam erat nota quod sic vocabatur[quia nō erit impossibile apud deū omne verbū].i.factū quia dicere dei est facere.vnde ps.cxlviij. Dixit et facta sunt:ipse mandauit et creata sunt[Dixit autem maria. Ecce ancilla dñi]Vñ Ber. Que est hec tā sublimis humilitas q̄ cedere nō nouit honoribus:insolescere gloria nescit:mater dei eligitur et ancillam se nominat[fiat mihi scdm verbū tuū]Lyra.quod statim factum est:quia in virtute dei cōcepit filium.

¶In festo sctōrum philippi et iacobi euangelium scdm Johannem.xiiij.cap.

In illo tpe. Dixit iesus discipulis suis. Nō turbetur cor vestrū:creditis in deū et in me credite. In domo pr̄is mei māsiones mlte sunt. Si quominus dixissem vobis quia vado pare vobis locū et si abiero et pparauero vobis locum: iterum venio et accipiam vos ad meipsum vt vbi ego sum et vos sitis:et quo ego vado scitis:et viā scitis. Dixit ei thomas. Dñe nescimus quo vadis:et quō possumus viā scire. Dixit ei iesus. Ego sum via veritas et vita. Nemo venit ad patrē nisi p me. Si cognouissetis me et patrē meū vtique cognouissetis. Et ammodo cognoscetis eū et vidistis eū. Dixit ei philippus. Dñe ostende nobis patrem:et sufficit nobis. Dixit ei iesus. Tanto tempore vobiscū sum:et nō cognouistis me. Philippe q̄ videt me videt et pr̄em meū. quō tu dicis ostende nobis pr̄em. Nō credis quia ego i pr̄e et pr̄ i me ē:Vba q̄ ego loquor vobis a meipso nō loquor. Pr̄ aūt i me manēs ipse facit opera. Nō creditis quia ego i pr̄e et pater i me est alioqn ppter opera ipa credite. Amē amē dico vobis q̄ credit i me opa q̄ ego facio et ipe faciet:et maiora horum faciet:quia ego ad patrē vado. Et quodcūque petieritis patrē in noīe meo hoc faciam.

¶Postilla.

¶Nō turbetur cor vestrum etc. Joh.xiiij. Hystoria huius euangelij dixit iesus āno eius.xxxiij.ix.kal. aplis.feria.v.luna.iiij.inditione.vi. Ante initiū istius euangelij scribit sctūs Joh.ca.xiij. quod sanctus petrus dixit ad Jesum post cenā factam. Dñe quo vadis. Rñdit iesus. Quo ego vado non potes me modo seq̄: seq̄ris aūt postea. Dixit ei petrus. Quare nō possum te seq̄ mō:aīam meā pro te ponā. Rñdit iesus:aīam tuā p me pones Amē amen dico tibi nō cātabit gallus donec me ter neges. Et cōseq̄nter i.ij.ca.ait discipulis suis.[Nō turbetur cor vr̄m]ly. Christus pdixerat discipulis suis iude pditionē et petri negationē: et suā passionm et mortē:que om̄ia erāt discipulis turbatōnis materia.ideo dixit[nō turbetur cor vr̄m]q̄si pusillanimes effecti ppter illa iā pdicta[creditis in deū et in me credite]Lyr.in quo ostēdit suā deitatem[In domo patris mei mansiones multe sunt] Tho. domus patris hic vocatur gloria celestis: i qua sunt mlti gradus et diuersa p̄mia meritorum:quia alia est claritas solis: alia lune:alia stellarum:quia vnusquisque quanto plus deum hic diligit tanto clarius ibi

deū videbit[Si quominꝰ dixissez vo
bis] Ly.q.d. si in celesti beatitudine
esset aliqd minꝰ et defectuosuz: dice
rez vobis [qꝛ vado parare voƀ locū]
in passione sua aperuit nobis ianuā
regni celestis[et si abiero et p̄parauе
ro vobis locū iterū vento] Tho. hoc
fit in morte cuiuslibȝ electi: ⁊ vltimo
ad iudiciū extremū [⁊ accipiā vos ad
meip̄m] Tho.i.introducaz in locum
paratum et in mansiones celestes[vt
vbi ego sum] Tho.q̄ sum caput ve-
strum [⁊ vos sitis] qui estis membra
mea.i.vnā mecū gloriā habeatis [et
quo ego vado scitis].s.ad patrem[et
viam scitis] Ly.viā per quā iuit xp̄s
q̄ fuit passio et mors ipsius [Dicit ei
Thomas. Dn̄e nescimꝰ quō vadis:⁊
quō possumꝰ viā scire. Dixit ei iesus
Ego suz via]Ly.inq̄tū homo qꝛ oīa
que gessi in humanitate sunt via p-
ducēs vos ad gloriā [veritas ⁊ vita]
inq̄tum deꝰ:qꝛ veritas illuiat ītelle
ctum ⁊ vita q̄etat vt faciat desideriū.
Vel sic scd̄m Tho. Ego sum via du-
cens:veritas lucens:vita pascēs. Vel
sic. Ego sum via nō errās:veritas nō
fallēs:vita nō mortificās. Vn̄ Ambr.
Ingrediamur hanc viā:teneamꝰ ve
ritatem: sequamur vitā [Nemo ve-
nit ad patrē nisi p me]Lyra.ī me cre-
dendo ⁊ me ope imitādo [Si cogno
uissetis me]Lyra.pfecte q̄tuz ad dei
tatē[⁊ patrē meū vtiqꝫ cognouissetis]
qꝛ pr̄ et filiꝰ sunt vnū in deitate[⁊ co-
gnoscetis eum āmodo]qꝛ pꝰ resurre
ctionē suā apuit illis sensū vt ītellige
rēt scripturas:vt hr̄ Lu.xxiiij.⁊ ex tūc
discipuli xp̄i habuerīt pleniorē cogni
tionē de misterio trinitatis[⁊ vidistis
eū]ly.qꝛ vidēdo xp̄z viderīt suppositū
filij in quo est natura diuina q̄ est idē
q̄d pater ⁊ sic in filio quodāmodo pa
trē viderant[Dixit ei philippꝰ. Dn̄e
ostende nobis patrez ⁊ sufficit nobis]
Lyra.q.d. credo verbis tuis: sȝ pr̄ez
videre desidero. credidit ei philippꝰ
ꝙ patrē posset videre ocul' corpalibꝰ
in hac mortali vita ideo sequit̄]Tā-
to tempore vobiscum sum et non co-
gnouistis me] ly.q.d.magna ruditas
est ꝙ tādiu doctrinā meā audistis et
adhuc ita parū me cognoscitis scd̄m
deitatez[Philippe q̄ videt me] Ly.
scd̄z deitatē[videt et pr̄em meū]Si-
cut ei pater non videt nisi cū beatitu
dine:sic nec filiꝰ ī sua deitate qꝛ visio
est merces sctōꝝ[Quō tu dicis.ōn̄de
nobis patrē] Ly.qꝛ oculis corpalibꝰ
non ē visibil' [Nō credis qꝛ ego ī pr̄e
et pr̄ in me ē]Ly.q.d. Istd̄ debes cre
dere ⁊ sufficit tibi ad salutē[Verba q̄
ego loquor voƀ a meip̄o nō loquor]
id ē ab hūanitate tm̄ sȝ deitate[Pat
aūt in me manēs ip̄e facit opa]lyra.
Filiꝰ ei et pr̄ sunt vnū in virtute opa
tiua:ex q̄ fiebāt opa miraculosa[nō
creditis qꝛ ego in pr̄e ⁊ pater ī me ē]
Tho.p identitatē essentie:⁊ tn̄ distin
ctus psonaliter [alioqui opa ip̄a cre
dite]lyra.q.d. Si verba non īducunt
vos ad credendū opa miraculoꝝ na
ture virtutē trāscēdētia debēt vos ad
hoc īducere [Amē amē dico vobis q̄
credit ī me: opa q̄ ego facio ⁊ ipse fa
ciet] Tho.i.similia ī gn̄e qꝛ sicut ego
curaui infirmos ⁊ suscitaui mortuos
sic et ipse suscitabit et sic de alijs [et
maiora horū faciet]lira. Hoc pȝ p̄mo
qꝛ plures conuersi sunt ad fidē p pre
dicationē apostoloꝝ q̄ p predicatōez
xp̄i. qꝛ per eos conuersa est multitu
do gentiū.per predicationē autez xp̄i
pauci iudeoꝝ. Item apostoli predica
bant omnibus linguis:vt hr̄ Act.ij.
xp̄s aūt p̄dicabat in vna sola lingua
scȝ hebraica. Secūdo in miraculis qꝛ
apostoli maiora miracula fecerunt.
Magnū eni reputatū fuit ꝙ infirmi
sanabantur ad tactū fimbrie vestimē
torum xp̄i vt hr̄ Mar.vi.sȝ maius vi
detur ꝙ ad tactum vmbre petri sana
bantur infirmi: vt patȝ Act.v. Item
christus tres mortuos suscitauit. sed
andreas simul et semel quadraginta
viros submersos suscitauit: vt habe
tur in legēda sua[quia ad patrez va-
do] Tho. vt assistam vultui dei pro

vobis[et si quid petieritis patrē ĩ nomine meo] Tho. pertinēs ad salutē. Nam nomē eius est iesus ꝗ saluator interpretatur[hoc faciã] Tho. ĩ quo ostendit ꝙ habꝫ eandem potestatem cum patre[hoc faciam] Ly. scꝫ eadē virtute qua et pater.

¶ In festo inuētionis sancte crucis euangelium.

In illo tpe. Erat hō ex phariseis nichodemus nomīe.

Hoc euangelium cũ sua postilla q̄re ante in festo trinitatis.

¶ In festo sancti iohãnis ante portam latinam.

In illo tempore. Dixit iesus petro. Sequere me conuer.

Hoc euangeliũ cum sua postilla q̄re ante ĩ festo sancti iohãnis euãgeliste

¶ In festo sancti iohãnis baptiste. euãgeliũ scd̃m lucã .i.

In illo t. Elizabeth ĩpletũ est tp̄s pariē di ⁊ pepit filium Et audierũt vicini ⁊ cognati eiꝰ qꝛ magnificauit dñs misericordiã suã cũ illa et cõgratulabant̄ ei. Et factũ est in die octauo: venerũt circũcidere puerꝫ ⁊ vocabãt eũ noīe pr̄is sui zachariã. Et rñdens mr̄ eius dixit. Nequaq̄: ſ̄ vocabit̄ iohannes. Et dixerũt ad illã. Qꝛ nemo ē in cognatōe tua ꝗ vocet̄ h̄ noīe. Innuebãt ãt pr̄i eiꝰ quē vellet vocari eũ. Et postulãs pugillarē scripsit dicens. Johãnes est nomē eius. Et mirati sũt vniuersi. Apertum est aũt illico os eius et lingua eiꝰ ⁊ loq̄batur bñdicens deuꝫ. Et factꝰ est timor sup oēs vicinos eorum ⁊ sup oīa mõtana iudee diuulgabant̄ oīa verba hec Et posuerũt oēs qui audierant in corde suo dicentes. Quis putas puer iste erit Etenī manus dñi erat cuꝫ illo. Et zacharias pr̄ eiꝰ impletꝰ est spũsancto: et ꝓphetauit dicēs. Bñdictus dñs deus israel: qꝛ visitauit ⁊ fecit redemptionē plebis sue.

¶ Postilla.

¶ Elizabeth impletũ est tp̄s pariēdi. Lu. i. Hystoria huiꝰ euãgeliĳ facta ē anno xp̄i p̄mo vsuali. viĳ. kal. iulĳ. feria. v. luna. xvĳ. inditione. iĳ. Ante initiũ illiꝰ euã. scribit sanctꝰ lucas ĩ eodē ca. ꝙ postq̄ Maria ꝯcepit iesum xp̄m exurgēs maria abĳt ĩ mõtana et ĩtrauit in domũ zacharie ⁊ salutauit helizabeth ⁊ mansit cũ ea tribus mēsibus. Nam ĩ mēse sexto a cõceptione iohãnis venerat maria ad helyzabeth ⁊ ĩ mēse nono natꝰ est iohãnes. Vñ hic dr̄ [elizabeth ĩpletuꝫ est tp̄s pariēdi] Ly. ſ. nouē mēsiũ [et peperit filiũ] sicut ꝑ ãgelũ fuerat predictũ[Et audierunt vicini] Ly. id est illi ꝗ erant ei cohabitãtes[⁊ cognati eius] ꝗ erant ex eius consanguinitate ⁊ affinitate [qꝛ magnificauit dominus misericordiã suã cum illa] Ly. ĩ. magnã misericordiã fecit ei auferendo sterilitatis opprobrium: et dãdo ei tm̄ et talē filium sic annunciatũ mirabiliter et cõceptũ supnaturaliter [et cõgratulabant̄ ei] scd̃m ꝙ dixerat angelus zacharie. Multi in natiuitate eius gaudebunt[factũ est in die octauo]. ſ. a natiuitate precursoris[venerunt circũcidere puerũ] sicut p̄cipit

Gen.xvij. Et q: in circucisione ponebat tunc nomē sicut mō imponit in baptismo. ideo subditur[Et vocabāt eū nomie patris sui zachariā[Ly. q: istud fuit āntiqtus satis cōmuniter obseruatū τ adhuc obseruatur freqnter maxime in magnis psonis q̄ fili⁹ primogenitus noīatur noīe patris[Et respōdens mat eius dixit. Nequaq̄] scilicet vocabitur zacharias[s3 vocabitur iohānes] Ly. hoc em̄ sibi fuit a deo reuelatū : q: a marito nō didicit cum factus esset mutus anteq̄ rediret ad eū de templo[Et dixerunt ad illam : quia nemo est in cognatione tua qui vocetur hoc nomine] scilicet iohannes. Lyr. cognatio hic ppinqtas generis vocatur de qua nullus sic fuerat vocatus: scilicet de cognatiōe elizabeth vel mariti ei⁹[Innuebāt autem patri eius quem vellet vocari eum] scilicet per signa visibilia. Ex quo pz q̄ zacharias nō tm̄ fuit mut⁹ sed etiā surdus. Si enim potuisset intelligere verba q̄siuissent ab eo pverba et nō per talia signa[Et postulās pugillare3] id est tabulam ad scribendum[scripsit dicēs Johannes est nomē eius τ mirati sunt vniuersi] Gor. de cōuenientia inter patrē et matre3 q̄tum ad pueri nominationē[Apertum est autem illico os ei⁹] Gor. non per morā q: nescit tarda molimia spiritussācti gratia. Vn̄ Ambro. Soluit fides linguā quam incredulitas ligauerat[Et factus est timor magnus super omnes vicinos eorum] lyra. i. admiratio magna vl' timor dei qui sic mirabiliter puniuerat zachariā τ liberauerat[et sup omia montana iudee diuulgabant omnia verba hec] Lyr. q: facta insolita τ mirabilia libētius narrantur[Et posuerūt omnes q̄ audierāt in corde suo] lyr. q: talia magis mēorie cōmēdant[dicētes. Quis putas puer iste erit]. q. d. valde magn⁹ erit[Etēi man⁹ dñi erat cū illo] ly. i. virt⁹ dei opatiua miracloꝝ i annūciatiōe conceptione τ natiuitate ostensoꝝ. ex quibus rationabiliter cōcludebatur magnitudo pueri futura coram deo sicut predictū est ab angelo zacharie patri eius Erit enim magnus coram domino[Et zacharias pater eius impletus est spiritusancto τ pphetauit dicens Benedictus dn̄s deus israel: quia visitauit] Gor. Dn̄s iesus humanum in sua incarnatiōe visitauit[Et fecit redemptionem] in sua passione ps. cxxix. Copiosa apud eū redemptō [plebis sue israel]

¶ In festo visitationis beate Marie v̄ginis euāgeliū Secundū lucā. i. capitulo.

In illo tp̄e Exurgēs autez maria abijt in montana cum festinatiōe in ciuitatē iuda τ intrauit in domū zacharie et salutauit Elizabeth. Et factū ē vt audiuit salutationē Marie elizabeth: exultauit ifās in vtero ei⁹ τ repleta est spiritusancto elizabeth τ exclamauit voce magna et dixit. Benedicta tu iter mlieres: τ bn̄dictus fruct⁹ vētris tui. Et vn̄ hoc mihi vt veniat mater dn̄i mei ad me. Ecce em̄ vt facta est vox salutationis tue in aurib⁹ meis exultauit in gaudio ifans i vtero meo. Et beata q̄ credidisti: qm̄ pficient in te q̄ dicta sunt tibi a dn̄o. Et ait Maria. Magnificat anima mea dominū. Et exultauit spirit⁹ meus i deo salutari meo.

¶ Postilla.

¶ Exurgēs maria abijt i mōtana τc. Luc. i. Hystoria hui⁹ euange

lij facta est anno xpi primo vsuali.ij.
nonas aprilis.feria.ij.luna.i. inditio=
ne.iij. Et reuersa est in domuz suam
anno xpi vbi supra.iij. nonas iulij.
sabbato luna.iiij. indutione.iij. Ante
initium illius euāgelij scribit sanct⁹
lucas quomodo angelus in annūcia
tione domini dixit ad mariam matrē
xpi.⁊ ecce elizabeth cognata tua: ⁊ ip
sa cōcepit filium in senectute sua ⁊ h
est mensis sextus illi q̄ vocatur steri=
lis:quia nō erit impossibile apud de=
um omē verbum. Dixit autē maria.
Ecce ancilla domini: fiat mihi secun
dum verbum tuuz. Et discessit ab ea
āgelus.Et statim sequitur[Exurgēs
maria].s. de loco in quo erat quando
angelus ad eam venit[abijt in mon=
tana]Ly.quia loc⁹ vbi habitabat za=
charias erat altior q̄ galilea a qua re
cessit maria[cum festinatione]Lyra.
vt ostēdens q̄ virgo nō debet hic mo
rari in loco publico.nec ibi ꝯtrahere
colloquia[in ciuitatez iuda].s. hieru
salem[⁊ salutauit elizabeth]Lyra.qz
erat humillima⁊ quia ad eius obseq̄
um venerat[et factum est vt audiuit
salutatōnē marie elizabeth exultauit
infans i vtero eius]Glo.sicut illa ad=
uentuz marie:sic iste aduentū dn̄i sen
sit.Gor. Ecce q̄ magne xtutis est be
ate virginis salutatio.qz cōfert gaudi
um:ꝯfert ⁊ spm̄sanctuz:ꝯfert ⁊ reue=
lationē secretoꝝ diuinoꝝ.cōfert ⁊ pro
phetie actū Et ideo certe libenter sa
lutanda est ꝓpter reuelationis lucrū
Bene ꝗ maria potuit ore salutare: q̄
salutē habebat i virtute ⁊ in corde[et
repleta est spūsancto Elizabeth:⁊ ex=
clamauit voce magna]Lyra. ista ma=
gnitudo vocis intelligenda est tā rō=
ne deuotionis q̄ soni exterioris[Bn̄
dicta tu inter mulieres].i.super om=
nes mulieres [⁊ benedictus fructus
vētris tui]vnde i ps.cxvij. [Bn̄dict⁹
qui venit i noīe dn̄i deus dominus et
illuxit nobis [Et vn̄ mihi hoc vt ve=
niat mater dn̄i mei ad me]Ly. ista eī
nō poterat scire nisi ꝑ reuelationē spi
ritus sancti[Ecce eīm vt facta est vox
salutationis tue in aurib⁹ meis exul=
tauit i gaudio īfans ī vtero meo]Ly.
Elizabeth ꝑ spm̄sanctuz cognouit q̄
illa exultatio fuit ꝓpter presentiā dn̄i
in vtero virginali[⁊ beata q̄ credidi=
sti]Lyr.qz per ascensum fidei cōcepit
[qm̄ ꝑficient̄ i te q̄ dicta sūt tibi a do=
mino]Ly.ꝑ angelū nūciātē[⁊ ait ma
ria.Magnificat aīa mea]Ly.nō tan=
tū labia mea[dn̄m] cui debet̄ laus et
honor[Et exultauit].Gor.nō pigrita
uit.vt ptz abachuc.iij. Exultabo i deo
iesu meo[in deo]non in mundo. Un
de ps.lxxvi.Renuit cōsolari aīa mea
memor fui dei ⁊ delectatus sum[salu
tari meo]qui est meus ꝓprius filius
ꝑ generationē ⁊ saluator oīm per suā
passionem.

¶In festo sancti petri apo=stoli euangelium secundum matheum.xvi.

In illo tp̄e. Uenit ie
sus i partes cesaree
philippi:⁊ iterroga=
uit discipulos suos dicens.
Quē dicunt homines esse fi
liū hois? At illi dixerūt. Alij
iohānē baptistā. alij autē he
lyam. alij xo Hieremiā aut
vnū ex ꝓphetis. Dixit illis
iesus. Uos autez quē me eē
dicitis? Respondens symon
petrus dixit. Tu es xp̄s fili=
us dei viui. Respondēs aūt
iesus dixit ei. Beatus es sy=
mō bariona:qz caro ⁊ sāguis
non reuelauit tibi: sed pater
meus qui i celis est. ⁊ ego di
co tibi:qz tu es petrus ⁊ sup
hanc petrā edificabo ecclesi
am meam:⁊ porte inferi non
preualebūt aduersus eā. Et

tibi dabo claues regni celoꝝ
Et quodcunq̨ ligaueris sup
terrā erit ligatū ⁊ in celis .et
q̄ocūq̨ solueris super terrā:
erit solutum et in celis.

¶ Postilla.

¶ Uenit iesus ī ptes cesaree
⁊c. Math. xvi. Hystoria huiꝰ euāgelij
fctā est āno xp̄i. xxxij. iiij. kal. august.
feria. iiij. luna. xij. inditione. v. Ante
initiū illiꝰ euāgelij scribit sctūs Ma-
theus in eo. ca. ꝙ xp̄s dixit discipulis
suis. Cauete a fermēto phariseoꝝ et
saduceoꝝ. At illi cogitabāt inter se di
cētes q: panes nō accepimꝰ. Sciens
autem iesus dixit. Quid cogitatis in
ter vos modice fidei q: panes nō ha
betis. nōdū intelligitis neq̨ recorda-
mini q̄nq̨ panuz ⁊ q̄nq̨ miliū hoīm
⁊ quot cophinos sumpsistis. neq̨ sep
tem panū ⁊ quattuoꝛ milia hoīm ⁊ q̄t
spoꝛtas sumpsistis: q̄re nō intelligitis
q: nō de pane dixi voƀ. Cauete a fer
mēto phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ. tūc intel
lexerūt q: nō dixerat cauēdū a fermē
to panuz sed a doctrina phariseoꝝ ⁊
saduceoꝝ. Tūc statim seq̄tur euang.
hodiernū [Uenit iesus ī ptes cesaree
philippi] Lyr. Cesarea philippi ē ci-
uitas in terminis iudee quaz philip-
pus filius herodis innouauit ⁊ reedi
ficauit: q̄ antiq̄tus dicta est lachis: sȝ
postmodū noīauit eā cesareā ī hono-
rē tyberij cesaris q̄ dedit ei quartā p-
tē regni: vt dicit iosephus. Dicit̄ etiā
cesarea philippi ad differētiā alteriꝰ
ciuitat̄ q̄ d̄r cesarea palestine: vbi coꝛ
neliꝰ cēturio māsit: vt pȝ Act. x. [inter
rogabat discipl'os suos] Ly. nō igno-
rans q̄d crederēt vel q̄d responderēt:
sȝ vt coꝝ fideli cōfessione cōuenientiꝰ
solidarent̄ in fide [quē dicūt hoīes es
se filiū hoīs] Ly. i. turbe vulgares. q:
de ip̄o erāt varie opiniones in pp̄lo.
[At illi dixerūt. alij iohānē baptistā]
cuiꝰ opiniōis fuit herodes ⁊ sui seq̄-
ces vt pȝ Mat. xiiij. Audiuit herodes
famā iesu ⁊ ait pueris suis. h̄ ē iohā-
nes baptista: ip̄e surrexit a mortuis ⁊
ideo virtutes opant̄ in eo [alij aūt he
liā] ꝓpter zelū veritatis [alij xo hie-
remiā] ꝓpter patiētiā ī aduersis [aut
vnū ex ꝓphet̄]. s. heliseū ꝓpter excel
lentiā sapiē [vos aūt quē me esse dici
tis] Lyr. q. d. si alij errāt opiniōe falsa
vos tñ nō debet̄ errare q̄ iā diu mecū
fuistis ⁊ meā doctrinā freq̄nter audi-
uistis ⁊ miracula tāta vidistis [r̄ndēs
petrꝰ dixit] Ly. petrꝰ tanq̄ p̄ncipalis
inter alios ꝓ se ⁊ ꝓ alijs dedit r̄nsum
[Tu es xp̄s] Lyr. q̄ interp̄tatur vnctꝰ
⁊ sic cōfitet̄ eiꝰ humanitatē [filiꝰ dei]
scȝ naturalis ⁊ nō adoptiuꝰ: sicut alij.
⁊ p ꝯñs eiusdē nature cū deo p̄re ⁊ sic
ꝯfitet̄ xitatē diuine nature ⁊ hūane i
eod̄ supposito [viui] hoc addit ad dif
ferentiā illoꝝ q̄ colebant̄ tāq̄ dij a gē
tilibꝰ: vt hercles ⁊ iupiter. ⁊ sic d̄ alijs
[R̄ndens aūt iesus dixit] Btūs es sy
mō bariona]. i. filiꝰ iohānis. vñ hier.
di. ꝙ dēret dici bariohāna. Bar ei idē
ē ꝙ filiꝰ iohāna q̄si filiꝰ iohānis f̄ȝ illd̄
Johānis. xxi. Symō iohānis diligis
me plus his. sȝ scp̄toꝝ vitio deprauā-
tū est d̄r aūt h̄ btūs es symō bariona:
q:. s. ꝯfessio vere fidei ducit ad beatitu
dinē [q: caro ⁊ sanguis nō reuelauit
tibi] Ly. i. hō mortal' nō docuit te istā
xitatē [sȝ pater meꝰ] ⁊ p ꝯñs tota tri-
nitas: q: indiuisa sunt opa trinitat̄ [⁊
ego dico tibi q: tu es petrꝰ] Lyr. i. con
fessoꝛ xe petre q̄ est xp̄s [⁊ sup hāc pe
trā] quā cōfessus es. i. sup xp̄m [edifi-
cabo eccl'iam meā ⁊ poꝛte inferi]. i. p-
secutiones tyrānoꝝ ⁊ insultꝰ ⁊ tēpta-
tiones spirituū immūdoꝝ [nō preua-
lebūt aduersus eā] a xa fide subuer
tēdo [⁊ tibi dabo claues regni celoꝝ]
Ly. iste claues nō sunt materiales: sȝ
potestas spūalis q̄ est duplex. Una ē
ptās spūalis discernendi pctm̄ a non
pctō: sicut ī veteri lege sacerdotes iu
dicabāt inter leprā ⁊ nō leprā. Alia cla
uis ē ptās admittendi ad regnū vl' ex
cludi scd̄m verū iudiciū prehabitū q:
debent indigni excludi ⁊ digni recipi

[Et qđcūqȝ ligaueris [Sor. claue nō errante [sup terrā] ly. scȝ cum debito vsu clauiū [erit ligatū et in celis: et quodcunqȝ solueris sup terrā erit so lutum et in celis] .i. deus approbat illud in celis.

¶ In festo sancte margarete

In illo tp̄e. Dixit ie sus discipul' suis pa= rabolā hāc. Simile ē regnū celoꝝ thesauro ⁊c.

¶ Hoc euāgeliū cū sua postilla q̄re i fra in cōmuni sanctorū de virginib⁹

¶ In festo sctē marie magda lene. euāge. scđm lucā. vij. c.

In illo tēpe. Roga= bat iesum q̄daȝ pha riseus vt manduca= ret cum illo. Et ingressus do muȝ pharisei discubuit: ⁊ ec ce mulier que erat i ciuitate peccatrix vt cognouit ꝙ ies⁹ accubuit i domo pharisei at tulit alabastrum vnguenti ⁊ stans retro secus pedes ei⁹ lachrimis cepit rigare pedes ei⁹: ⁊ capillis capitis sui ter= gebat: osculabat' ⁊ pedes ei⁹ ⁊ vnguēto vngebat. Uidēs autē phariseus q̄ vocauerat ipsum: ait itra se dicens. Hic si esset ꝓpheta sciret vtiqȝ q̄ ⁊ qualis est mulier q̄ tangit euȝ quia peccatrix est. Et r̄n dens iesus dixit ad illū. Sy= mon habeo tibi aliq̄d dicere At ille ait. Magister dic. Duo debitores erāt cuidam feneratori: vnus debat dena rios q̄ngentos ⁊ ali⁹ q̄nqua ginta. Nō habentibus illis vn̄ redderent: donauit vtris qȝ. Quis ergo eū pl⁹ diligit? R̄ndens symō dixit. Estimo qȝ is cui plus donauit. At il= le dixit ei. Recte iudicasti. Et ꝯuers⁹ ad mulierē: dixit symoni. Uides hanc mulie= rem. Intraui in domū tuam aquā pedibus meis nō dedi sti: hec autē lachrimis riga= uit pedes meos: et capillis suis tersit. Osculū mihi non dedisti: hec aūt ex quo intra uit non cessauit osculari pe= des meos. Oleo caput meū non vnxisti: hec cū vnguēto vnxit pedes meos ꝓpter qđ dico tibi. Remittunt' ei pctā multa q̄m dilexit multū. Cui autem minus dimittit' minus diligit. Dixit aūt ad illā: re= mittunt' tibi peccata tua. Et ceperunt qui simul accumbe bant dicere intra se. Quis ē hic qui etiam pctā dimittit? Dixit aūt ad mulierē. Fides tua te saluā fecit: vade in pa ce.

¶ Postilla.

¶ Rogabat iesū q̄dā pha ⁊c. Lu. vij. Mat. xxvi. Mar. xiiij. Jo. xij. Historia hui⁹ euā. facta est anno xp̄i xxxij. ydib⁹ decembris. feria. vi. luna xiiij. inditione. iiij. Ante initiū illius euāgelij scribit sctūs lucas in eo. ca. ꝙ xp̄us dixit phariseis et scribis ve= nit. n. iohannes baptista neqȝ mādu= cans panē neqȝ bibens vinū. ⁊ dicitis demoniū hȝ. Uenit filius hōis mādu cans et bibens. et dicitis ecce hō vo= rator et bibēs vinum amicus publi= canoꝝ ⁊ pctōꝝ. et tunc sequitur euāg. hodiernuȝ. Rogabat iesum quidam

phariseus vt manducaret cū illo ⁊ in
gressus domū phari. discu.]ly. Legit
aūt xp̄m manducasse cū pctōribus vt
eos ad pniam induceret vt hr̄ Ma. ix
Jtez cū amicis et familiaribꝰ vt eoꝝ
deuotionē augmētaret. vt dr̄ Joh. xi.
de martha et maria magdalena. Jtē
cū cognatis pauperibꝰ vt eoꝝ inopiā
suppleret: vt hr̄ Jo. ij. de nuptijs vbi
deficiēte vino xp̄s aquā ꝯuertit in vi
num. Jtē cū phariseis supbientibꝰ vt
eorū supbiā ꝯfutaret ꝓut hic hr̄ ⁊ vt
videbit̄ in ꝓsequēdo[Et ecce mł̄ier]
Hor. s. maria magdalena sȝ nō noiat̄
hic. q: adhuc erat in statu culpe scd̄m
opinionē hoīm [q̄ erat ī ciuitate]lyr.
Ubi multi hoīes sunt ex q̄ ꝯuincit̄ ꝙ
mł̄tos attraxerat ad pctm̄[peccatrix]
Ly. sȝ iam de peccatis plene ⁊ pfecte
contrita[vt cognouit ꝙ iesus] .i. sal=
uator[accubuisset ī domo pharisei at
tulit]. s. stati[alabastrū vnguēti] id ē
vas alabastꝛ vnguēto plenū] ⁊ stās re
tro]q: p̄ verecūdia sui pcti non aude
bat se anteponere [lachrimis cepit ri
gare pedes eius] Ly. ex q̄bus pȝ ma
gnitudo cōtritionis: ex quo tm̄ fleuit
ꝙ potuit lauare pedes vniꝰ hoīs nu
dis pedibꝰ īcedētis[⁊ capillis capitis
sui tergebat] Ly. q̄bus ante ad cōpo
sitionē vultꝰ eiꝰ abusa fuerat[⁊ oscu
labat̄ pedes eius] vt totū seruiret in
pnia quicq̄d ex se deū contēpserat in
culpa scd̄m ꝙ dicit greg. [⁊ vnguēto
vngebat] Ly. ad refrigeriū caloris ⁊
mitigatōez doloris ex labore itineris
vn̄ Gre. Unguētū qd̄ sibi turpiter ex=
hibuerat hoc iā deo laudabilit̄ offe=
rebat[vidēs aūt phariseus] Hor. scȝ
p̄dictā mulierē plorantē nec cōpatiēs
[ait intra se]. s. occulte ꝯtra hospitez
suū murmurādo[dicēs hic si esset ꝓ=
pheta] verꝰ sciēs occulta[sciret vtiqȝ
q̄ ⁊ qualis est mulier]Hor. q̄ est ī per
sona et qualis in vita[q: peccatrix ē]
et non deberet se tāgi ꝑmittere ab ea
[Et rn̄dens iesus] Hor. s. cogitationi
eius q̄ soli deo nota est ī quo on̄dit se
plusq̄ ꝓphetā. vn̄ p̄s. xciij. Dn̄s scit
cogitationes hoīm[symō habeo tibi
aliq̄d dicere. At ille ait. Magister dic
duo debitores erāt cuidā feneratori]
Hor. sensus litteralis planꝰ est. Misti
ce fenerator iste deū significat q̄ pro
cł̄pa momētanea penā eternā exigit
⁊ ꝓ donis grāꝝ exigit meritū bonoꝝ
opeꝝ[duo debitores]Hor. duo status
pctōꝝ [erant cuidā feneratori]. i. deo
[vnꝰ debebat denarios quingētos: ⁊
alius quinquaginta]. s. qui plꝰ pecca
uerat [nō hn̄tibus illis vn̄ redderēt]
q: nullus pctōꝝ debitis pōt absolui ꝑ
ꝓrijs viribꝰ absqȝ grā: vt pȝ Joh. xv.
Sine me nihil potestis facere [dona
uit vtrisqȝ]. i. cōdonauit [q̄s ergo plꝰ
eum diligit? Rn̄dens symō dixit. Esti
mo q: is cui plꝰ donauit]. i. ꝯdonauit
relaxādo[at ille dixit: recte iudicasti]
q: sicut dicit Gre. cū crescūt dona cre
scūt ⁊ rationes donoꝝ [Et cōuersus
ad mulierē]Hor. ꝑ miam. Deus eni
a pctōribꝰ auertit faciē suā: scd̄m illd̄
Deutero. xxxij. Abscondā faciē meā
ab eis. Sed ad penitētes se cōuertit:
vt pȝ zacha. i. Conuertimini ad me ⁊
ego cōuertar ad vos[dixit symoni vi
des hanc mulierē: intraui in domuȝ
tuā: aquā pedibus meis non dedisti]
Ly. q̄ tn̄ erāt lutosi seu puluerisati eo
ꝙ sine calciamētis īcedebat [hec aūt
lachrimis rigauit pedes meos: ⁊ ca
pillis suis tersit: osculum mihi non
dedisti]Ly. qd̄ est amicitie signū[hec
aūt ex quo intraui nō cessauit oscula
ri pedes meos]. q. d. nō solū vnū oscu
lum dedit mihi: sȝ multiplex[oleo ca
put meū non vnxisti]Hor. qd̄ solet fie
ri in signū leticie ⁊ hylaritatis: scd̄m
illud p̄s. xliiij. Unxit te deꝰ deus tuꝰ
⁊c. [Propter qd̄ dico tibi. Remittūt̄
ei pctā mł̄ta]. s. mulieri penitēti [qm̄
dilexit multū] vn̄ Pet. iiij. Charitas
opit multitudinem peccatoꝝ: ⁊ Pro=
uer. x. Uniuersa delicta opit charitas
[Cui aūt minus dimittit̄ minus dili
git]Ly. Remissio eni culpe aut nulla
est aut totalis simul: sȝ remissio pene
fit ꝑ partes: et non tota simul de cōi

cursu lz aliquãdo fiat tota simul ppt feruorẽ penitẽtis ⁊ ex liberalitate dei ⁊ hoc in pposito in hac muliere: ideo seqtur [remittũt tibi pctã tua] ly. nõ solũ qͣtum ad culpã: sz etiã qͣtum ad penã ex vehemẽti amore dei ⁊ horro re peccati pteriti. Hor. ⁊ ponit hic p̄sens p pterito [remittunt]. i. remissa sunt [et ceperunt q̃ simul accũbebãt dicere intra se. Quis est hic q̃ etiam peccata dimittit] Ly. hoc dicebant qꝛ videbant tantã humanitatẽ exterius appentez: sed ignorabãt deitatẽ interius latentẽ que peccata põt dimittẽ [dixit aũt ad mulierẽ: fides tua] Hor. id est fides tibi a deo infusa [saluaz te fecit] vnde Beda. Fides tua saluã te fecit: quia quod petijt posse se accipe non dubitauit [vade ĩ pace] Hor. id ẽ in quiete et cessatione a vitijs: vt ptz Roma. v. Justificati ex fide pacez habeamus.

¶ In festo sancti iacobi apli euãgeliũ scd̃z matheũ. xx. c.

In illo tpe. Accessit ad iesũ mater filiorꝝ zebedei cũ filijs suis adorãs ⁊ petẽs aliq̃d ab eo. Qui dixit ei: q̃d vis? ait illi. Dicyt sedeãt hi duo filij mei vnus ad dexterã: ⁊ ali⁹ ad sinistrã tuã in regno tuo. Rñdens aũt iesus dixit. Nescitis q̃d petatis. Potestis bibere calicẽ quẽ ego bibitur⁹ sum? Dicũt ei: possum⁹. Ait illis. Calicẽ quidem meũ bibetis: sedere autez ad dexteram meam vel sinistram non est meum dare vobis sz quibus paratum est a pr̃e meo.

¶ Postilla.

¶ Accessit ad iesũ mr̃ filiorũ zebedei. ⁊c. Math. xx. Mar. x. Lu. xviij historia hui⁹ euã. facta est anno xp̄i xxxiij. xvij. kal. aprił. fer. iiij. luna. vi. inditiõe. vi. Añ initiũ illi⁹ euã. scribit sctũs mathe⁹ in eo. ca. Ascendẽs ies⁹ hierosolimã assumpsit duodeci disci pl̃os suos secreto ⁊ ait ill̃. Ecce ascen dim⁹ hierosolimã ⁊ fili⁹ hoīs tradet principibus sacerdotũ ⁊ scribis ⁊ cõdẽnabunt eũ morte: ⁊ tradẽt eũ gẽtibus ad illudẽdũ ⁊ flagellandũ ⁊ crucifigẽdũ: et tertia die resurget. Tũc stati sequit euã. hod. [Accessit ad iesũ] Ly. iudei estimabãt xp̄z p pphetas pmissuz regnaturꝝ tpalr̃ in hierl̃m: qꝛ scripturas de regno xp̄i corpaliter intelligebant: ⁊ iõ regnuz ablatũ a iudeis p romanos credebãt sibi restituendũ p ip̃m: ppter qd̃ dicebant xp̄o. Act. i. Dñe si in tpe hoc restitues regnũ isrł ⁊c. ⁊ hoc iacob⁹ ⁊ iohãnes filij zebedei ⁊ mr̃ eorꝝ audiẽtes xp̄z post mortẽ tertia die resurrecturũ crediderunt ip̃m ĩmediate p⁹ resurrectõez regnaturũ in hierl̃m tpaliter: ⁊ iõ cupiẽtes ei eẽ collaterales pre ceteris qꝛ erãt ei⁹ cognati informauerũt mr̃em suã de petitione seqnti: ⁊ hoc est qd̃ hic dr̃ tũc audita resurrectione xp̄i futura [Accessit ad iesũ mr̃ filiorꝝ zebedei cũ ⁊c.] Ly. non ei p̄mo petijt ĩ sp̃ali: sz tm̃ in gñali vt cõcessione facta ĩ gñali p̄mo postea nõ posset sibi denegare ĩ sp̃ali. [Qui dixit ei: q̃d vis?] ly. nõ q̃rit vt inscius sz vt petitio sua conueniẽtius oñdat irrõabił [Ait illi: dic vt sedeãt hi duo filij ⁊c.] Ly. i. sint tibi collaterales ⁊ maiores in regno tuo post te: qd̃dem regnũ credebãt tpale vt dictum est: nõ est mirũ si talia apl̃i credebant et appetebant q̃ adhuc carnales erant: ⁊ nondũ illuminati pfecte nec confirmati per grãm sp̄ussancti. [Rñdens aũt iesus dixit. Nescitis q̃d petatis] Ly. rñdit filijs et nõ mr̃i: qꝛ sciebat eaz missam a filijs ⁊ informatã de petitione facienda p eis [potestis bibere calicẽ quem ego bibitur⁹ sum] Ly. i. sustinere mortem ignomi

niosam et crudelē quā ego passurus sum: et p quā debeo venire nō ad regnū tpale vt creditis sꝫ eternū [dicūt ei. Possum⁹] ly. loquunť sicut iexpti ꝓpe fragilitatis qđ patuit p effectuꝫ qꝛ in passione xp̄i fugerūt pre timore mortis [ait illis. Calicē quidē meū bibetis] .i. passiones ꝓ me sustinebitis Ly. qꝛ iacob⁹ ꝓpť xp̄m ab herode occisus est: vt hř Act. xij. Johānes ī dolium feruētis olei ꝓpter xp̄m missus est: insup fuit etiā missus ī exiliū ꝓpť xp̄m: ⁊ sic patuit ꝙ habuit promptaꝫ voluntatē moriēdi ꝓpter xp̄ꝫ [sedere aūt ad dexterā meā vel ad sinistrā nō est meū dare vobis] ly. in illo statu in quo estis. i. nondū hūiliatis ⁊ carnalibus [sꝫ qb⁹ patū est a pr̄e meo] ly. vere humilibus ⁊ sp̄ualia sapientibus.

¶ Vincula petri.

In illo tpe. Venit iesus in ptes cesaree philippi ⁊c.

Hoc euangeliū cum sua postilla q̄re ante ī festo sancti petri ⁊ pauli apłoꝝ

¶ In īuentione scti stephani euangeliū scđm Matheū. v.

In. i. t. Di. ie. dis. s. Vos estis sal terre. Qđ si sal euanuerit in quo salieť. ad nihilū valet vltra: nisi vt mittať foras et cōculceť ab hoīb⁹. vos estis lux mūdi non pōt ciuitas abscōdi sup montē posita: neqꝫ accēdunt lucernā ⁊ ponūt eā sub modio: sꝫ sup cādelabrū vt luceat omībus q̄ in domo sunt. Sic luceat lux vr̄a corā hoīb⁹ vt videāt opa vr̄a bōa ⁊ glorificēt pr̄eꝫ vr̄m q̄ in celis est. Nolite putare qm̄ veni soluē legē aut ꝓphetas nō veni soluē: sꝫ adīplere. Amē q̄ppe dico vobis donec transeat celū et terra iota vnum aut vn⁹ apex nō p̄teribit a lege donec oīa fiāt. Qui ergo soluerit vnū de mādatis istis mīmis et docuerit sic hoīes minim⁹ vocabiť in regno celoꝝ. Qui āt fecerit ⁊ docuerit: hic magn⁹ vocabiť in regno celoꝝ

¶ Postilla.

¶ Vos estis sal terre. Qđ si sal ⁊c. Math. v. Mar. ix. Lu. xiiij. Hystoria hui⁹ euā. facta ē anno xp̄i. xxxij. id⁹ iulij. fer. v. luna. xvi. iditiōe. iiij. Añ initiū illi⁹ euā. scribit sctūs mat. in eo. ca. ꝙ xp̄us dixit discipulis suis Bt̄i estis cū maledixerit vobis hoīes ⁊ psecuti vos fuerit et dixerū oē malū aduersus vos mētientes ꝓpť me gaudete et exultate qm̄ merces vr̄a copiosa ē in celis. Tūc seqť euā. hod. [Vos estis sal terre] ly. Sicut. n. sale ꝯdiūť oīa cibaria: ita discretiōe p̄latorum debēt dirigi ⁊ ordinari oīa facta subditoruꝫ [Qđ si sal euanuerit] .i. si discretio ī p̄latis defecerit [ī q̄ salieť] ly. q. d. ī nullo opa subditoꝝ ꝯdientur seu dirigenť [ad nihilū valet vltra nisi vt mittať foras ⁊ ꝯculceť ab hoīb⁹] qꝛ talis dꝫ repelli a p̄latōe ne officiuꝫ p̄latoꝝ in ꝯspectu hoīm reddať vile [vos estis lux mūdi] Ly. Sicut ei lux est manifestatiua oīm coloꝝ: sic p̄lati p intelligentiā sacre scripture debēt ex officio notificare omīa opa v̄tutū [nō pōt ciuitas abscōdi sup mōtē posita] ly. qꝛ bon⁹ p̄lat⁹ in psecutiōe nō dꝫ se abscōdere: sꝫ ad defensionē gregis se maīfeste oñdere [neqꝫ accēdūt] Hoꝛ. luīe scie [lucernā] .i. p̄latū. vñ ps cxxxi. Paraui lucernā xp̄o meo [⁊ ponūt eam sub modio] Hoꝛ. vt celeť lux v̄itatis timore psecutionis iminentis vel pusillanimitate cordis [sꝫ sup candelabrū vt luceat oībus qui in domo

sunt].i.i mūdo sūt gñaliter[sic luceat
lux vr̄a corā hoib⁹: vt videāt opa; vr̄a
bona: ꝛ glorificent prēm vr̄m q̄ in celis
est]Ly.q: nō debetis de hoc ꝓpꝫ glo
riā q̄rere: ſꝫ gl̄iam dei ꝛ edificationē
ppl̄i[Nolite putare q̄m veni soluere
legē aut ꝓphetas nō veni soluere: ſꝫ
adimplere]Hor.totā ꝯtinētiā veteris
testamenti xp̄s hic cōprehēdit in duo
bus.s.in lege ꝛ ꝓphetia.lex em̄ erat in
declināndo malū: ꝓphetia in faciēdo
bonū. et illa duo xp̄s plenissime iple
uit[Amē quippe dico vob̄ donec trā
seat celū ꝛ terra]Hor.i.mutant̄ elemē
ta ab hac mutabili forma in imutabi
lē.s.anteꝗ̄ finiat̄ iste mūd⁹[iota vnū]
Iota est mīma lr̄a īter alias ꝛ vno du
ctu fit[aut vn⁹ apex]Apex est ꝑticl̄a
lr̄e q̄ ponit̄ in summitate lr̄e ad disti-
ctionē. ꝛ scd̄ꝫ hoc exponit Aug. ꝙ nec
minimū preceptū nec minimi ꝑcepti
ꝑticula[nō ꝑteribit a lege donec oīa
fiant]Hor.i.nō remanebit q̄n implea
tur suo tp̄e[Qui ergo soluerit vnū d̄
mādatis istis minimis]Hor.i.de mā-
datis decalogi q̄ dr̄ mīma: q: ad vi-
tā icipiētiū ꝑtinētia[ꝛ docuerit sic ho
mines]Hor.sic soluere hoies sicut ip
se soluit[minim⁹ vocabit̄]Hor.i.vi-
lissim⁹ reputabit̄ ab his q̄ sunt[in re
gno celoꝝ. Qui aūt fecerit ꝛ docuerit
hic magn⁹ vocabit̄ in regno celorū]
Hor.per adeptionē aureole.

¶ In festo sancti laurentij.

In illo tp̄e. Dixit ie
sus disci. suis. Amē
amē dico vob̄. Nisi
granū frumēti cadens ꝛc.
Hoc euangeliū cū sua postilla quere
infra in cōi sanctoꝝ de vno martyre.

¶ In festo assump. btē marie euāgeliū scd̄m lucā.x.cap.

In illo tp̄e. Intrauit
ih̄s in q̄ddā castellū
Et mlier q̄dā Mar-
tha noie excepit illū in do-
mū suā: ꝛ huic erat soror noie
Maria q̄ et sedēs sec⁹ pedes
dn̄i audiebat v̄bū illi⁹ Mar-
tha autē satagebat circa fre
quēs misteriū: q̄ stetit ꝛ ait.
Dn̄e nō est tibi cure ꝙ soror
mea reliq̄t me solaꝫ mīstrare
dic ḡ illi vt me adiuuet Et rn̄
dens dixit illi dn̄s. Martha
martha sollicita es ꝛ turbaris
erga plīma. Porro vnū ē ne
cessariū. Maria optimā ꝑtē
elegit q̄ nō auferēt ab ea.

¶ Postilla.

¶ Intrauit iesus i quoddam
castellū ꝛc. Luc.i. Hystoria hui⁹ euāg.
fctā est anno xp̄i.xxxi.iiij. nonas decē
bris. fer.iij. luna.ix. iditiōe.iiij. Añi int
tiū illi⁹ euāgelij scribit sctūs lucas in
eod̄ ca. ꝙ septuagitaduo discipl̄i q̄s
xp̄s misit ad ꝑdicādū reuersi sunt ad
xp̄ꝫ cū gaudio dicētes. Dn̄e etiā d̄mo
nia subijciunt̄ nob̄ i noie tuo. Et ait
ill̄. Ecce dedi vobis ptātē calcādi sup
serpētes ꝛ scorpiones ꝛ sup oēꝫ v̄tutē
īimici ꝛ nihil nocebit vob̄: verūtn̄ i h⁹
nolite gaudere q: sp̄ūs vobis subijci
unt̄. Gaudete aūt q: nomia vr̄a sc̄pta
sunt i celis. Tūc postmodū sequit̄ e-
uāgeliū hodiernū[Intrauit iesus in
quoddā castellū]ly.i.bethaniā[ꝛ mu-
lier q̄dā martha noie excepit illū i do
mū suā]Ly.ad illā domū xp̄s freq̄nt̄
diuertebat ꝛ secure: tū ꝑpt̄ deuotionē
inhabitantiū: tū q: plura bn̄ficia ei cō
tulerūt: q: ip̄aꝫ marthā a ꝓfluuio san
guinis sanauerat: scd̄ꝫ ābro. ꝛ mariaꝫ
a demonio libauerat et ei oīa pctā di-
miserat[ꝛ huic erat soror noie maria
q̄ etiā sedēs sec⁹ pedes dn̄i audiebat
v̄bū illi⁹]Ly.itēta opib⁹ vite ꝯtēplati
ue[Martha autē satagebat circa fre
quēs ministeriū]scꝫ occupata in opi-
bus vite actie[q̄ stetit]Ly.q̄si fessa la-
bore ministerij discurrēdo per domū:

vt xp̄s ꝛ eiꝰ discipuli eēnt cōueniēter
recepti[ꝛ ait dn̄e nō est tibi cure ꝙ so
roꝛ mea reliq̇t me solā mīistrare]Ly.
ꝯq̄rēs de ociositate soroꝛ sue:ꝛ de xp̄i
negligētia hoc ꝑmittētis[ꝛ rn̄dēs di=
xit illi dn̄s]excusando mariā. Inueniť
aūt maria accusata ƀꝫ Ly.tripliciter.
Pm̄o a phariseo de temeritate:eo ꝙ
xp̄ꝫ tetigit recūbētē:vt pꝫ Lu.vij.Se
cūdo a sororē ꝓꝑ ociositatē vt habeť ħ
Tertio a iuda de ꝓdigalitate eo ꝙ p̄=
ciosū vnguētū effudit ꝛ pedes iesu vn
xit vt hēť Joh.xij. Et maria patiēter
tacuit ꝛ sꝑ eā xp̄s excusauit. Pm̄o ostn̄=
dēs phariseo ꝙ factū marie non erat
temeritatꝭ:sꝫ ꝯtritiōis ꝛ deuotōis.Se
cūdo ostn̄dit sorori ꝙ sessio marie nō e=
rat ociosa sꝫ actibꝰ melioribꝰ applica
ta. Tertio ostn̄dit iude ꝛ alijs discipuľ
ꝙ illa effusio vnguēti nō erat ꝓdiga=
litatis:sꝫ pietatꝭ dicēs.Sine illā. Bo=
nū ei opꝰ opata ē i me[Martha mar
tha sollicita es]Glo.repetitio signū ē
dilectōis vel mouēde intētōis.s. vt au
diret attētiꝰ[turbarꝭ erga plīma]ly.
qꝛ opa vite actie sollicitudinē igerūt
[porro vnū ē necessariū]Ly.s.tp̄e deꝰ
q̄ vnꝰ ē ꝛ p̄ oībꝰ q̄rēdus[Maria opti
mā ptē elegit]Glo.nō rep̄hēdiť pars
marthe ꝛ ipa bōa ē: sꝫ laudať ps ma=
rie:qꝛ optīa[q̄ nō aufereť ab ea]Glo.
vita ꝯtēplatiua icipit ħ ꝛ i futuro ꝑfi=
cieť qꝛ ignis amorꝭ q̄ ħ ardere icipit
cū ip̄ꝫ quē amat viderit:ampliꝰ igne
scit i amore. Actia vo cū corpe deficit
qꝛ i celesti patria nemo esuriēti panē
porriget nec cetera opa mīe aget : qꝛ
ibi nō erīt necessaria. Vn̄ apoc.xix. Nō
esuriēt neqꝫ sitiēt āpliꝰ ꝛc. ¶Hic q̄riť
q̄re hᵒ euāgeliū legiť in festo btē vgi
nis cū i nullo spectare videať ad ipāꝫ
Ad hoc rn̄det Boꝛ.ꝙ ꝛ si nō hystorice
tn̄ allegorice ꝯuenit btē vgini, Ipsa
ei fuit castellū i q̄d itrauit filiꝰ dei vbi
manebāt due sorores.s.vita actiua:et
cōtēplatia.Itē q̄riť q̄re potiꝰ legiť in
assūptiōe ꝙ̄ i alio festo:cū de assūptio
ne nō facit mētionē. Ad hᵒ dicēdū est
ꝙ alia festa btē vgis specialia hn̄t e=
uāgelia ꝓꝑ spāles rōnes. Istd aūt fe=
stū nullū hꝫ speciale euāgeliū ꝛ iō sor
titū ē illō vel etiā ꝓꝑ vltimā pticulā
euāgelij q̄ marie p̄cipue ꝯuenit:iō le
giť de eiꝰ assumptōe:scꝫ Maria opti
mam partem elegit.

¶In festo scti bartholomei.

In illo tp̄e. Dixit ie
sus discipulis suis.
Hoc ē p̄ceptū meū.
Hoc euangeliū cum sua postilla que
re infra in cōmuni apostoloꝝ.

¶In festo exaltatōis scē cru
cis euāgeliū scd̄ꝫ ioh. xij.ca.

In illo tp̄e. Dixit ie
sus turbis iudeorū.
Nūc iudiciū ē mūdi
nūc p̄nceps huiꝰ mūdi eycie
tur foras. Et si exaltatꝰ fue
ro a terra:oīa trahā ad meip
suꝫ. Hoc aūt dicebat signifi=
cās qua morte eēt moriturꝰ.
Respōdit ei turba. Nos au=
diuimus ex lege qꝛ xp̄s ma=
net ineternū ꝛ quō tu dicis/
oportet exaltari filiuꝫ hoīs?
Quis ē iste filius hoīs? Di=
xit ergo iesus. Adhuc modi
cū lumē in vobis ē. Ambula
te dū lucē habetis vt nō vos
tenebre cōp̄hendāt. Et q̄ ā=
bulat in tenebris. nescit quo
vadat. Dū lucē habetis cre
dite i lucē: vt filij lucis sitis.

¶Postilla.

¶Dixit iesus turbis iudeoꝝ
ꝛc.Joh.xij.Hystoriā huiꝰ euāgelij di
xit dn̄s iesus āno eiꝰ.xxxiij.xij.kal.ap
lis fer.iiij.lūa.xi.inditōe.vi.Vn̄ initiū
illiꝰ euāgelij scribit sctūs iohānes in
eo.ca.ꝙ quidā gētiles ascēdert in hie
rusalē vt adorarēt i die festo.s.pasche

bi accesserũt ad philippũ q erat a beth
saida galilee. et rogabãt eũ dicentes.
Dñe volumus iesum videre. Venit
philipp⁹ ꝛ dixit andree Andreas rur
sum ꝛ philippus dixerũt iesu. Jesus
aũt rñdit eis dicẽs. Venit hora vt cla-
rificet̃ fili⁹ hoĩs. Tunc postmodũ seq
tur euãg. hodiernũ[Dixit iesus turb
iudeoꝝ. Nunc iudiciũ est mũdi] Hor.
scꝫ in passione quãdo xp̃s a pylato iu
dicatus est[nũc princeps huius mũ-
di eijciet̃ foras] lyra. Dyabolus enĩ
hic dr̃ pⁿceps hui⁹ mũdi: nõ ꝙ sit pⁿ-
ceps substãtie mũdi: sꝫ hoĩm mũdia-
liter viuẽtiũ inqtũ se ei subijciũt per
pctm̃. dicit̃ aũt eiectus dyabolus per
passionem xp̃i per quam apta est por
ta glorie celestis. Et sic dyabol⁹ nõ po
test impedire sanctos a consecutione
glorie sicut faciebat ãte passionẽ xp̃i
ꝗ pmittit̃ tẽptare hoĩes ad exercitiũ
ꝛ meritũ electoꝝ[Et ego si exaltatus
fuero a terra] Hor. p passionẽ crucis
[oĩa trahã ad meipm̃] scꝫ per fidẽ ꝛ
dilectionẽ[hoc aũt dixit significans q̃
morte esset moriturus. Horr. qm̃ mor
te crucis q̃ erat vilissima. vt pꝫ Sap̃.
ij. Morte turpissima cõdẽnemus eũ.
[Rñdit ei turba. Nos audiuim⁹ ex le
ge qꝛ xp̃s manet ineternũ] Tho. Cre
debant em̃ ꝙ messias pur⁹ homo eẽt
ꝛ mortalis. Unde Mich. v. Egressus
eius ab initio ꝛ a diebus eternitatis.
Itẽ Danielis. vi. Potestas eius ptãs
eterna[Et quõ tu dicis opꝫ exaltari
filiũ hoĩs] .i. mori ĩ cruce q̃si diceret.
si loq̃ris de teipso seq̃tur ꝙ tu non es
xp̃s q manet ineternũ. si aũt loqueris
de alio dic nobis[Quis est iste filius
hoĩs. Dixit ẽ͛ eis iesus] Tho. lꝫ iã mlt
ta dixerim ꝛ multa miracula feci corã
vobis[adhuc modicũ lumẽ in vobis
est] Hor. qꝛ creditis xp̃m manere ine
ternum: sꝫ nõ creditis eũ moriturũ
scd̃m humanitatẽ[ambulate] Ly. i.
in cognitione xp̃i proficite[dum lucẽ
habetis] Ly. i. me presentialiter q suz
lux illuminans per veritatem doctri-
ne ꝛ lumen gratie[vt nõ vos tenebre
cõprehendant] scꝫ ignorantie ꝛ culpe
[Et q ambulat ĩ tenebris nescit quo
vadat] Lyr. qꝛ declinauit a rectitudĩe
vie[dũ lucẽ habetis credite in lucẽ]
Tho. per verã fidem [vt filij lucis si-
tis] id est ip̃ius dei qui ẽ vera ꝛ sempi
terna lux: vt patet Ephe. v. Ut filij lu
cis ambulate.

¶ In festo sancti mathei apo stoli ꝛ euãgeliste: euãgelium secundum matheũ. ix. ca.

In illo tp̃e. Cũ tran
siret iesus vidit ho-
minẽ sedẽtẽ in thelo
neo matheum noĩe ꝛ ait illi.
Seq̃re me. Et surgẽs secut⁹
est eũ. Et factũ est discumbẽ
te eo in domo ecce multi pu-
blicani ꝛ pctõres venientes
discũbebãt cũ iesu ꝛ discipul̃
eius. Et vidẽtes pharisei di
cebãt discipulis ei⁹. Quare
cũ publicanis ꝛ pctõrib⁹ mã
ducat magister vester. At ie
sus audiẽs ait. Nõ est op⁹ va
lẽtib⁹ medic⁹: sꝫ male habẽti
bus. Eũtes aũt discite q̃d ẽ:
miam volo ꝛ nõ sacrificium.
Non em̃ veni vocare iustos:
sed peccatores.

¶ Postilla.

¶ Uidit iesus hoĩem sedẽtẽ
ꝛc. Math. ix. Luc. v. Mar. ij. Hystoria
huius euãgelij facta est anno christi
xxxi. v. ydus iunij. feria. ij. luna. x. idi-
tione. iiij. Ante initum illius euange
lij scribit sanctus matheus in eodem
ca. ꝙ xp̃s sanauit paraliticũ qui fuit
portatus in lecto ante illum in cõspe-
ctu toti⁹ populi: cui christus ait. Sur
ge tolle lectum tuũ ꝛ vade in domũ
tuam. Uidentes autem turbe timue
runt ꝛ glorificauerũt deum dicentes:

quia vidim⁹ mirabilia hodie [Et cū
transisset inde] .i. de galilea [vidit ho
minē] Gor. tam īcuitu corporis ꝙ mē
tis [sedentem in teloneo] Lyr. ē locus
in quo solebāt campsores sedere. qđ
quidem negocium vix aut nunꝙ ex=
erceri potest sine peccato vt dicit gre
go. vel secundū Gor. est locus in quo
soluebantur publica vectigalia [ma=
theum nomine] glo. ceteri euangeli=
ste ꝓpter verecundiam nō appellant
eum nomine vulgato: sed leui. Bino
nius enim fuit. Ipse matheus vero
se nominat propter humilitatem [et
ait illi. Sequere me] Lyra. matheuʒ
talibus occupatum vocauit vt de gra
tia dei nullus desperet ꝗtūcūqꝫ fue=
rit in vilibus occupatus [Et surgēs
secutus est eum] sine aliqua dilatōe:
quia sicut poterat mouere aurem ex
terius verbo: ita etiam interius men
tem inspirando. Sicut enim passioni
ꝓpinquus illos q̄ ad ipsuʒ capiendū
venerant solo v̓bo ꝓstrauit. d. Ego
suʒ vt habetur Joh. xviij. ita solo ver
bo poterat quoscunqꝫ ad se trahere:
et in hoc apparebat v̓tus diuinitatis
in eo [Et factum est discumbente eo
in domo] ꝑut Luc. v. dicitur. Et fecit
ei cōuiuiuʒ magnū leui in domo sua
[⁊ ecce multi publicani ⁊ pctōres ve=
nientes discumbebāt cum iesu] Lyr.
fuerunt enim socij mathei. ⁊ recedēs
ab eis ⁊ volens seq̄ xp̄m fecit eis cō=
uiuiū [Et videntes pharisei] Ly. pha
risei in pp̄lo iudeoꝝ reputabātur re=
ligiosi. vnde etiam in habitu ab alijs
erant distincti. Uidentes igitur xp̄m
cū publicanis et peccatoribus mādu
cantē indigne ferebant ⁊ murmura=
bant: [dicebāt discipulis suis] Gor. cō
suetudo detractoꝝ est loqui d̓ alio nō
in facie ei⁹. Uñ quādo discipuli eius
videbant eis peccare alloq̄bant ma=
gistrū. vt patet Math. xij. Abijt iesus
sabbato per sata: discipuli autē eius
esurientes ceperunt vellere spicas et
manducare: pharisei autem vidētes
dixerunt ei. Ecce discipuli tui faciūt
qđ nō licet eis facere sabbatis. Quā
do vero magister videbatur eis pec=
care alloquebātur discipulos vt hic.
[Quare cū publicanis ⁊ pctōrib⁹ mā
ducat mgr̄ vester. At iesus audiens]
scʒ verba phariseoꝝ [ait] pro se ⁊ disci
pulis [Non est opus] id est necessariū
[valētibus] id est sanis [medicus: sʒ
male habentibus] Lyr. videm⁹. n. ꝙ
medicus familiarius habet sed ad i=
firmū qui eo indiget ꝙ ad sanū. Cuʒ
igitur xp̄s fuit verus medicus aīaꝝ:
vt dicitur p̄s. cvi. Misit verbum suuʒ
⁊ sanauit eos. Ideo familiariter se de
buit habere ad pctōres qui fuerūt in
firmi spirituali infirmitate. Secūdo
respondet eis per auctoritatem que
habetur Osee. vi. [Eūtes discite qđ
est misericordiā volo ⁊ nō sacrificiū]
Ly. q. d. Si hanc scripturaʒ cōsidere=
tis inuenietis me facere scđm ipsā.
Gor. miam volo per peccatoꝝ dimis=
sionem: ⁊ non sacrificium per olocau
stoꝝ oblationē. Prouerb. xij. Facere
miam ⁊ iudiciuʒ magis placet deo ꝙ
victime [Non eñ veni vocare iustos]
Gor. scilicet ad penitentiam [sʒ pecca
tores] supple veni vocare ad peniten
tiam vt corrigantur.

¶ In festo scti michaelis ar=changeli: euangeliū secūdū Matheum. xviij. ca.

IN illo tēpore. Acces
serūt discipuli ad ie
suʒ dicētes. Quispu
tas maior est in regno celo=
rum. Et aduocans iesus par
uulū statuit eū in medio eoꝝ
et dixit. Amē dico vob̄. Nisi
conuersi fueritis ⁊ efficiami
ni sicut puuli nō intrabitis i
regnū celoꝝ. Quicūqꝫ ergo
humiliauerit se sicut puul⁹ iste
hic maior ē in regno celoꝝ. ⁊
q̄ susceperit vnū puulū talez

ĩ noīe meo me suscepit. Qui autē scandalizauerit vnū de pūulis istis q̄ in me credunt: expedit ei vt suspēdat mola asinaria in collo ei⁹ ꝛ demergat ĩ ꝓfundū maris. Ve mū do ab scādalis necesse est eñ vt veniāt scādala: verūtamē ve homini illi ꝑ quē scādalū venit. Si aūt manus tua vel pes tu⁹ scādalizat te abscide eū ꝛ ꝓijce abs te. Bonū ē tibi ad vitā ingredi debilē vel claudū q̄ꝫ duas man⁹ vel duos pedes habētē mitti ĩ ignē eternū. Et si ocul⁹ tu⁹ scādalizat te erue eū: ꝛ ꝓijce abs te. Bonū ē tibi vnū oculū habētē in vitā ĩtrare q̄ꝫ duos oculos habentē mitti in gehēnā ignis. Videte ne cōtēnatis vnū ex his pusillis. Dico eñ vobis: q꞉ angeli eoꝝ semꝑ vident faciem patris mei qui in celis est.

¶ Postilla.

¶ Accesserūt discipuli ad iesuꝫ dicētes. Math. xviij. Mar. ix. Lu. ix. Hystoria huius euāgelij facta est anno xp̄i. xxxij. vi. kal. septēbris feria v. luna. xij. Ante initium illius euangelij scribit sctūs mathe⁹ in p̄cedēti ea. q̄ accesserūt qui didragmam accipiebant ad petrum ꝛ dixerunt. Magister vester non soluit didragmaꝫ: ait. Etiam. Et cum intrasset domum preuenit euꝫ iesus dicēs. Quid tibi videtur symon. Reges terre a quibus accipiūt tributuꝫ vel cēsum a filijs suis vel ab alienis. Et ille dixit ab alienis Dixit illi iesus ergo liberi sunt filij. Ut autē nō scandalizemus eos: vade ad mare ꝛ mitte hamū: ꝛ eū piscē qui p̄m⁹ ascēderit tolle: ꝛ aꝑto ore eius inuēies stacterē illū sumēs da eis ꝓ me ꝛ te. Et tunc sequitur euangeliuꝫ hodiernū [Accesserūt discipuli ad iesuꝫ dicentes. Quis putas maior est in regno celorū. Et aduocās iesus paruulum] Lyr. sanctū Marcialē: qui postea a beato Petro missus ĩ galileam: ibidem fidem catholicam predicauit [statuit eum in medio eoruꝫ] lyra. vt ab oībus videretur ꝛ attente consideraretur [ꝛ dixit Amē dico vobis: nisi ꝯuersi fueritis] lyr. a bellatiōe vestra: q꞉ Luc. ix. habetur: q̄ intrauit in eos cogitatio q̄s eoꝝ eēt maior. Ergo xp̄s dixit eis [nisi cōuersi fueritis ꝛ efficiamini sicut paruuli] id est humiles et paruuli in vestra reputatiōe [nō intrabitis in regnū celorū] lyra. de quo demonia abiecta sunt ꝑ superbiā. Et idō oportet hoīes illuc venire ꝑ viam cōtrariā: scꝫ per humilitatē. Ergo subdit xp̄s [Quicunq̄ꝫ ergo humiliauerit se sicut paruulus iste: h̄ maior est ĩ regno celoꝝ] lyra. q. d. ille qui erit hic humilior erit maior ĩ regno celoꝝ: vt ptꝫ Luc. xiiij. Qui se humiliat exaltabitur [Et q̄ susceperit ꝑuulum vnuꝫ talem in noīe meo] Hor. id est ꝓpter meū amorē [me suscepit] lyra. Naꝫ q̄ recipit ꝓximū ꝓpter xp̄m dr̄ xp̄m recipere. Exemplū hui⁹ habemus in legēda sancti Martini vbi dr̄ q̄ xp̄s se vestitum ostendit illa parte clamidis quā beatus martin⁹ dederat pauꝑi ꝓpter xp̄m [Qui aūt scādalizauerit vnum de pusillis istis] lyra. scādalizare aliquē est facere eum ruere in peccatū mortale ex dicto vł facto suo malo: ꝛ hoc est proprie ĩferre ei nocumētum ex parte aīe: quod est cōtra caritateꝫ ꝓximi. Et ideo talis faciēs aliū sic ruere si facit hoc ex intentione siue aduertētia semper peccat mortaliter etiam si dictum vel factū ex quo ali⁹ ruit nō esset de gn̄e peccati mortalis; sicut dicens mendaciū iocosum mulieri intentiōe ꝓtrahendi eā ad adul-

teriū est pctm̄ mortale ex intentiōe fi
nis: q̄ dicit[Qui scādalizauerit vnū]
Gor. multomagis q̄ plures[de pusil
lis]id est infimis. Unde Hiero. qui
scandalizatur recte pusillus dicitur;
quia qui magnus est: id est robustus
in fide ⁊ charitate moueri nō potest:
vt patet Prouerb. xij. Non contrista
bit iustū quicquid ei acciderit[Qui
in me credunt]Gor. magis est vitan-
dum scandalum fideliū q̄ꝫ infideliuꝫ
[expedit ei vt suspendat mola asina-
ria in collo eius]Ly. euāgelista ibi lo
quit ad moduꝫ terre palestinoꝝ in q̄
cōdēnati ad mortē ligato saxo ad col-
lum ꝓcipitabant in mare. Sensus ē
ergo[expedit ei]lyr. id est melius eēt
homi mori corpaliter q̄ꝫ ex malo suo
exēplo facere aliū ruere in pctm̄ mor
tale: qꝛ ex hoc meret mortē eternam
que grauior ē morte corpali[Ue mū
do ab scandalis]id est mundanis hoi
bus qui nō curāt scandalizare ꝓximos:
vt ptꝫ. i. Corinth. viij. Si esca mea scā
dalizat ꝓximū meū non manducabo
carnes ineternū[Necesse est em̄ vt ve
niāt scādala]Lyr. nō est necessitas ab
soluta: sed ex suppositione. Si eni ho
mines volunt viuere mūdane id est i
omnibus volūtatem suam adimple-
re necessario sequitur ad hoc scanda-
lū aliorū: qꝛ nō formidāt ꝓximos scā
dalizare[Uerūtamē ve homini illi ꝑ
quē scandalū venit]scꝫ actiue ꝓximū
scandalizando[Si auteꝫ manus tua
vel pes tuus scandalizat te]lyra. i. ti-
bi esset occasio ruine ī peccatū per ta-
ctum inhonestū vel ꝑ gressuꝫ dissolu-
tum[abscide eum et proijce abs te.
Bonū est tibi ad vitā ingredi debileꝫ
vel clauduꝫ q̄ꝫ duas manus vel duos
pedes habentem mitti in igneꝫ eter-
nuꝫ. Et si oculus tuus scandalizat te
erue eū ⁊ ꝓijce abs te Bonuꝫ est tibi
vnū oculū habentē in vitā intrare q̄ꝫ
duos oculos habentē mitti in gehen
nā ignis]lyr. nō ꝙ aliqđ membrū sit
amputādū ad vitanduꝫ pctm̄: mēbra
em̄ corpis sunt a deo data. ⁊ ideo nō ē
in potestate alicui persone abscidi si-
bi membrū sicut nec ipsum occidere.
tum qꝛ per hoc non excluditur ɔcupi
scentia interior in qua viget pctm̄. tū
qꝛ per aliā viā pōt meliꝰ obuiare pec
cato ꝑ rationē scꝫ vt liberū arbitriuꝫ
cohibēdo mēbrū a peccati exercitio.
⁊ sic dr̄ manus abscindi inq̄tum ꝓhi
betur ab illicito tactu ⁊ pes prohibet
ab illicito gressu. oculus ab illicito vi
su. ⁊ ista abscisio ē meritoria ⁊ laudabi
lis: nō aūt illa q̄ esset per mēbroꝝ ꝓua
tionem[videte ne contēnatis vnū ex
his pusillis]lyra. qꝛ q̄ꝫtūcūqꝫ homo sit
paruus in hoc mūdo tn̄ hꝫ āgelū sibi
assignatū a deo ad sui custodiā. ⁊ iō si
homines minimi sic a deo honorant
multo fortius a nobis honorādi sunt
Ideo subdit xp̄s[Dico em̄ vobis: qꝛ
angeli eoꝝ]. s. assignati ipsis[sp̄ vidēt
faciē patris mei]Lyr. qꝛ q̄ꝫtūcūqꝫ mit
tantur ad temporaliū reꝝ administra
tionem tn̄ semper deo adherent per
apertā visionem[qui in celis est]Ly.
licet em̄ deus sit vbiqꝫ per essentiā pre
sentiam ⁊ potentiā: tn̄ specialiter dici
tur esse vbi adest cū beatis per aper-
tam visionem.

¶In festo sc̄ti luce euāgeli.

In illo tp̄e. Dixit ie
sus discip. suis. Hec
mādo vob̄ vt diliga
tis inuiceꝫ. Si mūdus vos o-
dit scitote qꝛ

Hoc euangelium cū sua postilla que-
re in cōmuni sanctoꝝ de apostolis.

¶In festo sanctoꝝ symonis
et Jude apostoloruꝫ ⁊c.

In illo tp̄e. Uidens
iesus turbas ascēdit i
mōtē: ⁊ cū sedissꝫ ac
cesserūt ad eū discipli eiꝰ ⁊c.

Hoc euangelium cū sua postilla que
re in communi sanctorum de marty-
ribus.

¶In festo oīm sanctoruꝫ.

In illo tp̄e. Uidens iesus turbas ascẽdit in mõtem ⁊c.
Hoc euangeliũ cũ sua postilla quere infra de pluribus martyribus.

In festo sancti Martini.

In illo tp̄e. Dixit iesus discipulis suis. Sint lũbi vr̄i p̄cicti ⁊ lucerne ardentes in manib
Hoc euangeliũ cũ sua postilla q̄re infra in cõmuni sctõꝝ de virginibus.

In festo sancte katherine.

In illo tp̄e. Dixit iesus discipl'is suis parabolã hãc. Simile est regnũ celoꝝ thesauro abscõdito in agro quem qui ⁊c.
Cetera de sanctis euangelia cũ ipoꝝ postilla: vide in cõmuni sctõꝝum.

Incipit postilla de ꝯmuni sctõꝝ. Et primo de apostol'.

In illo tp̄e. Dixit iesus discipulis suis. Hoc est p̄ceptuꝫ meum vt diligatis inuiceꝫ sicut dilexi vos. Maiorẽ hac dilectionẽ nemo habet vt animã suã ponat quis ꝓ amicis suis. Vos amici mei estis si feceritis que ego p̄cipio vobis. Jam nõ dicam vos seruos: quia seruus nescit quid faciat dominus eius. vos autẽ dixi amicos: q2 omia quecunqꝫ audiui a patre meo nota feci vobis. Nõ vos me elegistis: sꝫ ego elegi vos ⁊ posui vos vt eatis ⁊ fructum afferatis ⁊ fructus vester maneat. Et quodcũqꝫ petieritis patrẽ in noīe meo det vobis.

Postilla.

Hoc est preceptuꝫ meũ vt dili. ⁊c. Joh. xv. Hoc euãg. dicit dñs iesus ãno ei⁹. xxxiij. ix. kal. aplis. fer. v. cene dñi. luna. xiiij. inditõe. vi. Añ initiũ illi⁹ euãgelij scribit sctũs iohannes ĩ eo. ca. ꝙ xp̄s dixit discipul' suis. Ego suꝫ vitis v̾a ⁊ vos palmites. qui manet in me ⁊ ego ĩ eo hic fert fructũ multũ. q2 sine me nihil potestis facere. Tunc sequitur euãg. hoḋ. [Hoc ẽ p̄ceptũ meũ vt diligatis inuicẽ] Hoꝛ. nõ v̾bo vel lingua tm̄: sꝫ opere ⁊ veritate [sicut ego dilexi vos] ꝙ ipse ope dilexit eos: mõstrat cũ dicit [Maiorẽ hac dilectionẽ nemo hꝫ vt aiaꝫ suam ponat q̄s ꝓ amicis suis] Hoꝛ. q. d. nihil plus potest facere q̄̃ vitaꝫ dare q̄ omibus est charior. vt patꝫ Ephe. v. xp̄s dilexit nos ⁊ tradidit semetipsuꝫ ꝓ nobis. Itẽ. hier. xij. Reliqui domũ meam. dimisi hereditatem meã ĩ manus inimicoꝝ eius [Vos amici mei estis si feceritis q̄ ego p̄cipio vobis] Hoꝛ. ex amore vt amici. nõ ex timore vt serui [Jam nõ dicam vos seruos] Ly. timore seruili subiectos eẽ [quia seruus nescit q̄d faciat dñs eius] Ly. hoc videm⁹ in humanis Secreta enĩ reuelãtur filijs cuiusmodi erant apostoli qui christo erant subiecti amore filiali. Ideo subditur [Vos autem dixi amicos: quia om̄ia quecunqꝫ audiui a p̄re nota feci voƀ. hoc nõ est itelligẽdũ de oibus simpliciter ⁊ absolute: q2 apostoli nõ habuerũt tantã plenitudinẽ sciẽtie sicut xp̄s sed est itelligendũ de oibus ꝑtinentib⁹ ad eoꝛuꝫ statũ: sed que ꝑtinent ad coꝝ salutẽ ⁊ fidei ⁊ moꝝ p̄dicationeꝫ ⁊ ecclesie gubernatõnẽ [nõ vos me elegistis sꝫ ego elegi vos]. s. ad apl'atum [⁊ posui vos vt eatis] Tho. circũeundo ꝑ mũdũ [⁊ fructũ afferatis] per gentium cõuersionem [⁊ fructus vester maneat] Ly. quia fides ecclesie manebit vsqꝫ in fi-

nem mũdi quãtũcũq; tribulatõib⁹ i-
pellaẗ [Et quodcũq; petieritis p̃rem i
noĩe meo] Hor. qd̃ sit ad verã salutez
[det vobis] Tho. Nomẽ. n. ip̃ius ẽ ie
sus. i. saluator. Vñ in noĩe ei⁹ petit q̃
petit aliq̃d vt diriges ⁊ ꝓmouẽs ad sa
lutẽ vel ipsam salutẽ i se. vt p3 Mat.
vi. Primũ q̃rite regnũ dei ⁊c.

Aliud euangelium de apostolis. Joh. xv.

In illo tp̃e. Dixit ie
sus discipulis suis.
Hec mãdo vobis vt
diligatis iuicez. Si mundus
vos odit: scitote q2 me prio-
rẽ vobis odio habuit. Si de
mũdo fuissetis mũdus quod
suũ erat diligeret. q2 vero de
mũdo nõ estis: sed ego elegi
vos de mũdo ꝓpterea odit
vos mũdus. Memẽtote ser-
monis mei quẽ ego dixi vob
nõ ẽ seru⁹ maior dño suo. Si
me ꝑsecuti sunt ⁊ vos ꝑseq̃n-
tur: si sermonẽ meũ seruaue-
rint ⁊ vestrum seruabũt. S3
hec oĩa facient vobis ꝓpter
nomẽ meũ: q2 nesciũt eũ qui
me misit. Si nõ venissez ⁊ lo
cut⁹ nõ fuissem eis pctm̃ non
haberẽt. Nũc aũt excusatio
nẽ non hñt de pctõ suo. Qui
me odit ⁊ p̃rem meũ odit. Si
opa nõ fecissem i eis q̃ nemo
alius fecit peccatũ nõ habe-
rẽt. Nũc aũt ⁊ viderũt ⁊ ode
rũt: ⁊ me ⁊ patrez meũ. Sed
vt impleaẗ sermo q̃ i lege eo
rum scriptus est: q2 odio ha
buerũt me gratis.

Postilla.

Hec mãdo vobis vt diliga
tis inuicẽ ⁊c. Joh. xv. Hec verba sacri
euãge. locutus est dñs iesus anno ei⁹
xxxiij. ix. kal. aprilis. fer. v. s. cene dñi
luna. xiiij. inditione. vi. Ante initium
illius euangelij scribit sanctus iohã-
nes i eo. ca. q2 xp̃s dixit discipl'is suis
Ego elegi vos ⁊ posui vos vt eatis ⁊
fructũ afferatis. ⁊ fruct⁹ vester mane-
at. Tũc sequiẗ euangeliũ hodiernũ.
[Hec mando vobis vt diligatis inui-
cẽ] Tho. i. mutua dilectione. est eñ il
lud quod ego pre ceteris cõmẽdo ⁊ p̃-
cipio [Si mũdus vos odit] Ly. hic ac
cipitur si pro q2. q. d. q2 futurum est vt
mundus vos odiat [scitote] Ly. ad cõ
solationẽ vestrã [q2 me priorez vobis
odio habuit. Si de mundo fuissetis]
Tho. i. de numero hoĩm mundanoꝝ
⁊ amatoꝝ mundi [mũdus quod suuz
erat diligerz] Tho. i. amatores mũdi
vos tãq̃ sibi ꝯformes diligerẽt. simitu
do eñ et cõueniẽtia est cã amoris. Ec
cle. xiij. Oẽ aĩal diligit sibi simile [q2
vero de mũdo nõ estis]. i. rebus mun
di per amorẽ adherentes [s3 ego ele-
gi vos de mũdo ꝓpterea odit vos mũ
dus] Tho. i. mali homines vos odiũt
et persequentur velut contemptores
eoꝝ que ip̃i amant. Ly. dissimilitudo
eñ est causa odij. Apostoli autez dissi
miles erant hoĩbus mũdanis: ⁊ ideo
nõ debebant admirari si eos odio ha
buerũt [Memẽtote sermõis mei quẽ
ego dixi vobis. non est seruus maior
dño suo. Si me ꝑsecuti sunt ⁊ vos ꝑ-
sequẽtur] Tho. si caput ꝑsecuti sunt
persequentur ⁊ membra. xp̃s autẽ est
caput apostolorum: ⁊ ideo exẽplo xp̃i
debebant patienter tolerare tribula-
tiones ꝑsequentium [Si sermonem
meum seruauerit ⁊ vestrũ seruabũt]
Tho. q. d. sicut cõtempserunt ⁊ nõ im
pleuerunt meos sermões sic etiaz nõ
implebunt vestros [sed hec omnia fa
cient vobis ꝓpter nomẽ meũ] Tho. i.
ꝓpter amorez nominis mei [quia ne
sciunt eum q̃ me misit] Ly. sc3 deuz
patrez licet cognoscerẽt deum inquã

tum est pꝛ oim p creationē non tñ co
gnouerunt eũ inq̃tuz misit filiũ suũ
ad salutē credentiũ. Ista tñ ignorãtia
nõ excusabat eos in psecutiõe xp̄i ⁊ a-
postoloꝝ. qꝛ pcedebat ex odio ⁊ inui-
dia. [Si non venissē] carnē assumēdo
[et locutꝰ eis fuissem] docēdo verbis
⁊ exēplis [pctm̄ non hērent] scȝ pctm̄
īfidelitatis [nũcq̄ aũt excusationē non
hñt de pctõ suo] tho. qꝛ veni ⁊ locutꝰ
sum eis veritatē [Qui me odit, ⁊ pa-
trē meũ odit] Tho. quoꝝ vna est ma-
iestas. vnꝰ honoꝛ. vnꝰ amoꝛ. ⁊ vnũ o-
diũ [Si opa non fecissez ī eis q̄ nemo
aliꝰ fecit] Tho. [vt ãbulare sup aq̃s
pascere q̄nq3 milia hoim̄ de quīq3 pa
nibus ⁊ duobus piscibꝰ. Joh. v. Sicr
pȝ in illuminatione ceci nati. Joh. ix
et in suscitatione lazari q̄driduani.
Jo. xi. pctm̄ nõ hērēt] Tho. tã grãde
[Nũc aũt viderũt] Tho. opa et mira
bilia q̄ opatus sũ in eis [et oderũt me
et patrē meũ] Lyr. qꝛ ex odio ad xp̄m
ipi opa xp̄i attribuerūt beelzebub pri-
cipi demonioꝝ. vt hꝛ Mat. xij [sed vt
impleat sermo qui ī lege eoꝝ scriptꝰ
est] pȝ in p̄s. xxxiiij. [Qꝛ odio habue
rūt me gratis]. i. sine cã imo econtra
rio habebant cãm amãdi eũ ex bene-
ficijs eis impensis in docēdo eos ⁊ sa
nando eoꝝ infirmos.

¶ Aliud euangeliũ de aplis
scdm Johannē. xv. ca.

In il. t. Dixit ihs di-
scipulis suis. Ego sũ
vitis vera et pater
meus agricola ē. oēm palmi
tez ī me nõ ferētē fructũ tol-
let euȝ: ⁊ oēm q̄ fert fructum
purgabit eũ vt fructũ plꝰ af
ferat. Jã vos mũdi estis pro
pter sermonē quē locutꝰ sum
vobis. Manete in me ⁊ ego
in vobis. Sicut palmes non
potest ferre fructum a semet
ipso nisi mãserit ī vite sic nec
vos nisi ī me mãseritis. Ego
sũ vitis ⁊ vos palmites Qui
manet ī me et ego ī eo h̄ fert
fructũ mltuȝ: qꝛ sine me nihil
potestis facere. Si q̄s in me
nõ mãserit mittetur foras si
cut palmes et arescet: ⁊ colli
gent eũ ⁊ in ignē mittēt: ⁊ ar
det. Si mãseritis ī me: ⁊ ver
ba mea ī vobis mãserint q̄d
cunq3 volueritis petetis ⁊ fi
et vobis.

¶ Postilla.

¶ Ego sũ vitis vera ⁊ pater
meus ⁊c. Joh. xv. Hoc sacrũ euange
liũ locutꝰ est dñs iesus ãno eiꝰ. xxxiij.
ix. kal. aprił. fer. v. cene dñi. luna. xiiij
inditione. vi. Añ initiũ illiꝰ euãgeliJ
scribit sanctꝰ iohãnes in p̄cedēti ca.
q̄ xp̄us dixit discipulis suis. Qui hȝ
mãdata mea et seruat ea: ille ē q̄ dili
git me. Qui aũt diligit me diligit a
p̄re meo. Tunc postmodũ seq̄tur euã
geliũ hod. [Ego sum vitis vera] Lyr.
Sicut eñ vitis materialꝛ hȝ lignũ vile
et despectũ et quasi inutile videt cuȝ
tñ fructꝰ optimos habeat: ita xp̄s in
humana natura videbat abiectꝰ vi-
lis et despectꝰ: ⁊ tñ per eius humani
tatē secutꝰ est fructus gl̃iosus. Vniꝰ
eñ nature sunt vitis et palmites. ⁊ iõ
xp̄s dr̄ vitis ratione humanitatis in
qua natura est fidelibus hoïbꝰ silis
[⁊ pater meus agricola est] Tho. si-
cut eñ agricola colit vineã vel agrũ
vt fructificet: sic deus aiam [oēm pal
mitē in me non ferentē fructũ] Lyr. i.
eos q̄ sola fide sunt adherentes xp̄o
sed non per charitatem opantem [tol
let eum] qꝛ talis infructuosus ⁊ ocio
sus homo abscindet p condēnatiõis
sententiã scȝ in morte: et mittetur in
ignē eternũ: vt pȝ Math. vij. Omis
arboꝛ q̄ nõ facit fructũ bonũ excidet
et in ignē mittet [et oēȝ q̄ fert fructũ

purgabit eũ] Ly. p mundi tribulatio nes q̄ sunt q̄dam medicine ⁊ purga- tiones[vt fructũ plꝰ afferat] Ly. sicut in vite materiali aliq̄ palmites etiaȝ fructuosi rescidunt̃ ne humoꝛ nimis dispergat̃: et sicut virtus vnita foꝛti ficat̃ et magis fructificat: sic p tribula tiones iocunditatẽ vite p̃ntis a fideli bus rescindẽtes coꝛda eoꝝ retrahũt̃ ab amoꝛe mũdialiũ: ⁊ sic in toto recol lecta ferventiꝰ ferunt̃ in deũ ⁊ faciũt maioꝛẽ fructũ bonoꝝ operũ [Iã vos mũdi estis ꝓpter sermonẽ quẽ locutꝰ suȝ vobis] Hoꝛ. Iste fuit sermo fidei q̄ purificat credẽtes: vt pȝ Act. xv. Fi de purgãs coꝛda coꝝ[Manete in me et ego ĩ vobis] Ly. p fidẽ ⁊ charitateȝ formatã p quã hõ est in deo ⁊ deus in hoĩe[Sicut palmes nõ põt ferre fru ctũ a semetipso nisi mãserit in vite] Lyr. hoc videmꝰ in vite materiali. q2 ferre fructũ nõ põt nisi pticeps sit hu moris et pinguedinis ipsius stipitis [sic nec vos] Tho. fructũ aliquẽ pote stis facere. i. opus aliq̄d quod sit me- ritoriũ vite eterne[nisi in me mãseri tis] p fidẽ et amoꝛem[Ego sum vitis et vos palmites] Ly. q. d. si vultis fru ctificare manete ĩ me[q̄ manet ĩ me] Glo. credendo et obediẽdo[et ego in eo] illũinando subueniẽdo ⁊ pseuerã tiã dãdo[hic fert fructũ multũ]. s. bo noꝝ operuȝ[q2 sine me nihil potestis facere] Tho. nec paꝝ nec multũ imo nec cogitare aliq̄d boni. vñ apls. ij. co ri. iij. Nõ sumꝰ sufficiẽtes cogitare a liq̄d a nobis: q̄si ex nob̃[Si q̄s in me non mãserit mittet̃ foꝛas]. s. p absci- sionẽ in moꝛte[sicut palmes] Hoꝛ. Si cut palmes a vite separatus extra vi neã ꝓijcit̃: sic infidelis p sepationem ab vnitate ecclesie: vt pȝ apoca. vlti. Foꝛis canes venefici ⁊ impudici [et arescet] per amissioneȝ humoꝛis grẽ [et colligent eũ]. s. angeli executoꝛes diuine iustitie[et in ignẽ mittẽt] sciȝ infernalẽ[et ardet]. s. sine fine in per petuitate pene [Si manseritis ĩ me] p dilectioneȝ[et verba mea in vobis mãserit] quod fit vt dicit̃ in glo. q̄n facimus quod xp̄us precepit ⁊ diligi mus quod ꝓmittit [quodcunq3 volu eritis] Tho. desiderio et affectione, [peteris] in oratione discrete et perse ueranter [et fiet vobis] Ly. de perti tinentibus ad salutẽ vestrã.

Incipit cõmune de marty ribus. Et primo de vno mar tyre euãgeliũ scd̃m mat. xvi

In illo tp̄e. Dixit ie sus discipulis suis. Si q̄s vult post me venire abneget semetipsum et tollat crucem suã et sequa tur me. Qui enim voluerit animã suã saluam facere per det eaȝ. Qui autẽ perdide- rit animã suã propter me in- ueniet eam. Quid enim pro dest homini si vniuersum mũ dũ lucretur: anime vero sue detrimẽtũ patiatur: aut quã dabit homo commutationeȝ pro anima sua. Filius enim hominis venturus est in g̃la patris sui cũ ãgelis suis. Et tunc reddet vnicuiq3 secun- dum opera sua.

Postilla.

Si quis vult pꝰ me venire ⁊c. Mathei. xvi. Marci. viij. Luce. ix. Hanc historiã huius euãgelij locutꝰ est dñs iesus christus anno eiꝰ. xxxij. iij. kal. augusti. feria. v. luna. xiij. indi tione. v. Ante initiũ illius euangelij scribit sanctus matheus in codẽ cap. q2 cepit iesus oñdere discipulis suis: quia opoꝛtet eum ire in hierosolimã et multa pati a senioꝛibꝰ ⁊ scribis et principibus sacerdotũ et occidi ⁊ ter tia die resurgere. Et assumens eum petrus cepit increpare illum dicens

Absit a te dñe: non erit tibi hoc. Qui conuersus dixit petro. Uade post me sathanas: scandalū mihi es. Ly. id ē quantū est in te vis me a salute mundi impedire: quia non sapis que dei sunt: sed ea que hoīm. Ly. petrus dixit ista verba iesu xp̄o motus ex affectu humano. Tunc dixit iesus discipulis suis [Si quis vult post me venire] Ly. meam doctrinā et facta sequendo [abneget semetipsum] Hor. id ē ꝓprium sensum et ꝓpriam volūtatem [et tollat crucē suam] id est carnis castigationē [et sequat̄ me] Hor. ꝑfecta scʒ virtutū imitatiōe. vñ Ber. O q̄ pauci volunt post te ire dñe et ad te peruenire nemo est qui nolit cōgregare cupiunt sʒ non cōpati. [Qui enī voluerit animā suā saluā facere] Ly. quantum ad meritum vite eterne [perdet eam] id est destruet corpꝰ laboribus et passionibus exponēdo. ex quibus sequitur separatio anime a corpore. ⁊ hoc est aniam perdere secunduʒ estimationē falsam hoīʒ carnalium: lʒ sit saluare scōm veritateʒ. [Qui aūt perdiderit aniam suā propter me] Ly. s. propter deū mortē sustinēdo [inueniet eā] in futura gloria [Quid enī prodest hoī si vniuersum mundū lucretur] Hor. de quo nihil secuʒ moriēs poterit portare nisi peccatū: imo q̄to plus acquisiuit de mūdo tāto plꝰ acquisiuit de inferno: vñ Apo. xviij. Quantū glorificauit se et in delitijs fuit: tantū date ei tormētū et luctū [anie aūt sue detrimentū patiatur] Hor. s. amittēdo gl̄iam. incurrendo penam eternā et perdendo humanā substantiā. q. d. totū inutile sit: vñ Amb. Nihil possūt lucri facere tēporalia si perdantur eterna. Exponit̄ ꝙ hoc de illis qui lucrant̄ aīas alioꝝ et suas ꝓprias negligunt [aut quam dabit homo cōmutationē] Hor. id est redemptionē [pro anīa sua] scʒ dānata. q. d. si daretur pro ea mundus non liberaretur. quia secundum Bedam in inferno nulla est redemptio nec dolorum mitigatio. [Filius hominis] id est christus qui est verus hō [venturus est] scilʒ ad iudicium] in gloria patris] Ly. quia in forma gl̄osa iudicabit [et tunc reddet vnicuiqʒ scōm opera sua] Ly. iustis gloriam corporis sui ⁊ anime. malis autem penam corporis et anime. vnde Apoca. xiiij. Opera enim illorum sequūtur illos.

¶ Aliud euangelium de vno martyre scōm Johānē. xij.

N illo tēpe. Dixit iesus discipulis suis. Amē amē dico voƀ nisi granū frumenti cadēs ī terrā mortuū fuerit ipsuʒ solū manet. Si aūt mortuū fuerit fructū multū affert. Qui amat animā suā ꝑdet eam: et q̄ odit aīaʒ suā in hoc mundo in vitā eternā custodit eā. Si quis mihi ministrat me sequat̄. ⁊ vbi ego sum illic ⁊ minister meus erit. Si quis mihi ministrauerit: honorificabit euʒ pater meꝰ qui in celis est.

¶ Postilla.

¶ Nisi granū frumēti cadēs in terrā ⁊c. Joh. xij. Hoc euangeliuʒ factū est anno xp̄i. xxxiiij. xij. kal. april feria. iiij. luna. xi. inditione. vi. Ante initiū illiꝰ euāgelij scribit sctūs iohānes in eodē ca. q̄ xp̄s dixit. Uenit hora vt clarificet̄ filiꝰ hoīs. Ly. xp̄us in sua passione clarificatꝰ ē ꝑ signa oñsa in solis obscuratione. in terremotu ⁊ sepulchroꝝ apertione. et in veli templi scissione: fuit etiam clarificatꝰ in sua resurrectione ⁊ ascensione in celum: sed q̄ gloriā precedit humilitas iō in presenti euāgelio agit de humi

litate sue passionis dicēs[Amē amen dico vobis: nisi granū frumēti cadēs ī terrā mortuū fuerit ipm solū manet si autem mortuum fuerit fructū multū affert]Tho. Granū frumēti est xp̄s Sicut eñ granuz frumēti melius est ceteris granis: sic xp̄s melior est omibus. Hoc granū seminatū est ī incarnatione: germinatū in natiuitate: et mortificatū in sua passione. Multuz fructum attulit in gentiū cōuersiōe: quia passio christi maxime fuit causa conuersionis gentiū: vt ptz Joh. xij. Si exaltat⁹ fuero a terra oīa trahā ad meipm[Qui amat animā suam] Ly. i. volendo sibi delectabilia huius mundi ⁊ carnis[perdet eā]scz in futuro: qr ad eternā perditōnē eā deducit Sic amabat aīam suam ille diues q̄ dicebat: vt dr Luc. xij. O anima mea habes multa bōa posita ī annos plrimos: requiesce: comede ⁊ bibe: vnde perdidit eā: qr statim dictū est ei Stulte hac nocte repetent scz dyaboli animā tuā a te: ⁊ q̄ ꝯgregasti cui⁹ erūt[⁊ q̄odit aīaz suā in hoc mūdo] Tho. s. dādo eā ꝑ xp̄o[ī vitā eternā custodit eā]vt ptz Mat. xvi. Qui voluerit animā suā saluā facere ꝑdet eam[Si q̄s mihi mīstrat]Tho. i. vult eē ver⁹ minister ⁊ seru⁹ [me sequat]Ly. q. d. rōnabile est ꝙ minister sequat dūm[⁊ vbi ego suz illic ⁊ minister me⁹ erit]Tho. nulla pōt esse maior promissio: qr esse vbi xp̄s est includit oīa bōa: qr xp̄s inq̄tū est de⁹ essentialiter est ipsa beatitudo. de qua dr in p̄s. lxxxix. Quoniam mille anni āte oculos tuos tanq̄ dies hesterna q̄ preterijt[Si q̄s mihi ministrauerit]Ly. obediendo mādatis meis[Honorificabit eū pr̄ meus] Glo. vt sit filius dei patris ꝑ adoptionez. ⁊ ille est maxim⁹ honor de seruo adoptari ī filiū dei. vt ptz Roma. viij. Si filij ⁊ heredes.

¶Sequuntur nūc euangelia de plurib⁹ martyribus euangeliū secūdū Matheū. v. ca.

In illo tp̄e. Videns iesus turbas ascēdit in mōtē. Et cū sedisset accesserūt ad eū discipuli eius. Et apiens os suū docebat eos dicēs. Beati pauperes spū: qm̄ ipoꝝ est regnum celorū. Beati mites: qm̄ ipsi possidebunt terraz. Beati q̄ lugent: qm̄ ipi consolabunt. Beati q̄ esuriūt ⁊ sitiūt iusticiā: quoniaz ipi saturabunt. Bt̄i misericordes: qm̄ ipi misericordiā cōsequent. Beati mūdo corde: qm̄ ipi deum videbunt. Beati pacifici: quoniā filij dei vocabunt. Beati q̄ persecutionē patiūtur propter iusticiā: qm̄ ipoꝝ est regnū celoꝝ. Bt̄i estis cū male dixerint vob hoies ⁊ persecuti vos fuerint ⁊ dixerint omne malū aduersum vos mentientes ꝑpter me. Gaudete et exultate: qm̄ merces vr̄a copiosa est in celis.

¶Postilla.

¶Videns iesus turbas ascēdit in mōtez. Math. v. Mar. ij. Luce vi. Hystoria hui⁹ euāgelij locutus est dn̄s iesus xp̄s āno etus. xxxi. ij. ydus iulij. fer. ij. luna. xvi. indictiōe. iiij. Ad initiū illi⁹ euāg. scribit sctūs mathe⁹ in. iiij. c. ꝙ iesus circuibat totā galileam docēs in synagogis eoꝝ ⁊ p̄dicās euāgeliū regni ⁊ sanās oēz languorē ⁊ oēz īfirmitatem ī pplo. ⁊ abijt fama ei⁹ in totā syriā. Et obtulerunt ei oēs male hn̄tes varijs languorib⁹: ⁊ q̄ demonia habebāt ⁊ lunaticos ⁊ paraliticos: ⁊ curauit oēs ⁊ secute sunt eū turbe mlte de galilea ⁊ decapoli ⁊ de hierosolymis ⁊ de iudea ⁊ de transiorda

nem[Videns ies9 turbas]Glo. iterk.
vitare volens multitudinẽ popli vt
solis discipulis loqrek [Ascendit in
montẽ]Gor.s. thabor q̄ est in galilea
[Et cum sedissȝ]tanq̄ magister autẽ
ticus.tanq̄ humilis prelat9. Ex hoc
loco tenek q̄ qñ fit sermo secularib9
stat p̄dicator et inuitans ad pugnã ꝛ
opationẽ. qñ vero religiosis et contẽ
platiuis sedet et inuitãs ad quietem
[accesserunt ad eũ discipuli ei9]Gor.
tanq̄ magis deuoti.tanq̄ familiari9
dilecti.tanq̄ specialiter vocati[Et a=
periẽs os suũ docebat eos]Ly.s.octo
btitudines dicẽs[Beati paupes spũ]
ly.s.volũtarie paupes: vt deo liberi9
vacẽt[qm̄ ipoꝝ est regnũ celoꝝ]Ly.
in regno eni itelligik oĩmoda sufficiẽ
tia et excellẽtia q̄ bñ repromittik eis
i celis q̄ tpalia contẽpserũt in terris.
[Beati mites]Gor.mitis est q̄ aliuȝ
non offendit mãsuet9 aũt q̄ se offẽdẽ
tes tolerat[qm̄ ipsi possidebũt terrã]
supple viuentiũ: de q̄ dr̄ in p̄s. cxlij.
Portio mea dñe sit in terra viuẽtiũ.
[Beati qui lugẽt].s.in presenti. Pri=
mo pro peccatis ppriis: scdo pro pec=
catis alienis et miseriis proximoruȝ
Tertio p dilatione glorie. Vñ dauid
dixit in p̄s.cxix. Heu mihi qꝛ incola
tus me9 plongat9 ꝛc. Itẽ p̄s.xlv. Fu
erunt mihi lachrime mee panes die
ac nocte dũ dr̄ mihi quotidie vbi est
deus tu9[qm̄ ipi consolabuntur]lyr.
Cõueniẽs aũt est vt illi q̄ i p̄nti vita
p xp̄o volũtario luctu occupank cuȝ
deo et angelis eternalr consolentur
[Bti qui esuriunt ꝛ sitiunt iustitiaȝ]
Et hec iustitia tribuit vnicuiq3 quod
suũ est: deo ꝛ p̄xio ꝛ sibiipi. Deo tria
honorẽ creatori: amorẽ redẽptori: ti=
morẽ iudici. Proximo tria: obedien
tiã supiori: cõcordiam pari: bñficẽtiã
inferiori. Sibi .tria mundiciã cordi;
custodiaȝ ori: disciplinã corpori. vere
ergo bti qui esuriunt et sitiũt iustitiã
non pecuniã terrenã sicut cupidi.nõ
voluptatẽ carnaleȝ sicut voluptuosi:
nõ potẽtiã secularẽ sicut supbi. Isti eñ

nõ sunt bti: sȝ sunt miseri: qꝛ spe esuriẽt
et nũq̄ satiabunk. vt pȝ ysa.lxv. Ecce
serui mei comedent et vos esurietis
[sȝ beati q̄ esuriunt et sitiunt iustitiã
qꝛ saturabunk]Ly.et ista est satietas
glorie celestis: de qua dr̄ in p̄s.xvi.
Satiabor cum apparuerit gloria tua
[Bti misericordes]scȝ paupibus tri
buendo elemosinas vt patȝ dañ.iiij.
Peccata tua elemosinis redime. Et
puer.iiij. Qui miserek pauperi btũs
erit. ergo dr̄ hic[beati misericordes
qm̄ ipi miam cõsequenk]Ly.in cele
sti eni patria q̄uis misericordiã cõse=
quitur qꝛ vltra ꝯdignũ sibi retribuik
scd̄m illud qd̄ dr̄ ad Roma. viij. Nõ
sunt cõdigne passiones hui9 tpis ad
futurã gl̄iam q̄ reuelabitur in nobis
Quo contradicik Jaco.ij. Judicium
fit ei sine misericordia q̄ non facit mi
sericordiã[Bti mũdo corde]Vñ hie.
Beati mũdo corde quos non arguit
ꝯscia peccatoꝝ. et hoc petiuit dauid i
p̄s.l.dicẽs Cor mundũ crea in me de9
[qm̄ ipi deũ videbunt]Vñ dr̄ in p̄s.
xxiij. Quis ascẽdet in montẽ dñi aut
q̄s stabit in loco sancto ei9. Innocẽs
manibus et mundo corde. Vnde etiã
apl̄s.i.Corint.xiij. Videm9 nũc p spe
culũ i enigmate tunc aũt facie ad fa=
ciẽ[Beati pacifici]Gor.q̄ paci facien
de reformãde ꝛ cõseruande siue in se
siue in aliis iuigilant[qm̄ filii dei vo
cabunk]ꝛ consequenk heredes. vt pȝ
Roma.viij. Si filii ꝛ heredes[Beati
q̄ persecutionẽ patiũtur] non tm̄ bti
qui bene opank: sȝ etiã q̄ psecutionẽ
patiunk non ppter scelera: vt malefi=
ci: latrones et heretici vt pȝ.i. Petri
iiij. Nemo vr̄m patiak q̄si homicida
aut fur aut maledictus sed[ppter iu
stitiã]Gor. defendendã et conseruan
dam. Sic sancti martyres qui quãto
acerbioribus tormentis cruciabank:
tanto magis i dño letabank [qm̄ ipo=
rum est regnũ celoꝝ] et merito debe
tur patientie regnũ: qꝛ scd̄m apl̄m.ij.
ad Thy.ij. Si sustinebim9 et ꝯregna
bimus[beati estis] Gor.nũc in spe sȝ

tandē in re[cum maledixerint vobis
hoīes]carnales et īfideles q̄ ex odio
vobis in faciē contumelias dixerint
[⁊ persecuti vos fuerint]scʒ vi vobis
inferendo [⁊ dixerint omne malū ad
uersum vos mentientes ꝓpter me]
id est ꝓpter nomē meum [Gaudete]
Gor.interius in corde [⁊ exultate] ex
terius in corpore [qm̄ merces vr̄a co
piosa est in celis]vt pʒ Gen̄.xv. Ego
sum merces vr̄a magna nimis.Un=
de etiā apostolꝰ paulꝰ.i.Cor.ij. Nec
oculus vidit nec auris audiuit nec i
cor hominis ascendit que preparasti
diligentibus te.

¶Aliud euangeliū de marti ribus scd̄m lucam.vi.

In illo tp̄e. Descen=
dens iesus de mōte
stetit in loco campe
stri et turba discipuloꝝ eius
et multitudo copiosa plebis
ab omi iudea et hierusalem
⁊ maritima ⁊ tyri et sydonis
qui venerant vt audirent eū
et sanarentur a languoribus
suis.⁊ qui vexabanť a spiri=
tibus immūdis curabanť et
omīs turba querebat eū tan
gere quia virtus de illo exi=
bat et sanabat omēs. Et ip̄e
eleuatis oculis in discipulos
suos dicebat. Beati paupes
quia vestrū est regnum dei.
Beati q̄ nunc esuritis:qꝛ sa=
turabimini. Beati qui nunc
fletis:quia ridebitis. Beati
eritis cum vos oderīt hoīes
et cum separauerint vos et
exprobrauerint et eiecerint
nomen vestrum tanq̄ maluʒ
propter filiuʒ homīs. Gau=
dete ī illa die et exultate. Ec
ce enim merces vestra mul=
ta est in celis.

¶Postilla.

¶Descendēs iesus de mōte
stetit ⁊c.Lu.vi.Hec verba euāgelij lo
cutus est dn̄s iesus anno eius.xxxi.ij
ydus iulij. feria.ij.luna.xvi.iditione
iiij.Ante initiū illiꝰ euāgelij hr̄ Luce
in eo.ca. Factū est aūt in illis diebus
scʒ in quo xp̄us p̄dicauit ⁊ miracula
fecit:exijt iesus in montem orare:et
erat pernoctans in orōe. ⁊ cū dies fa=
ctus esset vocauit discipulos suos et
elegit.xij.ex ip̄is quos ⁊ apostolos no
minauit: symonem quem cognomi=
nauit petrū:et andreā fratrē eiꝰ.iaco
bū et iohannē philippū et bartholo=
meū.matheū ⁊ thomā.iacobū alphei
id est filiū alphei:⁊ symonē qui voca
tur zelotes.iudā iacobi.i. fratreʒ iaco
bi et iudā scarioth qui fuit ꝓditor[et
descendēs de monte]cū illis scʒ ap̄lis
[stetit in loco campestri ⁊ turba disci
puloꝝ eius] Gor.steterunt iuxta eū.
Ex hoc patʒ ꝙ multos habebat disci
pulos.quia nō solū.xij.discipulos ſʒ
etiā.lxxij.et forte plures:multos eniʒ
cōuerterat[et multitudo copiosa ple=
bis sedit circa eum]sicut solet fieri in
sermonibus[ab omni iudea ⁊ hieru=
salē ⁊ maritima]Gor.maritima diciť
hic regio circa mare germanuʒ sita:
nō iuxta mare galilee [et tyri et sydo
nis]q̄ fuerūt ciuitates gentiliū[q̄ ve
nerant vt audirent eum et sanarētur
a languoribꝰ suis:et qui vexabanť a
spiritibus immūdis curabanť] Gor.
⁊ est notabile ꝙ āte xp̄i aduentū multi
erāt demoniaci:modo aūt pauci:nec
mirum. Tunc ei erat dyabolus prin=
ceps huius mūdi: sed nunc p̄ceps
huius mūdi eiectus ē foras: vt patʒ
Joh.xij.[⁊ omnis turba querebat eū
tangere]Gor.nec mirū : quia tactus
eius et sanat corpa et sanctificat aīas
[qꝛ virtus de illo exibat]id ē virtuose
actionis effectus[et sanabat omnes]
Gor. ipse eni optimus ē medicus cui

nullus est incurabilis morbus. vñ in ps. Qui sanat omnes infirmitates tuas[ipse eleuatis oculis i discipulos suos dicebat. Beati paupes] lyr. et accipitur hic pauptas volũtaria p quã aliqs contẽnit et abijcit a se bõa tpalia inq̃tum põt fieri bono mõ: vt hõ liberi⁹ vacet opib⁹ vite contẽplatiue[qr vestrũ est regnũ dei] Ly. hic in spe et postea erit vr̃m in re[Beati q̃ nũc esuritis]ly. abstinentes a cibis delectabilib⁹ ꝛ supfluis: vt sic redigatur caro in seruitutẽ aĩe [qr saturabimini] Ly. ichoatiue i pñti vita: sꝫ pfecte in patria: scꝫ q̃ dr̃ in ps. xvi. Saciabor cum apparuerit gl̃ia tua[Bt̃i qui nũc fletis] scꝫ in pñti mũdo q̃ est vallis lachrymaꝝ[qr ridebitis]in futura vita Hor. Felix mutatio ab opposito in oppositũ scꝫ a fletu in gaudiũ scꝫ a fletu transitorio in gaudiũ eternum [Beati eritis cum vos oderint hoĩes]Hor. s. malũ vobis optando [ꝛ cũ sepauerint vos]. s. a sua cõgregatione expellendo; scdm̃ illud Joh. xi. Jam conspirauerant iudei vt si quis eum confiteretur extra synagogam fieret[ꝛ exprobrauerit] Hor. conuitia et improperia vobis dicendo[et eiecerint nomen vestrum tanq̃ maluꝫ] scꝫ nomen xpianuꝫ tanq̃ malũ: cum sit optimuꝫ [ꝑpter filium hominis] Hor. Ecce causa optima debita patiẽdi: scilꝫ ꝑpter filium hominis. Horr. Nemo ei debet pati tanq̃ homicida aut fur: sed tanq̃ xpianus[gaudete i illa die] Hor. scꝫ gaudio interiori: qḋ fecerunt apl̃i: vt hr̃ Actuũ. v. Ibant gaudentes apl̃i a conspectu consilij q̃m digni habiti sunt ꝓ nomine iesu contumeliã pati[ꝛ exultate]gor. scilꝫ gaudio exteriori quod fecit beat⁹ andreas dicẽs. Securus eni et gaudẽs venio ad te o bona crux. Et sic beat⁹ vincentius. Hoc est inquit quod semper optaui et votis oĩbus exquisiui Sic et beatus laurentius dixit: gaudeo plene: quia hostia xp̃i effici merui. Sic et btã agatha letissime et gaudenter ibat ad carcerẽ [Ecce merces vr̃a multa est in celis] Hor. tã multa q̃ non põt numerari: tam magna q̃ nõ potest estimari: tam preciosa q̃ nõ potest cõparari: tã diuturna q̃ nõ põt terminari [in celo]. q. d. i loco securo ergo de amissione nõ timeatis: qr ibi nec fur appropinquat: nec erugo nec tinea demolitur: vt patꝫ Mathei. vi.

¶ Aliud euangelium de martyribus sm Lucam. xxi. ca.

In illo tempore. Dixit iesus discipul' suis. Cum audieritis prelia et seditiões: nolite terreri. Oportet primuꝫ hec fieri: sed nõdũ statiꝫ finis. Tũc dicebat illis. Surget gẽs cõtra gentem ꝛ regnum aduersus regnum: et terremotus magni erunt per loca et pestilentie et fames: terroresqꝫ de celo et signa magna erũt. Sed ante hec omnia inijciẽt vobis manus suas ꝛ ꝑsequẽtur tradẽtes in synagogas ꝛ custodias trahẽtes ad reges et presides ꝑpter nomen meum. Cõtinget aũt vobis i testimoniũ. Ponite ergo i cordibus vestris non premeditari queadmodum respõdeatis. Ego ei dabo vobis os et sapientiam cui non poterũt resistere nec cõtradicere omnes aduersarii vestri. Trademini autem a parentibus et fratribus et cognatis ꝛ amicis: et morte afficient ex vobis. Et eritis odio oĩbus hominib⁹ propter nomẽ meum

et capill⁹ de capite vestro nō peribit. In patientia vestra possidebitis aīas vr̄as.

¶ Postilla.

¶ Cum audieritis prelia et seditiões etc. Lu. xxi. Hāc hystoriā hui⁹ euāg. locutus est dn̄s iesus xp̄s anno eius. xxxiij. xiij. kal. aprilis. dn̄ica: scz palmarum. luna. x. inditione. vi. Añ initium illius euāg. scribit sctūs lucas in p̄ncipio hui⁹ capituli. Respiciens aūt iesus vidit eos q̄ mittebant munera sua i gazophilatiū diuites: et vidit quādā viduā paupculā mittentē era minuta duo et dixit. Uere dico vob: qr vidua ista paup pl⁹ q̄ oēs misit: nā oēs hi ex abundāti sibi miserunt: hec aūt oēm victū quē habuit misit. Et qbusdā dicētibus de templo q̄ lapidibus bonis et donis ornatū esset dixit. Hec q̄ videt venient dies i quibus nō relinquetur lapis sup lapidem qui nō destruat. Interrogauerunt illū dicētes. Preceptor qñ hec erūt: et quod signū cum fieri incipient: qui dixit [Cū audieritis p̄lia et seditiones] Gor. prelia q̄tū ad hostes extraneos: et seditiōes q̄tū ad domesticos. vn̄ Grego. Bella ad hostes ptinent: seditiōes ad ciues Nam iosephus in lib. antiquitatū dicit q̄ post passionē xp̄i et destructiōez ciuitatis hierl'm: multe seditiones et prelia erāt apud iudeos qr samaritani q̄ ptim tenebāt ritū gentiliū insurgebāt ↄtra iudeos: et ecōuerso. Itē in pp'lo iudeorum erāt plurimi q̄ incitabāt pp'lm ad rebellandū cōtra romanos: aliȷ̄ aūt ad ↄtrariū etc. [Nolite terreri: oportet p̄mū hec fieri] Lyr. quia sunt a deo preordinata [sed nōdū statim finis] Ly. qr post auditionē talium stetit adhuc ciuitas hierl'm per tp̄s longū scz. xlij. annis post passionem xp̄i. Gor. Uoluit aūt dn̄s differre ne territi ap'li hierl'm et iudeā desererēt et vt interi p̄dicātib⁹ ap'lis electi ↄuerterētur et reprobi inexcusabiles efficerentur. Tunc postmodū scz dixit q̄ nō statim eēt finis [dicebat ill'. Surget gēs ↄtra gētē] Gor. i. pp'ls ↄtra pp'lm: siue vna trib⁹ ↄtra aliā [et regnū aduersus regnū] Ly. qr regnū iudeorum cōtra regnū romanorum rebellauit [et terremotus magni erūt p loca] Gor. ad inuēdū q̄ illi terremot⁹ p̄ticl'ares erāt futuri. Uniuersal' em̄ terremot⁹ nō fuit nisi in passiōe xp̄i: de quo dr̄ Mathei xxvij. Et ecce terremotus fact⁹ ē magnus: petre scisse sunt [et pestilētie] qr pestilētia fuit in obsidiōe ciuitat' hierusalē ex corruptiōe aeris ex cadaerib⁹ mortuorū [et fames] Gor. ecce penuria victualium facta est em̄ fames generalis sub claudio impatore quā p̄dixerat agabus ppheta [terroresq̄ de celo et signa magna erūt] Dicit em̄ iosephus in li. de iudaico bello q̄ ante destructionē ciuitatis hierl'm syd⁹ stetit super ciuitatez hierusalem per annum simile gladio: quā apparitionem quidā dicebāt significare auxilium sibi affuturū cōtra inimicos. Aliȷ̄ econtrario dicebāt significare vindictam dei cōtra mala inhabitantium in ciuitate: et pp̄ter hoc erant diuerse opiniones de preliȷ̄s inter eos [Sed ante hec oīa] gor. sup. iam dicta [iniȷ̄cient vobis manus suas] persequentes de loco ad locuz: vt patet Joh. xv. Si me persecuti sunt et vos p̄sequentur [tradentes in synagogas] gorr. id est in publicos ↄuentus ad magis cōfundendum et flagellandū: sicut factū est quando cesis apostolis denūciauerūt ne amplius loquerent in noīe iesu: vt ptz Act. v. [et custodias] scz ad incarcerandū: vt factum est qñ posuerūt eos in custodia publica. vt ptz Act. v. [trahentes ad reges et presides] gor. ad respondendum eis [pp̄ter nomē meum] id est pp̄ter cōfessionē nominis mei [continget autē vobis in testimoniū] Lyr. scz euangelice veritatis ibidem constanter ↄfitende [ponite ḡ in cordibus vestris non premeditari quemadmodū respondeatis: ego em̄ dabo vobis os] Gorra. id est eloquen-

tiam ad loquendum[ꝛ sapientiā] ad cognoscendum[cui nō poterunt resistere nec contradicere omnes aduersarij vestri] Hoꝛ.s. nec iudei nec heretici nec pagani[Trademini aūt a parētibus ꝛ fratrib⁹ ꝛ cognatis ꝛ amicis: ꝛ moꝛte afficient ex vobis]Hoꝛ.qui debeant vos iuuare ꝛ liberare [ꝛ eritis odio omnibus hominibus] Hoꝛ. humanum amantibus ꝛ terrena sapientibus[ꝓpter nomē meum] id est ꝓpter confessionez nominis mei[ꝛ capillus ď capite vestro nō peribit] Ly. hoc addit saluatoꝛ ad declarandū veritatem future resurrectiōis per quā resurgent in electis non solum illa q̄ sunt de necessitate humane nature: sed etiaȝ ea que sunt ad decoꝛem: cuiusmodi sunt capilli: quia meditatio huius resurrectionis multū facit ad tolerantiam martyrij de quo saluatoꝛ loquebatur[Jn patientia vestra] Hoꝛ.quasi diceret in pꝛedictis maxime necessaria est patientia: quia in ipsa [possidebitis animas vestras] id ē custodietis.

¶Aliud euangelium de martyribus scd̄m Lucam.xij.c.

In illo tempoꝛe. Dixit iesus discipul'suis. Attēdite a fermēto phariseoꝝ quod est ypocrisis. Nihil autem opertuȝ quod nō reueletur: neq₃ absconditum quod nō sciatur: qm̄ q̄ in tenebꝛis dixistis: in lumīe dicētur: ꝛ quod in aure locuti estis ī cubiculis p̄dicabitur in tectis. Dico autē vobis amicis meis nc terreamini ab his q̄ occidūt coꝛp⁹ et post hec non hn̄t amplius q̄d faciant. Ostendā autē vobis quem timeatis. Timete eum qui postq̄ occiderit habet potestatez mittere in gehennā: ita dico vobis: hūc timete. Nōne quinq₃ passeres veneunt dipondio ꝛ vnus ex illis nō est in obliuione coꝛā deo. Sed ꝛ capilli capitis vestri omēs numerati sunt. Nolite ergo timere: multis passeribus pluris estis vos. Dico autē vobis om̄is quicūq₃ confessus fuerit me coꝛaȝ hominibus: ꝛ filius hominis cōfitebitur illum coꝛam angelis dei.

¶Postilla.

¶Attendite a fermēto phariseoꝝ ꝛc. Luc.xij. Hystoꝛia hui⁹ euāgelij dicta ē a dn̄o iesu xp̄o anno eius xxxi.ij.ydus iulij.feria.v.luna.xvi.indictione.iiij. Ante initiū illius euāgelij scribit sctūs lucas q̄ multis turb̄ circūstantib⁹: ita vt seinuicem cōcul-carent cepit iesus dicere ad discipl'os suos[Attendite a fermēto phariseorum] Lyꝛ.scȝ ne per eoꝝ ypocrisim auertamini a fidei veritate[nihil autē opertū quod nō reueletur: neq₃ abscōditum quod non sciatur] Hoꝛ. opertū pertinet ad opera mala que occultātur ex industria: absconditum ad cogitatiōes que occultanẗ ex ꝓpꝛia natura: sed vtrūq₃ in futuro iudicio scietur.[qm̄ q̄ in tenebꝛis dixistis] Hoꝛ. id est in pꝛessuris ꝛ in carcerib⁹ locuti estis[in lumine dicenẗ]id est in aperto quando scȝ ea que passi estis ī carcerib⁹ leguntur per oꝛbem ad gloriaȝ vestrā[ꝛ quod ī aure locuti estis] id ē in priuato: priuatum aūt efficitur verbū vel ex modo : q: submisse in aure: vel in loco q: in cubiculo[p̄dicabitur in tectis] Lyꝛ. domus ergo in illa terra habēt tecta plana vbi cōgregātur homines ad spaciandū ꝛ confabulandum: ꝛ iō illa que dicuntur ibi: publi

ce dicunt. Et hꝰ modo exponit theo=
philus [dico aūt vobis amicis meis
ne terreamini ab his qui occidūt cor
pus] Añ Criso. Omnia mala opera=
tur timor mortis: oīa bona tēpꝰ mortis
[τ post hec] id est post occisionē corpo
ris [nō habent amplius quid faciāt.
Ostēdā aūt vobis quē timeatis time
te eū qui postq̄ occiderit] scz corpus
[hz ptātē mittere in gehennā] Hor. s.
ipsam animā τ etiā ipsuz corpus [ita
dico vobis hūc timete] τ nō aliū [Nō
ne quinq̄ passeres veneunt] id est vē=
dunt [dipōdio] Hor. dipondius ē pon
dus monete ex duobꝰ assibus cōposi=
tum. Ad euidentiam illius scōz Lyr.
sciendum q̄ passeres abūdant in ter
ra pmissiōis. τ iō de ipsis fiebat obla=
tio pauperū qui nō poterant habere
alia vnde erant pauci valoris. qꝛ duo
habebantur pro asse [et vnus ex illis]
scilz q̄uis sit parui valoris [non ē in
obliuione coram deo] id est nō morie
tur sine prouidentia dei patris: τ per
consequēs supple neq̄ vos moriemi
ni quin deus ordinet de morte vestra
[Sed et capilli capitis vestri omnes
numerati sunt] Lyra. id est in dei pre
sentia [Nolite ḡ timere: multis passe
ribus pluris estis vos] Ly. id est ma=
ioris reputationis apud deum: quia
ad ymaginem dei creati [Dico autez
vobis omnis quicunq̄ me confessus
fuerit coram hominibus] Hor. id est
non tantū crediderit corde: sed cōfes=
sus fuerit simul ore [τ filius homis
confitebitur eū coram angelis dei]

¶ Sequūtur euāgelia de cō= fessoribus. Euangeliuz secū dum Lucam. xij. ca.

In illo tempore. Di
xit iesus discipulis
suis. Sint lumbi ve=
stri precincti τ lucerne ardē=
tes ī manibꝰ vestris. Et vos
similes hominibus expectā=
tibus dn̄m suum quando re=
uertatur a nuptijs: vt cuz ve
nerit τ pulsauerit: confestim
aperiant ei. Beati serui illi
quos cum venerit dn̄s inue=
nerit vigilantes. Amen dico
vobis q̄ precinget se τ faciet
illos discumbere τ transiens
ministrabit illis. Et si vene=
rit in secūda vigilia: τ si i ter
tia vigilia venerit: τ ita inue
nerit: btī sunt serui illi. Hoc
autem scitote q̄m si sciret pa
terfamilias qua hora fur ve
niret: vigilaret vtiq̄ τ nō sine
ret pfodi domū suā. Et vos
estote pati: qꝛ qua hora non
putatis filius hoīs veniet.

¶ Postilla.

¶ Sint lumbi vestri pcincti τ
lucerne τc. Luce. xij. Hystoriā huius
euangelij locutus est dn̄s iesus anno
eiꝰ. xxxi. ij. ydus iulij. fer. v. luna. xvi.
inditione. iiij. Ante initium illiꝰ euā=
gelij scribit sanctus lucas in codē ca.
q̄ xp̄s dixit discipulis suis. Nolite ti=
mere pusillus grex qꝛ cōplacuit patri
vestro dare vobis regnū. Tunc sequi
tur euangeliū hodiernuz [Sint lūbi
vestri pcincti] Lyr. lumbi mētis sunt
voluntas τ intellectus ex quibus p=
cedunt cogitationes male. Lumbi ve
ro carnis sunt in quibus viget motꝰ
luxurie: τ vtriq̄ lumbi sunt pcingen
di id est coartandi ab illicitis cogita=
tiōibus τ opibus [τ lucerne ardētes]
Ly. id est doctrina clara pcedēs ex ca
ritate [in manibus vestris] implendo
opere [τ vos similes hominibꝰ expe=
ctantibus dn̄m suum] Lyra. id est sitis
discreti et vigiles τ sollicitι de vestra
custodia expectādo dn̄m venturū ad
iudicium: sicut antiqui patres expe=
ctabant eum venturuz in carnē [quā

do reuertat a nuptiis] Glo. or. ad nuptias dñs iuit cū post resurrectionē nouus homo angelorum multitudinem sibi copulauit. A quib⁹ nuptiis reuertitur cum nobis per iudicium manifestatur. vt patet Act. i. Sic veniet quemadmodū vidistis eum euntem in celum [⁊ pulsauerit] per egritudinem mortē ꝓpinquam designando [confestim aperient ei] eum suscipiendo [beati serui illi quos cum venerit dominus] Lyra. in eorum morte [inuenerit vigilātes] id ē ī statu gratie et nō in peccatis dormientes: quia talis ꝑsentabitur in iudicio qualis īuenitur in morte q̄tum ad gratiam vł ad culpam [Amē dico vobis q̄ ꝑcinget se] Glo. preparans se ad retributionē [⁊ faciet illos discumbere] Glo. or. in regno celesti quiescere [⁊ transiens ministrabit illis] Glo. transiens ministrabit cum de iudicio ad regnū rediens sua claritate fideles satiabit [Et si venerit in secunda vigilia ⁊ si in tertia vigilia venerit ⁊ ita inuenerit beati sunt serui illi] Unde Grego. prima vigilia est status pueritie: maxime cum incipit vsus ratiōis in pueris. Scda vigilia est stat⁹ iuuentutis. Tertia vigilia est stat⁹ virilis. Quarta vigilia est status senectutis: quia ī quolibet statu fideles debent esse parati per iusticiam ad recipiendā mortem [Hoc autem scitote quoniam si sciret paterfamilias qua hora fur veniret vigilaret vtiq̄ ⁊ non sineret perfodi domum suam] Gor. Hic domin⁹ iesus monet nos vigilare contra mortis incertitudinem: q̄uis nihil sit certius morte: nihil tamen incertius hora mortis [Et vos estote parati: quia qua hora nō putatis filius hominis veniet] Glo. or. vltimam horam semper ignorare voluit nos dñs vt semper sit suspecta et ad eandem semper preparemur.

Aliud euangeliū de ꝯfessoribus scdm Lucam. xi. cap.

In illo tempore. Dixit iesus discipul' suis. Nemo accēdit lucernam ⁊ in abscōdito ponit neq̄ sub modio sz super candelabrum vt qui ingrediunt lumen videant. Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si oculus tu⁹ fuerit simplex: totum corpus tuū lucidū erit. Si autem nequā fuerit: etiā corpus tuuz tenebrosuz erit. Uide ergo ne lumē qd in te est tenebre sint. Si ergo corpus tuū lucidū fuerit nō habens aliquā partem tenebrarū: erit lucidū totū. Et sicut lucerna fulgoris illuīabit te.

Postilla.

Nemo accendit lucernā et in abscondito ⁊c. Luce. xi. Hoc huius euangelii ꝑadigma locut⁹ est dñs iesus anno eius. xxxi. ii. ydus iulii. fer. v. luna. xvi. inditione. iiii. Ante initiū illius euangelii scribit sanctus lucas in codez ca. q̄ quedam mulier extollens vocem de turba dixit. Beatus vēter qui te portauit ⁊ vbera que suxisti. Tunc sequitur euangeliū hodiernū [Nemo accēdit lucernaz] Ly. Lucerna hic accipitur ꝓ intentiōe recta: q2 intentio recta includit lumen fidei ⁊ ardorem caritatis ad moduz lucerne ardentis [⁊ in abscōdito ponit neq̄ sub modio: sed super candelabruz] Ly. q2 intētio recta dirigit ad superna [vt qui ingrediūtur lumē videāt] Ly. sicut eñi lucerna in alto posita illuminat ea que sunt ī domo materiali: sic intētio recta ea que fiunt ⁊ disponūtur in domo ecclesie ⁊ etiam in domo ꝯscientie [Lucerna corporis tui ē oculus tuus] Ly. q2 sicut oculus dirigit membra corporis ad operandū vt

pedem ad ambulandũ: manũ ad scri bendũ: sic intentio recta dirigit nr̃as opationes in finẽ debitũ: ideo subdit [Si oculus tuus fuerit simplex] ly. i. intentio tua recta [totũ corp⁹ tuũ] id est congeries opationũ tuarum [lucidum erit]. i. meritorium vite eterne [Si aũt neq̃ fuerit]. i. intentio puersa [etiam corp⁹ tuũ tenebrosum erit] Lyr. id ē congeries opationũ tuaruz mala erit: quia opus bonũ malũ efficitur peruersa intentione: sicut cũ aliquis dat elemosinã paupercle mulieri intentione trahendi eam ad peccatum luxurie [vide ergo ne lumen qđ in te ē tenebre sint] ly. i. diligẽter attẽde ne intentio tua que lumen anime est sit peruersa: quia per hoc corrumperentur omnia bona opa [Si ergo corpus tuum lucidum fuerit non habens aliquam partem tenebrarum] Ly. tum ex bonitate intentionis: tuz ex bonitate opis [erit lucidũ totum] quia omĩa cadent ad vite eterne meritum [et sicut lucerna fulgoris illuminabit te] Ly. in presenti per grãm et in futuro per gloriam.

¶ Aliud euãgeliũ de confessoribus scđm Lucã. xix. c.

In illo tpe. Dixit iesus discipul' suis parabolã hanc. Homo q̃dam nobilis abĳt in regionem longinquã accipere sibi regnuz et reuerti. Vocatis aũt decem seruis suis dedit illis decẽ mnas: ⁊ ait ad illos Negociamini dũ venio. Ciues aũt eius oderant illuz ⁊ miserũt legationẽ post illum dicẽtes. Nolum⁹ hũc regnare sup nos. Et factũ est vt rediret accepto regno: ⁊ iussit vocari seruos suos q̃bus dedit pecuniã: vt sciret q̃tuz q̃s q̃ negociat⁹ eẽt. Venit aũt pm⁹ dicẽs. Dñe mna tua decẽ mnas acq̃siuit. Et ait illi. Euge serue bone: q: i modico fuisti fidelis: eris ptãtem hñs sup decez ciuitates. Et alter venit dicẽs. Dñe mna tua fecit quinq̃ mnas ⁊ huic ait. Et tu esto sup quiq̃ ciuitates. Et alter venit dicens Dñe ecce mna tua quam habui repositã in sudario. Timui enĩ te q: homo austerus es: tollis quod nõ posuisti: et metis qđ non seminasti. Dixit ei. De ore tuo te iudico serue neq̃. Sciebas q: ego hõ austerus suz: tollẽs quod non posui et metẽs qđ nõ seminaui. Et quare nõ dedisti pecuniã meã ad messem: et ego veniens cũ vsuris vtiq̃ exegissem illã. Et astãtibus dixit. Auferte ab illo mnã: ⁊ date illi q̃ decẽ mnas hz. Et dixerũt illi. Dñe decẽ mnas hz. Dico aũt vobis q: omni habenti dabit et abundabit ab eo autem qui non habet et quod habet auferetur ab eo.

¶ Postilla.

¶ Homo q̃dam nobilis abĳt in regionẽ ⁊c. Lu. xix. Ante initiũ illius euangelĳ scribit sanct⁹ lucas in eodẽ ca. q̃ xp̃s dixit. Venit filius hominis querere et saluũ facere qđ perierat. Tunc postmodũ sequit euangeliũ hodiernũ. Homo quidam nobi

lis] Lyr. i. iesus xp̄us hō natus scd̄m
carnē de semine dauid regis [abijt in
regionē longinquā] Ly. i. ad celū em
pireū per suā ascensionē [accipere re
gnū] sup ordines āgeloꝝ [et reuerti]
scꝫ in fine mūdi ad iudiciū. Tūc eniꝫ
oibus manifestabitur regnū ipsius.
[Uocatis aūt decem seruis suis] id ē
fidelibus vniuersis [dedit illis deceꝫ
mnas] Ly. vniuersitatē donoꝝ suoꝝ
diuersimode tamē: qꝛ dedit vnicuiqꝫ
plꝰ vel minꝰ scd̄ꝫ xp̄iani ꝟtutē [Et ait
ad illos: negociamini dū venio] Ly.
qꝛ tēpus meriti currit vsqꝫ in diē iudi
cij in quo tēpe deus dat dona sua ad
hoc ꝙ multiplicent̄ fructus bonoꝝ
operum [Ciues aūt eius oderāt eū]
Ly. ciues illi sunt iudei qui pro maio
ri parte in odium xp̄i sunt firmati [⁊
miserunt legationē post illum dicen
tes. Nolumꝰ hunc regnare sup nos]
quia post ascensionē xp̄i ad celos iu=
dei conati sunt destruere fideꝫ catho
licam ī qua incipit regnū xp̄i quod
complebitur et manifestabit̄ in fine
mundi [Et factū est vt rediret] scilicꝫ
ad gn̄alc iudiciū [iussit vocare seruos
suos quibus dedit pecuniā vt sciret
q̄ntum quisqꝫ esset negociatus] Ly. qꝛ
oportebit oēs apparere ante iudiceꝫ
ad reddendū de omibus acceptis ab
eo rationē Roma. xiiij. [Uenit aūt pri
mus dicens. Domine mna tua deceꝫ
mnas acquisiuit] Lyr. qꝛ tunc electi
de suis meritꝭ securi parati erūt asta=
re iudici [Et ait illi. Euge serue bone
qꝛ in modico fuisti fidel̄] Ly. qꝛ bona
temporalia ⁊ etiā spiritualia que ha
bentur ī vita presenti modica sunt re
spectu bonorum celestium: que expe
ctantur in futura vita [eris potestatē
habens super decem ciuitates] lyra.
id est gaudebis de fidelitate omniuꝫ
qui per doctrinam tuaꝫ vel exemplū
vite tue cōuersi sunt ad bonum [⁊ alt̄
venit dicens: domine mna tua] Hor.
id est gratia tua [fecit quinqꝫ mnas ⁊
huic ait: ⁊ tu esto super quinqꝫ ciuita
tes] Hor. i. super illos quos tua predi
catione vel exemplo tuo cōuertisti [sꝫ
tertius venit] Lyr. qꝛ licet mali refor=
mident venire ad cōspectum iudicis
tamen oportebit eos ibideꝫ represen
tari [dicens dn̄e ecce mna tua quam
habui repositam ī sudario] Ly. mna
reposita in sudario significat donum
dei a bonis operibus ociosuꝫ [timui
eniꝫ te] Ly. iste timor nō est nisi pusil=
lanimitas bene agendi [qꝛ hō austerꝰ
es] Ly. licet em̄ modo sit tēpus mise=
ricordie in iudicio tamen erit tempꝰ
rigoris ⁊ iusticie [tollis quod non po=
suisti: ⁊ metis quod nō seminasti] Ly.
quia a prelatis ecclesie nō solum req̄=
runtur bona in propria persona: sꝫ in
subditis eorum quos tenentur indu=
cere ad bonum [Dixit ei. De ore tuo
iudico te serue nequaꝫ] Hor. stultitia
magna est peccatum ꝓprium excusa
re [sciebas qꝛ ego hō austerus sum]
Glo. si me durum noueras: quare cō=
mendatum tibi timoreꝫ non incussit:
vt scires me diligentius quesiturum
[tollens quod nō posui et metens qđ
non seminaui] Hor. requirit enim de
us bona opera etiam ab eis quibꝰ nō
dedit gratiam operandi: nec tamen
deus hoc faciendo iniuste agit: quia
⁊ si illi non recipiunt ipse tamen para
tus fuit dare gratiam [⁊ quare nō de
disti pecuniā meaꝫ]. i. dona mea [ad
messem]. i. ad lucrum [⁊ ego veniēs]
scꝫ ad iudiciū ꝑtickare. i. ad mortē ho=
minis [cū vsuris exegissem eam] id ē
cuꝫ lucro [Et astantibus dixit] Hor. i.
angelis qui deo iudicanti semper as=
sistunt [Auferte ab eo mnā]. i. gratiā
[⁊ date illi qui decem mnas hꝫ] Glo.
Augetur em̄ gratia ī eo q̄ in ea labo=
rat. Autor compendij theologie veri
tatis li. iij. c. vij. sic dicit. Ne aūt aliqđ
bonū ꝑeat illa bōa oꝑa que quis pec=
cando mortificat alijs saluādis dabū
tur. Sicut qn̄ corꝑali morte quis mo=
ritur fratres ⁊ propinqui ī bonis suc=
cedunt. vn̄ Job. xxvij. c. Si cōportaue
rit quasi terra argentū: ⁊ sicut lutū p̄=
parauerit vestimēta ꝑparabit quidē

sed iustus vestietur illis: ⁊ argentum innocens diuidet[Et dixerunt ei] scꝫ angeli[Dñe habet decez mnas].q.d. satis habet[Dico autem vobis quia omni habenti] Hor. ⁊ illo bene vtenti [dabitur] scꝫ incrementuz eius quod habet[⁊ abūdabit] scꝫ in futuro: quia scđm apostolū: oculus non vidit nec auris audiuit: nec ī cor hominis ascē dit que preparauit deus diligentibꝰ se[ab eo autem qui nō habet] scilicet vsum doni collati: sicut ille piger seruus fuit[⁊ quod habet] id est ipsum donum[auferetur ab eo] Horra. dare habēti fuit misericordie: auferre nō habenti iusticie.

¶Aliud euangeliuz de confessoribus scđm Matheum xxv. capitulo.

In illo tempore. Dixit iesus discipulꝭ suis parabolam hanc. Homo quidam peregre proficiscēs vocauit seruos suos ⁊ tradidit illis bona sua. Et vni dedit qnqꝫ talēta: alij aūt duo: alij ꝟo vnū: vnicuiqꝫ secūdū propriam virtutem: et profectꝰ est statim. Abijt autem qui quinqꝫ talenta acceperat et operatus est in eis: et lucratus ē alia quinqꝫ. Similiter qui duo acceperat lucratus est alia duo. Qui autem vnum acceperat abijt et fodit in terram et abscondit pecuniam domini sui. Post multuz vero temporis venit dominus illorum seruoruz ⁊ posuit rationem cum eis. Et accedens qui quinqꝫ talenta acceperat obtulit alia quiqꝫ talēta dicēs. Dñe qnqꝫ talēta tradidisti mihi: ecce alia qnqꝫ superlucratꝰ sum. Ait illi dñs eiꝰ. Euge serue bone ⁊ fidelis: qꝛ sup pauca fuisti fidelis: supra multa te ꝯstituā: intra ī gaudiū dñi tui. Accessit aūt ⁊ q̄ duo talēta accepat: ⁊ ait. Duo talēta tradidisti mihi: ecce alia duo lucratꝰ sum. Ait illi dñs eius. Euge serue bone ⁊ fidel' qꝛ sup pauca fuisti fidelis supra multa te ꝯstituam intra in gaudium domini tui.

¶Postilla.

¶Homo quidaz peregre ꝓficiscēs ⁊c. Math. xxv. Hystoria huius euangelij locutus est dñs iesus xp̄s āno eiꝰ. xxxiij. xi. kal. aprilis. feria. iij. luna. xij. indictiōe. vi. Ante initiū illiꝰ euāgelij scribit sanctus matheus in eo. ca. ꝙ christus dixit discipulis suis. Uigilate qꝛ nescitis diem neqꝫ horaz Tunc statim sequitur euangeliū hodiernum[homo quidam peregre ꝓficiscēs] Lyr. Homo ille est iesus xp̄s qui quāuis scđm diuinitatem nō possit ꝓficisci de loco ad locum: quia sic ē vbiqꝫ sed tamen secundū humanam naturam peregre profectus est quando ascēdit in celum [vocauit seruos suos] Hor. educendo eos in esse nature: [⁊ tradidit illis bona sua] Ly. scilꝫ bona nature: bona gratie: bona ꝯsciētie ⁊ sapientie: bona potētie: bona opulentie. Et dicuntur talenta: qꝛ per bonum vsum talium potest quilibet sibi accipere celeste p̄miuz[vni dedit quinqꝫ talenta. alij duo. alij vero vnū vnicuiqꝫ secundum propriam virtutem: ⁊ profectus est statim] quia christus secundum humanitatem mutauit locum celum ascendēs[Abijt aūt q̄ quiqꝫ talēta acceperat: ⁊ lucratus ē

alia quinq̄] Ly. qꝛ iſta talenta multiplicauit bñ vtendo ꝑdictis donis ad ſui perfectionē ⁊ ꝓximi edificationē [Similiter qui duo talēta acceperat] .i. aliqua ex ꝑdictis donis [lucratus eſt alia duo] Hor. ⁊ attenditur illud lucrum in merito quo ad ſe ⁊ in edificatione quo ad ꝓximum. ⁊ ſic duplicat̄ bonū acceptū [Qui aūt vnū acceperat abijt ⁊ fodit in terrā: ⁊ abſcondit pecuniā dñi ſui] Ly. ille abſcondit in terra qui ꝑdictis donis vtitur ad mūdi gloriā et tēporale lucrū ſeu queſtū [Poſt multū vero tp̄is) Ly. qꝛ longū tempus eſt ab aſcenſione xp̄i ad celū vſq̄ ad aduentum eius ad iudicium [Venit domin⁹] Hor. ꝑ ſeipſum non pervicariū [ſeruoꝝ illoꝝ] q̄bus bona ſua cōmiſit [⁊ poſuit rationez cū eis] vt ptz Luce. xvi. Redde rationem villicationis tue. Ly. qꝛ tunc diſtricte exiget rationem de bonis ab eo collatis [Et accedēs qui quinq̄ talenta acceperat obtulit alia q̄nq̄ talenta: dicēs. Dñe quinq̄ talēta tradidiſti mihi: ecce alia quinq̄ ſuꝑlucrat⁹ ſum] Hor. i. m̄ltiplicata ſunt merita ex gratia tua ⁊ vſu liberi arbitrij [Euge ſerue bone et fidelis] querens in ſuis actibus dñi gloriam ⁊ nō ꝓpriā laudem [quia ſuper pauca fuiſti fidelis] Lyꝛ. om̄ia bona in hac vita homini collata pauca ſunt reſpectu bonoꝝ glorie [ſupra multa te cōſtituā] qꝛ in celo ꝯfert homi bonū infinitum [intra in gaudiū dñi tui] Hor. vt ſit ex oī parte gaudiū. ſurſum ex viſione dei. deorſum ex cōſideratiōe inferni. interi⁹ ex gloria cōſcientie. exteri⁹ ex decore oīs creature [acceſſit autem ⁊ qui duo talēta acceperat: ⁊ ait. Domīe duo talenta tradidiſti mihi: ecce alia duo lucrat⁹ ſū] Hor. duplicando bona ſcȝ bonū ſapiētie a me diffundendo in proximū per verbū ꝑdicatōnis: a me diffundendo in ꝓximum per exemplum edificationis [Ait illi dñs ieſus. Euge ſue bone fidel̄. qꝛ ſuꝑ pauca fuiſti fidel̄ ſupra multa te ꝯſtituam intra in gaudium dñi tui] De q̄ dicit Ber. in lib. de ꝯſideratiōe. Qual̄ putas tūc erit ſplēdor aīaꝝ: qñ ſolis ſplendorez habebit lux corporū. nulla eñi ibi triſticia: nulla anguſtia: nullus dolor: nullus timor. nullus ibi labor: nulla mors ſȝ ꝑpetua ſanitas ſemper ꝑſeuerabit.

Aliud euāgeliū de ꝯfeſſoribus ſecundum Matheum xxiiij. cap̄.

In illo tp̄e. Dixit ieſus diſcipul̄ ſuis Vigilate: qꝛ neſcitis q̄ hora dñs veſter venturus ſit Illud aūt ſcitote qm̄ ſi ſciret paterfamilias qua hora fur venturus eſſet vigilaret vtiq̄ ⁊ nō ſineret ꝑfodi domum ſuam Ideo ⁊ vos eſtote parati: qꝛ neſcitis qua hora filius hominis vētur⁹ eſt. Quiſ putas eſt fidelis ſeru⁹ ⁊ prudens quem conſtituit dñs ſuper familiam ſuaȝ vt det illis cibum in tempore. Beat⁹ ille ſeruus: quem cū venerit dñs ei⁹ īuenerit ſic faciētez. Amē dico vobis: ſuper omnia bona ſua conſtituet eum.

Poſtilla.

Vigilate qꝛ neſcitis qua ⁊c. Math. xxiiij. Hec verba ſancti euāgelij locutus eſt dominus ieſus xp̄s anno ei⁹. xxxiij. xi. kal̄. aplis feria. iiij. luna. xij. inditōne. vi. Ante initiuȝ illius euāgelij ſcribit ſanct⁹ Mathe⁹ in eo. ca. Celū ⁊ terra trāſibūt: verba aūt mea nō trāſibūt. Tūc ſequit̄ euāgeliū hodiernū [Vigilate: qꝛ neſcitis qua hora dñs veſter vēturus ſit] Hor. ſcȝ ad mortem cuiuſlibet hoīs vt ptȝ Eccle. x. Neſcit hō finē ſuū ⁊c. [Hoc aūt ſcitote: quoniā ſi ſciret paterfami

lias qua hora fur veniret] Hor. id est mors que fur dicitur ꝑpter improuisum aduentū vt patet Apoc. iij. Ueniam tibi tanq̄ fur[vigilaret vtiq̄] ne i peccato mortali moriatur: q: mors peccatoꝝ pessima[ꝛ nō sineret perfodi domum suam] Hor. i. cum violētia animā a corpore retrahi: sed spōte exire. vñ Criso. Quādo aie peccatrices in corpore quasi in proprio domicilio delectantur: veniens cū sententia dei angelus mortis ꝑfodit corpus ꝛ aiaꝫ violēter auellit. Anime autem iuste que quasi in exilio ibi sunt veniente sentētia nō ꝑfodiunt: sed reuertunt gaudentes[Jdeoq̄ et vos estote parati] scilꝫ sine macula cordis[q: qua hora nō putatis filius hoīs vēturus est] Horra. scꝫ ad iudiciū particulare in morte[q̄s putas est fidelis seruus ꝛ prudēs: quem ꝯstituit dominus super familā suā] scꝫ in officiū sui susceptione[vt det illis cibuꝫ in tempore] Hor. triplicē cibum. verbi: exempli: ꝛ temporalis subsidij: vel scd̄m lyra. vt det illis cibum in tempore id est auxilium ad quod quilibet tenet. Unde Eccle. xvij. Cuilibet mādauit deus de ꝓximo suo[beatus ille seruꝰ queꝫ cum venerit dn̄s eiꝰ] Ly. querens in morte rationeꝫ sui seruitij[inuenerit sic facientem] Lyra. in actibus charitatis se exercentem: quia per talia meretur eternam beatitudinem. [Amen dico vobis: super omnia bona sua constituet eum] quia beatitudo est status omniū bonorum aggregatione perfectus: vt dicitur in li. de cōso. philosophie. Horra. Bona p̄sentia sunt particularia ꝛ imperfecta sed bona celestia sunt bona ꝯmunia ꝛ ꝑfecta. Nūc enī ex parte cognoscimꝰ: ex parte diligimus: sꝫ tunc in futuro perfecte ꝛ cetera.

Expliciūt euangelia de ꝯfessoribꝰ.

¶ Incipiunt euāgelia de virginibus secundum Matheum. xiij. capitulo

In illo tp̄e. Dixit iesus discipulꝭ suis parabolam hāc. Simile est regnū celorum thesauro abscondito in agro quem qui inuenit homo abscondit: ꝛ pre gaudio illiꝰ vadit ꝛ vēdit vniuersa q̄ habet ꝛ emit agrumillum. Iterum simile est regnuꝫ celorū homini negociatori q̄renti bonas margaritas: inuenta autem vna ꝑciosa margarita abijt ꝛ vēdidit vniuersa que hꝫ ꝛ emit eam. Iteruꝫ simile est regnū celoꝝ sagene misse in mare ꝛ ex oi genere pisciū cōgregāti quaꝫ cū impleta esset: educentes ꝛ secus littus sedentes elegerunt bonos in vasa sua: malos autem foras miserunt. Sic erit in ꝯsummatione seculi. Exibūt angeli ꝛ separabūt malos de medio iustorum et mittent eos in caminum ignis. Ibi erit fletus et stridor dētium. Intellexistis hec omnia. Dicunt ei. Etiaꝫ. ait illis. Ideo omnis scriba doctus in regno celorum similis est homini patrifamilias qui profert de thesauro suo noua et vetera.

¶ Postilla.

¶ Simile est regnum celorū Math. xiij. Hystoria huius euāgelij facta est in apuli āno christi. xxxiij. īdictione. vi. Ante initium illius euangelij scribit sanctus matheus in eod ca. q̄ christus dixit Iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum. Tūc

postmodū sequitur euangeliū hodiernū [Simile est regnū celoꝝ thesauro abscondito in agro] Hor. ad laudē virginū exponit parabola ista. Sic thesaurus in agro est virginitas in carne. ij. Corinth. iiij. habemus thesaurū istum in vasis fictilibus. Unde Augusti. Facite quod potestis ne virginitatis bonum a vobis pereat: cui facē non potestis vt redeat. Uel scḋz Grego. Thesaurus est celestis regni desideriū [quem q̄ inuenit homo abscōdit et pre gaudio illi⁹ vadit] Hor. pedibus mentis ipm̄ affectando. s. [ꝛ vendit vniuersa que hꝫ] scꝫ tpalia cōtemnēdo: vt patet Math. xix. Si vis perfectus esse vade et vende oīa que habes et da pauperib⁹ [et emit agrū illum] Hor. totaliter celestibus inhiādo. [Iterū simile ē regnū celoꝝ homi negaciatori querenti bonas margaritas] id ē dulcedinē vite celestis [Inuenta autē vna preciosa margarita] Hor. id est xp̄o: ꝛ scḋm hoc xp̄s dicit margarita. Sicut enim nascit margarita ex rore celesti cōcha maris se aperiēte, sic xp̄us virtute spiritussancti in maria consentiente. Isa. xv. Rorate celi desup et nubes pluant iustū aperiatur terra ꝛ germinet saluatorē [abijt ꝛ vendidit omnia que habuit] Hor. p conceptū terrenorū: ad phi. iij Omnia arbitror vt stercora vt xp̄ꝫ lucrifaciā [et emit] per conatū ꝛ desiderium eternoꝝ: vt pꝫ philip. i. desideriū habēs dissolui et esse cum xp̄o [Iterū simile est regnū celoꝝ] Ly. id est stat⁹ ecclesie militantis [sagene misse ī mare] Hor. id est doctrine diuulgate in mundum [et ex omni genere pisciū] Hor. id est hominum [congreganti] scꝫ bonorū et malorum: pauperuꝫ et diuitum iuuenum et senum [quam cum impleta esset] Hor. quod erit in fine seculi: quādo implebit numer⁹ electoꝝ [et educentes ꝛ secus litt⁹ sedentes elegerunt bonos in vasa sua: malos aūt foras miserunt. Sic erit ī consummatione seculi] Ly. sicut enī nō distinguunt boni pisces a malis q̄diu sagena ē intra aquā: sic ī ecclia admixti sunt mali cū bonis: sed ī fine mūdi sagena trahet ad litt⁹ p aptuꝫ iudiciū. q: tunc erunt manifesta abscondita cordiū. ꝛ tūc scꝫ ī iudicio [exibunt angeli et separabunt malos de medio iustoꝝ: et mittent eos in caminum ignis. ibi erit flet⁹ et stridor dentium] fletus. s. ꝓpter ardorē. ꝛ stridor dentiū ꝓpter frig⁹ [Intellexistis hec oīa] Ly. q. d. ad vos ꝑtinet ītelligere qui alios debetis docere viā salutis. [Dicunt ei etiā. Ait illis. Ideo omīs scriba] vn̄ Aug. Apostoli sunt scribe et notarij xp̄i: verbum dei signantes in tabulis cordis [doctus]. i. litterat⁹ ꝛ a deo inspiratus [in regno celoruꝫ] id ē in ecclia militante [similis est homini patrifamilias] Ly. quia sicut paterfamilias habet pascere filios pane corporali sic iste paruulos; in fide pane spirituali [q̄ ꝓfert de thesauro suo] Ly. i. de sciētia ī corde abscōdita [noua ꝛ vetera] id est auctoritates et processus veteris et noui testamenti.

¶ Aliud euāgeliū de virginibus ſm Matheum. xxv.

In il. tē. Dixit iesus discipu. su. parabolā hāc. Sile ē regnū celorū decē virginib⁹: q̄ accipiētes lāpades suas exierūt obuiā spōso et spōse. Quinqꝫ aūt ex eis erāt fatue: et quinqꝫ prudentes. Sꝫ quinqꝫ fatue acceptis lāpadibus non sumpserūt oleū secum. Prudentes vero acceperūt oleū in vasis suis cū lampadibus Moram aūt faciente sponso dormitauerūt oēs et dormierunt. Media aūt nocte clamor factus est. Ecce spōsus

venit: exite obuiam ei. Tūc
surrexerūt oēs virgines ille
et ornauerūt lāpades suas.
Fatue aūt sapientibus dixe
runt. Date nobis de oleo ve
stro: qꝛ lāpades nostre extin
guūt. Rūderūt prudētes di
centes. Ne forte nō sufficiat
nobis ⁊ vobis ite potius ad
vendentes et emite vobis.
Dum aūt irent emere venit
spōsus ⁊ q̄ pate erāt intraue
rūt cū eo ad nuptias: ⁊ clau-
sa ē ianua. Nouissime veniūt
et relique virgines dicētes.
Dn̄e domīe aperi nobis. At
ille rn̄dens ait. Amē dico vo
bis: nescio vos. Uigilate ita
qꝫ: qꝛ nescitis diē neqꝫ horā.

¶ Postilla.

¶ Simile est regnū celorum
decem ⁊c. Math. xxv. Hystoria huius
euang. facta est anno xp̄i. xxxiij. xi. kal
len. aprilis feria tertia luna. xij. īditio
ne. vi. Añ initiū illius euangelij scri-
bit sanctus matheus in. xxiiij. ca. Si
eni malus seruus dixerit ī corde suo:
morā facit dn̄s meᵘ venire ⁊ ceperit
pcutere cōseruos suos māducet aūt
et bibat cū ebrijs. Ueniet dn̄s serui il
lius in die qua non sperat: hora qua
ignorat et diuidet euꝫ scꝫ separando
aīam a corpore in morte ipsius: p̄teꝗ
eius ponet cum ypocritis id est cum
falsis christianis separando eū a bea
tis et coniūgendo ip̄m cum damna-
tis: ibi erit fletᵘ ⁊ stridor dentiū. Tūc
statim sequitur euāg. hodier. Simile
est regnū celoꝝ decem virginibᵘ Ly.
id est ecclesia militans q̄ntum ad statū
contemplatiuū [decem virginibus]
id est contemplatiuis. Ly. virginitas
eni significat vitam contēplatiuā: qꝛ
sicut castitas eleuat mentem a carna
libus et disponit intellectū ad contē-
plationē veritatis. sic ecōtrario luxu-
ria deprimit mentē et causat habitu
dinē intellectus: sic reddit hoiem be-
stialem ꝑpter quod dr̄ in Ethi. Uita
voluptuosa vocat̄ vita pecudū [q̄ ac-
cipiētes lāpades suas] Hor. acceptio
lampadū est ostēsio operū: vt sint alijs
in exemplū [exierūt obuiā sponso]. i.
xp̄o [et sponse]. i. ecclesie [Quinqꝫ aūt
ex eis erant fatue ⁊ q̄nqꝫ prudentes]
Ly. virgines eni prudētes sunt ꝯtem
platiui seu religiosi q̄ opera sua bōa
ad finem debitū ordinant. s. principa
liter ad gloriā dei ⁊ ad salutē ꝓpriaꝫ
et ad edificationē ꝓximi. Econtrario
fatue virgines dicuntur q̄ ꝓpriā glo
riam et fauorē hoim querunt in suis
bonis operibus: ⁊ merito dicūtur fa-
tue virgines: quia bona opa sua per
dunt ꝑpter defectum intentionis re-
cte [sed quinqꝫ fatue acceptis lāpadi
bus] Hor. i. operibus de genere bono
rum [non sumpserunt oleuꝫ secum]
ī quo signat̄ charitas. Sicut eī oleū
natat super omnes liquores: sic cha-
ritas super omnes virtutes [Prudē
tes vero sumpserunt oleū secū in va
sis suis] id est charitatē [cū lāpadibᵘ]
id est cum operibus suis. q. d. ex cha-
ritate pfecerūt opera sua bona [Mo
ram autem faciente sponso dormita
uerunt omnes ⁊ dormierunt] Mora
ista est decursus temporis ab ascen
sione xp̄i vsqꝫ ad diem iudicij. quod
tēpus ꝑpter longitudinē vocat̄ mora
Ita eni durauit p mille quadringen
tos et nonagintasex annos. ⁊ residuū
est nobis incertū. In hoc aūt tp̄is in-
teruallo moriunt̄ omēs hoies tā bo-
ni q̄ꝫ mali. que q̄dem mors designat̄
hic per dormitionem: quia ita facile
excitabuntur a morte per christuꝫ ad
iudiciū venientem sicut homo exci-
tat alium hoiem dormientē [Media
aūt nocte] Ly. non intelligitur p hoc
q̄ iudicium extremuꝫ sit celebrandū
de nocte: sꝫ de die sicut dicit apostolus
i. Corinth. iij. Dies dn̄i declarabit ⁊c.

Sed quia temp⁹ iudicij est nobis oc-
cultum. ideo hic signat per mediam
noctē. quia illa que fiunt media no-
cte sunt hominibus occulta [clamor
factus est] Ly. i. vox xpi vel angelorum
ad vocandū mortuos ad iudiciū [tūc
surrexerunt omēs virgines ille] Ly.
quia omēs resurgent boni et mali vt
appareant in iudicio xpi [et ornauerūt
lampades suas] Hor. i. apud se cogi-
tauerūt opera sua pro quibus remu-
nerationē expectabant: vn̄ Grego.
Ornant lampades: quia apud se sua
opera numerant pro quibus eternā
beatitudinē recipere sperauerūt [Fa-
tue aūt] scz virgines [sapientibus di-
xerunt. Date nobis de oleo vestro: q̄r
lampades nostre extinguuntur] Ly.
ista petitio vana est responsio negati-
ua signans q̄ nullus poterit ad aliū
q̄tumcunq̄ iustū recurrere pro auxi-
lio nec aliquis q̄tumcunq̄ iustus po-
terit alium iuuare. sz sibi soli sufficiet
iustitia sua. Unde Hiero. In futuro
vnusquisq̄ pro operibus suis merce-
dem accipiet. Nec possunt in die iudi-
cij aliorum virtutes aliorū vitia sub-
leuare. Et hoc est quod subditur [ne
forte non sufficiat nobis et vobis. ite
potius ad vendentes et emite vobis]
Unde Ambro. Uendunt oleum qui
adulando animas in errorem mittunt.
De quo dicit in ps. cxl. Oleum autē
peccatoris nō impinguet caput meū
rc. [Dum autem irent emere venit
sponsus] Lyr. christus ad remunera-
tionem bonorum [et que parate erāt]
Ly. per bona opera i charitate facta
[intrauerunt cum eo ad nuptias] id
est ad celestem gloriam [et clausa est
ianua] Hor. ianua iquit misericordie
ad indulgendum: que mō omnibus
aperitur. Janua glorie ad intrādum
que modo oībus penitētibus reserat
[Nouissime]. i. nimis tarde [veniunt
et relique virgines dicentes. Domi-
ne dn̄e aperi nobis] ly. per hoc q̄ vo-
cant eū dn̄m significat q̄ crediderūt
in xpm. Sed quid prodest ore inuoca-
re si opere neges [At ille respondēs
ait. Amē dico vobis: nescio vos] Ly.
scz noticia approbationis qua soli ele-
cti a deo cognoscunt [Uigilate itaq̄]
Hor. scz anteq̄ veniat sponsus [quia
nescitis diem neq̄ horam] scz mortis
vestre.

¶ In festo corporis xpi euā-
geliū scdm Johannē. vi.

In illo tempe. Dixit
iesus turbis iudeorum
Ego sū panis viu⁹
qui de celo descēdit. Si quis
manducauerit ex hoc pane
viuet ineternum. Et panis
quem ego dabo caro mea est
pro mundi vita. Litigabant
ergo iudei adinuicem dicen-
tes. Quomodo pōt hic dare
nobis carnem suam ad man-
candum? Dixit ergo eis ie-
sus. Amen amen dico vobis
nisi manducaueritis carnem
filij hominis et biberitis ei⁹
sanguinem non habebitis vi-
tam in vobis. Qui mandu-
cat meam carnē et bibit me-
um sanguinem habet vitam
eternam et ego resuscitabo
eum in nouissimo die.

¶ Postilla.

¶ Ego sū panis viuus q̄ de
celo descendit rc. Johan. vi. Hec ver-
ba sancti euangelij de seipso locutus
est dominus iesus christus anno ei⁹
xxxij. xvi. kalē. maij. feria tertia. luna
xxiiij. indictione. v. Ante initium illi⁹
euāgelij scribit sctūs iohānes in eo.
capitulo q̄ iudei murmurabant de
illo q̄ christus dixit. Ego sum panis
viuus qui de celo descendit. et dice-
bāt. Nōne hic eñ iesus filius ioseph

cuiꝰ nos nouimꝰ prẽz ꝛ matrẽ. Quõ ergo dicit hic qꝛ de celo descẽdit. Rñ dit eis iesus et dixit. Nolite murmurare ĩuicẽ nemo pt venire ad me: nisi pater q̃ misit me traxerit illuz. Tunc postmodũ seqtur euã. hoð. [Ego suz panis viuꝰ] Tho. viuificãs comedentem. Iste enĩ cibus siue panis in mãducantẽ nõ ꝯuertit: sꝫ eũ ĩ se ꝯuertit sicut dictũ est a beato aug. Nec tu me mutabis ĩ te sicut cibũ carnis tue sꝫ tu mutaberis ĩ me [q̃ de celo descendit] Tho. vt essem panis hoĩm q̃ erã panis angeloꝝ. vñ in. ꝑs. lvij. Panez angeloꝝ mãducauit hõ [Si q̃s mãducauerit ex hoc pane viuet ĩeternuz] in pñti ꝑ gratiã ꝛ in futuro per gl̃iaz [et panis quẽ ego dabo caro mea est ꝓ mũdi vita] Tho. bñ dicit ꝓ mundi vita: qꝛ vtilitas huius sacramenti est non solũ ĩpius sumẽtis et celebrãtis sꝫ cõmunis totius ecclesie: qð nõ ꝯtingit in aliȷ̃s sacramẽtis: nã baptismus solũ ꝓdest suscipiẽti: eucharistia vero non solũ celebrãti: sꝫ etiã oĩbus pro q̃bus orat et q̃ sunt de corpore ecclesie siue sint viui siue defuncti. Et rõ est: qꝛ in aliȷ̃s sacramẽtis cõtinet virtꝰ et efficatia verbi ĩcarnati. h aũt ꝯtinet ĩpe xp̃s fons et plenitudo sanctitatis et ideo plus oñdit se virtus eiꝰ [Litigabant ergo iudei adinuicẽ dicentes Quõ põt hic nobis dare carnẽ suam ad mãducandũ] Tho. litigatio erat de hoc ꝙ carnẽ suã panẽ dixerat. Intelligebant enĩ ꝙ caro sit dẽtibus lacerãda. ꝛ ideo reputabant hoc ĩpossibile et incõueniẽs [Dixit ergo eis iesus. Amẽ amẽ dico vobis: nisi mãducaueritis carnẽ filȷ̃ hoĩs] Ly. Sicut enĩ in vita corꝑali cibꝰ est necessariꝰ ad vitã cõseruandã: ita in vita sp̃uali hoc sacramentũ est necessariuz: qꝛ est vite sp̃ualis conseruatiuũ: qꝛ sicut baptismꝰ est q̃dam regeneratio sp̃ualis ita eucharistia ẽ quedã sp̃ualis nutritio [ꝛ biberitis eius sanguinem non habebitis vitam in vobis] Lyr. non est intelligendum ꝙ hoc sacramentum sub vtraqꝫ specie fidelibus sit exhibendum: sꝫ tantum hoc modo a sacerdotibus est sumendũ. lꝫ enĩ in primitiua eccl̃ia ꝑpl̃s sub vtraqꝫ specie cõmunicarꝫ: tñ postmodũ ꝓuide ordinatũ est vt ꝑplus non cõmunicet sub sp̃e vini ꝓpter periculum effusionis Et etiã qꝛ scðm beatũ Tho. de aquino in. iiij. di. x. ꝓpter naturalẽ cõcomitãtiam sub vtraqꝫ sp̃e. s. panis ꝛ vini est totus xp̃s. Ergo q̃ cõmunicat corpori cõicat ꝛ sanguini: cũ sub vtraqꝫ sp̃e totus xp̃s continet. s. scðm corpꝰ aiãz ꝛ deitatẽ [Qui manducat meã carnez et bibit meũ sanguinẽ] supple digne [habet vitã eternã] quia hꝫ deũ inhabitantez: qui est vita eterna [ꝛ ego resuscitabo eũ in nouissimo die] Tho. q̃tum ad gloriã corꝑis.

¶ Sequitur euãgeliũ ꝓ defũctis quod legitur presente funere aut ĩ depositõe defũctorum ſm Johãnem. xi. ca.

In illo tẽpore. Dixit martha ad iesũ. Domine si fuisses hic frater meus non fuisset mortuꝰ: sed et nũc scio qꝛ quecũqꝫ poposceris a deo dabit tibi deꝰ Dixit ei iesus. Resurget frater tuus. Dixit ei martha. Scio qꝛ resurget in resurrectione in nouissimo die. Dixit ei iesus. Ego sũ resurrectio et vita: qui credit in me etiã si mortuus fuerit viuet: et oĩs qui viuit ꝛ credit ĩ me nõ morietur ĩeternũ. Credis hoc. Ait illi. Utiqꝫ dñe: ego credidi qꝛ tu es xp̃us filiꝰ dei viui qui in hunc mundum venisti.

Postilla.

¶ Dixit martha ad iesũ. dñe

si fuisses hic. Joh. xi. Hystoria huius euãg. facta ẽ anno xp̄i. xxxiij. v. ydus martij. feria. vi. luna. i. inditõe. v. Añ initiũ illi⁹ euãge. scribit sanct⁹ iohã= nes i eo. c. ꝙ xp̄s dixit discipulis suis Lazar⁹ mortu⁹ ẽ: ⁊ gaudeo ꝓpṫ vos vt credatis qꝛ non erã ibi sꝫ eam⁹ ad eũ. Uenit itaq; ies⁹ ⁊ iuenit eũ q̃ttuor dies in monumento hñtez. Tũc seq̇ṫ euã. illõ [Dixit martha ad iesũ. Dñe si fuisses hic fraṫ me⁹ nõ fuisset mor tuus] Tho. q. d. Tu es fons vite ergo mors nõ habuisset locuꝫ in p̄ñtia tua [sꝫ ⁊ nunc scio] lꝫ frater meus sit mor tuus et sepult⁹: fide certa teneo [qꝛ q̃ cũq; poposceris a deo dabit tibi de⁹] q. d. poteras repellendo mortẽ vitam ꝯseruare: potes ⁊ vitã ꝑditã restaura re. vñ Aug. Nõ dixit: rogo te vt resu scites frẽm meũ. non eni scìebat si re surgere fratri suo vtile erat [Dixit ei iesus. Resurget frater tuus] Ly. sꝫ il la intellexit hoc de resurrectione fu= tura in fine mũdi. ideo seq̇ṫ [Dixit ei martha. Scio qꝛ resurget in resurre ctione i nouissimo die] Tho. q. d. scio resurrectionẽ generalẽ oĩm hoĩm fu turã et nescio vtrũ de illa generali lo queris vł de speciali fratris mei. scie bat autem de doctrina xp̄i: qꝛ scd̄m Crisost. A christo de illa generali re surrectione audiuit. vel etiã qꝛ ex scri pturis legis ⁊ ꝓphetarũ de illa gñali resurrectione edocta fuerat [Dicit ei iesus. Ego sum resurrectio et vita] id est cã resurrectiõis q̃tum ad corp⁹ et vita q̃tum ad aĩam [Qui credit i me] q̇ sum vita [etiã si mortu⁹ fuerit] p pctm̄ in aĩa [viuet] scꝫ vita grẽ i p̄ñ ti [⁊ omnis qui viuit ⁊ credit i me nõ morietur in eternuꝫ] Tho. ⁊ si moriaṫ morte corpis q̃ est mors gehẽne [Cre dis hoc] Aug. christus sciẽs fidẽ ipi⁹ confessionez eius requirit. et hoc ad meritum salutis Roma. x. Corde cre ditur ad iustitiam: ore autem confes= sio fit ad salutem. [Ait illi vtiq; dñe] supple omnia credo [ego credidi qꝛ tu es xp̄us filius dei viui] Ly. scꝫ na= tur alis [qui in hunc mundum veni= sti] scꝫ per carnis assumptionem.

¶ Aliud euãgeliũ pro defun ctis secũdũ Johãnẽ. v.

In illo tpe. Dixit ie= sus discipulis suis. Amẽ amẽ dico vobis quia venit hora et nũc est qñ mortui audient vocẽ filii dei et qui audierit viuẽt. Sicut eñ pater habet vitã in semet ipso sic dedit et filio vitã ha= bere in semetipso. Et ptãtez dedit ei iudiciũ facere: qꝛ fili us hoĩs est. Nolite mirari hoc: qꝛ venit hora i qua oĩs qui i monumentis sunt audi= ent vocẽ eius: et procedent q̇ bona fecerunt in resurrectio neꝫ vite. Qui vero mala ege runt i resurrectionez iudicii.

Postilla.

¶ Amen amẽ dico vobis: qꝛ venit ⁊c. Joh. v. Hec et sequẽtia euã gelia iuxta hystorias suas dicta sunt a dño iesu xp̄o ãno ei⁹. xxxij. xvij. kaḱ. Maij. feria. iij. luna. xxiiij. inditiõe. v. Ante initiũ illi⁹ euãgelij scribit san= ctus iohannes in eodẽ ca. ꝙ ipse pa= ter diligit filiũ. ⁊ omnia demõstrat ei que ipse facit. ⁊ maiora his demõstra bit ei oꝑa ⁊ vos miramini pre magni tudine. q. d. vos miramini ꝙ sanaui paraliticũ qui habuit. xxxviij. annos in infirmitate sua. sꝫ maiora faciam: quia suscitabo mortuos. Tunc post= modum sequitur euangeliũ hodier= num [Amẽ amẽ dico vobis: quia ve nit hora] scꝫ in fine mundi [et nũc ẽ] scꝫ etiam in presenti [quando mortui audient vocem filij dei] Ly. qꝛ ad vo cem filij aliqui in p̄ñti sunt resuscita ti: vt filius vidue. vt patꝫ Math. ix. et

etiam lazarus: vt pz Johã.xi. Sed in futuro ꝛ in fine mundi omnes resurgent et transibunt de morte ad vitam Unde apostolus.i. Corinthi.xv. Oēs quidē resurgemus [Sicut enī pater habet vitam in semetipso] Hor. scilz per essentiam [sic dedit et filio vitam habere in semetipso] per essentiam. ꝛ in hoc xp̄us ostendit equalitatez sui cum patre [et potestatē dedit ei iudicium facere] scz inq̄tuz homo [quia filius hominis est] ly. scz ab omnib⁹ visibilis ī iudicio bonis ꝛ malis [Nolite mirari hoc. q: venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient vocem eius] hoc fit in generali resurrectione omniuz hoīm quando omnes resurgent ad vocem eius id ē ad imperium eius. Uñ ps. lxvij. Dabit enim voci sue vocem virtutis [et p̄cedent qui i bona fecerunt in resurrectionem vite] ly. hoc additur ad denotandū q̄ fides sine operib⁹ nō sufficit ad salutem [Qui vero mala egerunt] Tho. i. mala acta per penitentiam non emendauerunt [in resurrectionem iudicij]. i. in eternā dānationem: vt patz Math. xv. Ibunt hi in supplicium eternum: iusti autem in vitam eternam.

¶ Aliud euāgeliū pro defunctis s̄m Johannem. v.

In illo tempore. Dixit iesus discipul' suis et turbis iudeorū Sicut enī pater suscitat mortuos et viuificat: et fili⁹ quos vult viuificat. Neqz enim pater iudicat quemq̄z: sed omne iudiciuz dedit filio: vt omnes honorificent filium sicut honorificāt patrem. Qui nō honorificat filium non honorificat patrem qui misit illū. Amē dico vobis: q: q̄ verbū meuz audit et credit ei q̄ me misit habet vitam eternam. et in iudicium non venit: sed transit a morte in vitam.

Postilla.

¶ Sicut enim pater suscitat mortuos ꝛc. Johā. xv. Ante initium huius euāgelij scribit sanctus iohānes in eodem cap̄. q̄ Jesus sanauit quendam infirmū qui habuit. xxxviij annos infirmitate sua propterea sequebantur eum iudei quia hec faciebat. Jesus aūt rn̄dit. Pater meus vsq̄ modo opatur et ego operor. Propterea ergo magis querebant eū iudei interficere quia non solum soluebat sabbatum sed et patrem suum dicebat deum: equalem se faciens deo. Tunc postmodū sequitur euangeliū illud [Sicut enim pater suscitat mortuos et viuificat] Ly. quod est diuine virtutis [sic et filius quos vult viuificat] scz per potentiā ei equalez. vnde i. Regum. ij. Dominus mortificat et viuificat ꝛc. Item Deute. xxxij. Ego occidam ꝛ ego viuere faciam [Neqz enim pater iudicat quēq̄] Ly. s. seorsum a filio cum sit eorum vna operatio [sed omē iudicium dedit filio] vt pz Act. x. Ipse est qui constitutus est a deo iudex viuorum et mortuorum [vt omnes honorificent filiū sicut honorificant patrem] Tho. sicut enim pater et filius sunt equales in auctoritate et potestate: sic debēt esse equales in gloria et honore [Qui non honorificat filium: non honorificat patrez qui misit illum] Hor. Ratio quare pater vult filiū honorari: quia honor filij est honor patris et econuerso [Amē amē dico vobis: quia qui verbum meum audit et credit ei qui me misit] Ly. fide formata [habet vitam eternam] Ly. scz causaliter: quia habet gratiam que facit eum dignum vita eterna [et in iudicium nō venit] scilicet condēnationis [sed transit a

morte] Forr. id ē de presenti vita que mors est [in vitam] Ly. quia oportet soluere debitum nature vt veniat ad vitam glorie.

¶ Aliud euangelium pro defunctis secundum Johannē vi. ca.

In illo tēpore. Dixit iesus discipulis suis Omne quod dat mihi pater ad me veniet: et eum qui venit ad me non eijciam foras: qr descēdi de celo non vt faciam voluntatem meā: sed voluntatem eius qui misit me. Hec est enim voluntas eius qui misit me patris: vt omne quod dedit mihi non perdam ex eo: sed resuscitem illud in nouissimo die. Hec ē autem voluntas patris mei qui me misit: vt omis qui videt filium et credit in eum habeat vitam eternam: et ego resuscitabo eum ī nouissimo die.

¶ Postilla.

¶ Omne quod dat mihi pater ad me veniet etc. Johan. vi. Ante initium illius euangelij dixit iesus discipulis suis. Ego sum panis vite: qui venit ad me non esuriet: et q̄ credit in me non sitiet vnq̄. Tunc sequitur euangelium illud [Omne quod dat mihi pater ad me veniet] per fidem formatam. Nam fides est fundamentum omnium meritorum [et eum qui venit ad me] Tho. id est ad fidem et gratiam meriti [non eijciam foras] id est nunq̄ subtraham ei gratiam nec amicitiam ab ipo diuidam dummodo ipse per peccatum gratiā meam non expellat [quia descēdi de celo] id est naturam humanā assumpsi [non vt faciam voluntatē meam: sed voluntatem eius qui misit me] Tho. Ecce per omnia voluntatē humanā subiecit volūtati diuine. Mat. xxvi. Non mea voluntas: sed tua fiat [Hec est autem voluntas eius q̄ misit me patris: vt omne quod dedit mihi non perdam ex eo] Ly. quia et si talis predestinatus aliquando cadit in peccatum mortale: finaliter tamē resurget. Unde Ambrosi⁹. Certus sum q̄ deus nullum electorum suorum cadere permitteret: si eum meliorem a casu suo resurrecturū non sensisset. [sed resuscitē illud in nouissimo die] Tho. scz de morte ad gloriosam vitā [Hec est autem voluntas patris mei qui me misit: vt omis qui videt filiū] Tho. sic passibilem et mortalem et cū hoc miracula facientem [et credit in eum] id est adheret ei sicut vni vero deo per miracula ductus ad fidem [habeat vitam eternam] Ly. si perseueret quod est infallibiliter verū in predestinatis de quib⁹ christus hic loquit̄ [et ego resuscitabo eum ī nouissimo die] quo ad corpus vt simul gaudeat in corpore et anima.

¶ Postilla euangeliorum dominicalium necnō de sanctis finit feliciter.

¶ Epistolarum de tempore et sanctis liber incipit.

¶ Dominica prima in aduētu domini ad Roma. xiij. ca.

Fratres. Scientes quia hora est iam nos de somno surgere. Nunc autem ppior est nostra salus q̄z cum credidimus. Nox precessit: dies autem appropinquauit. Abijciamus ergo opera tenebrarum: et induamur ar=

ma lucis sic vt in die honeste ambulemus. Non in cõmes=sationibus et ebrietatibus: non in cubilibus et impudi=citijs. Non in contẽtione et emulatione: sz induimini do minũ iesum xp̄m.

¶ Postilla.

¶ Frẽs. Scientes qꝛ hora ẽ tam nos de somno surgere. Uerba ꝓ posita originaliter ad Ro. xiij. c. sunt scripta i epl̄a hodierna lectionaliter recitata. Añ initium illiꝰ epl̄e scribit sanctus paulus i eodẽ c. dicẽs. Nemi ni quicꝙ debeatis nisi vt iuicem dili gatis. Qui enĩ diligit primũ legẽ im pleuit. Post hec sequitur epl̄a hod. Scientes quia hora est ⁊c. Ubi scien dum ꝙ epl̄a hodierna ⁊ euãgeliũ ho diernũ concordant: qꝛ in euãgelio in timatur nobis aduentꝰ regis celestis sic in epl̄a monet nos apostolꝰ paulꝰ vt ꝑparemus nos ad aduentuz tanti regis dicẽs [Fratres] Ubi nota ꝙ sã=ctus paulus apl̄s cõiter in epl̄is suis ꝑmittit fratres. Et rõ est ista qꝛ i suis epl̄is nititur hoĩes inducere ad amo rem fraternitatis. Etiã p̄ntem epl̄az scribit romanis. Et romani sunt qui in ꝑtibus italie de iudeis ⁊ gentibus cõuersi sunt ad fidem per doctrinam ip̄ius apl̄i. Unde scribit ip̄is ꝑ Timo theũ discipulũ suũ a corinto ciuitate que est in achaya dicẽs [Scientes qꝛ hora est]. s. in tp̄e gratie [iã nos de sõ no surgere] Lyra. de ocio surgere ad opa caritatis. Gre. Caritas opaꝛ ma gna si est: si aũt opari renuit caritas nõ est [nunc aũt]. i. tp̄e gratie [ꝓpior est nostra salus] Ly. qꝛ per xp̄z ianua celestis est aperta: que tp̄e legis erat clausa: ideo subdiꝛ [ꝙ cũ credidimꝰ] id ẽ plus ꝙ ante aduentũ xp̄i tũc enĩ sciebant se patres antiqui descensu=ros ad limbuz. Uñ patriarcha iacob dixit Geñ. xxxvij. Descendam ad filiũ meũ lugens i infernũ ⁊c. [nox preces sit] Ly. i. obscuritas figurarum vete=ris legis [dies aũt appropinquauit] id ẽ claritas veritatis reuelata ẽ i no ua lege [abijciamꝰ ergo opera tene=brarũ] Ly. i. pctã que ad tenebras du cunt. Math. xxij. [⁊ induamur arma lucis]. i. virtutes q̄ illuminant mentẽ ⁊ finaliter ad vitam eternam ꝑducũt [sic vt in die] Ly. iudicij extremi [ho neste ambulemus] scz ad gloriã [Nõ] scilz ãbulemus [in cõmessationibus] scz vitando peccata gule [⁊ ebrietati=bus]. i. potationibus imoderatis [nõ in cubilibus] Gor. i. pigritijs dormiẽ=tium [et ipudicitijs]. i. luxuriosis acti bus qui ꝓueniũt ex sup̄fluitate cibi et potus et somni [nõ in contẽtione] scz q̄ vnꝰ contendit cõtra aliũ [⁊ emu latione] Gor. quo vnus alteri inuidet de sua ꝓsperitate [sz induimini dñm iesum xp̄z] Ly. s. imitando sanctitatẽ cõuersationis sue. Quia scd̃m Aug. non est verus xp̄ianus qui non imi=tatur vestigia xp̄i.

¶ Dñica secũda in aduentu domini ad Roma. xv. c.

Fratres. Quecũꝗ scripta sunt ad no=strã doctrinã scri=pta sunt: vt ꝑ patientiã et cõ solationẽ scripturaꝝ spez ha beamꝰ. Deus aũt patiẽtie ⁊ solatij det vobis idipsum sa pere i alterutrũ scd̃z iesũ xp̄z vt vnanimes vno ore hono=rificetis deuz ⁊ p̄rem dñi no stri iesu xp̄i. Propter quod suscipite inuicem sicut ⁊ chri stus suscepit vos in honorez dei. Dico enim christum ie=sum ministrum fuisse circun cisionis propter veritatem dei ad confirmandas pro=missiones patrum. Gentes

autez sup mia honorare deũ
sicut scriptũ est. Propterea
cõfitebor tibi in gẽtibꝰ: ⁊ no
mini tuo cãtabo. Et iterũ di
cit. Letamini gentes cũ ple=
be eiꝰ. Et iterꝝ. Laudate om
nes gẽtes dñm: ⁊ magnifica
te eũ oẽs ppli. Et rursus ysai
as ait. Erat radix iesse ⁊ q̃ ex
urget regere gẽtes in eũ gẽ=
tes sꝑabũt. Deus aũt spei re
pleat vos oĩ gaudio et pace
in credendo: vt abũdetis in
spe ⁊ virtute spũssancti.

¶ Postilla.

¶ Fratres. Quecunq̃ scp̃ta
sunt ad nostrã doctrinaz scripta sunt
Ro. xv. Ante initiũ illius ep̃le scribit
sanctus paulus in principio illius ca
pituli dicẽs. Debemus aũt nos firmi
ores imbecillitates infirmorꝝ sustine
re ⁊ nõ nobis placere. Post hoc seq̃=
tur ep̃la hodierna [Quecũq̃ scripta
sunt ⁊c.] Concordant ep̃la ⁊ euange=
lium: q: in euãgelio hodierno agitur
de aduentu xp̃i ad iudiciũ: vbi quedã
ad terrorẽ malorꝝ quedã ad cõsolatio
nẽ bonorꝝ tangunt. Sic etiã ap̃lus in
ep̃la hodierna adducit sacram scrip=
turã que hoĩem ad p̃parandũ se ad
ipsum aduentũ dirigit ⁊ informat di=
cẽs [Quecũq̃ scripta sũt] Hor. de do=
mino nostro iesu xp̃o ĩ diuinis libris:
⁊ etiã de sanctis veterꝭ testamẽti sicut
de iacob ⁊ de thobia: ⁊ etiã de sanctis
noui testamẽti scz de apostolꝭ: de mar=
tyribus: ⁊ de aliis sanctis [ad nostraz
doctrinam scripta sunt] quia omnis
scriptura diuinitus inspirata vtilis ẽ
ad docendũ. ij. ad Ty. iij. [vt per pati=
entiam] scz in aduersis [⁊ consolatio=
nem scripturarum] id est consolatio=
nem quam dant scripture. Consolan
tur eñi nos scripture in incolatu vite
presentis [spem habeamꝰ] scilicet de
beatitudine eterna que ex scripturis
ꝓmittitur [Deus autem patientie]. i.
deus qui est dator patientie in aduer
sis [⁊ solatij]. i. cõsolatõis post tribula
tionẽ: q: ipe consolat̃ nos in omni tri
bulatione nostra Corꝝ. i. [det vobis id
ipsum sapere] id est sentire [in alter=
utrũ]. i. cõformiter [scd̃m iesum xp̃z]
id est scd̃m doctrinã iesu xp̃i [vt vna=
nimes]. i. eadẽ voluntate [vno ore] id
est eadẽ vocis ꝯfessione [honorificetꝭ
deũ et patrẽ dñi nostri iesu xp̃i] Lyr.
q̃tũ ad vnitatez opis: q: fides sine o=
peribus mortua est Jacobi. ij. [ꝓpter
qd̃ suscipite inuicẽ] scz ĩfirmos ad cõ=
solandum [sicut ⁊ ipse] scz xp̃s [susce=
pit vos] ĩfirmos [in honorẽ dei]. i. vt
in nobis honorificetur deus [dico eñi
iesum christũ ministrũ]. i. p̃dicatorez
[fuisse circũcisionis] p̃dicãdo iudeis
circũcisis ideo ipse xp̃s dixit Math.
xv. Nõ sum missus nisi ad oues q̃ pe=
rierunt domus israel [ꝓpter verita=
tem dei] Aug. i. vt deus verax habea=
tur [ad cõfirmandas ꝓmissiones pa=
trum factas ipsis: quia iudeorum as=
sumptio ad fidem ⁊ ad salutez fuit ex
debito per promissionẽ patribus corꝝ
factã Luce. i. Sicut locutus est ad pa
tres nostros abrahã ⁊ semini eius in
secula [gentes aũt] id est pagani sup=
ple dicunt [honorare deũ super mia]
eis exhibita sine p̃cedente ꝓmissiõe:
q: gentiũ assumptio ad fidẽ ⁊ salutez
fuit ex sola mia sine ꝓmissione: q: lex
nõ fuit data patribus corꝝ neq̃ ꝓphe
tie, sicut iudeis [sicut scp̃tũ est] in p̃s.
xvij. vbi xp̃s loquitur ad patrẽ [Pro=
pterea confitebor in gentibus dñe]. i.
faciam tibi gentes confiteri voce lau
dãdo [⁊ nomini tuo cãtabo] Hor. i. fa=
ciaz tibi cãtare cãticũ laudis p̃s. xcv.
Cantate dño cãticũ nouũ [Et iterꝝ di=
cit] scz scp̃tura Jsaye. xxxv. [Letamĩ
gẽtes]. i. pagani cõuersi ad fidẽ [cum
plebe eius] id est cum iudeis. Factuz
est vnũ ouile de iudeis ⁊ gẽtibus. vñ
Joh. x. Et fiet vnũ ouile ⁊ vnꝰ pastor
[Et iterũ] dicit dauid in p̃s. xcv. Lau

date dñm oẽs gẽtes].i.pagani cõuer-
si ad fidẽ[ꝛ magnificate eũ oẽs popu
li]Ain.i.oẽs tribus filiorũ israel[Et
rursus ysaias ait]xi.c.Erit radix iesse]scꝫ qui ꝛ ysai. pater dauid.i. Reg.
xvi.De qua stirpe natus est xp̃s secũ
dum carnẽ[ꝛ qui exurget regere gẽ-
tes].s.in fide ꝛ bonis opibus ꝛ gẽtes
conuerse ad fideꝫ[in eum gentes spe
rabunt]Geñ.xlix.Ipse erit expectatõ
gentium quia habent spem per ip̃m
consequi vitaꝫ eternam [Deus autẽ
spei] in quo sperandum est [repleat
vos om̃i gaudio]scilicet sp̃uali[ꝛ pa-
ce in credendo vt abundetis in spe]
Ly.per cumulum meritorum[ꝛ vir-
tute spiritussancti]cuius sunt princi-
paliter omnia opera meritoria: quia
sine virtute spiritussancti nulle virtu
tes vel opera placent deo.

¶Dñica tertia in aduẽtu.i. ad Corinthi.iiij.cap.

FRatres. Sic nos
existimet hõ vt mi
nistros xp̃i ꝛ dispẽ
satores ministerioꝝ dei. Hic
iam queritur inter dispensa-
tores vt fidelis quis inuenia
tur. Mihi aũt ꝓ minimo ẽ vt
a vobis iudicer aut ab huma
no die: sed necꝫ meipsum iu-
dico. Nihil eñ mihi cõscius
sum: sꝫ nõ in hoc iustificatus
suꝫ. Qui aũt iudicat me dñs
ẽ. Itacꝫ nolite ante tp̃s iudi
care quoadusqꝫ veniat dñs
q̃ et illuĩnabit abscõdita te-
nebraꝝ ꝛ manifestabit ꝯsilia
cordiũ: ꝛ tũc laus erit vnicui
qꝫ a deo. ¶Postilla.

¶Frẽs. Sic nos existimet hõ
vt ministros xp̃i.i.Coꝛ.iiij.Añ initiũ
illius epistole scribit sanctus paulus
dicẽs. Tẽplum dei sanctum est quod
estis vos. Si quis inter vos videtur
sapiens in hoc seculo stultus fiat vt
sit sapiens. Sapientia eñ huius mũ-
di stultitia est apud deum. Tunc post
hoc sequitur epistola hodierna[Sic
nos existimet homo] Sciendum ꝙ
epistola ꝛ euangeliũ concordãt: quia
in euãgelio agitur de sp̃uali aduentu
xp̃i. In signum huius tunc euãgeliũ
dicit de sancto iohanne qui interp̃ta
tur ĩ quo ẽ gratia. Sic etiã ap̃ls pau-
lus in ep̃la hodierna suadet p̃latis
ꝙ debeant diligenter exeq̃ sibi iniun
ctum officiũ et ministeriũ ergo dicit
[Sic nos existimet hõ ꝛc.]Et hãc epi
stolam scribit Coꝛ. Et corinthij noia
tur a quadã ciuitate q̃ dicit corĩth⁹ et
ẽ metropolis ĩ achaie ptib⁹. Achaia
vero est quoddam territorium in ter
ra grecie: ꝛ illos arguit de iudicio te-
merario: qꝛ nimis temerarie iudica-
bant ap̃lm cũ suis: ergo dicit[Sic nos
existimet homo vt ministros xp̃i]Ai
cen.q.d. taliter viuim⁹ ꝛ ꝯuersamur
ꝙ quilibet homo possit vere existima
re de nobis ꝙ sum⁹ fideles mĩstri xp̃i
Unde bonauẽtura doctor sacre theo-
logie sup.iiij.lib.sen.di.xvi. De quo-
libet p̃sumendũ est bonũ: nisi pbet cõ
trariũ[ꝛ dispẽsatores]Gor. id ẽ distri-
butores[ministerioꝝ dei] id est sacra
mentoꝝ diuinoꝝ[hic iã querit] a no-
bis[inter dispẽsatores vt fidelis quis
inueniatur]Prouerb.xx. Multi ho
mines vocant misericordes: viꝝ aũt
fidelem quis inueniet? Tho. Fidelis
minister est q̃ in oibus intendit hono
rem dei ꝛ vtilitatẽ ppl̃i. Sed ipsi cori-
thij iudicabant plures esse infideles:
nec aliqueꝫ putãtes esse fidelẽ[mihi
autẽ ꝓ minimo est]Gor.i. parũ puto
[vt a vobis iudicer] Tho.s.esse fidel
vel infidelis[aut ab humano die]id
est ab hoĩe dum est in suo die id est in
p̃nti tp̃e[sed necꝫ meip̃m iudico]Ai-
cen. fidelẽ vel infidelẽ ministrũ xp̃i cũ
nõ possuꝫ scire certitudinali s̃nia: sed
ex coniecturis existimo me bene esse fi
delem dispensatorem. vñ dr̃ Eccle.ix.

Nescit hō an odio vel amore dignus sit[Nihil em̄ mihi cōscius sum].i. in nullo remordet me ↄsciētia mea[sed non in hoc iustificatus suꝫ] Gor.i.nō ideo me iustuꝫ reputo: qꝛ pōt esse aliquod delictum quod nescio.ps.xviij. Delicta quis intelligit[q̄ aūt iudicat me dn̄s est] q̄ solus nouit secreta cordis mei melius q̄ ego ipse[itaq̄ nolite āte tp̄s iudicare] sentētia iudicij extremi:qꝛ modo nō est tp̄s iudicādi [quousq̄ veniat dn̄s]sup. ad iudicandū[qui ꝛ illuminabit].i.aperta faciet[abscondita tenebrarū].i.occulta peccata[ꝛ manifestabit ↄsilia cordiū] id est cogitata. quia tunc libri cōscientiaꝝ aperientur[ꝛ tunc laus erit]id ē remuneratō[vnicuiq̄ a deo] bene agenti vel cogitāti ꝛc.

¶Domica.iiij.i aduentu ad Philippenses.iiij.cap.

Gaudete in dn̄o sp̄: iteꝝ dico gaudete. Modestia vr̄a nota sit oib⁹ hoib⁹. Dn̄s em̄ ꝓpe ē. Nihil solliciti sitis:sed i oī ofone ꝛ ōbsecratōe cū gratiaꝝ actiōe petitiōes vestre innotescāt apō deū ꝛ pax dei q̄ exuperat oēm sensuꝫ custodiat corda vr̄a ꝛ ītelligētias vestras: in chꝛisto iesu domino nostro.

¶Postilla.

¶Gaudete in dn̄o semꝑ:iterū ꝛc. Phil.iiij. Añ initium illi⁹ ep̄le scribit scūs paul⁹.d. Fratres nostra cōuersatio in celis est. Añ saluatoreꝫ expectamus dn̄m nostrū iesum xp̄m qui reformabit corp⁹ humilitatis nostre cōfiguratū corpori claritatis sue. Tūc sequit̄ epistola hodierna[Gaudete in dn̄o semper ꝛc.] Sciēdū q̄ epistola ꝛ euangelium concordant: quia in euāgelio docemur qualiter domino viam ꝑparare debemus per verā penitentiā vt eū digne suscipere possimus tam venturū i carne. Et debet hoc fieri cuꝫ gaudio spirituali quod gaudiū necessariū est in tp̄e tribulationis:scd̄m illud Jaco.i. Omne gaudium estimate fratres cū in varias tētatiōes incideritis. Et cū illo gaudio sp̄uali bene stat cōtritio cordis:qꝛ secunduꝫ Aug. Penitens de peccatis dolet:et de dolore gaudet. Sic ēt ap̄ls paulus in ep̄la hodierna nos informat qualiter in dn̄o gaudere debeamus.d. Gaudete in domīo. Et presentem epistolam scribit philippēsibus: ꝛ philippenses noīant̄ a ciuitate philippis q̄ est in gretia. Unde dicit[Fratres gaudete in domino] non in hoc seculo. Ratio illius est: qꝛ sicut nemo potest duob⁹ dn̄is seruire Math. vi. sic nemo potest gaudere in hoc seculo ꝛ cū hoc in dn̄o[semꝑ] Lyr. nō vna hora sed quotidie [iterum dico gaudete] nō solū exterius sed etiā in corde interius[Modestia vestra] Lyr. in ↄuersatione ꝛ vita[nota sit om̄ib⁹ hominib⁹] Uincen. tam malis q̄ bonis. Ly. vt boni meliores fiāt vr̄o exēplo: ꝛ alij mali cōuertant̄[dn̄s em̄ ꝓpe ē] Gorr. ideo debetis gaudere qꝛ dn̄s ꝓpe est: ꝛ patus dare quod necessariuꝫ est[nihil solliciti sitis] Uin. scꝫ de tp̄alibus sed iactate curā vr̄am in dn̄o et ipse vos enutriet: iuxta illud Math. vi. Nolite solliciti esse dicentes quid mādu cabim⁹ aut q̄d bibemus ꝛc. [sed in om̄i oratione ꝛ obsecratione] Uin. de quibuscūq̄ reb⁹[cū gratiarū actione] quia qui vult alia impetrare ḡr̄tus debet esse de preteritis. vnde Crisos. sup Math. Gratiarum actio est inuitatio ad plus dandum [petitiones vestre innotescant apud deum] id est ita feruentes sint vt ad deum ꝑueniant[ꝛ pax dei]id est deus qui est pax ꝛ quies mentis[qui exuperat]id est excedit[omneꝫ sensum] Uin. i. omnē intellectuꝫ tam angelicum q̄ humanū [custodiat corda vestra] id est volun=

tates vestras: in bono[ꝛ intelligētias
vestras in christo iesu domio nostro]
Hor. vt nihil extra ipm appetatis vel
intelligatis.

¶ In nocte natiuitatis domini ad primā missam epistola ad tytum. ij. cap.

Apparuit eniꝫ gr̄a
saluatoris nr̄i omī
bus hoībus erudi
ens nos vt abnegātes impie
tatē ꝛ secularia desideria so=
brie ꝛ iuste ꝛ pie viuam⁹ in h̄
seculo expectātes beatā spē
ꝛ aduentū glorie magni dei
saluatoris nr̄i iesu xp̄i. Qui
dedit semetipm̄ pro nobis vt
nos redimeret ab omī iniq̄=
tate ꝛ mūdaret sibi populuꝫ
acceptabilē sectatorē bono=
rū operū. Hec loquere ꝛ ex=
hortare: ī christo iesu dn̄o no
stro. ¶ Postilla.

¶ Apparuit em̄ gr̄a saluato=
ris nostri ꝛc. Hodie ab ecclesia dei ce
lebratur natiuitas domini sicut xp̄s
domin⁹ noster de virgine maria na=
tus est verus deus ꝛ verus homo: in
quo magnam misericordiam homi=
nibus ostendit: quia nō ex operibus
iusticie que fecimus nos: sed secūdū
magnam misericordiā suam saluos
nos fecit: ergo apostol⁹ paulus in of
ficio prime misse que in media nocte
celebratur insinuat dei misericordiā
nobis exhibitam dicens. Apparuit
gratia dei ꝛc. Ante initium illius epi
stole scribit sanctus paulus exhortā=
do tytum discipulum suum dicens.
Loquere que decēt sanam doctrinā:
senes vt sobrij sint: pudici: prudentes
sani in fide: in dilectione ꝛ patientia:
ꝛ in omnibus teipsum prebe exēpluꝫ
bonorum operuꝫ. Tunc sequitur p̄=
sens epistola[Apparuit enim gratia
dei ꝛ saluatoris nostri] Ly. in carne p
nobis assumpta[omnib⁹ hominib⁹]
Horra. id est ad vtilitatem omnium
hominum[erudiēs nos] verbo ꝛ ex=
emplo[vt abnegantes impietatem]
Lyra. id est ydolatriam: sicut ꝛ per op
positum pietas dicitur cultus diuin⁹
[ꝛ secularia desideria] Lyra. que ten=
dūt ad diuitias ꝛ honores ꝛ delitias
corporis[sobrie] Lyr. in nobis[ꝛ iu=
ste] ad proximum[et pie] ad deum[vi=
uamus in hoc seculo] id est in mun=
do fragili ꝛ transitorio:[expectantes
beatam spem] id est beatitudineꝫ spe
ratam: vt per hoc libentius ꝛ facili⁹
faciamus bona opera[ꝛ aduentū glo
rie] id est manifestationeꝫ gloriosaꝫ:
[magni dei et saluatoris domini no=
stri iesu christi] Horra. id est aduentū
christi ad iudicium qui est magn⁹ de=
us et saluator noster. Nam in primo
aduētu venit vt puer puulus: in scd̄o
aduentu venit vt deus magnus cuꝫ
potestate ꝛ maiestate: qui supple chri
stus[dedit] gratis et sine meritis: se=
metipsum: in precium ꝛ nullam aliaꝫ
creaturam : pro nobis: adhuc inimi=
cis: vt nos redimeret: per preciū san=
guinis: ab omni iniquitate: tā actua=
li q̄ originali: ꝛ mūdaret sibi populū:
per sacramentum baptismi: accepta=
bilē: id est gratum per caritatem [se=
ctatorem bonorum operum] Lyr. ita
q̄ gratia que datur in baptismo non
datur in vacuum: sed ad bene operā=
dū[hec loq̄re] Lyr. ignorātes docēdo
[ꝛ exhortare] iā sciētes ad melius in=
ducēdo[In christo iesu dn̄o nostro]

¶ In scd̄a missa natiuitatis xp̄i epistola ad Tytū. iij. ca.

Apparuit benigni
tas ꝛ hūanitas sal
uatoris nostri dei
non ex operibus iusticie que
fecimus nos : sed secundum
suam misericordiam saluos

nos fecit p lauacrū regene-rationis et renouationis spi ritussancti quē effudit in nos abunde per iesum christum saluatorē nostrum vt iustifi-cati gratia ipsius heredes si mus scōm spem vite eterne: in christo iesu dño nostro.

¶Postilla.

¶Apparuit benignitas & hu manitas saluatoris nostri dei &c. ad Tytum.iij.Ante initiū illi⁹ epl'e scri bit sanct⁹ paul⁹ tyto discipulo suo di. Loq̄re et exhortare illos principibus et ptātibus subditos ad omne opus bonū patos esse:et post pauca seq̄tur epl'a hodierna [Appuit benignitas et humanitas saluatoris nostri dei] q: magnam miam nobis deus exhi-buit in hoc φ pro nobis humanitatē assumpsit[non ex opibus iustitie que fecimus nos] Hor. q: nulla bona fa cimus:imo potius cum inimici esse-mus:reconsiliati sum⁹ deo [s3 scōm suam miam nos saluos fecit] Ly.sa-lus enī eterna excedit totaliter facul tatem humane nature : pter quod nō potest attingere eam quis nisi ex largitate diuine mie[per lauacrū re-generationis].i.baptismi:per quē fit regeneratio a culpa.Generatio enim inq̄nat ps.l. Ecce enī in iniquitatib⁹ cōceptus sum &c. sed regeneratio la-uat Joh.iij.regñatio sanat Johā.iij. Nisi quis regenerat⁹ fuerit ex aqua et spūsancto nō potest itrare ī regnū dei[et renouationis spūssancti]Qui spūssanctus ī baptismo datus termi-nat vitam veterem que est sub pctō et inchoat nouā que est sub gr̄a[quē effudit in nos abunde] Lyr.ad dele-tionē oīm peccatoꝝ et copiam virtu-tum[per iesum xp̄3 saluatorē nostrū] Ly.ex cuius passione h3 efficatiā sa-cramentū baptismi[vt iustificati gr̄a ipsius heredes sim⁹]quia gratia facit nos filios dei adoptiuos et heredes regni[scōm spem]in pñti [vite eter-ne]sc3 in futuro.

¶In die natiuitatis dñi ad summā missā epl'a ad he.i.c.

Multipharie m̄ltis-φ modis oli3 deus loquens patrib⁹ in pphetis nouissīe dieb⁹ istis locutus est nobis ī filio: quē cōstituit heredē vniuersoꝝ per quē fecit et secula. Qui cu3 sit splendor glorie & figu ra substantie eius portansq3 omia verbo virtutis sue pur gationē pctōꝝ faciēs: sedet ad dexterā maiestatis in ex celsis: tāto melior angelis ef fect⁹: quāto differētius pre illis nomē hereditauit. Cui ei dixit aliqñ angeloꝝ filius meus es tu ego hodie genui te. Et rursum. Ego ero illi in patrē et ipe erit mihi ī filium Et cū iteꝝ ītroducit primoge nitū in orbē terre dicit. Et a dorent eu3 omēs angeli dei. Ad angelos q̄dē dicit. Qui facit āgelos spūs et mīstros suos flammā ignis. Ad filiu3 aūt. Thronus tuus deus in seculu3 seculi: virga eq̄tatis virga regni tui. Dilexisti iu stitiā & odisti iniq̄tatē ppte-rea vnxit te deus deus tuus oleo exultatiōis pre partici pib⁹ tuis. Et tu in principio dñe terrā fūdasti: & opa ma-nuū tuaꝝ sunt celi. Ipsi peri bunt tu aūt pmanebis & oēs

vt vestimētū veterascēt. Et velut amictū mutabis eos ⁊ mutabunt. Tu autē idē ipse es et anni tui non deficient.

¶ Postilla.

¶ Multipharie multisqꝫ modis. Ad heb. i. c. Hāc ep̄laꝫ scribit sanctus paul⁹ ad hebreos. Et hebrei sūt q̄ sūt cōuersi ad fidē xp̄i de iudaismo Et in alia ep̄la ponit dignitatē noui testamenti respectu veteris testamēti: q̄uis vtrunqꝫ testamentū sit a deo datuꝫ: vetus tamē tradidit ꝑ angelū qui loquebatur moysi in persona dei vt hr̄ Act. vij. c. ⁊ Joh. ix. Nos scim⁹ q꞉ moysi locut⁹ est deus. Nouū auteꝫ testamentū tradidit deus ꝑ seipsum: q꞉ ꝑ filiū suū incarnatū q̄ est vn⁹ de⁹ cuꝫ pr̄e. Itē q꞉ vetus testamentū traditū est obscure sub velaminib⁹ et figuris. nouū aūt testamentū traditū ē lucide ⁊ apte. Et in signū huius dic̄ ap̄ls [Fratres. Multipharie]. i. multis locutionibus scꝫ abrae: ysaac: ⁊ iacob: et ceteris ⁊ eisdeꝫ sepe [multisqꝫ modis] q꞉ mō ꝑ somnia vt daniel. mō aperta voce vt moysi: mō in interiori inspiratione vt dauid [olim deus loquēs pr̄ibus in ꝓphetis] Ly. id est ꝑ ꝓphetas q̄bus angeli reuelabant occulta diuina ⁊ ip̄i vlterius ppl̄o nunciabant [Nouissime dieb⁹ istis] Lyr. tp̄e gratie et veritatis reuelate [locutus est nobis in filio] id ē per filium incarnatū qui maior ē ꝓphetis [quē] filiū scd̄m humanā naturā de⁹ pater cōstituit [heredē] id est dn̄m ꝑpetuuꝫ [vniuersoꝝ] sup omnē creaturā [per quem] Hor. supple xp̄m scd̄m diuinā naturā scd̄m quā coeternus est patri [fecit] non solū inuisibilia: sed [⁊ secula] contra manicheos Joh. i. Oia per ip̄m facta sunt [qui cum sit splendor glorie] q꞉ filius ꝓcedit a patre vt splēdor a sole [et figura substātie ei⁹] id ē eiusdē substātie cū pr̄e [portās]. i. sustentās et cōseruans in esse [oia]. i. celestia ⁊ terrestria [vbo vtutis sue] id ē solo iperio ptātis ⁊ bonitatis sue [purgationē peccatoꝝ faciens] Hor. tā originaliū q̄ actualiū. ⁊ ip̄e xp̄s [sedet]. i. quiescit ⁊ regnat post multum laborē et humiliationē sublimatus [ad dexterā]. i. eq̄litatē paterne [maiestatis in excelsis]. i. ī potioribus bonis patris [tanto melior]. i. ꝓportionabilior [angelis effectus q̄nto differētius pre illis nomē hereditauit] Ly. q꞉ ipse dicit verus deus ⁊ dn̄s cōsubstantialis patri ipsi autem angeli dicuntur serui [cui enim dixit aliq̄n angelorum] Hor. non soluꝫ minorū sed etiam maiorū [filius meus es tu]. i. mihi ꝓprius et cōsubstantialis [ego hodie genui te] id ē eternaliter quia eius generatio non trāsit in preteritū [⁊ rursum] supple dicit deus pr̄ [ego ero illi in patrem] Hor. eū protegēdo [et ipse erit mihi in filiū] mihi ꝑ oīa obediēdo [et cū iterū] Hor. s. deus pater [introducit primogenitū] filium suum [in orbem terre] id est cum euꝫ q̄ prius erat in mundo inuisibilis mūdo apparere visibileꝫ fecit [dicit] scriptura de xp̄o [adorent eū] scꝫ hoīem xp̄m scd̄ꝫ humanitatē passum ⁊ mortuum [omnes angeli dei] scꝫ iussioni eius obtemperando [Ad angelos q̄dem dicit. qui facit spiritus] Hor. celestes [angelos suos]. i. nūcios suos cum leula nunciant [et mīstros suos [facit flammā ignis] cuꝫ eos ad exercitium vindicte mittit sicut fuerūt duo angeli missi in sodomā. Gen̄. xix. [ad filiū aūt] dicit deus pr̄ [thronus tuus id est regnū tuum [deus in seculū seculi] id ē permanet ineternuꝫ [virga equitatis] id est regula directa [vga regni tui] id ē disciplina qua bonos regis et malos percutis [dilexisti iustitiam] Hor. i. omne bonū [et odisti oēm iniq̄tatem] id est omne malum [ꝓpterea] id est quia hoc facis [vnxit te] scd̄m hoīem vt regē ⁊ pontificem [deus deus tuus] id est ipse deus pr̄ [oleo exultationis] Hor. id est gratie

conscientiam exhilarantis ꝓpter pec cati immunitatem [pre participibus tuis].i.pre omnibus sanctis q̄ de ple nitudine tua participant [Et tu dn̄e] scȝ fili dei [in principio] rerum creā darum [terraȝ fundasti] id est creasti [opera manuū tuarū sunt celi] Hor. et dicuntur celi specialiter opera ma nuum eius: quia in ipsis maxime re lucet eius potentia et bonitas. Potē tia in magnitudine. bonitas in vtili tate [ipsi] celi [peribūt] q̄tum ad for mam: non q̄tuȝ ad substantiā [tu au tem permanebis] scȝ imutabilis [et omnes] celi aerei [vt vestimētum ve terascent] Hor.i. ad interituȝ accedēt ⁊ velut amictū mutabis eos ⁊ muta buntur in nouam figuraȝ. vnde apo. xxi. vidi celos nouos et terram nouā [tu aūt] scilȝ deus fili [idem ipse es] omnino immutabilis [⁊ anni tui nō deficient].i. eternitas tua nō hȝ finē.

¶ Dominica infra octauas natiuitatis domini ad Gal. iiij. capi.

FRatres quanto tē pore heres paruu lus est nihil differt a seruo: cum sit dominus om nium: sed sub tutoribus est ⁊ actoribus vsq₃ ad prefinituȝ tempus a patre. Ita et nos cum essemus paruuli sub ele mentis mundi eramus ser uientes. At vbi venit pleni tudo temporis misit deus fi lium suum natum ex muliere factum sub lege: vt eos qui sub lege erant redimeret: vt adoptionem filiorum dei re ciperemus. Quoniam autē estis filij dei misit deus spiri tum filij sui in corda vestra clamantem abba pater. Ita q₃ iam non est seruus sed fi lius: q₃ si filius et heres per deum. ¶ Postilla.

¶ Quanto tempe heres par uulus ⁊c. Ad gal. iiij. Ante initiū il lius epistole scribit sanctus paul⁹ di cens. Omnes eni vos vnum corpus estis in christo iesu. Si autē vos chri sti: ergo semen abrahe secunduȝ pro missionem heredes. Tunc statim se quitur epistola hodierna. Quanto tempore heres paruulus est ⁊ cetera. Hanc epistolam scribit sanctus pau lus ad galathas: et galathe sunt gre ci ⁊ galathia est nomen regionis gre cie. Ex quo illo sacro tempore nati uitatis christi sācta mater ecclesia re colit qualiter ille sine estimatiōe ma gnus pro nobis puul⁹ fact⁹ sit. Tunc epistola et euangelium concordant: quia euangelium dicit quomō puer iesus crescebat et confortabatur ple nus sapientia et gratia. Sic aposto lus paulus in epistola hodierna ex primit effectum et vtilitatem domini ce natiuitatis christi secundum car nem quia de seruitute trāsiuimus in filiorum adoptionem: sicut patet in presēti epistola. Unde dicit [Fratres quanto tempore] Uincentius: id est per quantum tempus [heres] id est filius cui de iure debetur hereditas [paruulus est] scilicȝ infra annos di scretionis [nihil differt a seruo] Hor. quia ad moduȝ serui cogitur nec ha bet aliquam potestatem rerum suaꝝ [cum sit dn̄s omniū] scȝ bonorum pa ternoꝝ [sȝ sub tutorib⁹ ⁊ actoribus ē] Hor. tutores dicuntur qui eum tuen tur contra aduersarios; actores qui agunt causas eius [vsq₃ ad prefinitū tempus a patre] Ly. id est vsq₃ ad eta tem adultam [ita et nos cū essem⁹ p̄ uuli] Uincē. intellectu ⁊ sapiētia [sub elementis mundi huius eram⁹ serui entes] Hor. id ē subiecti seruituti le-

gis. Sciendū ꝙ legales obseruantie
fuerunt figure disponētes ad christū
ideo in eiꝰ aduētu sunt dimisse. ergo
subdit [At vbi venit plenitudo tēpo-
ris] id est tempus gratie [misit deus
filiū suum] non angelum [natum ex
muliere] Ly. quantū ad corpus sum
ptum de maria virgine [factū sub le
ge] qꝛ voluit legalia seruare [vt eos
qui sub lege erant] Ly. s. legalibꝰ ob
seruantijs obligati [redimeret] ꝑ pas
sionem suam [vt adoptionem filiorū
reciperemꝰ] scilꝫ ꝑ xp̄m: qui est natu
ralis filius dei [qm̄ autē estis filij dei
misit deus spm̄ filij sui] Ly. id est spi
ritumsanctum qui dicitur spūs filij:
sicut et patris ex eo ꝙ ꝓcedit ab vtro
qꝫ [in corda vestra] per infusionē gra-
tie [clamantē: abba pater] id est pat
noster [itaqꝫ iam non est seruus sꝫ fi-
lius] Lyr. quicunqꝫ fideliter confitet
deum patrem [ꝙ filius] Vincentius
in presenti per gratiam [et heres] scꝫ
erit in futuro [ꝑ deum] qui ipsum
adoptauit in heredeꝫ celestis patrie.

¶ In festo circuncisionis dn̄i ad Gal. iij.

PRiusq̄ꝫ veniret fi-
des sub lege custo-
diebamur cōclusi in
eā fidē q̄ reuelāda erat. Ita
qꝫ lex pedagogus noster fuit
ī xp̄o vt ex fide iustificemur
At vbi venit fides iā nō sub
pedagogo sumus. Om̄s enī
filij dei estis per fidem que ē
in christo iesu. Quicūqꝫ enī
in christo baptisati estis xp̄ꝫ
induistis. Non ē iudeꝰ neqꝫ
grecus: non est seruꝰ neqꝫ li-
ber: nō est masculus neqꝫ fe-
mina. Omēs enī vos vnum
estis in christo iesu. Si autē
vos xp̄i ergo abrahe semen
estis secundū ꝓmissionē he-
redes. Dico aūt quāto tem-
pore heres ꝑuulus est nihil
differt a seruo: cū sit dominꝰ
oīm: sed sub tutoribus est et
actoribus vsqꝫ ad prefinituꝫ
tempus a patre.

Postilla.

¶ Priusq̄ꝫ veniret fides sub
lege custodiebamur. Gala. iij. Añ ini
tiū illius epistole scribit sctūs paulꝰ
in eodē ca. dicens. Credidit abraham
deo reputatum est ei ad iustitiā. Tūc
sequitur epistola hodierna. Priusq̄
veniret fides. Quia hodie agit̄ de cir
cuncisione dn̄i: et ī veteri testamento
hoc fecit circūcisio qđ hodie facit ba
ptismus: ꝓterq̄ ꝙ ianuā celi nō ape-
ruit sꝫ circuncisi venerunt ad limbuꝫ
sanctoꝝ patrū: et ibi expectabant ad-
uentū xp̄i. Baptisati autē iam absqꝫ
vllo medio euolant ad celum: qđ in
hoc figuratū fuit quia xp̄o baptisato
celum apertū est super ipsum. Unde
euangelium et epistola cōcordant qꝛ
euangeliū dicit de circuncisione: sic
et ī epistola habetur de circuncisione
et de baptismo qui datur loco circun
cisionis. vñ dicit apostolꝰ paulꝰ [Frēs
priusq̄ veniret fides] Ly. s. reuelata
et explicata in euāgelio [sub lege cu
stodiebamur] Gor. i. sub legis onere
[conclusi] id est timore legis ligati
⁊ comprehēsi: ne defluueremꝰ ad vitia
[in eam fidē que reuelāda erat] tem
pore gratie. Sciēdū est ꝙ eadē fides
est in nouo et veteri testamento: sed
in veteri erat implicita et figuris ve
lata: in nouo vero explicita et reuela
ta [itaqꝫ lex pedagogus noster fuit in
christo iesu] Ly. id est ad christum di
sponēs: sicut pedagogꝰ disponit pue
rum ad vrtutem tempore futuro ha
bendam. Paruuloꝝ est habere peda
gogos quousqꝫ crescunt ī viros ꝑfe-
ctos: q̄ eos ad recta dirigūt timore pe
narum [vt ex fide] ly. reuelata [iustifi

cemur] iustitia infusa [At vbi venit fides] id est postꝙ reuelata est fides xpi: que erat occultata ātiquis patribus [iam nō sub pedagogo sumus] Hor. i. sub coactione et seruitute legis: sꝫ sub euāgelica libertate. Ly. sicut puer adueniēte etate adulta iam non est amplius sub pedagogi disciplina. Et eadem ratione adueniente euangelio cessant legalia. [Omnes enim filij dei estis] Hor. nō serui [per fidem q̄ est in christo iesu] Fides enī facit filiū dei. Johannis. i. Dedit eis potestatem filios dei fieri his qui credunt in nomine eius [Quicunqꝫ enī in christo baptisati estis] id est ī fide iesu christi [christum induistis in xp̄o conformes facti estis] per vite cōformitatem et sacramenti susceptionē. Pulchra enī vestis est indui christū ipse enim est sol iustitie. Unde in signum innocentie datur vestis candida puero baptisato [non est iudeus] scilicet sub lege moysi [neqꝫ grecus] sub lege naturali [non est seruus neqꝫ liber] scilicꝫ melior seruo [non est masculus neqꝫ femina] scilꝫ dignior alter altero in fide christi [omnes enī vos estis vnum [Hor. non differentes in aliquo [in christo iesu] id ē in fide xp̄i [si autem vos xp̄i] scilꝫ per fidem [ergo semen abrahe estis] per imitationem iusticie [secundum promissionem heredes] inquantum ad futuram beatitudinem [in xp̄o iesu domino nostro.

¶ In epiphania domini Ysa. lx. ca.

Surge illūinare hierusalem quia venit lumen tuum et glia domini super te orta est. Qz ecce tenebre operient terrā et caligo populos: super te autem orietur dominus: et gloria eius in te videbitur. Et ambulabunt gentes ī lumine tuo: et reges in splēdore ortus tui. Leua in circuitu oculos tuos ⁊ vide omēs isti cōgregati sunt: venerūt tibi. Filij tui de longe venient: et filie tue de latere surgent. Tūc videbis ⁊ afflues et mirabitur ⁊ dilatabit̄ cor tuum: quando conuersa fuerit ad te multitudo maris: fortitudo gentiū venerit tibi inūdatio camelorum operiet te: dromedarij madiā et effa. Omnes de sabba venient aurum ⁊ thus deferētes ⁊ laudē dn̄o annūciantes.

¶ Postilla.

¶ Surge illuminare hierusalem ⁊c. Ante initium illius ꝓphetie scribit Ysaias propheta dicens. Spiritus meus qui ē in te: et verba mea que posui in corde tuo non recedēt de ore tuo et de ore seminis tui. dicit dominus ammodo et vsqꝫ in sempiternum. Tunc statim sequitur ꝓphetia ista. [Surge illuminare hierusalem] Festum hodiernum a fidelibus epyphania nuncupatur: pro eoqꝫ stella tribus regibus apparuit ipsos vsqꝫ ad presepium dn̄i tredecima die a natiuitate xp̄i perduxit. Et dicit̄ ab epy quod ē supra ⁊ phanos apparitio. Et de hoc agitur in ep̄la et in euangelio. Nam in euangelio dicitur. Obtulerunt magi domino aurum thus ⁊ mirrhā ⁊c. Similiter in ep̄la dicit̄. Om̄s de sabba venient aurū ⁊ thus deferentes ⁊ laudē dn̄o annūciantes vnde dicit Ysaias ꝓphetando de natiuitate xp̄i [O hierlꝫ]. i. ecclesia [surge illuminare qꝛ venit lumen tuuꝫ] id ē xp̄us homo factus qui ē lux vera que illuminat oēm hoīem veniētē

in hunc mundum. Johannis. i. quia nullus illuminatur nisi per ipsuz [et gloria domini] id est filius dei qui est gloria patris [super te orta est] ly. natura humana assumpta [quia ecce tenebre] infidelitatis et ignorãtie hic i presenti [operient terrã] id est hoies carnales terrena amantes [ꝛ caligo] peccatoꝝ [pplos: super te aũt orietur dñs] q̃si sol verus [ꝛ gloria eius in te videbit] ly. ꝑ operationẽ miraculoꝝ scz leprosoꝝ mundationẽ: cecoꝝ illuminationẽ mortuoꝝ resuscitatõez [Et ãbulabunt gentes] q̃ pri⁹ in tenebris ydolatrie fuerũt [in lumine tuo] Ly. id est in lumine fidei xp̃iane [ꝛ reges in splendore ortus tui] hoc intelligitur de tribus regibus venientib⁹ orta stella ad presepium domini [Leua in circuitu] scilz mũdi [oculos tuos] Ly. ad omnem differentiam orbis respectu hierl'm vbi p̃mo predicatũ est euangelium: et inde alibi ꝑ xp̃i discipulos deriuatum [ꝛ vide] id est intellige [omnes isti cõgregati sunt] fideles in vnitate fidei xp̃iane [venerunt tibi filij tui] id ẽ paruuli xp̃o [de lõge venient et filie tue de latere] Lyr. id ẽ de ꝓpe [surgent] perforato in cruce xp̃i latere effluxit sanguis redẽptõis et aqua baptismi de quibus facta est ecclesia sicut ex costa lateris ade fctã ẽ eua mater oĩm viuentium [tunc videbis] Ly. multitudinem credentiũ: ꝛ afflues consolationibus diuinis: et mirabitur ex tam veloci multiplicatione: quia a tempore apostoloruz deriuata ẽ fides xp̃iana ad omnes ꝑtes terre habitabilis: ꝛ dilabitur cor tuũ. Ly. pre gaudio: quando cõuersa fuerit ad te multitudo maris. lyr. id ẽ habitantium in insulis sicut patz de sicilia anglia. et alijs insulis maris [fortitudo gentium] Ly. id ẽ imperiũ romanũ qđ toti mũdo dñabatur [venerit tibi] quod ipletum ẽ tempe cõstantini imperatoris [inundatio cameloꝝ operiet te] Constantin⁹ eniz imperator ꝛ multi alij potentes exemplo imperatoris annuatuz diuitias multas per orbem miserunt super talia animalia ad sustentationem ministroruz ecclesie et pauperũ xp̃i et edificationez ecclesiarũ [dromedarij madiã ꝛ effa] Madian et effa regiones sunt trans arabiam et in istis terris nascuntur talia animalia fortia. ꝛ dromedarius est animal camelo minus: sz veloci⁹ Unde plinius dicit ꝙ dromedarius ẽ animal velocissimum gracile et neruosum camelo minus sed longa habens crura et longissimum passuz tã suauem ꝙ sine magno labore suo ꝛ sine fatigatione magna dromedantis id est insidentis ipsi aĩmali currit infra diem naturalem centum ꝑua miliaria. cortices arborum comedit: aut modicum fenum vel ossa dactiloruz. Hec ille. [Omnes de sabba venient aurum ꝛ thus deferentes et laudem domino annunciantes] Ly. Hoc impletum est ĩ illis tribus regibus qui venerunt ad adorandum xp̃m natũ.

¶ Dñica infra octauas epyphanie. Roma. xij.

Obsecro vos per misericordiã dei vt exhibeatis corpora vestra hostiã viuentem: sanctã deo placentem: rationabile obsequium vestrum. Et nolite conformari huic seculo: sz reformamini in nouitate sensus vestri: vt ꝓbetis que sit voluntas dei bona et beneplacens et perfecta. Dico eñ per gratiã que data est mihi omnibus qui sunt inter vos non plus sapere q̃ȝ oportet: sed sapere ad sobrietatem. ꝛ vnicuiq; sicut de⁹ diuisit mẽsuram fidei. Sicut eni in vno corpore multa membra ha-

hemus omnia autem mēbra non eundem actum habent. ita multi vnum corpus sum⁹ in xpo. Singuli autem alter alterius membra in xpo iesu dño nostro.

¶ Postilla.

¶ Obsecro vos p misericordiam dei rc. Ante initium illius epistole scribit sanctus paulus romanis dicens. O altitudo diuitiarū sapientie et scientie dei q̄ incomprehensibilia sunt iudicia eius ꝛ inuestigabiles vie eius. Tunc post hoc sequitur epistola hodierna. [Obsecro vos rc.] Epistola et euangelium concordant quia duo sunt homini necessaria ad salutem scilicet humilitas mentis: et mundicia carnis. Ad humilitatē mētis incitamur in euangelio exemplo xpi cum in fine euangelij dicitur. Et erat subditus illis scʒ marie ꝛ ioseph Ad mundiciam carnis incitamur in epistola hodierna. vbi apostol⁹ dicit [Obsecro vos p misericordiam dei] scilicet exhibitam vobis a deo [vt exhibeatis] scʒ voluntarie [corpora vestra] Lyr. non aliena contra illos qui saluari credūt p penitentiam aliorū [hostiā viuentē sanctam deo placentem] id est q hostia sit viuens sancta et deo placens [rationabile] scʒ sit [obsequium vestrū] Hor. vt sic mortificentur vitia vt seruetur natura. In omni enim sacrificio in veteri testamento precipitur offerri sal. Leui. ij. Quicquid obtuleris sacrificij sale condies. Et sal significat sapientiam siue discretionem. [Et nolite conformari huic seculo] id est malis hominibus. Anima enim habʒ se sicut speculum: quia sicut speculum ostendit similitudinem illius rei que sibi obijcitur. sic aīa illis que diligit conformatur. Aug. Si terraʒ diligis terra es. si deum diligis deus es. si aurū diligis aurum es participatiue. secū dum illud ps. lxxxi. Ego dixi dij estis [sed renouamini in nouitate sensus vestri] Ly. imago enim dei ad quam sumus formati deformatur in nobis per peccatum sed per gratiaʒ dei reformatur [vt probetis] lyr. id ē experiri possitis per spiritum sanctum habitantem in vobis [que sit volūtas dei bona] quantum ad incipientes [ꝛ beneplacens] quantum ad proficiētes [et perfecta] quantum ad perfectos [Dico enim] id ē precipio vobis [per gratiam] apostolatus [que data ē mihi: omnibus qui sunt īter vos] cuiuscunqꝫ status vel conditionis [non pl⁹ sapere] Hor. de diuinis misterijs [q̄ oportet sapere] Damas. Omnino nō audendū est de deo dicere vltra hoc que tradita sunt nobis a sanctis prophetis et a sanctis apostolis et etiam sanctis doctoribus [sed sapere ad sobrietatem] Horra. sine presumptione Eccle. iij. Altiora te ne quesieris rc. sed que precipit tibi deus illa cogita semper [vnicuiqꝫ] scilicet debere sapere [sicut deus diuisit] Deus enim dat vnum donum vni. alterum alteri. et idem donum dat vni magis excellenter: et alteri minus [secundum mensuram fidei] quia huiusmodi dona donātur secundum q homo plus vel minus meretur per fidem [Sicut enim in vno corpore] Horra. naturali [multa membra habemus] distincta [omīa autem membra non eundem actum habent] hoc pʒ qr oculi vidēt: manus tangunt pedes ambulant rc. [ita multi vnū corpus sumus] Horr. id ē vna eccl'a [in xpo] in capite [Singuli autem alter alterius membra] inuicē subministrando hoc est qn̄ hō illud quod deus sibi cōtulit alteri libenter impartitur Hor. corpus est ecclesia. caput xpus. membra fideles. Felix membrum qđ viuit in hoc corpore sub hoc capite.

¶ Dominica p̄ma post octauas epyphanie. Roma. xij.

HAbentes donatões secũdũ gratiã q̄ est in vobis differẽtes siue prophetiã secũdũ ratione fidei: siue ministeriũ in ministrãdo siue q̄ docz ĩ doctrina: q̄ exortať ĩ exortando: q̄ tribuit ĩ simplicitate: q̄ preest in sollicitudine: qui misereť ĩ hilaritate. Dilectõ sine simulatione: odientes malũ: adherẽtes bono. Charitatẽ fraternitatis iuicẽ diligẽtes honore inuicẽ preuenientes sollicitudine non pigri. spiritu feruẽtes: domino seruientes: spe gaudẽtes: in tribulatione patiẽtes: oratõi instãtes: necessitatibus sanctoruz cõmunicantes: hospitalitatẽ sectantes. Benedicite persequẽtibus vos: bñdicite ⁊ nolite maledicere. gaudete cuz gaudentibus: flete cũ flentibus. Idipz inuicẽ sentiẽtes: non alta sapientes: sz humilibus consentientes.

¶ Postilla.

¶ Habentes donatiões secũdum gratiam ⁊c. Ante initium illius epistole scribit sanctus paulus di. Sicut in vno corpore multa habem⁹ mẽbra. omnia aũt mẽbra eundem actuz non habent: ita multi vnum corpus sumus in christo. Singuli autem alter alterius mẽbra ⁊c. Tunc sequitur statim epl'a hodierna [Habentes donationes] Qualiter aũt epistola cum euangelio hodierno cõueniat est notandum q̄ in euangelio hodierno agitur de nuptiis in quibus christus ĩ consolationem cõuiuantium aquam in vinũ cõuertit: q̄ nuptie facte sunt in chana galilee: ⁊ significant spirituales nuptias quas christus habet cũ anima fideli. ad quas spirituales nuptias requirũtur virtutes quas apostolus paulus in epl'a hodierna enumerat dicens [Habẽtes donatões secundum gratiam que data est vobis differentes]. i. vos qui habetis diuersa dona ⁊ diuersa officia donata vob ex gratia diuersimode debetis vnus alteri ex charitate fraternali subministrare ⁊ impṫire ⁊ communicare sicut membra corporis [siue pphetiam secundum rationem fidei] Vincen. in donum reuelationis futuroꝝ occultorum secundum q̄ exigit fides [siue ministerium in ministrando] sciłz sacramenta [siue qui docet ĩ doctrina] id est gratiam hz docendi [q̄ exhortatur in exhortãdo] Gor. i. gratiã hz exhortationis: sicut membra ꝯmunicare proximis [q̄ tribuit] supple elemosynas [in simplicitate] id est in simplici intentiõe scilicet ĩ sola intentiõe vite eterne: vt nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua Math. vi. [qui preest]. i. gratiaz prelatõnis habet [in sollicitudine] q2 rationem redditurus ẽ [q̄ miseretur]. i. qui habet misericordiã cõpatiẽdo afflictis [in hilaritate] Lyra. hoc facit contra illos qui austeritatem in vultu ⁊ verbis oñdunt miseris anteq̄ releuent eos in aliq̄ [Dilectio sine dissimulatiõe] Gor. vt dilectio pximi sit x̄ra ⁊ nõ falsa nec ficta. i. Joh. iij. Filioli non diligamus verbo neq̄ lingua: sz opere et veritate [odiẽtes maluz]. s. in proximis [adherẽtes bono charitatez fraternitatis inuicẽ diligentes] Vincen. non soluz diligatis vos mutuo: sed etiam de hoc gaudentes q̄ alij se mutuo diligunt [honore inuicem preuenientes] Ly. Quilibet enim deficit ĩ aliquo bono quod est in altero: ⁊ sic potest eum cõsiderare vt meliorem se et sic honore preuenire [sollicitudie nõ pigri] Ly. prestãdo humanitatẽ pximis ĩ effectu [spũ

feruentes] Ly. vt hoc fiat ex bono af-
fectu [dño seruiẽtes] Vincen. vt ꝑ ea
q̄ ꝓximis impẽditis deo seruiatꝭ [spe
gaudentes] Vincen. vt executiõe pre
missoꝝ speretis eterna gaudia [in tri-
bulatiõe patientes orationi instãtes]
Vincen. nõ solũ ꝓ salute vr̄a sꝫ etiaꝫ
ꝓ salute ꝓximoꝝ [necessitatibꝰ] Gor.
id est penurijs [sctõꝝ] vobiscũ cõmo-
rantium [cõicantes] vr̄a bona tp̄alia
[hospitalitatẽ sectãtes] quo ad ꝑegri
nos exemplo abrahe ⁊ loth ⁊ recepe-
rũt angelos in forma hoim in hospi-
cio. Geñ. xix. [Bñdicite ꝑsequẽtibus
vos] Gor. i. bona eis optate [bñdicite
⁊ nolite maledicere] qꝛ maledicti re-
gnũ dei non possidebũt [gaudete cuꝫ
gaudentibus] scꝫ ꝯgratulãdo eis [fle
te cũ flentibus]. s. cõpatiendo eis [id-
ipsuꝫ inuicẽ sentiẽtes] scꝫ cũ alijs fra
tribus [nõ alta sapientes] Ly. ꝓximũ
cõculcãdo [sꝫ humilibus ꝯsentiẽtes]
cum eis humiliter ꝯuersando.

❡ Dñica scđa post octauas epyphanie. Roma. xij.

NOlite esse pruden-
tes apud vosmetip
sos: nulli malum ꝓ
malo reddẽtes: prouidẽtes
bona nõ tantum coram deo
sed etiam coraꝫ oĩbus homi
nibꝰ Si fieri põt quod ex vo
bis est cũ oĩbus hoibꝰ paceꝫ
habẽtes nõ vosmetipos de-
fendentes charissimi: sed da
te locũ ire. Scp̄tũ ẽ eñi. Mi-
hi vindictã ⁊ ego retribuã di
cit dñs. Sꝫ si esurierit inimi
cus tuꝰ ciba illũ: si sitit: potuꝫ
da illi. Hoc eniꝫ faciẽs carbo
nes ignis cõgeres suꝑ caput
eiꝰ. Noli vinci a malo sꝫ vice
in bono malũ.

❡ Postilla.

❡ Nolite esse prudẽtes apd
vosmetipsos ⁊c. Ista epistola imme-
diate sequitur epistolam precedentis
dominice. Et cõcordat cũ euangelio:
qꝛ in euãgelio legitur de leproso quẽ
xp̄s solo v̄bo curauit dicẽs: volo mũ-
dare. ⁊ curatio leprosi significat misti
ce mundationem anime a lepra pec-
catorum. Sic etiam in epistola hodi-
erna apostolus paulus dissuadet no-
bis a vicijs per que aĩma maculatur
⁊ hortatur nos ad virtutes per quas
anima mundatur ⁊ decoratur dicens
[Fratres nolite esse prudentes apud
vosmetipsos] id est tantã ꝯfidentiam
habeatis in ingenio vestro ꝙ magis
proprio sensui velitis credere q̄ꝫ alie-
no: qꝛ illud est testamentũ sancti ber-
nardi: ꝙ quilibet homo debet magꝭ
credere sensui alieno q̄ꝫ proprio [nul-
li malum pro malo reddentes [id est
nulli iniuriam ꝓ iniuria inferentes.
Gor. multominus malum pro bono.
p̄s. xxxiiij. Retribuebãt mihi mala ꝓ
bonis ⁊c. [ꝓuidentes bona non tantũ
coram deo] Gor. i. in secreto cordis qꝛ
intuetur cor [sed etiam coram omni-
bus hominibus] id est in manifesto
ne ꝓximus scandalizetur: qꝛ scãdalũ
vitare debemus q̄ꝫtuꝫ possumus: iu-
xta illõ Math. xviij. Ve homini per
quem scandalum venit [Si fieri po-
test quod ex vobis est cum omnibus
hominibus pacem habentes] id est
q̄ꝫtum in vobis est nõ detis occasionẽ
discordie vel distractõis pacis [nõ vos
metipsos defendentes]. i. non sitis re
percutientes aduersarios vestros: sꝫ
facite sicut xp̄s dicit Luc. vi. Si quis
te percusserit in vnam maxillam pre
be ei ⁊ alteraꝫ [charissimi: sed date lo
cum ire] Gor. i. dei vindicte. Ira dici-
tur diuinuꝫ iudiciũ ergo dicitur dies
ire [Scriptum est eniꝫ] scilicet Deut.
xxxij [Mihi vindictam] scilicet reser-
uate [et ego retribuam]. i. vindicabo
[dicit dñs] Damas. Qñ eñi vos puni
retis eos: iam deo locus nõ est in eis
vt eos puniat in die ire. Seipsuꝫ eñi

vindicare est rapinā cōmittere et deū ptemnere[sed si esurierit inimic⁹ tu⁹ ciba illū: si sitit potū da illi].i. porrige ei necessaria in extrema necessitate. [Hoc eñ facies]scz cibando et potando illū[carbones ignis] id est ardorē charitatis [congeres].i. cōgregabis [super caput eius]prouer.xv.i. super mentem eius quatenus tua benignitate incipiat diligere te quē pri⁹ oderat[Noli vinci]per impatientiam[a malo] supple homine[sz vince in bono].s. patientie[malū] sup. hoīem.

¶ Dominica tertia post octauas epyphanie. Roma. xiij.

Nemini quicq̄ debeatis nisi vt inuicez diligatis. Qui enī diligit ꝓximū legē impleuit. Nā nō adulteraberis: nō occides: nō furaberis: nō falsū testimoniū dices: nō cōcupisces rē ꝓximi tui. Et si quod est aliud mandatū in hoc verbo instauratur: diliges ꝓximū tuū sicut teipsuz: dilectio ꝓximi malum nō operatur. Plenitudo ergo legis est dilectio. ¶ Postilla.

¶ Nemini q̄cq̄ debeatis nisi vt inuicem ꝛc. Ante inituz illius epistole scribit sanctus paulus di. Omīs anima potestatibus sublimiorib⁹ subdita sit. Nō est eniz potestas nisi a deo. Itaq̄ qui resistit potestati dei ordinationi resistit. Tunc sequitur epistola presens[Nemini quicq̄]Et epistola et euangelium concordant: quia in euāgelio legitur quomodo christus fuit cum discipulis suis in nauicula ad transmigrandum: et orta est tempestas magna in mari per quaz tempestatem designatur magna temptatio huius seculi. Sic etiaz paulus apostolus i epistola hac docet nos quo modo debeamus transmigrare et tēptatiōes vincere per virtutes quas enumerat in epistola hodierna dicens [Nemini quicq̄ debeatis: nisi vt inuicem diligatis. Qui enim diligit ꝓximum legem impleuit]Ly. Omnia eñ mandata decalogi ordinantur ad actuz diligendi: quia precepta prime tabule ordinantur ad diligendum deum: et precepta secūde tabule ordinantur ad diligendum ꝓximum: et ita in dilectione impletur lex[Non adulterabis]Hor. hic prohibetur nocumentum proximi in persona sibi coniūcta [non occides]in quo prohibetur nocumentum proximi in propria persona[non furaberis] in quo ꝓhibetur nocumentum proximi in rebus temporalibus[non falsum testimonium dices] in quo prohibetur nocumentum proximi in verbo[non concupisces vxorem vel rem proximi tui. Et si quod est aliud mandatū in hoc verbo instauratur]id est impletur[Diliges proximum tuum sicut teipsum] Hor. sic debes diligere sicut teipsuz in bono: et non in malo Tho. sic q̄ nihil illicitum propter amorem proximi cōmittas[dilectio ꝓximi malum nō operatur] id est cauet inferre malum proximo[Plenitudo ergo legis est dilectio] Tho. id est per dilectionez lex implet.

¶ Dñica quarta p⁹ octauas epyphanie. Colloceñ. iij.

Induite vos ergo sicut electi dei sancti et dilecti viscera misericordie benignitatem humilitatem: modestiam: patiētiā: supportantes inuicē et donantes vobismetipsis. Si q̄s aduersus aliquez habet querelam sicut et dñs donauit vobis ita et vos. Sup oīa aūt h charitatē habete: quod ē vin

cultū perfectiōis ⁊ pax xp̄i ex
ultet in cordib⁹ vr̄is: in qua ⁊
vocati estis in vno corpe: et
grati estote: verbū xp̄i habi
tet ī vobis abundāter: ī oī sa
piētia docētes ⁊ cōmonētes
vosmetipos in psalmis: hym
nis ⁊ cāticis spūalib⁹ in grā
cantātes in cordib⁹ vr̄is deo

¶ Postilla.

¶ Induite vos ergo sicut ele
cti dei ⁊c. Ante initiū illi⁹ epistole scri
bit sanctus paulus di. Nolite mētiri
inuicem expoliātes vos veterem ho
minē cum actib⁹ suis: ⁊ induētes no=
uum hominē qui renouatur in agni
tione dei scd̄m ymaginē eius qui cre
auit illū. Tunc sequitur post hoc epi=
stola hodierna quaꝫ scripsit collocen=
sibus: ⁊ collocenses nominant̄ a ciui=
tate collicis [Fratres idutte vos] scꝫ
veste spūali [sicut electi dei] per fideꝫ
[sancti]per spem [⁊ dilecti]per chari
tatem: vel sic [electi dei] Ly. per eter=
nam predestinationem [sancti]per sa
cramētoꝝ perceptiōem [⁊ dilecti]per
augmentū gratie [viscera misericor=
die] lyra. quantū ad pietatis affectuꝫ
[benignitatem] quantum ad eius ef
fectum [humilitatem] que est virtu=
tum custodia ⁊ fundamentuꝫ [mode=
stiā] bene vtendo ꝓsperis [patientiā]
bene habendo se in aduersis [suppor
tantes inuicem] in infirmitatib⁹ ⁊ de=
fectibus [⁊ donantes vobismetipsis]
Lyra. offensas remittendo: quod ē ne
cessitatis [Si quis aduersus aliqueꝫ
habet querelam]. i. querele materiā
[sicut ⁊ dn̄s donauit vob̄] id est ita pu
re ⁊ integre [ita ⁊ vos] inuicem remit
tite peccata [Super oīa aūt hec chari
tatem habete] q̄ est maior ceteris vir=
tutibus [quod ē vinculum p̄fectōis]
Hor. q꞉ oīa que ad p̄fectōnē ptinēt si=
mul ligat [Et pax christi] Lyra. data ⁊
commendata a christo [exultet] id est
sit causa exultationis [in cordibus ve
stris: in qua et vocati estis in vno cor
pore] scilicet ecclesie sub capite chri=
sto. Horr. omnes enim vnum corpus
sumus in christo [et grati estote] scilꝫ
deo datori de tanto beneficio [verbū
christi] id est doctrina euāgeliȷ̄ que
specialiter verbum christi est: quia de
eius ore processit [habitet in vobis]
scilicet per iugem eius meditationeꝫ
[abundanter] id est non solum ad ve
stram: sed ad aliorum edificationem
[in omni sapientia] id est in om̄i scri=
pturarū intelligētia: vt omnium scri
pturarum intelligentiaꝫ et intellectū
habeatis [docentes] scilicet ignaros
[⁊ commonētes] scilicet pigros [vos=
metipsos]. i. vnus alium vos mutuo
ad diuinas laudes excitando: ⁊ hoc [ī
psalmis: hymnis et cāticis spūalib⁹]
Hor. de eternis bonis agentibus: ⁊ ce
lestem iocunditatem ostendentibus
[in gratia] Hor. id est in consideratio=
ne beneficioꝝ dei erga vos [cantātes
in cordibus vestris] Hor. id est nō tm̄
labiȷ̄s sicut illi d̄ quib⁹ dicit Isa. xxix.
Populus hic labiȷ̄s me honorat: cor
autem coruꝫ longe est a me [domio]
id est ad honoreꝫ domini in christo ie
su domino nostro.

¶ Dominica ī septuagesima i. Corinthi. ix.

Nescitis q̄ hi qui in
stadio currunt: om
nes quidem currūt
sed vnus accipit brauiū. Sic
currite vt comprehendatis.
Omnis eniꝫ qui in agone cō
tendit ab omnibus se absti=
net. Et illi quidem vt corru=
ptibilem coronam accipiāt:
nos autem incorruptā. Ego
igitur sic curro non quasi in
incertum: sic pugno nō qua
si aerem verberans: sed ca=
stigo corpus meuꝫ ⁊ in seruí=

tutem redigo ne forte cum a
liis predicauerim ipse repro
bus efficiar. Nolo eniz vos
ignorare fratres quoniā pa
tres nostri omnes sub nube
fuerunt: et omnes mare tran
sierunt ⁊ omnes in moyse ba
ptisati sunt in nube et mari.
Et omēs eandem escam spi=
rituale mādu cauerūt: et oēs
eundem potū spiritualem bi
berunt. Bibebant autem de
spirituali consequēte eos pe
tra. Petra aūt erat christus

Postilla.

¶ Nescitis ꝙ hi qui in stadio
currunt ⁊c. Ante initiū illius epistole
scribit sanctus paulus di. Factus suz
infirmis infirmus: vt infirmos lucri
facerem. Omnia autem facio ꝓpter
euangeliū: vt particeps eius efficiar
Tunc sequitur epistola. [Nescitis ꝙ
hi ꝗ in stadio currunt] Ubi notandū
ꝙ tp̄s qd̄ hodie ecclesia īcipit est tp̄s
deuotionis et penitentie. In signum
huius sancta mater ecclesia ī hoc sa=
cro tempore in cantu et lectionibus
in matutinis nobis insinuat ꝙ a deo
sumus elongati: et spiritualibus bo
nis spoliati ꝓpter inobedientiaz ade
et eue. Unde epistola ⁊ euangelium
in hoc concordant: ꝙ enī depaupati
sumus tunc sanctus matheus ī euan
gelio hodierno īuitat nos ad laborā=
dum in vinea dn̄i vt ditemur. Et qz
etiam a deo elongati sumus: tūc san
ctus paulus in epistola hodierna ꝓ
ponit nobis cursum: vt ad brauiū di=
uine visionis redeamus dicēs [Fra=
tres: nescitis ꝙ hi qui in stadio cur=
runt: omnes ꝗdem currunt] qz omēs
hoīes ad beatitudinē nituntur ꝑue=
nire quocunqz diuerso tramite ince=
dunt: vt dicit Boe. de cōsolatiōe phi.
li. iij. prosa. ij. [sz vnꝰ accipit brauiū]
id est premiū cursus. Notandū ꝙ sta
dium ē spaciū in quo pedites currūt
qd̄ Hercules dr̄ statuisse. Perficiunt
aūt vnū stadiū. cxxv. passus. Et stadiū
dicit̄ a stando: qz hercules tot passus
currebat ⁊ postea stabat ⁊ respirabat.
In fine huius spacij ponebat̄ aliqd
qd̄ erat p̄miū cursus vt equꝰ vel pur
pureus pannus: et hoc dicit̄ brauiuz
Et licet omnes ī hoc stadio currerēt:
vnus tn̄ solus accipiebat hoc brauiū
scz qui citius preueniebat. Sic in cur
su spūali vnus tm̄ scz ꝑseuerans acci
pit brauiū: qz ꝗ ꝑseuerauerit vsqz in
finē hic saluus erit [Sic currite] scz
ꝑ bona opera [vt comprehēdatis] scz
brauium eternū [Omnis enī qui ī a=
gone] id est ī pugna [contēdit] cū ad=
uersario [ab oībus se abstinet]. s. que
īpediunt ip̄m ꝓ assecutione victorie
[Et illi ꝗdem vt corruptibilē coronaz
accipiāt: nos aūt incorruptā] Ly. q. d.
si hoc faciūt ꝓ tꝑali p̄mio: multoma
gis debemus hoc facere ꝓ eterno p̄=
mio: abstinendo ab oībus impedimē
tis nostre salutis: exercitando nos in
oībus ꝓmotiuis [Ego igit̄ sic curro]
Hor. bonū opando [non quasi in icer
tum] Ly. qz sanctus paulꝰ certꝰ erat
de beatitudine futura per reuelatio=
nē diuinā [Sic pugno] scz cōtra tem
ptationes [non quasi aerē verberās]
id ē n̄ inaniter sicut ille ꝗ aerē ꝑcutit
ꝓ hoste [sz castigo corpus meū] Hor.
id est motus carnis illicitos reprimo
[et in seruitutē redigo]. s. ꝑ opatiōez
boni [ne forte cū aliis p̄dicaueri] Ly.
scz inducendo eos ad opa perfectōis
[ipse reprobus efficiar] Hor. i. a deo
reprobatus: quod turpe esset [Nolo
enim vos ignorare frēs] Ly. sed dili
genter attendere [quoniā patres nr̄i
oēs] tam boni ꝙ mali; [sub nube fue
runt] scz eos protegēte ab estu de die
in diem. Exodi. xiij. [et omnes mare
transierunt: et omēs in moyse bapti=
sati sunt in nube et in mari] Lyra:
id est signū baptismatis receperunt:
quia transitus iste maris et protectio

nubis figura fuit baptismatis[ꝛ omnes eandem escam spiritualem manducauerunt] Lyr. id est manna quod dicitur esca spiritualis: quia nō virtute nature: sed virtute diuine potētie fuit data de celo. Et etiam fuit figura eucharistie q̄ spiritualem hominem nutrit[ꝛ omnes eundem potū spūalē biberunt] scilicet aquaꝫ de petra eductam virtute diuina quando moyses bis ꝑcussit petrā. Exodi. xvij. [Bibebāt aūt de spūali] id est potū datū virtute xp̄i: q̄ figurabat aquaꝫ gratie ꝑ xp̄m dandam[cōsequente eos petra] Hoꝛ. aque vbiqꝫ sequebant̄ eos[Petra autē erat xp̄s] Uincen. nō in re sꝫ ī figura: de qua petra fluxit sanguis ꝛ aqua per apertionem lateris xp̄i in die parasceues.

¶ Dominica ī sexagesima. ij. ad Corinthi. xi.

Libēter suffertis insipiētes: cū sitis ipsi sapiētes. Sustietis enī. si quis vos in seruituteꝫ redegit: si quis deuoꝛat: si q̄s accipit: si q̄s extollitur: si q̄s in faciē vos cedit. Scd̄ꝫ ignobilitateꝫ dico quasi nos infirmi fuerimus in hac ꝑte ī quo q̄s audet. In insipiētia dico: audeo ꝛ ego. Hebꝛei sūt et ego: Israelite sunt et ego. Semē abꝛahe sunt ꝛ ego: Ministri xp̄i sunt ꝛ ego. Ut minus sapiens dico: plus ego ī laboꝛibus plurimis: in carceribus abundātius: in plagis supꝛa modum: in moꝛtibꝰ frequēter. A iudeis quinquies quadragenas. vna minus accepi. Ter virgis cesus sum: semel lapidatus suꝫ: ter naufragium feci. Nocte ac die ī profundo maris fui: ī itineribus sepe ꝑiculis fluminū; periculis latronū; periculis ex genere; ꝑiculis ex gentibus; ꝑiculis in ciuitate; periculis ī solitudīe; ꝑiculis ī mari; periculis in falsis fratribus: in laboꝛe ꝛ erūna: ī vigilijs multis: ī fame ꝛ siti: ī ieiunijs multis: ī frigoꝛe ꝛ nuditate. Preter illa que extrinsecus sunt instātia mea quotidiana: sollicitudo omnium eccl̄iarum. Quis infirmat̄ ꝛ ego non infirmoꝛ? quis scādalizatur et ego nō vroꝛ? Si gloꝛiari opꝫ: q̄ infirmitatis mee sunt gl̄iaboꝛ. Deus ꝛ pater dn̄i nostri iesu xp̄i scit: q̄ est benedictꝰ ī secula q̄ non mentioꝛ.

¶ Postilla.

¶ Libēter suffertis īsipiētes cum ꝛc. Ante initiū illiꝰ epistole scribit sanctus paulus dicens. Ipse enīꝫ sathanas transfigurauit se in angelum lucis. Non est ergo magnū si ministri eius transfigurentur velut ministri iusticie. Tūc sequitur epistola hodierna. Et presens epistola ꝛ euangelium hodiernū in hoc concoꝛdant: quia euāgeliū dicit de seminatoꝛe q̄ exijt seminare semen suum: sic etiam epistola dicit de ꝑdicatoꝛe scꝫ sancto paulo: qui semē verbi dei seminauit per totum mundū: sicut patet in collecta de sancto paulo. Deus qui vniuersum mūduꝫ beati pauli ꝑdicatione docuisti: da nobis quesumꝰ vt cuius natalicia colimus: eius apud te patrocinia sentiamus[Fratres libenter suffertis insipientes ꝛc.] Pro ītellectu illius epistole notandum est q̄

tempore apostolorum erant quidam
pseudo apostoli qui gloriabant et ia-
ctabant se esse iudeos natione:⁊ de se
mine abrahe descẽdisse. Et hoc facie
bant vt per hoc in maiori auctoritate
haberentur:⁊ eoꝝ false doctrine ma-
gis crederetur. Et nitebantur corin-
thios a libertate euangelij reducere
ad obseruantiã legis mosayce. Et ipi
corinthij sufferebant eos⁊ eis benefa
ciebant:⁊ eos apostolo preferebãt:mi
nus reputantes apostolũ ꝙ illos. Et
de hoc apostolus eos reprehendit in
hac epistola:⁊ ostendit quomodo ha
beat maiorez materiam gloriandi ꝙ
isti si expediat. Et in presenti epistola
enumerat apostolus plurima marty
ria sua ⁊ beneficia:⁊ opera bõa facta
ꝓ vtilitate ecclesie. Et etiam enume-
rat plrima q̃ passus est ꝓ fide:⁊ ꝓ no-
mine iesu xpi. Et hᵒ apostolus facie
bat vt illorũ pseudo apostoloꝝ falsita
tem repelleret: et maiorem fructum
faceret ad dei laudem ⁊ fideliuz salu
tem: propter quod sua gloriatio erat
virtuosa:illoꝝ autem viciosa. Unde
dicit[Fratres]Uincen. id est vos fra-
tres corinthij [libenter suffertis] id
est sustinetis patienter [insipientes]
id ẽ falsos apostolos ꝺ falsis false glo
riantes qꝺ ꝓprius est insipientiũ [cũ
sitis ipsi]id ẽ esse debetis[sapiẽtes]ꝙ
talibus falsis apostolis ⁊ seductorib⁹
non crederetis[Sustinetis enĩ si q̃s]
Lyra. pseudo apostolorum[vos]scilꝫ
a libertate xpi ⁊ euangelij[in seruitu
tem redigit]id est in obseruantiaz le-
gis:volebant enim eos subijcere ser
uituti legis dicentes debere eos ser-
uare legalia cuz euangelio[Si quis
deuorat]Ly. quia de bonis corinthio
rum laute viuebant[si quis accipit]
bona vestra decipiendo vos falsis et
mendacib⁹ verbis[si quis extollitur]
quia pseudo apostoli iactabãt se sup
corithios:dicẽtes se filios abrahe:co-
rinthios autem filios gentiliũ ydola
trie deditoꝝ ⁊ incircũcisoꝝ[si q̃s vos i
faciẽ cedit]Hor. id est i presentia vos

vituperat improperando:scilicet vo-
bis genus ꝙ sitis gentiles. Añ Am-
brosius. In faciem ceditur cui iniu-
ria irrogat[scđm ignobilitatez dico]
Hor. quam vobis obijciunt quidã iu
dei de semine abrahe se iactantes: et
vos spernẽtes tanꝙ ignobiliores ip-
sis[quasi nos infirmi fuerim⁹ in hac
parte]id est impotẽtes gloriari de ge
neris nobilitate : sed non sumus[in
quo quis audet in insipientia dico]
Horra. quia insipientiam estimat se-
ipsuz iactare ⁊ laudare[audeo ⁊ ego]
id ẽ audere possuz ⁊ ego[Hebrei sũt]
Ly. id est de lingua ⁊ natiõe hebraica
gloriant[⁊ ego] scilicet sum sicut ⁊ ip
si sunt[Israelite sunt] id est gloriant
ꝙ de patriarcha iacob descenderũt[⁊
ego]similiter descendi[Semen abra
he sunt]Ly. cui⁹ semini facte sunt re
promissiones[⁊ ego]scꝫ sum de eodẽ
genere: ⁊ ideo de omnib⁹ istis possuz
gloriari[mĩistri xpi sunt]id est dicũt se
esse ministros xpi[⁊ ego] scilicet suz
similiter[vt minus sapiẽs dico] quia
non est hominis sapiẽtis seipsuz lau
dare et per hoc ostẽdit se coactum in
laudem suam ꝓrupisse[plus ego].s.
sum minister xpi ꝙ ipi. Hoc patet ex
eo:quia plura passus sum ꝓpter mi
nisteriũ xpi. Tunc enumerat dicẽs[i
laboribus plurimis]ꝙ ipi[in carce-
ribus abundantius]Ly. propter pre-
dicationez euangelij[in plagis supra
modũ] id est vltra mensuram aliorũ
[in mortibus frequenter] id est in pi-
culis mortꝭ fui[A iudeis quiquies]
id est quinqꝫ vicibus[quadragenas]
scilicet ꝑcussiões vel plagas[vna mi
nus]hoc est. xxxix.[accepi]Preceptũ
eñi erat in lege Deut. xxv. si eum qui
peccauerat dignũ viderent plagis ꝓ-
sternerẽt eum ante se:⁊ coram se face
rent verberari ꝓ mẽsura peccati. erat
⁊ modus plagarũ ita dumtaxat vt q̃-
dragenariũ numerum nõ excederẽt.
Ne igitur imisericordes viderentur
subtrahebant minus quod poterant
scilicet vnam plagam [ter virgis ce-

sus sum] scꝫ hoc a gentilibus passus est[semel lapidatꝰ suꝫ] a iudeis Act. xiiij. Lapidantes paulū traxerunt eū extra ciuitatem existimantes eū mortuum esse[ter naufragiuꝫ feci]id est ꝑculi[nocte ⁊ die in profundo maris fui]Ly.scꝫ ad diuersas partes terre ⁊ insulas nauigando ꝓpter predicationem euangelij. Alij exponūt dicētes ꝙ naufragiuꝫ passus stetit sub aqua per diem ⁊ noctē virtute dei ipsuꝫ ꝓtegente[In itineribꝰ sepe] ꝓpter ꝑdicationem euangelij[ꝑiculis fluminū]Ly.in hyeme inundātiū: ⁊ sic sūt magna pericula in trāsitu aquaꝝ[piculis latronū]dyabolus eos concitādo cōtra paulum: vt predicatio verbi dei et salus aīarū impediret̃[ꝑiculis ex genere]supple meo:id est a iudeis volentibus pauluꝫ occidere:quia lege eorum deserta ad xp̄m se cōuertit [periculis ex gentibus]Ly.id est gētilibus mortē eius querētibus:qꝛ cōtra ydolatriā predicabat:⁊ sic nec iter suos nec inter alienos securꝰ fuerat [periculis in ciuitate]Lyr. supple cōmota contra me[periculis in solitudine]Lyra.id est a bestijs occurrentibus[periculis ĩ mari]a piratis ⁊ naufragijs[periculis in falsis fratribus] Ly.quod est periculosius Quia nulla pestis efficatior ad nocēdū ꝙ familiaris inimicꝰ[In labore] supple manuali[⁊ crumna]id est ĩ paupꝑtate[in vigilijs multis]propter laborem manualem ⁊ etiam orōnē[in fame ⁊ siti: in ieiunijs multis:in frigore et nuditate]qꝛ non habebat qn̄qꝫ sufficientē victū ⁊ amictū[ꝑter illa que extrinsecus sunt]Ly.preter illa mala iā enumerata que me exteriꝰ affligūt sunt alia que affligunt me interius scꝫ[in substantia mea quotidiana]Hor.que nec vna hora remittitur [sollicitudo omnium ecclesiarum]Ly.incumbebat enim sibi quotidie regimen ecclesiarum in magna affectione mentis: ideo subditur[Quis infirmat̃]lyra.ĩ fide ⁊ moribꝰ[⁊ ego non infirmor]dolens de malo eiꝰ.q.d. nullus [Quis scandalizatur]Ly.scilicet ruēs in peccatū exemplo alterius[⁊ ego nō vror] per compassioneꝫ.q.d.nullus[Si] ꝓ pro quia[gloriari oportet] quia oportebat paulum sic facere ad repellendam iactantiam ⁊ superbiam pseudo apostoloꝝ[Que ĩfirmitatꝭ mee sunt] Ly.id est que ꝑtinēt ad infirmitatem meā[gloriabor] hoc dicit ꝯtra falsos apostolos q̄ de nobilitate generꝭ gloriabantur[deus ⁊ pater dn̄i nostri iesu xp̄i scit:qui est benedictus in secula ꝙ non mentior]Tunc hic cōsequēter enumerat mala que euasit:dū eñ pergeret ī damascum ad persequendū xp̄ianos miraculose fuit cōuersus: ⁊ post baptismū intrauit synagogam ⁊ cōfundebat iudeos qui habitabant damasci ꝓpter quod suaserūt ꝑposito ciuitatis vt caperetur ⁊ occideretur vt habet̃ Act.ix. Ergo dicit[Prepositus gētis arhete regis custodiebat ciuitatem damascenoꝝ]id est custodire fecit per homīes armatos [vt me comprehenderet]Ly.vt traderer iudeis ad occidendum[⁊ per fenestraꝫ in sporta demissus sum per murum] scilicet a xp̄ianis [⁊ sic effugi manus eius. Si]pro qꝛ[gloriari oportet] me cōmendādo ꝓpter pseudo apostolos [non expedit quidem] propter me: licet expediat propter vestram vtilitatem[veniam autem ad visiones ⁊ reuelationes dn̄i. Scio hominē]Horr. de se tanꝙ de alio loquitur in sui cōmendatiōe vt vitet iactantiā[in xp̄o] manētem per gratiam: ⁊ sibi vnitum per fidem ⁊ charitatem [ante annos quattuordecim]tot enim āni fuerunt inter visionē ⁊ narrationem. Ex quo apparet eum hoc narrare nō ex iactātia:sed ex necessitate propter vtilitatē [siue in corpore]Hor.scꝫ manēte anima[siue extra corpus]assumpta[nescio deus scit raptuꝫ huiusmodi vsqꝫ ad tertium celuꝫ]id est empireū.Creditur raptus iste fuisse in sua ꝯuersione quādo fuerat tribus diebꝰ ⁊ tribꝰ

noctibus nec comedēs nec bibens[et scio huiusmodi hominem siue in corpore siue extra corp⁹ nescio deus scit quoniā rapt⁹ est in paradisum] Glo. in eā tranquillitatē qua fruunt̄ illi q̄ sunt in celesti hierusalē[Et audiuit] id est percepit[archana verba]de dei essentia[que non licet] id est non est possibile:homini loqui: id est verbis explicare:pro huiusmodi:scilicet visi onibus gloriabor:et recte: pro me autem nihil. Lyra. a me nullam habeo materiam gloriādi ; nisi in infirmitatibus meis: id est in tribulationibus meis quas patior que sunt glorie acquirende. Nam ꝛ si voluero gloriari: lyra.ō donis mihi a deo datis:nō ero insipiens: q: hoc non facio inaniter ꝛ sine causa:veritatez enim dicam:parco autez:lyra.id est pce me laudo : ne quis existimet me: scilicet gloriari inaniter:super id quod videt in me : id est in cōuersatiōe mea: aut audit aliquid de me:id est ī doctrina mea.Multa enim dona dei latebāt in apostolo que nō manifestabat nisi prout ꝛ quātum ad dei gloriam ꝛ fideliuz salutē expediebat: et ne magnitudo reuelationū diuinarum extollat me in supbiaz:datus est mihi stimulus carnis mee.Glo.id est tēptatio libidinis[angel⁹ sathane] id est āgelus malign⁹ missus a sathan ad meam subuersionem[qui me colaphizet]id est me affligat[ꝓpter quod ter dominum rogaui vt discederet a me : ꝛ dixit mihi sufficit tibi gratia mea]Lyr.quasi dicat.Non est tibi necessarium vel vtile ꝙ a te discedat tēptatio carnis[Nā virtus in infirmitate perficitur] Glo.quia dum certat ꝛ vincit roboratur ꝛ augetur[Libenter enim gloriabor in infirmitatibus meis]Glo.non in vna tantum sed pluribus[vt inhabitet in me virtus xp̄i]id est gratia in me consummetur ꝛ perficiatur.

¶ Dominica in quinquagesima.i.Corinth.xiij.

SI linguis hominum loquar ꝛ angelorū: charitatem autē nō habeam factus sum velut es sonās aut cymbalū tinniens Et si habuero ꝓphetiā ꝛ nouerim misteria omnia:ꝛ oēm sciētiam:ꝛ habuero omnē fidē ; ita vt montes transferā: charitatem autem nō habuero:nihil sum. Et si distribuero in cibos paupez omēs facultates meas : ꝛ si tradidero corpus meū ita vt ardeā: charitatē autez nō habuero: nihil mihi prodest. Charitas patiēs est:benigna est. Charitas nō emulatur:nō agit ꝑperaz: nō inflatur:nō est ambiciosa:nō q̄rit que sua sunt: non irritatur:nō cogitat malum:nō gaudet super iniq̄tate:cōgaudet autez veritati. Omia suffert:oīa credit: omnia spat: omīa sustinet. Charitas nunq̄ excidit. Siue ꝓphetie euacuabūtur: siue lingue cessabūt siue scientia destruetur. Ex parte enim cognoscimus: et ex parte prophetamus. Cum autem venerit quod perfectuz est euacuabitur quod ex parte est. Cum essem paruulus: loquebar vt paruulus: sapiebam vt paruulus : cogitabam vt paruulus. Cum autem fact⁹ sum vir euacuaui que erant paruuli. Uidemus nunc per

speculum in enigmate: tunc autem fa=

cie ad faciē. Nunc cognosco
ex parte: tūc aūt cognoscam
sicut nūc cognitus sum. Nūc
autem manēt fides spes cha
ritas tria hec. Maior autem
horum est charitas.

¶ Postilla.

¶ Si linguis hoim loquar ⁊
angeloꝝ ⁊c. Ante itiū illius epistole
scribit sanct⁹ paulus dicēs. Si quid
patitur vnū membrū: cōpatiunt oia
mēbra: siue gloriatur vnū membruꝫ
congaudent oia membra. Tunc seqt
epla hodier. [Fratres: si linguis ho-
minū loquar] Apostol⁹ in hac episto
la maxime cōmendat charitatē dei et
ꝓximi. Unde epla et euāgeliū cōcor
dant: qr euāgeliū dicit de passiōe xpi
quō est traditus: consputus: flagella
tus: crucifixus: in quibus oibus nob
ostendit suam maximam charitatem
Joh. xv. Maiorē charitatē nemo hꝫ
vt animā suam ponat quis ꝓ amicis
suis. Similiter in epistola hodierna
apostolus paulus ostendit nobis vti
litatē charitatis dicens. [Si linguis
hoim loquar] Hor. i. omniū hominū
per donū linguaꝝ [et angeloꝝ] scilicꝫ
quod plus est [charitatē autem non
habeam: factus suꝫ velut es sonās]
scilꝫ aliȷ̄ seruiens et seipm destruens
[et cymbalū tinniens] scꝫ alios dele-
ctans et seipsuꝫ cōsumēs [et si habue
ro omnem ꝓphetiā] Hor. qua occul-
ta diuina manifestantur et reuelant
[⁊ nouerim misteria oia] id ē occulta
veteris ⁊ noui testamēti [⁊ oēm sciaꝫ]
scꝫ diuinā et humanaꝫ [et si habuero
oēm fidem] scꝫ tam perfectam [ita vt
montes transferā] virtute fidei de lo
co ad locum [charitatē autem nō ha-
buero nihil sum] Ly. quantū ad esse
gratie [et si distribuero] Horra. id est
si pluribus diuisero [in cibos paupe
rum] nō in cōuiuia diuitū [omnes fa
cultates meas: non alienas [⁊ si tradi
dero corpus meū] Hor. volūtarie ad
martyriū: ita vt ardeam: id est ad cō-
burendū sicut beat⁹ laurentius: qꝺ ē
acerbissimū martyriū [charitatē autē
non habuero nihil mihi ꝓdest] ad vi
taꝫ eternā [Charitas patiēs ē] ly. i. fa
cit patientiā in malis sustinendis [be
nigna ē] id ē facit benignitatē in bo-
nis opandis [Charitas non emulat]
id est non īuidet [non agit ꝑperam]
id ē peruerse scꝫ impediēdo bona ne
fiant [nō inflatur] contra ꝓximū etiā
si ꝓspere succedat sibi [nō ē ambicio
sa] .i. aliȷ̄s non vult preponi [nō q̄rit
que sua sunt] tantū: sꝫ etiā que alioꝝ
sunt procurat [non irritat] Hor. i. non
ꝓuocatur ad iram vel vindictam pro
pter iniurias sibi illatas [nō cogitat
malū] .i. nō ꝑmittit hominē cogitare
qualiter ꝑficiat malū ī opere [nō gau
det sup iniquitate] Hor. sꝫ potius do
let si videt aliquē peccare [cōgaudet
aūt veritati] .i. verbis veritatis [Oia
suffert] Ly. infirmitates ꝓximi supe
rando [omnia credit] scꝫ que diuini
tus sunt tradita [omnia sperat] scꝫ di
uinit⁹ ꝓmissa [oia sustinet] ly. ꝑ lōga
nimitatem patienter expectādo pro-
missa [charitas nunquā excidit] nec
in hoc seculo nec in futuro: sꝫ potius
augmētabitur [Siue ꝓphetie] scꝫ fu
turoꝝ [euacuabunt] in futuro: qr oia
erunt p̄ntia [siue lingue cessabūt] scꝫ
in futuro quādo non erunt diuerse
sicut iam: sed oēs vna et eadē lingua
laudabūt deū [siue scientia] scꝫ acqui
sita [destruetur] quantum ad actū ra
tiocinandi [ex parte eī cognoscim⁹]
Hor. i. imꝑfecte cognoscim⁹ deū pro
pter imꝑfectionē ītellect⁹: et tenebro
sitatē p̄ntis status [et ex parte ꝓphe-
tam⁹] id ē imꝑfecte futura p̄dicim⁹
[Cum autē venerit quod perfectum
est] .i. futura beatitudo [euacuabit
quod ex parte est] id ē qꝺ īperfectū ē
scꝫ scientia: ꝓphetia: ⁊ fides. Et iā di-
cta apls declarat ꝑ sīle de statu pue-
rili īperfecto qui cessat aduenīēte sta
tu virili perfecto: ergo dicit [cū esseꝫ
paruulus] .s. etate [loquebar vt ꝑuu-

sus]iperfecte more pueri balbutiētis
sapiebā vt paruulus]scʒ res huma
nas:cogitabā vt puulus:scʒ vana et
inutilia[quando aūt factus sum vir]
gor.pfecte etatis[euacuaui ea q̄ sunt
paruuli]Glo.scʒ in loquēdo:cogitan
do:sapiēdo[Uidemus nūc].i.in p̄nti
deū[per speculū in enigmate] id est
obscure:hoc est p creaturas qꝛ in ma
gnitudine potentiā:in pulchritudine
sapientiā:in vtilitate bonitateʒ[tunc
aūt].i.i futura beatitudine [facie ad
faciē]ly.i.clare et nude videbim⁹ di=
uinā essentia[Nūc cognosco]scʒ deū
[ex parte].i.iperfecte ⁊ obscure:tunc
aūt.i.in futuro cognoscā perfecte et
presentialiter deum:sicut ⁊ cognitus
sum:id est puisus cognoscere [nunc
aūt]id est in tēpore vite[manēt fides
in rationali:spes in irascibili:et cari=
tas in concupiscibili[tria hec:maior
aūt hoꝝ est caritas]Gor.qꝛ ceteris de
cedentibus permanebit.

¶ Dn̄ica prima in quadrage
sima.ij.Corinth.vi.ca.

Hortamur vos ne in
vacuuʒ gratiam dei
recipiatis. Ait enim
tēpore accepto exaudiui te:
et in die salutis adiuui te:ec
ce nūc tp̄s acceptabile: ecce
nunc dies salutis: nemini dā
tes vllā offensionē:vt nō vi=
tuperetur ministeriū nr̄m : sed
in oībus exhibeam⁹ nosmet
ip̄os sicut dei mīstros i mul=
ta patiētia : i tribulationib⁹
in necessitatib⁹ : i angustijs:
i plagis:i carcerib⁹:i seditio
nib⁹.i laborib⁹:in vigilijs: i
ieiunijs:in castitate: in scia.
in longanimitate.in suauita
te. in spūsancto.in charitate
non ficta.in verbo veritatis
in virtute dei p arma iustitie
a dextris et a sinistris. p glo
riā ⁊ ignobilitatē.p infamiā
et bonā famā: vt seductores
⁊ veraces.sicut q̄ ignoti ⁊ co
gniti.q̄si moriētes et ecce vi
uimus vt castigati ⁊ nō mor
tificati. quasi tristes sp autē
gaudētes: sicut egētes: mul
tos autē locupletātes.tanq̄
nihil habentes et omnia pos
sidentes.

¶ Postilla.

¶ Hortamur vos ne i vacuū
graciā ⁊c. Ante iītiū illi⁹ ep̄le scribit
sctūs paul⁹ di. Oēs nos manifestari
oportet ante tribunal xp̄i : vt referat
vnusq̄sq; p̄pa p̄mia corpis put gesi
sit siue bonū siue malū. Tūc postmo
dum sequit ep̄la hodi. Et in p̄nti epi
stola hortat nos ap̄ls ad gratie habi
te exercitationē dicēs [Fratres:hor=
tamur vos]Uincē.ā monitione chari
tatiua inducendo [ne in vacuū graʒ
dei recipiatis] Uincē.gratia i vacuū
recipit q̄n hō post pctōꝝ dimissioneʒ
se nō exercet in bonis operibus[Ait
ei]dn̄s Jsa.xlix.[Tēpore accepto]ly.
id est tempore noue legis:quod ē tp̄s
gratie[exaudiui te]scilʒ orantem pro
peccatis[et in die salutis]in qua pōt
hō salutē suā operari[adiuui te]ly.s.
opera tua pficiēdo [ecce nunc tēpus
acceptabile]Uincē.i.ad merendū[ec
ce nunc dies salutis]quantū ad pre=
miū ꝯsequendū:qꝛ nūc stati post obi=
tum salus dat fidelibus sed in veteri
testamento differebat.Un̄ Luc.xxiij.
Hodie mecū eris in paradiso [nemi
ni dantes vllā offensionē] Gor.i.ne
minē verbo vel facto scandalizantes
[vt non].s.p vos [vituperet ministe=
riuʒ nr̄m]Ly.qꝛ mala subditoꝝ redū
dant in vituperiū p̄latoꝝ[sʒ in oībus
exhibeam⁹ nos sicut dei mīstros] scʒ

spi xp̄o nos cōformādo quantū possu
mus[in multa patientia] Hor.scȝ cor
dis:oris:ꝛ operis [in tribulationib⁹]
scȝ multiplicib⁹[i necessitatib⁹].s. vi
ctus et vestit⁹[in angustijs].i.i curis
[in plagis].i.in verberibus corporis
[in carcerib⁹]ly. ne possimus ad pre
dicandū discurrere [i seditionib⁹].i.
in cōmotionib⁹ ppl̄i contra me[in la
borib⁹]scȝ manuū[in vigilijs:in ieiu
nijs:i castitate] scȝ mentis ꝛ corporis
[in sciētia]scripturaꝝ [in longanimi
tate]scȝ expectatiōe premij[in suaui-
tate in spūsancto]Lyr.q̄ facit hoīem
dulcē ꝛ suauē ꝑximo verbo ꝛ facto[i
charitate non ficta].i.insimulata con
tra ypocritas [in verbo veritatis]scȝ
loquēdo cū ꝑximo [i ꝟtute dei]id ē
in deo:nō in nobis sperando:ꝛ cōfidē
do[p arma iustitie].i.opa iustitie nos
ꝓtegētia [a dextris] Ly.i.ne i ꝓspe-
ris p supbiā eleuemur [ꝛ a sinistris]
id ē ne i aduersis deijciamur [p gl'aꝫ
et ignobilitatē] lyr.aliq̄n apostoli re-
putati fuerunt gloriosi.ꝛ ēcōuerso ali
q̄n incarcerati fuerūt vt viles.ꝛ abie
cti: sicut patꝫ in legendis apostolorū
et aliorum sanctoꝝ[per infamiā ꝛ bo
nā famā] Ly.q: ab aliq̄b⁹ dicebātur
seductores: ab alijs vero dicebantur
apostoli veritatis predicatores [vt se
ductores] scȝ reputati in estimatione
maloꝝ hoīm q: xp̄us q̄ est veritas di
ctus ē seductor. Math.xxvij[et vera
ces]apud deū[sicut qui ignoti]Ly.i.
reprobati a malis [quasi morientes]
id ē ꝑicul' mortis expositi [Et ecce vi-
uim⁹]scȝ deo per fidem ꝛ grām. [vt
castigati] Hor.flagellis ꝛ pressuris vt
cessaremus a predicatione [ꝛ nō mor
tificati]scȝ desistendo a predicatione:
vel moriēdo corporal'r[quasi tristes]
scilicet reputati [semper aūt gauden
tes].s.veracit' in dño[sicut egētes].i.
mendici ꝛ pauperes [multos autem
locupletātes]scilꝫ diuitijs spūalibus
[tanq̄ nihil hn̄tes] lyr.q: apostoli ꝓ
pter xp̄m omnia tp̄alia reliquerunt.
[omia possidentes].s.non solum spi
ritualia:scȝ etiā temporalia:q: timen-
tibus deum nihil est difficile.

¶Dñica scd'a in quadragesi ma.i.ad Thessa l.iiij.ca.

Rogam⁹ vos et obse
cram⁹ in dño iesu vt
queadmodū accepi
stis a nobis quō vos oporte
at ambulare et placere deo:
sic et ambuletis ꝛ abundetis
magis. Scitis eni que prece
pta dederi vobis p dñm iesū
Hec est ei voluntas dei san-
ctificatio vestra vt abstinea
tis vos a fornicatione: vt sci
at vnusq̄sq3 vr̄m suū vas pos
sidere i sctificatiōe ꝛ honore
non i passione desiderij sicut
et gentes q̄ ignorāt deū. Et
ne q̄s supgrediat' neq3 circū
ueniat in negocio frēm suuꝫ
q̄m vindex ē dñs de his om
nibus: sicut prediximus vo-
bis: et testificati sumus. Nō
eni vocauit nos deus in im-
mundiciam: sed in sanctifica
tionem in xp̄o iesu domino
nostro.

¶Postilla.

¶Rogam⁹ vos ꝛ obsecram⁹
in domino ꝛcetera. Ante initium il-
lius epistole scribit sanctus paulus
di. Cum essemus apud vos et predi
cabamus vobis passuros vos tribu-
lationes sicut et factum est. Tunc se-
quitur epistola illa quam scribit pau
lus thessalonicensibus. et thessaloni
censes nominātur a thessalonica ci-
uitate: que est metropolis i macedo-
nia que est quedam pars grecie. Ubi
notandum q̄ epistola et euangeli-
um concordant. Nam euangelium

dicit de muliere chananea: q̄ cum cla
moribꝰ petiuit a dño iesu xp̄o sanatio
nē filie sue: q̄ grauiť vexabať a demo
ne sꝫ qꝛ clamores et petitiones nr̄as
deꝰ nō exaudit nisi a mūdo corde ꝓce
dant ideo apl̄s paulus in epistola ho
dierna ad mundationē et sanctifica=
tionē inducit dicens[Rogamus vos
⁊ obsecramus]Vincē. Rogare ē sim=
pliciť petere: sꝫ obsecrare ē cuꝫ neces
sitate rogare: et propter hoc addit a=
postolus[i dño iesu vt queadmoduꝫ
accepistis a nobis]scilꝫ a me ⁊ thimo
theo et siluano verbo et exēplo[quo
vos oporteat ambulare]scꝫ ꝓficiēdo
ꝑ viam mādatoꝝ dei[et placere deo]
Ly. caste et mūde viuēdo[sic ⁊ ambu
letis]Hor. scꝫ in bonis ꝓficiēdo ⁊ ꝑse
uerando[vt abundetis magis]id est
crescatis in virtutibꝰ ⁊ meritis[Sci
tis eī].i. scire debetis[q̄ precepta] scꝫ
euāgelica[dederī vobis ꝑ dn̄m iesū]
id ē de mādato ipīꝰ: cui simpľr ē obe=
diendum[hec est enī voluntas dei]
Vincē. s. bn̄placēs[scīificatio vr̄a].i.
vt scīficemini ī ꝟtutibꝰ[vt abstinea
tis vos a fornicatōe]Lyr. tanq̄ a deo
ꝓhibita[vt sciat vnusquisq꜃ vrꝫ suū
vas possidere].i. vxorē ꝓpriā[in scīfi
catōe ⁊ honore]Glo. vt sciat qn̄q꜃ etiā
ab vsu illicito abstinere locis ⁊ tēpori
bus sacris. ⁊ etiā tp̄e puerperij ⁊ men
strui[nō in passione desiderij].i. nō sp
satisfaciēdo desiderijs carnis[sicut et
gētes]faciunt[que ignorāt deū]Vin
cē. ꝑ verā fidē: ꝓpť qđ nō debetis assi
milari eis[et ne q̄s supgrediať]scꝫ ꝑ
violētiā[neq꜃ circūueniat]ꝑ fraudu
lentiam: ī negocio occulto[fratrē su
um]id est ꝓximū suuꝫ[qm̄ vindex est
dn̄s].i. vindictā facit[de oībꝰ his]scꝫ
de omni immūdicia: de omī iniuria ⁊
de omī fraudulētia: sicut ꝑdiximꝰ vo
bis in doctrinis nostris: testificati su
mꝰ testimonio scripturaꝝ: nō eī voca
uit nos deus. Vi. per internā inspira
tionē: et apertam ꝑdicationē[in im=
mundiciā].i. vt immūditie seruiamꝰ
[sꝫ in sanctificationē: vt sancte viua=
mus: ⁊ in sanctitate seruiamꝰ in xp̄o
iesu dño nostro]Vincen. id ē cū auxi
lio et adiutorio dn̄i nostri iesu christi.

¶ Dn̄ica tertia in quadragesima epistola ad ephe. v. ca.

Estote imitatores dei sicut filij charissimi et ambulate in dilectiōe sicut et xp̄s dilexit nos ⁊ tradidit seipsuꝫ pro nobis oblationem et hostiaꝫ deo in odorem suauitatis. Fornicatio aūt et omnis immūdicia auaricia nec noietur in vobis sicut decet sanctos: aut turpitudo: aut stultiloquiꝫ: aut scurrilitas que ad rem non ꝑtinet: sed magis gratiarum actio. Hoc aūt scitote intelligentes q꜃ oīs fornicator: aut immūdus: aut auarus quod est ydoloꝝ seruitus non hꝫ ptez in regno xp̄i et dei. Nemo vos seducat inanibꝰ verbis. ꝓpter hec enīꝫ venit ira dei in filios diffidentie. Nolite ergo effici ꝑticipes eoꝝ. Eratis enim aliqn̄ tenebre: nunc autem lux in dño: vt filij lucis ambulate. Fructus enim lucis est in omni bonitate et iustitia ⁊ veritate.

Postilla.

¶ Estote imitatores dī sicut filij ⁊c. Ante initiū illius epistole scribit sanctus paulus di. Omnis sermo malus ex ore vestro non ꝓcedat: sꝫ si quis bonus est ad edificationeꝫ fidei vt det gratiam audientibꝰ. Tūc seqť pn̄s epistola: et in hac epistola aplus paulus ꝓponit doctrinā exemplarē

qua inducere possit nos a declinatōe
mali ad operationem boni ꝛ ꝓponit
nobis in exemplū dn̄m nostrū iesum
xp̄m: q: ip̄e est exemplar verissimum
oīm bonoꝝ dicēs [Fratres estote imi
tatores dei sicut filij charissimi] Ain.
mandatis eius obtemperādo: q: cha
rus filius mandatis paternalib⁹ ob-
temperat. Nota ꝙ sumus filij chari
ꝓpter imaginē creationis. chariores
ꝓpter ymaginem recreationis: cha-
rissimi ꝓpter ymaginem glorificatio
nis [ꝛ ambulate in dilectione] vera ꝛ
reali [sicut christus dilexit nos] synce
re ꝛ ex corde [ꝛ tradidit seipsum] non
aliū ꝓ nobis: cū adhuc inimici eram⁹
Ro. vi. [oblationē ꝛ hostiā deo] in cru
ce [in odorē suauitatis] Ly. q̄ oblatio
acceptissima fuit deo: q: ꝓcessit ex ma
gna charitate [fornicatio aūt]. i. luxu
ria [ꝛ oīs imundicia] Lyr. vt ꝑ hoc in
cludanꝫ oīa ad viciū luxurie ꝑtinen-
tia [aut auaricia]. i. imoderata cupi-
ditas hn̄di tp̄alia [nec noieꝫ in vob]
Ain. i. nō dꝫ famrai de vobis [sicut de
cet sctōs]. i. xp̄ianos: q̄ dicunꝫ sancti:
q: sanguine xp̄i redēpti [aut turpitu-
do] Hor. q̄ fit osculis ꝛ amplexib⁹ mu
lieꝝ [stultiloquiū] Ain. i. inhonest⁹ ꝛ i
decēs sermo [aut scurrilitas] Hor. scꝫ
in verbis iocosis ꝛ ad risuꝫ ꝓuocanti-
bus [q̄ ad rē nō ꝑtinent] Ain. q̄ nō est
edificatiua ꝓximi: nec vtilis loquen-
ti [sed magis gratiarum actō] supple
magis nominetur in vobis [hoc aūt
scitote intelligētes]. s. scripturas diui
nas [ꝙ oīs fornicator]. i. luxuriosus
cū soluta [aut imūdus] quocūqꝫ alio
modo luxuriosus [aut auar⁹]. i. vsur
pās res alienas ꝛ nimis diligēs ꝓpri
as [qđ est ydoloꝝ seruit⁹: q: cultū deo
debitū offert auro ꝛ argento [nō habꝫ
hereditatē in regno xp̄i ꝛ dei] Hor. i. i
regno celoꝝ: quod est dei ꝛ xp̄i: q: hō
interior reficiꝫ in visione diuinitatis:
hō exterior in visione hūanitatis xp̄i
[Nemo vos seducat] Ain. i. seorsuꝫ a
veritate doctrine christi ducat [inani
bus v̄bis]. i. ꝑsuasionib⁹ deceptoriꝭ

[ꝓpter hoc enīꝫ] q̄ dicta sunt ꝓhibi-
ta [venit ira dei] id est vindicta [in fi-
lios diffidētie] i peccatores qui de sa-
lute propria diffidebāt [nolite ergo ef
fici participes coꝝ] imitando [eratis
eīn aliqn̄ tenebre] Ly. i. inuoluti tene
bris ignorātie tēpore gētilitatis [nūc
aūt]. i. post cōuersionē vestrā ad fideꝫ
xp̄i [lux in dn̄o]. i. lucidi fcti estis per
donum gratie q̄ illustrat intellectuꝫ
in fide [vt filij lucis ambulate] Ly. ꝓ
cedendo de virtute in virtutem [fru-
ctus enim lucis] id est sancte vite scilꝫ
est [in omni bonitate] scꝫ cordium: et
iusticia ꝛ veritate.

¶ Dn̄ica quarta ad Gal. iiij.

Scriptum est quoni-
am abraham duos
filios habuit: vnum
de ancilla ꝛ vnum de libera.
Sed qui de ancilla secunduꝫ
carnem natus est: qui aūt de
libera ꝑ ꝑromissionē. Que
sunt ꝑ allegoriaꝫ dicta. Hec
enim sunt duo testamenta.
Vnuꝫ quidem datum in mō
te syna in seruitute generās
que est agar. Syna eni mōs
est in arabia qui coniunctus
est ei: qui nunc est hierusaleꝫ:
et seruit cum filijs suis. Illa
autem que sursuꝫ est: hierusa
lem libera est q̄ est mater no
stra. Scriptū est eīn. Letare
sterilis q̄ non paris: erūpe ꝛ
clama q̄ nō ꝑturis: q: mlti fi-
lij deserte magis q̄ȝ eius q̄ hꝫ
virū. Nos autē fratres secū
dum ysaac ꝓmissionis filij su
mus. Sed quō tūc is qui se-
cūdum carnē natus fuerat ꝑ
sequebaꝫ eū qui secūdū spiri

tũ: ita ⁊ nũc. Sꝫ q̄d dicit scp̄=
tura? Eÿce ãcillã ⁊ filiũ eius
Nõ eñi heres erit fili⁹ ancil=
le cũ filio libere. Ita frẽs nõ
sum⁹ ãcille filij sed libere qua
libertate xp̃s nos liberauit.

¶ Postilla.

¶ Scriptum est qm̄ abrahã duos ⁊c. Ante initiũ illi⁹ epistole scribit sanct⁹ paulus di. Emulamini aũt in bono semp. ⁊ nõ tm̄ cũ p̃ns sũ apd̃ vos Filioli mei q̄s iterũ percutio donec xp̃s reformet in vobis. Tunc p⁹ pauca sequitur ep̃la hodierna[Scriptũ ẽ qm̄ abrahã duos filios habuit] Ubi notãdũ q̄ nos oẽs filij dei sum⁹ per creationeꝫ: sed nõ oẽs per gratiã ⁊ qui hic in presenti fili⁹ dei per gratiam nõ fuerit in futuro filius glorie nõ erit. Et sic duplices filios hꝫ de⁹: de quibus d̃r in hodierna epistola p typũ filiorum abrahe: cum d̃r. Scriptuꝫ est. Gen̄. xxi. Qm̄ abrahã duos filios habuit: ismael ⁊ ysaac[vnũ] id est ismael[de ancilla] scꝫ agar: q̄ erat ãcilla sare vxoris abrahe[⁊ vnũ d̃ libera] id est de vxore ꝓpria. s. ysaac: quẽ sara genuit[Sed is q̄ de ãcilla] ismael[secundũ carnẽ natus est] id est p modũ naturalẽ sicut alij homines: ⁊ sine vlla promissiõe natus est[qui aũt de libera] id est de vxore ꝓpria scilꝫ ysaac [p repromissionẽ] scꝫ diuinã: q̄ꝛ ex ꝓmissiõe angeli sarra cõcepit: ⁊ cũ miraculo: q̄ꝛ pater centũ annorum erat: et mater nonaginta annorum[que sunt p allegoriam dicta]. i. per sensum alterum q̄ꝫ videntur verba sonare quia tã dicta debẽt intelligi mistice q̄ꝛ misticum sensum habent. Pro quo notandũ q̄ est quadruplex sacre scripture sensus. Hystoricus qñ factũ narratur. Tropologicus cuꝫ ex his q̄ facta sunt aliqua facienda ostendunt. Allegoricus cũ per id quod factũ est aliquid futurum intelligitur. Anagogicus secundum Aug. est per quem de supernis ⁊ eternis tractatur. Versus

Littera gesta docet quid credas allegoria, Moral' quid agas: quo tẽdas anagogia[Hec eñi sunt]. i. significãt [duo testamenta] scꝫ vetus ⁊ nouum [Unuꝫ quidẽ datũ] scꝫ vetus testamẽtum[in monte syna] scꝫ ipsi moysi in duab⁹ tabulis lapideis[in seruituteꝫ generans] supple iudeos: qui timore pene et ꝓmissione temporalium seruierũt ⁊ obedierunt deo nõ filialiter: sed seruiliter[q̄ est agar] id est que significatur p agar ancillam[Syna eñi mons est in arabia] scꝫ minori secundũ haymonẽ: qui sua magnitudine diuersas ꝓuincias tãgit: et sui extremitate vicinus est terre promissionis [qui coniũct⁹ est] id est vicinus est[ei] scilꝫ terre promissionis[que nunc est hierusalem: et seruit cum filijs suis] Ly. id est cum iudeis in seruitute legis[Illa autem hierusalem] id est ecclesia de gentib⁹ cõgregata[que sursum est] quo ad affectioneꝫ vel spẽ celestium[libera est] Uincen. id est in libertate euangelij posita est[q̄ est mater nostra] scꝫ sp̃ualiter nos generãs per baptismuꝫ[de qua scriptum est] Isay. liiij. [Letare sterilis que nõ paris] Lyra. i. ecclesia gentiũ de qua venit xp̃ianitas q̄ erat sterilis ab operibus bonis ante aduentũ xp̄i[erũpe] scꝫ q̄tũ ad gaudiũ intrinsecum[⁊ clama] quantũ ad gaudium extrinsecuꝫ [q̄ nõ pturis] Hor. id est ad generandũ filios xp̄o non conaris[q̄ꝛ multi filij deserte]. i. de seruitute gẽtilitatis ad xp̄m cõuerse: q̄ ante erat deserta a deo ꝓpter ei⁹ ydolatriã[magis q̄ ei⁹ q̄ habet virũ] id est synagoge: que in mõte syna despõsata fuit deo ĩ susceptiõe legis: q̄ꝛ sicut mulier regitur a viro: sic ⁊ iudei in veteri testamẽto regebant per legem moysi[Nos autẽ fratres] scꝫ xp̄iani[secundũ ysaac] id est ad similitudinẽ eius[ꝓmissionis filij sumus]. s. geniti per gratiã in baptismo[sꝫ quõ]. i. quẽadmodum[tũc is]. i. ismael[q̄ scd̃m carneꝫ]. s. natus

fuerat [psequebatur eũ q̄ scđz spm̄] id est ysaac q̄ secundũ pmissionē scz spiritussancti ex matre sterili natus ē [ita ꝛ nunc] id est in presenti mali pse quētur bonos [sꝫ qđ dicit scriptura] Gen̄.xxi.[Ejice ancillā].i.synagogaꝫ [ꝛ filiuꝫ eiꝰ].i.quēlibet de synagoga. Gor.i.ad litterā.Cuꝫ em̄ vidisset sara ismael ludētez cū filio suo ysaac ꝛ nō placuisset ei ludꝰ iste: dicit abrahe [ejj ce ancillā ꝛ filiū eiꝰ] q̄ ammonitus a dn̄o acqeuit ei: ꝛ eiecit agar ꝛ ismael. p quod figuratū fuit ꝙ synagoga cū cerimonialibus ꝛ obseruatōibꝰ suis a consortio fidelium erat in aduentu xp̄i abijcienda [nō em̄ heres erit filiꝰ ancille] Gor.i. iudeus filiꝰ synagoge [cum filio libere].i. cum xp̄iano filio ecclesie. In bonis em̄ temporalibꝰ p̄ mixti sunt mali cū bonis: immo qn̄qꝫ mali plus habent de temporalibꝰ sꝫ in hereditate soli boni participāt. vn̄ abrahaꝫ filijs cōcubinarum largitus est mūera: sed ysaac seruauit heredi tatem. Gen̄.xxv [Itaqꝫ fratres nō su mus ancille filij] Gor.i.synagoge: vt seruiamus legi ꝛ seruituti legalium subiecti [sed libere] id est ecclesie mili tātis [qua libertate] scꝫ a seruitute le gis [xp̄s nos liberauit] Ly.q̄ per suā bn̄dictā passionē legalia euacuauit.

¶ Dominica in passione dn̄i ad hebre.ix.

Fratres. Xp̄s assi stēs pontifex futu roꝝ bonoꝝ p ampli usꝫ perfectius tabernaculū non manufactum: id est non huiꝰ creationis neqꝫ per san guinem hyrcoꝝ aut vituloꝝ: sed per proprium sanguinez introiuit semel in sancta eter na redemptione inuenta. Si eniꝫ sanguis hyrcoꝝ aut tau roꝝ ꝛ cinis vitule aspersus inquinatos sanctificat ad e mundationē carnis q̄to ma gis sanguis xp̄i: qui per spi ritūsanctū semetipsum obtu lit immaculatū deo emunda uit cōscientiā nostram ab o peribus mortuis ad seruien dum deo viuenti. Et ideo no ui testamēti mediator est vt morte intercedente in redē ptionez eaꝝ preuaricationū que erant sub priori testamē to: repromissionem accipiāt qui vocati sunt eterne here ditatis: ī christo iesu dn̄o no stro.

¶ Postilla.

¶ Fratres xp̄us assistens pō tifex ꝛc. Ante initiū illiꝰ epistole scri bit sanctus paulus di. ꝙ erat ī veteri testamento tabernaculum factū pri mū in quo erant candelabra ꝛ mensa ꝛ ppositio panuꝫ quod dr̄ sctā. Post secunduꝫ tabernaculū qđ dcit̄ sancta sctōꝝ: aureū habens thuribulū: ꝛ ar cham habens testamenti circūtectaꝫ ex oī parte auro: in quo erat vrna au rea et magna: ꝛ virga aaron que frō duit: ꝛ tabule testamenti. In priori q̄ dem tabernaculo semper introibant sacerdotes sacrificioꝝ officia cōsum mantes. In secundo aūt semel in an no solus pontifex non sine sanguine quē offerret p sua et populi ignoran tia: que parabola est temporis instan tis. Tūc postea sequitur epistola ho dierna: in qua agitur de xp̄i sangui nis aspersione: et sue mortis passio ne. Et ostendit paulus efficatiam do minice passionis in redemptione hu mani generis dicens [Christus assi stēs] scilꝫ deo patri ad interpellādum pro nobis. Unde.i. Joh.ij. Aduocatū habemus apud patrem christum ie suꝫ qui est propiciatio p peccatis no stris [pontifex] Gor.ad hostiā pro no

bis offerendā ꝛ dator[futuroꝝ bonorum].s.grē ꝛ glīe ps.lxxxiiij.Gratiaꝫ ꝛ gliaꝫ dabit dn̄s.Iste introiuit tabernaculū.i.celū[peramplius].i.valde amplum.quia plures capit scꝫ oēs sanctos[ꝛ perfectius tabernaculum]Lyr. ꝙ fuit tabernaculuꝫ moysi:quia fuit mobile ꝛ portabile de loco ad locum. Illud aūt est immobile ꝛ eternū[Nō manufactū id est non huius creationis]id est humane factionis:sꝫ opere diuino creatum est celū[Neqꝫ p sanguinē hyrcoꝝ aut vitulorum]sicut intrabat pontifex veteris testamēti [sꝫ p propriū sanguinem]quē pro nobis effudit[introiuit]in ascēsione[in sancta]id est i celum[eterna redemptione inuenta] Uincen.que nō poterat inueniri in veteri testamento[Si eīm sanguis hyrcorum aut thauroꝝ ꝛ cinis vitule]mixtus aqua[aspsus]qui significabat futurā passionē xp̄i[inquinatos sanctificat ad emūdationē carnis] secundū legeꝫ.oīs anima que tetigerat morticiniuꝫ immūda erat septem diebus itavt nō liceret ei ingredi tabernaculū p aspersionem eīm aq expiationis mundabat quo ad emūdationē carnis: qꝛ aīam emūdare nō poterat[ꝙtomagis sanguis xp̄i qui p spm̄sanctum]supple iubentē[semetipsum obtulit]voluntarie[immaculatuꝫ]id est absqꝫ oīn pctō[deo patri [emūdabit].i.perfecte mundabit[cōsciētiā nostrā].i.nō solū carnē sed etiam aīaꝫ[ab operibus mortuis] Uin.i. a peccatis mortalibus q̄ dicūtur opera mortua:qꝛ auferūt vitā gratie ꝛ faciūt obnoxiuꝫ mortis eterne ad seruiendū deo viuenti].i.simus apti ꝛ idonei seruitores dei viuentis[et ideo iesus xp̄s noui testamēti mediator ē iter deum ꝛ hoīeꝫ[vt morte itercedēte] Ly. id ē xp̄i morte interueniente per quā nouū testamētū est cōfirmatū:qꝛ passio xp̄i noui testamenti confirmatio [in redemptionē eaꝝ p̄uaricationū] id est transgressionuꝫ [que erant sub priori testamento]id est in veteri testamento quas p̄uaricationes vetus testamentū auferre nō poterat:sꝫ p xp̄i mortē sunt ablate[repromissionē accipiāt eterne hereditatis]id ē eternā hereditatē sepe ꝓmissaꝫ accipiāt per efficatiā passiōis christi[q̄ vocati sūt] Uin.i.qui p̄destinati sunt ad eternaꝫ vitam in xp̄o iesu domino nostro.

¶ Dominica i ramis palmarum ad Philip.ij.

Hoc enī sentite in vobis qd̄ ꝛ i christo iesu. Qui cum in forma dei esset non rapinam arbitratus est esse se equalē deo sed semetipm̄ exinaniuit:formam serui accipiens insimilitudinem hominum factus: et habitu inuentus vt homo. Humiliauit semetipsum factus obediēs vsqꝫ ad mortem : mortem autem crucis. Propter quod et deus exaltauit illum:et donauit illi nomen quod est super omne nomen: vt in nomine iesu omne genu flectatur:celestiū: terrestriuꝫ:et infernoꝝ. Et oīs lingua confiteatur quia dominus iesus christus in gloria est dei patris.

¶ Postilla.

¶ Hoc eīm sentite i vobis ꝛc. Ante initiū illius ep̄le scribit sanctus paulus di. Implete gaudiū meūvt idē sapiatis eandē charitateꝫ hn̄tes nihil p ɔtentionē agētes:neqꝫ per inanem gloriaꝫ: sed in humilitate superiores sibiīnuicē arbitrātes. Tūc sequit̄ epistola hodierna[Hoc eīm sentite ivobis qd̄ ꝛ in xp̄o iesu]Ubi sciēdū ꝙ sequens septimana maior vocatur: eo ꝙ maius ꝛ prolixius habet officiū, ꝛ p hoc

nobis datur intelligi ꝙ isto sacratissi
mo tp̄e magis q̄ alijs tp̄ibus deo ser
uire debem⁹. Itē dr̄ scā q̄m in ea im
pij iustificant̄. qꝛ in ea penitētes absol
uūtur. ⁊ ecclesie recōciliant̄. Item dr̄
penosa qꝛ dn̄s noster iesus xp̄s in ea
laborauit ⁊ penas ꝓ nobis sustinuit:
⁊ nos per suam amarā passionē rede-
mit. idcirco apostolus paulus ī hac
epistola hortatur nos ad christi imita
tōnē. d. [Fratres. Hoc eñ sentite] Hor.
id est experimēto agnoscite [i vobis]. s.
mēbris qꝛ mēbra debēt sentire dolorē
capitis [qđ ⁊ in xp̄o iesu] supple q̄ fuit
humilis quā humilitatē habere de
betis interius in corde: ⁊ nō solū exte
rius sicut ypocrite [qui] scꝫ xp̄us [cuꝫ
in forma dei esset] vnus ī essentia cū
deo p̄re [nō rapinā arbitratus est di-
cēdo eē se equalē deo]. s. p̄ri scđꝫ diui
nam naturā: sic angelus lucifer ⁊ pri-
mi parentes: q̄ scđm Aug. voluerunt
rapere diuinitatem ⁊ ꝑdiderunt feli-
citatem [sed semetipsum exinaniuit]
id ē maxie hūiliauit [formaꝫ s̄ui acci-
piēs] Un. i. hūanitatē assumēs ī qua
nobis s̄uiret [ī silitudinē hoīꝫ fact⁹]
passibil' ⁊ mortal' silis alijs hoīb⁹ ⁊ ali
os defect⁹ nature hūane assumēdo [⁊
habitu]. i. ī ꝯuersatione [inuēt⁹]. s. est
[vt hō] qꝛ īter hoīes duxit vitā cōmu
nē. Luc. vij. Uenit filius hoīs mādu-
cās ⁊ bibēs [hūiliauit semetipꝫ] Lyr.
ad dāđ nob̄ exēplū [fct̄ꝰ obediēs]. s.
deo p̄ri [vsq3 ad mortē mortē aūt cru-
cis] Hor. q̄ erat pena latronū Sap. ij.
Morte turpissima cōdēnem⁹ eū [ꝓp
qđ ⁊ de⁹] scꝫ p̄r [exaltauit illū] Lyr. in
sua resurrectiōe ⁊ ascēsiōe. xp̄s glīaꝫ
sui corꝑis ⁊ eius exaltationē ad celos
meruit per suā passionem [Et dona-
uit illi nomen qđ est super omne no-
mē] Hor. hoc nomen. s. deus: vt scꝫ il-
le qui est homo dicatur deus ⁊ vera-
citer sit [vt in nomīe iesu omne genu
flectatur: celestiū terrestriū ⁊ inferno
rū] Ly. i. vt oēs sibi exhibeant reuerē
tiam. angeli homines. ⁊ demones [et
omnis lingua cōfiteatur] scilicet cor-
poralis ⁊ sp̄ūalis. i. humana ⁊ angeli-
ca [qꝛ dn̄s noster iesus xp̄s in gloria ē
dei patris] Ly. qꝛ secundū deitatē est
vna gloria patris ⁊ filij.

¶ In die pasche. i. Corith. v.

Expurgate vetus fer
mētū: vt sitis noua
cōspersio sicut estis
azimi: etenī pascha nostrum
īmolatus ē xp̄s: itaq3 epule-
mur nō in fermento veteri:
neq3 in fermēto malicie ⁊ ne
quitie sed in azimis sinceri-
tatis et veritatis.

¶ Postilla.

¶ Expurgate vetus fermētū
vt sitis ⁊c. Añ initiū illi⁹ epistole scri-
bit sanctus paulus. d. Nescitis qꝛ mo
dicū fermētū totā massaꝫ corrumpit.
Tūc sequitur ep̄la hodierna. Ubi no
tādum ꝙ hoc tempore xp̄s trāsiuit a
mortalitate ad īmortalitatē ad quā ēt
in generali facit nos trāsire qui pas-
cha digne celebramus ⁊ digne ꝯmu-
nicam⁹. Et ad hoc monet nos aposto
lus in presenti epistola dicēs [Expur-
gate vetus fermētū]. i. corruptioneꝫ
cuiuslibet peccati mortalis. Sciendū
ꝙ per fermentum hic apostolus ītel
ligit peccatū. quia sicut fermentū cor
porale si diu manet ī massa. anteq̄ ex
eo fiat panis totam massam corrum-
pit ⁊ immutat facitq3 ipsam acidam:
sic ipsum peccatū totā massam gene-
ris humani corrumpit in transgressi
one primi hominis et adhuc immutat
hoīeꝫ ⁊ opera. Et vocat̄ peccatuꝫ hic
vetus fermentū: qꝛ facit hoīes fieri si
miles ade: facitq3 nos dissimiles iesu
xp̄o cuius vita erat ī nouitate sancti-
tatis ⁊ veritatis et grē [vt sitis] id est
esse possitis [noua ꝯspersio id] est mū
da farina ⁊ alba aqua gratie cōgluti-
nata. Est aūt cōspersio farina ꝑ aquā
ꝯglutinata sine fermento: ⁊ significat
christi fideles aqua baptismatis ablu-

tos in charitate cōglutinatos [noua cōspersio sicut estis azimi] id est sicut fuistis in baptismo sine fermēto pcti puri effecti sic maneatis: quasi diceret vos tenemini ad hoc qr facti estis azimi id est puri in baptismo[Etenī]ppterea xp̄s qui est[pascha nostrū]id est verus agnus paschalis[immolatus est]supple in cruce corporaliter: et in altari sacramentaliter[itaqꝫ]id est ꝑterea: epulemur: id est manducemꝰ cibum istum[nō in fermento veteri] Vincen. i. in cōsciētia alicuius peccati mortalis[neqꝫ ī fermēto malicie: et neqtie]Tho. malicia dr̄ peccatuz qd̄ quis cōmittit in aliuz. nequitia in semetipsuz: sed in azimis. Hor. id est in puritate sinceritatis: scꝫ ad deum: et veritatis ad primum.

Feria. ij. pasche Actuū. x.

Stans petrus in medio plebis dixit. viri fratres vos scitis ꝙ factū ē verbū p vniuersaz iudeā. Incipiēs eīi a galilea post baptismū qd̄ predicauit iohēs iesum a nazareth quō vnxit eum deus spiritusācto et virtute: q̄ ptransiuit benefaciendo et sanādo oēs opp̄ssos a dyabolo: qm̄ deus erat cū illo. Et nos testes sumus oīm que fecit in regiōe iudeorū et hierl'm: quē occiderūt suspendentes in ligno. Huc deꝰ suscitauit tertia die. Et dedit eū manifestuz fieri nō oīni populo: sed testibꝰ preordinatis a deo: nobis q̄ manducauimꝰ et bibimus cū illo postq̄ʒ resurrexit a mortuis: et ꝑcepit nobis ꝑdicare pplo et testificari: qr ipse est q̄ ɔsti-tutus est a deo iudex viuorꝫ et mortuorum. Huic oēs prophete testimoniuz perhibēt remissionem peccatorꝫ accipere per nomen eius: oēs q̄ credūt in eū.

Postilla.

Stans petrus ī medio plebis &c. Ante initiuz illius ep̄le scribit sanctus lucas ꝙ sanctus petrus apostolus dixit. In veritate comperi: qm̄ non est ꝑsonarꝫ acceptor deꝰ: sed in oī gente que timet deū et opatur iusticiā acceptus ē illi. Tunc sequitur ꝑsens epistola [In diebꝰ illis stans petrus ī medio plebis dixit: viri fratres vos scitis]Lyr. qr inter iudeos habitastis [ꝙ fctm̄ est verbū]Vincen. i. res p vbū signata[per vniuersam iudeā. Incipiens em̄ a galilea]ibi icepit iesus ꝑdicare: vt habet Luc. iiij. [post baptismū]quia ante non legitur publice ꝑdicasse[qd̄ predicauit iohānes iesū a nazareth] id est quod mysteriū xp̄i venturi iohannes ꝑdicauit: vt ptꝫ in euāgelijs[quomō vnxit eū deus] scꝫ iesuz in hūana natura[spū sancto] id est plenitudine gratie[et v̄tute] in operatione miraculorꝫ[qui pertransiuit benefaciendo]quantum ad informationē populi[et sanando]mente et opere[oēs opp̄ssos a dyabolo: qm̄ deus erat cum illo] per plenitudinem gratie[Et nos testes sumꝰ omniuz q̄ fecit ī regiōe iudeorꝫ et hierusalē: quē occiderūt suspēdētes ī ligno Hūc deꝰ suscitauit tertia die: et dedit cum manifestū fieri]Ly. p multa argumenta resurrectionē suam declarando[non omni populo sed testibus preordinatis a deo]Ly. Resurrectio xp̄i primo manifestata est apostolis et existentibꝰ cum ipsis: per quos postmoduz alijs manifestata est[nobis q̄ manducauimus et bibimus cū illo] ad declarandum veritatē sue resurrectōis[postq̄ resurrexit a mortuis: et precepit nob ꝑdicare pplo: et testificari qr ip̄e ē qui

cōstitutus est a deo] scilicet patre [iudex viuoꝝ] scʒ qui viuunt vita gratie [et mortuoꝝ].i. iniquoꝝ q̄ mortui sūt morte culpe. Propter qḋ dr Joh. vi. Pater om̄e iudiciū dedit filio [Huic oēs ꝓphete testimoniū ꝑhibēt] quasi diceret. nos soli nō sum⁹ testes eius: ſʒ etiā ꝓphete antiq̄ diuinit⁹ īspirati q̄ ꝓphetauerūt de xp̄o [remissionem pctōꝝ accipe per nomē ei⁹] Johel.ij. Quicūqʒ inuocauerit nomē dn̄i saluus erit [omnes qui credunt in euʒ] Glo.ordi. fide cum operibus.

¶Fer.iij. pasche Actuū.xiij.

Surgēs paul⁹ et manu silentiū indicens ait. Viri fratres filij generis abrahā et qui in vob timēt deū vobis verbū salutis hui⁹ missum est. Qui em̄ habitabāt hierusalē et principes eius ignorantes iesum: et voces ꝓphetaꝝ que ꝑ om̄e sabbatuʒ legunt᷑ iudicantes impleuerunt. Et nullam causam mortis inueniētes in eo petierunt a pylato vt interficerent eū. Cumqʒ cōsummassent oīa q̄ de eo scripta erāt: deponentes eū de ligno posuerunt in monumento. De⁹ vero suscitauit eū a mortuis tertia die: q̄ visus est ꝑ dies multos his qui simul ascēderant cū eo de galilea in hierusalē q̄ vsqʒ nūc sunt testes eius ad plebē. Et nos vobis āñūciam⁹ eā q̄ ad p̄res nr̄os repromissio facta ē: quoniaʒ hanc deus adimpleuit filijs vestris resuscitās iesum christum domninum nostrum.

¶Postilla:

¶Surgēs paulus et manu silentiū indicēs ꝛc. Ante initiū illi⁹ epistole scribit sanctus lucas: ꝙ sanctus paulus dixit iudeis: quō olī filij israel postulauerūt sibi regē: et dedit illis de⁹ saul filiū cis virū de tribu beniamin ānis.xl. Et post hūc ḋdit illis dd̄ regē: de cui⁹ semine nat⁹ ē xp̄s saluator p̄dicāte iohāne añ faciē aduētus eius baptismū penitētie oī ppl'o israel. Cū aūt impleret iohānes cursum suū dicebat. Quē me arbitramini eē nō suʒ ego: ſʒ ecce venit post me cui⁹ nō suʒ dign⁹ calciamēta pedū soluere Tūc sequit᷑ epistola p̄ns [In dieb⁹ illis: surgēs paulus et manu silentium indicens] Ly. vt melius a tanta multitudīe audiret᷑ [ait. Viri fratres filij generis abraham ꝛc q̄ invobis timēt deum vobis verbū] scʒ incarnatū [salutis hui⁹ missuʒ est] scʒ p̄ncipaliter: tum qr iesus xp̄s iudeis in ꝓpria ꝑsona p̄dicauit: tum qr ī medio iudee scʒ in hierusalē operatus ē salutē [Qui enī habitāt hierusalē] Lyr. quantum ad vulgares [et principes eius] quātū ad maiores [ignorantes iesuʒ] scʒ esse xp̄m verū deū et saluatorē hominū [et voces ꝓphetaꝝ que ꝑ oē sabbatū legunt᷑ iudicantes] scʒ iesuʒ morte esse dignuʒ [ipleuerūt] ꝓphetias p̄dictas de ei⁹ passiōe: scḋm ꝙ dr Jsa.liij. Tāq̄ ouis ad occisiōeʒ ducet᷑. Jtē hier.xi Ego quasi agnus mansuetus q̄ portatur ad victimā [et nullā cām mortis inuenientes in eo] sicut patet ex euāgelio et pylati testimonio [petierunt a pylato vt interficerēt eū] ꝑ milites ipsius: et licet p̄mo restiterit: tñ finaliter petitioni eoꝝ acqeuit iudeoꝝ fauore: et cesaris timore [Cūqʒ ꝯsummassent oīa que de eo scripta erāt] scʒ ipsi peruersi iudei [deponentes eū de ligno] scʒ ipi bōi iudei ioseph de arimathia et nichodemus [posuerūt eū in monumēto. Deus xo] scʒ pater [suscitauit eum] scʒ hoīem christum [a mortuis

tertia die:qui visus est]viuẽs[p dies
multos]id est quadraginta[his] id ẽ
apostolis[qui simul ascẽderũt cuꝫ eo
de galilea in hierusaleꝫ[qui vsqꝫ nũc
sunt testes ei⁹ad plebẽ]p operatõem
miraculoꝝ in nomĩe ipsius[ꝛ nos vo
bis annunciam⁹ eam que ad patres
nostros repromissio fctã est]scꝫ d̃ chri
sti incarnatione ꝛ passione ꝛ eius re=
surrectione[quoniam hanc deus ad
impleuit filijs vestris:resuscitans ie=
sum xp̃m dñm nostrũ].

¶Feria.iiij.pasche Actu.iij.

APeriẽs petrus os
suũ dixit Uiri isra
elite ꝛ qui timetis
deũ audite. Deus abraham
ꝛ de⁹ ysaac ꝛ deus iacob:de⁹
patrũ nostroꝝ glĩficauit fili=
uꝫ suũ iesuꝫ:quẽ vos q̃dẽ tra
didistis:ꝛ negastis añ facieꝫ
pylati iudicante illo dimitti.
Uos aũt sctm̃ ꝛ iustũ nega=
stis:ꝛ petistis viꝝ homicidã
donari vob̃: auctorẽ xͦo vite
ĩterfecistis:quẽ deus suscita
uit a mortuis:cui⁹nos testes
sum⁹. Et nũc frẽs scio qꝛ p ig
rãtiã fecistis:sicut ꝛ p̃ncipes
vestri. Deus aũt q̃ prenũcia
uit p os oĩm ꝓphetarũ pati
xp̃m suũ ipleuit sic. Penite=
mini igit̃ ꝛ ꝯuertimini:vt de
leantur peccata vestra.

¶Postilla.

¶Aperiẽs petrus os suũ di
xit.Uiri ꝛc. Ante initiuꝫ illius episto
le scribit sctũs lucas ĩ eod̃ ca.ꝙ sctũs
petrus dixit ad quẽdã virũ claudum
ex vtero matris sue. Argentũ ꝛ auꝝ
nõ est mihi:quod aũt habeo hoc tibi
do. In noĩe iesu nazareni surge ꝛ am
bula:qui statim surrexit ꝛ ãbulauit:
ꝛ oĩs ppl̃s ãmirabat̃ in eo qd̃ cõtige
rat illi. Tũc statim sequitur epistola
hodierna[In diebus illis.Aperiens
petrus os suuꝫ dixit. Uiri israelite et
qui timetis deũ audite deus abrahã
ꝛ deus ysaac ꝛ deus iacob]Ly.vtitur
hoc modo loquẽdi: qꝛ cõis vsus erat
apud iudeos in assertiõib⁹ veritatis
taliter iurare[deus patrũ nostroꝝ] q̃
ẽ oĩpotẽs[glorificauit filiũ suũ iesuꝫ]
cũ resuscitando:ꝛ ad suã dexterã col=
locãdo[quẽ vos quidẽ tradidistis]scꝫ
pylato ad interficiẽdũ[et negastis añ
facieꝫ pylati]dicẽdo nõ habemus re=
gem nisi cesarẽ[iudicante illo] scꝫ py
lato[dimitti]sup. debere iesum sicut
innocentẽ Ioh.xix. [Uos aũt sanctũ
ꝛ iustũ negastis: ꝛ petistis virũ homi
cidaꝫ donari vobis] scꝫ barrabã:qui
ꝓpter seditioneꝫ ꝛ homicidiũ missus
erat in carcerẽ[auctorẽ vero vite]scꝫ
spũal̃ ꝛ corpalis[ĩterfecistis] ĩ huma
nitate assumpta[quẽ deus suscitauit
a mortuis]per suã oĩpotentiã[cuius
nos testes sumus] qꝛ comedim⁹ ꝛ bi=
bimus cũ eo post resurrectionẽ suaꝫ
[Et nũc fratres]Ly.dulciter eos al=
loquit̃:vt verbũ eius magis recipia
tur[scio qꝛ p ignorantiã fecistis sicut
ꝛ principes vestri]Lyr.alia tamẽ fuit
ignorantia hic ꝛ ibi. Nam principes
qui erant litterati per sc̃pturas q̃ pre
dicte erant de xp̃o per ei⁹ opera p̃mo
cognouerũt de iesu nazareno ꝙ erat
xp̃s in lege ꝛ ꝓphetis ꝓmissus. Sed
qꝛ cepit predicare cõtra vicia eoꝝ pu
blice:cõceperũt cõtra eũ inuidiam et
odiũ: ꝛ sic ĩ eis fuit subuersa dicta no
ticia:qꝛ corruptio affectionis corrum
pit iudiciũ ratiõis: ꝛ in augmẽtũ sue
malicie deceperũt populuꝫ simplicẽ:
inducẽtes eum ad petenduꝫ mortem
xp̃i:vt habet̃ Math.xxvij. P̃ncipes
aũt sacerdotũ ꝛ seniores psuasẽrt po=
pulis vt peterẽt barrabã:iesuꝫ xͦo p=
derẽt. Et sic ptꝫ ꝙ ignorantia p̃ncipũ
fuit mlt̃o grauior q̃ ppl̃oꝝ[De⁹ aũt
qui prenũciauit per os omniũ ꝓphe
taꝝ]Glo.or.vno ore locuti sunt omẽs

pphete de xpo[pati xpm suuz sic im
pleuit. Penitemini igitur]quia feci
stis per ignorantiã[et conuertimini]
de malis vestris[vt deleantur pecca=
ta vestra]

¶Dñica prima post pascha
i. Johan. v.

OMne quod natũ est
ex deo vicit mundũ
et hec est victoria q̃
vincit mundũ fides nostra.
Quis est aũt qui vincit mũ
dum nisi qui credit: quoniaz
iesus est filius dei. Hic ẽ qui
venit per aquam et sangui=
nem iesus christus. Non in
aqua solum: sz in aqua ⁊ san
guine: et spiritus ẽ qui testi=
ficatur: qm̃ xp̃us est veritas
Quia tres sunt qui testimo
niũ dant in celo: pater: vbũ:
⁊ spũssanctus: ⁊ hi tres vnũ
sunt. Et tres sunt q̃ testimo=
nium dant in terra: spũs: aq̃
et sanguis. Si testimonium
hoiz accipim⁹ testimoniũ dei
mai⁹ est: qm̃ hoc est testimo
niũ dei quod mai⁹ ẽ: qz testi
ficat⁹ est de filio suo: qui cre
dit in filiũ dei hz testimoniũ
dei patris i se. ¶Postilla

¶Omne qd natũ est ex deo
vincit mundũ ⁊c. Ante initiuz illius
epistole scribit sanct⁹ iohãnes dicẽs.
Hec est enim charitas dei vt mãdata
eius custodiam⁹. Et mãdata ei⁹ gra
uia non sunt. Tunc seqtur epl̃a p̃ns
[Omne quod natũ est ex deo ⁊c.] In
illa epistola sanctus iohannes cõmen
dat fidem catholicam: qz nihil ea po=
tentius nec nobilius nec vtilius nec
verius nec certius: sicut patet i textu
et glosa p̃ntis epl̃e. Unde dicit[Omẽ
quod natũ est ex deo] Uincen. spũali
generatione. Hec autem spiritualis
natiuitas fit per duo. Primo baptis=
mali lauacro. Scdo spũali remedio
[vicit mundũ] Ly. tẽptationes ⁊ p̃se=
cutões mũdi [Et hec est victoria que
vincit mundũ] Uin. qua tẽptatio hu
mana superat̃[fides nostra] Per fi=
dem ei habitat xp̃s i cordibus fideliũ
in quo est victoria [Quis est aũt qui
vincit mundũ: nisi q̃ credit qm̃ iesus
est filius dei] scz naturalis et eiusdez
nature cũ eo[Hic est q̃ venit]supple
ad saluandum hoies [per aquã] ba=
ptismi[et sanguinẽ] passionis ⁊ redẽ
ptionis[iesus christus. Non in aqua
solum]Uincen. id est non solũ sancti
ficauit aquã baptismi[sed in aqua et
sanguine]que fluxerunt de latere in
cruce dedit virtutem etiã ceteris sa=
cramentis. Johan. xix. Unus militũ
lancea latus ei⁹ pforauit: ⁊ continuo
exiuit sanguis et aqua [Et spũssan=
ctus est qui testificatur]id est testimo
niũ dedit[quoniã xp̃s est veritas]id
est verus deus ⁊ verus hõ[quia tres
sunt qui testimonium dant in celo]
Uin. de diuinitate christi[pater ver=
bum ⁊ spiritussanctus] Pater in ba
ptismo christi dedit testimoniũ de dei
tate christi vbi vox patris audita est.
Hic est filius meus dilect⁹. Mat. iij.
Item in mõte transfigurationis qñ
iterum vox patris audita est. Hic est
filius meus dilectus Math. xvij. Si
militer verbũ vnitum carni in vtero
virginis testimoniũ dedit sue deita=
tis. Primo nascendo de virgine sine
corruptiõe virginis. Secundo i hũa
nitate multa miracula faciẽdo q̃ soli
deo competebant. Similiter spũssan
ctus testimoniũ dedit de deitate xp̃i
in baptismo: quando in spẽ columbe
super eũ descendit [et hi tres vnum
sunt]q̃tuz ad essentie vnitatem. [Et
tres sunt qui testimoniũ dant in ter=
ra]supple de humanitate christi que
de terra formata est scdm carnẽ[spi

ritus]id est anima quā emisit in cru-
ce[aqua ⁊ sanguis]q̄ fluxerunt de la
tere eius pendentis in cruce[Si testi
moniū hoīm accipimus] Lyr. tanq̄
sufficiēs in rebus humanis. vnde de
hoc habetur Deut. xix. In ore duorū
vel trium testiū stabit omne verbuꝫ
[testimoniuꝫ dei]scꝫ patris[maius ē
qm̄ hoc est testimoniū dei qđ maius
est:quia testificatus ē de filio suo] scꝫ
in baptismo ⁊ transfiguratione:sicut
iam dictū est.[Qui credit in filiū dei
hꝫ testimoniū dei patris in se] quod
verum testificatus sit de filio suo.

¶ Dñica. ij. post festū pasche i. Petri. ij.

Christ⁹ passus est pro
nobis vobis relin-
quēs exemplū vt se
quamini vestigia eius q̄ pec
catū non fecit nec inuentus
ē dolus in ore eius. Qui cuꝫ
malediceret̄ non maledice-
bat:cum pateret̄ nō cōmina
batur. Tradebat aūt iudicā
ti se iniuste. Qui peccata no
stra ipē pertulit in corpe suo
sup lignum:vt peccatis mor
tui iustitie viuam⁹ cuius li-
uore sanati estis. Eratis enī
sicut oues errantes : sed con
uersi estis nunc ad pastorē ⁊
epm̄ animarū vestrarum.

Postilla.

¶ Christus passus est pro no
bis ⁊c. Ante introitū illius epl̄e scribit
sanctus petrus dicēs. Serui subditi
estote in omni timore dñis vr̄is non
tantum bonis et modestis sꝫ etiā di-
scolis. Hec est enī grā dei in xp̄o iesu.
Tūc sequit̄ p̄ns epl̄a in qua sanctus
petrus ꝓponit nobis xp̄i passionem:
qꝛ iam paschali tp̄e plus seuit hostis
noster dyabolus ꝯtra nos vt nos ecō
uerso in suam redigat potestatē: sed
passio xp̄i ē scutum contra omnia tē
ptamenta vitiorum. Armamur autē
per xp̄i passionē contra superbiam qꝛ
xp̄s humilis et abiectus nudus ⁊ no
uissimus viroꝝ ī cruce pepēdit. Iteꝫ
contra auaritiā:quia tantum ꝓpriuꝫ
non habuit vbi caput suū reclinaret
Math. viij. Iteꝫ contra gulam quia
aceto ⁊ felle potatus. Contra luxuriā
qꝛ flagellatus ē et cū spinis coronat⁹
Item contra accidiā: quia exultauit
vt gygas ad currendā viam. p̄s. xviij
scilicet passionis. Item contra iram:
quia male cum tractantibus non cō
minabatur. Item contra inuidiam:
quia pro suis crucifixorib⁹ orauit. Vñ
epl̄a et euangelium concordant quia
euangelium loquitur de bono pasto
re:simil̄r epistola dicit quomodo xp̄s
pro ouib⁹ suis mortu⁹ est. Vñ petrus
apl̄us dicit in verbis premissis[xp̄us
passus ē pro nobis]Vincen. id est pe-
nam mortis eterne humano generi
debitam exoluit per suam passionem
[vobis relinquens exempluꝫ] quod
semper attendere ⁊ aspicere debetis
[vt sequamini vestigia eius] Vincē.
que fuerunt vie humilitatis patiētie
et obediētie et charitatis vsq̄ ad mor
tem[qui pctm̄ non fecit] Vin. immo
nec facere potuit: quia de⁹ erat [nec
inuentus ē dolus in ore eius]. i. ī ser-
mone eius: quia veritas est[Qui cū
malediceret̄]Hor. i. blasphemaret̄ in
cruce pendēs:qñ iudei dixerūt. Vach
qui destruis templū dei:si fili⁹ dei es
descēde nūc de cruce:alios saluos fe
cit:seip̄m non pōt saluū facere[non
maledicebat]sꝫ orabat patrem ꝓ eis
d. Pater ignosce illis qꝛ nesciunt q̄d
faciunt. Luc. xxiij.[Cū pateret̄]Vin.
mortis suppliciū in cruce[nō ꝯmina
bat̄]supple crucifixorib⁹ suis ꝑ eter-
nam penā vel tp̄alem sed plus salutē
eorum sitiebat dicens. Sitio Joh. xix.
[Tradebat aūt]. i. tradi se ꝑmittebat
sponte[iudicanti se iniuste]Ly. i. py-
lato:q̄ iudeoꝝ fauore ⁊ cesaris timo-

re condēnauit eum iniuste ad mortē. [qui peccata nostra pertulit in corpore suo] Ly. pro ipsis debita sustinēdo [sup lignū crucis] i quo affixus erat. Et hoc fecit ideo [vt peccatis mortui] id ē a pctis sepati [iustitie viuamus] scʒ pro iesu [cuius liuore] id ē passione [sanati estis] a pctōꝝ infirmitatibꝰ [Eratis enim aliquādo] .i. ante ꝯuersionē [sicut oues errantes] Hoz. sine pastore [sed cōuersi estis nūc] scilicet spiritu sancto cooperāte [ad pastorē] id est ad xpm qui pascit vos corpore et sanguine suo [et epm animarum vestrarum] Ly. eaꝝ saluti sp ītendēdo: ꝛ eas a malo custodiendo.

Dñica tertia post festū pasche. i. Petri. ij.

Obsecro vos tanꝙ aduenas ꝛ peregrinos abstinere vos a carnalibꝰ desiderijs q̄ militant aduersus aīam. Cōuersatione vr̃am inter gentes hñtes bonā: vt in eo qđ detractant a vobis tanꝙ de malefactoribꝰ ex bonis opibus vos cōsiderātes glorificent deuʒ in die visitatōis. Subiecti estote oī humane creature ppt deū: siue regi quasi pcellenti siue ducibus tanꝙ ab eo missis ad vindictā malefactoꝝ: laudem vero bonoꝝ: quia sic est voluntas dei. Et benefacientes obmutescere faciatis imprudentiū hoim ignorantiam. Quasi liberi ꝛ nō quasi velamen habentes malicie libertatem: sʒ sicut serui dei. Omnes honorate: fraternitatem diligite: deum timete regeʒ honorificate: serui subditi estote ī omī timore dñis non tantū bonis ꝛ modestis sed etiā discolis. Hec ē enim gratia dei in christo iesu domino nostro.

Postilla.

Obsecro vos tanꝙ aduenas ꝛc. Añ initiū illiꝰ epl'e scribit sanctus petrus dicēs. Qui aliquādo nō populus dei: nunc autē populus dei qui non consecuti misericordiā: nūc auteʒ misericordiam cōsecuti. Tunc statiʒ sequit pñs epl'a [Obsecro vos tanꝙ aduenas ꝛc. Sʒ ex quo modo ē tempus maiꝰ aptū medicinis corporalibus: isto mō hʒ se ecclesia isto tempore q̄ ē aptum medicine spūali: que multo plus ē desideranda et querenda q̄ medicina corporalis. qr sanitatē eternam ꝯseruat. Et oñdit nobis magnū medicū animarū beatum petrū cuius medicinam si fuerimus imitati quā nobis in epl'a hodierna proponit eternaliter sani erimꝰ. Et ad istaʒ medicinam sumendam maxime illo tempore hortatur nos idem medicꝰ beatus petrus apl'us dicēs [Obsecro vos tanꝙ aduenas ꝛ peregrinos] ly. scʒ a ciuitate celesti. Hebre. xiij. Non habemus hic manentē ciuitatē: sʒ futurā inquirimꝰ: idō peregrini sumus. [abstiere vos a carnalibꝰ desiderijs] id est ab his que carnis sunt: sicut opera gule: luxurie [que militant aduersus animam] reddentes eam fetidam: immo mortem eternam inferunt. Apostolus. Si secundū carnem vixeritis moriemini. Roma. viij. [cōuersationē vr̃am inter gentes] id est inter viuentes gentilit qr multi xpiani gentiliter viuunt licet fidē habeāt tamē non opera [habentes bonam] non ad propriam laudem: sed ad laudem dei et proximi edificationem. [vt in eo quod detractant de vobis] tanquā de malefactoribus: ac si esse-

tis malefactores[ex bonis operib9] que facitis[vos considerantes]id est diligenter intuentes[glorificēt deū] omnis boni auctorez[in die visitationis]id ē in die iudicij que erit in futuro quādo visitabuntur boni premio: mali supplicio [Subiecti estote omni humane creature]id est omni homini in potestate cōstituto [ꝓpter deum] Vincen.id ē in cognitione isti9 ꝙ ois potestas sit a deo[siue regi quasi ꝓcellenti] id ē qui est maior et precellens altos in dignitate ⁊ potestate[siue ducibus] id est inferioribus rectoribus [tanꝙ ab eo].i.a rege [missis ad vindictam].i.ad penam[malefactorum: laudem vero bonoꝝ]id est remunerationis glorie[qꝛ sic est voluntas dei] scz vt ita faciatis [vt benefacientes] id est bene ꝯseruantes [obmutescere faciatis] scz subtrahendo illis materiam loquendi et detrahendi[imprudentium hoim ignorantiam]qꝛ ignorantes bonitatem vestram detrahebant vobis [quasi liberi] scz ex amore non ex timore seruiatis [⁊ non q̄si velamen habētes malicie libertatē] vt sic libertas essz vobis occasio et excusatio mala in pctis: vt.s.tanto liberius peccetis quanto min9 iugo seruitutis ꝓmiminis [sz sicut serui dei] sitis humiliter seruiētes[Omēs honorate]vnumquēqꝫ scd̄z statum suū honore reuerētie [fraternitatē diligite]id ē fratribus affectuosam corde ⁊ ore et opere exhibete[deum timete] scz timore filiali non seruili[regē honorificate]ly. inꝙtum gerit personā dei [serui subditi.] id est obedientes [estote in timore] id est in reuerētia [dominis]supple vestris[non tantuz bonis]id ē virtuosis[et modestis:sed etiam discolis] id est indisciplinatis. [Hec est enim gratia dei]Lyra id est res gratiosa coram deo] In xp̄o iesu dn̄o nostro

Dn̄ica quarta post pascha Jacobi.i.

Omne datū optimū ⁊ omne donū ꝑfectum desursum est: descendens a patre luminuz: apud quē nō ē trāsmutatio: nec vicissitudinis obūbratio. Voluntarie eni genuit nos verbo veritatis: vt simus initiū aliquod creature eius. Scitis f̄res mei dilectissimi. Sit aūt omis homo velox ad audiendū:tardus aūt ad loquēdum et tardus ad iram. Ira enim viri iustitiā dei nō operatur. Propter quod abijcientes oēm imundiciā ⁊ abundātiam malicie i māsuetudine suscipite insitum verbum qd̄ pōt saluare animas vestras.

Postilla.

Omne datū optimū et omne donū perfectum ⁊c. Ante initium illius epistole scribit sanctus iacob9 dicēs. Peccatū cū consūmatū fuerit gn̄at mortez. Nolite ergo errare fratres mei dilectissimi. Seq̄tur statim presens epistola; i qua sancta mater ecclesia oñdit ꝑ verba bti iacobi apl̄i ꝙ medicina sp̄ūalis nullibi querēda sit nisi apud deum datorē eius a quo descendit.Et hec medicina ē optima qꝛ ad optimā ⁊ eternā sanitatē perducit vite eterne: vbi est clara visio eterne trinitatis in qua omnia cognoscūtur. Unde dicitur [Omne datū optimū] quod est bonū meritoriū faciēs hoiem vite eterne dignū [et omē donum perfectū]id est bonū glorie:quo habito nil ermanet imꝑfectū[desursum est] Gorr.a deo non ab homine [descendens a patre luminū] Vincē. a quo ois homo illuminatur. Joh.i. Erat lux vera que illuminat oēm hominez venientem in hunc mundum

apud quē non ē transmutatio] quia omnino imutabilis ē. Math. iij. Ego deus ꝛ non mutor[nec vicissitudinis obumbratio] Vincen. id ē obscuratio intelligentie per successiones cognitionū sicut fit in nobis: qꝛ ipse vna ꝛ eadem sententia et cognitione omnia intelligit. Hor. non enim succedunt in eo vicissim bona ꝛ mala qꝛ sola bona dat: mala aūt culpe non dat Glo. iterli. vbi vicissitudo ibi ꝛ bona ꝛ mala: sꝫ ipse sola bona dat[voluntarie] id ē gratis sine meritis [genuit nos] filios gratie qui prius eram⁹ filij ire. [verbo veritatis]. i. euāgelij xp̄i q̄ veritas ē[vt simus initiū aliqđ]. i. caput [creature eius]. s. principatū hn̄do in oībus creaturis eius īferiorib⁹ recuperando principatū p gr̄am quā p̄mi parētes perdiderūt p culpā [Scitis] id ē scire debetis[fratres mei dilectissimi]scꝫ hoc q̄[sit oīs homo velox ad audiendum]ea que sunt salutis [tardus aūt ad loquendū]. i. cauere se dꝫ a multiloquio: quia Prouer. x. dr̄ In multiloquio nō deerit peccatū [ꝛ tardus ad iram]Lyr. nā ira mentis oculum excecat. Cath. Ira impedit aīm ne possit cernere verum[Ira eī viri] Hor. i. fortis ꝛ deliberata: nō dicit ira pueri que cito transit[iustitiā dei nō operaꝛ] Vincē. i. impedit executionē iustitie [Propter qđ abijciētes oēm immundiciā]Vincē. i. peccatū carnis [abundantiā malitie]. i. omē peccatū mortale quod efficit hoīem malū [in māsuetudine] id ē omī trāquillitate animi[suscipite insitum verbuꝫ]lyr. id ē verbum fidei quod mētibus humanis debet inseri. Huilher. Sicut enim ramusculus qui trunco agresti inseritur totum truncū operari facit scđꝫ naturā suā: ꝛ cum pri⁹ nō ferret nisi fructus agrestes solis porcis vtiles postea fert fruct⁹ hoībus delectabiles. Sic homo q̄ ante susceptioneꝫ verbi dei inutilis erat faciēs opa cum qb⁹ porci infernales pascunꝫ: p⁹ susceptionē verbi dei erit arbor ferens fructum gratū deo ꝛ hoībus ꝛ angelis[qđ pōt saluare aīas vr̄as]Huil. Verbū dei potens ē saluare aīas in p̄nti et in futuro. In p̄nti morte culpe. Vn̄ ps. cxviij. In corde meo abscōdi eloquia tua vt nō peccē tibi. In futuro vero a morte gehēne Joh. viij. Amē amē dico vobis: si q̄s sermonē meū seruauerit mortem non videbit ineternum.

¶ Dn̄ica quinta post pascha Jacobi. i.

Estote factores verbi dei ꝛ non auditores tantū fallentes vosmetipsos: qꝛ si quis auditor ē verbi ꝛ non factor: hic cōparabitur viro cōsideranti vultū natiuitatis sue ī speculo. Cōsiderauit enī se ꝛ abijt ꝛ statim oblitus ē qualis fuerit. q̄ aūt perspexerit in lege perfecte libertatis ꝛ p̄manserit in ea non auditor obliuiosus factus: sꝫ factor opis hic btūs in facto suo erit. Si q̄s auteꝫ putat se religiosū esse nō refrenans linguā suā: sed seducens cor suum huius vana ē religio. Religio munda ꝛ immaculata apud deum et patrem hec ē: visitare pupillos et viduas in tribulatiōe earum: et immaculatum se custodire ab hoc seculo.

¶ Postilla.

¶ Estote factores verbi dei ꝛ non auditores tantuꝫ ꝛc. Ante initiū illius epistole scribit sanctus iacob⁹ dicens. Sit omnis homo velox ad audiendū: tardus aūt ad loquendum: ꝛ tardus ad iram. Tunc sequiꝛ episto

la hodierna[Estote factores vbi]ad pficiendum in bono: necessarium est audire verbum dei: sicut in precedēti dñica dictū est. Sz quia modicum valet audire verbum dei nisi opere cōpleatur: ideo in presenti epla sanctus iacob⁹ nos instruit vt qd nos audiuimus per opera compleamus dicens [Estote factores vbi dei] Glo. i. secūdum verbū dei operamini[ꝛ nō auditores tm̄] Glo. nō solo auditu percipite verbū: sed opere implete [fallētes vosmetipsos] Glo. si per solū auditū vos saluandos putatis[qr si quis auditor est verbi ꝛ non factor: hic comparabitur viro consideranti vultū natiuitatis sue in speculo] Hor. quē hz a natiuitate vel a natura. s. vultū corporalē in qua natus ē [Considerauit enim se]id ē imaginē suaz[et abijt]supple ad negocia sua: auertendo se a speculo[ꝛ stati oblitus ē qualis fuerit]supple dispositio vultus sui Hor. pro tāto ponitur hic hec similitudo: qr sicut nihil pdest homi in speculo vidisse maculam sui vultus si illā nō abstergit: sic homini nihil prodest audire vbū predicationis nisi illō impleat opere. Nota verbum predicationis est sicut speculū in quo cognoscit homo defectus suos [Qui aūt perspexerit in lege perfecte libertatis].i. in lege euāgelica: que dr lex libertatis: quia restituit libertati a culpa in presenti p gratiam iustificationis: ꝛ a miseria i futuro p gloriā immortalitatis[ꝛ permanserit in ea]scđm eam viuēdo[nō auditor obliuiosus factus sz factor operis]scz implēdo quod docet euāgelium[hic beatus in facto suo].i. ex opere suo [erit. Si quis autē putat se religiosum eē]ly. i. verū ꝛ perfectum christianū esse[non refrenās linguā suā]Vincē. a verbis impudicitie: detractionis: maledictōis: blasphemie: ꝛ mendacij[sz seducens cor suū]i hoc ꝙ putat se hoc esse in corde quod nō est in re [huius vana ē religio] nihil habens in se veritatis[religio] Hor. xpiana[munda] scz in cordis ītentōe [ꝛ immaculata] i operis executione [apud deum et patrem]scilz accepta [hec est visitare pupillos]opera misericordie exercendo in consolatōe verborum: et erogatione munerum: et ptectione malorum [ꝛ viduas in tribulatione earuz]scz tam corporali ꝙ spirituali [et immaculatum se custodire ab hoc seculo inquinato]ly. sensus ē ꝙ religio christiana est exercere se in operibus misericordie erga proximum et in operibus mundicie erga seipsum.

¶ Dominica rogationū Iacobi vlti.

Confitemini alterutrū peccata vestra: ꝛ orate pro inuicem vt saluemini. Multū eni valet deprecatio iusti assidua. Helyas homo erat similis nobis passibilis ꝛ oratione orauit vt non plueret super terram: ꝛ non pluit annos tres et menses sex. Et rursuz orauit et celum dedit pluuiam: et terra dedit fructum suum Fratres mei si quis ex vobis errauerit a veritate ꝛ puerterit qs eum scire debz quoniam qui cōuerti fecerit peccatorez ab errore vie sue saluabit animam eius a morte ꝛ operit multitudinem peccatorum

¶ Postilla.

¶ Confitemini alterutrū peccata vestra ꝛc. Ante initium illi⁹ epistole scribit sanctus iacob⁹ dicēs. Infirmatur quis in vobis: īducat pSbyteros ecclesie et orent super euz yngētes eum oleo in noīe dñi. Et oratio fi

dei saluabit infirmū: ꝛ alleuiabit euȝ dñs: ꝛ si in peccatis sit dimittentur ei Tunc sequitur ep̄la presens [Confitemini alterutrū pctā vr̄a] nō aliena [et orate pro inuicem] Ly. nam cōfessor tenetur orare ꝑ confitente ꝛ econuerso [vt saluemini] qꝛ petendum est quod pertinet ad salutem [Multū ei valet deprecatio iusti assidua] Gor. non pctōris: quia pctōres nō sunt digni vt exaudiant. Joh. ix. Scim⁹ qm̄ pctōres de⁹ non exaudit [Helyas erat homo similis nobis passibilis] id est fragilis. nam timore mortis fugit a facie Hiesabelis. iiij. Regum. xix. qꝛ nondum in paradisum translatus [ꝛ oratione] scȝ vna [orauit corde et ore vt non plueret super terram] scȝ sup israel specialr̄ [et nō pluit ānos tres ꝛ menses sex] ly. nam ꝑpter maliciā regis achab fuit illa plaga īducta ad domandam ipsius superbiā et ydolatrie duritiam [rursum orauit] Glo. postq̄ꝫ p tanti temporis media cor regis et populi ad penitentiā inflexum vidit. Tunc rursum orauit semel: et celum dedit pluuiam: et terra dedit fructum suum. Si ergo Helyas vna oratione tāta impetrauit: quid ergo multi fideles multis orationib⁹ impetrare nō valent [Fratres mei si q̄s aūt ex vobis errauerit a veritate] ly. fidei vel morum [ꝛ cōuerterit q̄s eū] Ly. i. ad viam veritatis reduxerit [scire debȝ qm̄ qui conuerti fecerit peccatorem ab errore vie sue] Gor. i. vite Nam vita nostra est quedā via: aut in infernū si est mala: aut ī paradisuȝ si est bona [saluabit aīam eius a morte] Gor. eterna. Si magne mercedis est a morte eripere corpus cito moriturum: quanti meriti ē a morte liberare aniam in celesti patria sine fine victuram [Et operit multitudinem peccatorūȝ] ab aspectu eterni iudicis ad ea puniēda.

¶ In die ascensionis domini Actuum. i.

Primū quidem sermonē feci de oib⁹ o theophile q̄ cepit iesus facē ꝛ docere vsqꝫ in diē qua precipiēs apostolis per spiritumsanctuȝ quos elegit assumpt⁹ est. Quib⁹ ꝛ p̄buit seipsum viuum post passionē suam in multis argumentis per dies quadraginta: apparens eis et loquēs de regno dei. Et conuescens precepit eis ab hierosolimis ne discederent: sed expectarent promissionem patris: quam audistis īquit per os meū. Qꝛ iohannes quideȝ baptisauit aqua vos autem baptisabimini spiritusancto non post multos hos dies. Igitur qui ꝯuenerant interrogabāt eū dicentes. Domine si in tempore hoc restitues regnū israel? Dixit autem eis. Non est vr̄m nosse tp̄a ꝛ momēta q̄ pater posuit in sua ptāte: sȝ accipietis virtutem superuenientis sp̄ussancti in vos. Et eritis mihi testes in hierusalem et in omni iudea ꝛ samaria ꝛ vsqꝫ ad vltimum terre. Et cum hec dixisset videntibus illis eleuatus est: et nubes suscepit euȝ ab oculis eorum. Cumqꝫ intuerentur in celum euntem illuȝ ecce duo viri astiterunt iuxta illos in vestibus albis qui et dixerunt. Viri galilei quid sta-

tis aspiciētes in celum? Hic iesus qui assumptus est a vobis in celum: sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in celum.

¶ Postilla.

¶ Primum quidē sermonem feci ꝛc. Notandū ꝙ xp̄s dominus noster ascēdere volens p̄mo discipulis suis apparuit: ꝛ eos de icredulitate eoꝝ redarguit: ꝛ cuꝫ eis comedit: ꝛ eos extra ciuitatē in mōtē exire p̄cepit: vbi eū viderunt ascendere post .xl. dies a resurrectione cōputādo: sicut manifeste habetur in epistola ꝛ etiam in euāgelio hodierne festiuitatis. Vñ dicit sctūs lucas in ep̄la p̄nti que habet̄ i p̄ncipio actuū ap̄loꝝ [Primū q̄dem sermonem feci]. s. in euāgelio quod ego scripsi [de omnib⁹] Ly. non dicit omnia: q: omia facta xp̄i nō possunt per singula scribi: secūdū quod dicit̄ Johā. vlti. Sunt autem ꝛ alia multa q̄ fecit iesus: que si scribant̄ ꝑ singula: nec ipsum arbitror munduꝫ capere eos qui scripturi sunt libros. Sed notanter dicit [de omnib⁹] q: de pertinentib⁹ ad xp̄i cōceptionē: natiuitatem: vitam: mortem: resurrectionē et ascensionem aliqua scripsit [O theophile] hic erat quidā episcopus asye cui scripsit euāgelium: ꝛ eidē scripsit hūc librū: scꝫ actus apostolorum de q̄ libro p̄sens epistola sumpta est [que cepit iesus facere ꝛ docere] Lyr. bene enī docere ꝛ male viuere nihil aliud est q̄ se sua voce dānare [vsq; in diē] scꝫ ascēsionis sue [qua p̄cipiēs apostolis per spiritusanctum] Lyr. ꝙ predicarent euangelium per vniuersuꝫ orbem [quos elegit] pre ceteris ad officium apostolatus [assumpt⁹] est de terra ad celū in sua hūanitate [Quibus ꝛ prebuit seipsum viuū post passionē suam in multis argumētis] q: comedit cuꝫ eis: ꝛ palpabileꝫ prebuit se eis: et sic de alijs argumentis [per dies .xl. apparens eis] quod sic nō est intelligendum ꝙ in illis quadragita diebus cōtinue fuerit cum eis: sed in illo temporis spacio frequēter eis apparuit [ꝛ loquēs de regno dei] id est de beatitudine celesti [et cōuescēs] .i. comedēs cū ap̄lis apparuit eis recūbentib⁹ in die ascensiōis vt p̄ꝫ in euāgelio hodierno [precepit eis ab hierosolimis ne discederēt] Lyra. donec ꝑ spiritumsanctū redderentur apti ad publicandū euangeliuꝫ [sed expectarent ꝓmissionē patris quem audistis inquit per os meū] Johā. xiiij. Paraclitus aūt sp̄ūs quem mittet pater in noīe meo ille vos docebit omnia scilꝫ necessaria vobis et alijs ad salutē [q: iohānes quidē baptizauit aqua] Ly. solum. Nam eius baptismus gratiāꝫ non cōferebat [vos autem baptizabimini spiritusancto] hoc enī intelligēdum est de receptione spiritussancti in signo visibili [nō post multos hos dies] id est in dieb⁹ penthecostes [igitur q̄ cōuenerant] Glo. or. id est p̄ntes aderant: [interrogabāt euꝫ dicentes. Dñe si in tēpore hoc restitues regnū israel] Sciendū secundum nicolaum de lyra ꝙ m̄lti de discipulis christi de regno eius adhuc carnaliter sentiebāt: vtpote nondum accepta spiritus sancti gratia: estimantes ipsum tēporaliter regnaturū: propter q̄d filij zebedei petierūt ꝙ vn⁹ ad dexterā ali⁹ ad sinistrā sederent. Et credebant regnū tēporale quod ablatuꝫ erat a iudeis per romanos statim restituēduꝫ ideo quesierunt. Dñe si in tēpore h⁰ r̄stitues regnū israel. Et quoniā hec questio erat stulta: ideo repulit eam Unde sequitur [Dixit autē eis: nō est vestrū nosse tempora vel momenta q̄ posuit pater in sua potestate]. q. d. nō pertinet ad vos hoc scire vel querere [sed accipietis virtutē superuenientis spiritussancti in vos] ad cōstanter ꝛ efficaciter euangeliū predicandū ꝑ orbeꝫ vniuersuꝫ [ꝛ eritis mihi testes] Glo. ordi. resurrectionis mee verbo

exemplo et signis [in hierusalez et in omni iudea ⁊ samaria: ⁊ vsqꝫ ad vltimũ terre. Et cũ hec dixisset videntibus illis eleuatus est] de terra ad celum [⁊ nubes suscepit eum ab oculis eorum. Cumqꝫ intuerentur in celum euntem illum] ammirãtes ascensionem tam gloriosam [ecce duo viri]. i. duo angeli in specie virorum [astiterunt iuxta illos in vestibus albis] ad designandũ sollennitatem ascensiõis huius secundũ Greg. [qui et dixerũt viri galilei] natiõe. Est enim galilea quedã pars iudee de qua erant apostoli: saltem pro maiori pte [quid statis aspicientes in celum] quasi dicat. Non putetis ꝙ ille amplius habitet vobiscum sicut ante fecit. Uidebitis tamen eum in fine mundi venientez ad iudiciũ: ideo sequitur [hic iesus qui assumptus est a vobis in celum sic veniet quemadmoduz vidistis eũ eũtẽ in celũ]. i. sicut ascẽdit in forma hũanitatis. Glo. sic ad iudicãdũ vẽiet.

¶ Dñica infra octauas ascẽsionis. i. Petri. iiij.

Estote prudentes ⁊ vigilate ĩ oratõib[9]. Ante oĩa aũt mutuam in vobismetipsis charitatem cõtinuã habentes: quia charitas operit multitudinẽ peccatorum. Hospitalitates inuicem sine murmuratione vnusquisqꝫ sicut accepit gratiam in alterutrum illam administrãtes sicut boni dispẽsatores multiformis gratie dei. Si q̃s loquitur quasi sermones dei. Si quis mistrat tanqꝫ ex virtute quam ãministrat deus per iesum christũ dominum nostrum.

¶ Postilla.

¶ Estote prudentes ⁊ vigilate in oratio. ⁊c. Añ initiũ illi[9] epl̃e scribit sanct[9] petrus apostolus. d. Et reddẽt ratiõnẽ ei q̃ paratus est iudicare viuos et mortuos. Tunc sequit̃ p̃ns epl̃a in qua beatus petrus hortatur nos ad virtutes q̃ nos aptos faciunt ad recipiendũ sp̃m sanctũ dicẽs [Estote prudentes] Hor. i. futura p̃uidẽtes Unde Deut. xxxij. Utinã saperent et intelligerent ac nouissima p̃uiderẽt [⁊ vigilate in orationibus] Glo. ne animus aliud cogitet ꝙ id quod precatur. Nam isto sacro tempore deuotioni et orationi vacare debemus ⁊ hoc exẽplo Marie matris xp̃i ⁊ discipl̃oꝝ legit̃ eñ ꝙ tẽpore medio ĩter ascensionẽ xp̃i ⁊ missionẽ sp̃ussancti fuerunt cũ sctis m̃lierib[9] in oroñe expectãtes sp̃m sctm̃ eis p̃missuz. Añ Actuũ. i. dr̃ Hi omnes erãt vnanimiter cũ mulieribus in oratione ⁊ maria matre iesu ⁊ fratrib[9] suis. Exemplo ergo illoruz debẽt fideles esse in tẽpore isto in preparatione ⁊ expectatione spiritussancti intenti: preparatis eñ debito mõ dabitur spiritussanctus ad id qḋ indigebunt. i. Corinth. xij. vnicuiqꝫ datur manifestatio spirit[9] ad vtilitatẽ [Ante omnia autem mutuã in vobismet ipsis charitatẽ cõtinuam habentes] quia charitas excellentior est ceteris virtutibus quia cetere virtutes sine ea nihil valent ad meritũ [q: caritas operit multitudinem peccatoꝝ] Hor. ne appareant ad puniendũ [hospitalitates inuicẽ] Hor. id est susceptores hospitum [sine murmuratiõe] sed hilariter hoc facite [vnusquisqꝫ] siue sit de maioribus siue de mediocrib[9] siue de minoribus [sicut accepit gratiã] Hor. id est quodlibet donũ gratuitũ [in alterutrũ illam administrantes] aliis cõmunicãtes gratis ⁊ benigne sicut membra in vno corpore sibi ĩuicẽ seruiũt. Oculus eñ videt toti corpori. et pes portat totum corpus [sicut boni dispensatores multiformis gratie dei] Uin. id est multiformium

donoꝝ gratuitoꝝ a deo collatoꝝ qr non debet esse dispensator parcus vbi paterfamilias est largus [Si quis loq̄tur] Ly. exhoꝛtatōis verba [quasi sermones dei] id est totū bonum attribuat deo ⁊ nō sibijpsi. [Si q̄s ministrat] egentib⁹ bona tēpoꝛalia [tanq̄ ex virtute quā administrat deus] id ē attribuat deo: qui dedit sibi voluntatē ⁊ facultatē hoc faciendi vt in oīb⁹ verbis ⁊ factis vestris honorificetur deus: id est totum fiet ad honoꝛem dei [per iesum xp̄m dominū nostrū] qui est mediatoꝛ dei ⁊ hominum.

¶ In die pēthecostes. Act. ij.

In diebus illis dū cōplerentur dies penthecostes erant omnes discipuli pariter in eodē loco. Et factus est repēte de celo son⁹ tāq̄ aduenientis spiritus vehementis ⁊ repleuit totam domum vbi erāt sedētes. Et apparuerunt illis dispartite lingue tanq̄ ignis: seditq̄ supra singulos eorū. Et repleti sunt omnes spiritusancto: ⁊ ceperūt loqui varijs linguis ꝓut spiritussanctus dabat eloqui illis. Erāt autem in hierusalem habitātes iudei viri religiosi ex omni natione q̄ sub celo est. Facta autem hac voce conuenit multitudo et mente confusa est: quoniam audiebat vnusquisq̄ lingua sua illos loquētes. Stupebant autem omnes et mirabantur dicentes Nōne ecce omēs qui loquūtur galilei sunt? et quomodo nos audiuim⁹ vnusquisq̄ linguam nostram in qua nati sumus? Parti et medi ⁊ elamite: ⁊ qui habitabant mesopotamiam: iudeam ⁊ capadociam: pontum ⁊ asyam: frigiaꝫ ⁊ pamphiliaꝫ: egyptū ⁊ partes libie que est circa cirenē ⁊ aduene romani. Judei quoq̄ ⁊ ꝓseliti: cretes ⁊ arabes. audiuimus eos loquētes nostris linguis magnalia dei.

¶ Postilla.

¶ In diebus illis dum complerentur dies ⁊c. Ante initium illi⁹ epistole scribit sanctus lucas q̄ post ascensionem christi vndecim apostoli cōgregati statuerūt duos viros scꝫ ioseph qui cognominatus est iustus ⁊ mathiam: ⁊ orantes dixerūt. Tu domine qui corda nosti omnium ostende quē elegeris vnū ex his duob⁹ accipere locū ministerij huius ⁊ apostolatus de quo preuaricatus est iudas vt abiret in locū suum. Et dederunt sortes eis: ⁊ cecidit sors super mathiam ⁊ ānumeratus est cum vndecim apostolis. Et statim sequitur epistola presens [dum complerentur dies pēthecostes] hodie celebrat sancta mater ecclesia solennitatem spiritussancti in qua xp̄s se ostēdit esse deū. Naꝫ prius ostenderat se esse dominū terre ⁊ eoꝝ que ī terra sunt: infirmos sanādo: mortuos suscitando. Ostenderat se etiā dn̄m maris ⁊ eoꝝ que in mari sunt cū super mare ambulauit: ⁊ mare soliduꝫ se ei prebuit. Et staterē in ore piscis ꝑdixit inueniendū. Ostēderat etiam se dn̄m inferni: ⁊ eoꝝ que in inferno sunt quando contriuit portas īferni et omēs animas de limbo inferni eduxit. Ostēderat etiam se dominum aeris: ⁊ eoꝝ que in aere sunt Et etiā dn̄ꝫ celi ⁊ eoꝝ q̄ in celo sūt: cū in die ascensionis propria virtute ascēdit super aera nube lucida sibi ob=

sequente: et assumptus est in celum. Ostenso ergo quod erat dominus omnium hodie ostendit se verum deum quando spiritumsanctum qui deus est misit apostolis. Hodie enim rex noster dominus iesus christus. xii. principes fecit: associans eis. lxxii. milites. principes fuerunt. xii. apostoli: septuagintaduo milites fuerunt septuagintaduo discipuli christi: quos hodie adeo roborauit quod per eos totum mundum sibi subiugauit. Unde Bern. licet magna et diuina fuerunt plane miracula que deus gessit in terris: hoc tamen bonum super omnia alia emicuit quod in paucis simplicibus totum mundum et omnem sapientie altitudinem sibi subiugauit. Unde hic dicitur [Dum complerentur dies penthecostes] Lyra. a pascha computando quinquagita dies Quinquagesima namque dies a paschate in quo iudei comedebant agnum paschalem celebris erat in veteri testamento apud iudeos in memoriam beneficii legis date que fuit data in monte sinay quinquagesima die a principio egressionis de egypto: vt habetur Exo. xix. Et conuenienter illa die infusum fuit apostolis spiritussancti donum: per quod lex euangelica impressa fuit et firmiter radificata in cordibus eorum [erant autem discipuli pariter in eodem loco] id est cenaculo grandi strato vbi prius christus cum eis cenam fecit. et non solum apostoli sed etiam alii fideles. et mulieres pariter in eodem loco. Et ipsis sic congregatis in simul corde et animo [factus est repente de celo] Uin. i. de aere [sonus tanquam aduenientis spiritus vehementis] Lyr. id est venti vel tonitrui. Non tamen apostoli et alii cum eis existentes fuerunt territi deo hoc faciente signum quod dabat eis spiritussanctus qui est consolator cordium [repleuit totam domum] insolita claritate et charitate [vbi erant sedentes]. i. manentes [et apparuerunt illis] visibiliter oculis corporalibus [dispartite lingue] id est diuerse lingue [tanquam ignis]. i. habentes colorem ignis. Ad designandam signo visibili exterius inuisibilem gratiam spiritussancti receptam interius per quam erant feruidi in amore dei: et eloquentes omnibus linguis ad publicationem euangelii [seditque supra singulos eorum]. i. super quemlibet discipulorum incidit vnus radius igneus habens figuram linguarum [et repleti sunt omnes spiritusancto] Uincen. sic quod corda eorum penitus illustrata sunt gratia spiritussancti: sic quod hodierna die discipuli receperunt spiritumsanctum in maiori copia quam prius habuerunt quia non solum receperunt ad sufficientiam sed etiam ad redundantiam: quia sanctitas quam spiritus sanctus in apostolis operatus est redundabat in totam ecclesiam. Unde sequitur [et ceperunt loqui variis linguis prout spiritussanctus dabat eloqui illis] Glo. apostoli non solum loquebantur et intelligebant omnia idiomata: sed ipsis loquentibus in vno idiomate quodcunque esset illud omnes audientes quantumcunque essent diuersorum idiomatum intelligebat quilibet idioma proprium diuina virtute hoc faciente. sicut enim per rebellionem ad deum diuise sunt lingue vt patet Gen. xi. Ita per infusionem spiritussancti sunt vnite [erant autem in hierusalem] Uincen. que erat ciuitas metropolis in iudea [habitantes iudei viri religiosi] Ly. in cultu diuino deuoti propter hoc templum visitabant et ibi sacrificia offerebant [ex omni natione que sub celo est] quia iudei erant dispersi in omnes nationes: et aliqui eorum magis deuoti propter reuerentiam templi veniebant aliquando in hierusalem maxime in solennitatibus magnis quarum vna erat solennitas penthecostes [facta autem hac voce] Uincen. i. postquam talis sonus in aere vehementer insonuit [conuenit multitudo] supple ciuitatum provinciarum circumiacentium [et mente confusa est] Ly. i. stupefacta seu admirata [quoniam audiebat vnusquisque lingua sua illos loquentes] Ly. quia nunquam fuit auditum vel visum tale miraculum [stupebant autem omnes et mirabantur dicentes. Nonne ecce omnes qui loquuntur galilei sunt] Uincen. q. d. vtique [et quomodo nos audiuimus vnusquisque linguam suam]. i. propriam [in qua nati sumus] Uincen.

quasi dicat vtiqꝫ mirabile ē vel super naturaliter. Ex isto sumit̃ hic ꝙ pri mitiui xp̄iani fuerunt galilei [parthi ⁊ medi] Ly. hic nominant̃ habitato res diuersarum regionū in quibus sunt diuersa ideomata [et elamite et q̄ habitant mesopotamiam] Glo. or. ē regio q̄ duobus ambit̃ fluminibus tigri ⁊ eufrate [iudeā ⁊ capadociā pō thum ⁊ asiam] scȝ minorē [frigiā ⁊ pā philiā: egyptum ⁊ ptes libie q̄ ē circa cyrenē ⁊ aduene romani]. i. pegrinā tes romani [iudei quoqꝫ]. i. illi de tri bu iuda [⁊ proseliti: cretes ⁊ arabes] Ly. i. cōuersi de gentilitate ad iudais mū [audiuimus eos]. s. apostolos [lo q̄ntes nostris liguis]. i. nostris ydeo matibus [magnalia dei] id ē mirabi lia dicta vel facta dei

¶ Feria secūda pēthecostes Actuum. x.

IN diebꝰ illis apiens petrus os suū dixit Viri fratres ⁊ pr̃es nobis precepit dñs p̄dicare pp̄lo et testificari q2 ip̄e est q̄ constitutus ē a deo iudex vi uorū ⁊ mortuorū. Huic oēs prophete testimoniū phibēt remissionē pctōꝝ accipe per nomē eius omēs qui credūt in eum. Adhuc loq̄nte petro verba hec cecidit spiritussā ctus sup omēs q̄ audiebant verbum. Et obstupuerūt ex circuncisione fideles qui ve nerant cuz petro: q2 et in na tiones gratia spiritussancti effusa ē. audiebant eī illos lo quentes linguis ⁊ magnifi cantes deum. Tunc respon dit petrus. Nunquid aquaz quis prohibere pōt vt nō ba ptisentur hi qui spiritumsan ctum acceperunt sicut ⁊ nos ⁊ iussit eos baptisari in noīe domini nostri iesu xp̄i.

Postilla.

¶ In diebus illis aperiēs pe trus os suum ⁊c. Ante initium illius epistole scribit sanctus lucas in eo. c. ꝙ sanctus petrus dixit iudeis de iesu xp̄o. Qui ptransiuit benefaciendo et sanando omnes oppressos a dyabolo Et nos testes sumꝰ oim̄ q̄ fecit in re gione iudeoꝝ ⁊ hierl̃z: quē occiderūt suspendētes in ligno. Hūc deus susci tauit tertia die ⁊ dedit euz manifestū fieri non omni populo: sȝ testibꝰ pre ordinatis a deo nobis qui manduca uimus et bibimꝰ cū illo postq̄ resur rexit a mortuis. Et tunc statim sequi tur epistola hodierna [In diebus il lis aperiēs petrus os suū di. Viri fra tres patres nobis] scȝ q̄ manducaui mus et bibimus cum illo post resur rectionē suā [precepit dñs p̄dicare po pulo et testificari: quia ipse ē qui con stitutus ē a deo] scȝ patre [iudex viuo rum ⁊ mortuorū] Ly. i. qui viuūt vi ta gratie scȝ iustoꝝ ⁊ etiam iniquorū qui mortui sunt morte culpe. [Huic omnes pphete testimoniū phibent] q. d. nos soli non sumꝰ testes eius: sȝ etiā oēs pphete antiqui diuinitꝰ in spirati: qui de eo scripserūt ⁊ predixe runt [remissionē pctōꝝ accipere per nomē eius] vt pȝ Johel. ij. Quicūqꝫ inuocauerit nomē dñi saluꝰ erit [oēs qui credunt in eum] tam iudei ꝙ gē tiles [Adhuc petro loquente verba hec: cecidit spūssanctus super omnes qui audiebant verbū] id ē super cor nelium et super omnes qui cum eo congregati erant in signo visibili scȝ igneis linguis [et obstupuerunt ex circuncisione fideles qui venerant cum petro: quia et in nationes] id est in gētes [gratia spiritussancti effusa est] admirantes ꝙ tanta gratia dare

tur gētibus: sicut ⁊ iudeis nutri. is in
lege ⁊ prophetis [audiebant em̄ illos
loquētes linguis] scʒ varijs [⁊ magni
ficantes deū. Tūc respondit petrus]
scʒ illis q̄ cū eo venerāt admirantibꝰ
[numq̄d aquā q̄s ꝓhibere pōt: vt nō
baptizent̄ hi q̄ spiritūsanctū accepe=
rūt sicut et nos]. q. d. non ex quo spiri
tussanctus nō distinxit inter nos ⁊ ip
sos [iussit eos baptizari]. s. a socijs su
is [in noīe dn̄i nostri iesu xp̄i] in hac
enī forma dabatur baptismus in pri
mitiua ecclesia.

¶ Feria tertia pēthecostes.

IN diebꝰ illis cū au=
dissent apostoli q̄ e=
rant hierosolimis qꝛ
recepisset samaria verbū dei
miserūt ad eum petrum ⁊ io
hannem. Qui cum venissent
orauerunt pro ipsis vt acci=
perēt spm̄sanctum. Nōdum
em̄ in quēq̄ illorum venerat:
sed baptizati tantū erant in
noīe domini iesu. Tūc impo
nebant manus super illos et
accipiebant spm̄sanctum.

¶ Postilla.

¶ In diebꝰ illis cū audissent
apostoli ꝛc. Ante initium illius episto=
le scribit sanctus lucas in eodē ca. ꝙ
sctūs philippus descendit in ciuitatē
samarie ⁊ predicabat illis xp̄m. Intē
debāt autē turbe his que a philippo
dicebantur: vnanimiter audiētes ⁊ vi
dentes signa q̄ faciebat. Multi enim
eoꝝ q̄ habebāt spiritus īmundos cla
mantes voce magna exibant. Multi
autē paralitici ⁊ claudi curati sunt. fa
ctum est autem gaudium magnū in
illa ciuitate. Tūc seq̄tur presens epi=
stola [Cum audissent apostoli] Circa
quod sciendū scd̄m nicolaū de lyra ꝙ
philippus iste erat tm̄ dyaconꝰ, ꝓpter
quod licet possꝫ baptizare: non tamē
manus imponere: nec ꝑ consequens
donum spūssancti dare in signo visibi
li hoc em̄ ꝑtinebat ad apostolos. Vn̄
est ꝙ soli episcopi in nouo testamen=
to qui sunt successores apostoloꝝ ma
nus imponunt: propter quod philip=
pus significauit apostolis vt aliq̄ eo=
rū venirent in samariam: ⁊ supplerēt
illud quod ad eius officiū nō specta=
bat. ⁊ hoc est qđ dicitur [cū audissent
apostoli qui erant hierosolimis quia
recepisset samaria verbum dei mise=
runt ad ipsos petrum ⁊ iohannem]
Glo. ordi. qui erant columne [qui cū
venissent orauerunt pro ipsis vt acci=
perent spiritumsanctum. nondū em̄
in quēq̄ illorum venerat] Ly. scilicet
signo visibili. venerat tamen in eos
inuisibiliter: sicut ⁊ modo in baptiza=
tos [sed baptizati tantum erant in no
mine domini iesu xp̄i. tunc impone=
bant manus super illos: ⁊ accipiebāt
spiritumsanctum.

¶ Feria quarta pēthecostes
Actuum. v.

IN diebus illis ꝑ ma
nus autem apostolo
rum fiebant signa et
ꝓdigia multa in plebe: ⁊ erāt
vnanimiter omnes in por=
ticu salomonis. Ceterorū au
tem nemo audebat coniūge=
re se illis: sꝫ magnificabat eos
populus. magis autem au=
gebatur credentiū in domi
no multitudo viroꝝ ac mu
lierum: ita vt in plateas eijce
rent infirmos ⁊ ponerent in
lectulis ⁊ grabatis: vt veniē
te petro saltem vmbra illius
obumbraret quēq̄ illorum ⁊
liberarentur ab infirmitati=
bus suis. Concurrebat autē
⁊ multitudo vicinarum ciui=

tatuz hierusalem afferentes egros et vexatos a spiritib⁹ immundis: qui curabantur omnes: et magnificabant iesum christum.

¶ Postilla.

¶ In dieb⁹ illis p manus autem apostolorũ ꝛc. Ante initiũ illius epistole scribit sanctus lucas ꝙ vir quidã ananias cũ sanira vxore sua vẽdidit agrũ ꝛ defraudauit de precio agri cõscia vxore sua. Et partẽ pcij ad pedes apostoloꝝ posuerũt: ꝛ ambo subitanee obierũt. Et factus est timor magn⁹ in vniuersa ecclesia: ꝛ in oẽs qui audierũt hoc. Tunc statim sequitur epistola pñs[Per man⁹ aũt apostoloꝝ fiebãt signa ꝛ pdigia multa] Glo. or. Unde succendebat zelus sacerdotũ ꝛ iudeoꝝ[in plebe] Lyr. nõ dicit in principib⁹ qr nõ credebãt in xp̃z paucis exceptis q̃ occulte xp̃iani erant: vt gamaliel: nichodem⁹: ꝛ aliq̃ alij[ꝛ erant omnes vnanimiter] scz apostoli [in porticu salomonis] vbi erat loc⁹ oratõnis ꝛ predicationis[ceteroꝝ autẽ] scz infideliũ[nemo audebat cõiũgere se illis] scilz ficti timẽtes penã q̃ venerat super ananiã ꝛ eius vxorem [sed magnificabat eos populus ppt egros ꝛ miracula q̃ faciebãt. Et etiaz quia bona p malis suis psecutorib⁹ reddebant [magis autez augebatur credentium in dño multitudo viroꝝ ac mulierũ] nullus eñi sexus a regno dei excludit[ita vt in plateis] que late erant[eijcerẽt infirmos] ꝛ ponerẽt in lectulis ꝛ grabatis: vt veniente petro saltẽ vmbra illius obũbraret quẽquam illoꝝ: ꝛ liberarẽtur ab infirmitatibus suis] Ly. in quo ponit differẽtia petri ad alios apostolos in operatione miraculoꝝ. Nã alij apostoli curabãt alios infirmos p tactũ manuuz sicut iam supra dictum est. Per manus aũt apostoloꝝ ꝛc. Petr⁹ autẽ nõ solum per tactum sed etiã p vmbraz quod maius est: qđ fiebat ad ostẽdendũ ꝙ erat pncipalis apl'us ergo noiatur pnceps apl'oꝝ. Et qr xp̃s nõ legitur curasse per vmbram sicut petrus: ideo in petro videtur impletũ fuisse qđ dixit xp̃s Joh. xiiij. Qui credit in me opa que ego facio ꝛ ipse faciet: et maiora hoꝝ faciet[Cõcurrebat autẽ ꝛ multitudo vicinarũ ciuitatũ in hierusalẽ afferẽtes egros ꝛ vexatos a spiritib⁹ imundis: q̃ curabant oẽs ꝛ magnificabant iesum christum.

¶ In die sancte trinitatis. ij. Corinthi. xiij.

Gaudete: perfecti estote: exhortamini: idipsuz sapite: pacẽ habete: et deus pacis ꝛ dilectionis erit vobiscum: salutate inuicez in osculo sancto: salutant vos omnes sancti. Gratia dñi nostri iesu xp̃i et charitas dei et cõmunicatio sancti spiritus sit semper cuz omnibus vobis amen.

¶ Postilla.

¶ Gaudete: pfecti estote ꝛc. Ante initiũ illius epistole scribit sanctus paulus in eo. ca. In ore duoruz vel triũ testiũ stat omne verbũ. Tunc sequitur presens epistola[Gaudete: pfecti estote] qr hodie festũ sancte trinitatis pagimus necesse est aliqua de sancta trinitate breuiter loqui. Unde Aug. in li. de tri. Hoc itaq3 vera ꝛ pia fide credendum est ꝙ trinitas sit vn⁹ solus ꝛ verus deus: scilicet pater ꝛ filius ꝛ spũssctũs: ꝛ hec trinitas vnius eiusdẽ substãtie vel essentie creditur: q̃ est summũ bonũ. Item Aug. dicit: hec vera sancta trinitas nihil maius est in tribus psonis simul nominatis q̃ꝫ in vna qualibet semel et p se dicta: qr vnaqueq3 persona plena est substãtia in se: nõ tamẽ tres substantie sunt:

sed vnus deus et vna substantia: vna potētia: vna eternitas: vna magnitudo: vna bonitas: ⁊ vna essentia: pater filius ⁊ spiritussanctꝰ. Item sciendū ꝙ beata trinitas fideliter est credēda ⁊ nō curiose inuestigāda. Unde Ber. Scrutare hoc temeritas est: credere pietas: nosse vita eterna [fratres] Ly. in veritate fidei persistentes [gaudete] Lyra. ad vtuosum enī pertinet de operibus virtutum gaudere [perfecti estote] id est ad pfectionem cōsequendā tendite: qꝛ sicut nauis in flumine posita per aque motum descendit nisi remigetur in contrariū: sic aīa ex corruptione carnis ⁊ pronitate cōtinuo ad malum descendit a perfectione nisi conetur in cōtrarium [exhortamini] vos maiores illo qui sūt minores [idem sapite] scꝫ vos minores cum maioribus [pacem habete] Lyra. quam christus nobis hereditarie conseruandā reliquit: vt ptꝫ Joh. xiiij. Pacem relinquo vobis ⁊c. [⁊ deus pacis] id est datoꝛ ⁊ amatoꝛ pacis [⁊ dilectiōis] qꝛ charitas concomitatur veram pacem eo ꝙ per charitatem deus est in homine: et ipse in eo [erit vobiscum] per gratiam in p̄senti: ⁊ gloriam in futuro [Gratia dn̄i nostri iesu xp̄i ⁊ charitas dei ⁊ cōmunicatio sancti spiritus] Guiller. ludu. in illis verbis innuit trinitatē personarum. Primo personam filij ibi: gratia dn̄i nostri iesu christi. Secundo ꝑsonam patris: ibi et charitas dei scilꝫ patris. Tertio personā spiritussancti ibi ⁊ communicatio sancti spiritꝰ sit semper cum omnibus vobis. Amen.

¶ In festo sancte trinitatis Romano. xi.

O Altitudo diuitiarū sapientie et scientie dei: ꝙ incomprehensibilia sunt iudicia eius: ⁊ inuestigabiles vie eiꝰ: quis enī cognouit sensū domini: aut quis ꝯsiliarius eius fuit: aut qs prioꝛ dedit illi ⁊ retribuatur ei? Quoniā ex ipso ⁊ per ipsum ⁊ in ipso sunt oīa. Ipsi honoꝛ et gloria in secula seculoꝛum amen.

¶ Postilla.

¶ O altitudo diuitiaꝝ sapiētie ⁊c. Ante initiū illius epistole scribit sanctus paulus in eodem capitulo dicens. Noli altū sapere sed time. Tūc sequitur presens epistola [O altitudo diuitiaꝝ] Hoꝛ. id est abundantie et copiositatis [sapientie] que est de diuinis ⁊ de spūalibꝰ: de qua Isa. xl. dicitur. Non est inuestigatio sapiētie eius ⁊ in p̄s. cxlvi. Et sapientie eiꝰ non est numerus [⁊ scientie dei] que est de rebus humanis. Ad Col. ij. In ipso sunt omnes thesauri sapientie ⁊ scientie [ꝙ incomprehensibilia sunt iudicia eius] Hoꝛra. id est dispositiones eius de omnibus rebus Un̄ p̄s. xxxv. Iudicia eius abyssus multa [⁊ iuestigabiles vie eius] id est impletiones dispositiōis in qbus oibꝰ est misericoꝛdia ⁊ veritas. Unde. p̄s. xxiiij. Uniuerse vie dn̄i misericoꝛdia ⁊ veritas. Quoꝝ rationes a nobis non possunt attingi. vnde Eccl. viij. Intellexi ꝙ omniū operū dn̄i nullā possit homo inuenire rationem [quis enī cognouit sensū dn̄i] de dispositione rerum. q. d. nullus [aut quis consiliarius eius fuit] Un. dans ei cōsilia qualiter sic vel sic res disponeret. q. d. nullus [aut qs prioꝛ dedit illi ⁊ retribuetur ei]. q. d. nullus: quia hoc ē impossibile: quia omnē virtutem non solū operandi sed etiam cogitandi ⁊ essendi ab ipso habemus quod declarat h̄ consequenter dicens [quoniā ex ipso ⁊ ꝑ ipsum ⁊ in ipso sunt oīa] Hoꝛr. superioꝛa: inferioꝛa: ⁊ media spūalia: et corpoꝛalia: ⁊ ex vtrisqꝫ cōposita. Et in istis verbis innuit apostolus trinitatē personaꝝ in essentia diuina: per

hoc q dicit ex ipso innuit personā patris: per hoc q dicit per ipsum innuit personam filij: per hoc q dicit in ipso innuit personaz spiritussancti. Ecce distinctio seu pluralitas personarum [Ipsi honor τ gl'ia] ecce vnitas essentie. Nō em̄ dicit ipsis: sed ipsi honor τ gloria [in secula seculorum amen].

¶ In festo corporis christi. i. Corinthi. xi.

Conuenientibus ergo vobis in vnū iam non est dn̄icam cenā manducare. Unusquisq; em̄ suā cenā presumit ad mādu candum: τ alius quidem esurit: alius autē ebrius est: nūquid domos non habetis ad manducandum τ bibenduz: aut ecclesiam dei contēnitis τ cōfunditis eos qui nō habent: quid dicā vobis? laudo vos: in hoc non laudo. Ego em̄ accepi a domino quod et tradidi vobis: qm̄ dn̄s iesus i qua nocte tradebatur accepit panē τ grās agēs fregit τ dixit: accipite τ manducate: hoc est corpus meū quod p vobis tradetur: hoc facite in meā cōmemoratōnē. Silr τ calicē postq̄ cenauit dicēs hic calix nouū testamentū ē in meo sanguie: hoc facite q̄tienscunq; bibetis in meā cōmemoratione. Quotiēscūq; em̄ manducabitis panē hūc τ calicē bibetis: mortem dn̄i annūciabitis donec veniat. Itaq; quicūq; māducauerit panē τ biberit calicez dn̄i indigne reus erit corpis et sanguinis dn̄i: pbet aūt seipsuz homo: τ sic de pane illo edat et de calice bibat: qui em̄ mā ducat τ bibit indigne: iudicium sibi māducat τ bibit non dijudicās corpus domini.

¶ Postilla.

¶ Cōuenientibus ergo vob τc. Ante initiuz illius epistole scribit sanctus paulus in eod ca. ipsis corinthijs di. Si quis aūt videt cōtētiosus esse nos talem cōsuetudinem nō habemus nec ecclesia dei. Hoc aūt precipio nō laudans q non in melius: sed in deterius cōuenitis. Tunc postmodū sequitur pn̄s epistola [Cōuenientibus vobis in vnū] Sz ex quo hodie pagitur festū corpis xp̄i sicut hoc sacramentū post cenā a xp̄o institutū ē. Euangelium τ epistola cōcordant: q2 in euāgelio habetur de fructu digne cōmunicantiuz: vbi dicitur. Qui māducat hunc panem viuet ineternuz. Sic per oppositū i ep'la hodierna, habetur de periculis indigne ɔmunicātiū sicut patz in textu epistole p̄sentis [Fratres Cōueniētib9 vobis invnū] Ly. ad pcipiēdū eucharistie sacramētū [iam nō est] id ē nō licet vobis [dn̄icam cenam manducare. Unusquisq; em̄ suā cenam p̄sumit ad manducandū] Ly. ante sumptionem sacramēti p̄parabant sibi cibaria τ portabāt ad ecclesiam comedentes anteq̄ sumerent sacramētū: τ sic laute comedebāt τ bibebāt. Pauperes autē esuriebāt Ergo dicit [τ alius quidez esurit: ali9 aūt ebrius est. Nunq̄d domos nō habetis ad manducandū τ bibendum] scz domos nō consecratas [aut ecclesiam dei cōtēnitis] Lyr. q. d. certitudinaliter in hoc est cōtemptus ecclesie que cōsecrata est [τ confunditis eos] id est pauperes [qui non habent] scz laute comedendo coram tanta multitudie [q̄d dicā vobis] Ly. sup hoc fa-

cto[Laudo vos]supple i aliis[i hoc nō laudo]sed vitupero [Ego eī accepi a dño]ly.mihi reuelante[quod et tradidi vobis qm̄ dn̄s iesus]qui ē institutor sacramentoꝝ ꝛ non ali⁹ [in q̄ nocte tradebaẗ]Gor.i.iminente passione cui⁹ traditio facta ē in vespere noctis [accepit panē et benedixit]vt hꝫ Math.xxvi.[ꝛ gratias agens]ly. vt doceret nos in omnibus grās agere deo[fregit ꝛ dixit. Accipite et mā ducate hoc est corpus meū]scꝫ contē tum sub specie panis: qꝛ panis transubstātiatur in verū corp⁹ xp̄i diuina virtute per conuersionē solis accidē tibus remanentibus [qđ pro vobis tradeẗ.Hoc facite in meā cōmemorationem]Gor. id ē in memoriam mee mortis et passionis [Similiter ꝛ calicem]scꝫ accepit [postꝗ̄ cenauit]ꝛ vinū in calice contentū consecrauit in sanguinē suū[dicens.Hic calix]Gor. id ē contentū in hoc calice [nouū testamentū est in meo sanguine] ly. qꝛ nouū testamentū confirmatū est sanguine xp̄i effuso[Hoc facite quotiēscunqꝫ bibetis]Gor.scꝫ sanguinē meū i specie vini[in meā cōmemoratōeꝫ] id ē in memoriā passionis mee [quotienscunqꝫ eī māducabitis panē hūc ꝛ calicem bibetis] Ly.i.hoc sacramētum in quo sub specie panis cōtineẗ veruꝫ corpus xp̄i. Et sub specie vini verus sanguis xp̄i [morteꝫ dn̄i annūciabitis]ipsam representando ꝑ hoc sacramentū [donec veniat]scꝫ ad iudicium:per quod intelligitur ꝗ̄ celebratio huius sacramenti nō deficiet in ecclesia vsqꝫ in finē mundi.Math. vlti.Ecce ego vobiscū sū vsqꝫ ad consūmationē secli [Itaqꝫ q̄cūqꝫ māducauerit panē ꝛ biberit calicem dn̄i indigne]Ly.scꝫ cum voluntate peccādi mortaliter de futuro vel ip̄nitēs de preterito[reus erit corporis et sanguinis domini] Glo.i.penas mortis xp̄i exoluet:id est punietur ac si xp̄m occideret[Probet aūt seip̄m homo] Ly.scꝫ ꝓpriā conscientiā diligenter examinando ꝛ emendādo[ꝛ sic de pane illo edat]scꝫ fructuose[et de calice bibat]Ly.fit aūt hic mentio de dupli ci sp̄e scꝫ panis ꝛ vini.Nam in primitiua ecc̄lia sic dabaẗ fidelibus sꝫ propter periculuꝫ effusionis sanguinis: mō tm̄ datur laicis sub specie panis. Sacerdos tñ celebrās accipit ꝓ vtraqꝫ non tm̄ celebrās pro se: sꝫ etiam ꝓ aliis[qui enī manducat et bibit indigne]Gor.i. irreuerenter vel exn̄s in crimine[iudicium sibi manducat et bibit]id ē ad suaꝫ damnationē sumit [non diiudicans corpus dn̄i]Ly.i.discernēs ab aliis cibis sumēs eodē mō sicut alios cibos corporales.

¶ Dn̄ica prima post festū trinitatis.i.Joh.iiii.

Deus caritas ē. In hoc apparuit caritas dei i nobis:qm̄ filium suū vnigenitum misit deus in mundū vt viuamus per eum. In hoc est caritas nō quasi nos dilexerim⁹ deū sed qm̄ ipse prior dilexit nos ꝛ misit filiū suuꝫ propiciationem ꝓ peccatis nostris. Carissimi si deus dilexit nos:et nos debemus alterutrum diligere. Deuꝫ nemo vidit vnq̄. Si diligimus iuicē de⁹ in nobis manet ꝛ caritas eius in nobis ꝑfecta ē. In hoc intelligim⁹ qm̄ in eo manemus ꝛ ip̄e in nobis qm̄ de sp̄ūsctō dedit nobis. Et nos vidim⁹ ꝛ testificamur qm̄ paẗ misit filium suum saluatorē mundi. Quisq̄s confessus fuerit qm̄ iesus est filius dei: deus i eo manet et ipse in deo. Et nos

cognouimus et credim⁹ caritati quā habz deus in nobis. Deus caritas est: et qui manet in caritate in deo manet et de⁹ in eo. In hoc perfecta est caritas dei nobiscum vt fiduciam habeamus ī die iudicij: quia sicut ille est et nos sumus in hoc mūdo. timor non est in caritate: sed pfecta caritas foris mittit timorē qm̄ timor penā habet. Qui aūt timet non est perfectus in caritate. Nos ergo diligamus deum: quoniā deus prior dilexit nos. Si qs dixerit qm̄ diligo deuz et fratrē suū oderit mendax est. Qui enī non diligit fratrē suū quem videt deum quē non videt quō pōt diligere? Et hoc mandatum habem⁹ a deo vt qui diligit deum diligat ꝛ fratrem suū.

¶ Postilla.

¶ Deus caritas ē. In hoc apparuit ꝛc. Añ initiū illius epl'e scribit sctūs iohēs di. Ipi de mūdo sunt. ꝛ iō de mūdo loquunt ꝛ mūd⁹ eos audit Nos ex deo sum⁹ carissimi diligam⁹ īuicē: qꝛ caritas ex deo est. Tūc sequitur epl'a hodierna [Deus caritas ē] Ubi sctūs iohānes apostol⁹ ꝛ euāgelista quem xp̄s pre ceteris dilexit: maxime ꝯmēdat nobis caritatē dei ꝛ ꝓximi. Sic similiter ī euangelio hodierno sctūs lucas dicit nobis de quodaz diuite qui nec circa deū nec circa ꝓximum scz pauperē lazarū aliqua dilectione mouebat: sz īduebat purpura ꝛ bysso et epulabat quotidie splendide: ideo sepultus ē in īferno. Et si volumus hoc malū euadere tunc debemus deum ꝛ ꝓximū diligere [qꝛ deus caritas est] ly. increata sicut est bonitas ꝛ sapia [in hoc] velut ī certissimo signo [apparuit caritas dei in nobis] id ē ostensa ē erga nos [quoniā filiuz suū vnigenitū] nō seruū [misit]. s. deus pater [ī mundū] scz in humanitate assumpta [vt viuamus p eū] Uin. i. non iudicemur per euz [ī hoc]. i. in hac missione [ē caritas manifesta nō quasi nos dilexerim⁹ deū: sed qm̄ ipe prior dilexit nos] scz p̄destinando: vocando: iustificando [ꝛ misit filiū suum ꝓpiciationē] Uin. ꝛ deus nobis ꝓpiciat p ipm [p pctis nr̄is]. s. tollendis [carissimi si deus dilexit nos ꝛ nos debemus alterutrū]. s. exēplo xp̄i īuicē [diligere] Uin. si deus diligit nos tūc debemus diligere id qd̄ deus diligit sz deus diligit oēm hoīez: ergo ꝛ nos quēlibet hominem debemus diligere [Deū nemo vidit vnq̄] Uin. in p̄nti deus non pōt videri sicut ē: sz solum in futura vita. Uñ aug. dicit q̄ ꝯcessuz fuit paulo ꝛ moysi videre diuinā essentiā: sed hoc fuit in raptu ꝛ transitorie et nō mansiue qꝛ tūc fuerunt rapti extra sensus corpis [Si diligam⁹ inuicē] scz ex sincera charitate [deus in nobis manet] per gratiā inhabitātem [ꝛ charitas eius in nobis pfecta est] Tunc enī caritas dei pfecta ē in nobis qñ eū diligimus non solū in se sed etiā in sua ymagine: id ē in hoīe [in hoc intelligim⁹]. i. cognoscimus [qm̄ in eo manem⁹] p charitatē qua deū diligimus [et ipse in nobis] p caritatē qua nos diligit [qm̄ de spiritu sancto] scz ab ipō ꝓcedēte [dedit nob ꝛ nos] Ly. i. ego iohannes ꝛ alij apl'i mecū [vidimus] scz eius humanitatem oculis corporalibus ꝛ eius diuinitatē oculis mentalibus nō in se sed in effectibus suis: quia viderunt euz facientem miracula: virtutez totius creature transcendentia [et testificamur] de visis que vidimus [quoniaz pater misit filium suum] eiusdem nature et potestatis cum eo [saluatorez

mundi]per passionem in humanitate assumpta[quisquis confessus fuerit]Hor.s.confessione perfecta:cordis oris:ꝛ operis. non diminuta vni⁹ vocis. Unde apl's. Confitentur se nosse deum: factis autem negant [quoniā iesus est filius dei]ita ꝙ idē est filius dei et filius hominis[deus in eo manet]scʒ per gratiā[et ipse in deo] vt ī refugio. Uñ ps.lxxxix. Domine refugium factus es nob.s[ꝛ nos]scʒ apostoli[cognouim⁹] scʒ ꝙ iesus est fili⁹ dei[et credimus charitati quam habet deus in nobis]Ly.id ē credimus ipʒ specialiter habitare nobiscum ꝑ charitatē[de⁹ caritas est]Unde aug. super illo verbo. Si in singulis locis sacre scripture nihil aliud diceretur de charitate nisi ꝙ deus charitas est nō aliud ꝙ̄ charitatem querere deberemus. Non enim charitas poterat altioꝛ cōmendari ꝙ̄ ꝙ deus diceret [ꝛ qui manet in charitate in deo manet]Uin. tanꝙ̄ palmites ī vite: tanꝙ̄ membrum in corpore[et deus in eo] manet tanꝙ̄ habitatoꝛ in domo: tanꝙ̄ sponsus in thalamo: tanꝙ̄ sacerdos in templo. Unde Bernar. quia deus charitas est ꝛ ideo charitati nihil melius est:et qui manet ī charitate in deo manet ideo charitati nihil est securius:et deus in coꝛ et idō charitate nihil iocundius[in hoc ꝑfecta ē charitas dei nobiscum] id est ꝑfecta esse ostenditur[vt fiduciā habeam⁹ in die iudicij]Uincentius.si talem fiduciam habemus ad deum ꝙ audemus secure apparere in cōspectu ei⁹ et redddere ei votū tunc indubitāter habemus perfectam charitatē[quia sicut ille est]Lyra.benefaciēs de celo iustis et iniustis[et nos sumus ī hoc mundo]scilicet pro amore eius amicos ꝛ inimicos diligendo[timoꝛ non est in charitate] quod intelligitur de timore seruili inꝙ̄tū seruilis est: nō autem intelligitur de filiali: quia ille timoꝛ stat cum caritate perfecta [sed perfecta caritas foꝛis mittit timorē] quia charitas etiam quemcūꝗ excludit timoreʒ seruilē[quoniā timoꝛ penam habet]id est timoꝛi seruili pena debetur:quia facit cauere peccatum solummodo ne puniatur non ꝓpter detestationem vitij nec ꝓpter vitandam offensam dei:sicut fur quandoꝗ omittit furari propter suspendiuʒ [Qui aūt timet]Ly. hoc modo[non est perfectus in charitate] id est non habet caritatem ipsum perficienteʒ [nos ergo diligamus deum] Hor. dilectione perfecta[quoniā deus prioꝛ dilexit nos] ꝙ̄ nos ipm immo cuʒ adhuc inimici essemus dilexit īimicos vt faceret amicos: dilexit iniustos vt faceret iustos:dilexit egros vt facerꝫ sanos[Si quis dixerit quoniam diligo deum:et fratrem suum oderit]ꝗ est ymago dei[mēdax est]Lyra.quia dilectio ꝓximi includitur in dilectione dei[qui non diligit fratrem suum quem videt]Hor.vnde eum plenius cognoscit[deum quem non videt].i. quem minus cognoscit [quomodo potest diligere]vnde Augustin⁹. Inuisa quippe diligere possumus incognita nequaꝙ̄ [ꝛ hoc mandatum habemus a deo]scʒ de dilectione dei et ꝓximi[vt qui diligit deum]Hor.propter se[diligat et fratrem suum] propter deum. Duo eniʒ sunt mandata caritatis scʒ dei ꝛ ꝓximi: nec pōt vn⁹ diligi sine alio.

¶ Dñica secūda post festum trinitatis.i.Ioh.iij.

Nolite mirari si odit vos mundus. Nos scimus qm̄ translati sumus de morte ad vitam qm̄ diligimus fratres. Qui non diligit: manet in morte. Omis ꝗ odit fratrē suū homicida ē. Et scitis qm̄ omis homicida nō hʒ vitā eternā in se manentē:in hoc cogno-

sz

uim⁹ caritatē dei qm̄ ille pro nobis aīam suam posuit: et nos debemus animas ꝓ fratrib⁹ ponere. Qui habuerit substantiam huius mūdi ⁊ viderit fratrem suū necesse habere et clauserit viscera sua ab eo quomodo caritas dei manet in eo. Filioli mei non diligam⁹ verbo neqꝫ lingua: sed opere et veritate

¶ Postilla.

¶ Nolite mirari si odit vos mūdus ⁊c. Ante initiū illi⁹ ep̄le scribit sanctus iohannes in eodē cap. vi. Carissimi hec ē annunciatio quā audistis ab initio vt diligatis alterutrū nō sicut cayn q̄ ex maligno erat ⁊ occidit frēm suū: ⁊ ꝓpter quid occidit eum: qm̄ opa eius maligna erāt: fratris autem eius iusta. Tunc stati seq̄tur presens epistola que cōcordat cū euangelio hodierno: in quo euangelio agiť de cena vite eterne ad quam cenam ꝑuenitur ꝑ caritatem dei ⁊ ꝓximi: de qua habetur pleni⁹ in p̄nti epistola. Vn̄ dixit iohānes [Carissimi nolite mirari] quasi insolitū [si odit vos mundus] id est mūdi amatores: quia non est nouū illud iurgium: sed fuit a p̄cipio mūdi īter bonos ⁊ malos. Sicut p̄tꝫ inter cayn et abel: īter Isaac et Ismael: inter iacob et esau. [Nos scim⁹] ly. certitudīe fidei [qm̄ translati sum⁹ de morte] scꝫ culpe [ad vitam] gratie [quoniā diligim⁹ frēs] qꝛ opa bona ī caritate facta sunt meritoria [qui nō diligit manet ī morte] quia caret caritate que est vita aīe [omnis qui odit fratrem suū homicida est] qꝛ primo occidit animā ꝓpriā. secundo animā proximi quantū in se est: quia prouocat ipsum ad odiū mutuum [⁊ scitis quoniā omnis homicida non habet vitam eternā] Hor. id ē non habet christum qui est vita eterna [in se manentē] hoc dixit ad differentiā vite nature q̄ est vita transiēs [in hoc] tanq̄ in signo certissimo [cognouimus caritatē dei] id ē xp̄i erga nos [quoniā ille pro nobis] idignis [animam suā] id est vitam corporalē [posuit] id est morti crucis exposuit [⁊ nos] exēplo eius [debemus aīas] Ly. i. vitam corporalem [pro fratrib⁹ ponere] id ē ꝓ salute eorum spirituali ponere. Et hoc debitum patꝫ ex ordine caritatis secundū queꝫ deus est super omnia diligendus: ⁊ post ip̄m anima propria et tertio loco anima ꝓximi: quarto et vltimo ꝓprium corpus [q̄ habuerit substantiā hui⁹ mūdi] Vin. i. bona temporalia [et viderit fratrē suum] id ē ꝓximū suum [necesse habere] Ly. s. necessitateꝫ extremā [et clauserit viscera sua ab eo] id est affectum interiorem non compatiendo ei et subuentionē denegādo [quō caritas dei] Hor. que a deo infundiť: ⁊ q̄ deus diligitur [manet in eo]. q. d. nullomodo: quia non p̄ōt diligi de⁹ sine ꝓximo: nec econuerso: etiam qꝛ caritas benigna est: id ē larga egenis et in casu extreme necessitatis teneť etiam quilibet de necessario dare. vn̄ Ambr. Pasce fame morientē: si non pauisti occidisti [Filioli mei] scꝫ quos per euangeliuꝫ genui [non diligam⁹ verbo neqꝫ lingua] verbo tantū diligit qui hoc quod promittit non soluit [sed opere] . i. exhibitione beneficiū [⁊ veritate] scilꝫ pure intentionis. Glo. vt simplici intentione beneficia prestemus non ꝓpter iactantiaꝫ nec ꝓpter temporale lucrum.

¶ Dominica tertia post festum trinitatis. i. Petri. v.

Humiliamini sub potēti manu dei vt nos exaltet in tempore visitationis omnem sollicitudinem vestram proijcientes in eum: quoniā ipsi cura ē de

nob. Sobrij estote et vigilate quia aduersarius vester dyabolus tanquam leo rugiens circuit querens quem deuoret. Cui resistite fortes in fide scientes eandem passionem ei que in mundo est vestre fraternitati fieri. Deus autem omnis gratie qui vocauit nos in eternam suam gloriam in christo iesu ipsi gloria et imperium in secula seculorum. Amen.

¶ Postilla.

¶ humiliamini sub potenti manu etc. Ante initium illius epistole scribit sanctus petrus in eodem ca. Deus superbis resistit humilibus autem dat gratiam Tunc statim sequitur epistola presens in qua beatus petrus docet nos quomodo habere debemus nos ad deum di. [Humiliamini] Hoc est humilitate voluntaria non coacta [sub potenti manu dei] vel nos humiliabimus nos ei vel ipse opprimet nos: quia manum eius effugere impossibile est [vt nos exaltet] quia omnis qui se humiliat exaltabitur: vt patet Lu. xviij. [in tempore visitationis] .i. in die iudicij quando deus iudicabit mundum et reddet vnicuique opera sua [omnem sollicitudinem vestram] .s. corporis et anime [proijcientes in eum] Unde aug. Proijce te in deum non est tam crudelis vt se subtrahat et te cadere permittat [quoniam ipsi cura est de nobis] .scz spiritualis [sobrij estote] in victu et vestitu [et vigilate .i. diligenter a peccatis cauete [quia aduersarius vester dyabolus] qui semper bonis et fidelibus aduersatur [tanquam leo rugiens] per seuitiam [circuit] per maliciam [querens quem deuoret] incorporando sibi per mortalem culpam [cui resistite] Hoc est eius suggestionibus non acquiescendo. Unde Jac. iiij. Resistite dyabolo et fugiet a vobis [fortes in fide] tanquam in scuto. [scientes eandem passionem] .i. consimilem tribulationem et temptationem quam vos sustinetis [ei fieri] .s. a dyabolo [que in mundo est vestre fraternitati] .i. vestris fratribus per mundum dispersis: quasi diceret non putetis temptatione carere eo quod fideles estis: immo magis temptabimini: ergo cauete vos diligenter ne superabimini. Unde eccl. ij. Fili accedens ad seruitutem dei sta in iustitia et timore et prepara animam tuam ad temptationem [deus autem] .s. qui est dator [omnis gratie] Hoc est quia bonorum temporalium: naturalium: spiritualium et eternorum [qui vocauit nos] vocatione interiori per inspirationem et exteriori per predicationem [in eternam suam gloriam] .i. finaliter consequendam [in christo iesu] .i. per christum iesum [ipsi gloria et imperium] .s. ad alios [in secula seculorum] id est in eternum.

¶ Dominica quarta post festum trinitatis Roma. viij.

Existimo enim quod non sunt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis. Nam expectatio creature reuelationem filiorum dei expectat. Uanitati enim creatura subiecta est non volens sed propter eum qui subiecit eam in spe. Quia et ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis in libertatem glorie filiorum dei. scimus enim quod omnis creatura ingemiscit et parturit vsque adhuc. Non solum autem illa sed et nosipsi primitias spiritus habentes. Et ipsi intra nos gemitus adoptionem filiorum dei expectantes redemptionem corporis nostri in christo iesu domino nostro.

¶ Postilla.

¶ Existimo enim quod non sunt con

digne ꝛc. Ante initiū illius ep̄le scri bit sanctus paulus in eo.c.vi. Si filij ꝛ heredes: heredes q̄dem dei cohere des aūt xp̄i. si tñ cōpatimur vt simul glorificemur. Tunc statim seq̄t p̄ns ep̄la in qua ap̄ls paulus hortat̄ nos: vt patienter toleremus passiones et persecutiones huius mūdi: q2 ad fu= turam gloriā nō peruenitur nisi per tolerantiā patienter passionuʒ: qua lescunq; sint tales passiones tempo= rales: non tamē sunt condigne ad fu turam gloriā. hoc ōndit apostol⁹ pau lus qui fuit raptus vsq; in tertiū ce= lum: ꝛ vidit magnitudinē glorie cele stis. Et visis illis gaudijs post hoc di xit [Fratres existimo] Uin.i. vere scio [q͛ non sunt condigne] id est equales [passiones huius temporis] Hor.i. tē porales et momētanee [ad futuram gloriā] scʒ ꝓmerendā [que reuelabit in nobis] Uin. tam malis q͛ bonis sʒ diuersimode: q2 q͛uis gloria futura ab omnibus cognoscetur ꝛ videbitur tñ hoc erit bonis ad gaudiū et ad sa= lutem. Malis ad oēm̄ tristitiā ꝛ penā [nā expectatio creature] Ly.i. homis qui est omnis creatura vt ptʒ Math. vlti. Predicate euangeliū omni crea ture id est homini [reuelationē filio= rum dei] Lyra. in beatitudine celesti vbi deus clare videbitur [expectat] scilʒ per patientiam [Uanitati enīʒ] id est passibilitati morti ꝛ incineratio ni [creatura].i. humana natura [sub iecta ē non volens] id ē ꝓpria volun tate: et hoc ꝓpter peccatuʒ ade quod non ē voluntarium in nobis [sed pro pter eum] id ē ꝓpter deuʒ [qui subie cit eam in spe] scʒ resurrectionis fu= ture [quia et ipsa creatura].i. huma= na natura [liberatur a seruitute cor= ruptionis] scilʒ qñ a resurrectione ex gloria anīe erit corpus īmortale [Sci mus ei q͛ oīs creatura] scʒ irrationa bilis [igemiscit et ꝑturit vsq; adhuc] Hic apostolus īducit nos ad toleran tiam passionis duplici exemplo. Pri mū est creaturarū irrationaliuʒ que sustinent multa: et tamē non hñt spē remunerationis sicut nos habemus Secundū exemplū est ipsorum apo= stolorum q̄ primit⁹ ꝛ plenius ceteris credentibus spm̄sanctum susceperūt et patienter tolerabant multa aduer sa et dilationem glorie in spe resurre ctionis future: ergo dicit [non solum illa] scʒ irrationalis creatura [sʒ ꝛ nos ipsi].s. ap̄li [primitias spūs habētes] ly. id est ī maiori plenitudine spiritū= sanctū habentes [et ipsi intra nos ge mitus] existentes in tribulationibus [adoptionē filioruʒ dei expectantes] id ē p̄miū quod reseruatur filijs ado ptionis [redēptioneʒ corporis nostri] q2 tūc erit corpus immortale: ꝛ sic re= dimetur a corruptione] in xp̄o iesu dño nostro]

Dñica. v. post festum trini tatis. i. Petri. iij.

OMnes vnanimes in orōe estote cōpatiē tes: fraternitatis a matores: misericordes: mode sti: humiles: nō reddētes ma lum ꝓ malo vel maledictū ꝓ maledicto: sʒ ecōtrario bene dicentes. Q2 in hoc vocati estis vt bñdictionē heredita te possideatis. Qui enī vult vitam diligere et videre di es bonos: coerceat linguam suam a malo et labia eius ne loquantur dolum. Declinet autem a malo et faciat bonū inquirat pacem et sequat̄ eā quia oculi domini super iu= stos: et aures eius in preces eorum. Uultus autem do mini super facientes mala. Et quis est qui vobis noceat si boni emulatores fueritis:

Sed ⁊ si quid patimini pro-
pter iusticiam beati. Timo-
rem autem eorum ne timue-
ritis vt nõ cõturbemini. Do
minum autem christum san-
ctificate in cordibus vestris.

¶ Postilla.

¶ Omnes vnanimes in orati
one estote ⁊c. Añ initiũ illi⁹ epl'e scri-
bit sctũs petr⁹ in eo.ca.di. Mulieres
subdite sint viris suis. Sicut sarra o-
bediebat abrahe dñm eius vocãs: cu
ius estis filie bñfacientes. Tũc sequi
tur epistola hodierna in qua apl'us
petrus instruit nos quõ vnusq̃sq̃ se
ad alterũ hẽre debeat dicẽs[Omnes
vnanimes in orõne estote]Scz.i.cor
vnũ ⁊ aĩaʒ vnã hñtes nõ dissentiẽtes
[cõpatiẽtes]adinuicẽ sicut mẽbra vni
us corporis mystici ip̃ius xp̃i. Nã p h⁹
alleuiat᷑ ille q̃ patit᷑ cũ ꝑcipit alios si-
bi cõpatientes: vt dicit phs.ij. rhetori
coꝝ[fraternitatis amatores].i. frater
ne vnitatis ⁊ ꝯcordie ꝯseruatores[mo
desti].s.in oĩbus debitũ modũ seruã-
do[misericordes]scz elemosynas idi
gentib⁹ tribuẽdo[humiles]scz oĩa
bona deo attribuẽdo ⁊ nihil vob[nõ
reddẽtes malũ pro malo]in fctis in-
iuriosis[nec maledictũ ꝓ maledicto]
verbis cõtẽtiosis[sed ecõtrario bñdi-
cẽtes] verbis benignis ⁊ pacificis[q꞉
in hoc vocati estis] scz ad fidẽ xp̃i[vt
bñdictionẽ dei].s.de q̃ dr̃ Math.xxv.
Venite benedicti pr̃is mei ꝑcipite re
gnũ ⁊c.[hereditate possideatis]scz ce
leste regnũ qḋ nõ dat᷑ maledicis. Vñ
apostolus. Neq̃ maledici neq̃ rapa-
ces regnũ dei possidebũt [q̃ eñi vult
vitam diligere]scz vitã beatã in qua
nullus morit᷑ [⁊ videre dies bonos]
scz in beatitudine celesti vbi dies no-
ctibus nõ interrũpit᷑ faciat scz qḋ seq̃
tur[coherceat liguã suã a malo].i.a
malo colloquio in aperto. Vñ aposto-
l⁹.i.Corinth.xv. Corrumpunt bonos
mores colloquia praua [⁊ labia eius
ne loquãtur dolũ].i. malũ in occulto
primum decipiendo [declinet aũt a
malo] in opere[⁊ faciat bonũ]he eñi
sunt due ptes iusticie [inquirat paceʒ]
cũ ꝓximo etiã iniurioso [⁊ sequatur
eam]scz perfecte[q꞉ oculi dñi sup iu
stos]ad remũerãdũ[⁊ aures ei⁹].i.vo
lũtates[in p̃ces eoꝝ]exaudiẽdo[vul-
t⁹ aũt dñi]scz ire ⁊ idignatõis[sup fa
ciẽtes mala] ad puniẽdũ eos[⁊ q̃s ẽ]
hõ vel etiã dyabol⁹[q̃ vob noceat].i.
nocere possit.s.a bono violẽter retra-
hendo q̃si diceret null⁹[si boni] nota
boni est h' gñ casus[emulatores].i.a-
matores fueritis[Sʒ ⁊ si q̃d].i.modicũ
[patimini]in p̃senti tp̃e[ꝓpter iusti-
ciã beati] estis iam ĩ spe:tandẽ in re:
vt dr̃ Math.v. Beati q̃ ꝑsecutionem
patiunt᷑ ꝓpter iusticiã qm̃ ip̃oꝝ est re
gnũ celoꝝ[Timorẽ aũt eoꝝ ne timue
ritis]Ly.i.timorẽ eijcientem a bono
virtutis[vt nõ cõturbemini]impatiẽ
ter aduersa sustinendo[dñʒ aũt iesuʒ
xp̃m sctificate].i.firmate [in cordib⁹
vestris scz sibi firmiter adherendo.

¶ Dñica sexta post festũ tri-nitatis. Roma.vi.

QVicunq̃ baptiza-
ti sumus in christo
iesu in morte ipsi⁹
baptizati sumus. Cõsepulti
enim sumus cum illo per ba-
ptismum in mortem: vt quõ
surrexit christus a mortuis p
gloriam patris ita ⁊ nos ĩ no
uitate vite ambulemus. Si
enim cõplantati facti sumus
similitudini mortis ei⁹ simul
⁊ resurrectiõis erimus. Hoc
scientes quia vetus homo no
ster simul crucifixus est vt de
struatur corpus peccati vt vl
tra non seruiamus peccato.
Qui enim mortuus est iusti

ficatus est a peccato. Si autem mortui sumus cum christo: credimus quia simul etiam viuemus cũ christo. Scientes ꝙ christus resurgẽs ex mortuis iã non moritur: mors illi vltra nõ dominabitur: ꝙ enim mortuus est peccato: mortuus est semel: ꝙ autem viuit: viuit deo. ita et vos estimate vos mortuos quidẽ eẽ peccato viuentes autẽ deo: in christo iesu domino nostro.

¶ Postilla.

¶ Quicunqꝫ baptizati sumus in xp̄o iesu etc. Ante initiũ illius epistole scribit sanctus paulus di. Ubi abũdauit delictũ superabũdauit et gratia Et sicut regnauit pctm̃ in mortẽ: sic et gratia regnat p iusticiã i vitã eternã p iesum xp̄m dñm nostrũ. Tunc sequitur ep̄la hodierna. in q̃ ap̄lus hortatur nos ad vite pfectionẽ q̃ consistit in hoc ꝙ peccatis mortui soli deo viuamus. Unde dicit [Fratres Quicunqꝫ baptisati sumus]. i. nos cuiuscũqꝫ cõditiõis et sexus fuerimus [in xp̄o iesu]. i. in forma tradita a xp̄o in euãgelio Math. vlti. Euntes in mũdũ vniuersũ p̄dicate euãgeliũ omni creature baptizãtes eos i noĩe patris et filij et sp̄ussancti Jlla forma verborum nõ debet mutari: et nihil debet addi vel minui [in morte ipsius baptizati sumus]. i. in virtute mortis ipsius. Baptismus eñ hꝫ virtutẽ ex passione xp̄i. Jn cuius signũ de latere ipsius xp̄i exiuit sanguis et aqua: vt pꝫ Joh. xix. vt significaret ꝙ aqua baptismi hꝫ virtutẽ a sanguine passionis xp̄i [Consepulti enim sumus cũ illo p baptismũ in mortẽ] quasi diceret in baptismo similes sumus morti xp̄i. Ubi notandũ ꝙ baptismus tenet similitudinem mortis xp̄i in tribus Primo quia baptismus totum baptisatum in se includit et tegit sicut sepultura totum christũ inclusit. Secũdo qꝛ sicut triduo fuit ibi inclusus: sic fit trina ĩmersio in baptismo nisi vsus aliter habeat. Tertio qꝛ sicut sepultus plene quieuit ab om̃i molestia: sic baptizatus ab omni culpa et pena qꝛ totum relaxatur i baptismo [vt quomodo surrexit xp̄s a mortuis] id est a loco mortuorum scꝫ de sepulchro [per gloriam patris] id est ad laudem et gloriã dei patris [ita et nos in nouitate vite ambulemus] de bono in melius p̄ficiendo [si eñ cõplantati] Uincen. i. firmiter adherendo xp̄o sicut radix plãte adheret [facti sumus similitudini mortis eius] id est sicut xp̄s post mortẽ surrexit corporaliter: sic et nos postꝙ et semel mortui fuerimus peccato debemus fieri noui hoĩes spiritualiter [simul et resurrectionis erimus] id ẽ sicut ipse resurrexit a morte pene ad vitã glorie sic et nos a morte culpe ad vitam gratie [hoc scientes quia vetus homo noster] id ẽ fomes peccati quem ab adam qui est vetus homo traximus [simul crucifixus est] id est deletus est in baptismo vt iam nos cogere non possit ad peccandum [vt destruatur corpus peccati] id est congeries prauorum operum [vt vltra non seruiamus peccato] sed deo: qꝛ nemo potest duobus dñis seruire. Math. vi. [qui enim mortuus est peccato] Ly. id est cõfiguratus morti xp̄i p baptismũ [iustificatus est a peccato] qꝛ baptismus delet culpam et penam [si autem mortui sumus cum christo credimus: quia simul etiam viuemus cum eo] Hor. scilicet in gloria celesti [scientes ꝙ xp̄s resurgens ex mortuis: iam non moritur: mors illi vltra nõ dñabitur] Ly. qꝛ surrexit ad vitã immortalem [ꝙ eñ mortuus est peccato] scilꝫ xp̄us pro peccato tollendo [mortuus est semel] quia vnica mors xp̄i sufficit ad tollendum om̄ia peccata preterita presentia et futura [ꝙ aũt viuit] scꝫ ip̄e xp̄s [viuit deo]. i. ad similitudĩ

nem dei patris: vt sicut pater nō pōt mori: sic nec xp̄s filius dei ⁊ hoīs[ita ⁊ vos estimate vos mortuos quidem esse peccato] p̄ totalem dimissionem culpe. ⁊ notanter dicit estimate: nō p̄ certo reputate: quia nescit hō si finaliter mortuus est peccato Juxta illud Eccl. ix. Nescit homo odio vel amore dignus sit[viuētes aūt deo] id est ad honorem dei[in xp̄o iesu dño nostro] id est in fide iesu christi.

Dñica septima. Roma. vi.

Humanū dico propt̄ infirmitatem carnis vestre: sicut eñ exhibuistis mēbra vr̄a s̄uire imūdicie ⁊ iniquitati ad iniq̄tatē ita nunc exhibete mēbra vestra seruire iusticie in sanctificationē. Cum enim serui essetis peccati: liberi fuistis iusticie: quem ergo fructuz habuistis tūc in illis in quibus nūc erubescitis: nā finis illorum mors est. Nunc vero liberati a peccato: serui autez facti deo habetis fructuz vestrum in sanctificationem: finem vero vitam eternā. Stipēdia eni pcti mors: gr̄a autē dei vita eterna: in xp̄o iesu dño nostro. Postilla.

Humanum dico p̄pter infirmitatem ⁊c. Ante initiū illius epistole scribit sanctus paulus in eo. ca. di. Fratres serui fuistis pcti: liberati aūt nūc a peccato serui facti estis iusticie Tūc statim sequit̄ presens epistola in qua apostolus paulus hortatur nos ad faciendū bona opa ⁊ ad viuendū scd̄z iusticiā di.[Humanū dico] Hor. i. quoddā leue vobis p̄cipio. Onus eñ iusticie qd̄ vult eis imponere leue est vt p3 Math. xi. Jugum enim meū suaue est ⁊ onus meū leue [p̄pter infirmitatē carnis vestre] caro eñ in p̄ncipio creatiōis fuit fortis ⁊ sana et obediēs anime: sed propter pctm̄ facta ē debil̄ ⁊ īfirma aggrauās ⁊ deprimēs aīaz. vñ Sap. ix. Corp⁹ qd̄ corrūpit̄ aggrauat aīam[sicut eñ exhibuistis mēbra vestra seruire immūdicie] Hor. i. ad seruiēdū peccatis carnalibus[⁊ iniq̄tati]id est peccatis spiritualib⁹[ad iniquitatē]. i. ad mali cōsummationē[ita nūc exhibete mēbra vestra] Ly. p̄ bonā cōsuetudinē abilitātes ea[seruire iusticie]. q. d. illud ē leue. s. q2 nō plus laboris requirit̄ ī s̄uitio dei q̄ ducit ad gl̄iam q̄ in seruitio dyaboli q̄ ducit ad gehēnā[in sanctificationē]. i. sanctitatis ɔsummatōnē[cū ei serui eētis peccati: liberi fuistis iusticie] Lyr. i. spoliati a bono iusticie[quē ꝫ fructū]. i. vtilitatē[hūist̄ tūc ī illis]supple pctīs[in q̄b⁹ nunc] id ē p⁹ penitētiā[erubescit̄] q. d. nullā vtilitatē habuistis: sed maximū dānū[nā finis illoꝝ]. s. pctō seruiētium [mors ē]. s. eterna[nūc vero liberati a pctō] Ly. p̄ ei⁹ dimissionē[serui aūt fcti deo] p̄ iusticie oꝑationē[habetis fructū vestrū] Uincē. i. vtilitatē vr̄am [in sanctificatōnē] Ly. i. in gr̄az in p̄nti[finē vero]. s. vltimū[vitam eternā] id est in futuro gloriā eternā[stipendia eñ peccati] Uincen. i. p̄miatiōes q̄ debent̄ militib⁹ dyaboli[mors est] sc3 cl̄pe ⁊ ɔsequēter eterne pene[gr̄a aūt dei]. i. p̄miū p̄ bono oꝑe ī gr̄a dei factū[vita eterna in xp̄o iesu dño nostro]. i. per iesum christum dominuz nostrum tanq̄ mediatorem.

Dñica octaua Roma. viij.

Debitores sum⁹ nō carni vt secundum carnē viuamus. Si eñ scd̄m carnē vixeritis moriemini. Si aūt spiritu facta carnis mortificaueritis viue

tis. Quicunq enim spiritu dei agūtur: hi sunt filij dei. Nō enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore sed accepistis spiritū adoptiōis filiorum dei: in quo clamamus abba pater. Ipse enim spūs testimoniū reddit spiritui nostro quod sumus filij dei. Si autē filij et heredes. Heredes quidem dei: coheredes aūt christi.

¶ Postilla.

¶ Debitores sumus non carni vt secundum car. etc. Ante initium illius epistole scribit sanctus paulus dicens. Qui enim scdz carnem sunt que carnis sūt sapiūt. qui vero fm spm sunt que sunt spiritus sentiunt. nā prudentia carnis mors est prudētia autē spiritus vita et pax. Quoniam sapiētia carnis inimica est deo. Tunc sequitur presens epistola in qua apostolus hortatur nos ad mortificationem carnis et ad imitationem spiritus vel rationis: vt secundum spm viuamus. et ad hoc adducit rationes: scz propter debitum et propter future mercedis magnitudinem. Unde dicit [Fratres debitores sumus] scz spūisancto et rationi proprie [nō carni vt secundum carnem viuamus] scz in voluptatibus carnis [si enim scdm carnem] Hor. i. scdm carnis desideria et voluptates [vixeritis] vita corporali [moriemini] morte spiritualis: et etiam eterna [si autem spiritu]. i. ratiōe [facta]. i. opa [carnis mortificaueritis] penitus ea abijciēdo et fugiēdo [viuetis] vita spirituali hic in iusticia: et in futuro in gloria [quicunque enim spū dei agunt] Hor. i. regūtur [hi filij dei sunt] seruientes et non timore seruili: sed timore filiali [non enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore] sicut in veteri lege que fuit lex timoris [sed accepistis spiritum adoptionis filiorum dei]. i. spiritūsanctū datorem bonorum per quem fit adoptio filiorum dei quod ex bonitate est et misericordia dei [in quo clamamus abba pater] Lyr. abba pater duo sunt noīa idem significantia vnū hebraicū alterum latinū: ad significandum duplicem dei paternitatem. Una est cōmunis bonis et malis: quia est pater creationis omnium hominum. Alia specialis gratie adoptione de qua hic dicitur [ipse enim spiritus testimoniū reddit spiritui nostro] cū enim spiritus noster per spiritumsanctum bonum agit est signum diuine filiationis. Hoc autem signo quasi quodam testimonio nos certificat [quod sumus filij dei] Un. nō per naturam sicut xps sz per adoptionē per spiritumsanctum [si autem filij dei] Hor. sumus [et heredes] erimus [heredes quidem dei] cuius beatitudine fruemur [coheredes aūt xpi] i quo et cum quo beati erimus.

¶ Dñica nona. i. Corinth. x.

Non simus cōcupiscentes malorum sicut et illi cōcupierunt neque ydolatre efficiamini sicut quidam ex ipsis quemadmodum scriptum est. Sedit populus manducare et bibere: et surrexerunt ludere. Neque fornicemur sicut quidam ex ipsis fornicati sunt: et ceciderunt vna die vigintitria milia. Neque temptemus christum sicut quidā eorum temptauerūt et a serpentibus perierūt. Neque murmuraueritis sicut quidam murmurauerūt et perierūt ab exterminatore. Hec autē oīa in figura contingebāt illis. Scripta sunt aūt ad correptionē nostrā in quos fines seculorū deuenerūt. Itaque qui

se existimat stare videat ne cadat. Tēptatio vos non apprehendat nisi humana. Fidelis autem deus est qui nō patietur vos temptari supra id quod potestis. Sed faciet cū temptatione etiam ꝓuentuz vt possitis sustinere.

¶ Postilla.

¶ Non simus concupiscētes maloꝝ ꝛc. Pro intellectu illiꝰ epistole attēdere oportet beneficia populo iudaico in deserto exhibita a deo: scȝ transitum per mare rubrū: defensionem colūne: cibationē māne: ⁊ sic de alijs. que oīa deus miraculose eis exhibuit ipsi aūt de tantis beneficijs ingrati existentes ꝯcupierūt carnes comedere paruipēdētes māna. Itē ydolatriam cōmiserunt adorando vitulū. Item fornicati sunt cum madianitis cōtra preceptū dn̄i. Item cōtra moysen ⁊ aaron murmurauerunt: ⁊ sic de alijs. Et ideo plagas in hodierna epistola expressas incurrerūt. Monet ergo nos sanctꝰ paulus ī hodierna epistola ne talia faciamus: qꝛ si similes eis fuerimꝰ in culpa: erimus eis similes in pena. Ergo dicit [Fratres nō simus cōcupiscētes maloꝝ] quo ad effectū [sicut ⁊ illi cōcupierūt] de quibꝰ dicitur p̄s. lxxvij. Concupierūt cōcupiscentiā ꝛc. ⁊ Numeri. xi. dr̄. vulgus ꝓmiscuū flagellauit ꝛc. quasi diceret non peccemus sicut ⁊ illi: ne similiter puniamur sicut et illi [neq; ydolatre efficiamini] Uincē. honorem soli deo debitum ydolis ⁊ creaturis nullo modo exhibeatis [sicut quidā ex ipīs] scȝ ex filijs israel fecerunt qui sibi vitulū cōflatilem fecerūt ⁊ ip̄m pro deo adorauerūt vt habet̄ Numeri. xxv. [quē admodū scriptū est] Exod. xxxij. [Sedit populus manducare] coram ydolo. s. vitulo [⁊ surrexer̄t ludere] id ē ludos facere: sicut choreas in veneratione vituli. Notandum ꝙ sicut olim fuerūt diuersa ydola inter infideles: ita ⁊ nunc inter xp̄ianos: quia aliqui colunt diuitias. aliq̄ honores. aliqui corporis delitias. aliqui pueros ⁊ vxores. Uñ augu. hoc ab homīe colitur quod pre ceteris diligitur [neq; fornicemur] Uincen. i. actum luxuriosum extra propriam cōiugem nullo mō ꝑpetremus [sicut quidā ex ipsis fornicati sunt] Ly. s. cum mulieribꝰ madianitis: vt habet̄ Nume. xxv. [⁊ ceciderūt vna die. xxiij. milia] nec est hoc cōtra illud quod dr̄ Nu. xxv. ꝙ ceciderūt xxiiij. milia: qꝛ minor numerꝰ ꝯcludit̄ ī maiore. ⁊ iō ꝯcludit qđ veꝝ est de maiori: est etiā verū de minori [neq; temptemus xp̄m] Gorr. diffidendo de eiꝰ potentia [sicut quidam eorum temptauerunt] scilicet ipsum deum dicentes illud p̄s. lxxvij. nunq̄d poterit ꝛc. [⁊ a serpentibus perierūt] qꝛ iratꝰ dominus misit contra eos serpentes ignitos: ⁊ quēcunq; momorderūt stati morieba(n)t donec moyses ex iussu domini serpentem eneum erexit ad cuius aspectum sanabātur: vt habetur Nu. xxi. [neq; murmurauerititis] scilȝ contra deum vel prelatos eius [sicut quidā eoꝝ murmurauerūt ꝯtra moysem] Nume. xvi. ⁊ Exo. xvi. murmurauit oīs cōgregatio ꝛc. [⁊ perierunt ab exterminatore] scilȝ ab angelo eos ꝑcutiente [hec aūt omīa in figura cōtingebant illis] scȝ ad designādum ꝙ sic vel grauius fiet nobis si fuerimus similes eis [scripta sunt autē ad correptionem nostram] Uin. punitiones ⁊ pene iusticie iudeis inflicte in veteri testamento sunt scripte ad nostrā correptionē vt visis vel auditis illis penis caueamus peccata ꝯsimilia: ne in illas vel maiores penas incidamꝰ [in quos fines seculoꝝ deuenerūt] Lyr. id ē in nos qui sumꝰ iam in sexta etate seculi: ⁊ durat vsq; ī finē mūdi [ita qui se existimat stare] Uin. id est opinatur se esse in gratia siue in caritate dei [videat] id ē caueat [ne cadat] scȝ

ab illa gratia per peccatū mortale[tē
ptatio vos nō apprehēdat nisi huma-
na] Vin. quasi dicat si temptatio isur-
gat in vobis videatis q̄ vos nō app̄-
hēdat p ɔsensuz q: si ɔsensuz adhibu
eritis nō est tēptatio hūana s; dyabo-
lica. Vñ greg. in pastorali. humanū ē
in corde tēptationē perpeti: demonia
cū vero in temptatiōis certamīe supe
rari[fidelis aūt deꝰ ē] Ly. in ꝓmissis
implendis[qui nō patitur vos temp-
tari supra id quod potestis] q: promi-
sit adiutoriū in temptationibus posi-
tis si fideliter recurrant ad ipsuz[sed
faciet cum temptatione etiam prouē
tum] vos adiuuando vt ipsa tempta-
tio vobis proueniat ad augmentum
meriti per eius superationē[vt possi-
tis sustinere] Vincen. ne cadatis: in
peccatū ⁊ i cōsensum Unde Aug. dya
bolus plerunq̧ vult nocere et nō po-
test: q: potestas eius est sub potestate
dei. Nam si tantuz posset nocere: dya-
bolus quantum vellet: aliquis iusto-
rum non remaneret.

Dñica. x. i. Corinth. xij.

SCitis qm̄ cū gentes
eētis ad simulacra
muta prout duceba
mini euntes Ideo notum vo
bis facio q̄ nemo i spū dei lo
quens dicit anathema iesu.
Et nemo potest dicere domi
nus iesus nisi i spiritusancto
Diuisiones gratiarum sunt
idem autez spiritus. Et diui
siōes ministrationū sunt: idē
aūt dñs. Et diuisiōes opatō
num sunt: idem vero deus q̄
operatur omnia in omnibus
Unicuiq̧ autem datur ma-
nifestatio spiritus ad vtilita
tem. Alij quidem per spiri-
tum datur sermo sapientie.
Alij autē sermo scientie scđz
eundē spiritū. Alteri fides i
eodem spiritu. Alij gratia sa
nitatū in vno spiritu. Alij o-
peratio ṽtutū. Alij ꝓphetia
Alij discretio spūum. Alij ge
nera linguaꝝ. Alij interpta-
tio sermonū. Hec autē omia
operatur vnꝰ atq̧ idem spūs
diuidens singulis ꝓut vult.

Postilla.

Scitis quoniā cuz gentes
essetis ⁊c. Ante initium illiꝰ epl'e scri
bit sanctus paulus di. q̄ si nosmetip-
sos dijudicaremus non vtiq̧ iudica-
remur. Dū autez dijudicamur a dño
corripimur vt nō cum hoc mūdo dā-
nemur. Tūc sequitur epistola hodi-
erna i qua apostolus loquitur de do-
nis spiritussancti ostendens q̄ omni-
um donoꝝ auctor est spiritussanctꝰ et
nullus potest facere aliquod bonum
meritoriū saltez vite eterne nisi in spi
ritusancto ⁊ hoc apostolus ostēdit ex-
perimēto vite p̄terite di. [Scitis quo
niam cum gentes essetis] Ly. scz gen
tiliter viuentes absq̧ dei gratia ad cō
uersionem ad fidē[ad simulachra mu
ta euntes] ea adorāda. Colebant eniz
gētes ydola martis. mercurij ⁊ sic de
alijs. et dicebantur muta: quia per se
vel ex se non habebant aptitudinem
loquendi. Quis dyabolus p ea q̄nq̧
dedit responsa[ꝓut ducebamini] scz
a maligno spiritu sicut equus ⁊ mu-
lus in quibꝰ non est intellectus[ideo
notum vobis facio q̄ nemo in spiri-
tu dei loquens] Ly. gratia dei vtens
[dicit anathema iesu]. i. blasphemiā
aliquā de iesu dño nostro[⁊ nemo po
test dicere dñs iesus] ɔfitēdo ipsuz su
um dñm ⁊ saluatorez: scz q̄ ipse sit ve
raciter dominus et ipse seruus eius
[nisi in spiritusancto]. i. per spiritū-
sanctum a quo est omne verum. vn-
de Ambro. Omne veruz a quocunq̧

dicatur a spūsancto est[diuisiones ve ro grāruʒ sunt] nota q gratia hic ap pellat diuersos gradus ⁊ ordines qui sunt in ecclesia[idē autē spūs]scʒ san ctus est distributor graduū et ordinū et officiorū[⁊ diuisiones ministratio-num sunt].i.diuersi effectus gratie q̄ bus alij seruiūt alijs ⁊ sic ordinauit in primū:hoc exēplū dedit nobis xp̄us Ande Math.xx.Filius hoīs non ⁊c. Item.i.Petri.iiij. Anusquisq sicut accipit ⁊c.[idez aūt dñs] id ē xp̄s fili⁹ dei dans singulis pro voluntate sua [⁊ diuisiones operationuʒ sunt].i.di uersi actus gratie q̄tum ad se p quā grām facit opa meritoria:q̄dā maio ra q̄dā minora opa[Idē vero deus] scʒ pr̄.Et notanduʒ q apl̄s ponit hic tria noīa vt intelligatur q totius tri-nitatis sunt dona grāꝝ. quo ad pso nā spūssancti dicit idē aūt spirit⁹.quo ad personā filij idē aūt dñs.quo ad p sonam patris dicit ideʒ autem deus. sed ne videretur distictio substantie et operationis subiūgit idemptitateʒ substantie operationis triū psonarū [qui]scʒ deus pater:de⁹ filius: ⁊ de⁹ spūssanctus:vnus existens deus[ope ratur omīa]scilʒ necessaria saluti[in omnibus]non omnia in singulis: qr vni non tribuit omnia: sed in omni-bus omnia vt qd quis in se non hʒ i alio sicut in humano corpore oculus solus videt:sed non sibi soli:sʒ toti cor pori:vt sic maneat charitas ⁊ humani tas:vnde Isa.xxvi.Omnia opera no stra operatus es in nobis [vnicuiq aūt]scʒ fidelium[datur manifestatio spūs].i.gratia que manifestat spiritū inesse[ad vtilitatem] scʒ eccl̄ie[Alij quideʒ per spm̄] scʒ sanctū[datur ser mo sapientie] scʒ loquendi de contē-platione celestiū[Alij aūt sermo sciē tie]scʒ loquēdi de actiōe temporaliū secūdū eundē spiritū[alteri fides].i. constantia vel sermo fidei[in eodem spū Alij gratia sanitatū] scʒ curandi infirmos[in vno spū.Alij opatio vir tutum].i. miraculorum q̄ sunt supra naturam [Alij pphetia] scʒ pdicere futura. [Alij discretio spirituum] Cor.i.gratia discernendi quo spiritu dicunt.i.bono vel malo: qr etiā dya-bolus bona [illegible] dicit[Alij gñā linguarum].i.loqui diuersis linguis [Alij interpretatio sermonū].i.īterp̄tatio obscuritatū scripture que sunt in pphetis et in euangelijs et in epi stola [hec aūt omnia] lʒ diuersa sint [operatur vnus atq ideʒ spiritus di uidens singulis prout vult].i. gratis ⁊ sicut cuiq scit expedire.

¶ Dñica.xi.i.Corinth.xv.

Notum vobis facio euāgeliū quod pre dicaui vobis quod et accepistis in quo et statis per qd ⁊ saluamini qua rōne predicauerim vobis si tene-tis:nisi frustra credidistis. Tradidi eni vobis in primis quod et accepi qm̄ xp̄s mor-tuus est pro pctis nostris se cunduʒ scripturas: ⁊ quia se pultus: ⁊ quia resurrexit ter tia die scdm̄ scripturas: ⁊ qr visus ē cephe: ⁊ post hec vn decim. Deinde visus est plus q̄ quingentis fratrib⁹ simul ex q̄bus multi manēt vsq ad huc:quidam aūt dormierūt. Deīde visus est iacobo. De inde apostolis omibus: No uissime autem omniuʒ tanq̄ abortiuo vis⁹ ē ⁊ mihi. Ego enim sum minimus apostolo rum:qui non sum dignus vo cari apostolus: quoniā pse-cutus suʒ ecclesiam dei. Gra tia autem dei sum id qd sum Et gratia eius in me vacua

nonfuit. ¶ Postilla.

¶ Notũ vobis facio euangelium qđ pređ. ꝛc. Añ initiũ illius epl'e scribit sanctus paulus dicens. Si qs ignorat ignorabitur: omia aũt honeste ꝛ scđm ordinẽ fiant in vobis. Tũc statim sequitur pñs epl'a in qua apostolus commendat nobis doctrinam euangelicam per quam perueniutur ad gloriã resurrectionis dicens [Fratres] id est O corinthij qui estis fres in christo sicut omnes in xp̄o p fidem geniti [notum vobis facio] Lyr. i. ad memoriã reduco [euangelium] id est doctrinam euangelicam [quod predicaui] id est denũciaui vobis [quod ꝛ accepistis] Glo. corde credẽdo ꝛ ore confitendo [in quo et statis] id ẽ permanere et stare debetis [per quod et saluamini] iam in spe ꝛ tandem i re [qua ratione predicauerim vobis] Corra. scꝫ per christi resurrectionem astruendo nostram resurrectionẽ [nisi frustra credidistis] id ẽ sine aliqua vtilitate: quia fides sine operib' mortua est [tradidi enim vobis in p̄mis] Lyra. inter principalia credẽda: quia articuli fidei sunt principia ex quib' alia credenda deducuntur [quod accepi] per reuelationem a spiritusctõ [quoniã xp̄s mortuus e p peccatis nostris] Lyr. non suis: vt patet Isay. liij. p̄pter scelus ꝛc. Item in eodẽ ca. Ipse autem vulneratus ꝛc. [secundũ scripturas] scꝫ ip̄orum p̄phetaruꝫ q̄ passionem christi predixerunt. Unde Hiere. xi. Ego quasi agn' ꝛc. Itẽ Isa. liij. Sicut ouis ad occisionẽ ꝛc. [ꝛ qꝛ sepult' est] Ly. vt veritas mortis ei' probaretur [et quia resurrexit tertia die secundũ scripturas] Añ Osee. vi. Uiuificabit nos ꝛc. [ꝛ quia visus est] Ly. post resurrectionẽ suam [cephe] id est petro [ꝛ post hoc vndecim] scilicet apostolis: que app̄itio facta fuit post dies. viij. sue resurrectionis presente thoma. Johan. xx. [deinde vis' est plusq̄ quingentis fratrib' simul] et illa apparitio facta fuit in galilea i qua appuit apostolis ꝛ multis alijs xp̄ifidelibus [ex quib' multi manent vsq adhuc] viuentes in illo tẽpore. Corr. qui testes sunt huius si ab eis requiratur [quidam autem dormierunt] scilicꝫ morte corporali que dicitur dormitio: quia erit in spe resurrectionis future [deinde visus est iacobo] scꝫ alphei qui dictus est frater domini et qui fuit episcopus hierosolimitanus: qui etiaꝫ sicut dicit haymo vouerat se non manducaturum quousq dñm post resurrectionem vidisset: ideo xp̄s ei apparuit: tamen hoc non legitur in euãgelio [deinde apostolis omnibus] scꝫ visus est ꝛ hoc factum ẽ in die ascẽsionis: vt pꝫ Math. vlti. [nouissime autem omnium] id est post ascensionem xp̄i in celuꝫ [tanq̄ abortiuo visus ẽ et mihi] scilicet i via quando ibam in damascum: vt patet Actuũ. ix. Lyra. vocat autem se abortiuum quia abortiuus dicitur fetus qui nascitur extra tempus debitum vel q[illegible]i cum violentia educitur de vtero. Sic apostolus quia alij renati fuerunt ante aduentum spiritus sancti ipse autem post. Item alij conuersi fuerunt sponte: ipse quasi violẽter in actu persecutionis fidei. [Ego enim sum minimus apostoloruꝫ] qꝛ vltimus tempore [qui non suꝫ dign' vocari apl's] scilꝫ si mea precedentia merita attendantur [quoniam persecutus sum ecclesiã dei] Ly. quod alij non fecerũt et in hoc minor fuit alijs apostolis: licet ex gratia dei fact' fuerit valde magnus [gratia autem dei sum id quod sum] scꝫ apostolus xp̄i: quia sine gratia dei homo nihil est: [et gratia eius in me vacua nõ fuit] id est carens bonis operibus. Sequitur in textu post epistolam illam [sed in omnibus illis abundantius laboraui] nullus eni apostolorum legitur in tot terris et prouincijs predicasse nec tot tribulationes in terra ꝛ i mari sustinuisse.

¶Dñica.xij.ij.Corint.iij.

FIduciam talem habemus per xp̄m ad deum non q̄ sufficientes simus cogitare aliq̇d a nobis quasi ex nobis: sꝫ sufficiētia nr̄a ex deo est. Qui et ydoneos nos fecit ministros noui testamenti non littera: sꝫ spiritu. Littera enim occidit: spiritus autem viuificat Quod si ministratio mortis litteris deformata in lapidibus fuit in gloria: ita vt non possent intendere filij israel in faciem moysi propter gloriaꝫ vultus eius que euacuatur quomodo non magis ministratio spiritus erit in gloria? Nam si ministratio damnationis in gloria est: multo magis abundat ministeriuꝫ iustitie in gloria.

¶Postilla.

¶Fiduciam talē habem⁹ per xp̄m ꝛc. Ante initiū illi⁹ ep̄le scribit sanctus paulus di. xp̄i bon⁹ odor sumus deo in his qui salui fiunt ꝛ ī his qui pereūt: ꝛ alijs quidem odor mortis in mortem: alijs autē odor vite in vitam. Tunc sequitur p̄ns epistola in qua apostolus ostendit confidendum esse in deo: et hoc ꝑpter nostrū defectum et diuinum eius adiutoriū quod specialiter modo t̄pe gratie deus paratus est nobis impendere. Un̄ dicit [Fiduc am talem habemus ad deū] .i. qui est vnus in substantia ꝛ trinus in ꝑsonis [per xp̄m] id ē ex merito passionis xp̄i: et per gratiam xp̄i possumus saluari [nō q̄ sufficientes simus cogitare aliquid] supple boni [a nobis quasi ex nobis] q̄uis ei omne bonū quod agimus sit a nobis vt causa secundaria: non tamen ex nob vt causa primaria. Deus enim ē qui operatur in nobis velle et perficere: [sed sufficientia nostra] Hoc. cogitandi volendi faciendi bonū [ex deo est] vt pꝫ iohannis. xv. Sine me nihil potestis facere [qui et ydoneos nos fecit ministros] scꝫ vita ꝛ scia [noui testamenti] .i. euangelij [non littera] .i. non exn̄tis in littera tantuꝫ sicut lex moysi: quia euangelij ꝑabolas nō sꝑ ad litteram intelligimus [sed spū] .i. ad sensum spūalem [Littera enī occidit] q: testamentum vetus cognitionem peccati dabat non tamen grām [spūs aūt] id ē spūssanctus q̇ datur ī sacramentis noui testamenti [viuificat] id ē viuere facit [q̄ si ministratio mortis] id ē legis mosayce morteꝫ tēporalem inferens transgressorib⁹ [litteris deformata ī lapidibus] id ē scripta in tabulis lapideis [fuit ī gloria] id ē reuerentia [ita vt non possent intendere filij israel in faciem moysi] Nota q̄ exo. xxxij. dicitur q̄ ex colloquio dei in monte synai facies moysi fuit facta quasi cornuta nō q̄ fuissent realia cornua sed quasi quidam radij ꝓcedentes sursum angulariter in figura cornuū. Et dicit ibidem q̄ filij israel non potuerunt intendere in faciem eius. Et cum deberet eis loqui oportebat q̄ velamē apponeret ante faciem eius ꝛ hoc [ꝑpter gloriā] id ē claritateꝫ [vultus eius q̄ euacuatur] q: illa gloria in moyse non diu ꝑmā sit: sed transiuit [quomodo nō magis ministratio spūs] .i. noui testamenti [erit in gloria] supple eterna [nam si ministratio damnationis] veteris legis que ideo dicitur ministratio dānationis eo q̄ non poterat ab ea saluari [in gloria est multo magis ministerium iustitie] .i. legis euangelice [abundat gloria] id est perducit ad gloriam.

¶Dominica. xiij. Gal. iij.

Abrahe dicte sũt p̄missiones ꝛ semini eius. Non dicit et semi bus q̄si in multis sꝫ q̄si i vno: et semini tuo q̄ est xp̄s. Hoc aũt dico testamentũ cõfirmatũ a deo: que post quadringẽtos ꝛ triginta annos facta est lex nõ irritum facit ad euacuandũ p̄missionem. Nam ex lege hereditas: iaꝫ non ex p̄missione: abrahe autez ꝑ repromissionẽ donauit deus. Quid igitur lex ꝓpter transgressionẽ posita est donec veniret semen cui p̄miserat ordinata ꝑ angelos ĩ manu mediatoris. Mediator aũt vnius non est: deus autẽ vnꝰ est. Lex ergo aduersus p̄missa dei absit. Si eni data esset lex que posset viuificare: vere ex lege esset iustitia. Sed conclusit scriptura oĩa sub peccato vt p̄missio ex fide iesu xp̄i daretur credentibus.

¶ Postilla.

¶ Abrahe dicte sũt p̄missiones ꝛc. Añ initiũ illiꝰ ep̄le scribit sanctus paulꝰ d. Scriptũ ē Geñ. xv. Credidit abrahã deo et reputatũ est ei ad iustitiã. Tũc sequit̃ p̄ñs ep̄la [Abrahe dicte sunt p̄mis. ꝛc.] Ubi notandũ ꝙ galathe gentiles fuerunt greci et per ap̄lm paulũ ad fidẽ xp̄i conuersi sunt. Et recedẽte ab eis ap̄lo ꝑ pseudo ap̄los fuerũt seducti ꝛ decepti ita ꝙ ad obseruationẽ legaliũ veteris testamenti verterent̃ quasi ꝑ fidez xp̄i absq̧ legalium obseruatione saluari non possent qđ falsũ est. Quos ap̄ls ad verã fidez reuocat in ep̄la hodier. di. [Fratres abrahe dicte sũt] supple a deo [p̄missiones] eterne [ꝛ semini eius] scꝫ xp̄o: ꝑ eum p̄mittebat̃ danda benedictio: vt pꝫ geñ. xxij. In semine tuo benedicentur omẽs gẽtes [nõ dicit et seminibus quasi in multis sꝫ quasi in vno ꝛ semini tuo q̄ est xp̄us] Un. illa p̄missio abrahe ĩpleta fuit q̄ñ xp̄s ex maria virgine natus fuit: ꝛ post xp̄i aduentũ cessauit lex in cerimonijs ꝛ figuris [hoc autez dico testamentũ confirmatũ a deo] .i. p̄missiones ille ꝑ modũ testamẽti sunt confirmate a deo cũ iuramẽto diuino: vt pꝫ Geñ. xxij. Per memetip̄m iuraui dicit dñs ꝛc. Un. testamentũ dr̃ scriptura autentica voluntate testatoris ꝛ testium roborata: ꝛ qꝛ p̄missio illa fuit iuramento dei firmata: ideo bñ dicit̃ testamentũ [q̄ post quadringentos et trigĩta annos facta ē lex] ideo sic lex cõstruẽda ē. Lex que post quadringẽtos ꝛ. xxx. annos facta est .i. data est in monte synai a p̄missione abrahe ipsi moysi: ꝛ ꝑ tm̃ tp̄s fuerunt filij israel in egypto: vt hr̃ Exo. xij. Illis annis expletis eadẽ die egressus est omnis exercitus. Computãtur aũt hi anni a p̄missione prima facta abrahe vsq̧ ad dationem legis [non irritum facit ad euacuandũ p̄missionẽ] Lyr. id est non euacuat p̄missionem abrahe factam quasi irritam quod tamen faceret si daret̃ hereditas ꝛ benedictio ex lege [nã si ex lege hereditas] id ē beatitudo eterna [iam non] eẽt [ex p̄missione] ꝛ ita euacuaret̃ ꝛ frustraret̃ p̄missio facta abrahe: ꝙ autem hoc nõ est: hic ꝓbat dicens [Abrahe autez ꝑ repromissionẽ donauit deꝰ] sup. beatitudinem et gloriam ꝛ benedictõez: non ꝓpter legem sed ꝓpter promissionem hoc est ꝓpter fidem xp̄i sepe promissi quia abraham hoc credidit quod deus sibi promisit ꝛ sic patet ꝙ omnes antiqui qui iustificati sunt ex ipsa fide christi iustificati sunt et non propter opera legis. Nam ipsi crediderunt hoc futurum quod nunc

credimus preteritum: et ideo iustificati sunt et non propter legem: quia abraham iustificatus est: et legem tamen non habuit quia multo tempore ante legem vixit. Unde Bern. dicit Multi ante saluatoris aduentum deum omnipotentem timentes et diligentes sue salutis gratissimum promissorem credentes in promissione fidelium sperantes certissimum redemptorem in hac fide et expectatione saluati sunt. Unde Aug. Nemo liberatur a damnatione que facta est per adam nisi per fidem domini nostri iesu christi [quid igitur lex] Ly. id est ad quid fuit vtilis. q. d. quia ergo lex non iustificauit sed sola fides: quare ergo posita est et data. Ad hoc respondetur quod tamen non inutiliter data est [propter transgressiones posita est] id est propter punitiones peccatorum: quia in lege determinantur graues pene pro determinatis vitijs quarum terrore cohibeantur homines a peccatis [donec veniret semen] i. christus [cui] i. de quo [promiserat] vt patet Gen. xxi. In semine tuo benedicentur omnes gentes [ordita per angelos] i. ministerio angelorum Ly. Lex ei non fuit data imediate a deo: sed per angelum qui loquebatur moysi in monte synai [in manu mediatoris] i. in potestate christi vt. s. duraret quantum vellet: quia venit in mundum quando sibi placuit non statim post hominis casum [mediator autem vnius non est] sed duorum extremorum que coniungit [deus autem vnus est] s. christus: qui est vnus cum patre et spiritu sancto: et hoc est secundum diuinam naturam. Et est etiam mediator dei et hominum reconcilians homines deo patri: et hoc secundum humanam naturam [lex ergo aduersus promissa dei absit] Ain. q. d. nullo modo lex fuit contra promissa dei quamuis promissio fuit perfectior quam lex [Si enim data esset lex que possit viuificare] i. ad vitam eternam conferre [vere ex lege esset iustitia] non ex promissione abrahe [sed conclusit scriptura] i. lex moysi que est lex scripta [omnia sub peccato] ly. inquantum ostendebat peccatum nec tamen mundabat [vt promissio] eterne beatitudinis [ex fide iesu christi daretur credentibus] lyra. fide formata que facit tendere in deum

¶ Dominica. xiiij. Gal. v.

Spiritu ambulate et desideria carnis non perficietis. Caro enim concupiscit aduersus spiritum: spiritus autem aduersus carnem. Hec enim sibi inuicem aduersantur: vt non quecunque vultis illa faciatis quod si spiritu ducimini non estis sub lege. Manifesta autem sunt opera carnis que sunt fornicatio: immundicia: impudicitia: luxuria: ydolorum seruitus: veneficia: inimicitie: contentiones: emulationes: ire: rixe: dissentiones: secte: inuidie: homicidia: ebrietates: comessationes. et his similia. Que predico vobis sicut predixi: quoniam qui talia agunt regnum dei non consequentur. Fructus autem spiritus est caritas: gaudium pax: patientia: longanimitas: bonitas: benignitas: mansuetudo: fides: modestia: continentia: castitas: aduersus huiusmodi non est lex. Qui autem sunt christi carnem suam crucifixerunt cum vitijs et concupiscentijs.

¶ Postilla.

¶ Spiritu ambulate et desideria etc. Ante initium illius epistole scribit sanctus paulus di. Omnis lex in vno sermone impletur. Diliges proximum tuum sicut teipsum. Tunc sequitur presens epistola vbi notandum quod epistola hodierna et euangelium hodiernum in hoc con-

cordant quia sicut euangeliũ dicit de decem leprosis qui sunt a xp̄o mundati: sic ep̄la enumerat opa carnis q̄ leprā spūalem q̄ horribilior est lepra corpali inducūt. Hortaẛ aūt nos ap̄ls ĩ hac ep̄la vt caute ābulem⁹ di. [Spū ābulate] Ain. i. scd̄m spm̄ diuinū opa vr̄a facite [⁊ desideria carnis] .i. delectationes et cōcupiscētias q̄ caro suggerit [nō pficietis] .i. ope non ĩplebitis [caro eĩ cōcupiscit aduersus spm̄] Lyr. i. sensualitas contra rōem [spūs aūt] supple ecōuerso [aduers⁹ carnē. Hec eĩ sibiinuicē aduersanẛ] .s. caro ⁊ spūs. Caro eĩ natōe terrestris. Sp̄s aūt celestis: ⁊ dū vnūqd̄qꝫ ad patriaꝫ suā tēdit fit pugna vehemēs intantū [vt non q̄cunqꝫ vultis] scd̄m rōeꝫ [illa faciatis] ĩpediti motu sensualitatĩ [q̄ꝫ si spū ducemini] Lyra. sequentes ĩstinctū spūssancti [nō estis sub lege] Gor. q̄ mala a gētibus posita ē: vt puniaẛ pro excessib⁹ suis [manifesta sūt aūt opa carnis] q: sunt sensibilia [q̄ sunt fornicatio] Ly. q̄tuꝫ ad ɔcubitū soluti cū soluta [imundicia] Gor. id ē pctm̄ cōtra naturā qd̄ est innomiabile [impudicitia] Hoc est in gestib⁹ vel actib⁹ vel osculis vel aliĳs circunstātĳs illicitĩ [luxuria] est nomē gn̄ale vitiū illud ad ydoloꝝ seruitus] ly. vt pꝫ de salomone. iĳ. Reg. xi. qui ex ardore libidinis cuꝫ mulieribus alienigenis mot⁹ fuit ad sequēdū deos earū [veneficia] ly. i. sortilegia q̄ rōne libidĩs solēt fieri [inimicitie] ly. latētes aio [contētiones] ĩ verbis clamorosis [emulationes] ĩ factis [ire rixe] in affectu nocendi vt qñ seinuicē pcutiūt vel ledūt [dissentiones] .i. qñ ptes fieri incipiunt ⁊ scismata [secte] .i. hereses [inuidie] in aĩo [homicidia] in facto [ebrietas] Gor. i. assidue potātōes quo ad supfluitatē in potu [comessationes] supflue quo ad cibum [⁊ his similia] ad q̄ caro ē ɔpna. sicut vestimētorū ⁊ lectoꝝ ⁊ mollicies balneorū: et sic de aliĳs [que p̄dico vobis] .s. anteq̄ꝫ veniat dies iudicĳ: q: tunc penitere nō poteritis [sicut p̄dixi] vobis añ hanc ep̄lam [qm̄ qui talia agūt] id ē aliqd̄ hoꝝ [regnū dei nō cōsequenẛ] Ain. ex hoc sequiẛ q̄ꝫ illa pctā iā enumerata in littera sunt pctā mortalia q: nihil sepat a dō nisi mortale pctm̄ Post hoc describit vitā spūalem di. [fructus aūt spūs] .i. opa spūssancti [ē caritas] sine qua ea q̄ sequunẛ nō valent: ideo p̄ponitur [gaudiū] .i. puritas consciētie et exultatio mentis ⁊ hec ē digna leticia [pax] .i. ɔcordia ad ɔximū quādo se non inq̄etant et turbant [paciētia] scꝫ in tolerātia aduersitatū [lōganimitas] .s. in expectatōe p̄mioꝝ [bonitas] .i. dulcedo animi interius [benignitas] .i. largitas reruꝫ ostēdens bonitatē animi Job extra p opera [māsuetudo] est q̄ꝫ tractabilis ⁊ cōuersatiu⁹ cum aliĳs [fides] .i. certitudo de inuisibilibus vt credat oĩa credenda ⁊ non alia [modestia] vt hō seruet modū in dictis in factis et in oĩbus agēdis [cōtinētia] vt homo ēt aliquando a licito se abstineat ɔpter deum [castitas] vt recte vtatur licitis vt vxore ⁊ hmōĩ [aduersus huiusmodi] scꝫ opera [non ē lex] quia iusto nō ē lex posita sed malis imposita est lex vt iniquitas eorū per penas legis puniatur: sꝫ bonis imposita est crux xp̄i ergo dicit [qui autem sunt xp̄i] .i. boni xp̄i imitatores [carneꝫ suā crucifixerunt] id est xp̄o crucifixo se conformauerunt affligēdo carneꝫ suam [cū vitĳs et concupiscentĳs] Lyra. ita q̄ꝫ concupiscētie et vitia mortua sunt in eis.

Dñica. xv. Gal. vi.

SI spiritu viuim⁹ spiritu et ambulemus Non efficiamur inanis glorie cupidi inuicē ɔuocantes inuicē inuidentes Fratres ⁊ si p̄occupatus fuerit homo in aliq̄ delicto: vos q̄ spūales estis huiusmodi in

struite in spũ lenitatis consi-
derans teipsum ne⁊ tu temp
teris. Alter alterius onera
portate: et sic adimplebitis
legem xp̃i. Nam si quis exi-
stimat se aliq̃d eẽ cũ nihil sit:
ipse se seducit. Op⁹ aũt suuz
ꝓbet vnusq̃sq;: ⁊ sic in semet
ipso tantũ gloriã habebit et
non in altero. Unusquisq; ei
onus suũ portabit. Cõmuni
cet autez is qui cathezisatur
verbo ei qui se cathezisat in
oĩbus bonis. Nolite erra-
re deus non irridetur. Que
eñ seminauerit homo hec et
metet: qm̃ qui seminat in car
ne sua de carne ⁊ metet cor-
ruptionẽ. Qui aũt seminat ĩ
spũ: de spũ metet vitã eternã
Bonũ aũt faciẽtes nõ defici
amus: tp̃e enim suo metem⁹
non deficientes. Ergo dũ tẽ
pus habem⁹ operemur bo-
num ad omnes maxime au-
tem ad domesticos fidei.

¶ Postilla.

¶ Si spũ viuimus spiritu ⁊c.
Añ initiũ illi⁹ ep̃le scribit sctũs paul⁹
di. Qui sunt xp̃i carnẽ suã crucifixe-
rũt cũ vitiis ⁊ ꝯcupiscẽtiis. Tũc sequi
tur ep̃la p̃ns q̃ cũ euãgelio hodierno
ꝯcordari põt hoc mõ. In euãgelio di
citur nemo põt duobus dñis seruire.
Duo dñi sunt caro ⁊ spũs. In ep̃la ve
ro dr̃ qualiter spũ sit ambulãduz ⁊ nõ
scd̃z carnẽ. Item in euãgelio ꝓhibet
sollicitudo vite p̃ntis. In ep̃la horta-
mur ad opa spũs viuificãtis. Añ apo
stolus dicit [Fratres si spũ viuim⁹] .i.
ꝑ spm̃ sctm̃ [spũ ⁊ ambulemus] sequẽ
do instinctũ spũssancti in opibus no-
stris vel dictamen recte ratõis: ⁊ quia
bonũ opus prout frequẽter est occa-
sio vane glorie: ideo subditur [nõ effi
ciamur inanis glorie cupidi iuicẽ ꝓ-
uocãtes] Lyr. vbis iniuriosis [iuicez
inuidẽtes] de bonis ꝓximorꝝ dolẽtes
po'st hoc apostolus ĩducit nos ad mu
tuã supportationẽ di. [Fratres ⁊ si ꝓ-
occupat⁹ fuerit homo] Lyr. ꝑ aliquã
passionẽ insurgentem vel per aliquã
ignorantiã [ĩ aliquo delicto] Ubi sciẽ
dum ꝙ peccatũ est perpetratio mali
⁊ desertio boni [vos q̃ spũales estis]
id est perfectiores in vita ⁊ sciẽtia [hu
iusmodi instruite] id est ad bonuz re-
ducite [in spũ lenitatis] id est rationa
biliter ⁊ leniter non in impetu furo-
ris [considerãs teipsum] id est fragili
tatem ꝓpriam [ne ⁊ tu tempteris] id
est in simile pctm̃ cadere ꝑmittaris si
cut petrus cadere ꝑmissus ẽ vt sciret
compati casibus subditorꝝ [alter alte-
rius onera portate] id est ĩfirmitates
mutuas ⁊ labores subueniendo mu-
tuo [⁊ sic adimplebitis legẽ xp̃i] que
est lex charitatis Hor. Lex eñi moysi
fuit lex terroris: lex xp̃i lex amoris. Uñ
aug. [Breuis differentia legis ⁊ euan
gelii timor ⁊ amor [Nã ⁊ si quis existi
mat se aliq̃d esse] .i. magnuz quid de
se sentiẽs in sꝑbia [cũ nihil sit] de se
nisi vanitas ⁊ pctm̃ eẽt: ptz .i. Corith.
iiii. Quid habes qđ nõ accepisti [ipse
se seducit] .i. seorsuz a vitate seducit
quia per hoc in cõtemptum fratris ⁊
in alia peccata cadit: ideo subdit [o-
pus autem suũ ꝓbet vnusq̃sq;] .i. di-
ligenter examinet [⁊ sic in semetipso
tantũ] in testimonio ꝓprie cõscientie
[gloriam habebit ⁊ nõ in altero] .i. in
falsa laude alterius cui nõ est creden
dũ [vnusquisq; eñ onus suum porta-
bit] .i. mercedem boni vel mali opis
[cõicet] .i. Lyr. s. p̃lator doctori [is]
id ẽ ille [qui cathezisatur] id est ĩstrui
tur [vbo] .s. doctrine [ei q̃ se] id ẽ qui
cum [cathezisat] .i. instruit [in omni-
bus bonis] qui dicit ⁊ docet nõ in ma
lis que facit: vt patz Math. xxiii. que

dicunt facite scdm opa vo illor nolite facere[nolite errare].s.credendo qp possitis eis cöformari in malis et illicitis:sicut dicüt quidaz quare nö faciä h° ex quo sacerdos me° facit[de° nö irridetur]Gor.i.nö põt falli[q em seminauerit homo] in pñtis vite labore[hec et metet]in futura retributione[qm qui seminat i carne sua].s.fouëdo vitia carnalia[de carne et metet corruptionë]scz pene eterne[qui aüt seminat in spiritu]scilicet in spiritualibus operibus[de spiritu] id est virtute spüssancti[metet vitä eternä] p premio[bonü autem facientes nö deficiam°]scilicet a bono inchoato[tëpore enim suo metemus non deficiëtes]qr merces erit eterna[ergo dum tëpus habemus] id est merëdi quod breue est[operemur bonuz ad oïa].s. generaliter[maxime autez ad domesticos fidei]Gor.id est ad christianos fideles q domestici dicütur: quia nobiscü sunt de familia eiusdem.dom°: scilicet ecclesie que est domus dei.

¶ Dñica.xvi.Ephe.iiij.

Obsecro vos ne deficiatis in tribulatiöibus meis p vobis q est gloria vestra. Hui° rei gratia flecto genua mea ad patrem dñi nostri iesu xpi ex q omnis paternitas in celis et in terra nominatur vt det vobis scdm diuitias glorie sue virtutez corroborari per spiritum eius in interiori homine habitare christum per fidem in cordib° vestris in caritate radicati et fundati: vt possitis comprehendere cuz omnibus sanctis que sit altitudo: longitudo: sublimitas et profundum. Scire etiam supereminentem charitatez christi vt impleamini omnez plenitudinë dei. Ei autem q potens est omnia facere abüdäter quam petimus aut itelligimus scdz veritatë que operatur in nobis ipi gloria in ecclesia et i christo iesu omnes generationes seculi seculorum. Amen.

¶ Postilla.

¶ Obsecro vos ne deficiatis in tribula.et. Ante initium illius epistole scribit sanctus paulus di.ipis ephesijs. Vos qui aliquando eratis löge facti estis ppe in sanguine xpi. Tunc sequitur psens epistola in qua apls docet nos qualiter nö solü in psperitatibus sed etiam in tribulatiöibus a bono nö deficere et retrocedere non debemus dicens. Fratres[Obsecro vos ne deficiat] Ain.s.i fide et bonis opib°.s.me existente[in tribulationibus meis].i.in vinculis et in carceribus[p vobis]id est p doctrina et fide quä vobis pdicaui[que].s.fides[e gloria vestra].i. meritü glorie eterne [huius rei gra].i.ppter hanc cäm.s. vt nö deficiatis in fide et sanctitate vite[flecto genua mea].s.cordis et corporis [ad patrë dñi nostri iesu xpi]Ly. id est ipsum deuote deprecando[ex q oïs paternitas].i. tanq ab autore[in celis].i.in celestibus angelis[et i terra].i.i terrestrib° hoïbus[noïatur vt det vobis scdm diuitias glorie sue].i. scdm abundantiaz bonitatis sue [virtutem]Ly.patientie in aduersis[corroborari per spm ei°].i.spmsanctü[i interiori hoïe].s.in volütate et intellectu[habitare christum in cordib° vestris per fidem]que purificat habitaculum patris vestri[in charitate radicati] scilicet queadmoduz arbor que qto pfundius figit radices in terra tanto minus euelli põt[et fundati]ad

similitudinem stabilis edificij: qr quanto plus et melius domus fundatur: tanto diutius stat[vt possitis comprehendere]. i. perfecte intelligere[cum omnibus sanctis] scz apostolis: martirib9: cõfessoribus: τ virginibus τ cum perfectis fidelibus[q̃ sit] Hoc. id est quanta debet eẽ[latitudo] charitatis qr in extẽsione vsqꝫ ad inimicos: vt pꝫ Math. v. Diligite inimicos vestros[lõgitudo] scilicet charitatis: qr in pseuerantia meritoꝝ: vt pꝫ Math. x. Qui aũt perseuerauerit vsqꝫ i finẽ hic saluus erit[sublimitas] scilicet charitatis: qr in intentione celestiũ premioꝝ. Unde Col. iij. Que sursum sunt querite [τ pfundũ] scilicet caritatis: qr in humanitate τ cõsideratione iudiciorum dei. Uñ ps. xxxv. Judicia dei abyssus multa. Itẽ oro vt possitis[scire]. i. intelligere[etiã supeminẽtem charitatem xp̃i] qr aiam suã p nobis posuit: vt patet Joh. xiiij. Maiorem charitatem nemo habet vt aiam suaꝫ ponat quis pro amicis suis[vt impleamini in omnem plenitudinem dei] Uñ. i. in omni fructu iusticie in presenti: et tandem omni fructu glorie i futuro sci aũt]. i. deo patri[qui potẽs ẽ oĩa facere] id est omp̃s est[superabundãter] Hoc. i. supra meritũ: vt patet Ro. viij. Non sunt cõdigne passiones huius temporis ad futuram gloriaꝫ[q̃ petimus]. i. plusq̃ petere sciam9 vel presumamus[aut intelligimus] id ẽ plusq̃ itelligere possumus. Ratio qr nostra itellectio semper est finita sed suum posse est infinitum igitur[secundum virtutem]. s. diuinam[que operatur in nobis] Hoc. vltra q̃ petere p̃sumemus scꝫ vt deus homo fieret et q̃ p nobis moreretur[Ipi] deo patri sit [gloria in ecclesia] Uincẽ. quã in sanguine filij sui lauit[et in christo iesu] id ẽ in ei9 filio[in oẽs gñationes seculi seculoꝝ] id est in tota cõgregatione mundi vbi vna generatio preterit τ altera aducit: et sic quodãmodo succedunt secula seculis.

¶ Dñica. xvij. Ephe. iiij.

Obsecro vos itaqꝫ ego vinct9 i dño vt digne ambuletis vocatione qua vocati estis cũ omni humilitate τ mansuetudine cum patientia supportantes inuiceꝫ in charitate. Solliciti seruare vnitatem sp̃us in vinculo pacis. Unum corpus τ vnus spiritus sicut vocati estis in vna spe vocationis nostre. Unus dñs: vna fides: vnũ baptisma: vnus deus et pater omnium qui sup omnes est et per omnia τ in omibus nobis. Qui est benedict9 in secula seculoꝝ. Amẽ.

¶ Postilla.

¶ Obsecro vos itaqꝫ ego vinctus τc. Ante initium illius epistole scribit sanctus paulus dicens. Deus qui potens est omnia facere supabũdanter q̃ petimus aut intelligimus scd̃m virtutem que operaꝛ in nobis. Tunc sequitur presens epistola. Notandum q̃ presens epistola τ euangelium hodiernum concordant in hoc: quia euãgeliũ dicit de ydropico quẽ dominus iesus christus curauit: τ p9 hoc superbiam phariseoꝝ increpando concludit dicens. Qui se humiliat exaltabitur: τ qui τc. Sic apostolus paulus i epistola hodierna docꝫ nos humilitatem patientiam: τ mansuetudinem sicut in epistola patebit: ergo dicit[Fratres. Obsecro vos itaqꝫ] id est peto dans per hoc superbis nõ semper impandi potestatem τ exercẽdi sed pie ammonendi: qr sicut Señ. dicit. Generosus est animus homĩs potius vult verborum dulcedine duci q̃ importunitate trahi. id ẽ facili9 ducitur pia ammonitione q̃ violen-

ter trahat impio ꝛ potestate[ego] scꝫ paulus[vinctus].i.ligatus i carcere. Scripsit eñ hãc epistolã de roma detentus in carcere ꝑ tymotheum disci pulũ suuꝫ[in dño].i.ꝓpter dñꝫ[vt digne ambuletis]ꝓcedẽdo de virtute i xtutẽ[vocatione qua vocati estis].s. ad fidem catholicaꝫ ꝑ predicationes meas[cũ omi humilitate]Ly.scꝫ interiori ꝗtum ad cõuersationẽ[ꝛ mansuetudinẽ]vt tractabiles sitis[cuꝫ patientia]aduersoꝝ[supportantes vos inuicem]in defectibꝰ ꝛ infirmitatibꝰ [in charitate]scꝫ dei ꝛ ꝓximi[sollicti]supple sitis[seruare vnitatẽ spũs] id ẽ vnitatẽ ecclesie quã facit spũssanctus ꝛ per oppositum eius scisma facit dyabolus[in vinculo pacis] sicut enim vinculum corporale vnit ligata inter ipm:sic pax ꝛ tranqllitas seruãt vnitatem credentium[vnum corpꝰ] sup.sitis quod est corpus xp̃i mysticũ: ergo debemus esse in charitate sicut membra corporis[ꝛ vnꝰ spiritꝰ]Ain. id ẽ idẽ nolle ꝛ velle[sicut vocati estis in vna spe] sciꝫ beatitudinis eterne [vocationis vestre]ad fidẽ catholicã per quam habebitis vitam eternam [vnus dominꝰ] scꝫ cui seruitis [vna fides] qꝛ licet articuli sint multi in fide catholica:tñ vna est fides[vnũ baptisma]Ain.quo regeneramur[vnꝰ deus ꝛ pater omniũ] sciꝫ per creationeꝫ:ꝛ ideo nemo potest se alteri ꝓferre[qui est super omẽs] scꝫ creaturas per excellentiã[ꝛ per omnia] per generalem rerum gubernationeꝫ[ꝛ in omnibus nobis]scꝫ fidelibus specialiter est per gratiam[ꝗ est benedictꝰ in secula seculoꝝ] Amen.

¶ Dñica.viij.i.Corinth.i.

Gratias ago do meo semp ꝓ vobis i gratia dei ꝗ data est vobis in xp̃o iesu: qꝛ in omnibꝰ diuites facti estis in illo:i oĩ verboꝝ in omñi sciẽtia sicut testimoniũ xp̃i ꝯfirmatũ est in vobis:ita vt nihil vob desit i vlla gratia expectãtibꝰ reuelationẽ dñi nr̃i iesu xp̃i. Qui ꝛ cõfirmabit vos vsqꝫ in finẽ sine crimine:in die aduẽtus dñi nostri iesu xp̃i.

¶ Postilla.

¶ Gratias ago deo meo semp ꝛc. Ante initiuꝫ illius epistole scribit sanctꝰ paulus apostolus salutãs amicabiliter corinth.dicẽs. Gratia vobis ꝛ pax a deo p̃re nostro ꝛ dño iesu xp̃o. Tunc sequitur presens epistola que cõcordat cum euangelio hodierno in hoc qꝛ in euangelio legiẗ de magno mandato dilectiõis quod absqꝫ dono gratie perfici nõ potest : vt ergo hoc mandatũ magnũ implere possimus nunc apostolus paulus i epistola hodierna nos inducit ad gratiã obtinendum ꝛ principaliter per gratiaꝝ actiones qꝛ gratiarũ actio est ad plus dandũ inuitatio.ergo apl̃us dicit in ep̃la [Gratias ago]Glo.corde.ore.ꝛ opere Hic mos est apostoli: qꝛ fere oẽs epistolas suas incipit a gratiarũactione [deo meo semꝑ]Ly.i. oĩbꝰ horis mihi ad orandũ cõgruis ꝛ deputatis pro vobis sicut ꝓ filijs meis charissimis [in gr̃a dei].i.ꝓpter gratiaꝫ dei[ꝗ data est vobis in xp̃o iesu]Aincen.i.ex meritis ꝛ virtute iesu xp̃i[qꝛ in oĩbꝰ] scꝫ ꝑtinentibus ad salutẽ[diuites facti estis in illo]sciꝫ xp̃o[in oĩ verbo] doctrine[ꝛ in omni scientia].i.intelligentia scripturarũ [sicut testimoniũ xp̃i] Gorr.i.testimoniũ nostrũ de xp̃o [cõfirmatũ est].i. a vobis firmiter retentũ [ita vt nihil vobis desit in vlla gratia] ad salutem necessaria [expectantibus reuelationẽ] Gorr.i.claram visionem ꝛ cognitioneꝫ[dñi nostri iesu xp̃i]que erit in patria celesti[qui ꝛ ꝯfirmabit vos]in donis collatis[vsqꝫ in fineꝫ].i.vsqꝫ ad mortem[vt sitis sine crimine]Ly.i.sine peccato mortal

li q: peccatū veniale non potest etiā a perfectis oīno vitari. Vñ ꝓuer. xxv. Septies ī die cadit iustus et resurget [in die aduētus dñi nostri iesu xp̄i] id est in die iudicij: q: q̄ sine crimīe mortali in die mortis inuenitur in die iudicij sine crimine presentabitur.

¶ Dñica. xix. Ephe. iiij.

Renouamini spū mētis vestre ⁊ induite nouū hoiem secūdū deum qui creatus est in iusticia ⁊ sanctitate veritatis: ꝓpter quod deponētes mēdaciū loquimini veritatē vnusquisq; cū ꝓximo suo: qm̄ sumus inuicē membra. Irascimini ⁊ nolite peccare. Sol ñ occidat super iracundiā vestrā: nolite locū dare dyabolo. Qui furabatur iā nō furetur. Magis aūt laboret operando manib⁹ suis quod bonū est vt habeat vnde tribuat necessitatem patienti.

¶ Postilla.

¶ Renouamini spū mētis vestre ⁊c. Ante initium illius ep̄le scribit sanctus paulus dicēs. Unus dñs: vna fides vnū baptisma: vnus deus ⁊ pater oīm. Tūc sequitur epistola hodierna que in hoc cōcordat cū euāgelio hodierno quia ī euāgelio legitur de paralitico quem dñs curauit. Sic in epistola apostolus monet paraliticos in aīa vt erigātur spiritualiter de paralisi ad bona opera dī. [Renouamini] Ly. per gratiaz dei [spiritu mētis vestre]. i. in spū qui est mens vr̄a [⁊ induite nouuz hoīez] Tho. vetus homo est adam per quem peccatum in omēs homines introiuit. Sed nouus homo est xp̄s qui est primum ꝑncipium innouationis ⁊ renouationis qm̄ sicut in adam omnes moriuntur ita ⁊ in xp̄o omnes viuificabūtur [q̄] scz nouus homo christus [secundum deum creatus est]. i. a spūsancto conceptus est in vtero vginis ⁊ de ea natus est [in iusticia] operis [⁊ sanctitate] cordis [veritatis] oris. Ly. quia nō fuit ī christo duplicitas vel falsitas aliqua vel ypocrisis: vt patz. i. Petri. ij. Qui peccatum non fecit nec inuentus est dolus in ore eius [propter qd̄ deponentes mendacium] Lyra. per quod ꝓxim⁹ defraudatur [loquimini veritatem vnusquisq; cum proximo suo] per quam cum eo recte viuetur [quoniam sumus inuicem membra] Uincen. nam vnum membrum nō decipit alterū in eodē corpore: sed plus condolet ⁊ adiuuat alteruz: sic q; os seruit capiti: oculi pedibus ⁊ sic de alijs membris [Irascimini] ꝯtra peccatores [⁊ nolite peccare] nimis aspere arguendo. Unde Ecclesia. vij. Noli esse iustus multum. [Sol non occidat super iracundiam vestram] id est non duret vsq; ad occasum solis [nolite locum dare dyabolo] Uincen. scz in ira perseuerando [qui furabatur] Ly. ante cōuersionem de errore gentili [iam non furetur] scz xp̄ianitatis tempore [magis autez laboret operādo manibus suis] Hor. vnusq̄sq; manibus suis diligenter ⁊ strēnue: quia qui nō laborat non manducat [quod bonum est] id est vtile ⁊ honestum [vt habeat] non tantum vnde viuat: sed ⁊ [vnde tribuat necessitatez patienti] id est indigenti.

¶ Dñica. xx. Ephe. v.

Uidete ita q; q̄modo caute ambuletis. Non quasi insipientes: sed vt sapientes redimētes tēpus: qm̄ dies mali sūt. Propterea nolite fieri imprudētes: sz ītelligētes q̄ sit voluntas dei: ⁊ nolite ine

briari vino in quo ē luxuria: sꝫ impleamini spiritusctō loquētes vobismetipsis ī psalmis ⁊ hymnis ⁊ cāticis spūalibꝰ cantātes ⁊ psallētes ī cordibus vr̄is dn̄o. Gr̄as agentes semp ꝓ oībus in noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i deo ⁊ pr̄i. Subiecti inuicem in timore xp̄i.

¶ Postilla.

Uidete itaqꝫ quō caute ambuletis ⁊c. Añ initiū illiꝰ epl'e scribit sanctꝰ paulus di. Surge q̄ dormis et exurge a mortuis ⁊ illumiābit te xp̄s Tūc sequit̄ epl'a hodierna q̄ ꝯcordat cū euāgelio hodierno. Nā in euāgelio legit̄ de nuptijs ⁊ quō quidaꝫ qui nō fuit indutꝰ veste nuptiali: traditꝰ fuit ad tenebras exteriores. Sic et in epistola pn̄ti apostolꝰ paulus monet nos vt caute ⁊ sapiēter ābulemꝰ ad illas nuptias de q̄bꝰ dicit euāgeliuꝫ ne veste nuptialē sine q̄ ad tenebras exteriores ꝓijciamr̄ ꝑdamꝰ di. Frēs. Hor. id ē filij eiusdē pr̄is. s. dei: ⁊ eiusdē matris. s. eccl'ie [Uidete] Hor. ocl'o iteriori n̄ tm̄ exꝉiori [quō caute ābulet'] ꝑꝑ vie ꝑicula q̄ sunt multa ⁊ varia [non q̄si insipiētes sꝫ vt sapiētes] in oībus ꝓuidētes [redimētes tēpꝰ] Ly. s. bōis opibꝰ insistētes [qm̄ dies mali sunt] Uin. dies scd̄m se boni sūt ⁊ a deo per oīa bene ordinati: sꝫ dicūtur mali occasionaliter vel per accidēs ꝓpter miseriam ⁊ penalitatē quas patiunt̄ homines diebus istis: vl' ꝓpter peccata vel malitias hoīm que supabundant diebus istis. Qr iam totus mūdus in maligno positus ē [ꝓpterea] qr dies mali sunt [nolite fieri imprudētes: sꝫ intelligētes q̄ sit voluntas dei] Uin. vt scd̄m illam operemini vt sic volūtas vestra diuine voluntati ꝯformetur [⁊ nolite inebriari vino] Uin. i. vltra necessitatem ⁊ mensuram vti vino [in q̄ est luxuria] scꝫ nō formaliter sꝫ effectiue ⁊ causaliter vt patuit in loth: q̄ pꝰ vinum ꝯmisit incestū: vt ptꝫ Gen̄. xix. [sed impleamini spiritu sancto] Ly. q̄ datur sobrijs ⁊ castis [loquētes vobismetipsis] Uincen. i. instruentes nō solum alios sed etiam vosmetipsos [in psalmis] id est in verbis sacre scripture de laude dei. [⁊ canticis spiritualibus]. i. in v̄bis sacre scripture de gaudijs eternis tractantibus [cantantes ⁊ psallentes ī cordibꝰ vr̄is dn̄o] Uin. i. ad honorem domini gratias agētes [semper pro omnibus]. s. donis quia gratitudo bn̄ficij accepti disponit ad receptionem alterius [in nomine domini nostri iesu xp̄i] Hor. id est ad exaltationem domini nostri iesu xp̄i q̄ dicitur dn̄s ꝓpter potestatem: noster ꝓpter charitateꝫ: iesus ꝓpter salutē: xp̄s propter benignitatem [deo ⁊ patri] scꝫ deo per creationem: patri per gubernationem ⁊ ꝯseruationē [Subiecti inuicem] non solum subditi prelatis humiliter ⁊ cum timore obediēdo sed etiam prelati humiliter ⁊ cum timore curam eorum sollicite gerendo [in timore christi] qui est custodia omnium predictorum.

¶ Dn̄ica. xij. Ephe. vi.

Confortamini ī dn̄o ⁊ in potentia virtutis eiꝰ. Jnduite vos armaturā dei: vt possitis stare aduersus insidias dyaboli. Qm̄ nō est nobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinem: sed aduersus principes ⁊ potestates aduersus mundi rectores tenebrarum harum contra spūalia nequitie in celestibus: propterea accipite armaturā dei: vt possitis resistere in die malo ⁊ in omnibus perfecti stare. State ergo succincti lumbos vestros

sua dicit dñs omnipotens.

¶ Postilla.

¶ Ecce dies veniēt dicit dñs ꝛc. Ante initiū illius ꝓphetie locutꝰ est dominus deus ꝑ ꝓphetā Iere. xi. Ue pastoribus q̄ dispergunt ⁊ dilacerāt gregē pascue mee dicit dñs. Ideo hec dicit dñs deus israel ad pastores qui pascūt populū meū. Uos dispersistis gregem ⁊ eiecistis eos ⁊ nō visitastis eos. Ecce ego suscitabo super vos malitiā studiorū vestroꝝ ait dñs. Ecce congregabo reliquias gregis mei de omibus terris ad quas eieceram eos. Post hec sequitur epistola hodierna que est vltima dñica anni. Pro quo notandū ꝙ in prima ⁊ vltima dominica ecclesia agit de aduētu christi in signū ꝙ ipse ē alpha ⁊ o. primus ⁊ nouissimꝰ. Primus ī dignitate: nouissimus in seruitute: vñ Ber. nemo illi sublimior nemo illi humilior. Itē in signū ꝙ cuncta nr̄a operatio ab ipso sꝑ incipit: ⁊ ꝑ ip̄m cepta finit [Ecce dies venient dicit dñs] Ly. scꝫ xp̄i veri dei ⁊ homis [⁊ suscitabo dauid germē iustum] id ē xp̄m q̄ factus est ex semine dauid scd̄m carnem [et regnabit rex] Math. xxviij. Data est mihi omis ptās in celo et in terra [et sapiens erit] sapientia īcreata ⁊ creata [⁊ faciet iudiciū] discretōis in p̄nti discernendo fideles ab infidelibꝰ vocando aliquos ad fidem et dimittēdo aliquos suo iusto iudicio licet nobis occulto [et iustitiā in terra] scꝫ dando legem euangelicaꝫ q̄ continet perfectam iustitiam [In diebus illis saluabitur iuda] id est quicunqꝫ veraciter confitetur corde et ore nomē domini [⁊ israel habitabit confidēter] Istud refertur ad statuꝫ ecclesie triumphātis vbi ē summa securitas [⁊ hoc ē nomen quod vocabunt eum dominus iustus noster] scꝫ iustificās nos [propter hoc ecce dies venient dicit dñs ⁊ non dicēt vltra viuit dñs qui eduxit filios israel de terra egypti]. s. ꝑ moysen: quia sicut ad p̄ntiam maioris luminis minus obfuscatur: sic aduenientē beneficio incarnationis iesu xp̄i ⁊ redēptionis nr̄e ꝑ eum ꝑfecte obfuscata sunt omia beneficia que fuerūt in veteri lege tanq̄ꝫ modica aut nulla respectiue [sꝫ viuit dñs q̄ eduxit ⁊ adduxit] Gol. ordi. ꝑ xp̄ꝫ [semen domus israel de terra aquilonis ⁊ d̄ cūctis terris ad quas eieceram eos illuc] Lyr. ista adductio intelligitur de vocatiōe ad fidē xp̄i: quia de oībus partibus terre sunt aliq̄ vocati: ⁊ ista vocatio maior est et excellentior incomparabilr̄ omibus beneficijs veteris testamēti [⁊ hītabit in terra sua] ī ecclesia militante ⁊ postea triumphante q̄ est terra viuentiū promissa fidelibus ī premium [dicit dñs omnipotens]

¶ In festo dedicatiōis. Apocali. xxi.

Uidi ciuitatem sanctam hierusaleꝫ nouam descendenteꝫ de celo a deo paraꝫ sicut spōsam ornatam viro suo ⁊ audiui vocem magnaꝫ de throno dicentem. Ecce tabernaculū dei cum hominibus: et habitabit cum eis. Et ipsi populꝰ eius erunt: et ipse deus cum eis erit eorum deus. Et absterget deus omnem lachrymam ab oculis eorū: ⁊ mors vltra non erit neqꝫ luctus neqꝫ clamor neqꝫ dolor erit vltra que prima abierunt. Et dixit qui sedebat in throno. Ecce noua facio omnia.

¶ Postilla.

¶ Uidi ciuitatē sanctā hierusalem ꝛc. Ante initiuꝫ illius epistole scribit sanctus iohannes in eodē ca.

dicens. Uidi celũ nouũ et terrã nouã
primũ enim celũ et prima terra abijt.
Lyr. hec omnia in fine mundi inno=
uabuntur et in melius mutabuntur
in claritate: vt patz Lu. xxi. Celum et
terra transibunt. non quantũ ad sub=
stantiam sed quantum ad formam: et
hoc totum cedit ad gloriam electorũ
qui ex creaturis laudant deũ. Tunc
sequitur presens epistola [In diebus
illis] Hic sanctus iohannes describit
innouationem humane nature quã
tum ad electos dicens. [Uidi ciuita=
tem sanctam hierusalem] Lyr. id est
electorũ societatem perfecta caritate
vnitam [nouam] Lyra. quantum ad
corporis gloriam. Corpora enim san
ctorum que nunc sunt corruptibilia:
grossa: ponderosa: et obscura: resur=
gent immortalia. subtilia. agilia. cla=
ra. et hoc fit ex glorie animarum ad
corpora redundantia [descendentem
de celo] Lyra. nam anime beate de=
scẽdent de celo vt corpora resumant
et in iudicio compareant [a deo para
tam] Lyr. dotibus anime et corporis
[sicut sponsam ornatam] virtutibus
[viro suo] id est ad honorem viri sui
scilz xp̄i [Et audiui vocem magnam
de throno] scilz diuine maiestatis [di
centem. Ecce tabernaculum dei cuz
hominibus et habitabit cum eis] ly.
habitatio enim dei cum hominibus
erit inseparabilis. Quia beati sem=
per habebunt apertam visionem et
perfectam fruitionem [Et ipsi popu
lus eius erunt] scilz beati erunt [sicut
et ipse beat⁹ est. Unde p̄s. cxliij. Bea
tus populus cuius dñs deus eius:
vnde et Leuiti. xxvi. Ego ero vester
deus: vosq̃ eritis mihi populus [et
ipse deus cum eis erit eorum deus]
Glo. or. quia nunq̃ ab eis expelletur
quia nunq̃ peccabunt contra deum
[Et absterget deus omnem lachry=
mam ab oculis eoruz] Diuerse sunt
lachryme quibus in hũc vita affligũ
tur electi et ideo in futurum fugatis
doloribus omnis lachryma ab ocu=
lis eorum dicit̃ abstergi [⁊ mors vltra
non erit] .i. separatio anime ⁊ corp̄is
[neq̃ luctus] ꝓ alijs misterijs [neq̃
clamor] scz pro pugna spiritus ad car
nem [neq̃ dolor] de peccatis ꝓprijs
[erit vltra] Unde Esa. li. Letitia sem
piterna super capita eoꝝ gaudium ⁊
letitiã tenebunt ⁊ fugiet dolor et ge=
mitus [q̃ prima abierũt] haymo. i p̄n
ti vita: boni hec iam enumerata susti
nent: sed in futura vita nihil mali su
stinebũt [Et dixit q̃ sedebat ĩ throno]
scz deus omnipotẽs qui p̄sidet eccl̃ie
sue [Ecce noua facio oĩa] ly. scz celos
⁊ elementa ⁊ electoꝝ corpora: vt patz
Esa. lxv. Ecce ego creo celos nouos
⁊ terram nouam.

¶ Incipit vlteri⁹ postilla su=per ep̄las de sanctis per ãni circulũ scd̃m sensum littera=lẽ. Primo sancti andree apo stoli Roma. x.

COrde eni credit̃ ad
iustitiã ore aũt cõfes
sio fit ad salutẽ. Di=
cit eñ scriptura. Omis q̃ cre
dit in illum non cõfundetur.
Non eñ est distinctio iudei
⁊ greci. Nam idem dñs oĩm
diues in omẽs qui inuocant
illũ. Omis eñ quicũq̃ inuo
cauerit nomẽ dñi saluus erit
Quõ ergo inuocabũt in quẽ
nõ crediderunt: aut quõ cre
dent ei quem non audierũt.
Quõ aũt audient sine p̄dicã
te: quõ vero p̄dicabunt nisi
mittant̃. Sicut scriptum est.
Q̃ speciosi pedes euange=
lizantium pacẽ euangelizan
tium bona. Sed nõ oẽs obe
diunt euangelio. Isaias eñ
dicit. Dñe quis credidit au=

ditui nr̄o? ergo fides ex au=
ditu: auditus autem per ver
bum christi. Sed dico nun=
quid non audierunt. Et qui
dem in omnē terrā exiuit so
nus eorum: et in fines orbis
terre verba eorū.

¶ Postilla.

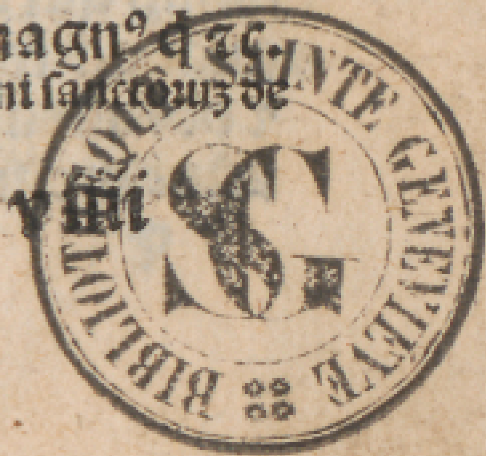
¶ Corde ei creditur ad iusti
tiam ꝛc. Ante initiū illiꝰ ep̄le scribit
sanctus paulus in eo. c. di. Si confite
aris in ore tuo dn̄m iesum ꝛ in corde
tuo credideris ꝙ de us illū excitauit
a mortuis saluus eris. Tunc statī se
quitur presens epistola. [Fratres.
Corde creditur ad iustitiam] Hor. i.
ad iustificationē habendā [ore autē
cōfessio fit ad salutem]. i. ad ꝑfectōē
salutis: necesse est enī fidem confiteri
ꝓ loco et t̄pe. In signū huius recipit
homo sacramentum confirmationis
in fronte. Unde dicitur in decretis.
Confirmatio ideo in fronte ponitur
vt a recipiente fides sine erubescen=
tia publicetur. de ꝯse. di. v. nouissime
Unde Lu. xij. Qui me confessus fue
rit corā hoībus: confitebor et ego eū
coram patre meo [Dicit ei scriptura]
sacra veraciter [Omnis qui credit in
illum non confundet̄] supple eterna
liter [non ei distinctio ē iudei ꝛ greci]
Ly. quantū ad iustitiā que est ꝑ fidē
xp̄i [nam idē dn̄s oīm] scʒ iudeorum
ꝛ gentiliū [diues in omnes] Hor. i. di
tans omnes [qui inuocant illum] scʒ
fide ꝛ ope [omnis quicūq inuocaue=
rit] non verbotenus sʒ corde intimo
[nomē dn̄i]. i. filium patris in quo si
cut pro nomine est iustificatio patris
[saluꝰ erit] ab eterno supplicio. Quō
ergo inuocabunt ī quem nō credide
runt] Lyr. q. d. nullo modo qꝛ oratio
supponit fidē orantis [aut quō credēt
ei quē non audierunt] qꝛ fides ꝑsup
ponit auditum vel a deo intus ꝑ in=
spirationem vel ab hoīe exterius per
predicationē [Quō aūt audient sin

predicante] Actus autem predicādi
presupponit auctoritatē officij: ideo
dicitur [quomodo vero predicabunt
nisi mittantur] scʒ a deo sicut olim ꝓ
phete vel apostoli eius locum tenen
tes sicut predicatores alij. Hor. aliter
autem non est predicandū sicut nec
ip̄e xp̄us filius dei predicare voluit.
nisi missus a patre: vt patʒ Luce. iiij.
Oportet me etiam alijs ciuitatibus
euangelizare regnū dei: quia ad hoc
missus sum [Scriptum est] Esa. lij.
Quā speciosi]. i. bene formati [sunt
pedes euangelizantiū pacem] id ē re
conciliationē hoīs ad deum [euange
lizantium bona] scʒ futura [Sʒ non
omēs obediunt euangelio] Hor. q. d.
Omnes q̄dem audiūt sed non omēs
obediunt euangelio predicationē eiꝰ
recipiēdo. Quia gentiles ꝛ iudei ꝛ he
retici non obediunt sʒ solū boni xp̄ia
ni [Esa. ei dicit] vt habetur Esa. liij.
[Dn̄e q̄s credidit auditui nr̄o] Horr.
ꝙ a nobis audiuit qd̄ a te audiuimꝰ
q. d. aliq̄s credit sed non oēs [Ergo fi
des ex auditu] Hor. ꝛ si deus intus do
ceat: tn̄ ꝑdicator exteriꝰ nunciat [Au
ditus autē per verbū xp̄i] loquentis
in apostolis: vt pʒ Math. x. Non enī
estis vos qui loquimini: sed spiritus
p̄ris vr̄i qui loquit̄ in vobis. Item
Lu. x. Qui vos audit me audit ꝛc. [sʒ
dico nunquid non audierunt] ly. i. ha
bent ne excusationem sue īfidelitatis
ꝓpter defectū publicationis: quasi
diceret non. Ad quod inducit auctori
tatē ꝓphete dauid que habet̄ in p̄s.
xviij. [Et quidem] Hor. i. certe [ī oēm
terrā] q̄tū ad terras medias [exiuit
sonus]. i. fama [eorū: ꝛ in fines orbis
terre]. i. terras extremas [verba eoꝝ]
id est predicatio vel auditus predica
tionis eorum.

¶ In festo sancti nicolai epi ꝛ confessoris.

Ecce sacerdos magnꝰ ꝛc.
Quere infra in cōmuni sanctorū de
confessoribus.

v iiii

¶ In festo conceptiōis gloriosissime v̄ginis Marie. Prouerb. viij.

Dn̄s possedit me ab initio viarum suarum anteq̄ quicq̄ faceret a principio ab eterno ordinata sum: ⁊ ex antiquis: anteq̄ terra fieret. Necdum erant abyssi: ⁊ ego iam concepta eram. Necduz fontes aq̄rum eruperant: necdum mōtes graui mole constiterant. Ante omnes colles ego parturiebar: adhuc terram non fecerat ⁊ flumina ⁊ cardines orbis terre. Quando preparabat celos aderam: quādo certa lege ⁊ gyro vallabat abyssos. Quando ethera firmabat sursum ⁊ librabat fontes aquarum: quando circūdabat mare terminuz suum: ⁊ legē ponebat aquis ne trāsirent fines suos. quando appendebat fundamenta terre cum eo eram: cuncta componens. Et delectabar per singulos dies ludens coram eo omni tempore: et ludēs in orbe terraruz: ⁊ delitie mee cū filijs hominum. Nūc ergo filij audite me: beati q̄ custodiunt vias meas. Audite disciplinam ⁊ estote sapientes: ⁊ nolite abijcere eaz. Beatus homo qui audit me: ⁊ qui vigilat ad fores meas q̄tidie: ⁊ obseruat ad postes ostij mei Qui me inuenerit inueniet vitam: et hauriet salutem a domino.

¶ Postilla.

¶ Dn̄s possedit me ab initio ⁊c. In festo conceptionis beate virginis marie pro ep̄la: p̄ns lectio secūdū seculares legit̄: que lectio principaliter exponitur de eterna sapiētia que xp̄s est filius marie virginis. Honor autem filij est honor matris ⁊ ecōuerso honor matris est honor filij. Unde Bern̄. omel. iiij. sup Missus est: dicit Non est dubium quicq̄d in laudibus matris p̄ferim⁹ ad filiū ꝑtinere. ⁊ rursum cum filium honoramus a laudibus matris non recedimus. Un̄ dicit eterna sapiētia [Dn̄s possedit me ab initio viarum suarum] Ly. id est operū suorum [āteqū quicq̄ faceret a p̄cipio] id est ante omnē creationem [ab eterno ordinata sum necdum erant abyssi: ⁊ ego iam concepta eram. Necduz fontes aquarum eruperant] scʒ de locis subterraneis [Necdū mōtes graui mole constiterant]. i. super terram planam eleuati [Ante omnes colles ego parturiebar]. i. procedebam a fecunditate paterna [adhuc terram nō fecerat ⁊ flumina]. i. creaturam visibilem [⁊ cardines orbis terre]. i. partes mūdi principales que sunt oriens ⁊ occidens austrum ⁊ aquilo [Quando preparabat celos aderam] Indiuisa em̄ sunt opera trinitatis ⁊ ideo fili⁹ qui est sapiētia genita semper operatur cum patre: vt patʒ Ioh. v. Pater meus vsq̄ modo operatur ⁊ ego operor [quādo certa lege ⁊ gyro vallabat abyssos] id est cōcauitates vbi cōgregate sūt aque vt appareret arida habitationi hominum ⁊ animalium terrestrium apta [quando ethera firmabat sursuz]. i. spera ignis que naturaliter sursum fertur. Illa em̄ pars elementoruz que cōtigua est spere lune ether vocatur [⁊ librabat fontes aquarum] cōstituēs eos in pondere: in numero ⁊ in mēsura [qn̄ circūdabat ma

in veritate et iduite loricam iustitie et calciati pedes in preparatiõe euãgelij pacis. In omibus sumentes scutum fidei in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extiguere et galeã salutis assumite: et gladiũ spirit⁹ quod ẽ verbum dei.

¶ Postilla.

¶ Confortamini in dño ꝛc. Añ initiũ illi⁹ ep̄le scribit sctũs paulus in eo. ca. vi. Serui obedite dñis vr̄is carnalib⁹ cũ oĩ timore in simplicitate cordis vr̄i sicut xp̄o. Nõ ad oculũ seruiẽtes q̄si hoĩbus placẽtes ꝫ vt serui xp̄i facientes voluntatẽ dei ex aĩo cuꝫ bona volũtate seruiẽtes sicut dño ꝛ nõ hoĩb⁹. Tũc seq̄r p̄ns ep̄la i qua ap̄ls nos istruit de bello ꝛ armis contra dyabolũ q̄ nos multipliciṫ impugnat vi. [Cõfortami in dño] Hoꝛ. cõtra bellũ dyaboli [ꝛ in poteñia ꝟtutis eius] Ipse ei dat virtutẽ ꝛ fortitudinẽ plebi sue [iduite vos armaturã dei] lyꝛ. i. ꝟtutib⁹ q̄ sunt arma militũ xp̄i [vt possiꝫ stare] absq₃ cãu p̄cti moꝛtalis [aduersus isidias dyaboli] q̄ est mali artifex [qm̄ nõ ẽ vobc olluctatio aduers⁹ carnẽ ꝛ sanguinẽ]. i. aduers⁹ hoĩes q̄ sunt caro et sanguis ꝛ p oñs visibiles [ꝫ aduersus p̄ncipes ꝛ ptãtes] Al. p p̄ricipes itelligunṫ medio cres demones q̄ p̄sunt minoꝛib⁹: ꝛ p ptãtes itelligũṫ maioꝛes demões. nã de singulꝰ oꝛdinib⁹ ceciderũt aliq̄ i q̄b⁹ naturalia remãserũt itegra: vt dicit Dyoñ. in de celesti ierarchia. Et iferioꝛes demones obediũt sup̄ioꝛibus vt magis possint nocere hoĩbus [aduersus mundi rectoꝛes]. i. aduersus demones q̄ regũt mundũ. i. mũdialiṫ viuentes [tenebꝛaꝝ haꝝ] scꝫ q̄ hoĩes mũdiales hñt tenebꝛosas animas et sunt in tenebꝛis vitioꝝ ꝛ p̄ducentur post hoc ad tenebꝛas exterioꝛes [ꝯtra sp̄ũalia neq̄tie]. i. cõtra malignos spiritus [i celestib⁹]. i. exñtes i hoc aere caliginoso. de q̄b⁹ dr̄ Mat. xiij. Aues celi comederunt illõ. s. semẽ semiatũ id ẽ ꝟbũ dei [p̄pterea accipite armaturã dei]. i. ꝟtutes q̄bus de⁹ suos milites armat. Nõ armaturã mundi: q2 etiã cũ hostes sint sp̄ũales nihil vꝫ cõtra eos armatura coꝛpoꝛaꝉ [vt possitꝫ resistere] Ly. insultib⁹ demonũ [i die malo]. i. i p̄nti vita vbi iminet pugna tẽptationũ [ꝛ i omibus] tã p̄speris q̄ aduersis [p̄fecte stare] ita q̄ nõ frãgami in aduersis: nec eleuami in p̄sp̄is [state ergo succicti lũbos vr̄os]. i. carnales concupiscẽtias cingulo castitatis frenãtes [i veritate] Hoꝛ. nõ simulatoꝛie vt hypocrite q̄ sũt q̄si ꝟgines fatue hñtes vasa sine oleo [induite loricam iustitie] Ly. sicut ei loꝛica coopꝑit totum coꝛpus: sic iustitia reddit vnicuiq₃ debitum [et calciati pedes] id ẽ affectiones sint munite virtutib⁹ ne a vitijs deturpentur [in preparatione euangelij pacis] vt sitis p̄parati ad p̄dicandum euangeliũ xp̄i qui annunciat pacem eternaꝫ [in oĩbus] Hoꝛ. s. p̄lijs siue illatis a carne siue a mundo siue a dyabolo [sumẽtes scutum fidei] Ainc. i. fidem pro scuto: de quo dr̄ p̄s ꝛc. Scuto circũdabit te veritas eius. Sicut eni scutum p̄mo recipit ictus: sic prime impugnationes sunt ex parte fidei. Item scuto p̄tegitur sinistra pars coꝛpoꝛis sic fides hꝫ solũ p̄tegere in hac vita: q2 non erit fides post hãc vitam [in quo possitis oĩa tela nequissimi] Hoꝛ. i. acutas tẽptationes dyaboli [ignea]. i. de vitio ad vitium flammantia [extinguere] id ẽ superare [et galeam salutis assumite] id ẽ caritatem sicut galea suppo nitur alijs armis sic charitas alijs virtutib⁹ p̄ponitur [ꝛ gladium sp̄ũs] id ẽ gladium sp̄ũalem [q̄ɗ est verbuꝫ dei] q2 percussus verbo dei diuiditur a mũdo: de hoc gladio dr̄ Mat. x. Nõ veni mittere pacem ꝫ gladium.

¶ Dñica. xxij. Philip. i.

Confidimus in dño iesu qr qui cepit ĩ vobis opus bonũ perficiet vsq in diem xp̄i iesu. Sicut ē mihi iustũ hoc sentire p oīb9 vobis eo q habeā vos in corde et in vinculis meis: et in defensione τ ĩ confirmatione euangeliĳ socios gaudĳ mei omnes vos esse. Testis enim mihi est deus: quō cupiam vos omnes in visceribus iesu xp̄i: et hoc oro vt caritas vr̄a magis ac magis abundet in omni scientia: et in omni sensu vt probetis potiora vt sitis sinceres et sine offensa in diem xp̄i. Repleti fructu iustitie per iesuz xp̄m in laudem et gloriam dei.

¶ Postilla.

¶ Confidimus ĩ domino τc. Añ initiuz illius ep̄le scribit sanctus paul9 salutādo philippē. di. Gr̄a vob τ pax a deo patre nr̄o τ dño iesu xp̄o. Tunc sequit̄ pn̄s ep̄la. Ubi notandũ q ep̄la pn̄s et euangeliũ hodiernum cōcordant: qr in euangelio monemur ad hn̄dam caritatem nō vt tm̄ bene faciamus primo sed etiā dimittam9 iniurias nobis ab eo illatas vt patet in euangelio. Et ad illam pfectā caritatem inducit nos apostolus in pn̄ti ep̄la: vt patebit in textu di. [Fratres Cōfidim9] Ain. i. fiductā habem9 [in dño iesu] non in aliqua alia creatura [quia qui cepit in vobis opus bonuz pficiet] Ly. sicut enim inchoatio opis boni ē a deo: ita τ cōsummatio [vsq in diē iesu xp̄i] Ain. i. ad morte cuiuslibz hoīs: tunc deus manifestabit se cuilibet homi τ tunc reddet vnicuiq iuxta opa sua [Sicut est mihi iustuz hoc sentire] i. bonā opinionē habere [pro omnibus vobis] qr dilectio facit bonũ opinari de dilecto ergo subditur [eo q habeam vos in corde] Gor. id ē in itimo affectu caritatis [τ in vinculis meis] Gor. i. in vinculis pro euāgelio patiendo [τ in defensione euāgeliĳ] i. dum euangelium contra infideles defendo [et in confirmatione] id ē dum infirmos in doctrina euāgeliĳ. s. ɔfirmo cum in oībus his tā enumeratis memor vestri sum desiderās [vos omēs esse socios gaudĳ mei] future remuneratōis: qr q̄to plures socĳ tanto maius gaudiũ [testis ei mihi ē deus] Ai. i. p̄bet testimoniũ [quō cupiā vos oēs eē ĩ viscerib9 ih̄ũ xp̄i] id ē intimo amore ih̄ũ xp̄i [τ hoc oro vt caritas vr̄a magis ac magis abundet] Ly. qr caritas sp crescere pōt [in omi scientia] scz discretionis vt ametis primos: τ vitia eorum nō ametis [in oī sensu] scz diligenter: qr omib9 bonis q̄ videt in eo quē amat cōgaudet τ malis eius cōpatit̄ [vt probetis potiora] Ain. i. pbare possitis non solum bona: sed etiam potiora. i. meliora ea sequendo [τ sitis sinceres] id est puri et mūdi ĩ vobis [et sine offensa] scilz primis vr̄is [in diem xp̄i]. i. vsq in finem vite [repleti fructu iustitie] id ē bonis operibus que sunt fruct9 iustitie [per iesum xp̄m] a cuius gratia venit omne meritum [in laudem et gloriam dei] Ain. vt digne possitis deum laudare et glorificare.

¶ Dñica. xxiĳ. Philip. iĳ.

Imitatores mei estote: τ obseruate eos q ita ambulāt sicut habetis formā nostrā: multi eñ ambulant quos sepe dicebā vobis. Nunc autem et flens dico ĩimicos crucis xp̄i: quorum finis interitus quorum deus vēter est: τ gloria in cō

fusione ipsorũ qui terrena sa piunt nostra autẽ cõuersatio in celis est: vñ etiam saluato rem expectamus dñz nostrũ iesũ xp̄m qui reformabit cor pus humilitatis nostre confi guratuz corpori claritatis sue scd̄m operationem qua pos= sit etiam subijcere sibi omĩa iesus xp̄s dominꝰ noster.

¶ Postilla.

¶ Imitatores mei estote et obseruate ꝛc. Ante initiuz illius epi= stole scribit sanctus paulus in eo. ca. Fratres ego non arbitror meip̄m cõ prehendisse adhuc vnũ aut Ly. sup= ple est qd̄ de me assero que quidez re tro sunt obliuiscens ad ea vero q̃ sũt priora extendens meip̄m. Tũc sequi tur ep̄la p̄ns. Ubi notandum ꝙ ep̄la et euangelium concordant. Nam in euangelio legitur qualiter imaginẽ dei. i. aĩam similitudine sua insigni= tam deo reddere debemus cum dr̄ Reddite que sũt cesaris cesari ꝛ que sunt dei deo. Sic in ep̄la hodierna a postolus hortatur nos vt reddamus deo imaginem suã: ꝛ hoc fit imitan= do doctrinam ipsius apostoli: ergo di cit [Fratres imitatores mei estote] scilȝ in fide et charitate [et obseruate eos]. i. attẽdite diligenter vt vos eis conformetis [q̃ ita ambulant] de vir tute i virtutem [sicut habetis formã nostram] scȝ viuendi vobis traditaȝ verbo exemplo ꝛ scripto [multi enim ambulant] scȝ via peruersa [quos se pe dicebam vobis] cum essem p̄sens vobiscum [nunc autem ꝛ flens dico] hic notatur cõpassio ap̄li qui fleuit a liorum miseriam et p̄ditionem ꝛ per hoc inducere nos volens ad cõpassio nem proximorũ [inimicos crucis xp̄i] qꝛ corũ vita erat cruci xp̄i contraria: quia in delitijs viuebant quales fue runt gulosi ꝛ luxuriosi [quorum finis interitus] scilȝ eternus: quia in fine consequuntur penam eternam [quo rum deus venter est] quia studẽt eis satisfacere in omnibus. Et quicquid faciũt pro ventre faciunt ꝛ ip̄m tanꝙ deum colunt [et gl̄ia eorũ] scȝ t̄palis [in confusione ipsoruȝ]. i. p̄ducet eos ad confusionẽ eternam [q̃ terrena sa piunt] Ly. tantũmodo et non celestia [nr̄a aũt conuersatio in celis ẽ] Hor. id ẽ similis conuersationis celestium q̄uis sumus in terra [vñ ꝛ saluatorẽ] Hor. tam animarum ꝙ corporum [ex pectamus] venturũ ad iudiciũ [dñm nostrũ iesũ xp̄m qui reformauit] scilȝ in generali resurrectiõe [corpus hu= militatis nostre] Ly. nã in nobis ẽ hu miliatiõis occasio. eo ꝙ ẽ corruptibi le et putrefactibile: et corrodet a ver mibus: ꝛ in cineres resoluet [cõfigu ratum. i. assimilatũ [corpori claritatꝭ sue] qꝛ sancti resurgẽt i corp̄e gl̄ioso sicut ꝛ xp̄s resurrexit [s̄m op̄atiõeȝ]. i. potentiã op̄randi [q̃ possit etiã subycẽ sibi oĩa] p̄pt̄ creationẽ ei oĩa sunt sibi subiecta q̃ de nullo fctã sunt. Et nisi cõseruarent a deo in eẽ in nihil redi= gerent [itaqꝫ fr̄es mei carissimi] ly. i. mihi iuncti dilectione sp̄ũali [ꝛ desi= deratissimi] qꝛ desiderabat eos vidẽ t̄paliter hic in vita ꝛ eternalit̄ in p̄ria [gaudiũ meũ] de verbo p̄fecto [ꝛ co rona mea] doctoribus eñi debet coro na sp̄ũs q̃ dr̄ aureola [sic state]. s. fir= mi contra tribulationes huius mũdi [in dñ̄o charissimi] ita ꝙ ab eo nullo mõ eleuami [Euchodiã rogo ꝛ sinthi cẽ deprecor in idipsum sapere i dñ̄o] Ly. i. firmiter stare Iste erent due ma trone quas cõfortat specialiter ap̄ls. Tum p̄pter fragilitatis sexum. tum qꝛ ministrauerant sibi necessaria ꝛ ali is p̄dicatoribus vt ostẽderet se gratuȝ. [etiam rogo ꝛ te germane] ẽ nomen p̄priũ [cõpar]. i. socius ꝛ adiutor meꝰ in p̄dicatione [adiuua illas]. s. mulie res [q̃ mecum labora uerũt in euãge= lio] scȝ mihi necessaria ministrãdo: et non solum mecũ [sed cũ clemẽte ꝛ ce

teris adiutoribus] i predicatione verbi dei ipsis scʒ sicut ⁊ mihi necessaria ministrando.

¶ Dñica. xxiiij. Collo. i.

Non cessamus ꝓ vobis orãtes et postulantes vt ĩpleamini agnitione volũtatis eiꝰ in oĩ sapiẽtia ⁊ ĩtellectu spũali vt abundetis digne deo per oĩa placentes in omĩ ope bono fructificantes ⁊ crescẽtes in scientia dei in omni virtute confortati secundũ potentiam claritatis eius. In omĩ patiẽtia et longanimitate cũ gaudio gratias agẽtes deo ⁊ pr̃i q̃ dignos nos fecit in ꝑtẽ sortis sanctoꝝ in luĩe. Qui eripuit nos de ptãte tenebrarũ ⁊ transtulit in regnuʒ filij dilectionis sue. in quo habemus redẽptionẽ ⁊ remissionẽ: ꝑ iesũ xp̄m dñm nostrum

¶ Postilla.

¶ Non cessamꝰ ꝓ vobis orãtes ⁊c. Ante initiũ illius ep̄le scribit sctũs paulꝰ in eo. c. salutando amicabilr̃ Col̃. Gratia vobis ⁊ pax a deo patre nostro ⁊ dño iesu xp̄o. Gratias agimꝰ deo et patri dñi nostri iesu xp̄i sꝑ pro vobis orantes scʒ ego paulus et thymotheus discipulꝰ meus audientes fidem vr̃am in xp̄o et dilectionẽ quã habetis in oẽs sanctos ꝓpter spẽ q̃ reposita est vobis ĩ celis. Tunc seq̃tur pñs ep̄la. Notandũ ꝙ euangeliũ et ep̄la pñs cõcordant: qꝛ in euãgelio legit̃ ꝺ filia archisynagogi yairi mortua quã dñs ad deuotam petitioneʒ patris resuscitauit. Sic etiã in ep̄la pñti ap̄ls nos hortat̃ ad deuotã orõeʒ ꝑ quã mens in deũ eleuatur dicens. [Fres. Non cessamꝰ] Gor. horis oportunis [ꝓ vobis orantes] Lyr. mente [et postulantes] scʒ ore [vt impleamĩ agnitidne voluntatis eius] vt pleniꝰ voluntatẽ diuinaʒ cognoscatis quid velit ⁊ q̃d non [in oĩ sapientia] q̃tum ad cognitionẽ rerum ad vitã actiuã pertinentiũ [⁊ intellectu spũali] q̃tuʒ ad cognitionẽ spũalium ad contẽplatiuã vitã ꝑtinẽtiũ [vt ãbuletiſ digne] scʒ ꝑ viam huiꝰ vite ad patriã [deo ꝑ omĩa placentes] ꝑ rectã intentionẽ ⁊ bonã voluntatẽ [in oĩ ope bono fructificantes]. i. ꝑ bonã oꝑationẽ ad deum ⁊ ꝓximũ ad seipsum [⁊ crescẽtes in scientia dei]. i. in cognitione diuinitatis] In oĩ virtute confortati scd̃ʒ potentiã claritatis eius]. i. scd̃ʒ filiuʒ q̃ est claritas pr̃is ꝑ quẽ cõfortamur in bono [in omni patientia] Lyra. ꝑ aduersoꝝ tolerantiã [et longanimitate] ꝑ certam premioꝝ expectationem [cũ gaudio] Gor. non ex tristitia aut necessitate [in xp̄o iesu domio nostro]

¶ Dñica. xxv. Iere. xxiij.

Ecce dies veniẽt dicit dñs: ⁊ suscitabo dauid germẽ iustuʒ et regnabit rex ⁊ sapiẽs erit et faciet iudiciũ et iustitiam in terra. In diebꝰ illis saluabit̃ iuda: et israel habitabit confidẽter. Et hoc ẽ nomen quod vocabunt eũ dñs iustꝰ noster. ꝓpter hoc ecce dies venient dicit dñs: ⁊ nõ dicẽt vltra viuit dñs qui eduxit filios israel de terra egypti: sʒ viuit dñs q̃ eduxit et adduxit semẽ domus israel de terra aquilonis et de cũctis terris ad quas eieceram eos illuc: et habitabunt in terra

et cōfūdebat iudeos qui habitabāt damasci: affirmans quoniā hic est christus.

¶ Postilla.

¶ Saulus aūt adhuc spirans mina. etc. Ante initiū illi⁹ epistole scribit sanct⁹ lucas ꝙ discipuli qui erant dispersi p⁹ lapidationē sancti stephani ptrāsibāt euāgelizantes verbū dei Philippus aūt descendens in ciuitatem samarie predicabat illis xp̄z. Intendebant autē turbe his que a philippo dicebantur vnanimiter audientes ⁊ videntes signa q̄ faciebat: multi eñ eorum qui habebant spiritus immundos id est dyabolos clamātes voce magna exibāt: multi autē paralitici ⁊ claudi curati sunt. Factum est ergo magnū gaudium in illa ciuitate. Tūc postmoḋ sequit̄ ep̄la hodierna [Saulus aūt adhuc spirās] Ly. i. ex vehemēti spiritu ignē persecutionis in se accēdēs ⁊ in aliis ꝯtra ecclesiam [minarum] in verbis iniuriosis [⁊ cedis]. i. verberib⁹ ⁊ flagellis [i discipulos dn̄i]. i. ꝯtra credentes in xp̄m qui tūc dicebantur discipuli: q̄ nondū nominabant̄ xp̄iani [accessit ad p̄ncipez sacerdotū] Ly. nō vocatus sed se ingerens voluntate nocēdi iflāmat⁹ [⁊ petijt ab eo ep̄las] vt ⁊ eius auctoritate magis posset nocere fidelibus [in damascū ad synagogas] Ly. vt ibi p̄sequeretur credentes sicut fecerat in hierusalez [vt si quos inueniret hui⁹ vie viros ac mlieres vinctos perduceret in hierusalez. Et cum iter faceret cōtigit vt appropiquaret damasco ⁊ subito circunfulsit eū lux de celo] Ly. sicut solet fieri in chorusc atione ⁊ fulgure [⁊ cadens in terram] pre stupore ⁊ admiratione [audiuit vocē] scilicet auditu corpis ⁊ mentis [dicentez sibi saule saule] hec duplicatō fit ad magis mouendam eius attentionem [quid me persequeris] scz i membris meis que persequebatur saulus ⁊ nō xp̄m in p̄pria p̄sona: q̄ iā sedebat ad p̄ris dexteram gloriosus [qui dixit. Quis es dn̄e etc. durum est tibi cōtra stimulum calcitrare]. i. potētiori te incōpabiliter resistere [Et tremēs ac stupēs] Ly. de cognita xp̄i potestate quē ante nō credebat i celo regnare: sed magis vt falsum p̄phetam cū damnatis esse [dixit domie quid me vis facere] q. d. ex nunc paratus sum tibi in omnib⁹ obedire [⁊ dominus ad eū. Surge ⁊ ingredere ciuitatem ⁊ dicetur tibi quid te oporteat facere] In hoc ondit xp̄us ꝙ vult ꝙ vnus homo informetur ab alio [Viri aūt illi qui comitabantur cum eo stabant stupefacti: audiētes quidem vocem]. s. pauli nō autem xp̄i: q̄ audiebant paulu z dicētē: quis es dn̄e quid me vis facere [neminem aūt videntes] q̄ nō videbant aliquā p̄sonam ad quā dirigeret sermonē: ⁊ ideo stabant stupefacti [surrexit autez saulus de terra: aptisq̄ oculis nihil videbat] etc. Ly. s. visu corporali: videbat aūt visu mētali: quia secundu z doctores cōiter in illo triduo fuit raptus vsq̄ ad celu z tertiū [⁊ nō manducauit neq̄ bibit] Ly. sustētat⁹ illa visione sicut ⁊ moyses quadraginta diebus in monte sinay [Erat autē quidaz discipulus damasci noīe ananias] Ly. qui de iudaismo ad fidē xp̄i conuersus fuit: scientia et vita famosus [⁊ dixit ad illum in visu dn̄s Ananias. At ille ait: ecce ego dn̄e etc] Ly. hospes enim pauli iudas vocabatur [saulū nomīe tharsensem]. i. de tharso oriūdu z [Ecce eñ orat] Est eñ oratio eleuatio mentis in deum: vt inquit hugo in de orōne. Fuerat aūt vsq̄ ad tertiū celum raptus ⁊ ex illo raptu egressus deo gr̄as agebat [⁊ vidit in reuelatione dn̄i virū ananiā noīe] ita ꝙ reuelatio fuit sibi facta nō solū de p̄sona sed etiaz de p̄prio noīe [introeūtem ⁊ imponētē sibi manus vt visu z recipiat] Ly. Hec aūt impositio erat ad curationez corpalem: sicut de beato laurentio legitur ꝙ ponebat manus super cecoꝝ oculos ⁊ illumiabā

glosa [illegible]

tur[Rñdit aũt ananias]Ly.i.se excu-
sando:eo ꝙ solus erat famosus in ꝑ-
secutione credentiũ in xp̃m[Dñe au
diui a m̃ltis de viro hoͦ q̃nta mala san
ctis tuis fecerit i hierl̃m ꝛc.].i.specia
liter vas electũ gratie ꝛ scie ↄtẽtiuuȝ
[vt portet nomẽ meũ].s. ope ꝛ p̃dica-
tione[coram gentibus ꝛ regibus ꝛ fi-
lijs israel. Ego eñ ostendaȝ illi] scȝ ꝑ
effectum[q̃nta oporteat eũ pati ꝓ no-
mine meo]quia per multas tribula-
tiones oportet nos intrare in regnuȝ
celoꝝ[Et abijt ananias] ad exequẽdũ
dñi mandatũ[ꝛ introiuit in domũ ꝛ i-
ponens ei manus:dixit Saule frater
dñs misit me iesus qui apparuit tibi
ĩ via qua veniebas: vt videas ꝛ iplea
ris spũsancto:ꝛ cõfestim ceciderũt ab
oculis eius tanq̃ squame]Ly.i. ma-
cule albe ꝛ dure:sicut sunt squame pi
sciũ:que causate fuerũt in eo a lumie
excessiuo ip̃m excecante[Et visuȝ re-
cepit ꝛ surgẽs baptizatus est].s.in no
mie iesu xp̃i[Et cũ accepisset cibũ cõ-
fortatus est]duplici cõfortatiõe: scilȝ
spũ ꝛ corpe[Fuit aũt cũ discipulis q̃
erãt damasci ꝑ dies aliquot ꝛ ↄtinuo
ingressus synagogã p̃dicabat iesum:
qm̃ hic est filiꝰ dei] statim post baptis
mũ. Ex illo ptȝ ꝙ doctrinã euãgelicã
nõ habuit ab hoie:sed a deo[Stupe-
bant aũt omẽs qui eũ audiebant] de
tanta subita mutatõne per quã attro
cissimus fidei persecutoꝛ factꝰ fuerat
cõstãtissimus eius predicatoꝛ[ꝛ dice-
bant. Nonne hic est q̃ expugnabat in
hierusaleȝ eos qui inuocabant nomẽ
istud:ꝛ huc ad hoc venit vt vinctos il
los duceret ad principes sacerdotuȝ.
Saulus autẽ multo magis cõualesce-
bat]scilȝ ꝓcedẽs semꝑ de bono in me
lius[ꝛ ↄfundebat iudeos qui habita
bant damasci:affirmans quoniaȝ hic
est xp̃s]lyra.id est ꝙ iesus nazarenus
est vere christus in lege ꝛ ꝓphetis ꝓ-
missus quod declarabat per scriptu-
ras veteris testamenti;quas prius di
dicerat a gamaliele: ꝛ postea m̃lto ꝑ-
fectius a deo illustrante.

¶ In festo purificationis san
cte Marie v̾ginis. Mala. iij.

Hec dicit dominꝰ deꝰ
Ecce ego mitto an-
gelum meum ꝛ pre-
parabit viam ante faciẽ me-
am: et statim veniet ad tem-
plum sanctum suum domina
toꝛ quem vos queritis:ꝛ an-
gelus testamenti quem vos
vultis. Ecce venit dicit do-
minus exercituum. Et quis
poterit cogitare diem aduẽ-
tus eius:et quis stabit ad vi
dendum eum. Ipse eniȝ qua
si ignis conflans:ꝛ quasi her
ba fullonum. Et sedebit con
flans ꝛ emundans argentuȝ:
ꝛ purgabit filios leui:et cola
bit eos quasi aurum et quasi
argentum ꝛ erũt domino of
ferentes sacrificia in iusticia
ꝛ placebit domino sacrificiũ
iuda ꝛ hierusalem sicut dies
scl̃i ꝛ sicut ãni ãtiq̃ dicit dñs
om̃ipotẽs. ¶ Postilla.

¶ Hec dicit dominꝰ deus ꝛc.
In presenti epistola nũciat̃ vterq̃ ad
uẽtꝰ xp̃i scȝ in carnẽ ꝛ ad iudiciũ:ꝛ pri
mo denũciatur primus aduentus in
carnem cum dr̃[Hec dicit dñs deus]
scȝ pater[Ecce ego mitto angelũ me
um]Ly.i.iohãnẽ baptistaȝ:qui magis
duxit in terris vitã angelicam q̃ hu-
manã. ꝙ eñ hec scriptura intelligat̃
de iohãne baptista:hoc ptȝ Math.xi.
vbi xp̃s dixit de iohãne. Hic ẽ de quo
scriptũ est[Ecce ego mitto angelum
meum ꝛ p̃parabit viã ante facieȝ me
am]id est ante filium meũ:qꝛ predica
tio ꝛ baptismus iohannis fuerunt q̃-
dam preparationes ad baptismũ xp̃i

dicationē xpi[ꝛ statim veniet ad templuʒ sanctū suū]id est in hierusalē:qꝛ ibi xps hodie fuit oblatus a matre ꝛ receptus a symeone ꝛ postmoduʒ ibi pluries pdicauit: ꝛ ibidem multa miracula fecit[dn̄ator quē vos q̄ritis]id est quē vos desideratis[ꝛ angelus testamenti]id est xps qui fuit nūciꝰ noui testamēti[quem vos vultis]videlicet iesus xps desideratus a sanctis patribus ꝛ pphetis. Secūdo denūciatur hic aduentus xpi ad iudiciū cū dꝛ [Ecce venit dicit dn̄s exercituū]lyra. id ē venit certitudinaliter ad iudiciū Et q̄s poterit cogitare diē aduentus eius.q.d.nullꝰ.Vn̄ Math.xxiiij. Diē illā ꝛ horā nemo scit neq̧ angeli celorū:nisi solus pater[Et q̄s stabit].i.poterit stare[ad vidēdū eū]lyra. qꝛ sicut primus aduētꝰ fuit in hūilitate ꝛ mansuetudine:ita ꝛ secundus erit ī ptāte ꝛ terrore[Ipē eñ quasi ignis conflās ꝛ quasi herba fullonū]Ista referunt ad primū ꝛ ad secundum aduentum. Cū eñ dꝛ:ipē eñ quasi ignis cōflās ad secūdū aduētū ptinet: ꝛ q̄si herba fullonū ad primū. Nā herba fullonū qua vtunt fullones ad purificanduʒ vestes ꝛ faciendū eas nitidas mitiꝰ ꝛ suauiꝰ lauat sordes pānoꝝ. Ignis aūt cū magna violentia purgat metallū. Sic in pmāo aduentu xpus cū magna māsuetudie ꝛ quadā suauitate penitētie purgabit pctōres. In scdo aduētu purgabit p ignē[ꝛ sedebit dn̄s]scʒ in iudicio[cōflās ꝛ emūdās argentuʒ]qꝛ sicut argētū cōflat in igne vt purget: emūdatū aūt ī thesauros reponit:sic fiet in die iudicij. Nā ī igne purgabūtur electi q̄ nōdū plene sunt purgati ī purgatorio: quatenꝰ purgati trāseūt in thesauros dn̄i:vt sint ibi quasi auꝝ ꝛ argentū[ꝛ purgabit filios leui] per leui hic intelligit sacerdotalis dignitas purgādi ergo sunt ministri sacerdotalis officij[ꝛ colabit eos q̄si auꝝ ꝛ argētum]ad pfectam mundiciam deducēdo[Et erunt offerentes domino sacrificia in iusticia] scilicet operum [ꝛ placebit deo sacrificiū] scilicʒ oblatum[p iuda ꝛ hierusalem].i.pro hominibus actiuis qui intelliguntur p iudam:ꝛ cōtemplatiuis qui intelligūtur per hierusalem[sicut dies seculi ꝛ sicut anni antiqui].i.sicut placuit sacrificium abel: melchisedech ꝛ abraham ꝛ alioꝝ sanctorum patrum in seculis preteritis ꝛ annis āntiquis[dicit dominus omnipotens]

¶In cathedra sancti Petri apostoli .i. Petri.i.

Petrus apostolus iesu christi electis aduenis dispsiōis ponti: galathie: capadocie: asie: ꝛ bithinie: secunduʒ prescientiam dei patris in sanctificationem spiritus: in obedientiam et aspersionem sanguinis iesu christi gratia vobis ꝛ pax multiplicetur. Benedictus deus ꝛ pater domini nostri iesu christi qui secūdū suam misericordiam magnā regenerauit nos in spem viuam per resurrectionem iesu christi ex mortuis in hereditatem incorruptibilem: ꝛ incontaminatam: et immarcessibilem: conseruatam ī celis in vobis: qui in virtute dei custodimini per fidem in salutē parataʒ reuelari in tempore nouissimo: ī quo exultabitis modicuʒ nunc sic oportet cōtristari in varijs temptationibus: vt probatio fidei vestre mlto pciosior sit auro q̄d p ignē pbatur. Inueniatur ī laudem ꝛ gloriam ꝛ honoreʒ

in reuelatione iesu christi.

¶ Postilla.

¶ Petrus apostolus iesu xp̄i &c. Notandū q̄ symō petr⁹ fili⁹ Johā na ꝓuincie galilee vico de bethsaida frater andree apostoli discipl's saluatoris scribit hanc epistolā ꝓselitis. i. his q̄ p̄rio de gētilitate ad iudaismū: ⁊ postmodū de iudaismo ad xp̄m conuersi erāt q̄ ꝓ fide xp̄i patiebant̄ ⁊ dispsi erant post lapidationē s̄cti stephani. illis scribit a roma tēpore claudij cesaris vn̄ hic dr̄ [Petrus] Ly. primo em̄ vocat⁹ fuit symon s3 postea a xp̄o a quo noīatus est petr⁹ a petra q̄ est xp̄s ꝓpter fidei firmitatē [ap̄l'us iesu xp̄i]. i. missus a iesu xp̄o. Hor. ecce nomen officij nobile officiū est esse nunciū siue legatū xp̄i [electis]. i. a deo ad fidē catholicā [aduenis] sc3 q̄ de gentilitate venerant ad iudaismū ⁊ de iudaismo ad fide3 xp̄i [dispsionis] id est qui sunt de dispsione ⁊ extra terrā iudee: ⁊ illis videt̄ beatus petrus specialiter scribere quod pat3 ex hoc quod subditur [ponthi] Hor. ꝓuicia grecie est iuxta mare [galathie] alia ꝓuicia est a qua galathe dicte sunt [asye] minoris. s. in q̄ predicauit iohānes euāgelista. Asya vero maior media pars orbis [bythimie] alia ꝓuincia. Et omnes iste prouincie sunt grecorum: in his prouincijs dispersi erant [secūdū presciētiā dei patris] Lyr. ⁊ accipitur hic p̄scientia pro predestinatione [in sanctificationem sp̄ūs] Ly. talis eni3 sanctificatio appropriatur sp̄ūisancto [in obedientiam] id est per obedientiam [⁊ aspersionē sanguinis iesu xp̄i] quia fuit obediēs vsq3 ad mortē mortem autē crucis. Phil'. ij. Ab hac aūt passiōe habēt efficaciam oīa sacramēta noue legis: que sunt instrumēta nostre sanctificatōis [gr̄a vobis] in p̄nti [⁊ pax] in futuro [m̄tiplicet̄] q2 tūc quietabitur totus hoīs appetit⁹ [Benedictus deus] Ly. q̄tu3 ad totā trinitatē [⁊ pater dn̄i nostri iesu xp̄i: q̄ scd̄m magnā m̄iam suam] Ly. ⁊ non scd̄3 merita nostra [regenerauit nos] sc3 in sacramento baptismi per quod efficimur filij dei adoptiui in [spe3 viuā] id est certa3 [ꝑ resurrectionē iesu xp̄i ex mortuis] per quam habemus certitudinem future glorificationis: q2 cū ess3 homo passibilis sicut ⁊ nos ad vitam immortalē resurrexit. Et q2 filij adoptiui habēt ius in hereditatis p̄ticipatōe: iō subditur [in hereditatē] Hor. in futuro habēdā [incorruptibilē] Lyr. nā hereditas celestis nūq̄ deficit [⁊ incōtaminatā] q2 nihil imūdum recipit [⁊ immarcessibilē] nā suum decorē nunq̄ minuit [cōseruatā i celis] Beda nō in p̄nti dandā: sed t̄pe prefinito reddēdam [in vobis] id est ꝑ illud quod in vobis est per gratia3 et liberum arbitriu3: ⁊ per bona merita vestra [qui custodimini ī virtute dei] nō vestra. Unde p̄s. cxxvi. Nisi dn̄s custodierit ciuitatē [per fidem] que facit homīes fortes ad p̄seuerādum [in salutem] Lyr. consequendam [paratā reuelari] ⁊ ostēdi ⁊ dari [que modo latet in t̄pe nouissimo] Lyr. i. in finali iudicio. Nā electi appebūt gloriosi in anima ⁊ i corpore [i quo]. s. t̄pe nouissimo [exultabitis] scilicet eternaliter [modicum nūc sic oportet cōtristari] Ly. temporaliter [in varijs temptationibus] Hor. tam interiorib⁹ q̄ exteriorib⁹ quo ad ip̄a4 multiplicitatem. Un̄ p̄s. xxxiij. Multe tribulatiōes iusto4. Et actu. xiiij. Per multas tribulatiōes oportet nos intrare in regnu3 celo4 [vt ꝓbatio fidei vestre m̄lto p̄ciosior sit auro quod per ignē ꝓbat̄] lyra. sicut au4 in fornace ꝓiectū inde nō deterioratur: sed purius ⁊ melius efficitur: sic &c. [inueniat̄] Hor. i. cedat [i laudē] hoīm [⁊ gl'iam] angelorū [et honore3] dei [in reuelatione iesu xp̄i dn̄i nostri]. i. t̄pe iudicij quo xp̄s manifestabit gloriam electorum.

¶ In festo Mathie apostoli Actuum. i.

re terminũ suum]ne effluerct ꝛ ope-
riret aridã[qñ appendebat fundamẽ
ta terre] id est partes inferiores terre
circa centrũ: que sunt quedaꝫ funda-
menta superiorũ partium[cuꝫ eo erã
cuncta cõponens] qꝛ indiuisa sunt o-
pera trinitatis[et delectabar ꝑ singu-
los dies].i. eternaliter gaudebam cũ
patre ꝛ spiritusancto[ludens corã eo
omni tempore: ꝛ ludens in orbe terra
rum].i. ludum faciens de orbe terra-
rũ qui similis ẽ ludo pile que de vno
transfertur ad alium scđm quandam
reuolutioneꝫ quia regna terre trans-
fert atqꝫ cõstituit de gente in gentem
[Et delitie mee esse cum filijs hoim]
scꝫ per gratiã[Nũc ergo filij] scꝫ per
adoptionem[audite me]scꝫ per debi
tam attentionẽ[beati qui custodiunt
vias meas]id est viam mandatorum
ꝛ viam consiliorum[Audite discipli-
nam] de moribus humanis[ꝛ estote
sapientes]in diuinis[ꝛ nolite abijce-
re eam beatus homo qui audit me]
scꝫ mihi obediendo [ꝛ qui vigilat ad
fores meas quotidie]scꝫ in loco diui-
ni cultus đuote orãdo [ꝛ obseruat ad
postes ostij mei qui me īuenerit] per
gratiam[inueniet vitam]scilicet eter
nam[ꝛ hauriet salutem a domino] q̇
est fons salutis.

¶ In festo sctī thome aposto
li. Jam nõ estis hospites ꝛc.
Quere īfra cõmuni sctõꝝ apostoloꝝ.

¶ In festo sancti stephani ꝓ
thomartyris. Actuum. vij.

In diebus illis. Ste
phanus plenꝰ grã et
fortitudine faciebat
ꝓdigia ꝛ signa magna in po
pulo. Surrexerunt autẽ qui
dam de synagoga que appel
labatur libertinorum ꝛ cyre-
nensium: ꝛ alexandrinoꝝ: et
eorum q̇ erant a cilicia ꝛ asia
disputantes cum stephano ꝛ
non poterant resistere sapiẽ
tie et spiritu que loquebatur
Dura ceruice ꝛ incircũsi cor
dibus ꝛ auribus vos semper
spiritusancto restitistis cuiꝰ
nunc proditores ꝛ homicide
fuistis. Audientes autẽ hec
dissecabantur cordibus suis
et stridebant dentibus in eũ
Cum autem stephanus ple-
nus spũsancto intendens in
celum: vidit gloriam dei: ꝛ ie
sum stantem a dextris virtu-
tis dei: ꝛ ait. Ecce video ce-
los apertos et filium homīs
stantem a dextris v̇tutis dei
Exclamantes autẽ voce ma
gna continuerunt aures su-
as ꝛ impetũ fecerunt vnani-
miter in eum. Et eijcientes
eum extra ciuitatem lapida-
bant. Et testes deposuerunt
vestimenta sua secus pedes
adolescentis qui vocabatur
saulus. Et lapidabãt stepha
num inuocantem et dicentẽ.
Domine iesu: suscipe spiritũ
meum. Positis autem geni-
bus clamauit voce magna di
cens. Domine ne statuas il-
lis hoc peccatum. Et cum hͦ
dixisset obdormiuit in dño.

¶ Postilla.

¶ In diebus illis. Stephanꝰ
plenus ꝛc. Ante initium illius episto
le scribit sanctus lucas ꝙ post ascen-
sionem xp̄i verbuꝫ domini crescebat
ꝛ multiplicabatur numerus discipu-
lorum in hierusaleꝫ valde: multa eti
am turba sacerdotũ obediebat fidei.

Tūc statim sequitur epistola presens
[Stephanus autē plenꝰ gratia] Lyr.
ad bene operādum [⁊ fortitudine] ad
aduersa toleranda [faciebat ꝓdigia
et signa magna in populo] ad verita-
tem fidei catholice cōfirmandā [Sur
rexerūt aūt quidā de synagoga q̄ ap-
pellabatur libertinorum] a regiōe sic
nominatorum vt dicit glo. interli. [⁊
cyrenensium] a cyrene ciuitate [⁊ ale-
xandrinorum] .i. ab alexādria metro-
poli egypti [⁊ eorum qui erant a cici-
lia ⁊ asia] nomina sunt regionum iu
dee propinquarum [disputantes cuz
stephano] fidem catholicam cum ver
bis q̄tum poterant impugnando [et
non poterant resistere sapientie ⁊ spi
ritui q̄ loquebatur] secundū ꝙ ꝓmi-
serat saluator dicens. Lu. xxi. Ego da
bo vobis os ⁊ sapientiam cui nō pote
runt resistere ⁊ cōtradicere oēs aduer
sarij vestri. Tūc post hͦ redarguebat
eos acriter di. [Dura ceruice] .i. obsti
nata mēte [⁊ īcircūcisi cordibꝰ ⁊ auri
bꝰ] .i. a vitijs ⁊ sordibꝰ [vos semꝑ spi
ritusancto restitistis] qui locutꝰ est ꝑ
prophetas de xp̄o [cuius nunc prodi-
tores ⁊ homicide fuistis] lyra. ciꝰ cru
cifixionē ꝓcurando [Audiētes autez
hec dissecabantur cordibꝰ suis] Ly. q:
nō habebant rationem interficiendi
eū. Et tn̄ oībus modis interficere vo-
lebant. Et sic dissecabantur interiꝰ q:
passio preualens discrepabat a ratio-
ne [Et stridebant dentibus in eum]
sicut canes rabidi [Cum autem esset
stephanus plenus spiritusancto intē
dens in celum] vbi fiduciā suā collo-
cauerat [vidit gloriā dei] ad cōfortati
onem suam ex speciali gratia [⁊ iesuz
stantez a dextris virtutis dei] lyra. ad
designandum ꝙ erat paratus ad eiꝰ
robarationem: quia stare proprium ē
adiuuantis in prelio. Sedere autem
proprium est iudicantis vel regnan-
tis [⁊ ait. Ecce video celos apertos ⁊
filium homīs stantem a dextris vir-
tutis dei] Ly. non est hic intelligendū
ꝙ celi fuerunt diuisi cum sint incorru
ptibiles: sed q: sic clare vidit acsi nul-
lum esset obstaculum intermediū [ex
clamantes autez voce magna] ne au-
dirent stephani verba [Cōtinuerunt
aures suas ⁊ impetum fecerunt vna
nimiter in eū] nō ratiōe sed furia mo
ti [et eijcientes eum extra ciuitatem
lapidabant] tanq̄ blasphemum. Mo
dus eniz erat blasphemos extra ciui-
tatē lapidari. Unde dicit dn̄s ad moy
sen. Leui. xxiiij. Educ blasphemuz ⁊
obruet eum omīs populus lapidibꝰ.
[Et deposuerūt vestimēta sua secus
pedes adolescētis qui vocabatur sau
lus] lyra. vt expeditius ⁊ celerius euz
interficerent [⁊ lapidabant stephanū
inuocantem ⁊ dicentem. Domine ie-
su suscipe spiritum meū. positis autē
genibꝰ] Ly. vt in orando modus esset
deuotꝰ [clamauit voce magna] q: ꝓ-
cedebat ex affectu magno ad ꝓximo
rū salutem dicens [domie ne statuas
illis hoc peccatum] lyra. reseruando
eis penam eternaz: sed da eis penitē-
tiam: vnde Beda. Stephanus ꝓ se-
ipso stando orauit: sed ꝓ inimicis fle-
xis genibus ⁊c. [Et cū hoc dixisset] ex
feruore charitatis secūdū dictū salua
toris. Math. v. Orate ꝓ calumnianti
bus ⁊ ꝑsequentibus vos [obdormiuit
in domino] Nam anima eius sanctis
sima absorpta fuit in abysso superne
claritatis ⁊c. Seq̄tur in textu [Saulꝰ
autē erat consentiens neci eius: facta
est autem illa die persecutio magna ī
ecclesia que erat hierosolimis ⁊ om-
nes dispersi sunt per regiones iudee
⁊ samarie preter apostolos. Curaue-
uerunt autem stephanum] Ly. id est
decēter sepelierunt [viri timorati] id
est timētes deum. Inter quos gama-
liel fuit principalis [⁊ fecerunt plan-
ctum magnum super eum.

¶ In festo sācti iohānis apo stoli ⁊ euangeliste.

¶ Qui timet deum faciet ⁊c.
Quere etiam in communi sanctorū
de euangelistis.

¶ In festo puerorum innocentum scribitur Apoc. xiiij.

IN diebus illis vidi supra montem syon agnum stantem ⁊ cũ eo centũ quadragintaquattuor milia habentes nomen eius ⁊ nomẽ patris eius scriptuz in frontibus suis. Et audiui vocem de celo tanq̃ vocẽ aquaꝝ multarum: ⁊ tanq̃ vocez tonitrui magni. Et vocem quam audiui sicut cytharedorum cytharizantium in cytharis suis: ⁊ cãtabãt quasi canticum nouum ante sedẽ ⁊ ante quattuor aĩmalia ⁊ seniores. Et nemo poterat dicere canticum nisi illa centuz q̃dragintaquattuor milia q̃ empti sunt de terra. Hi sũt q̃ cum mulieribus non sunt coinquinati: virgines enĩ sunt. Hi sequuntur agnum quocũq3 ierit. Hi empti sunt ex hominibꝰ primitie deo ⁊ agno: et in ore eorum non est inuẽtum mendaciuz. Sine macula sunt ante thronũ dei.

¶ Postilla.

¶ In diebus illis vidi supra mõtem ⁊c. Lyra. id est in ecclesia triũphante que dicitur mons syon: vt habetur hebre. xij. [agnum stantem] id est xp̄m qui est agnꝰ dei: vt habetur Johan. i. cap̄. [⁊ cũ eo cẽtumquadragintaquattuor milia] in tali numero venerantur pueri innocentes quorũ festum peragitur secundum illam visionem que ostensa est iohanni quando a domiciano cesare in exiliuz missus, fuit vbi scripsit libruz Apocalip. sed tamen certus numerus puerorũ innocentum non reperitur certitudinaliter in scripturis [habẽtes nomen eius et nomen patris eius scriptum in frontibus suis. Et audiui vocem de celo tanq̃ vocem aquarum multarum] id est multitudinis sanctoruz [⁊ tanq̃ vocẽ tonitrui magni] in quo designatur magnitudo laudis huius Non solum ex laudantium multitudine: sed etiam ex modo laudis ⁊ qualitate. [Et vocem quam audiui sicut cytharedorum cytharisantium in cytharis suis] nam hec laus est coram deo ⁊ angelis eius gratiosa [⁊ cantabant quasi canticum nouum] qui dicti laudantes sunt de numero sanctorum noui testamenti [ante sedem] scz dei [⁊ ante quattuor animalia ⁊ seniores] id est in presentia sanctorum patriarcharum et prophetarum in celo existentiuz [⁊ nemo poterat dicere cãticum nouum: nisi illa centumquadragintaquattuor milia q̃ empti sũt de terra] scilicet de sanguine christi [Hi sunt q̃ cum mulieribꝰ nõ sũt coinquinati: virgines enim sunt] integritatem carnis seruando [Hi sequũtur agnum quocunq3 ierit. Hi empti sũt ex hominibus primitie deo] id ẽ gratiosi sunt primi fructus magis delectabiles [et in ore eorum non est inuentum mendacium] nam pueri isti veritatem fidei non loquẽdo: sed moriendo confessi sunt [sine macula sũt ante thronum dei] nam macula peccati originalis purgata fuit virtute sui martyrij.

¶ In conuersione sancti pauli apostoli. Actuuz. ix.

SAulus autez adhuc spirans minarũ ⁊ cedis in discipulos domini accessit ad pricipẽ sacerdotum ⁊ petijt ab eo ep̄las i

damascũ ad synagogas: vt si quis inueniret huius vie viros ac mulieres vinctos perduceret in hierusalem. Et cũ iter faceret contigit vt appropinquaret damasco: et subito circunfulsit eum lux de celo: et cadens in terram audiuit vocem dicentem sibi: saule saule quid me persequeris? Qui dixit. Quis es domine? Et ille. Ego sum iesus quem tu persequeris. Durũ est tibi contra stimulum calcitrare: et tremens ac stupẽs dixit. Dñe quid me vis facere? Et dñs ad eũ. Surge et ingredere ciuitatem: et ibi dicetur tibi qd te oporteat facere. Viri autẽ illi q comitabant cũ eo stabãt stupefacti audientes qdem vocẽ: neminẽ aũt videtes. Surrexit aũt saulus de terra apertisq̃ oclis nihil videbat. Ad manus autẽ illũ trahẽtes itroduxerũt damascũ. Et erat ibi tribus diebus nõ vidẽs: et nõ mãducauit neq̃ bibit. Erat aũt qdam discipulus damasci noĩe ananias et dixit ad illum in visu dñs: anania. At ille ait. Ecce ego domine. et dñs ad eum. Surge et vade in vicum qui vocatur rectus: et quere in domo Iude saulum noĩe tharsensem. Ecce eñ orat: et vidit virum ananiã noĩe introeuntem et imponentem sibi manus vt visũ recipiat. Respõdit aũt ananias. Dñe audiui a multis de viro hoc quanta mala fecerit sctĩs tuis in hierusalem: et hic hz ptãtem a principibus sacerdotũ alligandi omnes qui inuocant nomen tuum. Dixit aũt ad eũ dñs. Vade qm̃ vas electionis est mihi iste: vt portet nomẽ meum corã gentibus et regibus et filijs israel. Ego eñ ostendã illi quanta oporteat eũ pro nomine meo pati. Et abijt ananias et introiuit in domũ: et imponens ei manus dixit. Saule frater: dominus misit me iesus: qui apparuit tibi in via qua veniebas: vt videas et implearis spiritu sancto. Et confestim ceciderunt ab oculis eius tanq̃ squame: et visum recepit: et surgens baptisatus est. Et cum accepisset cibum cõfortatus ẽ. Fuit autem cum discipulis qui erant damasci per dies aliquot Et continuo ingressus in synagogas predicabat iesum: quoniã hic est filius dei. Stupebant autem omnes qui eum audiebant et dicebant. Nonne hic est qui expugnabat in hierusalem eos qui inuocabant nomen istud et huc ad hoc venit vt vinctos illos duceret ad principes sacerdotum? Saulus autem multomagis conualescebat

Lectio actuum apostolorum

Exurgens petrus in medio fratrũ suorũ dixit. Erat aũt turba hoim simul fere centũ viginti. Viri fratres oportet ĩplere scripturã quam p̃dixit spũssanctꝰ ꝑ os dauid: de iuda q̃ fuit dux eoꝝ: q̃ cõprehẽderunt iesum/ q̃ cõnumeratꝰ erat in nobis: ꝛ sortitus ẽ sortem ministerij huius. Et hic q̃dem possedit agrũ de mercede iniquitatis/ ꝛ suspensus crepuit mediꝰ: et diffusa sunt oĩa viscera eius. Et notũ factum ẽ oĩbus habitantibus hierusalẽ: ita vt appellaret᷑ ager ille lingua eorum achel demach: hoc ẽ ager sanguis Scriptũ est enĩ in libro psalmoꝝ. Fiat commoratio eorũ deserta: ꝛ nõ sit q̃ inhabitet in ea: ꝛ ep̃atuz eius accipiat alter. Oportet ergo ex his viris qui nobiscũ sunt cõgregati: vt omĩ t͛pe quo intrauit ꝛ exiuit inter nos dñs iesus: incipiẽs a baptismate iohannis vsq͡ʒ in diem qua assumptus est a nobis: testez resurrectiõis eius nobiscum fieri vnum ex istis: et statuerunt duos ioseph q̃ vocatur barsabas qui cognominatus est iustus/ ꝛ mathiam: et orãtes dixerunt. Tu dñe qui corda nosti oĩm: ostende quẽ elegeris ex his duobus vnuz: accipere locum ministerij huius ꝛ apostolatus: de quo preuaricatus ẽ iudas: vt habitet in locum suum: et dederunt sortes eis: et cecidit sors super mathiam: et annumeratus est cum vndecim apostolis.

¶ Postilla.

¶ Exurgens petrus in medio ꝛc. Añ initiũ illiꝰ ep͞le scribit sanctus lucas in eodẽ ca. dicẽs q̄ postq̄ xp̃us in die ascensionis videntibꝰ discipulis eleuatus ẽ in celuz. Tũc oẽs simul reuersi sunt hierosolimã a mõte qui vocatur oliueti qui ẽ iuxta hierosolimã sabbati habens iter. Lyr. i. mille passus: q: non licet iudeis ĩ sabbato vltra tale spaciuz ambulare. Et cum itroissent ĩ cenaculũ ascendebãt vbi erant petrus et iohannes ꝛ iacobus andreas philippꝰ ꝛ thomas bartholomeus ꝛ matheus iacobꝰ alphei scz filiꝰ: hoc dr̃ ad differentiã alteriꝰ iacobi qui fuit filius zebedei ꝛ symõ zelotes ꝛ iudas iacobi: hoc dicitur ad differentiam iude ꝓditoris. Hi omẽs erant ꝑseuerantes vnanimit᷑ in orõe cuz mulieribus. Lyr. deuotis q̃ erant secute iesum a galilea. Et maria matre iesu ꝛ fratribus eius: id ẽ alijs de cognatione iesu quoꝝ plures erãt ibi ꝛc. Tũc statim sequitur p̃ns epistola [In diebus illis] Ly. i. tempore medio int᷑ ascensionẽ dñi ꝛ penthecosten [Exurgẽs petrus] tanq̄ principalis [erat aũt turba hoĩz simul fere centũ viginti. Viri fratres oportz ĩpleri scripturam quã p̃dixit spũssanctus ꝑ os dauid] Cuius verbum non potest eẽ falsum [de iuda qui fuit dux eoꝝ qui comprehenderunt iesum: qui connumeratus erat in nobis] Lyr. i. vnꝰ de duodecim apostolis [et sortitus ẽ sortem ministerij huius] Lyr. i. dignitatem apostolicam quam habuit ꝑ xp̃i electionem sicut dr̃ Johan. vi. Nonne duodecim vos elegi ꝛ vnus ex vo

bis dyabolus est: sors enī aliquando
accipitur pro parte ⁊ sic accipitur hic
quia in partem apostoloꝝ vocatus ē
[et hic qdem possedit agrum de mer
cede iniqtatis] Lyra. i. possideri fecit
ab aliis quia. xxx. denarios quibꝰ ini
que xp̄m vendiderat in templū ꝓie-
cit: ex qbus principes sacerdotū eme
runt agrum pro sepultura ꝑegrinoꝝ
vt habetur Math. xxvij. et etiam alij
qui volunt ꝙ iudas fuit ibi sepultus
⁊ sic possedit agrum illum [⁊ suspen-
sus crepuit medius. Et diffusa sunt
omnia viscera] Ly. vt pena respōde-
ret culpe. Justum enī erat vt viscera
que tantā ꝑditionem ꝯceperant enor-
miter de ventre caderent [et notū fa-
ctum est] scꝫ enorme factū iude [omi
bus habitantibus hierusalem: ita vt
appellaretur ager ille] scilꝫ emptus
de precio sanguinis xp̄i [lingua eoꝝ]
id est principū sacerdotum q̄ emerūt
agruꝫ illū [acheldemach hoc ē ager
sanguinis Scriptū est ei in libro psal
moꝝ fiat cōmoratio]. i. habitatio [co-
rum deserta et non sit q̄ inhabitet in
ea] Hoc scribit in ps. lxviij. In quo p̄
dixit dauid penaꝫ sacerdotū xp̄i mor-
tē ꝓcurantiū. Ita. penā ei mortis xp̄i
templū ⁊ ciuitas hierl̄m fuerūt com
busta ꝑ romanos ⁊ sacerdotes ꝑtim
interfecti et ꝑtim captiui [⁊ episcopa
tum eius accipiat alter] Hoc hr̄. ps.
cviij. i quo dauid p̄dixit penā iude ꝓ
ditoris qui xp̄m vendidit principibꝰ
sacerdotum. Isto enī iuda per suspē
sionem mortuo mathias successit ei ī
officiuꝫ apostolatus vel episcopatus
vn̄ tā ep̄i successores sunt apostolorū
vt dr̄ in decretis. Et hoc ē quod dicit
hic: ⁊ episcopatū eius accipiat alter:
scꝫ sanctus mathias [oportꝫ ergo] ad
reintegrandū numerū apostolicū [ex
his viris qui nobiscū sunt cōgregati
in omī tempe quo intrauit ⁊ exiuit in
ter nos dn̄s iesus] Ly. s. qui per expe
rientiam nouerunt ꝯuersationē eius
iesu xp̄i [incipiēs a baptismate iohā
nis vsqꝫ in diē qua assumptꝰ est a no-
bis] Ly. non enī legit iesum docuisse
publice ⁊ miracula fecisse: nisi postq̄
baptisatus fuit a iohanne [testē resur
rectionis eius nobiscum fieri vnū ex
istis ⁊ statuerunt duos] Ly. tanq̄ ma
gis notabiles [ioseph qui vocatus ē
barsabas qui cognomiatus ē iustus
⁊ mathiam] Ly. licꝫ ei istos duos ele
gissent vt notabiliores aliis: tn̄ igno-
rabant quis eorū eēt dignior ad apo-
stolatū: ꝓpterea super hoc iplorauerunt diuinū iudiciū [⁊ orantes dixerūt
Tu dn̄e nosti corda oīm ostende quē
elegeris ex his duobus vnū accipere
locum ministerij huius: ⁊ apostolatꝰ
de quo preuaricatus ē iudas vt abi-
ret ī locuꝫ suū: ⁊ dederunt sortes eis]
Beda sup actus apl̄orum. Mathias
ante diē penthecostes ordināduꝯ sor
te queritur: qꝛ nondū plenitudo sp̄ūs
sancti in ecclesia effusa ē. Septē autē
diaconi postea non sorte sꝫ electiōe a-
postolorū sunt ordinati ꝓpter hoc ꝓ
hibetur rationaliter talis electio: ex-
tra de sorti. ca. vl. non tamen peccaue
runt apl̄i eligendo mathiā ꝑ sortem
quia nondū erat ꝓhibitum. Et quia
hoc fecerunt familiari consilio sp̄ūs
sancti quod non est trahendū ad con
sequentiā [⁊ cecidit sors sup mathiā]
Ly. iste ioseph fuit cognatus xp̄i ⁊ tā
sibi preposuit mathiam per hoc ostē
dens ꝙ ad officia ecclesiastica nō sūt
homines ex consanguinitate promo
uendi [et ānumeratus est cum vnde
cim apostolis]

¶ In festo annunciatōis ma
rie virginis. Esa. xi.

EGredietur virga de
radice iesse et flos
de radice eius ascē
det et requiescet super eum
spiritus domini spiritus sa-
pientie et intellectus: spiritꝰ
consilij et fortitudinis: spiri
tus scientie et pietatis ⁊ re-

plebit eum spiritus timoris dñi: non scdm visionē oculorum iudicabit: neq3 scdm auditum auriū arguet: sed iudicabit in iustitia pauperes: et arguet in equitate pro mansuetis terre: et percutiet terram virga oris sui et spū labiorū suoꝝ interficiet impiū Et erit iustitia cingulum lūboꝝ eius ⁊ fides cinctorium renum eius.

¶ Postilla.

¶ Egredietur vga de radice ꝛc. Sciendū ꝙ ista prophetia exponitꝰ ad litteram de xp̄o a doctorib' catholicis: iudei tñ adhuc expectant futuꝝ quod nos xp̄iani dicim' eē impletuz in xp̄o iesu. Et scdm hoc dr̄ hic [Hec dicit dñs. Egredietꝰ virga de radice iesse] Lyr. i. virgo maria que dr̄ vga gracilis paupertate ⁊ humilitate: flexibilis pietate [⁊ flos de radice eius ascendet] .i. xp̄s qui dr̄ flos rōne puritatis. qm̄ nullū peccatuz actuale seu originale habuit in eo locuz .i. Petri ij. qui pctm̄ non fecit nec inuent' est dolus in ore eius. Et quia ptulit fructum nostre salutis. Et dr̄ ascendet de radice iesse: qr pater dauid vocat' fuit ysai et iesse: xp̄s aūt descendit de dauid [⁊ requiescet super eum spiritus dñi] Ly. qr ī baptismo eius apparuit spūssanctus in spē columbe sup eum Math. iij. ad designanduz plenitudinem oīs gratie in eo [spiritus sapientie] Ly. id ē doctor sapientie vel spūs qui est sapientia [⁊ intellectus spirit' consilij et fortitudinis: spūs scientie et pietatis: ⁊ replebit eum spiritus timoris domini] Ly. ista omīa dona pfectissime fuerunt in anima xp̄i que fuit perfectissima in omnibus donis et carismatib' spiritussancti [non secundum visionem oculoꝝ] corporalium [iudicabit] quia xp̄s per scientiam suā cognoscit omīa que sunt fuerunt vel erunt q̄tumcunq3 sint occulta: qr homo videt ea que patēt: deus autem intuetur cor [neq3 scdz auditū auriū arguet] ly. i. non indigebit edoceri de veritate ab aliquo qr p seipm̄ cognoscit. Unde Joā. ij. Opus et nō erat vt quis testimoniū phiberet de homine. Ipse eni sciebat qd essz ī homine [sz iudicabit ī iustitia paupes] scz euangelicos iudicās eos diuitijs celestibus dignos. vnde Mat. v. Beati pauperes spū: quoniā ipsoꝝ est regnum celoꝝ [et arguet in equitate p māsuetis terre] Ly. quod fuit impletum quando phariseos arguit pro apostolis quos notabant false de trāsgressione sabbati. s. qm̄ euellebāt spicas manibus in die sabbati [et percutiet terrā] .i. homines terrenos [virga oris sui] id est doctrina sua arguēdo eorum peccata [et spiritu labiorū suorum interficiet impium] Lyra. id est antichristum secundum ꝙ dicitur ij. ad thessal. ij. Et tunc reuelabitur ille iniquus quē dominus iesus interficiet spiritu oris sui: et destruet illustratione aduentus sui [Et erit iustitia cingulum lumboruz eius: ⁊ fides cinctorium renum eius] Lyr. id ē iusti ⁊ fideles adherebunt sibi sicut cingulum et lumbare adherent homi ⁊ hoc patet impletū in apostolis alijsq3 discipulis ⁊ fidelibus sibi per fidem ⁊ caritatem adherentibus.

¶ Item de eodem festo scdm seculares Isa. vij.

IN diebus illis locutus est dñs ad achā dicens: Pete tibi signum a domino deo tuo in profundū inferni: siue in excelsum supra. Et dixit achaz Non petam et non temptabo dominuz. Et dixit. Audi

te ergo domus dauid. Nunquid parum est vobis molestos esse hominibus: qr molesti estis ꝛ deo meo? ꝑpter hoc dabit dominus ipse vobis signum. Ecce virgo concipiet et pariet filium ꝛ vocabitur nomen eius emanuel. Butyrum et mel comedet vt sciat reprobare malum et eligere bonum.

¶ Postilla.

¶ In dieb⁹ illis locutus ē dominus ꝛc. Ista scriptura Isaye ꝓphete loquitur de dño iesu xpo. Unde dicitur [In dieb⁹ illis] scꝫ quādo Isayas ꝓphetauit [Locutus ē dominus] per Isayā ꝓphetam [ad acham] qui fuit ydolatra pessim⁹ ꝛ regnauit .xvi. annis in hierusalē: cui Isayas ꝓpheta predixit liberationem populi ꝛ potentiam duorum regum scilicꝫ regis syrie et regis samarie per quā liberationē figurabatur vera liberatio generis humani de potestate hostis antiqui. Ueruntamen qr acham credere noluit. tunc dixit Isayas [Pete tibi signuꝫ] liberationis tue ꝛ populi tui ab hostib⁹ [a domino deo tuo] ly. et non ab ydolis que tu colis [in profundum inferni] scꝫ vt aliquis reducatur ab inferis et annunciet tibi: sicut factum fuit in transfiguratione domini; quādo venit moyses ab inferis et apparuit cum helya qui adhuc est in paradiso [siue in excelsū supra] ac si dicat. Si vis habere signū de celo: sicut hūit ezechias rex: quādo sol decem lineis regressus est: ꝛ tempore iosue quādo sol et luna steterūt i bello gabaon [Et dixit achā Non petā] Si qdem achā signū petere renuit ne in signo glorificaret dñs: et vilipēderentur ydola que colebat: ꝛ ideo dixit non petam. Et vt excusationē haberet nō petendi subiunxit [ꝛ nō temptabo dñm] ac si diceret. Si petereꝫ signum temptarē deū: ꝛ facerē ꝯtra legem que dicit Mat. iiij. Non temptabis dñm deū tuum. Sed ex quo iuss⁹ fuit petere debuisset. tamē alia trāslatio habet. Non petam et nō exaltabo dñm: q̄si diceret. Nolo vt dato signo exaltetur de⁹. Propter quod ysaias ꝓpheta itulit dicēs. Et dixit [Audite ergo dom⁹ dauid] quasi diceret. Rex non vult audire: audiatis vos dom⁹ dauid [Nunquid parum vobis ē molestos esse hoībus] .i. ꝓphetis quos sepe molestabant deridendo: affligendo: ꝛ occidēdo: vt ptꝫ .iiij. Reg. ꝛ .ij. li. Paral. in pluribus locis [qr molesti estis ꝛ deo meo] .s. signū ab eo oblatū rennuendo ne nomen eius glorificet [Propter hoc] .s. ad declarationē nominis sui pricipaliter [dabit dñs ipse vobis signū] .s. liberationis vestre q̄uis sitis ingrati: qr deus multa bona facit inuitis ꝛ igratis: vt dr Mat. v. Pater vester celestis solē suū oriri facit super bonos ꝛ malos ꝛc. [Ecce virgo concipiet et pariet filiū] Ly. Beata virgo maria a ꝓphetis denūciata q̄ cōcepit ꝛ pepit manens virgo [ꝛ vocabit nomē eius emanuel] qđ est interꝑtatū nobiscū deus [Butyrū ꝛ mel comedet] ly. hoc dr ad denotandū veram ei⁹ humanitatem qr talibus nutritur hō maxime i pueritia [vt sciat reprobare malū ꝛ eligere bonū] Nā ipius xpi infātia nō minuit ei⁹ sapiētiam nec plus sciuit adultus q̄ puulus: sed plus ostēdit sapientiā suam adultus q̄ paruulus.

¶ In festo apostoloꝝ philippi et iacobi. Sap. v.

Stabunt iusti in magna ꝯstantia aduersus eos qui se angustiauerunt: et q̄ abstulerūt labores eorum: videntes turbabuntur timore horribili: ꝛ mirabūtur in subitatione in

sperate salutis dicētes ītra se penitentiam agentes ⁊ ꝓ angustia spiritus gementes Hi sunt quos aliquando habuimus in derisum ⁊ in similitudinem improperij. Nos insensati vitam illorum estimabamus insaniam: ⁊ finem illorū sine honore. Ecce quomodo cōputati sunt inter filios dei: ⁊ inter sanctos sors illorum est. ¶Postilla.

¶Stabūt iusti in magna cōstan. ⁊c. Ly. s. tpe iudicij [in magna cōstātia] q̄ ꝑfecte iudicabūt [aduersus eos qui se angustiauerūt] Ly. inferē do nocumentū eis ī ꝑsonis [⁊ qui abstulerunt labores eoꝝ] eis nocēdo in rebus tꝑalibus [Uidētes autē turbabunt timore horribili ⁊ mirabuntur in subitatione insperate salutis dicētes] Ly. q̄ videbunt iustos gloriosos in corpe ⁊ anima: quod nō crediderāt futurum [et ꝑ angustia spūs gementes intra se penitentiā agentes] sed sine fructu: tuꝫ q̄ sunt extra statū meriti ⁊ demeriti: tum q̄ non dolent ꝓpter offensam dei: sꝫ ꝓpter penas inferni [Hi sunt quos aliquādo habuimus in derisum] scꝫ in pn̄ti vita [⁊ ī similitudinem improperij] Lyra. quia improperantes aliquibus ponebant xp̄ianos in exemplum dicentes: ita miser fiat sicut talis xp̄ianꝰ vel iustꝰ [Nos insensati] Lyra. per ignorantiam futurorum bonorum [vitam illorum estimabamus insaniam] eo ꝙ contemnebant temporalem felicitatem et ꝓsperitateꝫ [⁊ finem illorum sine honore] quia moriebantur in cōtemptu presentis vite [quomodo cōputati sunt inter filios dei] id est inter angelos [et inter sanctos sors illorum est] ad quorum consortium tunc erūt assumēdi cuꝫ corpe et aīa.

¶In festo inuentionis sācte crucis ad Gal. v.

Confido de vobis in dn̄o ꝙ nihil aliud sapiatis. Qui aūt cōturbat vos portabit iudiciū ꝗcunqꝫ est ille. Ego aūt fratres si circuncisionem adhuc predico: quid adhuc persecutionē patior. ergo euacuatum est scandaluꝫ crucis vtinam ⁊ abscindantur qui vos ꝯturbāt. Quicūqꝫ enī volūt placere ī carne hi cogūt vos circuncidi tantum: vt crucis xp̄i persecutionem nō patiātur. Neqꝫ enim qui circunciduntur legem custodiunt: sꝫ volunt vos circuncidi vt in carne vestra glorieñt. Mihi absit gloriari nisi ī cruce dn̄i nostri iesu xp̄i: per quem mihi mundus crucifixus est et ego mundo. ¶Postilla

¶Confido de vobis in dn̄o ⁊c. Galathe sunt greci: ⁊ isti seducti erant a via veritatis per falsos apl̄os qui predicabant simul circuncisionē cum euangelio eē necessariā ad salutē: et illos apostolꝰ paulus in pn̄ti epistola reuocat ad viam veritatis di. [Fratres confido de vobis] Ly. ꝙ ad monitōeꝫ meā vos corrigatis [ī dn̄o] id ē per adiutoriū dei [ꝙ nihil aliud sapiatis] nisi veritatem euāgelij quā ꝑdicaui vobis [Qui aūt conturbat vos] Ly. asserēdo ꝙ sine circuncisiōe saluari ñ poteritis [portabit iudiciū] Gor. i. sustinebit condēnationē [ꝗcunqꝫ est ille]. i. quātuscūqꝫ sit [Ego autē frēs si circuncisionem adhuc ꝑdico] Ly. dicēdo ꝙ necessaria sit ad salutē

[quid adhuc persecutionē patior].s.
a iudeis.q.d.nō paterer si ita esset: qr
ꝓ nulla re ꝑsequuntur me iudei nisi
hac de causa ꝛc.[ergo euacuatū ē scā
dalū crucis].i.scandalū quo iudei in
mea predicatione scandalizabant̄ qr
iudei nō scādalizabant̄ de paulo pre
dicāte iesum nazarenū crucifixū fuis
se:sꝫ qr predicabat eū verꝫ xp̄m esse ꝛ
circuncisionē euacuasse[vtinā abscin
dantur] Lyr.i.totaliter a vobis sepa
rent̄[qui vos conturbāt] dicentes ꝙ
circūcisio sit vobis necessaria ad salu
tem [Quicunqꝫ eni volunt placere]
scꝫ iudeis[i carne].i.in legalibus ob
seruātijs [hi cogunt vos circūcidi]
Ly.i.ad hoc vos inducūt[tantū] sup
ple hoc faciūt [vt crucis xp̄i persecu
tionē] Hor.i.ꝑsecutionē q̄ ꝓ predica-
tione crucis xp̄i infert̄[nō patiātur]
scꝫ a iudeis qui persequebātur predi
catores crucis [neqꝫ eni qui circunci
duntur]Ly.scꝫ falsi ap̄li[legeꝫ custo
diunt] qr in multis transgrediebant̄
[sed volūt circuncidi vt in carne vr̄a
glorient̄] s.apd̄ iudeos de vr̄a circūci
siōe iactādo se ꝙ multos proseliticos
legis fecerūt [Mihi aūt absit gloria-
ri nisi in cruce dn̄i nr̄i iesu xp̄i]Ly.i.
in fide ꝛ predicatione christi crucifixi
[per quē].s.xp̄m crucifixū[mihi mū
dus crucifixus est]Ly.i.concupiscen
tia mundi est mortua nullā virtutem
habens in me[et ego mundo] quia
amplius nihil mūdanū quero.

¶ In festo sancti iohānis ba ptiste. Esa.xlix.

Audite isule ꝛ attē
dite ppl̄i de longe
dn̄s ab vtero voca
uit me:de vētre mr̄is mee re
cordatus est noīs mei. Et po
suit os meū q̄si gladiū acutū
i vmbra man⁹ sue ꝓtexit me
et posuit me sicut sagittā ere
ctam in pharetra sua abscon
dit me:ꝛ dixit mihi seru⁹ me
us es tu israel:qr i te gloria-
bor. Et ego dixi in vacuū la
boraui sine cā et vane forti-
tudinē meā consūpsi:ergo iu
diciū meū cū dn̄o ꝛ op⁹ meū
cū deo meo. Et nūc dicit dn̄s
formās me ex vtero seruū si
bi:ecce dedi te i lucē gentiū
vt sis salus mea vsqꝫ ad ex-
tremū t̄re. Reges videbūt
ꝛ cōsurgent principes et a-
dorabūt ꝓpter dn̄ꝫ deū tuū
ꝛ sanctum israel q̄ elegit te.

¶ Postilla.

¶ Audite insule et attendite
populi ꝛc. Ante initiuꝫ illi⁹ ꝓphetie
habetur ꝙ cum educeret dominus fi
lios israel de egypto aquaꝫ de petra
ꝓduxit eis in deserto:ꝛ scidit petram
ꝛ fluxerunt aque. Non ē par impijs di
cit dominus. Tunc statim sequitur
presens lectio:que principaliter expo
nitur de christo [Hec dicit dominus.
Audite insule] Glo.or.sub insularuꝫ
noīe alloquitur dominus deus in
persona filij ecclesias de gentib⁹ col-
lectas[ꝛ attendite ppl̄i de longe]id ē
ab extremis terre [dominus ab vte-
ro vocauit me ꝛ de ventre mr̄is mee
recordatus ē nominis mei] Lyr.hoc
dicit̄ in persona xp̄i hominis de quo
adhuc exn̄te in vtero matris dixit do
min⁹ ꝑ angelū suū ad ioseph Math.
i. Uocabis nomē eius iesum. Ipse ei
saluū faciet populū suum a peccatis
eoꝝ [ꝛ posuit os meū quasi gladium
acutum]Ly.in quo notatur efficatia
verbi xp̄i ad extirpandū vitia [in vm-
bra manus sue].i.ꝓtēis sue[protexit
me]non eni fuit captus a iudeis:nisi
quando voluit ꝛ se sponte obtulit: vt
patꝫ Johannis.xviij. [Dixi vobis qr

ego sum: si ergo me queritis sinite hos abire[⁊ posuit me sicut sagittam ere ctam]in hebreo habetur claram id ē limataʒ.per hoc intelligitur puritas ⁊ claritas doctrine xp̄i [in pharetra sua]id est in sua prouidentia[abscon dit me].i.vsqꝫ ad tp̄s reuelatōis mee [et dixit mihi seruus meꝰ es tu] rōe hūanitatis in q̄ accepit formā serui: vt pꝫ phil.ij.Semetipꝫ exinaniuit for mā serui accipiēs [israel]sic noīatur xp̄us quia de populo israel natus[qꝛ in te gloriabor] per miracula diuine potestatis et excellentie demonstrati ua[et nūc dicit dominus formās me ex vtero seruum sibi] Lyra. quia ab instāti in incarnatione fuit diuinitus corpus xp̄i formatū et animatū: ⁊ sic extunc perfectus fuit xp̄s oībus sciē tijs et carismatibꝰ[dedi te in lucē gē tium]Ly.⁊ hoc per susceptionē lumi nis fidei [vt sis salus mea] id ē a me missa ⁊ data [vsqꝫ ad extremū terre] Ly.⁊ hoc mō dixit xp̄s apostolis.Ac. i.Eritis mihi testes in hierusalem et in omni iudea et samaria et vsqꝫ ad vltimuꝫ terre[Reges videbunt]Ly. mirabilia in virtute nominis christi fienda per apostolos et et eorum suc cessores [et consurgent principes ad statuꝫ fidei xp̄iane quod maxime pa tuit tempore constantini [⁊ adorabūt dn̄m deum tuū et sanctū israel]scilꝫ deuꝫ patrem[qui elegit te] Ly.s.xp̄ꝫ hoīem ad opus r edēptionis hū ane.

¶ In festo beatorum petri ⁊ pauli apostoloꝝ. Act.xij.

Misit herodes rex manꝰ vt affligeret quosdā de ecclesia Occidit aūt iacobū frēm io= hānis gladio. Uidēs aūt qꝛ placeret iudeis apposuit ap prehēdere ⁊ petrū. Erāt aūt dies azimoꝝ: quē cū apprehē dissent misit ī carcerē: tradēs qꝫ eū quattuor quaternioni= bus militū custodiendū vo= lens pꝰ pascha producere eū populo. Et petrus q̄dem ser uabat in carcere. oratio aūt fiebat sine īntermissione ab ec clesia ad deū ꝑ eo. Cū aūt ꝓ ducturꝰ euꝫ esset herodes in ip̄a nocte erat petrus dormi ens īter duos milites vinctꝰ cathenis duabꝰ: et custodes aū ostiū custodiebāt carcerē Et ecce angelꝰ dn̄i astitit et lumen refulsit in habitaculo carceris: ꝑcussoqꝫ latere pe= tri excitauit eū dicēs. surge velociter: ⁊ ceciderūt cathe ne de manibꝰ eius. Dixit aūt angelꝰ ad eū p̄cingere ⁊ cal= cia te caligas tuas: ⁊ fecit sic ⁊ dixit ei: circūda tibi vesti= mentū tuū ⁊ seq̄re me: et exi ens seq̄baṫ eū: ⁊ nesciebat qꝛ verꝝ ē quod fiebat ꝑ angeluꝫ Existimabat aūt se visioneꝫ videre. Transeūtes aūt pri= mā ⁊ scd̄am custodiā venerūt ad portā ferreā q̄ ducit ad ci uitatē q̄ vltro aperta est eis: ⁊ exeūtes ꝓcesserūt vicū vnū Et cōtinuo discessit ab eo an gelus ⁊ petrꝰ ad se reuersus dixit nunc scio vere qꝛ misit dn̄s angelū suū ⁊ eripuit me de manu herodis ⁊ de oī ex= pectatiōe plebis iudeoꝝ.

¶ Postilla.

¶ Misit herodes rex manus vt afflig. &c. Ante initium illius lecti. scribit sanctus Lucas q sanct9 paulus et sanctus barnabas pdicauerũt in anthiochia per integrum annũ et docuerunt multam turbã: ita vt cognominarentur primũ anthioche discipuli xpiani. Lyr. Ante enim credẽtes in christum vocabantur tantũ discipuli: sz tunc ceperũt nomiari christiani a christo. In his autem diebus superuenerunt ab hierosolimis prophete anthiochiã & surgẽs vn9 ex eis nomine agabus significabat p spiritumsanctũ famẽ et esuriẽ magnam futurã in vniuerso orbe terrarum. Que facta est sub claudio cesare. Discipuli aũt prout qsq habebat pposuerunt singuli in ministerium eorũ mittere habitantib9 i iudea fratrib9. Ly. fuerant enim bonis tpalibus spoliati in persecutione q mota fuit i morte stephani: propter quod indigebant ab aliis credentibus auxiliari maxime tpe famis. Quod & fecerunt mittentes ad seniores scz curam multitudinis hñtes p manus barnabe & pauli. Tunc stati seqtur pñs lectio [In diebus illis. Misit herodes rex] Pro intellectu lr̃e sciendũ q tres fuerũt herodes i iudea de qb9 scriptura facit mẽtionẽ. Prim9 fuit herodes ascalonita: & iste fuit istitut9 rex iudee a romanis cui9 pr̃ fuit ydume9. Et tẽpe isti9 herodis natus ẽ xp̃s: & iste herodes occidit pueros inocentes: vt hr̃ Math. ij. Secundus vocat9 fuit herodes antipas: & iste decollauit sctm̃ iohannẽ baptistã. Terti9 vocat9 fuit agrippa & lz iste in pncipio fuerit pauper: tñ postea fauẽtib9 sibi duob9 impatorib9 romanis scz gayo & claudio fuit eleuat9 ad regnum. Et iste de roma veniẽs in iudeam honorifice valde fuit recept9 a iudeis pter qđ in fauorẽ eorum occidit iacobũ fratrem iohannis & incarcerauit petrũ: vñ versus. Ascalonita necat pueros: antipa iohannem. Agrippa iacobũ: claudẽs in carcere petrũ. Et hoc ẽ quod dr̃ in principio pñtis lectionis [In diebus illis. Misit herodes rex manus] scilz ptãtem suam [vt affligeret quosdam de ecclesia] supple credentiũ [occidit aũt iacobũ fratrem iohãnis gladio] non solũ xpianos afflixit: sed etiã occidit [vidẽs aũt q placeret iudeis] .s. occisio iacobi [apposuit apprehẽdere & petrum] Glo. or. q plus placeret iudeis si princeps occideret [erat autez dies azimorum] Lyra. qñ apphendit petrũ: et hoc additur ad significandũ causam quare non statim occidit petrum sicut fecerat de iacobo: volebat ei expectare transituz solẽnitatis paschalis in qua iudei septẽ dieb9 vescũtur panibus azimorũ. & etiã q nõ licebat in pascha quemq occidere [quez cũ apprehẽdisset misit in carcerẽ] ly. ne posset effugere tradẽs eum quattuor quaternionibus militũ custodiendũ] dr̃ aũt qternio qui hz quattuor milites sub se sicut centurio q hz centũ [volẽs post pascha pducere eũ populo] .i. exponere morti p voluntate ppli [& petrus qdem seruabat i carcẽ Orõ autẽ fiebat sine intermissiõe ab ecclia ad deũ p eo] Ly. vt xp̃s adhuc in vita seruaret suũ vicariũ [cuz aũt pductur9 eũ esset herodes] .s. de carcere vt occideret [in ipa nocte] imediate pcedente [erat petrus dormiẽs inter duos milites vinctus cathenis duab9 & custodes ante ostiũ custodiebant carcerẽ] Lyr. petr9 ita custodit9 fuit q nõ patebat ei euasio via hũana sz q deficiẽte hũano subsidio solz adesse diuinũ: & iõ subdit [& ecce ãgelus dñi astitit] ad petri liberationem [& lumẽ refulsit in habitaculo carceris] .s. ad ei9 cõsolationẽ [pcussoq latere petri excitauit eũ di. Surge velociter: & ceciderũt cathene de manibus ei9 dixit aũt angel9 ad eũ pcingere] Ly. vt sis apt9 ad ãbulandũ. Resoluerat eni petrus cingulũ suũ vt vestis

posset pedes cooperire ꝯtra frigiditatẽ carcer[is] [ꝛ calcia te caligas tuas] lyra. Est aũt caliga gen⁹ calciamẽti nõ hñs corium sup pedes [ꝛ fecit sic: ꝛ dixit illi circũda tibi vestimẽtũ tuũ ꝛ sequere me. ꝛ exiẽs sequebatur eũ: ꝛ nesciebat q2 verũ ẽ qd fiebat p angelũ estimabat aũt se visum videre] Ly. fortitudo eñ carceris ꝛ diligẽs custodia fecerant sibi ymaginationẽ de euadendi impotentia ꝓpter quod rem gestã somnium estimabat [trãseuntes aũt primã] Glo. or. primũ quaternionẽ cũ suis [ꝛ scdam custodiã] .i. secundum quaternionem cũ suis: qui oẽs erant oppressi somno [venerunt ad portam ferreã] lyra. erat exterior porta carceris [q ducit ad ciuitatem que vltro aperta est eis] virtute diuina vel angelica [Et exeuntes ꝓcesserunt vicum vnũ] ad maiorẽ petri assecurationem [ꝛ cõtinuo discessit ab eo ãgelus] subito disparẽdo [ꝛ petrus ad se reuersus dixit: nũc scio vere q2 misit dñs angelum suũ ꝛ eripuit me de manu herodis: ꝛ de om̃i expectatiõe plebis iudeorũ] Ly. tũc eñ pcepit ꝙ nõ erat somnũ: sʒ res gesta.

¶ In festo visitationis virginis marie. Canti. ij.

Ecce iste vẽit saliẽs in montibus: transiens colles. Similis est dilectus me⁹ capree hinuloꝗ ceruoꝝ. En ipe stat post parietem nostrum respiciẽs per fenestras ꝓspiciens per cãcellos. En dilectus meus loquit mihi. Surge ꝓpera amica mea: colũba mea formosa mea ꝛ veni. Jam enim hyems transijt: imber abijt ꝛ recessit. Flores apparuerũt in terra nostra: tempus putatiõis aduenit. Uox turturis audita est in terra nostra. Ficus ꝓtulit grossos suos: vinee florentes dederunt odorem suũ. Surge ꝓpera amica mea: speciosa mea: ꝛ veni colũba mea in foraminib⁹ petre ĩ cauerna macerie. Ostẽde mihi faciem tuam. Sonet vox tua ĩ aurib⁹ meis. Uox eĩ tua dulcis: ꝛ facies tua decora. ¶ Postilla.

¶ Ecce iste venit saliẽs in mõtib⁹ ꝛc. Ante ĩitiũ illius lectiõis habetur ĩ eo. ca. Leua ei⁹ sub capite meo ꝛ dextera illi⁹ amplexabitur me. Tũc sequitur p̃sens epistola [Ecce iste venit saliens in montib⁹: transiens colles] Glo. de sinu patris in vtero virginis in presepiũ de p̃sepio ĩ mũdũ: de mundo in patibulũ: de patibulo in sepulchrũ: d̃ sepulchro ecõuerso in mũdum: ꝛ de mundo ad patris dexteraʒ [similis est dilectus meus capree] propter visum acutum: q2 tm̃ acumẽ habet in videndo ꝙ a remotis videt venatorem venientem: ꝛ loca alta ascendit: ꝛ a venatore nõ videtur. sed venatorem videt. Sic spiritualiter deus cũcta videt: vt habetur Hebre. iiij. Omnia nuda sunt et aperta oculis eius. [hinuloꝗ ceruoꝝ] .i. fetui cerui vł capree ꝓpter velocitatẽ. Hinulus se cornibus nõ potest defendere: ꝛ ideo fugit insequentes quãdiu põt. [En ipse stat post parieteʒ nostrũ] .i. carnẽ assumendo. Diuinitas eñ latet in humanitate [respiciẽs p fenestras] id est p apostolos illuminãtes ecclesiam. Sicut per fenestram radius solis illuminat domũ: sic xp̃s per apostolos ecclesiam illuminauit [ꝓspiciens] .i. de lõge aspiciẽs [p cancellos] .i. per patriarchas ecclesiam illuminãdo. Sicut p foramẽ magnũ trãsit magnũ lumẽ ꝛ per paruuʒ foramẽ paruum lumen transit: sic per apostolos sicut per fe-

nestras magnas magnū lumen in ecclesia luxit. per patriarchas paruz de lumine trāsiit: sicut per parua foramina que cancelli dicunt: sunt enī cācelli parua foramina in fenestra virgulata per virgas cancellatas per quas modicū de lumine trāsit [En dilect⁹ meus]. i. xp̄us [loquit mihi. Surge] scz ab ocio [propera] qz via in qua es periculosa est [amica mea] p charitatis latitudinē [columba mea] per intētionis rectitudinē [formosa mea] per moꝝ honestatē [et veni] scz ī tuā recreationem [Jam enī hyems transijt]. i. cōgelatio paganoꝝ nolentiū fidez recipere [ymber abijt et recessit]. i. tyrannoꝝ persecutio [flores apparuerūt]. i odores bonoꝝ opeꝝ [in terra nostra] id est in ecclesia [tempus putationis aduenit] id est tēpus ad resecandū vitia [vox turturis]. i. spūssancti [audita est in terra nostra]. i. in cordib⁹ electorum: qz sicut turtur in occulto cantat et in cātu gemit: sic spūssanct⁹ occulta reuelat et animā in qua habitat gemere facit per penitentiaz [ficus protulit grossos suos] Ficus eniz primo fert fructus inutiles. secūdo vero utiles et maturos: sic similiter synagoga primo protulit fructus īmaturos et inutiles. Deīde xp̄m et apostolos tanq̄ fructus maturos et vtiles nobis ministrauit [vinee florentes] id est ecclesie pticulares virtutibus suis [dederunt odorem suuz. Surge propera amica mea: speciosa mea et veni colūba mea in foraminibus petre]. i. xp̄i vulneribus [in cauerna macerie] id est lateris christi vulnere [ostende mihi faciem tuam] id est conuersationem tuā non alienam sicut ypocrite [sonet vox tua] id est predicatio tua [in auribus meis] scilicet honorem meum manifestando [vox enim tua dulcis] id est predicatio tua [et facies tua decora] scz qñ p̄dicationi correspōdet vita.

¶ In festo beate marie Magdalene. Prouer. xxxi.

Mulierem fortez qs inueniet? pcul et de vltimis finibus p̄cium eius. Cōfidit in ea cor viri sui et spolijs nō indigebit. Reddet ei bonū et nō maluz omibus dieb⁹ vite sue. Que siuit lanam et linū et operata est consilio manuum suarum Facta ē quasi nauis īstitoris de longe portans panem suū De nocte surrexit: ḋditq; p̄dam domesticis suis: et cibaria ancillis suis. Considerauit agrum et emit eum: de fructu manuum suaꝝ plantauit vineam. Accinxit fortitudie lumbos suos et roborauit brachium suum: gustauit et vidit quia bona est negociatio ei⁹ nō extinguetur ī nocte lucerna eius. Manuz suā misit ad fortia: et digiti eius apprehēderunt fusum. Manū suā aperuit inopi: et palmas suas extendit ad paupere3. Non timebit domui sue a frigoribus niuis: omnes enī domestici eius vestiti sunt duplicibus. Stragulatam vestem fecit sibi: bissus et purpura indumentuz eius. Nobilis in portis vir ei⁹ quando sederit cū senatoribus terre. Sindonē fecit et vendidit cinguluz tradidit chananeo. Fortitudo et decor indumentum eius: et ridebit in die nouissimo. Os suum aperuit sapientie: et lex

dementie in lingua eius. Considerauit semitas dom⁹ sue: ⁊ panem ociosa nō comedit. Surrexerunt filij eius ⁊ beatissimam predicauerunt vir ei⁹ ⁊ laudauit eam. Multe filie congregauerūt diuitias: tu supgressa es vniuersas. Fallax gratia ⁊ vana est pulchritudo: mulier timens dn̄m ipsa laudabitur. Date ei de fructu manuum suarū: ⁊ laudēt eam in portis opera eius.

¶ Postilla.

¶ Mulierem fortē quis inueniet ⁊c. Ante initium illius lectōis locutus est spūssanctus p salomonē di. Aperi os tuū decerne qđ iustū ē ⁊ iudica pauperē. Ly. i. exeq̄re iusticiā p paupibus qui hn̄t iustā cām. Tūc seq̄tur ep̄la p̄ns [Mulierē fortē quis inueniet] In ista epistola ponit̄ commēdatio fortis mlieris: ⁊ doctores catholici cōmuniter dicūt q̄ per mulierez fortem intelligitur sacra scriptura et hanc expositionem prosequitur nicolaus de lyra super presentez epistolā dicens [Mulierē fortē] .i. sacrā scripturā que ptinet sapientiā ⁊ inuiolabilem veritatē [quis inueniet] .q.d. pauci attingunt ad ei⁹ plenā noticiā [procul ⁊ de vltimis finibus preciū eius. Cōfidit in ea cor viri sui] scȝ de bono pmio recipiēdo: ⁊ dr̄ hic vir ei⁹ doctor bonus in cui⁹ persona dicitur Sap. viij. Hanc amaui ⁊ exq̄siui a iuuentute mea: ⁊ quesiui sponsam assumere [⁊ spolijs nō indigebit] quia ī premio duplicem stolam habebit scȝ stolam corporis et stolam anime [reddet ei] scȝ sponso tali [bonū ⁊ nō malū oībus diebus vite sue] scȝ bonū gratie in p̄senti ⁊ glorie in futuro [quesiuit lanā ⁊ linum ⁊ operata est consilio manuū suarum] per lanā ⁊ linū intelligūtur dicta sanctorū doctoꝝ ad declarationē veritatis sacre scripture [facta est quasi nauis institoris de lōge portās panem suum] Ly. sicut enim in naui institoris portantur diuersa vite hūane necessaria. sic in sacra scriptura cōtinētur oīa necessaria ad salutē [de nocte surrexit] .i. surgere fecit. Amor eniȝ sacre scripture inducit doctores bonos ⁊ discipulos ad surgenduȝ de nocte pro studio ⁊ oratiōe [deditq̄ p̄dā domesticis suis ⁊ cibaria ancillis suis] In hebreo habetur annonam: q: in sacra scriptura reficit oēs studētes in ea fideliter ⁊ diligenter [cōsiderauit agrū] ager iste est disciplina studij celestis vt dicit Greg. omel. xxxvij. [⁊ emit eum] .i. emi fecit a studētib⁹ per domationē carnis redigendo eā in obsequiū spirit⁹ [de fructu manuum suaꝝ plātauit vineā] .i. exēplo vite ⁊ verbo doctrine fecit fideliuȝ multiplicationē qui sunt palmites vinee dn̄i: vt dicit Grego. omel. vij. [accinxit fortitudine lūbos suos] .i. accingi fecit lumbos studiosoruȝ cingulo castitatis [⁊ roborauit brachiū suū] per multiplicationē boni operis [gustauit ⁊ vidit q: bona est negociatio ei⁹] Ly. p expiētiā dl̄cedinis: ex studio sacre scp̄ture resultātis [nō extīguet̄ in nocte] .i. in morte [lucerna eius] id ē claritas sue noticie sed magis augebitur [manum suam misit ad fortia] in hebreo habetur ad vertebrū qđ est quidā circulus aliquantulum ponderosus in inferiori parte fusi posit⁹ vt recte ⁊ ordinate ⁊ expedite vertatur ⁊ huic dicto cōsonat quod subditur [et digiti eius apprehenderūt fusuȝ] per vertebrū hic intelligit̄ recta intentio opus dirigens [manū suam aperuit inopi: ⁊ palmas suas extendit ad pauperem] Ly. scp̄tura eīn sacra quasi vbiq̄ inducit ad opa misericordie [nō timebit domui sue a frigorib⁹ niuis] id est a pena gehēne scd̄ȝ q̄ dicit rabi salo. allegans illud Iob. xxiiij. ab aqs niuiū transiet ad calorem nimiuȝ: ⁊ lo

quitur ibi de homine dānato [omēs
eñi domestici eius].i.boni doctores ⁊
discipuli[vestiti sunt duplicib⁹]id est
virtutib⁹ intellectualib⁹ ⁊ moralibus
que sunt vestes aīe[stragulatā vestē]
id est diuersis colorib⁹ intextā[fecit si
bi]qꝛ sacra scriptura de oī gñe virtu-
tū ⁊ donoꝝ tractat ⁊ ad ea inducit[bis
sus].s.castitatis[⁊ purpura]charitatis
[indumentū ei⁹].i.vere studētiū i ea
sciētia pariter ⁊ vita[nobilis i portis vir
eius]id est doctor bon⁹ q̄ dicit nobil
in portis.i. inter sapientes antiquit⁹
sedentes ad reddenduꝫ veritatis iudi
ciū iō subdit[qñ sederit cuꝫ senatori-
bus terre].i.cū sapientib⁹ q̄ hñt rege
re terrā ⁊ iudicare[sindonē fecit ⁊ vē-
didit ⁊ cingulū tradidit chananeo] in
hebreo habet mercatori.p sindonē q̄
est vestis linea ⁊ munda intelligit pu
ritas mētis. per cinguluꝫ vo castitas
corpis. Vñ dicit gre. omel.xxij.lūbos
eñi pcingim⁹ cū carnis luxuriā p con
tinētiā cohibem⁹.dr aūt sacra scriptu
ra ista facere eo q ad ea inducit[forti
tudo].i.cōstantia mētis[⁊ decor]exte
rioris honestatis[indumētū ei⁹ ⁊ ride
bit].i.ridere faciet studētes in ea fide
liter[in die nouissimo]qñ audient vo
cē dñi dicentis. Venite benedicti pris
mei ⁊c.[os suū aperuit sapiētie]qꝛ sa
cra scriptura docet sapiētiā de sursuꝫ
descendētē[⁊ lex clemētie i ligua ei⁹]
qꝛ tā in nouo q in veteri testamēto sa
cra scriptura ad clemētiā inducit[cō-
siderauit].i.cōsiderare fecit[semitas
domus sue]id ē ꝯsciētie secreta studē
tium in ea:qꝛ hic labor est optimus:⁊
ideo sequit[⁊ panem ociosa nō come
dit. Surrexerūt filij eius] id est disci-
puli studiosi[⁊ beatissimam pdicaue-
runt]quia sacrā scripturā super om-
neꝫ aliā extollūt[vir eius ⁊ laudauit
eam] Lyra.doctor bonus qui doctri-
nam suam incipit a cōmēdatione sa-
cre scripture[multe filie].i.philoso-
phorum ⁊ sapientū scripture[cōgre-
gauerunt diuitias].i. multas cogni-
tiōes veritatis[tu supergressa es vni

uersas]qꝛ sacra scptura mltō pfes ve
ritates tradidit q alie scripture. Et
etiā priores qꝛ in ea nulla falsitas ad-
miscet cuꝫ imediate emanat a prima
veritate. Scripture vo humanit⁹ ad
inuente:⁊ si cōtineāt multas vitates
tñ hñt admixtas multas falsitates si-
cut ptꝫ i scpturis aristotelis ⁊ alioꝝ
phoꝝ q̄ negant creationem mūdi ⁊c.
[Fallax grā ⁊ vana ē pulchritudo]scꝫ
verboꝝ rhetoricoꝝ in humanis scrip
turis ⁊ maxie poeticis in quibus sub
ornatis vbis latent multe falsitates
[mulier timēs deū].i.sacra scriptura
q̄ quasi vbiq inducit ad reuerentiam
dei ⁊ timorē[ipsa laudabit].s. pre ce-
teris scripturis[date ei de fructu ma
nuū suaꝝ].i.studentib⁹ in ea dabitur
fruct⁹ gloriosus[⁊ laudent eā in por-
tis opa ei⁹].i.sapiētes in portis sedē-
tes cuꝫ iudicib⁹:⁊ isti sapiētes dicunt
opera sacre scripture inquantuꝫ per
eius studiū sapientiam ꝯsequūtur.

¶ Item de eodem festo secū dum seculares Roma.v.

SIcut p vni⁹ delictū
in oēs hoies in cōdē
natione:sic ⁊ p vni⁹
iusticiā in omnes homines i
iustificatione vite. Sicut eñi
per inobedientiā vnius hois
peccatores ꝯstituti sunt mul
ti:ita et per vnius obedienti
am iusti constituentur multi
Lex autem subintrauit vt a-
bundaret delictum. Ubi au
tem abundauit delictum sup
abundauit et gratia. vt sicut
regnauit peccatum in mortē
ita et gratia regnat per iusti
ciam in vitam eternam per
iesum xpm dñm nostrum.

¶ Postilla.

¶ Sicut per vnius delictum

in oēs &c. Ante initiū illius ep̄le scri-
bit sanctus paulus in eo. ca. vi. Si eñ
vnius delicto mors regnauit p̄ vnū
multomagis abundantiā gratie & do
nationis et iustitie accipientes ī vita
scʒ beata regnabunt p̄ vnū scʒ p̄ iesū
xp̄m. Tūc sequit̄ p̄ñs ep̄la [Fratres
Sicut per vnius delictū] Lyra. s. ade
[omēs hoīes in cōdemnationē] Hoc.
id ē simul an̄ie et corporis dānationē
[sic et per vnius hoīs iustitiā]. s. xp̄i
[oēs hoīes ī iustificationē vite] Lyr.
sicut per delictū ade p̄ ppagationē et
originale pctm̄ oēs hoīes incurrerūt
damnationē simul anime et corporis
sic per vnius hominis scʒ xp̄i passio
nem oēs sunt liberati ab eterna dam
natione [Sicut eñ p̄ inobedientiam
vni⁹ hoīs] scʒ ade [peccatores ꝯstitu
ti sunt multi] [ita p̄ vni⁹] scʒ xp̄i [obe-
dientiā iusti ꝯstituent̄ multi] Lyr. q̄r
sicut p̄ inobedientiā ade comedentis
lignū vetitū posteri facti sunt iiusti
sic per obedientiam xp̄i in ligno cru
cis passi: oēs sunt iustificati q̄tū ad
sufficientiā. Sʒ q̄ per gratiā xp̄i non
oēs iustificant̄: hoc nō ꝓuenit ex de
fectu g̃re: sʒ ex defectu hoīm eam re
pellentiū [lex aūt subintrauit] p⁹ cul
pā vel legē naturalē [vt abūdaret de
lictū]. i. abundantius cognosceret̄ de
lictū. Multa eñ erāt pctā añ legē que
nō credebant̄ eē pctā vel nō eē tanta
Roma. iij. p̄ legem cognitio pctī [vbi
aūt abūdauit delictū] p̄ legē [supabū
dauit & g̃ra] p̄ xp̄m pctōrib⁹ veniā cō
ferēdo [vt sicut regnauit pctm̄ ī mor
te] ly. i. potentiā habuit deijciēdi ad
mortē eternā [ita & g̃ra regnat p̄ iusti
tiā in vitā eternā] potēter nos īducē
do ad vitā eternā [p̄ iesum xp̄m dn̄m
nr̄m] q̄ est mediator dei & hoīm.

¶ In festo sancti iacobi ap̄li.

¶ Iam non estis hospites et
aduene &c.

¶ Hanc epistolam quere infra in cō-
muni sanctorum de apostolis.

¶ In vincula sancti petri.

¶ Misit herodes rex manus
vt affligeret &c.

¶ Hanc epistolā quere ante in festo
sanctorum petri et pauli apostolorū.

¶ In festo sācti laurētij mar
tyris. ij. Corinth. ix.

Qui parce semiat p̄
ce et metet. Et qui
seminat in benedi-
ctionibus de benedictōibus
et metet. Unusquisq̄ prout
destinauit in corde suo nō ex
tristitia aut necessitate. Hy-
larē eñ datorē diligit deus.
Potens est autē deus omnē
gratiā abundare facere ī vo
bis: vt in omnibus sp̄ omnē
sufficientiā hn̄tes abūdetis
in omne opus bonū sicut scri
ptū est. Dispsit dedit paupi
bus: iustitia eius manet ī se-
culū seculi. Qui aūt ammini
strat semē semināti & panem
ad manducandū prestabit &
multiplicabit semen vr̄m: et
augebit incremēta frugū iu
stitie vr̄e. ¶ Postilla.

¶ Qui parce semiat p̄ce &c.
Ante initiū illius epistole scribit san
ctus paul⁹ vi. Prouidem⁹ eñ bona
non solū corā deo: sʒ etiā corā hoīb⁹
Tunc seq̄tur p̄ñs ep̄la [Fratres: qui
parce seminat]. s. dādo paruā elemo-
synā [parce & metet] Ly. i. minus in p̄
mio, recipiet [& q̄ seminat in bn̄dictōi
bus]. s. largiter dādo [de bn̄dictōibus
& metet]. s. largā retributionē in pre
mio habebit [vnusquisq̄] supple det
[ꝓut destinauit in corde suo]. i. ordi-
nauit ꝓpria volūtate [nō ex tristitia]
Glo. qui eñ dat vt careat tedio inter
pellātis nō vt reficiat viscera indigē

tis: et meritum et rez perdit[aut ex ne cessitate id ē coactus: sponte et libera liter [hylarē eni datorē diligit deus] id est approbat et remunerat: qr facit actum virtuosum [potēs est aūt de⁹ oēm gratiā] Gor. non solū hanc graz largitionis elemosinaꝝ: sed etiā quā- cunqꝫ aliam[abundanter facere ī vo bis]Lyr. vt sic non doleatis de facto: sed magis gaudeatis[vt in oībus].s. tpalibus et spūalibus [semꝑ oēm suf ficientiā habentes[tam in voluntate interiori ꝙ̄ in facultate exteriori[abū detis in omne opus bonū]scꝫ in da- tione elemosinarum: et in aliis bonis operibus virtutū[sicut scriptū est]in psal. cxi.[dispersit]Lyra. nam elemo sina pluribus est facienda[dedit pau peribus] non histrionibus et aliis ꝑsonis indignis[iustitia eius]qui sic dat elemosinā [manet in seculum se- culi].i.eternaliter: qr merces iustitie est corona eterna[qui aūt āministrat semen seminanti]Ly.i.deus qui dat facultatem et voluntatē dandi elemo sinam[et panem ad manducandum ꝑstabit].i.necessaria victus Hoc eni videtur cōmuniter accidere ꝙ dātes elemosinas magis abundant in tem poralibus: ꝙ̄ elemosinas pauperib⁹ indigētibus denegātes. Et si aliquā do contigit eos depauperari de⁹ hoc ordinat ad maius bonū ipoꝝ spūa le[et multiplicabit semen vr̄m]Ly.i. voluntatem et facultatez elemosinas faciendi [et augebit incrementa fru- gum iustitie vestre]Ly.i.mercedem que ex hoc in patria colligetur.

¶ In festo assumptionis vir ginis marie. Eccle. xxiiij.

In omnibus requiez quesiui: et in heredi- tate dn̄i morabor: tūc ꝑcepit et dixit mihi crea tor oīm: et qui creauit me re- quieuit ī tabernaculo meo: et dixit mihi. In iacob inhabi- ta: et in israel hereditare: et in electis meis mitte radices Ab initio et ante secula crea ta sum: et vsqꝫ ad futurū secu lū non desinā: et in habitatio ne sancta corā ipso mīstraui. Et sic in syon firmata sum: et ī ciuitate sctificata silr̄ reqe ui: et in hierusalem potestas mea. Et radicaui in pplo ho norificato: et in ptes dei mei hereditas illius: et in plenitu dine sanctoꝝ detētio mea. Quasi cedrus exaltata sū in libano: et q̄si cipressus ī mon te syō. Quasi palma exalta- ta sum in cades: et q̄si planta tio rose ī hiericho. Quasi oli ua speciosa in cāpis et q̄si pla tan⁹ exaltata sū iuxta aquā in plateis. Sicut cinamomū et balsamū aromatisans odo rem dedi: quasi mirra electa dedi suauitatem odoris.

¶ Postilla.

¶ In oībus requiē quesi. et c. Hodie beata virgo celos ascendēs re quiē quā q̄siuit iuenit. Hodie sup oēs angeloꝝ choros fideliꝰ exaltata pacē et reqem q̄siuit: et qd̄ q̄siuit iuenit: er- go dicit [In oībus requiē q̄siui]ac si dicat. Inter oīa et in oī desiderio et ope q̄siui requiē et pacē: scꝫ tpis pectoris et eternitatis. Et datum ē mihi ꝙ[in hereditate dn̄i morabor] vbi summa pax ē et requies. Et qr mentis deside- rio hec quesiui[Tunc]tpe a deo pr̄e ꝑfinito ipe pater oꝑs[ꝑcepit]gabrie li: et ꝑ gabrielem [et dixit mihi creator oīm]salutationē angelicā. Cui⁹ effe ctus subdit [et q creauit me reqeuit ī tabernaculo meo]creator ei hui⁹ vir

ginis dei est q̃ requeuit in vtero eius
nouē mensib⁹ ⁊ sex dieb⁹: i quo vtero
sicut miles i tabernaculo armaturã
nostre humanitatis accepit ɔtra dya
bolū pugnatur⁹ [⁊ dixit mihi].i. vbo
spūali impssit mihi duplicē actiue et
ɔtēplatiue vite ɔseruatiōez: qđ appa
ret cuz dr̄ [in iacob inhabita: ⁊ in isrl̄
hereditare: ⁊ i electis meis mitte ra=
dices] ac si diceret vtriusq̃ vite exem
plū electis ⁊ pdestinatis meis tribuo
Exēplū eī ɔpaṫ radici: nā sicut ex ra=
dice pcedit virga: ⁊ de vga fruct⁹: sic
de exēplo cōcipiṫ affectio ⁊ ex affectio
ne pcedit opus [⁊ sic in syon firmata
suz].i. in vita speculatiua [⁊ in ciuita
te sanctificata].i. i vita actiua [similiṫ
requieui] pace pectoris [⁊ in hierusa
lem ptās mea].i. in visione pacis. No
tandū q̃ hic p ciuitatē intelligiṫ vita
actiua: q̃ in cōmuni hoīm habitatiōe
geriṫ: p syon ⁊ hierl̄m contēplatiua
demōstraṫ [⁊ radicaui].i. radices mi
si [in pplo honorificato: ⁊ in ptes dei
mei hereditas illi⁹].i. p fructū de ra=
dicib⁹ istis pcedentez erit hereditas
illius ppli [⁊ in plenitudine sanctorū
detentio mea].i. mora ⁊ pseuerantia
mea erit in plenitudine scōꝝ [q̄si ce=
drus exaltata sum in libano: ⁊ q̄si ci=
pressus in mōte syon] In libano q̃ in
terptatur candor significaṫ cādor vir
ginitatis. Liban⁹ etiā ē arbor thuris
de qua pcedit thus: qđ cremaṫ in sa
crificiis in suauitatē odoris: ⁊ talis ar
bor btā virgo ē: cui⁹ fili⁹ q̄si thus in
igne passionis cremat⁹ est i hui⁹ ho=
stie fragrātia delectat⁹ est deus oīps
Itē cedrus odore serpentes fugat. bn̄
ergo ɔuenit matri xpi: q: odore nois
sui demones expellit. Cipssus est ar=
bor in medēdis apta corporib⁹. Syon
interpraṫ speculū: speculū bonū red
dit imaginē suā: deformat⁹ enī erat
hō p pctm̄: sed p btām vginē q̃ fons
est grē reddiṫ imago hoī quā ipa im
petrat pctōri a filio suo iesu xpo [q̄si
palma exaltata sum in cades: ⁊ quasi
plantatio rose in hiericho] palma in
floribus angusta dilatādo ascēdit ad
supiora. Cades īterpraṫ trāslatio. vñ
btē virginis trāslatio ē eius assūptio
sicut hodierna die exaltata ē sicut pal
ma: sicut salomon dicit. Que est ista
q̃ pcedit sicut aurora cōsurgēs: pul=
chra vt luna: electa vt sol. Hec enī in
vtero sanctificata in natiuitate sua
claruit vt aurora: in cōceptione filij
p grām confirmata claruit vt luna:
hodie assumpta in celum clarescit vt
sol. Hiericho īterpretaṫ luna: ⁊ in ro
sa signaṫ martyriū. Rosa igiṫ in luna
ē martyriū mentis i carne lucida. Vñ
symeon senex dixit ad btām vginez.
Tuā ipius aīam ptransibit gladius
doloris. Passa ē igiṫ btā virgo mar=
tyriū i aīa [q̄si oliua speciosa i cāpis]
id ē fōs mīe illis pctōrib⁹ q̃ ambulāt
in cāpo.i. in lata via q̃ ducit ad vitaz
[⁊ quasi platanus exaltata suz iuxta
aquā in plateis] Platan⁹ latis foliis
vmbrā faciēs refrigerat exterius ⁊ in
terius. Hō aūt estuat dupl'r exteri⁹ in
tribulatiōibus: īterius in tēptationi
bus. Ut ergo in vgine plenū ostēda
tur refrigeriū dr̄ platan⁹ iuxta aquā
in plateis: q: contra estum interioris
temptatiōis incendium prestat reme
diuz [sicut cinamomū ⁊ balsamū aro
matizans odorē dedi] Cinamomum
quanto gracilius tāto melius ⁊ odo
ratius: sic beata virgo gracilis ⁊ exte
nuata per abstinentiam est acceptior
deo. Similiter ⁊ in balsamo designa
tur opinio sanctitatis [quasi mirra e=
lecta dedi suauitatem odoris] Illa
mirra est electa que manat ab arbo
re minime vulnerata. Illa autez mi
nime est preciosa que de arboruz vul
nere manat. Per mirram significa
tur amara mortificatio que si ex ani
ma peccatoris vulnerata manat mi=
nus est preciosa: et si autem absq̃ vul
nere peccati deo oblata fuerit gratior
erit deo et odore suauior.

¶ In festo natiuitatis Marie virginis. Eccl'. xxiiij.

Ego quasi vitis fructificaui suauitatez odoris et flores mei fructus honoris et honestatis. Ego mater pulchre dilectionis et timoris et agnitionis et sancte spei. In me gratia omnis vie ⁊ veritatis: in me omnis spes vite et virtutis. Transite ad me omnes q̄ concupiscitis me: et a generationibus meis implemini Spūs enim meus super mel dulcis et hereditas mea sup mel et fauū: memoria mea in generatione seculoꝝ. Qui edunt me adhuc esurient: et qui bibunt me adhuc sitient: qui audit me nō cōfundet: ⁊ qui operant̄ in me non peccabunt: qui elucidant me vitam eternam habebunt.

¶ Postilla.

¶ Ego quasi vitis fructificaui suauitatē ⁊c. In natiuitate btē marie virginis legitur ꝓ epl̄a lectio illa sumpta de eccl̄. xxiiij. que principalit̄ exponitur de xp̄o filio beate virginis Honor aūt filij ē honor matris: ⁊ ecōuerso honor matris· ē honor filij. Ū dicit beata virgo [Ego quasi vitis] hic cōparat beata virgo se viti. Primo ꝓpter vmbram. Nam sicut vitis gratā vmbrā facit: sic beata virgo obumbrando nos ꝓtegit. Ū psal. Sub vmbra alarum tuaꝝ ꝓtege nos. Secūdo ꝓpter florez. Flos siquidē vitis odore serpentes fugat: sic nomē beate marie ꝟginis fugat demones [fructificaui suauitatē odoris] quia sicut sine lesione vitis de vite ꝓcedit odoris suauitas: ⁊ idem odor lōge lateq̄ꝫ diffunditur: sic de ꝟgine maria sine lesione pudoris ꝓcessit filius cuiꝰ potestas et bonitas replet orbem terrarum [⁊ flores mei fructꝰ honoris ⁊ honestatis] id ē abundantie ⁊ opulentie [ego mater pulchre dilectionis] Hec ē caritas q̄ dilexit dn̄m quā non maculauit aliquod peccati contagiū [et timoris] In timore signat̄ humilitas Naz ex humilitate extimuit ad excellentiam salutatiōis angelice. Ū angelus ad eam. Ne timeas maria [et agnitionis] In agnitione fides intelligitur. Nam ꝑ fidem agnouit quod credidit. Unde elizabeth dixit ad eā. Beata que credidisti: quoniā ꝑficientur ea que dicta sunt a domino [⁊ sancte spei: in me gratia omnis vie ⁊ veritatis] ac si dicat. In me est ille ꝑ carnis assumptionē a quo est vita et veritas [in me omīs spes vite ⁊ virtutis Transite ad me omēs qui concupiscitis me] ac si dicat omēs q̄ desideratis me habere fautricem et adiutricem [transite ad me] id est ad similitudinem et conformitatem meaz vt sitis imitatores humilitatis mee castitatis ⁊ pauꝑtatis [⁊ a generationibꝰ meis implemi̅] He sunt ille gn̄atiōes de q̄bus dicitur. Emissiones tue paradisus maloꝝ punicoꝝ ⁊c. Sequēs clausula illius epl̄e exponit̄ de filio virginis marie [Spūs eī meus]. i. spūssanctus qui cōmuniter ꝓcedit a patre et filio ⁊ q̄ hic datur in via ꝑ inspirationem gratiaꝝ [super mel dulcis: et hereditas mea sup mel et fauū]. s. incōparabiliter [memoria mea in gn̄atione seculoꝝ] qꝛ sapientiā dei hoīes et angeli sine fine laudabūt [Qui edūt me adhuc esurient: ⁊ qui bibunt me adhuc sitiēt] edamꝰ ei dei sapientiā ⁊ bibamꝰ: qꝛ in ip̄a plena ē et ꝑfecta refectio: siq̄dem in corꝑalibus rebus appetitus placet experiētia displicet. Sed spūalibus delectatio tanto plus a comedēte esuritur quanto plus ab esuriente comeditur: eterna ei facietas auget desiderium. Ecōtrario mūdana refectio desideriuz extinguit: et

tedium facit. Sicut et de angelis dictum est. Fruuntur nec fastidiunt: sed magis frui sitiunt[qui audit me]obediendo mandatis meis[non confundetur]sed eterna mercede coronabitur[et qui operantur in me]id est qui sic operantur vt maneant in me et ego in eis[non peccabunt]Qui enim manet in deo non peccat mortaliter[qui elucidant me]scilicet predicando verbo et exemplo[vitam eternam habebunt. Quia sicut dicitur Daniel. xii Qui autem docti fuerint fulgebunt quasi splendor firmamenti: et qui ad iustitiam erudiunt multos quasi stelle in perpetuas eternitates.

¶ In exaltatione sancte crucis. Epistola.

¶ Hoc enim sentite in vobis quod et in christo iesu.

Illam epistolam quere ante in dominica palmarum.

¶ In festo beati mathei apostoli. Ephe. iiii.

Unicuique nostrum data est gratia secundum mensuram donationis christi propter quod dicit. Ascendens in altum captiuam duxit captiuitatem: dedit dona hominibus quod autem ascendit quid est nisi quia descendit primum in inferiores partes terre. Qui descendit ipse est et qui ascendit super omnes celos vt adimpleret omnia. Et ipse dedit quosdam quidem apostolos: quosdam autem prophetas: alios vero euangelistas: alios autem pastores et doctores ad consummationem sanctorum in opus ministerii in edificationem corporis christi donec occurramus omnes in vnitate fidei et agnitionis filii dei in virum perfectum: in mensuram etatis plenitudinis christi.

¶ Postilla.

Unicuique nostrum data est gratia etc. Ante initium illius epistole scribit sanctus paulus dicens. Unus dominus: vna fides: vnum baptisma: vnus deus: et pater omnium qui est super omnes: et per omnia: et in omnibus nobis. Tunc statim sequitur presens epistola[Unicuique nostrum]Ly. scilicet christi fidelium[data est gratia secundum mensuram donationis christi]id est prout voluit dare plus et minus secundum ordinationem dispositionis sue[propter quod dicit]supple scriptura in psal. lxvii.[Ascendens in altum captiuam duxit captiuitatem dedit dona hominibus]scilicet christus in ascensione sua captiuam duxit captiuitatem id est patres qui prius tenebantur in limbo[dedit dona]scilicet spiritussancti hominibus in die penthecostes visibiliter. scilicet in igneis linguis[quod autem ascendit quid est]id est qualiter est intelligendum[nisi quia descendit primum]scilicet in sua morte[in inferiores partes terre]scilicet ad limbum patrum in inferno qui dicitur esse sub terra[qui descendit ipse est]scilicet idem in persona[et qui ascendit super omnes celos vt adimpleret omnia]scilicet scripturas prophetarum qui non solum prophetauerunt de eius incarnatione: morte: et resurrectione: sed etiam de eius ascensione[et ipse dedit quosdam quidem apostolos]Ly. scilicet duodecim ad ordinandum et regendum ecclesiam[quosdam autem prophetas]ad futura predicendum[alios vero euangelistas]scilicet quattuor ad scribendum euangelia[alios autem pastores]scilicet ad curam animarum[et doctores]ad informandum sermonibus populum[ad consummationem sanctorum in opus ministerii]id est perfectionem fidelium in moribus et fide[in edificationem corporis christi]Ly. scilicet mistici: quod est ecclesia in qua apostolis succedunt episcopi: prophetis autem habentes gratiam scripturarum sanctarum obscura interpretandi. euangelistis: archidiaconi: dyaconi

pastoribꝰ per quos intelliguntur se-
ptuaginta discipuli succedunt sacer-
cerdotes: curati. doctoribus omẽs ex
ercentes debitum actum docendi pre
dicandi [donec] Ly. dicta officia exer-
cebunt in ecclesia militante [occurra
mus omnes in vnitatem fidei] id est
qui sumus vniti in fide ⁊ cognitione
xp̄i [in virum perfectum] id est occur
ramus xp̄o veniẽti ad iudicium: qui
est vir omnino perfectus [in mẽsura
etatis plenitudinis xp̄i] omnes eniz
resurgent in etate. xxxiij. annorum: q̄
est etas plena ⁊ perfecta: ⁊ in qua chri
stus passus fuit. Hec oīa Lyra ponit.

¶ In festo sancti michaelis ⁊ omnium angeloꝝ. Apo. i.

Significauit deus q̄ oportet fieri cito lo quens p angelū suū seruo suo iohāni q̄ testimonium phibuit verbo dei: ⁊ testimoniū iesu xp̄i quecūq; vidit. Btūs q̄ elegit ⁊ q̄ audit verba pphetie huiꝰ ⁊ seruat ea q̄ in ea scp̄ta sunt. Tẽpus em̄ ppe est. Johānes septẽ ecclesijs q̄ sunt in asya: gratia vob ⁊ pax a deo q̄ est ⁊ qui erat ⁊ qui vẽturꝰ ẽ: ⁊ a septem spiritibus qui in conspectu throni eius sunt: ⁊ a iesu xp̄o qui est testis fidelis primogenitus mortuoꝝ ⁊ princeps regum terre. qui dilexit nos: et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo.

¶ Postilla.

¶ Significauit deꝰ que opor
tet fieri ⁊c. Ante initium illius episto
le scribit sanctus iohannes in princi-
pio illiꝰ libri di. Apocal. iesu xp̄i: quā
dedit illi deus pater palam facere ser
uis suis q̄ oportet fieri cito. Tūc stati
sequitur presens epistola [In diebus
illis significauit deus q̄ oportet fieri
cito] Ex quo hodie peragitur festuz
oīm angelorum: tunc in illa lectione
que hodie in missa pro epistola legit
ostẽditur qualiter dn̄s ministerio an
gelorum sua reuelat misteria ⁊ secre-
ta. Et qualiter ad beatum iohannem
euangelistam quẽ xp̄s specialiter di-
lexit per angelum reuelatio peruenit
Dicit itaq; beatus iohannes [Signi
ficauit deus que oportet fieri cito] id
est ea que sue ecclesie futura erant si-
ue psp̄era siue aduersa [loquens per
angelū suum seruo suo iohanni] An
gelus eniz apparebat in similitudine
hominis loquens iohanni [qui testi-
monium perhibuit verbo dei] In pri
cipio sui euāgelij: cum dixit. In prin-
cipio erat verbum [⁊ testimoniū iesu
christi] .i. de iesu xp̄o: cū dixit. Et ver-
bum caro factū est ⁊ habitauit in no
bis [quecunq; vidit] oculis corporali
bus in eius cōuersatione miraculoꝝ
opatione morte ⁊ resurrectione sicut
patet ī euāgelio qd̄ ip̄e iohānes scri-
psit [Beatus qui elegit] sibi vel alijs
[⁊ q̄ audit] aure mentis [verba pphe
tie huius et seruat ea] .s. i opere [que
in ea scripta sunt] non em̄ auditores:
sed factores iustificabūtur apud deū
[tempus enim ppe est] Ly. i. cito trā-
siens. q. d. labor patientie breuis est: ⁊
premiū beatitudinis eternū: ideo ad-
uersa non debent nos frāgere: nec p
spera leuare [Johānes septem eccle-
sijs q̄ sunt in asya;] sibi specialiter cō-
missis: ⁊ ab ip̄o specialiter dilecti [grā
vobis] .s. in presenti vita [⁊ pax] in fu
tura. Nā ibi quietabitur totaliter ap-
petitus humanus [ab eo] .s. xp̄o [qui
est] essentialiter coeternus deo patri
[⁊ qui erat] .s. cum deo patre i creatio
ne mundi [⁊ qui vẽturus est] .s. in glo
ria patris in die iudicij [⁊ a septẽ spiri
tibus] Ly. i. vniuersitate angeloruz q̄

sunt ministri nostre salutis[q in conspectu throni ei⁹ sunt] parati exequi ei⁹ volūtatē[τ a iesu xpo q est testis fidelis]paterne gl'ie τ maiestatis[Primogenit⁹ mortuoꝝ].i.prim⁹ inter resurgētes a mortuis. Licet em̄ ante ipm lazarus τ pl'es alij fuerūt a morte resuscitati hoc tamen fuit ad vitā mortalem:qꝛ post resurrectionē ecōuerso mortui sunt. Sꝫ xp̄s surrexit ad vitaꝫ imortalē:qꝛ mors illi vltra nō dn̄abit Roma.vi.[τ princeps regū terre] ꝓpter qd̄ dixit post suā resurrectioneꝫ Data est mihi modo oīs potestas in celo τ in terra:vt pꝫ Math.vlti.[q dilexit nos].i.sola dilectione sua:τ non meritis nostris[τ lauit nos a peccatis nostris]Lyr.i.originalib⁹ τ actualib⁹ [in sanguie suo]qꝛ sacramētū baptismi τ etiā sacramentū penitētie qbus deletur originale τ etiā actuale pctm̄ efficatiam habet a passione xpi.

¶In festo sanctoꝝ apostolorum symonis τ iude.

¶Scimus quoniā diligentibus deum τc.

Istam epistolam quere infra in communi sanctorum apostoloꝝ.

¶In festo omnium sanctorū Apocal'.vij.

Ecce ego iohes vidi alterū angelū ascendentē ab ortu solis: habētem signū dei viui:τ clamauit voce magna quattuor āgelis qbus datū est nocere terre τ mari dicēs: nolite nocere terre τ mari neqꝫ arboribus quoadusqꝫ signem⁹ seruos dei nr̄i in frontibus eoꝝ Et ego iohānes audiui nūerū signatoꝝ centū quadragitaquattuor milia signati ex oīni tribu filioꝝ israel. Post hec vidi turbā magnā: quaꝫ dinumerare nemo poterat ex oībus gētib⁹ τ tribub⁹ τ populis τ linguis stantes ante thronū τ in cōspectu agni amicti stolis albis τ palme in manib⁹ eoꝝ. Et clamabāt voce magna dicētes: salus deo nostro qui sedes sup thronū τ agnū. Et omēs angeli stabant in circuitu throni et seniorū et quattuor animaliū: τ ceciderūt i cōspectu throni in facies suas: τ adorauerūt deū dicētes amē. Bn̄dictio τ claritas τ sapiētia τ grarū actio honor τ virtus τ fortitudo deo nostro in secula seculorum amen.

¶Postilla.

¶Ecce ego iohānes vidi alterū angelū τc. Lectio ista legitur in festo oīm sctōꝝ ꝓ eo ꝙ in ipa agit de numerositate sanctoꝝ:τ etiam de gratiarūactione quā sancti reddūt dn̄o q est sanctus sanctoꝝ. Dicit ergo sctūs iohannes[Ecce ego iohānes vidi alterū angelū] scꝫ iesum xp̄m quē dicit angelū tanq̄ a deo patre missuꝫ[ascēdentē ab ortu solis]id est de sinu pr̄is [habētē signū dei viui]per quod apparet ꝙ ipe sit deus verus hoc auteꝫ signū est potētia pr̄i equalis et imunitas peccati[τ clamauit] scilicet angelus iste[voce magna]] id est cum magno imperio[quattuor angelis]id ē vniuersis malignis spiritib⁹ qui per quattuor mūdi partes impedire nitūtur salutem hominū[quib⁹ datū est] id est permissuꝫ est[nocere terre τ mari dicens:nolite nocere terre] id est il

lis qui terrenis sunt dediti: sicut a=
uari[et mari].i. illis qui voluptati=
bus carnis viuunt: sicut luxuriosi et
crapulosi[neq; arboribus].i. illis qui
se extollunt super alios: sicut super=
bi: hec enim ꝓhibitio est refrenatio
qua dominus malignos spūs refre=
nat ne noceant quantū cupiūt iustis
vel peccatoribus ꝑdestinatis ad vitā
eternā[quoadusq; signemus].s. ego
interius ⁊ ministri mei exterius[ser=
uos dei nostri] scȝ signo crucis[in frō
tibus eorū] id ē ita eos signem⁹ signo
fidei: ꝙ ipsa fides i cōfessione manife
ste appareat. Et ponit ibi quoadusq;
ꝓ nunꝙ: qꝛ nunꝙ nocebunt maligni
spūs electis dei quibus oīa coope=
rantur in bonū. Ro. viij. Qui si cadūt
fortiores resurgunt. Unde Amb. Cer
tus sum ꝙ deus nullū electorū suorū
cadere ꝑmitteret: si eū meliorē a casu
suo resurrecturum nō sensisset[⁊ ego
iohānes audiui].i. intellexi[numeꝝ
signatoꝝ centū quadragintaquattuor
milia signati ex oī tribu filioꝝ israel]
id est ex oībus gentib⁹ fidē iacob imi
tantib⁹. Hūc aūt numeꝝ per duode=
cim tribus sequens scriptura diui=
dit et vnicuiq; tribui assignat duode=
cim milia. Itē attēdendū ꝙ hic iudas
preponit rubē primogenito ꝓpter di=
gnitatē qꝛ de tribu iuda nat⁹ est xp̄s.
Et hic ꝑtermittit dan: de quo nascet
antixp̄us. Et loco isti⁹ ponit hic ma=
nasses q̄ fuit fili⁹ ioseph quē fratres
sui vendiderūt: ⁊ duct⁹ fuit i egyptuȝ
et ibi genuit duos filios effraim ⁊ ma
nasses: et effraim nō ponit quod ideo
fit qꝛ de effraim nat⁹ ē roboam q̄ fecit
scisma ⁊ diuisionem in israel ꝑ quod
ostenditur ꝙ scismatici et heretici a
numero sanctoꝝ sunt penitus alieni
[post hec vidi turbā magnā quā ne=
mo dinumerare poterat ex oīb⁹ gē
tib⁹].s. barbaris nationibus[et tribu
bus].s. vni⁹ gentis.s. filioꝝ israel[⁊ po
pulis] singulariū vrbium[⁊ linguis]
que in vna gente quādoq; diuerse sūt
[et erāt stātes ante thronū] quasi pa
rati obedire deo[in conspectu agni]
scȝ vt concupiscerētur ab agno.i. iesu
xp̄o[amicti stolis albis].i. dealbati ꝑ
baptismū ⁊ pniam in hac vita pāti[⁊
palme].i. gloria triūphalis[i manib⁹
eoꝝ].i. operibus eoꝝ: quod ad statum
futuꝝ pertinet[⁊ clamabant voce ma
gna] reddentes ꝓ salute sua dn̄o gra
tiaꝝ actiones[dicentes salus deo no=
stro].s. patri[qui sedet sup thronū].i.
sup sanctos suos in quibus iudicat ⁊
ascribitur[agno].s. filio dei[et oēs
angeli stabāt] tanꝙ deo obedire pati
[in circuitu throni ⁊ seniorum ⁊ quat
tuor aīalium].i. ep̄oꝝ ⁊ patriachaꝝ iā
in celo regnantiū[⁊ ceciderunt in cō=
spectu throni in facies suas ⁊ adora=
uerūt deū].s. humiliātes se corā deo
[dicentes amē] Istud amē est ꝯfirma
tio huius laudis[bn̄dictio] id ē laus
[et claritas].i. impassibilitas[⁊ sapiē
tia] que nouit oīa[⁊ honor].i. reuerē=
tia[⁊ gratiarū actio] ꝓ collatis benefi
ciis[⁊ virtus].i. potētia operandi[et
fortitudo].i. effectus virtutis super=
ne potentie[deo nostro in secula; se=
culorum Amen]

¶ In festo sancti martini epi scopi Epistola.

¶ Ecce sacerdos magnus q̄ in diebus suis placuit deo.

Quā ep̄lam quere infra in cōi scōꝝ.

¶ Item de sancta elizabeth.

¶ Mulierē fortē q̄s inue. ⁊c.

Hanc epistolam quere ante in festo marie magdalene.

¶ In festo sancte katherine virginis ⁊ martyris.

¶ Qui gliat in dn̄o glo. ⁊c.

Hanc epistolam quere infra i cōmu=
ni sanctorum.

¶ Incipit postilla de ꝯmuni sanctoruȝ. Et primo de apo= stolis Rom a. viij.

SCimus quoniam di
ligētibus deū omīa
cooperātur in bonū
his qui secundū propositum
vocati sunt sancti. Nā quos
presciuit ⁊ predestinauit cō=
formes fieri imaginis filij sui
vt ipse sit primogenitus ī mul
tis fratribus. Quos aūt pre
destinauit hos et vocauit: et
quos vocauit hos ⁊ iustifica
uit. Quos autez iustificauit
illos et magnificauit. Quid
ergo dicemus ad hec: si de⁹
pro nobis quis contra nos?
qui etiaz proprio filio suo nō
pepercit: sed pro nobis omī=
bus tradidit illum. Quomo
do non etiā cū illo oīa nobis
donabit: q̄s accusabit aduer
sus electos dei? deus qui iu=
stificat: quis est qui condem
net? christus iesus qui mor=
tuus est: immo qui et resurre
xit qui est ad dexteram dei:
qui etiam interpellat pro no
bis: quis ergo nos separabit
a charitate christi? Tribula=
tio: an āgustia: an fames: an
nuditas: an periculum: an p
secutio: an gladi⁹? Sicut scri
ptum est: quia ꝓpter te mor
tificemur tota die. Estimati
sumus sicut oues occisionis.
Sed in his omnibus supera
mus ꝓpter eum qui dilexit
nos. Certus sum enim q̄z ne=
q̄z mors neq̄z vita neq̄z ange
li neq̄z principatus neq̄z vir=
tutes neq̄z instātia neq̄z futu
ra neq̄z fortitudo neq̄z altitu
do neq̄z ꝓfundū neq̄z creatu
ra alia poterit nos sepāre a
charitate dei que est in chri=
sto iesu domino nostro.

¶ Postilla.

¶ Scimus quoniā diligenti=
bus deum ⁊c. Ante initiū illius ep̄le
scribit sanctus paulus ī eo. ca. di. Nō
sunt condigne passiones huius tem=
poris ad futuram gloriam que reue=
labitur in nobis. Tunc sequitur pre=
sens epistola [Fratres: scimus q̄m di
ligentibus deuz] Hor. i. charitatē dei
⁊ proximi habētes [omnia cooperan=
tur in bonū] scz p spiritum sctm̄ tam
prospera q̄ aduersa. E contrario ma=
lis oīa cooperantur in malū [his qui
scdm̄ propositum] Ly. i. predestinatio
nem [vocati sunt sancti] scz in presen=
ti per gratiam. Istis etiā peccata pro
pria in bonū ꝑueniūt quia fortiores ⁊
cautiores resurgunt. Et etiā in gloriā
ad bonū eorum facit peccatorum me
moria: sicut cicatrices vulnerum ad
gloriam militis qui in bello finaliter
triūphauit [Nā quos presciuit] id est
āteq̄ essent cognouit [⁊ p̄destinauit]
scz illis gratiam in presenti ⁊ gloriam
in futuro preparauit [cōformes fieri
ymaginis filij sui] Lyra. q̄z filiatio dei
adoptiua est quedā similitudo filiatō
nis naturalis diuine [vt sit ipse primo=
genitus in multis fratribus] id est in
ter multos fratres scilicet omēs fide=
les. Unde Hebre. ij. Non cōfunditur
fratres eos vocare dicens. Narrabo
nomen tuum fratribus meis [quos
autē predestinauit] Hor. id est ab eter
no ad gloriam elegit [hos ⁊ vocauit]
ad fidē adducendo: ⁊ hoc vel exterius
p p̄dicationē vel interius per inspira
tionē [⁊ quos vocauit hos ⁊ iustifica=
uit] Peccatorū remissione ⁊ bona o=
peratiōe [quos autē iustificauit] pec=
cata remittēdo [illos et magnificauit

in virtutibus ãplificando vel in glia exaltando.[Quid ḡ dicem⁹ ad hec si de⁹ pro nob̄]scꝫ nos adiuuãs si h̄ acci pit̄ pro qꝛ:quia de⁹ est ꝑ electis[q̄s cõ tra nos].q.d.nullus:qꝛ null⁹ pōt resi stere ptāti diuine[qui etiã ꝓprio filio suo].s.naturali[nõ pepcit:sꝫ ꝑ nob̄] scꝫ pctõribus oĩbus[tradidit illuꝫ]ex maria dilectõe ad electos[Quõ non etiam cum illo] .s. nobis donato[oĩa nobis donauit]scꝫ ad saluteꝫ necessa= ria:gratiã in p̄senti ꝛ gloriã in futuro [q̄s accusabit aduersus electos dei] scꝫ in iudicio finali.q.d.nullus:ꝛ cau sa subditur[deus qui iustificat] sen= tentiando ꝑ electis:ideo pars aduer sa demonũ nõ audebit mutire[q̄s est qui cõdemnet].q.d.nullus[iesus qui mortu⁹ est]Hor.ꝑ nobis recõciliãdis [immo q̄ ꝛ resurrexit] pro nobis resu scitandis[qui est ad dexteram dei] ꝑ nobis in celum eleuandis[qui etiam interpellat ꝑ nobis]Ly.apud patreꝫ ostendendo latus ꝛ vulnera. Et sic tol litur omnis condemnationis causa. Unde Versi. Mater ostendit filio pe ctus ꝛ vbera. Filius ostendit patri la= tus ꝛ vulnera.nulla potest esse repul= sa vbi tot sunt amoris insignia[Quis ergo nos separabit a charitate xp̄i] q.d.nullus. Nihil enim potest homi= nem a deo separare nisi peccatũ mor= tale[Tribulatio an angustia.an p̄se= cutio an fames.an nuditas.an picu= luꝫ.an gladius]Nunq̄d ergo separa= bunt nos ista a charitate xp̄i.nõ:quia charitas oĩa suffert oĩa sustiet.i. Cor. xiij[Sicut scriptũ est] i ps.xliij.[Qꝛ propter te mortificamur tota die]id ē varijs tormentis ducimur ad morteꝫ quasi cõtinue [sicut patuit in apostol̄ ꝛ martyribus [estimati sum⁹ sicut o= ues occisiõis]Lyr.quaꝝ occisio repu= tatur vtilis sic tyranni bona martyrũ capiebant:ꝛ cum hoc obsequiũ se pre stare deo reputabãt:vt pꝫ Johan.xv. Uenit hora vt omis q̄ interficit vos arbitretur obsequiuꝫ se prestare deo [Sed in his omnibus]scꝫ positi supe ramus.i.vincim⁹[ꝑpter eũ]id est ei⁹ virtutē[qui dilexit nos. Certus sum eñi qꝛ neqꝫ mors]Lyr.i. timor mortis [neqꝫ vita]id ē amor vite[neqꝫ ange= li]scꝫ inferni[neqꝫ principatus]id est mediũ[neqꝫ virtutes].i. supremi.scilꝫ prime hierarchie quoꝝ est facere mi racula. Et ꝑ hos etiã intelligunt alij supiores illis[neqꝫ instantia].i.p̄ñtia mala vel bona[neqꝫ futura] mala vl̄ bõa[neqꝫ fortitudo.i. alicui⁹ violẽtia [neqꝫ altitudo] .i. ꝓsperitas fortune [neqꝫ ꝓfũdũ].i.aduersitas[neqꝫ crea tura alia]a p̄dictis[poterit nos sepa re a charitate dei]qua deuꝫ diligim⁹ [que est i xp̄o iesu domino nostro]scꝫ nobis ostensa. Quia maiorem chari tatem nemo habet ꝛc. Joh.v.

¶ Item alia epistola de apo= stolis. Ephe.ij.

IAm non estis hospi tes ꝛ aduene:sꝫ estis ciues sanctoꝝ et do= mestici dei superedificati su= pra fundamentum apostolo rum ꝛ ꝓphetarum ipso sum mo ãgulari lapide christo ie su in quo omnis edificatio cõ structa crescit in templuꝫ san ctum domio in quo ꝛ vos co edificamini in habitaculum dei in spiritusancto.

¶ Postilla.

¶ Jam nõ estis hospites ꝛ ad uene ꝛc. Ante initiũ illi⁹ epistole scri bit sanctus paulus in co.cap.dicens. Deus q̄ diues est i misericordia ꝓpt̄ nimiã charitatē qua dilexit nos cum essemus mortui peccatis conuiuifica uit nos in xp̄o: cui⁹ gratia estis salua ti. Postmodũ sequitur presens epi= stola post pauca[Fratres iaꝫ nõ estis hospites ꝛ aduene]Ly.a deo ꝛ a sctis ei⁹[sed estis ciues sctõrũ] id est de nu mero coꝝ[ꝛ domestici dei].i.in ei⁹ ec

clesia recepti[superedificati] id est in
structi[super fundamentum aposto-
lorum ꝛ p̄phetarum] id est super do-
ctrinam noui ꝛ veteris testamenti[ip
so summo angulari lapide christo ie-
su]Lyr. in edificationem templi salo-
monis vt dicitur fuit quidā lapis plu
ries rejectus ab edificantibus: eo q̄
nō cōueniebat loco cui applicabatur
finaliter optime sedet i summitate e-
dificij in angulos duos parietes cōiū
gendo ꝛ fuit figura christi iudeos et
gentiles tanq̄ duos parietes in vnaz
ecclesiam cōiungentis. Unde dicitur
in psalmo. cxvij. Lapidem quem re-
probauerunt edificantes hic factus ē
in caput anguli: ꝛ a domino factū est
istud. Et istam figuraz ponit hic apo-
stolus: vt dictum est[in quo omis edi
ficatio cōstructa]tam a iudeis q̄ a gē
tibus[crescit scilicet per augmentuz
virtutum [in templum sanctū in do-
mino] id est quousq̄ sit templum do-
mini sanctum[in quo et vos coedifi-
camini]cum alijs fidelibus[in habi-
taculum dei in spiritusancto]id est ip
so cooperante sine quo nulluz opus
est acceptum deo.

¶ Sequitur nunc epistola de euangelistis. Eccle. xv.

QUi timet deum fa-
ciet bona: ꝛ qui cō-
tinēs est iusticie ap
prehendet illā ꝛ obuiabit illi
quasi mater honorificata: et
q̄si mulier a v̄ginitate suscipi
et illum. Cibauit illum pane
vite ꝛ intellectus: ꝛ aqua sa-
pientie salutaris potabit il-
luz: ꝛ firmabit in illo ꝛ nō fle
ctetur: ꝛ continebit illū et nō
confundetur: ꝛ exaltabit illū
apud p̄ximos suos. Et i me-
dio ecclesie aperiet os eius:
ꝛ adimplebit illum spiritu sa
pientie ꝛ intellectus: ꝛ stola
glorie vestiet eum.

¶ Postilla.

¶ Qui timet deū faciet bōa
Ante initiū illi⁹ lectiōis habet in p̄ce
denti ca. Beatus vir q̄ in sapiētia mora
bit ꝛ qui i iusticia meditabit ꝛ in sen-
su cogitabit circūspectōnē dei. Tunc
postmod sequit p̄ns lectō[Qui timet
deū]Lyr. s. timore filiali[faciet bona]
sup. opa[ꝛ qui ꝯtinēs est iusticie]Ly.
id ē tenēs eā in corde simul ꝛ ope[ap-
prehēdet illā]scz sapiam diuinā[ꝛ ob
uiabit illi]nā p̄occupat eos q̄ se cōcu
piscūt vel illis prior se ondit Sap. vi.
[quasi mater honorificata]Lyr. omi
honore digna[cibabit illū pane vite]
id ē v̄bo sacre scp̄ture. Un̄ Mat. iiij.
Non in solo pane viuit hō sed in omi
verbo qd̄ p̄cedit ex ore dei[ꝛ aqua sa
piētie salutaris potabit illū]. i. sp̄ūssā-
cti de qua dr̄ Joh. iiij. Qui biberit ex
aqua quā ego dabo et fiet i eo fōs aq̄
salientis in vitā eternā[ꝛ firmabit in il
lo]Ly. deo firmiter adherēdo[ꝛ non
flectet]a rectitudīe iusticie[ꝛ cōtine-
bit illū]. i. deus ꝯtinebit eū secū p pse
uerātiā in bono[ꝛ nō cōfundet]cū re
probis sz honorabitur cū electis. Ido
sequit[exaltabit illū apud proximos
suos]Lyr. i. apud sctōs suos. qui sunt
deo p̄pinqui: ꝛ qz talis nō solum p̄fi-
cit ad salutē sz etiā alijs. Ideo sequit
[ꝛ in medio eccl'ie aperuit os ei⁹]. s.
ad docēdū populū[ꝛ impleuit eū dn̄s
sp̄ū sapiētie]ad degustandū diuina[ꝛ
intellect⁹[ad proponendū ea lucide i
ecclesia[ꝛ stola]scz corpis ꝛ aīe induit
eum] qd̄ semper fit perseuerantibus
in exemplari vita ꝛ salutari doctrina
[iocūditatem ꝛ exultationem thesau
rizauit super eum]. i. multiplicauit: ꝛ
qm̄ hec gloria est transitoria: ideo sub
ditur[ꝛ noīe eterno hereditauit illuz
dn̄s deus noster.

¶ Item epistola de vno martyre. Eccle. xxxi.

Beatus vir q̄ inuētꝰ est sine macula ⁊ qui post auruz nō abijt: nec sperauit i pecunia ⁊ thesauris. Quis est hic ⁊ laudabimꝰ eū: fecit eñ mirabilia i vita sua: qui ꝓbatus est i illo ⁊ pfectꝰ inuētus est: ⁊ erit illi glia etna. Qui potuit trāsgredi ⁊ nō est trāsgressus: et facere mala ⁊ nō fecit: Ideo stabilita sunt bona illiꝰ i dño ⁊ elemosynas illiꝰ enarrabit oīs ecclesia sanctorū.

¶ Postilla.

¶ Beatus vir qui inuētus ē sine macula ⁊c. Añ initiū illius lectionis habetur. Qui aurū diligit nō iustificabitur. Tūc post hoc sequit̄ pñs lectio [Beatus vir] scʒ diues in acqsitione scʒ iusta [q̄ inuentus est sine macula] scʒ cupiditatis ⁊ auaritie [⁊ qui post auʒ nō abijt] Ly. per concupiscētiam malā: sed magis aurū secutū est eum cuius obsequio vsus est in operibus pijs ⁊ honestis [nec sperauit in pecunia ⁊ thesauris] ibi cōstituendo finē suū [Quis est hic ⁊ laudabimus eum] .q.d. rarus est sed laude dignꝰ [fecit eñ mirabilia in vita sua] Illa eñ que rara sunt homines mirantur [qui probatꝰ est in illo] scʒ auro [⁊ pfectus inuentus est] in operibus liberalitatis ⁊ misericordie [⁊ erit illi i gloria eterna] Unde Math. xxv. Uenite benedicti patris mei ⁊c. [q̄ potuit trāsgredi] nam diuitie dant oportunitatem faciendi mala [⁊ nō est transgressus ⁊ facere mala ⁊ nō fecit] per stabilitatem volūtatis eius in bono [ideo stabilita sunt bona illius in domino] Nam pro temporalibus recipit eterna [et elemosynas illiꝰ enarrabit omnis ecclesia sanctorum] scilicet ad informationem aliorum.

¶ Item alia epistola de vno martyre. prouer. iij.

Beatus hō q̄ inuenit sapiētiaʒ: ⁊ q̄ affluit prudentia. melior ē acqsitio eius negociatiōe auri et argenti: primi ⁊ purissimi: fructus eius ꝑciosior est cūctis opibꝰ sapientia: ⁊ oīa que desiderantur huic nō valent cōparari. Lōgitudo dierum i dextera eiꝰ: ⁊ i sinistra illius diuitie ⁊ gloria: vie eiꝰ vie pulchre: ⁊ omnes semite eius pacifice. Lignū vite est his qui apprehēderint eam: et q̄ tenuerint eā beati. Dñs sapientia fundauit terrā: stabiliuit celos prudentia. Sapiētia illius eruperūt abyssi: et nubes roze cōcrescunt.

¶ Postilla.

¶ Beatus homo qui inuenit ⁊c. Añ initium illius lectionis habet̄ Quē eñ diligit deus corripit ⁊ quasi pater in filio ꝯplacet sibi. Tūc stati sequit̄ pñs lectio [Beatus hō q̄ iuenit sapiētiā] Lyr. i. notitiā de diuinis [⁊ q̄ affluit prudētia] in agibilibꝰ humanis [melior est acqsitio eiꝰ negociatione auri ⁊ argēti] tāto meliora sunt spiritualia bona corporalibꝰ [primi ⁊ purissimi fructus eius] ⁊ notanter dicit primi: quia nullum est opus bonum nisi virtute prudentie dirigatur. ⁊ purissimi quia bona spiritualia nō hñt aliquod malum admixtum sicut frequēter habent corporalia: sicut auruʒ ⁊ argentum ⁊ similia habent annexā sollicitudinē eleuationem mentis ad deum impedientē: ideo subditur [preciosus est cunctis opibus sapientia ⁊ omnia que desiderātur huic non va-

lent comparari. Longitudo dierum et dextera eius] quia talis primo ꝛ pn cipaliter hꝫ aspectū ad celestia ꝛ eter na[ꝛ in sinistra illius diuitie ꝛ gloria] qꝛ scd̄ario et ex ꝯsequenti hꝫ aspectū ad tp̄alia bene administrāda [vie ei⁹ vie pulchre ꝛ oēs semite ei⁹ pacifice] qꝛ nullā turpitudinē admittit ꝛ ad de corē virtutū inducit ꝛ sic hoīem paci ficatū reddit redigēdo vires inferio res in obsequiū rōis[lignū vite ē hiis q̄ apprehenderint eā]Ly. sicut enī p lignū vite ꝯtinuabaꝛ vita ꝛ sic hō ma nēs in statu innocentie de vita natu re transisset ad vitā glorie sine morte media. Sic et sapiētia de vita gratie ducit hoīeꝫ ad vitam glorie sine mor te mortalis culpe intermedia: duꝫ tn̄ hic in ea perseueret [ꝛ qui tenuerint eā beati] qꝛ certitudinaliꝛ ad beatitu dinē deduceꝛ[dn̄s fundauit terram] per sapientiā suā[stabiliuit celos pru dentia] quia sunt īcorruptibilia [sa piētia illi⁹ eruperūt abyssi]ꝛ hoc tp̄e diluuÿ: vt habeꝛ Gen̄. vÿ. Rupti sunt omnes fontes abyssi magne [et nu bes rore concrescunt] quia calore so lis eleuantur exalationes humide ꝛ condēsantur in nubes.

¶ Itē alia ep̄la de vno mar tyre. Eccl. xiiij.

Beat⁹ vir q̄ in sapien tia morabiꝛ et qui ī iustitia sua medita bitur: ꝛ in sensu cogitabit cir cūspectionem dei. Cibabit il lum pane vite et intellectus et aqua sapiētie salutaris po tabit illū. Et firmabitur ī illo ꝛ non flecteꝛ ꝛ ꝯtinebit illuꝫ et non cōfundeꝛ ꝛ exaltabit illum apud proximos suos ꝛ nomīe eterno hereditabit il lum dn̄s deus noster.

¶ Postilla.

¶ Beatus vir q̄ in sapientia ꝛc. Ante initiū illius lectionis habeꝛ in eodem ca. Beatus vir qui non est lapsus verbo ex ore suo. Tunc p⁹ hoc sequitur presens lectio aliquibus tn̄ interiectis[Beatus vir qui in sapien tia morabitur] Ly. meditando diuia quoꝝ cognitio ꝓprie dicitur sapiētia quasi sapida scientia [et qui in iusti tia sua meditabiꝛ]reddendo deo de bitum cultum: ꝛ ꝓximo suo amoreꝫ fraternū[ꝛ in sensu cogitabit circun spectionem dei]id est qꝛ deus circun spicit omnia ꝛ vbiqꝫ. Unde hebreo. iiÿ. Omnia nuda et aperta sunt ocu lis eius[Cibabit illum pane vite] .i. verbo sacre scripture [et intellectus et aqua sapientie salutaris potabit il lum] .i. gratia spiritussancti[et firma biꝛ in illo]Lyr. deo firmiter adherē do[et non flectetur]scꝫ a rectitudine iustitie[et continebit illum ꝛ non cō fundetur]scilicꝫ cum reprobis: sꝫ ho norabitur cum electis[et exaltabit il lum apud ꝓximos suos] id est apud sanctos suos q̄ sunt deo ꝓpinqui [et nomine eterno hereditabit illuꝫ do minus deus noster]

¶ In alia ep̄la de vno marty re. Eccle. xxxix.

Iustus cor suum tra det ad vigilandū di luculo ad dn̄ꝫ qui fe cit illum et in cōspectu altissi mi deprecabitur . aperiet os suum in oratione pro pecca tis et delictis suis deprecabi tur. Si enī dominus magn⁹ voluerit spiritu ītelligentie implebit illū ꝛ ipse tanq̄ ym bres mittet eloquia sapiētie sue: ꝛ in oratione confitebiꝛ dn̄o et ipse diriget consiliuꝫ

eius ad disciplinã et in abscõditis suis cõsiliabitur. ipe palam faciet disciplinã doctrine sue ⁊ in lege testamẽti domini gloriabit᷑. Collocabũt multi sapientiã eius ⁊ vsq̃ ĩ seculum non delebitur. Non recedet memoria eius ⁊ nomen eius requiretur a generatione in generationem.

¶ Postilla.

¶ Justus cor suum tradet ad vigilandũ ⁊c. Ante initiũ illiꝰ lectõis habetur in eodẽ ca. Sapientiã oĩum antiquorũ exquiret sapiẽs. Et narrationem viroꝝ nominatoꝝ conseruabit. Tunc sequit᷑ p̄ns lectio siue ep̄la post pauca [Justꝰ cor suũ tradet [Ly. volũtarie [ad vigilandũ diluculo] .i. a iuuentute [ad dñm q̃ fecit illũ] scilꝫ ad ip̄m intentionẽ dirigens deuote ⁊ attẽte [et in conspectu altissimi deprecabit᷑] pro ĩpetratione sapientie [aperiet os suum in oratione ⁊ pro pc̄tis ⁊ delictis suis] scꝫ emendandis [deprecabitur] vt sic ad receptionẽ diuie sapientie disponatur [si eni dñs magnꝰ voluerit spiritu intelligẽtie replebit illũ: ⁊ ip̄e] spũ intelligentie repletus [tanq̃ ymbres] .i. abũdanter [mittet eloquia sapientie sue] ad docendum ignorantes [⁊ in oratione cõfitebitur dño] totũ effectum attribuẽs honori diuino [et ip̄e scꝫ deus diriget consilium eius in agendis ⁊ in abscõditis suis cõsiliabitur] scꝫ obscura clarius sibi reuelãdo [⁊ ipse scꝫ a deo illumiatus [palã faciet disciplinam doctrine sue] sibi reuelata alijs ꝑpalando [et ĩ lege testamenti dñi gloriabit᷑] hec eni ẽ gloria sapientis in lege dñi meditari [collaudabunt multi sapientiã eiꝰ] non dicit oẽs: q᷑ hoĩes mundani ip̄m reputant imprudentẽ eo ꝙ non q̄rit scientiam lucratiuã [⁊ vsq̃ in seculũ non delebit᷑ scꝫ doctrina sapiẽtie eiꝰ: vt pꝫ Math. xxiiij. Celum ⁊ terra trãsibunt verba autẽ mea non transibũt [nõ recedet memoria eiꝰ] .s. sapiẽtis [⁊ nomẽ eiꝰ requiretur a generatiõe in generationẽ] q᷑ per doctrinã ab eo scriptam remanebit nomẽ eius inter homines qui vtuntur illis scriptis ad profectum suum et ad salutem animarum suarum.

¶ Epistola de pluribus martyribus. Sap. iij. ca.

Justorũ anime ĩ manu dei sunt et non tãget illos tormentuꝫ mortis. Uise sũt oculis insipientiũ mori: et estimata est afflictio exitus illorum ⁊ ab itinere iusto abierũt ĩ exterminiũ ⁊ quod a nobis ẽ iter exterminij illi aũt sunt in pace. Et si corã hoĩbus tormenta passi sunt spes illorum immortalitate plena ẽ. In paucis vexati in multis bene disponentur qm̄ deus tẽptauit eos et ĩuenit eos dignos se. Tanq̃ aurũ in fornace ꝓbauit illos et q̄si holocausti hostiam accepit illos et in tempore erit respectꝰ illorũ. Fulgebunt iusti ⁊ tanq̃ scintille ĩ arundineto discurrẽt. Judicabunt nationes et dñabuntur pp̄lis ⁊ regnabit dñs illoꝝ imꝑpetuũ

¶ Postilla.

¶ Justorũ anime ĩ manu dei sunt ⁊c. Ante initium illius lectionis habetur sic inuidia diaboli mors introiuit in orbem terraꝝ imitant᷑ autẽ illum qui sunt ex parte eius. Tũc seq̄

tur presens lectio siue epistola[Justorum anie in manu dei sunt]Ly.sunt eni anime iustorum immortales et separate a corporib⁹ p mortez. Et sunt in manu diuine misericordie: p securitatē glorie consequende. nā a tempore passionis xpi postq̄ apta est ianua glorie si non hn̄t aliquid ad purgandum statim euolant ad gloriā. si aūt habent aliquid ad purgandū detinentur in manu diuine iustitie i pena purgatorij ad temp⁹ sunt tn̄ secure de sua beatitudine ꝯsequēda ergo dr̄ hic iustoꝝ anime i manu dei sunt [et nō tanget illos tormentū mortis] scꝫ tormentū gehenne[vise sunt oculꝭ insipientium mori] totaliter in aīa et corpe[et estimata ē afflictio exit⁹ illorū.Et ab itinere iusto abierūt i exterminū de hoc mūdo reputata est mera afflictio ab illis qui aliā vitā hoīs non credunt post hanc vitam[et qd̄ a nobis est iter exterminū] scꝫ errorē illorum qui dicūt hoīes recedentes a nobis per mortez totaliter exterminari[illi aūt].i.iusti[sunt in pace.Et si coram hominibus tormēta passi sunt spes illorum immortalitate plena ē] qꝛ non potest amitti. Jmmortalitas vero ade non fuit plena qꝛ amitti poterat et fuit amissa[in paucis vexati] id ē tribulati[in multis bene disponētur [p gloriā anie et corpis] qm̄ de⁹ tēptauit eos]scilꝫ vt virtus patientie coꝝ nota fieret alijs ad exemplū imitationis[et inuenit eos dignos se tanq̄ aurū in fornace ꝓbauit illos] scilꝫ q̄ non deteriorat̄:sꝫ meliorat̄ et in tēpore retributionis erit respectus illorum]non solū q̄tuz ad animā sꝫ etiā q̄tum ad corpus quod resurget gloriosum[fulgebunt iusti] per dotē claritatis[et tanq̄ scintille in arundineto discurrent]per dotē agilitatis [iudicabunt nationes]nam perfecte iudicabunt cum xp̄o in iuditio finali[et dominabuntur populis et regnabit dominus illorum imperpetuum.

¶Itē alia epistola de martyribus. Sap.v.

Iusti aūt imppetuū viuēt et apud dn̄m ē merces eorū et cogitatio illorū apud altissimuz. Ideo accipient regnū decoris et dyadema spēi de manu dn̄i qm̄ dextera sua teget eos et brachio sancto suo defēdet illos et accipiet armaturā zelus illi⁹ et armabit creationem inimicoꝝ. Induet ꝓ thorace iustitiā et accipiet ꝓ galea iudiciū certū. Sumet scutū iexpugnabile equitatē ibunt directe emissiones fulgurū et ad certū locuz deducet illos dn̄s de⁹ noster.

¶Postilla.

¶Justi aūt imppetuū viuēt ꝛc.Ante initiū illi⁹ lectionis habetur in eo.c.q̄ dānati in inferno quotidie clamāt. Quid nobis ꝓfuit superbia aut diuitiarū iactantia quid contulit nobis transiert omnia illa tanq̄ vmbra. Tunc sequit̄ p̄ns lectio q̄ hodie ꝓ epistola i missa legit̄:in qua demōstrat̄ q̄ sit merces] martyrū : qualiter a dn̄o ꝓtecti: qualit̄ a dn̄o armati ad pugnā ꝯtra inimicos fidei ꝓcesserūt et sic ad eternā beatitudinē ꝓuenerūt ergo hic dicit̄[Justi aūt imperpetuū viuēt]scꝫ vita glorie[et apud dn̄m est merces eoꝝ]scꝫ a quo sperant p̄mia ri non a mundo [et cogitatio illorum apud altissimū]ad cuius honorē ordinat facta sua[Ideo accipiēt regnū decoris et dyadema speciei,d̄ manu dn̄i] scꝫ celestē gloriā vbi nihil ē turpe]qm̄ dextera sua teget eos [reponēdo eos i beatitudine que per dexteram itelligitur[et brachio sancto suo defen-

det illos] In hoc designat securitas beatitudis que a nullo potest auferri. Post hoc describit miseriã iniquorũ dicens et accipiet armaturã zelus illius. Nam et zelo iustitie pcedit ad turbationẽ maloꝝ[ꝛ armabit creaturam ad vltionẽ inimicoꝝ] ly. nã omnibus creaturis vtet ad afflictionez reproboꝝ. Sicut ecõuerso oẽs creature cedent ad gloriã electoꝝ[induet pro thorace iustitiã] a qua nõ poterit deflecti cũ ipse sit regula iustitie[ꝛ accipiet pro galea iudiciũ certum. Nam iudicando non põt deficere. Sumet scutum inexpugnabile equitatẽ: que ita erit euidẽs ꝙ nullus eam poterit impugnare[ꝛ ibũt directe emissiões fulgurũ]ad afflictionẽ malorũz[ꝛ ad certũ locũ deducet illos dñs deus nr̃] Nam scd̃m ꝙ dñs pordinauit de ipsis ita et ipsi pdicationis ꝛ passionis certa loca adierunt.

¶ Item alia epistola de pluribus martyribus. Sap. x. c.

Reddet deꝰ omnem mercedem laborum suoꝝ et eduxit illos in via mirabili et fuit illis in velamẽto diei et i luce stellarum nocte. Trãstulit illos p mare rubꝛuz et transuexit illos per aquã nimiã: iimicos aũt illorum dimersit in mare et ab altitudine inferoꝝ eduxit illos. Ideo iusti tulerunt spolia impiorum decantauerunt dñe sanctũ nomẽ tuũ et victricem manum tuam laudauerunt pariter dñe deꝰ noster ¶ Postilla.

¶ Reddit deus omnẽ mercedem laborum ꝛc. Ante initium illius lectionis habetur in eodem ca. Sapientia eterna venditum iustum scz Joseph quem fratres sui vendiderũt non dereliquit sed a peccatoribus liberauit eum: descenditqꝫ cum illo in foueam et in vinculis non dereliquit illum et mendaces ostendit qui maculauerunt eum et dedit illi claritatem eternaz. Tunc sequitur presens lectio siue epistola. [Reddet deus] scz iustis [omnem mercedem laboꝝ suorum] Ly. nam de mãdato domini filij israel recedentes spoliauerunt egyptum scz mutuo a vicinis vasa aurea et argẽtea accommodando ꝛ hoc in recompensatione laborum quibꝰ iniuste aggrauauerant eos egyptij. vt habetur Exo. xij. [Et eduxit illos in via mirabili: ꝛ fuit illis in velamẽto diei: ꝛ in luce stellarũ nocte] Nam columna nubis conduxit illos p diez ignis per noctez[transtulit illos per mare rubrum et transuexit illos per aquam nimiam. Inimicos illorũ dimersit in mare ꝛ altitudine inferorũ id ẽ de fũdo maris eduxit illos. Ideo iusti tulerunt spolia impiorũz] viderunt eñ egyptios mortuos sup littus maris. Exo. xiiij. Et spoliauerũt eos armis pciosis ꝛ ſm hebreos ista preda fuit maior ꝙ illa q̃ prius spoliauerãt egyptum vasis aureis ꝛ argenteis[ꝛ decantauerunt dñe sanctũ nomen tuum]dicentes illud canticum Cantemꝰ domino gloriose enim magnificatus est equum et ascensorẽ deiecit in mare[ꝛ victricẽ manũ tuã]. i. potentiã tuam egyptios submergentem[laudauerunt pariter domine deus noster]

¶ Itez alia epl̃a de pluribus martyribus: Prouer. xv. ca.

Lingua sapientium ornat sapientiã: os fatuorũ ebullit stultitiã. in omi loco oculi domini contẽplantur bonos ꝛ ma

los: lingua placabilis lignũ vite: que autem immoderata est conteret spiritum. Domus iusti plurima fortitudo et in fructib⁹ impij cõturbatio. Labia sapientum disseminabunt sciam: cor stultoꝝ dissimile erit: victime ipioꝝ abhominabiles domino: vota iustorum placabilia. Qui sequitur iustitiam diligetur a domino. ¶Postilla.

¶Lingua sapientũ ornat scientiã ꝛc. Ante initiũ illius lectõis habetur in eodẽ cap. Rñsio mollis frangit iram: sermo dur⁹ suscitat furorẽ. Tunc stati sequit̃ pñs lectio [lingua sapientũ ornat sciam] qꝛ debito tẽpore et loco ꝛ gratiose ꝓponit eã [os fatuorũ ebullit stultitiã] qꝛ impetuose ꝓfert eam [in omi loco oculi dñi ꝯtẽplant̃ bonos et malos lingua placabilis] .i. suauis eloquio erga ꝓximũ ꝛ orõni intenta erga deũ ad ipm placandũ [lignũ vite] qꝛ sicut ꝑ lignũ vite continuabitur vita corꝑalis: ita ꝑ talem linguã vita spũalis [Que aũt imoderata est] scꝫ ad loquendũ [cõteret spm̃] qꝛ i multiloquio non deerit pctm̃ [Dom⁹ iusti pluria fortitudo] qꝛ dñs ꝓtegit eam [in fructib⁹] .i. in opibus [impij cõturbatio] qꝛ malus non põt habere pacẽ ad ꝓximũ nec etiã ad seipm [Labia sapientũ disseminabũt scientiã] scꝫ ppl̃m docendo [cor stultorũ dissimile erit] .s. cordi sapientis ꝛ etiam sibijpsi: quia diuersis ꝛ varijs cogitationib⁹ agitatis [victime impioꝝ abhoiabiles dño] sicut oblatio cayn: quia fuit de alieno vel mala voluntate [vota iustorũ placabilia] sicut pat ꝫ de abel: quia ad abel respexit dñs ꝛ ad munera eius [q̃ sequit̃ iustitiã] scd̃m eam oꝑando [diligetur a dño] qui est regula iustitie.

¶Itẽ alia epistola de pluribus martyrib⁹. Prouer. xi.

Expectatio iustoꝝ leticia: spes aũt impiorum peribit. fortitudo simplicis via dñi ꝛ pauor his qui oꝑantur malum Iustus ineternũ non cõmouebitur: impij autem non habitabunt super terram. Os iusti parturiet sapientiã: lingua prauorum peribit. labia iusti ꝯsiderant placita: et os impiorũ peruersa. Simplicitas iustorum diriget eos: et supplantatio peruersoꝝ vastabit illos: iustitia rectorũ liberabit eos: ꝛ i insidijs suis capiẽtur iniqui. iustus de angustia liberatus est vt traderetur impius pro eo: simulator ore decipit amicũ suum: iusti aũt liberabuntur scientia. In bonis iustorũ exaltabitur ciuitas: et in perditione impiorum erit laudatio.

¶Postilla.

¶Expectatio iustoꝝ letitia spes autẽ ꝛc. Ante initium illius lectionis habetur in eodem ca. Sic timor domini apponet dies ꝛ anni impiorum breuiabuntur. Tunc statim sequitur presens epistola [expectatio iustorum letitia] id est beatitudo eterna que habet annexam leticiã [spes autem impiorum peribit] id est presumptio eorum peribit. Quia presumunt habere beatitudinem sine meritis dicentes. Deus non fecit nos ad damnandum sed ad saluandum: [fortitudo simplicis via domini] id ẽ

eius iustitia simplices et rectos pre-
miando[et pauor his qui operantur
malum] scilz impios puniendo [Ju
stus ineternum noncommouebitur]
scilicz a stabilitate virtutis [impij au
tem non habitabunt super terram]
scilicet viuentium[os iusti parturiet
sapientiam]scilz alios docendo[lin-
gua prauorum peribit] Unde diues
epulo in inferno existens magis cru
ciabatur in lingua q̃ in alijs mem-
bris:vt patet Luce.xvi. [Labia iusti
considerant placita]scz deo et homi
nibus [et os impiorum peruersa]id
est blasphemias ↄtra deũ ⁊ iniurias
ↄtra ꝓximũ[Simplicitas iustoꝝ].i.
qua procedunt ĩ factis suis sine plica
dolositatĩ [diriget eos] ad btitudinẽ
[⁊ supplantatio peruersoruz]qua de
cipiunt simplices[vastabit illos]ĩ pe
na inferni et etiam aliquãdo propter
hoc destruunt in vita presenti[iusti-
tia rectorũ liberabit eos] scz a morte
gehẽne[⁊ in insidijs suis capient ini
qui] Sicut iniqui iudices insidiãtes
susanne fuerũt adiudicati morti [Ju
stus de angustia liberatus est vt tra-
deretur impius pro eo]quod patz de
dauid iusto qui fuit ĩ regno restitutꝰ
⁊ impius absalon cum tribus lanceis
transfossus:vt pz.ij.Regũ.x viij.[Si
mulator].i. ypocrita qui simulat san
ctitatem[ore decipit amicum suũ].i.
illum a quo sperat ꝓmoueri cui adu
latur[iusti aũt liberabunt]scilicet ab
ista deceptione [scientia]scilz qua di
scernitur inter sanctitatem veram et
fictam[in bonis iustoꝝ exaltabitur ci
uitas]scz a deo:sicut ezechias oratio-
nibus ⁊ lachrymis suis saluauit ciui
tatem hierusalẽ a sennacherib:vt pz
iiij.Regũ.xix.Similiter sanctus Ba
silius in nouo testamẽto oratiõe sua
ciuitatem a iuliano apostata.

¶Itez epistola de pluribus martyribus.Heb.xi.

SAncti per fidem vi-
cerũt regna:opera-
ti sunt iustitiaz:ade
pti sunt repromissiones.Ob
turauerunt ora leonũ:extin
xerunt impetũ ignis:effuga
uerunt aciẽ gladij:conualue
runt de ĩfirmitate:fortes fa
cti sunt in bello.Castra ver-
terunt exterorum:accepert̃
mulieres de resurrectõe mor
tuos suos.Alij autem disten
ti sunt non suscipientes redẽ
ptionem:vt meliorẽ inueni-
rent resurrectionem.Alij ve
ro ludibria ⁊ verbera exper
ti insuper et vincula ⁊ carce
res lapidati sunt:secti sunt:
tẽptati sunt:in occisione gla
dij mortui sunt.Circuierunt
in melotis in pellibus capri-
nis.Egentes angustiati af-
flicti qbꝰ dignꝰ nõ erat mun
dus ĩ solitudinibus errãtes
in mõtibus ⁊ spelũcis ⁊ in ca
uernis terre:⁊ hi omẽs testi
monio fidei probati inuenti
sunt in xp̃o iesu domino no-
stro.

¶Postilla.

¶Sancti p fidem vicerũt re
gna ⁊c.In hac epistola commemorat
apostolus patientiam et passiones et
victorias per fidem sanctorum mar-
tyrum cuius virtute patientes fue-
runt:et victores extiterunt dicens.
[Sancti per fidem vicerunt regna]
sicut patet in martyribus qui vice-
runt reges et presides [operati sunt
iustitiam:et adepti sunt repromissio-
nes] Lyra. gratie in via et glorie in

patria[Obturauerunt ora leonum]ſi cut legiẗ de daniele miſſo in lacū leo num:⁊ de pluribus martyribus ⁊ vir ginibus legitur in legendis ſanctorū q̄ fuerunt ꝓiecti ante leones ⁊ vrſos et tamē manſerunt illeſi[extinxerunt impetū ignis]ſicut tres pueri miſſi a nabuchodonoſor in fornacem ignis: quibus ignis nō nocuit:nec eos ī ali- quo contriſtauit.Simile etiā legiẗ de pluribus ſanctis martyribus ⁊ virgi- nibus ī nouo teſtamēto[effugauerūt aciē gladij].i.exercitū accīctū gladijs vt dauid ⁊ multi alij reges ⁊ principes diuino adiutorio vicerunt exercit⁹ ma gnos ⁊ fortes in veteri ⁊ etiā nouo te ſtamento[cōualuerūt de infirmitate] per orationē ⁊ penitentiā:vt ezechias iob;⁊ thobias ⁊c.Simile legiẗ de ſan ctis noui teſtamēti q̄ multi īfirmi ſūt curati per orationes ſanctoꝝ ⁊ per pe nitentiam[Fortes facti ſunt ī bello] ſicut ioſue ⁊ iudas machabeus cū fi- lijs ſuis:qui fortiter bellādo obtinue runt terras ⁊ ciuitates[Caſtra verte- rūt exteroꝝ].i.inimicorū quos verte runt in fugā[acceperunt mulieres] id ē matres[de reſurrectiōe mortuos ſuos]id ē pueros ſuos reſuſcitatos:ſi cut per helyam ⁊ helyſeū in veteri te ſtamento ⁊ etiā multi defuncti ī nouo teſtamento reſuſcitati ſunt per xp̄m ⁊ apl̄os ⁊ per alios ſctōs.ſicut ptz in le- gendis ſanctoꝝ[alij autē diſtenti ſūt] ſcʒ in eculeo ⁊ alijs tormētis ꝓpter fi dem vnius veri dei[Non ſuſcipiētes redemptionē].i.non accipientes libe rationē:ſicut ſanctus andreas qui de cruce deponi noluit:⁊ ſic de alijs[vt meliorem inuenirēt reſurrectionē]vt quāto grauiora ſuſtinerent ꝑ xp̄o tan to glorioſius coronarentur[Alij vero ludibria ⁊ verbera experti inſuper ⁊ vin- cula ⁊ carceres lapidati ſunt]vt hiere mias et zacharias filius ioiade[ſecti ſūt]ſicut Iſayas ferra lignea ex iuſſu regis manaſſe[tēptati ſūt].ſ.ꝓmiſſio nib⁹ pſecutoꝝ ⁊ blandimētis muneꝝ: vt ad idolatriā īclinarentẗ[ī occiſione gladij mortui ſūt]qꝛ multi ī veteri te ſtamēto nolētes ꝯſentire ī ydolatriā gladio ꝑcuſſi ſunt:⁊ oīa iam enume rata etiā in nouo teſtamēto ſctīs mar tyribus ⁊ etiā virginibus ꝯtigerūt ꝓ pter fidē dn̄i noſtri ieſu xp̄i.Poſt hoc deſcendit ad heremitas ⁊ ſctōs q̄ non effuderūt ſanguinē ſuū ꝓpter fidē ca tholicā dicēs[Circūierūt]ꝑ deſerta ⁊ multa mūdi loca[in melotis]Ubi no tandū q̄ melota eſt aīal cui⁹ pellis eſt hiſpida:ſicut pellis hericij[⁊ in pelli bus caprinis]nā illis pellib⁹ tegeban tur ſancti.i.hoīes ſilueſtres viuentes in deſertis locis:ſicut helyas ⁊ ſctūs iohānes baptiſta:⁊ ſic de alijs[egen- tes].ſ.neceſſarijs[anguſtiati].i.anxie tatibus[afflicti].ſ.laborib⁹ ⁊ preſſuris [quib⁹].i.quoꝝ ꝯuerſatione ⁊ hītatio ne[dignus nō erat mūdus].i.amato res mūdi nō erāt digni tantoꝝ viroꝝ p̄ñtia[in ſolitudinib⁹ errātes:⁊ in mō tib⁹ ⁊ ſpelūcis ⁊ in cauernis terre]ſpe lūce natura facte ſūt:cauerne arte vl̄ caſu facte ſunt.Talia enī loca inhabi tabāt antiqui patres vt eſſēt ī loco ap to diuine cōtēplationi[⁊ hi oēs].ſ.p̄- dicti ſcti[teſtimonio fidei].i.fide eoꝝ atteſtante[ꝓbati].i.ꝓbabiles[inuen ti ſunt in xp̄o ieſu dn̄o noſtro].

¶Sequitur nūc epl̄a de vno confeſſore ⁊ pontifice. Eccl̄. xliiij.

Ecce ſacerdoſ magn⁹ qui in dieb⁹ ſuis pla cuit deo:⁊ inuentus eſt iuſtus et in tempore ira- cundie factus eſt reconcilia- tio. Non eſt inuentus ſimilis illi qui conſeruaret legem ex celſi: ideo iureiurando fecit illum dominus creſcere īple bem ſuam. Benedictionem omnium gentium dedit illi ⁊

testamentuz suum confirmauit super caput eius. Cognouit eum in benedictionibus suis: conseruauit illi misericordiam suam: ⁊ inuenit gratiaz corã oculis domini. Magnificauit eũ in conspectu regum ⁊ dedit illi coronam glorie. Statuit illi testamentuz eternum: ⁊ dedit illi sacerdotium magnuz: ⁊ beatificauit illum in gloria. Fungi sacerdotio ⁊ habere laudem in nomine ipsius. Et offerre illi incensum dignum in odorẽ suauitatis.

¶ Postilla.

¶ Ecce sacerdos magnꝰ qui in diebus suis ⁊c. Ante initium illius lectõis habetur sic. Enoch placuit deo et translatus est in paradisum viuus. Ubi sciendũ q hic sub noĩe enoch designatur laus istius magni sacerdotis et epĩ cuiꝰ festũ hodie in ecclesia peragitur: cũ dicit [Ecce sacerdos magnꝰ qui in diebus suis placuit deo ⁊ inuẽtus est iustus ⁊ ĩ tempore iracũdie factus est reconciliatio]. i. causa recõciliationis diuine [et non est inuentꝰ similis illi] in gloria. s. in opere virtuoso [qui cõseruaret legẽ excelsi]. s. legẽ naturalem menti humane impressaz [ideo iureiurando fecit illuz dñs crescere in plebem suã] Ly. hoc ppꝛie dictum est de abraham: vt habet Gen. xxij. Per memetipz iuraui dicit dñs: qꝛ fecisti hãc rez ⁊ nõ pepercisti vnigenito tuo propter me: benedicã tibi et multiplicabo semẽ tuũ sicut stellas celi: ⁊ sicut arenam que est ĩ littore maris ⁊c. Sed hoc attribuitur illi sancto confessori cuius festum hodie peragimus [benedictionẽ omniũ gentiũ dedit illi]. i. dñs gratiosum eũ fecit in cõspectu omniũ gentiũ inter quas habitauit [⁊ testamentũ suum]. i. pactũ [cõfirmauit sup caput eiꝰ. Cognouit eũ in benedictionibꝰ suis]. i. approbauit tanq̃ dignũ suis benedictionibꝰ [conseruauit illi mĩam suã: ⁊ inuenit gratiam coraz oculis dñi. Magnificauit eum in conspectu regũ: ⁊ dedit illi coronam glorie. Statuit illi testamẽtuz sempiternũ: ⁊ dedit illi sacerdotiũ magnum]. i. principem sacerdotũ [⁊ beatificauit illum in gloria. Fungi sacerdotio ⁊ habere laudem in noĩe ipsius et offerre illi incensum dignum ĩ odorem suauitatis].

¶ Item alia epistola de vno cõfessore. Eccle. xlv.

Dilectus deo et hominibus: cuius memoria in benedictõne est. Similem illum fecit in gloria sanctorum et magnificauit euz in timore inimicorum: ⁊ in verbis suis mõstra placauit. glorificauit illuz in conspectu regum: ⁊ iussit illi coram populo suo ⁊ ostendit illi gloriam suã. in fide et lenitate ipsius sanctuz fecit illũ: et elegit eum ex omni carne. Audiuit em̃ eum ⁊ vocem ipsius: ⁊ iduxit illum in nube. ⁊ dedit illi coꝛ ad pcepta ⁊ legem vite ⁊ discipline.

¶ Postilla.

¶ Dilectꝰ deo ⁊ hoĩbus ⁊c. In verbis huius lectionis quo ad literam cõmẽdatus est moyses: quia a pueritia sic fuit gratiosus vt esset diligibilis omnibus: ppter quod filia regis in pueritia ipsius euz in filiũ ado

ptauit: vt habet Exo. scdo. et hic sub noie ipsi⁹ moysi designatur laus isti⁹ sancti confessoris: cuius festū hodie i ecclesia peragitur cū dr [Dilectus deo et hominibus cuius memoria in benedictione est]. Ly. id est in omni bono [Similē illū fecit in gloria sanctorū] scȝ videndo diuinam essentiam: sicut dicit augustinus ad paulinū de videndo deum [ꝛ magnificauit euȝ in timore inimicorū] id est egyptiorum inter quos fuit magnus valde [ꝛ in verbis suis mōstra placauit] qꝛ plage egypti mōstruose cessauerūt ad eius orationem [glorificauit illū i ꝯspectu regū] scȝ pharaonis regis egypti: ꝛ seon et og: vt hr̄ Nu. xx. [ꝛ iussit illi corā populo suo] scȝ i monte synai: vbi populus loquētē audiuit: vt habet Exodi. xx. [et ostendit illi gloriā suam] scilicȝ in visione per essentiam [in fide] id est in fidelitate. Fuit enim valde fidelis [ꝛ lenitate ipius] Vn̄ dicit Numeri xxij. Erat enim moyses vir mitissim⁹ super omnes homines qui morabantur in terra [sanctum fecit illum] id ē mundum ꝛ firmum [et elegit eum in omni carne] .s. ad educēdum filios israel de egypto ꝛ vt esset legislator veteris testamenti [Audiuit enim eum et vocem ipsius] scȝ deprecationē pro relaxatione peccati israel i fabricatione vituli: vt patet Exodi. xxxij. [et induxit illuȝ in nube: et dedit illi cor ad precepta] scilicet dei opera adimplendo et alijs dicendo [et legem vite et discipline]

¶ Itē alia epistola de vno cōfessore Sapien. x.

Iustuȝ deduxit dn̄s p vias rectas: ꝛ ostēdit illi regnuȝ dei: et dedit illi sciam sanctorū. Honestauit illū in laboribus: et compleuit labores illius In fraude cir cūuenientium illi affuit: ꝛ honestū fecit illum. Custodiuit eū ab inimicis ꝛ a seductoribus tutauit eū. Et certamē forte dedit illi vt vinceret ꝛ sciret qm̄ oim̄ potētior est sapiētia. hec venditum iustum nō dereliquit: sȝ a peccatoribus liberauit eū. Descēditq̧ cū eo in foueā: et in vinculis nō dereliquit eū donec afferrȝ illi sceptrū regni et potentiā aduersus eos q̄ eū deprimebāt. Et mēdaces ostēdit qui maculauerūt illū ꝛ dedit illi claritatē eternaȝ dominus deus noster.

¶ Postilla.

¶ Iustū deduxit domin⁹ per vias ꝛc. In verbis huius lectionis cōmēdatus est iacob pater filiorum israel qui iustus fuit: ꝛ i mesopotamiā iuit fugiens irā fratris sui esau: vt habet Gn̄. xxvij. Et hic sub nomie iacob designatur laus istius cōfessoris cuius festum hodie celebrat: cū dicit [Iustuȝ deduxit dominus per vias rectas: et ostendit illi regnum dei] scȝ qn̄ vidit scalam cuius sūmitas tangebat celū ꝛ dn̄m innixuȝ scale: vt pȝ Gen̄. xxviij. Tunc enim habuit reuelationē de superna hierusalē: idcirco euigilans dixit. Non est hic aliud nisi domus dei ꝛ porta celi [ꝛ dedit illi scientiam sanctorum] id est noticiā de sanctis angelis quos vidit ascendentes per illam scalam [honestauit illū in laboribus] id est reddidit eum diuitem ꝛ inclituȝ ꝓ laboribus suis in custodiēdis ouibus laban auunculi sui: vt patet Gen̄. xxx. Ditatus est homo ille vltra modū ꝛc. [ꝛ cōpleuit labores illius] qn̄ deo protegente recessit de mesopotamia cuȝ vxoribus et liberis et diuitijs suis [in fraude circūuenientium] id est labam

et filiorum suorum qui nitebantur
euz decipere mutando frequentẽ mer
cedem suam: vt patet Gen. xxxi. [illi
affuit] multiplicando greges que se
cundum pactum debebant cedere in
mercedem iacob [⁊ honestuz fecit eũ]
ditando eum temporalibus et spũali-
bus diuitijs [et custodiuit eum ab ini
micis ⁊ a seductoribus tutauit illum]
id est a laban et eius filijs insequen-
tibus iacob recedentẽ ad spoliandu
eum: vt habetur Gen. xxxi. [et certa-
men forte dedit illi] scilicz cuz angelo
luctanti: vt habetur Gen. xxxij. [vt vin
ceret et sciret qm̃ omniũ potentior est
sapientia]. s. esau fratrem suum pro-
priũ sibi aduersantẽ. ad hoc eñ fuit il
la luctatio vt iacob assecutaretur de
victoria contra esau quem nimis ti-
mebat. Idcirco dixit sibi angelꝰ: si cõ-
tra deum fortis fuisti q̃tomagis cõ-
tra homĩes preualebis. Post hoc po
nitur aliud exempluz de ioseph: quez
vendiderũt fratres sui ismaelitis di.
[hec venditum iustũ] scz ioseph [non
dereliquit: sed a peccatoribus libera
uit eum]. i. a fratribus suis eum occi
dere volentibus [descenditq cũ eo in
foueam] id est in carcerem regis egy
pti: vt patet Gen. xxxix. Unde dicitur
ibidem. Fuit autem dominus cum io
seph: deditq ei gratiam in conspectu
principis carceris [⁊ i vinculis non de
reliquit euz donec afferret illi sceptrũ
regni] id est dominationem in regno
egypti post regem immediate: vt pa-
tet Gen. xli. [et potentiam aduersus
eos qui euz deprimebãt] scilicet phu-
tifar ⁊ vxorem eius quibus superior
factus fuit [et mendaces ostendit qui
maculauerunt illum] scilicet imponẽ
do sibi iniuste adulterium nam mali
tia mulieris fuit detecta [et dedit illi
claritatem eternam] scz bone fame q̃
manet adhuc ⁊ manebit vsq in finez
[dominus deus noster].

Item alia epistola de vno cõ fessore. Sapi. vij.

Optaui et datus est michi sensus: et inuocaui et venit i me spiritus sapientie. Et preposui illam regnis et sedibus: ⁊ diuitias nichil esse dixi in comparatione illius. Nec cõparaui illi lapidem preciosum: quoniã omne aurum in cõparatione illius harena est exigua: et tanq̃ lutum estimabitur argentum in conspectu illius. Super salutem et spẽm dilexi illam: et ꝓposui pro luce habere illam quoniã inextinguibile est lumen illius. Venerunt autem michi omnia bona pariter cum illa: et innumerabilis honestas per manus illius. Et letatus suz in omnibus quoniam antecedebat me ista sapientia: et ignorabam quoniam horum omniuz mater est. Quam sine fictione didici et sine inuidia cõmunico: et honestatez illius non abscondo. Infinitus enim thesaurus ẽ hominibus: quo qui vsi sunt participes facti sunt amicitie dei.

¶ Postilla.

¶ Optaui ⁊ datꝰ est mihi sensus ⁊c. Ante initiuz illius lectionis dicit rex salomon sic. Nemo ex regibus aliud habuit natiuitatis initiũ. Unꝰ ergo introitus est omnibus ad vitaz et similis exitus. Tunc sequitur pre-

sens lectio. Salomō desiderauit a do
sibi dari sapientiā di. [Optaui] scilicz
sapientie donuz [⁊ datus est mihi sen
sus] .i. donum sapientie ⁊ intellectus
[et inuocaui ⁊ venit in me spiritus sa
pientie] .i. spūssanctus qui dat sapien
tiam [et preposui illam regnis et sedi
bus: et diuitias nihil esse dixi in com
paratione illius. Nec comparaui illi
lapidem preciosum qm̄ omne aurū i
comparatione illius arena est exigua
et tanq̄ lutum estimabitur argentuz
in cōspectu illius] ⁊ ratio est. Quia di
uitie temporales communes sunt bo
nis et malis ⁊ frequenter concedun
tur malis pl⁹ q̄ bonis vt patet ad sen
sum. Sapientia autem vera de qua
fit hic sermo solis bonis conceditur
ideo bona exteriora respectu ipsi⁹ ve
re sapientie nullius valoris sunt repu
tanda [super salutez et speciem] id est
super sanitatem corporis et eius pul
chritudinem [dilexi illam] quia sani-
tas et ⁊ pulchritudo sunt perfectiōes
corporis. Sapientia vero perfectio ē
mentis: ⁊ ideo q̄to anima est melior
corpore: tanto sapiētia ē illis preferē-
da [⁊ pposui pro luce habere illaz] q:
sicut lux corporalis dirigit i corporali
b⁹ sic sapientia in spiritualibus [qm̄
inextinguibile est lumen illius vene-
runt autem mihi omnia bona parit
cuz illa] qd̄ patet. iij. Reg. vbi dicitur
q̄ salomon petendo sapientiā a domi
no non solum illam obtinuit sed etiā
cum illa diuitias ⁊ honores sup oēs
reges [⁊ inumerabil' honestas p ma
nus illius] id est per opera ipsius que
per manus designātur. eo q̄ manus
est organum organorum: vt ptz in. iij.
li. de aīa [⁊ letatus sum in omnib⁹ qm̄
antecedebat me ista sapientia] osten-
dendo mihi qualiter agere deberē [⁊
ignorabam] scilicet antq̄ ipsam ha-
berē [qm̄ hoꝝ oium mater est] sed ipā
habita cognoui [quaz sine fictione di
dici] scz a deo a quo ipsā deuote postu
laui: vt pz. iij. Reg. iij. Et a natan pro-
pheta cui fui traditus ad erudienduz
[et sine inuidia cōmunico] verbo vel
scripto. Scripsit eī̄ multos libros ad
nostrā eruditionem [⁊ honestatem il-
lius nō abscondo] Naz omnes reges
circūquaq̄ desiderabant audire sapiē
tiam salomonis [infinitus enim the-
saurus ē hominib⁹] id est inappretia
bilis [quo qui vsi sunt] opera sapiētis
exercendo [participes facti sunt ami
citie dei] scilicet tanq̄ conformes ei
in operibus suis que cōformitas cau
sa est dilectionis vt patet Ecclesi. xiij
Omne animal diligit sibi simile.

¶ Epistola de vno cōfessore et pontifice. Ad hebreos. v.

Omnis nāq̄ pōtifex
ex hominibus assum-
ptus p hominibus cō
stituitur in his que sūt ad de
um vt offerat dona et sacrifi
cia p peccatis. Qui condo-
lere possit his qui ignorāt et
errant quoniā et ipse circun
datus est infirmitate: et pro
pterea debet quemadmodū
p populo: ita et etiā p semet
ipso offerre dona p peccatis
nec quisq̄ sibi assumat hono
rē: sed qui vocatur a deo tan
q̄ aaron. Sic et christus nō
semetipm̄ clarificauit vt pon
tifex fieret: sed qui locutus ē
ad eum. Filius meus es tu:
ego hodie genui te. Quēad
modum ⁊ alio loco dicit. Tu
es sacerdos ineternum secū
dum ordinez melchisedech.

¶ Postilla.

¶ Omnis namque pontifex ex hominibus etc. Ante initium illius epistole scribit sanctus paulus dicens. Non enim habemus pontificem qui non possit compati infirmitatibus nostris temptatum autem per omnia. Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratie eius ut misericordiam consequamur et gratiam inveniamus. Tunc sequitur presens epistola. [Omnis namque pontifex] Glo. secundum legem [ex hominibus] i. de numero hominum [assumptus] non introductus [pro omnibus] s. salvandis [constituitur] ut per eum a deo impetret misericordiam: debet enim esse mediator dei et hominum [in his que sunt ad deum] Ly. i. spiritualibus et divinis [ut offerat dona] i. voluntarie oblata nobis violenter extorta [et sacrificia pro peccatis] s. populi [qui condolere possit his qui ignorant et errant] i. qui peccant ex infirmitate [quoniam et ipse] scilicet pontifex [circumdatus est infirmitate] Ly. debet enim pontifex moveri ad compassionem et misericordiam ex consideratione proprie fragilitatis. Unde et dominus permisit beatum petrum in peccatum cadere ut sciret aliis compati ex consideratione proprii delicti [et propterea] s. quia infirmus est et miseriis circumdatus [debet quemadmodum pro populo] sibi subdito [ita etiam et pro semetipso offerre dona pro peccatis] scilicet suis dimittendis sicut pro peccatis populi [nec quisquam sibi assumat honorem] scilicet pontificatus [sed qui vocatur a deo tanquam aaron] ille enim a deo vocatur qui debito modo instituitur [sicut et christus non semetipsum clarificavit: ita ut pontifex fieret] scilicet assumendo sibi honorem pontificatus [sed qui locutus est ad eum] scilicet pater qui glorificavit ipsum filium dicens [Filius meus] scilicet naturalis non adoptivus [es tu] singulariter [ego hodie] id est in eternitate [genui te] ille qui sic locutus est ad eum clarificavit eum [quemadmodum et in alio loco dicit] scilicet in ps. cix. [Tu es sacerdos in eternum] non ad tempus sicut aaron [secundum ordinem melchisedech] i. secundum dignitatem ritum ordinis sacerdotalis melchisedech.

¶ Sequuntur nunc ulterius epistole de virginibus. ij. Corinthi. x. et. xi.

Qui gloriatur in domino glorietur. Non enim qui seipsum commendat ille probatus est sed quem deus commendat. ¶ Hic incipit undecimum capitulum. Utinam sustineretis modicum quid insipientie mee: sed et supportate me. Emulor enim vos dei emulatione. Despondi enim vos uni viro virginem c[astam] exhibere christo.

¶ Postilla.

¶ Qui gloriatur in domino glorietur. Ante initium illius epistole scribit sanctus paulus in eo. ca. di. Non audemus nos inserere aut comparare quibusdam qui seipsos commendant. Tunc sequitur presens epistola [Fratres. Qui gloriatur] Hor. sive ego sive alius [in domino glorietur] Lyr. q. d. de bono opere non mihi gloriam attribuo sed deo a quo omne bonum est sicut a principali agente [non enim qui seipsum commendat] scilicet propriam gloriam querens [ille probatus est] i. approbatus a deo [sed quem deus commendat] Ly. i. commendabilem facit virtutibus.

Hic incipit undecimum capitulum.

Utinam sustineretis modicum quid insipientie mee] Hor. quod modicum gloriarer de regimine meo quia revera plus possem gloriari quod tamen secundum estimationem indiscretorum reputatur insipientia [sed et supportate me] Hor. i. patienter audite sicut subditi prelatum suum [Emulor enim vos] Ly. i. ferventer diligo [dei emulatione] id est charitativa dilectione [despondi enim vos] id est annulo fidei [uni viro] scilicet christo

Anthoyne Dubonail

[virginē]Ly. quantū ad fidei integritatem[castam] quantū ad vite puritatem[exhibere xp̄o] qui solus ē sponsus ecclesie.

¶Alia epistola de virginib⁹ i. Corinth. vij.

De virginibus p̄ceptuz non habeo cōsiliū autē do tanq̄ misericordiā consecut⁹ a deo vt sim fidelis. Existimo eniz hoc bonū esse ꝑpter instantē necessitatem: qm̄ homini bonum ē sic esse. Alligatus es vxori: noli querere solutiōez solut⁹ es ab vxore noli querere vxorē. Si aūt acceperis vxorē non peccasti. Et si nupserit virgo non peccauit. Tribulationē tn̄ carnis habebunt huiusmodi. Ego aūt vobis parco. Hoc itaq̄ dico fratres. Tempus breue est: reliquū est vt et q̄ habēt vxores tanq̄ non habentes sint ⁊ qui flent tanq̄ non flentes et qui gaudēt tanq̄ non gaudentes: et qui emūt tanq̄ nō possidētes: et qui vtunꝰ hoc mūdo tanq̄ non vtanꝰ. Preterit eni figura huius mundi Uolo autem vos sine sollicitudine esse. Qui autem sine vxore est: sollicit⁹ est que domini sunt quomodo placeat deo. Qui autē cuz vxore est sollicitus est que sunt mundi quomodo placeat vxori: ⁊ diuisus est. Et mulier īnupta et virgo cogitat que domini sunt vt sit sancta corpore ⁊ spū in xp̄o iesu dn̄o nostro.

¶Postilla.

¶De virginibus p̄ceptū nō habeo ⁊c. Ante initiū illi⁹ ep̄le scribit sanctus paulus in eo. c. Sanctificat⁹ est vir infidelis ꝑ mulierē fidelē. Tūc seqtur p̄ns ep̄la que legitur in missa de virginib⁹[Fr̄es de virginib⁹ p̄ceptum nō habeo]Hoꝛ.s. vt ꝯtineāt vel nubant[consiliū aūt do]Ly. tanq̄ de meliori bono.s. de ꝯtinēdo [tanq̄ miaz consecutus a deo]Hoꝛ.i. apl̄atū mihi misericorditer ꝯcessū[vt sim fidelis] in dispensatione mihi credita. Unde credenduz est mihi in consilijs. vnde ex hoc habetur q̄ acquiescenduz est consilio p̄lati[existimo eni hoc eē bonum]Hoꝛ.scz manere in virginitate ꝑpter instantē necessitatē [qm̄ homī bonū est sic esse] Ly. ad vitandū occupationē circa necessaria vite p̄ntis q̄ incumbit cōiugatis circa ꝓmissionē vxoris et prolis ꝑ quam homo retrahitur a bono contēplationis ⁊ diuine dilectionis[alligatus es vxori noli q̄rere solutionē]Lyr. quia forsitā caderes per incontinentiā. Experti eni delectationē venereorum in actu coniugali reuertuntur ad eā de facili[solutus es ab vxore: noli q̄rere vxorem]si vis continere quod maius est bonuz [si aūt acceperis vxorē non peccasti] Ly. q2 hoc est licitū viro ⁊ etiā mulieri[⁊ si nupserit virgo non peccauit]⁊ hoc ē manifeste cōtra illos hereticos qui condēnant matrimoniū [tribulationem tn̄ carnis habebūt huiusmodi]Hoꝛ.s. cōiugati q2 habebūt sollicitudinem et afflictionē pro reb⁹ necessarijs ꝓcurādis: ⁊ sibi et pueris suis Uñ leui⁹ est esse sine cōiugio[ego autem vobis parco]Ly. q.d. non solum ostendam vobis viā ꝑfectionis q̄ difficilis est in obseruantia virginitatis sed etiā matrimonium concedo: ad

quod licite potestis accedere conde- scendendo in hoc infirmitati vestre [hoc itaqꝫ dico fratres tempus ē]ly. scilꝫ vite humane: ergo quilibꝫ debꝫ inquantū pōt ad perfectionē conari q̄diu hꝫ tp̄s merēdi[Reliquū est].i. hoc solū restat ad agendū[vt qui hn̄t vxores tanq̄ non hn̄tes sint]Lyr.qđ fit dupliciter. Uno mō vt reddant de bitum non tamen exigant. Alio mō ꝑfectius vt vterqꝫ coniugū de cōi cō sensu incipiāt continere ꝓpter mai⁹ bonum adipiscendū [et qui flent].i. tristitie materiā hn̄t quod frequētī⁹ contingit in matrimonio ꝓpter va- rios casus contingentes circa coniu gem ꝓlem ⁊ familiā [tanq̄ nō flētes] scꝫ patienter sustinendo[et ex spe re- tributionis eterne consolationē reci piendo[⁊ q̄ gaudent].i. materiā gau dendi hn̄t ex aliqua tpali ꝓsperitate circa se ⁊ ꝓlem ⁊ familiā cōtingentē [tanq̄ non gaudentes]cogitando q̄ non est multū gaudendū nisi de bo- nis spiritualib⁹ ⁊ eternis. Prosperi tas enī tpalis frequenter vergit ma gis in nocumentū [et qui emūt tāq̄ non possidentes]Ly.cogitando q̄ nō habemus hic ciuitatē manentem: sꝫ futurā inquiramus[et qui vtuntur hoc mūdo] Lyr.i.qui possunt vti bo nis huius mūdi eo q̄ sunt diuites et corpe sani[tanq̄ non vtant̄].s.accipi endo de bonis pn̄tibus q̄to min⁹ pōt fieri salua tn̄ decentia status ⁊ ꝑsona rum[p̄terit enī figura huius mūdi] q.d.mundana quasi nihil estimanda sunt:q̄ preterit figura huius mundi Ly.id est exterior pulchritudo que ē in continua variabilitate:idcirco pa rum curandū est de bonis pn̄tis vite quia nihil est stabile [volo aūt vos si ne sollicitudine esse]Ly. loquēdo de sollicitudine superflua sp̄ualia impe diente[qui aūt sine vxore ē sollicitus est que domini sūt quomodo placeat deo].i.habet aptitudinem vt sit solli citus de bonis sp̄ualibus et eternis [qui autem cum vxore est]scꝫ in ma- trimonio[sollicitus est que sunt mū di quō placeat vxori] ⁊ i hoc casu vir pōt se sollicite ornare [⁊ diuisus ē].i. ꝑtim seruiat mundo ⁊ ꝑtim deo q̄tū cunqꝫ bene viuat in matrimonio [et mulier innupta].i. vidua [et virgo co gitat].i. maiorē facultatem habet co gitandi[que domini sunt] scilꝫ sp̄ua lia ⁊ eterna[vt sit sancta].s magis q̄ nupta [corpe].i.corporalibus bonis actionibus ⁊ operibus bonis [⁊ sp̄ū] id est spiritualibus actionibus ⁊ vir- tutibus[in christo iesu dn̄o nostro]

¶ Item alia epistola de vir- ginibus. Eccle.li.

Confitebor tibi dn̄e rex ⁊ collaudabo te deū saluatorē meū Cōfitebor nomini tuo qm̄ ad iutor et protector factus es mihi: ⁊ liberasti corpus meū a pditione a laqueo lingue ini que ⁊ a labijs operantiū mē daciū. Et in cōspectu astātiū factus es mihi adiutor ⁊ libe rasti me scđꝫ multitudinē mi sericordie nomis tui a rugiē tibus preparatis ad escā: de manibus querentium aīam meā et de portis tribulatio nū q̄ circundederūt me a pres sura flamme que circundedit me: et in medio ignis nō sum estuatus. De altitudine ven tris inferi ⁊ a ligua coinqui nata: ⁊ a verbo mēdacij a re- ge iniquo et a lingua iniusta liberasti me.

¶ Postilla.

¶ Confitebor tibi dn̄e rex et

collaudabo rc. Ante initium illius le ctionis habetur sic. Doctrinā sapien tie et disciplinę scripsit in codice isto Jesꝰ filiꝰ syrach hierosolymita. Bea tus qui versatur in istis bonis q̄ ponit illa in corde suo sapiēs erit. Tunc se quitur p̄ns lectio que legitur ꝓ ep̄la in missa de virginibus[Cōfitebor ti bi dn̄e]Ly. oīm rex p creationē[rex] p eorū gubernationē [et collaudabo te deum saluatorē meum]per specia lem mei ꝓtectionē[confitebor nomi tuo]scꝫ confessione laudis[qm̄ adiu tor et protector factus es mihi]scilꝫ ꝓtector i tēptatione dyaboli: r adiu tor in ꝓmotione boni [r liberasti cor pus meū a perditione]id ē a vitio gu le et luxurie[a laqueo ligue inique] id est a vitio detractionis [et a labijs operantium mendacium] scꝫ perni ciosum [et in conspectu astantium] id est angelorū qui ibi stant [factꝰ es mihi adiutor] cōtra hostes corpales et sp̄uales[et liberasti me scd̄m mul titudinē misericordie nōis tui a rugi entibus preparatis ad escam de ma nibus querentiū aīam meā] q: dya bolus tanq̄ leo rugiēs circuit q̄rens quem deuoret. i. Pe. v. [et de portis tribulationū q̄ circundederunt me a pressura flamme]scꝫ incentiuarū libi dinis[que circundedit me]scꝫ per fo mitem existentem in carne mea[r in medio ignis]. s. libidinosi ardoris[nō sum estuatus. De altitudine]. i. ꝓfū ditate[ventris inferi] scꝫ in qua pte sunt damnati. Sꝫ ad limbū patrū de scendebāt tunc sancti[et a lingua co inquinata] id est verbis scurrilibus et immundis [et a verbo mendacij] scꝫ pnicioso[a rege iniquo]. i. a dyabo lo qui est rex sup omēs filios supbie [et a lingua iniusta]id ē calumniāte alios sine causa[liberasti me secūdꝫ multitudinē misericordie nōis tui]

¶ Alia epistola de virginibꝰ Sap. viij.

Sapientia vicit mali tiam. Attingit ergo a fine vsq3 ad finem fortiter r disponit omnia sua uiter. Hanc amaui r exquisi ui eam a iuuentute mea: et quesiui mihi eā sponsam assu mere: r amator factus sū for me illius: generositatē illius glorificat cōtuberniū habēs dei. Sꝫ r dn̄s oīm dilexit eā. Doctrix est eni disciplinę di et electrix operū illius.

¶ Postilla.

¶ Sapiētia vicit maliciā rc. Ante initium illius epistole siue le ctionis scribit salomon sic. Neminē enim diligit deus nisi eum q̄ cū sapi entia inhabitat rc. Tunc sequitur p̄ns lectio[Sapientia]scilꝫ eterna[vincit malitiam. Attingit ergo a fine vsq3 ad finem fortiter] scilꝫ omnia creata penetrādo sua virtute[r disponit oīa suauiter] quia dat omnibus creatu ris formas et inclinatōes p quas mo uent naturaliter actus suos. Sicut lapidi grauitatem p quam naturali ter tendit deorsum[hanc amaui] scꝫ singulariter[et exquisiui eam a iuuē tute mea]scꝫ petendo a deo mihi da ri[et quesiui mihi eam sponsaꝫ assu mere]. i. eiꝰ meditationibꝰ isepabilr adherere r amator factꝰ sum forme illius]Est enim decor anīe assimilās eam decori creatoris[generositatem illius glorificat]. i. gloriosam cōfitetur [contuberniū h̄ns dei]. i. hō habens contuberniuꝫ dei p charitatē p quā homo manet in deo et deus in eo[sꝫ et dominus oīm dilexit eam]. s. inq̄ tum ipsa facit hoīes deo diligibiles [doctrix ē eni discipline dei] Naꝫ do num sapiētie facit habentē subdere se mandatis diuinis[r electrix opeꝝ

llius] Nā per ipāꝫ elegit homo ope
ra deo placita.

¶ Alia epl'a q̄ legitur i missis
cōibꝰ ꝓ dfūctis. Apocal. xiiij

IN diebꝰ illis audiui
vocem de celo dicen
teꝫ mihi. Scribe bea
ti mortui qui in dn̄o moriunt̄
Ammodo iaꝫ dicit spūs vt re
quiescāt a laboribꝰ suis: ope
ra em̄ illorū sequūtur illos.

¶ Postilla.

¶ In diebꝰ illis audiui voceꝫ
de celo dicenteꝫ mihi [Scribe] tanq̄
rem nobilissimā [Beati mortui qui i
dn̄o moriunt̄] Ly .i. in cōfessione dn̄i
nr̄i iesu xp̄i [Ammodo iaꝫ dicit spūs]
scꝫ sctūs qui cū pr̄e ⁊ filio est vnꝰ deꝰ
[vt requiescāt a laboribus suis] nam
in beatitudīe appetitꝰ totaliter quie
tabitur [opa enim illorum] scilꝫ que
sunt meritoria vite eterne [sequūtur
illos] scilicet in beatitudine quam re
cipiunt pro ipsis.

¶ Seq̄tur alia epl'a q̄ legit̄ in
p̄sentia defūcti .i. Thessal. iiij

NOlumus autē vos
ignorare frēs d̄ dor
miētibꝰ vt nō cōtri
stemini sicut et ceteri q̄ spem
nō habent. Si em̄ credimꝰ q̄
iesus mortuus ē ⁊ resurrexit
ita ⁊ deus eos q̄ dormierunt
ꝑ iesum adducet cuꝫ eo. Hoc
em̄ vobis dicimꝰ i verbo dn̄i
quia nos q̄ viuimus q̄ residui
sumus in aduētu dn̄i nō pre=
ueniemꝰ eos qui dormierunt
Qm̄ ipse dn̄s in iussu eti vo
ce archāgeli ⁊ in tuba dei de
scendet de celo: ⁊ mortui qui
in xp̄o sūt resurgēt primi: dei
de nos qui viuimus q̄ relinq
mur simul rapiemur cū illis i
nubibus obuiā xp̄o in aera ⁊
sic semꝑ cū dn̄o erimꝰ. Itaq̄
cōsolamini inuicē i v̄bis istis

¶ Postilla.

¶ Nolumꝰ aūt vos ignorare
fratres ⁊c. Ante initiū illius epistole
scribit sanctus paulus in eodem ca.
dicēs. Rogamꝰ vos fratres vt hone
ste ambuletis ad eos qui foris sunt ⁊
nihil aliud desideretis. Tunc statim
sequit̄ p̄ns epl'a [Nolumꝰ vos ignora
re fratres de dormientibus] Hor. i. de
mortuis quos dormiētes appellat ꝓ
pter resurrectionis facultatē: ita enī
de facili excitabuntur de morte sicut
dormiētes a sōno [vt nō contristemi]
incōsolabiliter de morte amicorū [si=
cut et ceteri] scꝫ infideles [q̄ spem nō
habēt] scꝫ resurrectiōis future. Sciē
dum q̄ infideles q̄ non h̄nt fidem re
surrectionis: tales h̄nt magnā causā
amicos defunctos lugēdi quasi incō
solabiliter: non aūt sicut xp̄iani q̄ ha
bent spem resurgēdi: ꝓpter quod re
prehēsibile ē xp̄ianis imoderate mor
tuos lugere qui in hoc assimilantur
infidelibꝰ spem future resurrectiōis
non h̄ntibus. Lugere autem defun=
ctos moderate est opus pietatis [Si
enī credimꝰ q̄ iesus mortuꝰ est et re
surrexit] Si pro q̄ nam ad articulos
fidei ꝑtinet credere Iesū xp̄e mortuū
fuisse ⁊ vere resurrexisse [ita ⁊ deus]
scꝫ pater qui suscitauit iesum [eos q̄
dormierunt] scꝫ somno mortis ꝑ ie=
sum] .i. i fide iesu xp̄i [adducet] scꝫ vt
sint in eadem beatitudine ⁊ imortali=
tate [cū eo] .i. cum xp̄o. vnde Ioh. xij.
Uolo pat̄ vt vbi ego suꝫ: illic sit et mi
nister meus [hoc enim vobis dicimꝰ
in verbo dn̄i] scilicꝫ quod docuit nos
[q̄ nos qui viuimus] Hor. id est qui
tunc viuemꝰ [qui residui sumꝰ] scili

et adhuc viui relictis ceteris iā mor
tuis[in aduētu dñi]scʒ ad iudiciū[nō
preueniemus] Lyr.in resurrectione
futura[eos qui dormierunt]id est lō=
go tempore ante mortui sunt:quia re
surrectio fiet virtute diuina q̄ operat̄
i instāti:quia in momēto in ictu ocu=
li resurgēt mortui [quoniā ipse dñs]
scʒ in ꝓpria ꝑsona[in iussu]Hor.id est
imperādi potestate :non in humilita
te sicut in primo aduentu.Non equi=
tabit sup asinam:nō portabit crucem
in dorso suo:vt patet Math.xxiiij.Ui
debunt filiū hominis venientē cū po
testate magna ⁊ maiestate[⁊ i voce ar
changeli]id est facto misterio alicuiꝰ
archāgeli qua dicetur.Surgite mor=
tui venite ad iudiciū[⁊ in tuba dei].i.
christi.Et vocat vocem illā tubā pro=
pter sonum eius terribilē[descendet
de celo]localiter i aere. Nam iudica
biti forma humana sicut dicit̄ Actu.i.
Hic iesus qui assumptus est a vobis
in celum:sic veniet quemadmodū vi
distis cum eūtem in celum[⁊ mortui
qui in xp̄o sunt]id est in eiꝰ fide mor=
tui[resurgent ꝑmi]tēpore scd̄m quos
dam:scd̄m alios nō tēpore sed digni=
tate[deinde nos q̄ viuimꝰ] Hor.i.illi
de nobis qui ceteris mortuis tunc vi
ui erūt[qui relinquimur].i.qui resi=
dui ab antixp̄i persecutionibꝰ erimꝰ
[simul cum illis]qui nos ad requieʒ
precesserunt[rapiemur in nubibus]
scilicet ab angelis[obuiaʒ xp̄o]Ly.i.
veniēti ad iudiciū [⁊ in aera]vbi pro
feret sententiaʒ iudiciȷ̄ super vallem
iosaphat.Unde Johelis.iij.Congre=
gabo oēs gentes ⁊ deducā eas in val
lem iosaphat:qr ibi sedebo vt iudiceʒ
oēs gentes[et sic semper cum dño
erimus]qr electi a xp̄o nō separabun
tur amplius:sed semper erunt sibi cō
iuncti:non solum in anima sed etiā i
corpore[itaqʒ ꝯsolamini]Glo.ordi.scʒ
de morte animarū[inuicem]scʒ alter
ad alteruʒ[in verbis istis].s.de resur
rectione fidelium.

¶Sequitur alia postilla i an
niuersario defūctorū.ij. Ma
chabeorum.xij.

In diebꝰ illis vir for
tissimꝰ Judas facta
collatione duodeciʒ
milia dragmas argenti misit
hierosolymam offerri ea pro
peccatis mortuorum iuste et
religiose de resurrectione co
gitans.Nisi eñ eos q̄ cecide
rant resurrecturos speraret:
superfluuʒ videretur ⁊ vanū
orare pro mortuis. Et quia
considerabat ꝙ hi qui cū pie
tate dormitionē acceperant
optimam haberent repositā
gratiam.Sancta ergo ⁊ salu
bris est cogitatio pro defun=
ctis exorare vt a peccatis sol
uantur.

¶Postilla.

¶In diebꝰ illis vir fortissimꝰ
iudas ⁊c.Ante initium illius epistole
legitur de maximis ꝓlijs ⁊ triumphis
que iudas machabeus cum fratribꝰ
suis di adiutorio obtinuit. Prio quā
dam ciuitatem firmā muris nomine
casphym in qua habitabāt turbe pro
miscuarū gentium que confidebant
in stabilitate murorum et agebant iu
deos maledictis lacescētes iudam ac
blasphemantes ⁊ loquētes que phas
non est dicere. Machabeus autē iuo
cato diuino auxilio innumerabiles i
terfecit vt stagnū circa iacens sangui
ne flueret.Itē post hoc iudas macha
beus cum sex milibus iuit cōtra thi=
motheum qui habuit.cxx.milia pedi
tum ⁊ equitum duo milia quingenti.
Et iudas cū sex milibus ꝓstrauit.xxx
milia viroꝝ.Item post hoc mouit iu=
das machabeus exercitum cōtra gor

giam prepositum ydumee cũ tribus
milib⁹ peditum ⁊ equitibus quadrin
gentis. Quibus cõgressis pauci rue
re iudeoꝝ. Post hoc venerunt sepeli
re interfectos de iudeis: ⁊ inuenerũt
sub tunicis interfectorũ de donariis
ydolorũ. Lyr. id est de rebus preciosis
cultui ydoloꝝ dedicatis a quibus lex
ꝓhibet Deut. vij. Omnibus ergo ma-
nifestũ est ob hanc causã eos corruis
se: omnes itaq; benedixerunt iustum
iudicium domini qui occulta fecerat
manifesta. Tũc post hoc sequitur pre
sens lectio[In diebus illis. Vir fortis
simus Judas facta collatione duode
cim milia dragmas argẽti misit hiero
solymã offerri ea ibi pro peccatis mor
tuorũ] Ly. scilicet sic interfectorũ ĩ bel
lo[Juste ⁊ religiose de resurrectione]
scꝫ futura[cogitans. Nisi eñ eos qui
ceciderant resurrecturos speraret su

perfluum videretur ⁊ vanum orare ꝓ
mortuis. Et quia cõsiderabat ꝙ hi q̃
cũ pietate dormitionem acceperãt op
timam haberẽt repositam gratiã. Sã
cta ergo ⁊ salubris est cogitatio ꝓ de
fũctis exorare vt a peccatis soluant]
sed forte videretur alicui ꝙ factũ hoc
fuit frustra: eo ꝙ isti sic interfecti vidẽ
tur mortui in peccato mortali haben
tes secum donaria. Rñdet nycola⁹ de
lyra. ꝙ iudas machabeus ⁊ socij eius
debebant ꝓbabiliter iudicare ꝙ illi ĩ
terfecti penituissent in morte: ⁊ sic ora
tiones, ⁊ oblatiões valebãt eis ꝙ mor
tui erant in statu salutis.

[Postilla epistolarum ⁊ euange
lioꝝ dominicaliũ: necnon de sanctis
Feliciter finit. Ex, parisijs per, magi-
strũ Andreã bocard. Die vero. xxviij.
maij. M. cccc. xcvij.

Amen alii dicunt verbum optativum [illegible]
sed libera nos a malo amen [illegible]
Et alii est adverbium [illegible]
resurrectionem vitam eternam Amen [illegible]
[illegible] deserte [illegible] deserte
Amen alii dicunt adverbium affirmandi vt ibi amen
dico tibi [illegible] vere dico tibi. Amen alii [illegible]
et tunc [illegible] Amen [illegible]

Firmat [illegible] notat Amen
[illegible] notat amen
[illegible] super [illegible]

